Holy Bible

Aionian Edition®

Pathien Lekhabu Inthieng Chongtung Thar

Sakachep Bible

Holy Bible Aionian Edition ®

Pathien Lekhabu Inthieng Chongtung Thar
Sakachep Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 4/18/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
The Word For The World International, 2017

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Sakechep at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Sakechep at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matthew 1
Mark 32
Luke 52
John 80
Sinthongei 105
Rom 135
1 Korinth 148
2 Korinth 162
Galatia 171
Ephesi 176
Philipi 181
Kolossa 185
1 Thessalonika 189
2 Thessalonika 192
1 Timothy 194
2 Timothy 198
Titus 201
Philimon 203
Hebrew 204
Jakob 214
1 Peter 218
2 Peter 222
1 John 225
2 John 229
3 John 230
Jude 231
Chongphuong 233

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

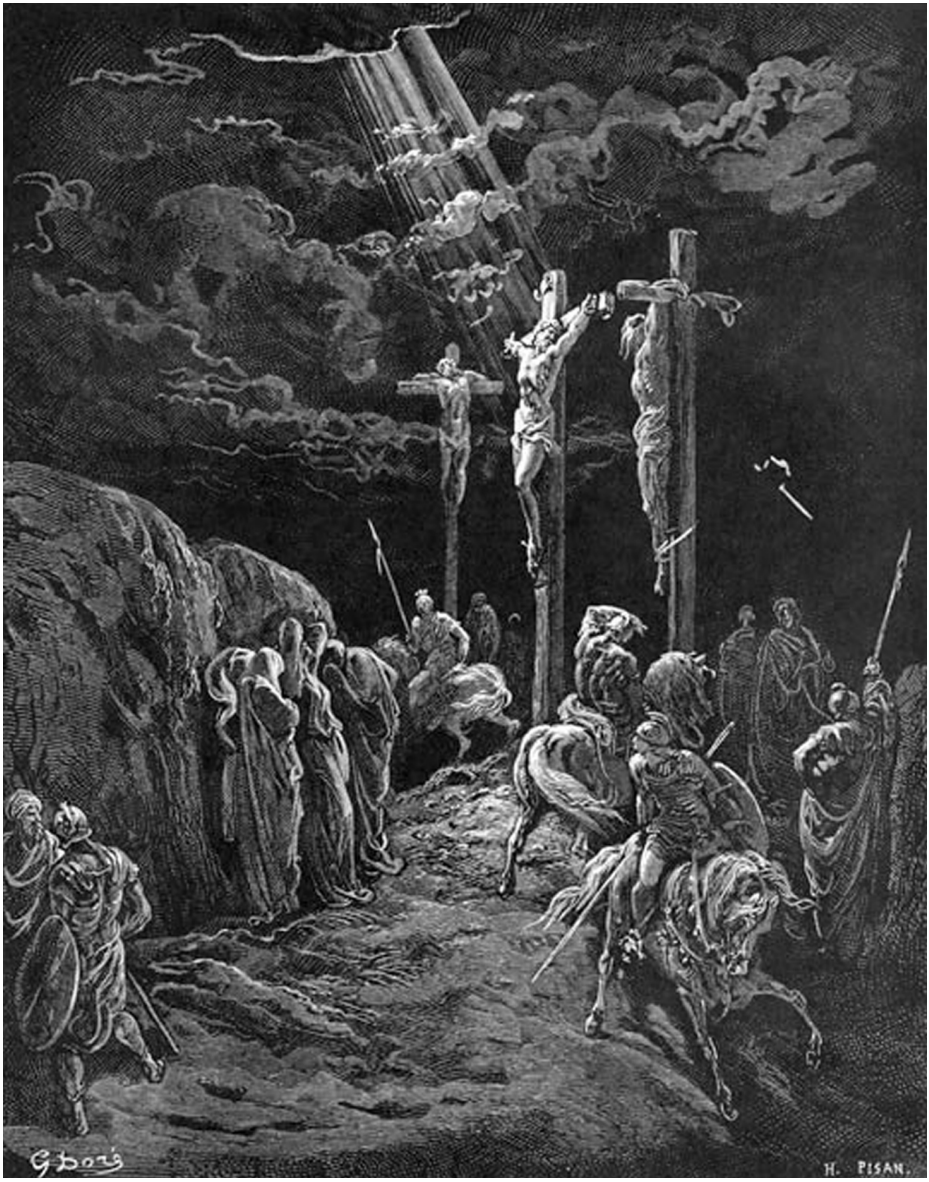

Jisua'n, "O Pa, ngâidam ngei roh, imo an tho an riet loi kêng," a tia.
Hanchu taruo sânin a puon an insema.
Luke 23:34

Matthew

1 Hi ngei hih Abraham jâisuon, David
jâisuon Jisua Khrista richibulngei an ni.
2 Abraham renga Rêng David tena, anuoia
anghin richibulngei hah adônin mintâng ani:
Abraham'n Isaac a neia, Isaac'n Jakob a neia,
Jakob'n Judah le a lâibungngei a neia; hanchu
Judah'n Perez le Zerah a nei ngeia, (an nu chu
Tamar ani) Perez'n Hezron a neia; Hezron'n Ram
a neia, Ram'n Amminadab a neia, Amminadab'n
Nahshon a neia; Nahshon'n Salmon a neia;
Salmon'n Boaz a neia, (a nu chu Rahab ani)
Boaz'n Obed a neia, (a nu chu Ruth ani) Obed'n
Jesse a neia; Jesse'n Rêng David a nei ani. **6**
David zora renga Israel mipui ngei Babylon
suoka intânga an om tena anuoia anghin an
richibulngei hah adônin mintâng ani: David'n
Uriah lômnu leh Solomon a neia; Solomon'n
Rehoboam a neia; Rehoboam'n Abijah a neia;
Abijah'n Asa a neia; Asa'n Jehoshaphat a
neia; Jehoshaphat'n Jehoram a neia; Jehoram'n
Uzziah a neia; Uzziah'n Jotham a neia; Jotham'n
Ahaz a neia; Ahaz'n Hezekiah a neia; Hezekiah'n
Manasseh a neia; Manasseh'n Amon a neia;
Amon'n Josiah a neia; Josiah'n Jehoiachin le a
lâibungngei a nei ngei ani. **12** Hanchu, Babylon
suoka an intâng suonûk renga Jisua suok tena
hi anuoia angin richilbulngei adônin mintâng
ani: Jehoiachin'n Shealtiel a neia; Shealtiel'n
Zerubbabel a neia; Zerubbabel'n Abiud a neia;
Abiud'n Eliakim a neia; Eliakim'n Azor a neia;
Azor'n Zadok a neia, Zadok'n Achim a neia;
Achim'n Eliud a neia; Eliud'n Eleazar a neia;
Eleazar'n Matthan a neia, Matthan'n Jacob a
neia; Jacob'n, Joseph, Mary inneipuipu hah
a neia; ha Mary renga han Jisua Messiah an
ti hih ajuong inzir ani, **17** Masikin, Abraham
renga David tena ruol sômleiminli ania; David
renga Babylon tieng suoka an tuong ngei tena
ruol sômleiminli ania; ma renga hah Messiah
ânzir tena ruol sômleiminli ani. **18** Mahih
Jisua Khrista ajuong inzir tie chu ani. A nu
Mary hah Joseph han ava bieka, in-annei mân,
Ratha Inthiengin nâi a vonga, **19** Joseph hah
zoratina mi diktak ani sikin mipui rietin Mary
hah mâimôkshak rang nuom maka; masikin
inrûktên an inbiekna setin mâkchien rangin a
mintuo ani. **20** Hima roi hah a mindon lâitakin,
a ramangin Pumapa Vântîrton inkhat a kôm a
juong inlâra, a kôm han, "Joseph, David jâisuon,
Mary hih lômnua nei rang chi no roh. Amanu
nâivong hih Ratha Inthieng renga kêng ani. **21**
Amanu han Nâipasal nei a ta, male a riming
Jisua ni phuo rang ani. Ama han a mingei an
nunsienangei renga a sanminring ngei rang
sikin," a tia. **22** Atûn hin Pumapa'n dêipu
manga a lei misîr hah adikin ahong tung theina
ranga hima ngei murdi hih ahong oma, **23**
"Dôngmate inthienghiei hah inrâi a ta nâipasal
nei atih, male a riming Immanuel phuo an
tih," (ma omtie chu, "Ei kôm Pathien aom tina
ani.") **24** Masikin, Joseph ânthoi lehan, Pumapa
vântîrtonin a tipe anghan, Mary hah lômnûn a
nei zoi. **25** Aniatachu, a nâivong hah a nei mâka
chu ompui mah. Hanchu, Joseph'n a riming hah
Jisua a phuo zoi ani.

2 Rêng Herod ânlal lâihan Judea rama
Bethlehem khopuia Jisua ajuong inzira.
Ânzirsuo, harenghan, ârsi tienga lekha inchû
ngâi mivârngei senkhat nisuotieng renga
Jerusalema an juonga **2** "Khotieng mo Judangei
rêng ajuong inzir nâitesen hah a om? Nisuo
tienga ama ârsi kin mua, ama chubaimûk rangin
kin juong ani," an tia. **3** Ma roi hah Rêng
Herod'n a rietin chu, a mulungjîng sabaka,
Jerusalema mi murdi khom an mulung ajîng
sa ani. **4** Ochaisingei le Balam minchupungei
murdi munkhatin a koibûm ngeia, an kôm han,
"Khotieng mo Messiah ânzir rang?" tiin a rekel
ngeia. **5** Hanchu, anni han a kôm, "Judea ram
Bethlehem khopuia," tiin an thuona, Dêipu'n
hi anghin a lei mizieka: **6** "Judah ram sûnga
Bethlehem, nangma Judah khopuilienngei lâia
achîntak ni tet mak che; na sûng renga ruoipu
alân zir rang ani, ki mi Israelngei ruoi rangpu
hah." **7** Masikin Herod'n nisuo tienga mivârngei
hah a koi ngeia, ârsi ânlang zora tak hah anni
renga a man theina rangin inrûktên ântongpui
ngei zoi. **8** Hanchu hi chong hih bê'n anni
hah Bethlehem'a a tîr ngei: "Se ungla, nâite
hah asadimin va rok ungla, nin mûn chu mi
hong ril nôk roi, masikin keima khom ama
chubaimûk ke se theina rangin," a tia. **9** Hanchu
an mâka, male an lampuia an sea, nisuo tienga
ârsi dên hah an mu nôka. Ârsi hah an mûn chu
an râiasân sabaka, idôr taka râisân mo an ni
zoi! Nâite omna chung ridîn aphâk mâka chu
inngam loiin an moton a ruoi ngei banga. **11**
Insûnga an va lûta, male a nu Mary leh nâite

hah an va mua, khûkinbilin chubai an mûk
zoi. Neinunpêk ranga an chôi, râng kachak,
bero le myrrh (murrah) an kaisuoa, a kôm an
pêk zoi. 12 Hanchu, Herod kôm tieng se nôk
khâiloi rangin an ramangin Pathien'n inningna
a pêk ngei sikin lampui danga an ram tieng an
kîrnôk zoi. 13 Hanchu, anni ngei hah an mâk
suole chu, Pumapa vântîrton inkhat Joseph kôm
ramangin ajuong inlâra, a kôm han, "Herod'n
nâite that rangin a rok rang kêng. Masikin
inthoi inla, nâite le a nu hah tuong inla, Egypt
rama rotpui ngei roh, hong nôk rangin nang
ki ril mâka chu mahan omchien roi," a tia. 14
Joseph ânthoia nâite le a nu a tuong ngeia, hani
jân renghan Egypt ram an pan kelen zoi. 15
Herod thi mâka chu mahan an omchien zoi.
Pumapa'n dêipu bâia, "Ka nâipasal chu Egypt
ram renga ko koi suok," a lei ti hah ajuongtung
dikna rangin maha ahong om ani. 16 Herod'n
nisuo tienga mivârngei han an huong ti a rietin
chu a ningathik sabaka. Mivârngei kôm renga
ârsi ânlang zora roi a riet dungjûiin Bethlehem
le a revêla nâipang pasal kumnik nuoitienga
murdi chu that riei rangin chong a pêk zoi. 17
Dêipu Jeremiah'n a lei misîr: 18 "Ramah khuoa
in-iek miring rietin aoma, Rangâisie taka chap
miring hah. Rachel'n a nâingei ranga a châ;
amanu hah tâi thei khâi mak an thi pe zoi
sikin," ti hah ahongtung zoi ani. 19 Herod a thi
suole chu, Pumapa vântîrton inkhat Egypt rama
Joseph kôm ramangin ânlâra, 20 a kôm, "Inthoi
inla, nâite le a nu hah tuong inla, Israel rama
se nôk ta roi, nâite that ranga bôkngei hah
an thi zoi," a tia. 21 Hanchu, Joseph ânthoia,
nâite le a nu a tuonga Israel rama an se nôk zoi.
22 Aniatachu, Archelaus a pa Herod ruthûlin
Judea rama rêng a chang ti Joseph'n a rietin
chu ha taka se hah a chia. A ramangin rilin a
om nôka, masikin Galilee ramhuol tiengkâng
han an sea 23 khopui inkhat Nazareth an tia
han anva om zoi. Hanchu dêipungeiin, "Ama
hah Nazareth mi tîng an tih," tia an lei ti hah
adikin ahongtung ani.

3 Ma zora han Baptispu John, Judea ramchâra
a honga male tânghâi a phuta, 2 "Nin
nunsienangei renga inhei ta roi, Invân Rêngram
anâi zoi," a tia. 3 John hih ani, Dêipu Isaiah'n:
"Ramchâra mi inkhat tânghâi han, 'Pumapa
rang lamlien sin ungla, a lôna rang lampui
khom mintûn roi!'" tia a chungroi a lei misîr
hah ani. 4 John a puonsilngei hah ût mula
sin ania, savun kongkhit a khita, a sâk ngâi
chu khâimimsiengei le rama khuoilutui ani. 5
Jerusalem renga, Judea ramhuol pumpui renga,
le Jordan tuidung revêla ramtin renga mingei a
kôm an honga. 6 An nunsienangei an phuonga,
male ama'n Jordan tuidunga a Baptis ngei zoi.
7 John'n Phariseengei le Sadduceengei tamtak a
kôm Baptis chang rangin an hong a mu lehan
an kôm, "Murûl richingei, Pathien sepna juong
chulna rang renga hih rotpai theina rangin
tumo nangni ril? 8 Nin sietna renga nin inhei
zoi ti riettheina rangin sinngei hah tho roi. 9
Male Abraham richisuonpârngei kêng kin ni tiin
sepna renga rotpai thei rangin mindon no roi.
Nangni ki ril, Pathien'n hi lungngei khom hih
Abraham richisuonpârngei a min chang thei!
10 Thingkungngei a ruzung renga phûr rangin
reipui min râkchien sai kêng ani zoi; thingkung
murdi mara sân ânra loi kai chu phûr an ta,
meia vôrpai an tih. 11 Keima'n chu nin insîr zoi
ti rietna rangin tuiin nangni ka Baptis ngâia,
aniatachu ku nûka juong rangpu'n chu Ratha
Inthieng le meiin nangni baptis a tih. Ama chu
keima nêka roiinpui uol ok ani; keima chu a
kekok chôi rangin luo inhoi mu-ung. 12 Bungei
jâpna rangin relei a dôna, a ruijôl jâp minsâi liei
a ta, a butakngei kai chu sapang sûnga thun a
ta, arishi chu mei thithei ngâiloia hâl minmang
a tih," a tia. 13 Ma zora lâihan John kôm Baptis
chang rangin Jisua'n Galilee ram renga Jordan
dunga a honga, 14 Aniatachu, John'n khap rang
a bôka, a kôm, "Nangman kêng mi ni Baptis
anânga," John'n, "kho angin mo ko kôm te no
honga!" a tia. 15 Hannirese Jisua'n a kôm, "Atûn
hin asa ti chien roh. Ma angdênin Pathien'n
a minnângngei murdi chu ei tho rang ani,"
tiin a thuona. Hanchu John a jôt zoi ani. 16
Jisua Baptis a chang suo, harenghan, tui renga
a hong jôka. Hanchu ama rangin invân ajuon
onga, male Pathien Ratha hah vasu angin a
juongchuma a chunga chuongin a mua. 17
Hanchu, invân renga rôl ajuon ringa, "Mahih
ka Nâipasal moroitak, a chunga ku mulung
atâiriem ani," a tia.

4 Male Jisua hah Diabol methêma a om rangin
Ratha'n ramchâra a tuong zoi. 2 Sûn sômminli
jân sômminli sâk sâkloiin a om suolechu
Jisua hah a vonchâm zoia. 3 Hanchu Diabol a
honga, a kôm, "Pathien Nâipasal ni nîn chu,

hi lungngei hih vâipôl chang rangin chongpêk
roh," a tia. 4 Hannirese, Jisua'n a kôm han,
"Pathien Lekhabu'n Miriem hi vâipôl korongin
ring no nia, Pathien bâia chong hongsuokin
kêng an a ring rang ani," tiin a thuona. 5
Hanchu Diabol'n Jisua hah, Khopuilien Inthieng
Jerusalema a tuonga, Biekin sîpinsângtaka a
mindinga, 6 male a kôm, "Pathien Nâipasal
ni nîn chu nangma nethenin inchôm inla,
Pathien Lekhabu'n ati anghan: 'Nu chungroia
chu Pathien'n a vântîrtonngei chongpêk ngei
a ta; an kutngei leh nang lei modong an tih,
masikin ne kengei luo khom lunga nên sûi
loina rangin,'" a tia. 7 Jisua'n a kôm, "Aniatachu
Pathien Lekhabu'n, Pumapa na Pathien minsin
no roh, ti khom ânziek sa," tiin a thuona. 8 Male,
Diabol hah muol insângtaka a tuonga rammuola
rêngramngei murdi le an roiinpuinangei a min
mua. 9 A kôm, "khûkinbilin chubai mi ni mûkin
chu hi ngei murdi hih nang pêk let ki tih," a ti
pea. 10 Male Jisua'n a kôm, "Soitan, rotpai roh!
Pathien Lekhabu'n, 'Pumapa na Pathien vai
chubaimûk inla, ama sin vai tho roh a ti!'" tiin
a thuona. 11 Masuole chu Diabol'n Jisua a mâka;
male vântîrtonngei an juonga, ama an juong
san zoi. 12 Jisua'n, John an sûr ti a riet lechu,
Galilee rama a thengpata. 13 Nazareth a mâka,
Capernaum khopuia ava om zoia, mahah Galilee
Dîl pang Zebulun le Naphtali ramhuola om
ani. 14 Mahi dêipu Isaiah lei ti hah ahongtung
adikna ranga ani: 15 "Zebulun ram le Naphtali
ram, tuipui panna lampuia, Jordan râl kângkhat
tieng, Galilee, Jentailngei ram! 16 Ijîng nuoia
om mingei han vâr roiinpuitak mûng an ta.
Thina ram ijîng nuoia omngei chunga han vâr
hah hong êl atih." 17 Ma zora renga hah Jisua'n,
"Nin nunsienangei renga inhei ta roi, Invân
Rêngram hih anâi zoi sikin!" tiin thurchi misîr
a phut kelen zoi. 18 Jisua'n Galilee dîl pang
rûla a chai anghan ngasûrpungei lâibungsa
inik a mu ngeia, Simon (Peter an ti) le anâipa
Andrew, dîla lên leh nga an sûra. 19 Jisua'n
an kôm, "Ko kôm hong ungla, miriem sûrna
chang nangni minchu ki tih," a tipe ngeia. 20
Voikhat rengin an lênngei an mâkraka, an jûi
kelen zoi. 21 Ava se nôk uol vietin chu lâibungsa
adang, Zebedee nâipasalngei Jacob le John ava
mu ngei nôka. Anni ngei hah an pa Zebedee leh
an rukuong sûnga an lei oma, an lênngei an lei
sina. Jisua'n a koi ngeia, 22 male voikhat rengin
rukuong le an pa mâkrakin, an jûi kelen zoi. 23
Jisua'n Galilee ram pumpuia a sea, synagog in
sûng ngeia a minchua, Rêngram Thurchi Sa a
misira, mingei lâia natna le damloina jât tamtak
a mindama. 24 Ama chungroi hah Syria ram
pumpuia ânthang zoia, masikin mingei han
damloi murdi, natna jât tamtak le intaknangei
renga an hong tuong ngeia: ramkhori sûrngei,
risangol inveingei, phalkhatthi ngei, hah Jisua'n
a lei mindam ngei pak ani. 25 Galilee ram le
Khopui Sôm ngei renga, Jerusalem renga, Judea
ram renga le Jordan râla ramngei renga mipui
tamtak ama an jûi zoi ani.

5 Jisua'n loko ngei hah a mûn chu muol
chunga a kala, mahan ânsunga. A ruoisingei
a kôla an hong intûpa, 2 male anni ngei hah
a minchu phut zoi: 3 "Ratha tienga inrienga
ânriet ngei chu satvur anni; Invân Rêngram an
ta ani sikin. 4 Rathanvâingei chu satvur anni;
Pathien'n rathanngamna a pêk ngei rang ani!
5 Rangâiinchînngei chu satvur anni; Pathien
chonginkhâm an la man rang ani! 6 Pathien'n a
minnângngei sin ranga ôina lientak dônngei
chu satvur anni; Pathien'n mulungchukna a pêk
ngei rang ani! 7 Mulungjûrpuina dôn ngei chu
satvur anni; Pathien mulungjûrpuina an chang
rang ani! 8 Mulung inthiengngei chu satvur
anni; Pathien an la mu rang ani! 9 Inngêina
ranga sintho ngei chu satvur anni; Pathien'n
ama nâingei tiin a la koi ngei rang ani! 10
Pathien'n a minnângngei sin sikin nuomlona
tuong ngei chu satvur anni; Invân Rêngram
an ta ani!" 11 "Ku nûkjûingei nin nina sika
min nangni an êroa, an nunuom nangni an
loa, milak saloi ngeiin nangni an nôn tika chu
satvur nin ni. 12 Nin râiminsân ungla, nin ta
rangin râisânman lientak invâna darin aom
sikin. Nin motona lei om dêipungei hah khom
nunuomlona an lei tuong ngâi ani." 13 "Mitin
ta rangin michi angin nin ni. Aniatachu michi
hih a âlna ahong dongin chu min âl nôk thei ni
khâi mak. Mangmunboi ahong changa, masikin
an paia, mingeiin an sirpol ngâi ani. 14 "Nangni
ngei hah rammuol pumpui rangin vâr angin nin
ni. Tângsîpa khopui aom chu inthup thei ngâi
mak. 15 Tutên châti mochokin khuriâi nuoia
dar ngâi mak ngei; manêkin chu in sûnga mi
murdi a êlminvârna rangin châtidarna kêng an
dar ngâi ani. 16 Ma angdên han nin vâr hah
mingei makunga vâr ngêt rese, hankêng nin
neinun sa tho ngei hah mûng an ta, male invâna

om nin Pa minpâk thei an tih. 17 “Moses le
Dêipungei Balam minchûnangei minboi ranga
juongin ni be no roi. Ma ngei hah minboi
ranga juong ni mu-unga, an minchûnangei
ajuongtung dikna ranga kêng ki ni. 18 Pilchung
le invân a om kâr chu Balam chong ânziek
ahâng chĩnte mo, miziek dukriekte mo hi boi
no nih, neinunngei murdi mongna ahongtung
mâka chu ti hi riettit roi. 19 Masikin tukhomin
hi chongpêkngei lâia achĩntak khom jômloiin,
ma angdênin tho sa rangin midangngei khom a
minchûn chu invân Rêngrama chu mi chĩntak
rĩng a tih. Nikhomrese tukhomin Balam a
jôma, ma angdênin tho sa rangin mi a minchûa
anin chu invân Rêngrama chu mi lien rĩng
a tih. 20 Hanchu, Pathien lungdo sinna lama
Balam minchupungei le Phariseengei nêkin
taksôn-omin nin om vaiin kêng invân Rêngrama
nin lût thei rang tiin nangni ki ril ani. 21
“Tienlâia mingei kôm chu, ‘Mi that no roh;
tukhom mi that chu roijêkna makunga inding
a tih,’ tiin an ril ngâi ti nin riet. 22 Ania, atûn
keiman chu: Tukhom a lâibungpa chunga a
taksĩn chu roijêkna makunga tuongin om a tih,
tukhom a lâibungpa kôm, ‘Mangmunboipa!’ ti
chu roijêkna makunga tuongin om a tih, male
tukhom a lâibungpa kôm mangmunboi, amopa
ti chu meiđìla se rangin ichi aom ani. (Geenna
g1067) 23 Masikin mâichâm motona Pathien
kôm neinunpêk ne pêk rang lâitak khomin
na lâibungpa'n nu chunga mulung hoiloina a
dôn iti ni riettitin chu, 24 mâichâm motona ne
neinunpêk ne pêk rang hah mâk inla, inrangin
sênla, na lâibungpa leh inngêina va sin bak inla,
masuole chu hongkĩr nôk inla Pathien kôma ne
neinunpêk rang hah pêk roh. 25 “Mĩn dabi thôn
nang an doia roijêkna muna nang an tuongin
chu zora ala om sûngin nin bâiinkhamna hah
inngêipui roh, roijêkna mun nin tung mân.
Amuna voikhat pai na va tungin chu, ama'n
roijêkpu kuta nang bâng a ta, misûrngei kuta
nang bâng a ta, male jêl-ina khum nini rang
ani. 26 Nangni ki ril, poisate tena luo lei nu
thuon mâka chu ma muna han om tit ni tih. 27
“Inrê no roh, an lei ti hah nin riet. 28 Ania, atûn
Keiman chu: tukhomin nupang midit enin a ena,
amanu hah luo rang a nuomin chu a mulungrĩla
amanu leh han an inrêa, theiloi changin aom
zoi, tiin nangni ki ril ani. 29 Masikin ni mit
chang tieng han nang aminpalin chu kêlpai
inla, vôrpai kelen roh! Na takpum, pumpuia
meiđìla se nêkin chu na takpuma abâk inkhat
ânsam hah chu nata rangin asa uol. (Geenna
g1067) 30 Nu kut changtieng nang aminpalin chu
tanpai inla, pai kelen roh! Na takpum, pumpuia
meiđìla se nêkin chu na takpuma abâk inkhat
ânsam hah chu nata rangin asa uol ani.” (Geenna
g1067) 31 “‘Tukhom a lômnu a mâkin chu mâkna
lekha a pêk rang ani,’ an ti sa. 32 Hannirese
atûn Keiman chu: tukhom pasalin a lômnu hah
roi danga niloiin, taksôn omloina sika a mâka
anin chu a lômnu hah inrê a minchang ani;
male mi lômnu mâksai inneipui nôkpu chu
amanu hah a inrêpuiin theiloi a changsa ani,
ti nangni ki ril ani. 33 “Tienlâia mingei kôm
chu, ‘No chonginkhâm hah set nôn la, Pumapa
makunga nên khâmna hah tho roh,’ an ti, tiin
nin riet sa. 34 Aniatachu atûn keiman chu,
chonginkhâm nin sin zorân inkhâmna ite mang
no roi. Invân sâmin khom, khomâkinsâm no
roi, Pathien Rêngsukmun ani sikin; 35 pilchung
sâmin khom, khomâkinsâm no roi, a ke darna
ani sikin. Jerusalem sâmin khom, khomâkinsâm
no roi, ma khi Rêng roiinpuitak khopui ani
sikin. 36 Nin lu sâmin khom khomâkinsâm no
roi, samsang inkhat luo hih nin minchek thei le
nin minhâng thei aom loi sikin. 37 ‘Ani’ nônchu
‘Nimak’ vai ti roi, mapêna nin ti hah chu Saloipa
Inkhat renga hong kêng ani.” 38 “‘Mit ruthûla
mit,’ ‘hâ ruthûla hâ,’ an ti hah nin riet. 39
Aniatachu atûn keiman chu: nin chunga asaloi
tho ngei chunga phubaluok no roi. Tukhomin
ni bieng chang tieng a bênin chu, voi tienga ni
bieng khom minbên sa roh. 40 Tukhom nu sûng
kancholi lâk rang a râivala roijêkna muna nang
tuong rang a bôkin chu na kâncholiinchuol
khom pêk sa roh. 41 Mi'n a puok kilometer
khat pêl rangin nang a tiin chu kilometer inik
pêlpe roh. 42 Mi'n neinun imini nang a zong
zorân chu, maha a kôm pêk roh; mi lâkâi nang
a zongpu hah lei min pûk roh.” 43 “Na malngei
lungkham inla, na râlngei mumâk roh,” an ti
iti nin riet. 44 Aniatachu atûn keiman chu: nin
râlngei lungkham ungla, an nunuom nangni lo
ngei hah chubai tho pe roi, 45 masikin invâna
nin Pa nâingei nin hongni theina rangin. Ama'n
misiengei le misangei chunga a nisa hah ân-
angbangin a min suok ngâia, asa sinngei le asie
sinngei chunga khom ruo a min juong pe ngei
ngâi. 46 Nang lungkhamngei vai nu lungkham
ngeiin te ithomo Pathien'n râisânman nang
a pêk ranga? Mahah chu sum rusuongpungei

khomin an tho ngâi! 47 Hanchu, nin malngei
kôm vai nin chongin te imo aliek nin tho uola?
Mahah chu sonongngei khomin an tho ngâi!
48 Invâna nin Pa asa akipphar anghan nangni
khom nan satna hah akipphar ngêt rang ani!

6 "Nin sakhuo sintumngei nin sinngei hah
miriem mitmua, mi mu rangin sin no roi.
Ma neinunngei hah mi mu rangin nin sinin
chu, invâna nin Pa kôm renga ite râisânman
man no tunui. 2 "Masikin miriem a nângngei
neinun nin pêkin, maha alienin minlang no
roi, asarothol ngeiin mi minpâkna an chang
theina rangin inkhôm inngeia le lamlienngeia
an tho ngâi anghan tho no roi. Nangni ki ril
an râisânman chu an man suozoi. 3 Hannirese,
nangni chu miriem intakngei nin sanin, nin
ruol satakngei khomin an riet loi rang lamin
tho roi. 4 Hanchu, inrûka sin tho mîng nin
ta, male inrûka nin sintho mu ngâipu nan Pa
han râisânman nangni pêk a tih." 5 "Chubai
nin tho zorân, asarotholngei angin tho no roi!
Mîn an mu theina rangin inkhôm inngeia le
lamlien sîrngeia indinga chubaitho an minlut
ngâi, adiktakin nangni ki ril, an râisânman chu
pêkin an omsuo zoi. 6 Aniatachu nangni chu
chubai nin thôn, nin khâltana lût ungla, inkhâr
khâr ungla, male mita mutheiloi nin Pa kôm
chubaitho roi. Hanchu, inrûka nin sintho mu
ngâipu, nin Pa han râisânman nangni pêng
a tih." 7 "Chubai nin tho zorân, sonongngei
anghan chongkâmboi ngei mang no roi, anni
ngei han an chubai tho sôt sikin an pathien'n
riet uol rangin an mindon ngâi ani. 8 Anni
angin om no roi. Nin ngên mân nin Pa'n nin
nâng chu a rietsai kêng ani. 9 Hanchu, mahi nin
chubai tho rang lam chu ani: 'Kan Pa invana mi:
Nirming inthieng mirit om rese. 10 Na Rêngram
juong tung rese; nu lungdo invâna mîn an sin
angin nuoia mîn sin rese ngei. 11 Anîngtina kin
nâng ngâi dôr sâk avien hin mi pêk roh. 12 Kin
chunga sin minchâingei kin ngâidam anghan,
nang khomin kin minchâinangei mi ngâidam
roh. 13 Sietna ranga methêmna tieng mi tuong
nônla, Asaloina renga chu mi mojôk roh,' tiin. 14
"Nin chunga midangngei tho minchâi ngei nin
ngâidamin chu, invâna nin Pa khomin nangni
ngâidam a tih. 15 Aniatachu midangngei nin
ngâidam nônchu, nin tho minchâina ngei nin
Pa'n nangni ngâidam no nih. 16 "Bu nin ngêi
zorân, asarotholngei anghan inngûi mêl pêl no
roi. Anni chu mi mitmua bu ngêia an inlang
theina rangin an inngûi ngâi ani. Adiktakin
nangni ki ril, an râisânman chu an man suozoi.
17 Nangni chu bu nin ngêi zora khomin nin
mâi phie ungla, nin sam khûi roi, 18 hankêng
nin bungêi hah midangngeiin riet thei noni
ngeia, mita mutheiloi nin Pa vaiin riet a tih.
Male inrûka nin sintho mu ngâipu nin Pa han
râisânman nangni a pêk rang ani." 19 "Pila,
arenge le aêkin asiet theina, inrungeiin an
murûk theina hin ninta rangin rochon mintûp
no roi. 20 Manêkin invâna, arenge le thîr-
êkin asiet thei khâiloina le inrungei khomin
an murûk thei khâiloina muna ninta rangin
rochon mintûp roi. 21 No rochon omna muna
han zoratin nu mulungrîl om atih." 22 "Mitngei
hih takpum ranga châti angin ani. Nin mitngei
hah asân chu nin takpum pumpui vârin sip a ta;
23 Aniatachu nin mitngei hah asa nônchu nin
takpum pumpui ajîngkhap rang ani. Masikin nin
sûnga vâr hah ajîng nisenla, kho dôra jîngindên
mo ani rang!" 24 "Tutên puma inik tîrlâm chang
thei noni ngei; ama han inkhat mumâk a ta;
inkhat lungkham a tih, aninônchu, ama han
inkhat midituol a ta, inkhat heng a tih. Pathien
le sum sintho molop thei no tunui. 25 "Masika
han, nangni ki ril, nin ringna rangin imo ka
sâkin ke nêk rang, aninônchu takpum rangin
imo ki sillin ko bom rang tiin nin kângmindoi
no roi. Sâknêk rangin ringna alut uol ok nimak
mo? Sil le bom nêkin takpum alut uol nimak
mo? 26 Chunga vuong vangei khi en roi; chimu
tû mak ngeia, bu ât uol mak ngeia, sasiera bu
mintûp uol mak ngei; hankhoma Invâna om
nin Pa'n a donsui ngei tit ngâi! Nangni vâng
chu, vangei nêkin nin lut uol ok nimak mo?
27 Tumo nin ringna chungroia a kângmindoi
sika a ringna minsei uol thei rang nin ni? 28
"Ithomo sil le bom rang sikin nin mulung nin
min kâng? Rama pârngei insôn tie so en ta
u: an ta rangin sin khom tho uol mâk ngeia,
puon khom không mak ngei. 29 "Aniatachu,
nangni ki ril, Rêng Solomon luo a neina murdi
leh ânvô khomin hima pârngei mêlsa inkhat
dôr hih enhoi mak. 30 Ram sûl avien a oma,
nangtûka aboi nôka lungthu meia tuorip rang
sûl luo hah ma angtak han Pathien'n a minvôn
anînle, sil le bom khom nangni pêk uol ngêt
no ni mo? Idôra taksônna chîn dôn mo nin ni!
31 "Masikin, khotieng renga mo ka sâk, ke nêk
rang le ki sil ko bom rang ahong suok rang? Tiin

nin kângmindoi no roi. 32 “(Sonongngei chu
ma neinunngei vai hah kêng an mindon ngâi.)
Ma neinunngei murdi hah nin nâng tiin invâna
nan Pa'n a riet let ngâi ani. 33 Manêkin chu,
neinun dang dangngei nêkin Pathien Rêngram
le nangnia a minnângngei hah mindon bak
ungla, hanchu, ma neinunngei murdi ha chu
nangni a pêk sa rang ani. 34 Masikin nangtûka
rangin nan kângmindoi no roi; maha khom
kângdoinangei ahun rang dôr a dôna. Sûn zeta
intaknangei a hongchôi ngâi pêna chu bôk rang
nâng mak.”

7 “Mi chungroi jêk no ungla, Pathien'n nin
chungroi jêk no nih, 2 mi chungroi nin jêk
angdênin Pathien'n nin chungroi jêk a ta, male
midangngei chunga balam nin mang anghan
nin chunga khom a mang rang ani. 3 Hanchu,
ithomo ni mita thingbong om hah mindon loiin
nu sûngsuok mita ronok chĩnte om hah nu
mu hi? 4 Inmo ni mita thingbong om chienin
nu sûngsuok kôm, ‘Rangâihoitakin, ni mita
ronok chĩnte hah nang pai pe rong,’ ni ti ngam?
5 Nangma asarothol! Ni mita thingbong hah
pai bak inla, hanchu, nu sûngsuok mita ronok
chĩnte aom pai rangin ânthârlakin mu thei ni
tih. 6 “Uingei kôm neinun inthieng hah pêk
no ungla, hong inhei an ta nangni pêt an tih.
Vokngei makunga khom nin lungmantam hah
vôr no roi, an kên chĩlpol an tih.” 7 “Zong ungla
pêkin om nin tih, rok ungla man nin tih; tôk roi,
inkhâr nangni mo-ong pe ŋĩng atih. 8 Tukhom
a zong kai chu pêk ŋĩng an ta, a rok kaiin chu
man an ta, a tôk kai chu inkhâr mo ong pe
ŋĩng atih. 9 Nangni pangei lâia tukhomin nin
nâingei vâipôl nangni zong senla ngei, lung nin
pêk rang mini? 10 Aninônchu, nga nangni zong
senla ngei, murûl nin pêk rang mini? 11 Nangni
misie ngeiin luo nin nâingei neinun sa pêk nin
rietin te, invâna nin Pa vângin chu a zongngei
kôm neinun sa a pêk mintam bâk rang na! 12
“Mĩn nin chunga an sin rang nin nuom tak hah
mi chunga khom sin roi: mahi Moses Balam le
dêipungei minchûna omtie chu ani.” 13 “Mokot
ân-epa han lût roi, meiđĩl mokot chu ânzara, a
lampui khom ahoia, a se khom tamtak an ni
sikin. 14 Aniatachu ringna mokot chu ân-epa,
asena lampui khom ântaka, aman ngei khom mi
tômte an ni.” 15 “Dêipu dikloingei renga indĩn
roi; pêntieng chu belri angin nin kôm an honga,
ania an sûngtieng chu melangngei tatak angin
an ni. 16 Ma ngei hah chu an sinthoa riet kelen
nin tih. Riling rângngei han grape inra ngâi
maka, riling kungngeia khom theichangngei
inrâ ngâi maka. 17 Thingkung asa chu amara
khom asa ngâi, thingkung saloi chu amara
khom asiet ngâi ani. 18 Thingkung adamin chu
amara siet ngâi maka, thingkung adamloiin chu
amara sa ngâi mak ani. 19 Thingkung murdi
amara saloi chu an phûra meia an vôrpai ngâi.
20 Masikin dêipu dikloingei chu an sinthoa riet
thei nin tih. 21 “Pumapa, Pumapa, mi ti papai
murdi invân Rêngrama lût noni ngeia, invâna
ka Pa lungdo sinngei kai kêng an lût rang ani.
22 Roijêk Nikhuo ahong tungin chu mi tamtakin,
‘Pumapa, Pumapa! Ni rimingin Pathien thurchi
kin misĩr ngâia, ramkhoringei kin rujûl ngâia,
sininkhêl khom mun tamtaka kin sin ngâi!’ la
tĩng an tih. 23 Ma tikin chu keiman an kôm,
‘Nangni riet tet ngâi mu-ung. Ko kôm renga
rotpai roi, nangni misiengei!’ la tĩng ki tih. 24
“Masikin tukhomin hi ko chongngei hih a rieta
jôm chu mivâr lungpui chunga in sinpu angin
ani. 25 Ruo ajuonga, tui ahong liena, phâivuo
ahong râta, ma in hah ahong nama. Aniatachu
inlet mak, lungpui chunga sin ani sikin. 26
“Hannirese, tukhom hi ko chongngei a rieta,
jômloi chu amo sietsâi chunga in sin angin
ani. 27 Ruo ajuonga, tui ahong liena, phâivuo
ahong râta, ma in hah ahong nama, ânleta.
Ânlet tie khom ana sabak ani!” 28 Jisua'n ma
neinunngei hah a misĩr suole chu loko ngeiin a
minchuna hah an kamâm sabak ani. 29 Ama chu
Balam minchupungei angin niloiin; manêkin
chu, rachamneina leh mi a minchu ani.

8 Jisua hah tâng renga a juong chum lehan chu
mipui tamtakin an jûia. 2 Hanchu a kôm mi
phâr inkhat a honga, a makunga khûkinbilin,
“Pu, nu nuomin chu, mi ni minthieng thei,”
a tia. 3 Jisua'n a kut a hongsôna, a tôna,
“Ku nuom, Inthieng ta roh!” tiin a thuona.
Harenghan a phâr hah ahon thieng kelena. 4
Male Jisua'n a kôm han, “Rangâi roh! Tute ril
no roh, hannirese, Ochai kôm thengpat inla,
va min en roh; hanchu mi murđĩn na damzoi,
ti an rietna rangin Moses'n inbôlna pêk ranga
a lei khâmsai hah va pêk roh a tipea.” 5 Jisua
capernaum khuoa a hong lûtin chu, Rom râlmi
ruoipu ahon tongpuia san rangin ânvûia: 6 “Pu,
ki tĩrlâm damloiin insûnga jâlmuna sĩnginsa
theiloiin ana sabakin aom,” a tia. 7 Jisua'n,

“Hong ka ta mindam ki tih,” a tia. 8 Ruoipu
han a kôm, “O Pu, ma anghan nimak,” tiin a
thuona. “Ki ina chu nu lûtna ngâi jât nimak.
Chongbâi korongin tiin la ki tîrlâm dam kelen a
tih. 9 Kei khom ruoipu inchungtak rachamneina
nuoia om ki nia, male ku nuoia khom râlmingei
an oma. Mi inkhat kôm, ‘Se roh!’ tiin chong
ke pêkin chu a se ngâia, midang inkhat kôm
‘Hong roh!’ tiin chong ke pêkin chu a hong
ngâi; male ki tîrlâm kôm khom, ‘Mahi sin roh!’
ki tiin chu a sin ngâi.” 10 Jisua'n ma chong hah
a rietin chu a kamâm sabaka, loko a jûingei
kôm han, “Nangni ki ril, Israelngei lâia khom
tute hima dôra taksônna dôn hi chu la mu
tet ngâi mu-ung. 11 Adiktakin nangni ki ril,
nisuo tieng le nitâk tieng renga mi tamtak hong
an ta, Abraham, Isaac, Jacob ngei kôm invân
Rêngrama ruolhoia insung an tih. 12 Aniatachu
Rêngram nâingei hah chu pêntieng ijînga paiin
om an ta, male mahan chap le hâ rielin om
an tih.” 13 Male Jisua'n râlmi ruoipu tîrlâm
kôm han, “Ni ina se ta roh, ni iem angin nata
rangin sin ńîng atih,” a tia. Hanchu ma mit
misim kongkâr han râlmi ruoipu tîrlâm hah
a dam zoi. 14 Jisua hah Peter ina a sea, Peter
tarpi jâlmuna jâlin ritun damloiin a juong mua.
15 Amanu kut hah a tôn pea, a mintun hah a
mathâna, male ânthoia a sin a tho pe zoi ani. 16
Kholoi ahong ńînchu, mipui ngeiin, Jisua kôm
ramkhori sûr mi tamtak an hong tuonga. Jisua'n
chongbâiin ratha saloi ngei hah a notpaia, male
damloi murdi khom an dam sa zoi. 17 Dêipu
Isaiah'n, “Ama lelên ei natna ngei a lâk paia,
ei damloina ngei a pêl zoi,” tia alei misîr hah
ahong tung adik theina rangin maha a tho ani.
18 Jisua'n mipui ngei an hong ûm a mûn chu, dîl
râl tienga inkân rangin a ruoisingei chong a
pêk ngeia. 19 Balam minchupu a kôm ahonga.
“Minchupu,” “Ne sena muntina nangma leh se
rangin inthoksai ki ni zoi,” a tia. 20 Jisua'n a
kôm han, “Sialngei kuo an dôna, vangei khomin
rubu an dôna, aniatachu Miriem Nâipasal chu
a lu minngamna rang luo dôn mak,” tiin a
thuona. 21 Midang inkhat, ruoisi lâia mi han a
kôm, “Pu, insûnga mi min se nôk inla, ka pa la
vaphûm bak hi rong,” a tia. 22 Jisua'n a kôm
han, “Ni jûi roh, mithi ngeiin an mithi champui
chu phûm rese ngei,” tiin a thuona. 23 Jisua
rukuong chunga a chuonga, a ruoisingei khom
ama leh an se sa. 24 Inningloiin phâivuopui
râttak hah dîl ahong dea, male rukuong hah
ngîm rang dôrin tuidâr ânsoka. Aniatachu Jisua
chu a lei inphara. 25 Ruoisingei hah a kôm
an sea, an va kaithoia. “Pumapa, mi sanmojôk
ta roh! kin thi rang kêng ani zoi!” an tia. 26
Jisua'n an kôm han, “Ithomo nin chi bâka?”
“Nin taksôna dôn khom hi idôrtaka chîn mo ani
zoi!” tiin a thuona. Hanchu ânthoia, phâivuopui
le tuidârinsok hah mong rangin chong a pêka,
male chu ânthim ngung zoi. 27 Mi murdi'n an
kamâm sabaka, “Hi mi hih kho anga miriem mo
ani hi? Phâivuopui le tuidârinsok ten khom a
chong an jôm hi!” an tia. 28 Dîl râl tieng Gadara
rama Jisua a hongtung lehan, ramkhori sûr mi
inik thân renga hongsuok ngeiin an intongpuia,
Ma ngei hah chi an om sikin ma lampuia han
tute se ngam ngâi mak ngeia. 29 Harenghan
anni hah an in-ieka, “Pathien Nâipasal, imo
mi lo rang ni ti? Zora khâm atung mân dûk
mi tho ranga juong mo ni ni?” an tia. 30 Ala
bâkloina han vok pâlpa sâk rok an oma. 31
Masikin ramkhoringei han, “Mi ni rujûl rangin
chu vok pâlngei sûnga son mi min se roh,” tiin
Jisua an ngêna. 32 Jisua'n, “Se roi,” a tipe ngeia;
hanchu an jôka, vokngei sûnga an va lûta. Vok
pâl murdi hah dîl rakham rôlsora an tânna, dîla
an tâkriei zoi ani. 33 Vok donsûi mingei hah an
tânna, khopui sûnga an sea, a thurchi anrêngin
an va misîra, ramkhori sûrngei chunga neinun
omtie ngei murdi khom hah an va misîr zoia. 34
Masikin khopui renga mi murdi Jisua intongpui
rangin an suoka; male an va mua anin chu, an
ram renga jôkpai rangin an ngên zoi.

9 Jisua rukuonga a chuonga, dîl râl rakânin a
omna khopui tieng a kîr nôka, 2 mahan mi
senkhat ngeiin phalkhatthi a jâlmun leh a kôm
an hong rojôna. Jisua'n taksôn an dôntie hah
a mua, phalkhatthipa kôm han, “Ka nâipasal
rathanngam takin om roh! na nunsiengei
ngâidam ani zoi,” a tia. 3 Hanchu Balam
minchupu senkhat ngeiin an mulungrîlin, “Hi
mi hin Pathien a rilsiet kêng!” an tia. 4 Jisua'n
an mulungrîla an mindon ngei hah a lei rieta,
masikin an kôm han, “Ithomo ma anga neinun
saloi hah nin mulungrîla nin mindon? 5 ‘Nu
nunsiengei ngâidam ani zoi,’ nônchu, ‘Inthoi
inla, lôn ta roh,’ ti hih kho hi mo a ti abai uol?
6 Miriem Nâipasal hih pilchunga nunsiengei
ngâidam theina rachamneina a dôn, ti nangni
lei min mu rong” a tia. Masikin phalkhatthipa
kôm han, “Inthoi inla, na jâlmun luok inla, ni

ina se ta roh!” a tipea. 7 Ha mi hah ânthoia
male a ina a se zoi. 8 Mipui ngei han maha
an mûn chu, an chia, miriemngei kôma ma
anga rachamneina pêkpu Pathien an minpâk
zoi ani. 9 Jisua'n ha mun hah a mâka, a senân
sum rusuongpu inkhat a riming Matthew an
ti, a sukmuna ânsung lâitak a mua, a kôm,
“Ni jûi roh,” a tipea. Matthew hah ânthoia,
a jûi kelen zoi. 10 Jisua hah Matthew ina bu
a nêk lâitakin, sum rusuongpu tamtakngei le
mitelloi ngei an honga, Jisua le a ruoisingei
dosânga bu an nêkpui ngei sa zoi. 11 Pharisee
senkhat ngeiin maha an mûn chu a ruoisingei
kôm han, “Ithomo nangni minchupu'n hi anga
mingei leh bu a nêka hi?” tiin an rekel ngeia.
12 Jisua'n an chong hah a lei rieta, an kôm
han, “Mi dam ngeiin doctor nâng ngâi mak
ngeia, mi damloi ngei vaiin kêng an nâng ngâi.
13 Pathien lekhabu'n: ‘Lungkhamna kêng ku
nuom, inbôlna sa ngei nuom mu-ung,’ a ti
hih, se ungla a omtie va riet roi. Midikngei
ralam ranga juong ni mu-unga, midikloingei
ralam ranga juong kêng ki ni,” tiin a thuon
ngeia. 14 Male, Baptispu John nûkjûi ngei Jisua
kôm an honga, “Ithomo keini le Phariseengei
hin bungêi kin tho bang ngâia, na ruoisingei
rêkinte an ngêi tet ngâi loi?” tiin an rekela.
15 Jisua'n an kôm han, “Inneina sâknêk thona
taka khuolmingei hah moipumapa an kôm
aom sûngin an beimindong rangin nin mindon
mini? Ni thei no ni! Hannirese, an kôm renga
moipumapa an tuong pai pe nikhuo la tung
ata, ma tikin chu bu la ngêi an tih. 16 “Tutên
puon muruo hah puon thar hâr leh chitpho
ngâi mak ngeia, puon thar hah inchirup ata,
puon an ongna hah manêkin lien uol nôk atih.
17 Tutên uain thar savun ûm muruoa thun ngâi
mak ngeia, thun ngân senla, uain thar han
savun ûm hah mûtkhoi ata, uain le savun ûm
hah mangnaboi chang atih. Manêkin chu uain
thar chu savun ûm thara an thuna, an ruonin
asa ngâi a tia.” 18 Jisua'n hi chong hih a misîr
lâitakin, Juda ruoipu inkhat a honga, a makunga,
khûkinbilin a kôm han, “Ka nâinupang atûn
renghan a thia; aniatachu hong inla, a chunga
nu kut minngam inla, hong ring nôk a tih,”
a tia. 19 Masikin Jisua ânthoia male a jûia, a
ruoisingei khom ama leh an se sa. 20 Nuvengte
inkhat kum sômleinik hulloia damloinu han
Jisua nûka a honga male a puonmor a tôna.
21 Amanu nanâkin “A puon morte luo khom
tôn inlang chu dam kelen ki tih,” a tia. 22 Jisua
ânhei titira male amanu hah a mua, a kôm,
“Ka nâinupang rathanngam takin om roh! na
taksônna hih na dampuina ani,” a tia. Ha mit
misim kongkâr han nuvengtenu hah a hong
dam zoi. 23 Hanchu, Jisua hah ruoipu ina han a
lûta. Berlem tum ngâi ngei le mithi-uop mipui
kuorchok omngei hah ava mûn chu an kôm
han, 24 nin rêngin “Jôkpai roi! Nupangte hih
athi nimaka, a in kêng!” a tia. Hanchu anni han
ama hah an munuisana. 25 Hannirese, mipui
ngei an notpai ngei suole harenghan, Jisua hah
nupangte omna khâltana han a lûta a kut a sûr
pea nupangte hah a hon thoi zoi. 26 Ma roi hah
ma ram pumpuia han ânthang zit zoi. 27 Jisua'n
ma mun hah a mâka, ava sên chu mitcho inikin
an jûia, “David Nâipasal, inrieng mi mu roh!”
tiin ân in-ieka. 28 Jisua insûnga a lûtin chu,
mitcho inik ngei hah a kôm an honga, male
Jisua'n an kôm, “Nangni mindam thei ki tih,
ti nin iem mo?” tiin a rekel ngeia. “O kin iem,
Pu!” tiin an thuona. 29 Male Jisua'n an mitngei
a tôna, an kôm, “Nin iem anghan nin chunga
tung rese!” a tia. 30 Hanchu an mit ahong vâr
pe ngei zoi. Jisua'n, “Mahi tute kôm ril no roi!”
tiin chong a be ngei sabaka. 31 Hannirese, anni
ngei hah an sea, ma ram pumpuia han Jisua
chungroi hah an va mazarzit zoi ani. 32 Ha
mingei hah an mâkin chu, mi senkhat ramkhori
sûr chong theiloi inkhat Jisua kôm an hong
tuonga. 33 Aniatachu ramkhori hah notpai ani
suole, harenghan ma miriem hah a hong chong
thei zoia, mi murdi'n an kamâm sabak zoi.
“Israelngei lâia hima anga mi reng hih la mu ngâi
mak me!” an tia. 34 Aniatachu Phariseengeiin
chu, “Ramkhoringei an ulientakpa'n kêng Jisua
hih ramkhori rujûl theina ranak a pêk ani
hi,” an tia. 35 Jisua'n khopuingei le khuo chîn
ngeia a chai titira. Synagog inngeia a minchua,
Rêngram Thurchi Sa a misîra, damloi murdi
le natna jât tamtakngei a mindama. 36 Mipui
ngei hah a mûn chu, a mulungrîla anni ngei
inriengmunân a sipa, belringei ahôlpu boi
angin, kângdoiin le san rang boiin an om anni
sikin. 37 Masikin a ruoisingei kôm han, “Bu
ât rang chu atam sabaka, aniatachu, a mintûp
ranga sinthopungei chu tômte an ni. 38 Masikin
a bu ât ranga sinthopu ngei a juongtîrna rangin
bu pumapa kôm han chubai tho roi,” a ti.

10 Jisua'n a ruoisi sômleinik ngei hah a
koitûp ngeia, ratha saloi ngei rujûlpai
theina le damloina le ri murdi mindam theina
ranak a pêk ngeia. 2 Tîrton sômleinik ngei
riming chu hi ngei hih an ni: Amotontaka
Simon (Peter an ti) le a nâipa Andrew; Jebedee
nâipasal inik Jacob le a nâipa John, 3 Philip le
Bartholomew; Thomas le chôiruol rusuongpu
Mathew; Alphaeus nâipasal Jacob le Thaddaeus;
4 Canan mi Simon le a minsûrpu Judas Iscariot
ngei an ni. 5 Hi miriem sômleinik ngei hih
Jisua'n a tîr ngeia, an kôm hi angin a ril ngeia:
"Jentailngei rama le Samari mingei khopuingeia
chu se no roi. 6 Manêkin, Israel mingei lâia
belri inmangngei kôm nin se rang ani. 7 Se
ungla, 'Invân Rêngram chu anâi zoi!' tiin va
misîr roi. 8 Damloingei mindam ungla, athi
ngei kaithoi ungla, aphârngei minthieng ungla,
ramkhoringei rujûlpai roi. Manboia nin man
ania, manboi nanâkin pêk roi. 9 Nin pepa
rângkachak sumdâr mo, ruphâi mo, sumsen
mo chôi no roi; 10 nin chaina rangin cholite
mo, kancholi bob mo, kekok bob mo, khiengrol
bob mo chôi no roi. Sinthopungei chu an
nângngei hah pêk rang ani. 11 "Khopuia mo,
khochinna mo nin lûtin nangni mintung rang
nuoma nangni lei phâm mi rok ungla, ma
mun hah nin mâknôk mâka chu ama kôm
han om tit roi. 12 Insûng nin lûtin chu, 'Nin
chunga rathanngamna om rese,' ti roi. 13 Ma
ina omngei han nangni an lei modômin chu
nin rathanngamna chibaimûkna hah an chunga
tung rese; hannirese nangni an lei modôm nôn
chu nin chibai chongbâi hah lâk mikhîr nôk roi.
14 Male, kho in khoma, kho khuo khoma nangni
an lei phâm noa, nin chong an rangâi nôn chu
ma mun hah mâkrak ungla, nin kea pildi hah
không mathâk roi. 15 Adiktakin nangni ki ril,
Roijêk Nikhuon chu ha khopuia mingei tuong
rang nêkin chu Pathien'n Sodom le Gomora
khopuia mingei tuong rang chu inriengmuna
minlang uol a tih!" 16 "Rangâi roi! Melang pâl
kâra belri om angin nangni ki tîr ani. Murûlngei
anghan vârin le vasu-ngei anghan nuninêmin
nin om ngêt rang ani. 17 Aniatachu indîn roi,
nangni sûra, roijêknamuna nangni tuonga,
synagog inngeia nangni vîk rang an om rang
sikin. 18 Keima sika roijêkpungei le rêngngei
makunga lân ding nin tih, anni le Jentailngei
Thurchi Sa nin misîr pe ngei theina rangin. 19
Nin chung roijêk ranga nangni an tuong tika,
imo nin ti rang aninônchu kho angin mo nin ti
rang lei mindonin nan kângmindoi no roi; azora
ahong tungin chu nin ti rang hah pêkin om nin
tih. 20 Chong nin ti rang ngei hah nangni nin
chong nino nia; nin Pa Ratha renga juongin
nangnia a chong rang ani. 21 "Miriemngeiin
an lâibungngei nanâk khom that rangin la
minsûr an ta, ma angdên han pangei khomin an
nâingei la minsûr sâng an ta; nâingei khomin
an nulepangei doi an ta male that ngei an tih.
22 Keima sikin mitinin nangni mumâk an tih.
Aniatachu tukhom among dêna tuongdierpu
chu sanminringin om an tih. 23 Khopui inkhata
an nuom nangni an lôn chu khopui danga rotpat
roi. Adiktakin nangni ki ril, Miriem Nâipasal
a juong mân Israel rama khopuingei murdia
nin sintho zoi no tunui. 24 "Inchulâi hah a
minchupu nêkin lien uol mak; suok khom a pu
nêkin lien uol mak. 25 Masikin inchulâi hah a
minchupu angin hong om rang hah a mulung
a minchuk rang ani, tîrlâm khom a pu angin
hong om rang hah a mulung achuk rang ani.
In pumapa luo Beelzebul, tiin an koiin te, a in
mingei vang chu khodôra riming saloi uolin
mo an koi rang ni zoi!" 26 "Masikin miriemngei
hah chi no roi. Atûna thupa om murdi lân lang
let ata, ippa om murdi la phuong ńîng atih. 27
Ajînga nangni ki ril hih sûnkhovâra misîr ungla,
kuor kunga nin riet hih inchungsîpa chuongin
tânghâi roi. 28 Taksa thata ratha that theiloi
ngei chu chi no ungla; manêk han Pathien
meidîla taksa le ratha anruona that theipu hah
chi roi. (Geenna g1067) 29 Invâ inik poisakhatin
nin rochôk thei, nikhomrese, an lâia inkhat
luo nin Pa rachamin ninôn chu pilchunga tak
noni ngei. 30 Ma anghan nangni rang khom nin
samsang tena khom tellet kêng ani. 31 Masikin
chi no roi; invâ tamtakngei nêkin nin lût uol ok
kêng! 32 "Tutu loko rieta ni thop kai chu kei
khom invâna ka pa makunga thop ki tih. 33
Aniatachu tutu loko rieta ni heng kai chu invâna
ka Pa makunga heng ki tih. 34 "Rammuola hin
inngêina minlêng ranga juongin mi mindon
no roi. Inngêina minlêng ranga juong ni mu
unga, khandai minlêng ranga juong kêng ki
ni. 35 Nâipasalngeiin an pangei mindoi rang,
nâinupangngeiin an nungei mindoi rang, moi
ngeiin an tarpingei mindoi ranga juong kêng ki
ni; 36 na râl saloitakngei chu ni insûng mingei
nanâk ńîng an tih. 37 "Tutu keima nêka an
nungei mo, an pangei mo lungkham uol ngei

chu ku ruoisi rangin chuk mak ngei; tutu keima
nêka an nâipasalngei mo, an nâinupangngei mo
lungkham uol ngei chu ka ruoisi rangin chuk
mak ngei. 38 Tutu an khros ruputa ku nûk jûiloi
ngei chu ku ruoisi rangin chuk mak ngei. 39
Tutu an ringna man rang bôk ngei kaiin chu
machân an ta; aniatachu, keima rang sika an
ringna machân ngei kaiin chu man uol an tih. 40
"Tukhom nangni modôm chu keima ni modôm
ani, tukhom keima ni pom chu mitîrpu a pom
ani. 41 Tukhom Pathien tîrlam hah Pathien
tîrlam anina sikin a lei modômin chu Pathien
tîrlam, râisânman chang sâng a tih. Tukhom
misa hah misa anina sikin a lei pomin chu misa
râisânman chang sâng a tih. 42 Tukhom ku
nûkjûi ngei lâia a chîntak khom ka ruoisi anina
sikin tuidâi kilât khat khom lei min nêk chu,
nangni ki ril, râisânman chu man ngêt a tih," a
tia.

11 Jisua'n hi rilnangei hih a ruoisi sômleinik
ngei kôm a pêk suolechu, ma mun hah a
mâka, male a revêla khopuingeia minchu rang
le thurchi misîr rangin a se zoia. 2 Baptispu
John'n Jisua sintho ngei hah jêl ina a lei rietin
chu, a ruoisingei senkhat Jisua kôm a tîra. 3
Jisua kôm han, "Ni ril roh, 'John'n a juong
rangpu a ti hah nini mo?' Aninônchu mi dang
kin la sabei rang mo?" tiin an rekela. 4 Jisua'n
an kôm, "Se nôk ungla, neinun nin mu le nin
riet ngei hih John kôm va ril roi: 5 mitcho ngeiin
an mu thei zoi, kholrangeiin an lôn thei zoi, vun
ri saloitak ngei minthieng ani zoi, kuorsêtngei
khom an riet thei zoi, athi ngei minring nôk ani
zoi, inriengngei kôm Thurchi Sa misîr ani zoi. 6
Tutu ku chungroia mulungokchâna neiloi ngei
chu satvur an ni!" tiin a ani thuon ngeia. 7 John
ruoisingei hah an se nôkin chu, Jisu a'n lokongei
kôm han John chungroi a misîra: "John kôm
ramchâra nin se lâihan imo mu rangin nin sabei
ha? Phâivuo'n sûlngei asêm minkûm hah mo?
8 Imo en rangin nin se? Mi puon innêmngei leh
invo mo? Ma anga ânvo ngâi mingei chu rêng-
ina kêng an om ngâi! 9 Ni ril roi, imo en rangin
nin se? Dêipu mo? Ani tatak, aniatachu, dêipu
nêka lien uol ok nin mu hi te. 10 John chungroi
rang hi kêng Pathien Lekhabu'n, 'Pathien'n ki
tîrlam no motona na lampui mo-ong rangin
tîr ki tih,' a lei ti hah ani. 11 Adiktakin nangni
ki ti, Baptispu John nêka lien uol tute lân zir
ngâi mak ngei. Hannirese, invân Rêngrama a
chintakpu khom John nêkin chu alien uol ani.
12 Baptispu John'n a thurchi a misîr lâi renga
aviensûn tena invân Rêngram chu rangrâta
doina ngei atuong ngâia, mi tukdullien ngeiin
ma ram hah lâk rang an pût ngâi. 13 Dêipungei
murdi le Moses Balam chong han John juong
om dênin, Rêngram Thurchi an misîra; 14 an
thurchi misîr nin iem nuomin chu, a juong rang
chongphuonga lei om chu, John hih Elijah ani.
15 Hanchu, kuor nin dônin chu rangai roi! 16
"Atûn lâia thoitharngei hih ile mo ki mintêk
rang? Nâipangngei bazar muna insungngei
angin an ni, pâl khatin pâl dangngei an mi-
ieaka, 17 'Inneina miringhoi nangni kin tum
pea, aniatachu, lâm mak cheia! Chûlna la kin
tho khomin chap mak chei!' 18 John a juong
lâihan bu a ngêia, uain nêk maka, mitinin,
'Ama chu ramkhori sûr kêng an tia!' 19 Miriem
Nâipasal chu a juonga, a sâka, a nêka, mitinin,
'Hi mi hih en ta u! Bu mudupa le uain mudupa,
sum rusuongngei leh midikloi ngei malpa so!'
an tia. Nikhomrese, Pathien vârna chu adik iti a
mara han minlangin aom ani," a tia. 20 Jisua'n
sininkhêl a thona khopuingeia mingei han an
nunsienangei renga inhei mak ngeia, masikin
ha khopuingei hah a ngo ngeia. 21 "Korazin,
nu chungroi arik bah na! Bethsaida, khom nu
chungroi arik bah na! Nangnia sininkhêl sina
omngei hah Tyre le Sidon'a lei sin nisenla chu,
ma taka mingei han an nunsiena ngei renga an
inhei minlangnân thoilapuon insilin ruvuta an
inbuolna sôt atih zoi! 22 Adiktakin nangni ki ril,
Roijêk Nikhuon chu Pathien'n nangni nêkin chu
Tyre le Sidon mingei chunga mulungjûrpuina
minlang uol atih! 23 Nangma, Capernaum
rang khom! nangma nethenin invân dênin
indomsâng rang nu nuom mini? Meiđîla vôrpai
nîng ni tih! Nu sûnga sininkhêl sina omngei
hah Sodom'a lei sin nisenla chu aviensûn tena
hin la om tit atih! (Hadēs g86) 24 Nang ki ril,
Roijêk Nikhuon chu Pathien'n nangma nêkin
chu Sodom chunga mulungjûrpuina minlang
uol atih!" a tia. 25 Ma zora lâihan Jisua'n, "Pa,
invân le pilchung Pumapa! mivâr, mitheingei
kôma ni ip hah mi inmôlngei kôm ni minlang
sikin no kôm râisânchong ki ril. 26 Ani, Pa, ma
anga hongni rang hah nu lungdo tak ani. 27
"Neinunngei murdi ka Pa'n ni pêk zoi. Pa tiloiin
chu tutên Nâipasal hah riet mak ngei, male
Nâipasal tiloiin chu tutên Pa khom riet mak
ngei, Nâipasalin ân phuongna ranga a thang

ngeia tiloiin chu. 28 “Nangni, puok rik pêla
sôlngei, nin rêngin ko kôm hong ungla, keima'n
inngamna nangni pêk ki tih. 29 Ki ringkol lâk
ungla pêl roi, male ko kôm inchû roi, ratha han
nuninnêm tak le rangâiinchîn tak ki ni sikin;
inngamna man nin tih. 30 Ki ringkol nangni
ke pêk rang chu apêl ahoia, ku puok khom
ajânghiei ani,” a tia.

12 Sûn sôtbâkloi suolechu Sabbathnin Jisua
bubilngeia a lôna. A ruoisingei an von
achâma, masikin buvûingei chinin an chipa. 2
Phariseengeiin an mu'n chu, Jisua kôm, “En
ta, Sabbathnia nu ruoisingeiin an tho hih ei
Balamin ai khap ani!” an tia. 3 Jisua'n an kôm,
“David le a mingeiin an vonchâm lâia an tho
hah nin la pore tet ngâiloi mo? 4 Ama hah
Pathien ina a lûta, ama le a mingeiin Pathien
kôma pêksai vâipôl, an sâk ranga Balamin ai
khap ochaingei vaiin an sâk ranga phala omngâi
vâipôl hah an sâk ani. 5 Aninônchu, adiktakin
Sabbathni racham ochai Biekina omngâi ngeiin
Sabbathni balam an minchâi ngâia, hannoma,
theiloiintum ngâi mak ngei ti Moses Balam
lekhabu nin la pore loi mo? 6 Nangni ki ril,
mahin neinun imini Biekin nêka roiinpui uol
aom. 7 Pathien lekhabu'n, ‘Inbôlna nuom mu-
unga moroina kêng ku nuom,’ ai ti hih a omtie
nin riet minthâr tatak nisenla chu minchâinaboi
mingei hah theiloi mintum no tunui; 8 Miriem
Nâipasal hih Sabbathni Pumapa ani sikin,” a tia.
9 Jisua'n ha mun hah mâkin synagog ina a lûta,
10 mahan mi inkhat kut phalkhatthi alei oma.
Mi senkhat Jisua a tho minchâi tia nôn nuom
ngei an lei om sa, masikin anni han a kôm,
“Sabbathnia mi mindam hih ei Balamin a khap
mo?” tiin an rekela. 11 Jisua'n an kôm, “Nin
lâia tumakhatin belri inkhat dôn senla male
Sabbathni han khur inthûka tâk pe senla, juong
rûtin nin kelsuo loi rang mo? 12 Miriem chu
belri nêkin a lut uol ok ani! Masikin, Sabbathnia
tumini san rangin ei Balamin mi phal ani,”
tiin a thuona. 13 Male kut phalkhatthipa kôm
han, “Nu kut phar roh,” a tipea. A kut a phara,
kângkhat tienga angin a hong dam phar zoi. 14
Hanchu Phariseengei hah an rota male Jisua
that rangtie an mintuo zoi. 15 An that rangtie
an phan chungroi hah Jisua'n a rietin chu ha
mun renga hah a rota; lokongeiin a nûk an
jûi zoi. Damloi ngei murdi a mindam ngeia 16
male ama chungroi tute kôm misîr loi rangin
chong a pêk ngeia. 17 Masikin, Pathien'n dêipu
Isaiah kôma alei ti hah ajuong tung adik theina
rangin mahi a tho ani: 18 “Mahi ki tîrlâm, ka
thangsaipu hah, ku lungkhampu, le a chunga ku
mulungtâiriempu hah ani. A chunga ka ratha tîr
ka ta, male ama'n namtinngei kôm ko roijêkna
phuong a tih. 19 Ama chu makhal nonia, hanchu
in-iek uol nonia; aninônchu lamlienngeia khom
ruhulum tho noni. 20 Ama'n sûl ânkûichara om
hah khiekpai nonia, hanchu châti athi vavâng
hah khom thatrip no nih. Roijêkdikna han a
zoi mâka chu khan tit a ta, 21 male mingei
murdi'n ama chunga han an sabeina minngam
an tih.” 22 Hanchu mi senkhat ngeiin Jisua
kôm han mi inkhat a mitcho le ramkhori sûr
sikin chong theiloi an hong tuonga. Jisua'n
ama hah a mindama, masikin ama hah a chong
theia, a mu thei zoi ani. 23 Jisua sintho hah
lokongei murdi'n an kamâm sabaka, “Ama hih
David Nâipasal ni thei ni mo?” tiin an rekela.
24 Maha Phariseengeiin an rietin chu, “Hi mi
hin ramkhoringei a rujûl theina chu an rêngpa
Beelzebul'n ranak a pêk sikin ani,” tiin chong
an mele. 25 Jisua'n imo an mindon hah a rieta,
masikin an kôm, “Kho ram khom apâlpâlin an
insema an indoi inlômin chu sôi ngâi mak. Kho
khopui khom, aninônchu insûngmingei khom
apâlpâlin an insenna an indoi inlômin chu an
inlet rang ani. 26 Masikin soitan rama khom
pâl khatin pâl dang an doiin chu, pâl an insen
tina nîng ata, male ânlet kelen rang ani! 27
Beelzebul'n ranak ni pêk sikin ramkhori ngei
ku rujûl thei nin tia. Asa, nônchu, nin nûkjûi
ngei hah tumo ranak a pêk ngeia anni ngei han
an rujûlpai ngâi? Nin nûkjûingei nanâkin an
lei tho ngâi han nin tho minchâina a minlang
ani! 28 Nimak, mahi Beelzebul nimaka, Pathien
Ratha kêng ramkhori rujûlpai theina ranak
ni pêk, mahin Pathien Rêngram nin kôm a
juong tung zoi ti a minlang ani. 29 “Tutên
mi rât ina lûtin a neinunngei lâk pe thei no
nih, mi rât hah a khit bak nônchu; hanchu a
in hah minram pe thei a tih. 30 “Tutu keima
ranga niloi kai chu atatakin mi doi ani; tutu a
mintûp ni sanloipu chu ataktakin chekaminchâi
ani. 31 Masikin nangni ki ril, mingei an sietna
murdi le Pathien doia asaloi an ti ngei murdi
chu ngâidam thei nîng ata; aniatachu, Ratha
Inthieng doia asaloi an ti ngei chu ngâidam
nino nih. 32 Tutu Miriem Nâipasal doia asaloi
an ti ngei chu ngâidam thei nîng ata; aniatachu,

tutu Ratha Inthieng doia asaloi an ti ngei chu
atûn le tuonsôtin ngâidam nino nih. (aiōn g165) 33
“Mara sa dôn rangin chu thingkung adam nin
dôn ngêt anâng; thingkung damloi nin dônin
chu mara saloi dôn nin tih. Thingkung chu
a marân riet thei ani. 34 Murûlngei nangni
asaloi lei ni chienin kho-angin mo chongsa
nin tho thei ranga? Mulung sûnga sipa liem
hah kêng bâiin ai suo ngâi ani. 35 Mi sân a
rochonkok renga neinun sa a kaisuo ngâia; mi
saloiin chu a rochonkoka neinun saloi a kaisuo
ngâi. 36 “Nangni ki ril, Roijêk Nikhuon chu
mitinin chongkâmboi an tho ngei hah la misîr
let an tih. 37 Minchâinaboi mo ni ni aninônchu
theiloiintum mo ni ni minthârna rangin no
chongngei hah mangin nu chungroi jêk nîng
atih.” 38 Hanchu Balam minchupu senkhat le
Pharisee senkhat ngeiin a kôm, “Minchupu,
sininkhêl no tho mu rang kin nuom,” an tia.
39 Jisua jâminzalin an kôm, “Atûnlâia mingei
idôrtaka saloi le Pathien dônloi mo nin ni zoi!”
Sininkhêl tho rangin mi nin ngêna? Nimak!
Dêipu Jonah sininkhêl tho tiloiin chu sininkhêl
dang nangni pêk ni no nih. 40 Jonah hah
sûnthum jân thum ngapui vonsûnga a oma, ma
angdên han Miriem Nâipasal hih sûnthum jân
thum pil inthûk sûnga aom rang ani. 41 Roijêk
Nikhuon chu Nineveh mingei hah inding an ta,
nangni nôn an tih; anni chu Jonah thurchi misîr
an rieta; an sietnangei renga an inhei sikin;
male nangni ki ril, Jonah nêka lien uol mahin
aom! 42 Roijêk Nikhuon chu Rêngnu Sheba hah
inding a ta, nangni nôn a tih, Rêng Solomon
vâr minchûna rangâi rangin a ram latak renga
a hong sikin; adiktakin nangni ki ril, Solomon
nêka lien uol mahin aom! 43 “Ratha saloi hah mi
sûng renga a jôkin chu inngâmna mun rokin tui
boina rama a chai titira, aman loi tika chu, 44 ‘ki
ina kîr nôk ki tih’ a tia. Hanchu a kîr nôka, a in
atongrieiin, phiet minsâivarin, le cherêl irin ava
mua. 45 Hanchu, a jôkpaia ratha dang sari ama
nêka puoloi uol a hong tuong ngeia, mahan
an lûta, an om zoi. Masuole chu ha miriem
nunchan hah aphuta nêkin a puoloi uol ok zoi.
Hima ang hin atûnlâia mi saloi ngei chunga ala
tung rang ani,” a tia. 46 Mipui ngei kôm han
Jisua ala chong lâitakin, a nû le lâibungngei an
hong tunga. Ama chongpui nuomin, pêntieng
an indinga. 47 Masikin ha muna mi inkhatin
a kôm, “En ta, nu nû le na lâibungngei nang
chongpui rang an nuoma pêntieng nang an
ngâk,” a ti pea. 48 Jisua'n a kôm, “Tumo ku nû?
Tumo ka lâibungngei?” tiin a thuona. 49 Male a
ruoisingei tieng a khînna, “En roi! Hi ngei hih
ku nû le ka lâibungngei an ni! 50 Tutu invâna
Ka Pa lungdo sinngei hih ka lâibungngei, ka
sarnungei, ku nû ngei an ni,” a tia.

13 Mani sûn nanâk han Jisua hah in mâkin
dîl rakham tieng a sea, mahan minchu
rangin ânsunga. 2 Loko ahong intûp hah an
tamrai sikin rukuonga ânsunga, loko ngei chu
dîl rakhama an indinga. 3 Chongmintêkngei
mangin neinun tamtak a misîr pe ngei. “Rangai
ta u, voikhat chu mi inkhatin burît rangin a sea.
4 Loilâia sachi a rethea, senkhat lampui kôla
achula, vâ ngei an honga an sâkripa. 5 Senkhat
lungpherpha chunga pil inphânna achula, pil
abitloi sikin a hongkei kelena. 6 Aniatachu nisa
ahôn sânga, alumin bukung innoinarte hah a
em minthêma, aruzung mathâk hah ânthûkpe
loi sikin achârrip zoi. 7 Sachi senkhatngei chu
riling râng kâra achula, riling hah ahong insôna,
adîp min mang riei zoi. 8 Aniatachu, senkhat
chu pil sana achula, senkhat razan, senkhat
sômrukin, senkhat sômthumin ahong inra zoi.”
9 Male Jisua'n chongkhârnan an kôm, “Kuor
nin dônin chu rangâi roi!” a tia. 10 Hanchu
ruoisingei hah Jisua kôm an honga, mipui ngei
kôm thurchi ni misîrin “Ithomo chongmintêk
na mang ngâia?” tiin an rekela. 11 Jisua'n an
kôm, “Invân Rêngram chonginthup roia rietna
chu nin kôm pêk ani zoia, midang ngei kôm chu
pêk nimak. 12 Tukhom neinun imini a dônsai
kai chu pêk sa nîng ata, masikin ahundôr nêka
tam dôn a tih; hannirese tukhom neinun ite
dônloi chu a dônsai te hah khom lâk pe rip
nîng a tih. 13 An kôm chongmintêk manga ko
chongpui ngei ngâina abitak chu an ena an mu
loina rang, le an rangâia, aniatachu an rietthei
loina ranga ani. 14 Masikin dêipu Isaiah lei ril
hah an chunga ahong tung ani: ‘Hi mingei hin
rangâi an ta aniatachu rietthei noni ngei; en,
en an ta aniatachu mu thei noni ngeia, 15 an
mulungngei alên môl zoia, an kuorngei an lei
min sêt zoia, male an mitngei khom an lei sîng
zoi sikin. Ninosenla, chu an mitin mûng an
ta, an kuorin riet an ta, an mulungbôk ngeiin
rietthei an ta, Pathien'n, ko kôm an hon heia,
ke lei mindam ngei duoi mo tâk,’ a tia. 16
“Nangni rangin, idôra satvur mo nin ni zoi! Nin
mitin a mua, nin kuorin a riet ani. 17 Adiktakin

nangni ki ril, nin mu hih dêipu tamtakngei
le Pathien mi tam takngei mu rang an nuom
sabaka, aniatachu mu thei mak ngei, nin riet
khom hih a riet an nuom sabaka, hannirese riet
thei mak ngei ani." 18 "Hanchu, rangâi ungla,
sachirethepa chongmintêk omtie hih inchu roi.
19 Tutu khom Rêngram thurchi rieta, aniatachu
rietminthârna dônloi chu sachi lampui kôla chul
angin an ni. Misie hah a honga, an mulungrîla
rethea om hah a lâkpai pe ngei ngâi. 20 Sachi
lungpherpha chunga pil inphânna chul chu
thurchi hah a riet lehan râisântaka pom kelen
ngei hih an ni. 21 Aniatachu ruzung inthûk
amathâk loi sikin om sôt ngâi maka; ma thurchi
sikin imokhat intakna mini nuomlona mini
ahong om tena chu an mâk nôk kelen ngâi.
22 Sachi, riling râng kâra chul chu thurchi lei
rietsai ngei an ni; hannirese hi taksa ringnuna
hoina le nei rang nuomna roia kangdôina ngeiin
chongtak hah ađìpa, mara dôn ngâi mak ngei.
(aiōn g165) 23 Hanchu sachi pil sana chul chu
thurchi hah an rieta, male a rietthei ngei hah
an ni. An mara ngei senkhat razan, senkhat
sômrukin, senkhat sômthumin an hong pung
ngâi," a tia. 24 Jisua'n chongmintêk dang a
rilngei nôka: "Invân Rêngram chu ma ang hin
ani. Mi inkhatin a loia sachi sa rethepa leh
mintêk ani. 25 Jân khat chu mi an inriei suole,
a râl ahonga, bu lâia han bu rothol arthea, a
rotpat nôka. 26 Hanchu bu hah a hong mônga,
ahong vuiin chu bu rothol khom ahong inlang
sa zoi. 27 Loi pumapa tĩrlâmngei hah an honga,
a kôm, 'Pu, no loia sachi sa nerthe hah; bu
rothol so kho renga hong om mini?' an tia.
28 Ama'n an kôm, 'mahah chu râlngei lei tho
kêng,' tiin a thuona. Anni han, 'bu rotholngei
so va chuon unglang nu nuom mo?' tiin an
rekela. 29 'Nâng mak,' bu rothol nin chuonin
chu butak khom nin phôidelsa rang kêng tiin a
thuon ngeia. 30 Bu ât zora dên mâka chu butak
le arothol anruonin munkhatin insôn rese ngei.
Hanchu bu ât ngâingei kôm bu arothol hah
phoipaia, khita, hâl baka masuole butak hah ka
sasiera thun rangin chong la be ta rong a tia."
31 Jisua'n chongmintêk dang a misĩr pe ngei
nôka, "Invân Rêngram chu min ancham ru a
chôia, a loia a rethe ang hi ani. 32 Mahi chimuru
murdi lâia a chĩntak ani, aniatachu, ahong
lien tikin chu chimu dang ngei nêka alientak
ani ngâi. Thingkung ahong changa, masikin
vâ ngei an honga, amachanga han rubu an
phan ngâi," a tia. 33 Jisua'n chongmintêk dang
a misĩr nôka: "Invân Rêngram chu nuvengte
inkhatin chol a lâka vâipôl her sômminli leh
athoi mâka tâidôna a minpola a bil angin ani,"
a tia. 34 Ha ngei murdi hah Jisua'n lokongei
kôm chongmintêkin a ril ngeia; chongmintêk
mang loiin chu an kôm han ite misĩr mak. 35
Mahi a thona bi chu dêipu'n alei misĩr: "An
kôm chong ki rillin chongmintêk mang ka ta;
Khuonsieng renga neinun inthupngei hah misĩr
pe ngei ki tih," ti hah ahong tung adikna ranga
ani. 36 Jisua'n lokongei hah mâkin insûnga a
lûtin chu a ruoisingei an honga, a kôm, "Loia
bu rothol chongmintêk roi hah khoi tina mo mi
ril roh," an tia. 37 Jisua'n an kôm, "Mi sachi sa
rethepu hah Miriem Nâipasal ania; 38 loi chu
rammuol hih ani; Sachi sa chu Rêngram nâingei
hih an ni, bu rothol chu Misie nâingei an ni; 39
male râl, bu rothol rethepu hah chu Diabol ani.
Bu ât zora chu rammuol mongna rang nikhuo
ania, bu âtpu ngei hah vântĩrtonngei an ni. (aiōn
g165) 40 Bu rotholngei hah an mintûpa, meia an
hâl angdên han rammuol mong tika chu ala
tung rang ani: (aiōn g165) 41 Miriem Nâipasal'n a
vântĩrtonngei hah tĩr a ta, a Rêngram renga
mi sietna sin ngâi ngei le saloi sin ngâi ngei
chu minchun an ta, 42 mei thithei ngâiloia han
pai ngei an ta, mahan chap an ta, an rakam
riel an tih. 43 Hanchu Pathien mingei chu an
Pa Rêngrama nisa angin vâr an tih zoi. Rangâi
roi, kuor nin dônnin chu! 44 "Invân Rêngram
chu mi inkhatin loilâia rochon phûm inrûkten
amu suoka; a phûm nôka, a râisân rai sikin a
sea, a dônngei murdi ava juor leta, a kĩr nôka
male ma loi hah a rochôk angin ani. 45 "Invân
Rêngram chu mi inkhatin lungmantam satak
a roka, 46 lungmantam satak hah a mûn chu,
a sea, a dônngei murdi ava juor leta, male
ma lungmantam hah a rochôk angin ani. 47
"Invân Rêngram chu ngasûrpu senkhat ngeiin
an lên đĩla an vôra, nga jât da-dang an sûr
angin ani nôk. 48 Lên hah asipmat tena chu đĩl
rakhama an kaisuoa, mahan nga insem rangin
an insunga: asa murdi chu koka an thuna asaloi
kai chu an paia. 49 Rammuol mong tika chu
ma anghan la rĩng atih: vântĩrtonngei juong
suok an ta, misangei lâi renga misaloingei hah
mintûp an ta (aiōn g165) 50 mei thithei ngâiloia
han pai an ta, mahan chap an ta, an hâ riel an
tih," a tia. 51 Jisua'n an kôm, "Ma neinungei
murdi hah nin rietthei mo?" tiin a rekel ngeia.

“O, kin rietthei,” tiin an thuona. 52 Ama'n
an kôm, “Ma omtie chu, Balam minchupungei
murdi invân Rêngrama ruoisi changngei kai
chu, in pumapa a rochondarna khâltan renga
neinun thar le neinun muruo a kaisuo angin
ani,” a tia. 53 Jisua'n ma chongmintêkngei hah
a misîr suolechu ma mun hah a mâka, 54 a
omna ngâi khopui tieng a kîr nôka. synagog ina
a minchua, a thurchi misîr ariet murdi'n chu
an kamâm sabaka, “Hima anga vârna hih kho
renga a man mo?” male “Sininkhêl sintheina
hih kho renga a man mo?” tiin an rekela. 55 “Hi
mi hih thing kutthiempu nâipasal hah nimak
mo? Mary hah a nu nimak mo? A lâibungngei
khom, Jacob, Joseph, Simon le Judas ngei nimak
mo? 56 A sarnungei khom hitaka om nimak ngei
mo? Kho renga mo hi ngei murdi hih a man?”
57 Male ama hah an heng zoi. Jisua'n an kôm,
“Dêipu chu a khopui sûnga le a insûngmingei
lâia tiloiin chu muntina an mirit ngâi,” a tipe
ngeia. 58 Taksônna an dônloi sikin ma mun han
chu sininkhêl sin mintam ok mak ani.

14 Ma zora han Galilee rama, rêng Herod'n
Jisua chungroi a lei rieta. 2 A sinthopu
ulienngei kôm han, “Hi mi hih Baptispu John, a
hong ring nôk ngêt ani rang.” “Masikin kêng hi
sininkhêl sintheina ranak hih a dôn,” a tia. 3
Motona han Herod'n John hah a lei minsûra, a
khita jêl-ina alei khum ani. Ma anga a thona
bitak chu a lâibungpa Philip lômnu Herodias
sika ani. 4 Baptispu John han Herod kôm,
“Herodias lômnua ne nei hih dik mak!” a lei
tipea. 5 Herod'n ama hah that rang a jôta,
aniatachu Juda mipui ngei a chi ani, John hah
Dêipu'n an lei be sikin. 6 Herod suokni han
Herodias nâinupang hah mipui ngei makunga
a lâma. Herod hah a râisân tataka 7 a kôm
han chonginkhâmin, “Ikhom no zong kai chu
nang pêk rangin chong kên khâm!” a tia. 8
Hanchu a nû'n a tipe lam angin, “Hi muna hin
atûn mâirânga Baptispu John lu mi pêk roh!”
tiin Herod kôm han a ngêna. 9 Rêngpa han a
mulungdûk atong sabak zoia, nikhomrese, a
khuolmi ngei makunga chong a lênkhâm zoi
sikin, a ngên lam anghan tho pe rangin chong a
pêk ngeia. 10 Hanchu jêl-ina han John lu hah a
min tan ngei zoi. 11 A lu hah mâirânga an hong
chôia, nupangte kôm an pêka, amanu han a nû
kôm a chôi zoi. 12 John ruoisingei an honga,
a ruok hah an chôia, an phûm zoi; hanchu an
sea, Jisua an va misîr pe zoi ani. 13 Jisua'n John
chungroi a rietin chu, ma mun hah a mâka,
rukuongin a theivaiin mun inthimngangna a se
zoi. Ma roi hah mipuingeiin an rieta, masikin an
khopuingei ha mâkin ama omna tâng tieng an
jûia. 14 Jisua rukuong renga a jôka, mipui ngei
hah a mu'n chu inrieng amu ngei tataka, male
damloi ngei hah a mindama. 15 Mani kholoi
han a ruoisingei an honga a kôm, “Nisa laka
ase ok zoia, mahi mun inthimngang kêng ani;
Mipui ngei hih tîrpai ngei inla, khosûngngeia
se rese ngei, anthenin sâk rang rochôk rese
ngei,” an ti pea. 16 Jisua'n an kôm, “An se rang
nâng maka, nangnin an sâk rang imakhat pêk
ngei roi!” tiin a thuona. 17 Anni han a kôm,
“Hitaka kin dôn chu anrêngin vâipôl rangnga le
nga inik vai kêng,” tiin an thuona. 18 Hanchu
Jisua'n, “Hin ko kôm hong chôi roi,” a tia. 19
Mipui ngei hah durba chunga insung rangin
chong a pêk ngeia; hanchu, vâipôl rangnga le
nga inik hah a lâka, invân tieng tangin Pathien
kôm râisânchong a rila. Vâipôlngei hah a khoia,
ruoisingei kôm a pêka, male ruoisingei han
mipui ngei kôm an sem zoia. 20 Mi murdi'n
an sâka, an khoptanga, an sâk minieng tabong
sômleinik an la rût minsipa. 21 Asâkngei mijôn
chu nupangngei le nâipangngei telloiin mi isâng
rangnga dôr an ni. 22 Male Jisua'n mipui ngei
hah a minchînna, a ruoisingei rukuonga a min
chuong ngeia, dîl râl kângkhat tieng alei min
se ngeia. 23 Mipui ngei a min se ngei suolechu
a thenin tâng chunga chubaitho rangin a sea.
Kholoi a hongnin chu, mahan Jisua atheivaiin a
oma; 24 ma zora han rukuong hah dîla alazanna
a om zoia, phâivuo'n ale tieng asêm sikin,
tuidârinsokin kângkhat tieng khom, kângkhat
tieng khom a soka. 25 Jînga dâr thum le dâr ruk
kongkâra Jisua tui chunga lônnin, a ruoisingei
kôm a honga. 26 Tui chunga a hong lôn an
mûn chu an chia. “Mirluoi kêng!” tiin, ichin
an iniek rarâka. 27 Jisua'n a hong rokôkngei
kelena, “Nin rathamathâk no roi!” chi no roi,
“Keima kêng ki ni!” a tipe ngeia. 28 Hanchu
Peter a hong chonga. “Pumapa, nangma ni ni
tatakin chu, tui chunga no kôm hong rangin
chong ni pêk roh,” a tia. 29 Jisua'n, “Hong roh!”
tiin a thuona. Masikin Peter hah rukuong renga
a jôka, Jisua kôm panin tui chunga a lôn phut
zoia. 30 Hannirese, phâivuo rât hah a mûn
chu a chia, tuia a ngim phut zoi. “Pumapa, ni
mojôk roh!” tiin a chapa. 31 Jisua a hong tung

kelena male a muturap kelen zoia, a kôm, “Na
taksônna dôn hah achîn bâkna! Ithomo ni iem
zoi loi?” a tipea. 32 An ruonin rukuong sûnga
an lûta, phâivuo khom ânthim ruoi zoi. 33 Male
rukuong sûnga ruoisingei han Jisua chubai an
mûk zoi. “Pathien Nâipasal tatak kêng ni ni!”
an tia. 34 Dîl râl tieng an inkânin chu Genesaret
ram an hong tunga, 35 Ma taka mingei han
Jisua hah an lei riet kelena. Masikin ma revêla
ram murdia han mi an tîra, damloi murdi hah
Jisua kôm an hong tuonga. 36 Damloi ngei hah
a puon morte luo mintôn ngei rangin an ngêna;
male a tôn murdi chu an dam pak zoi ani.

15 Hanchu Jerusalem renga pharisee le Balam
minchupungei senkhat Jisua kôm an honga
male a kôm. 2 “Ithomo nu ruoisingeiin ei
pipungei chongmâk ngei hih an jôm ngâiloi?
Sâk an sâk rang khomin balam angin an kut
rusûk ngâi mak ngei!” tiin an rekela. 3 Jisua'n an
kôm, “Ithomo Pathien chongpêk jômloiin nin
theia chongmâk nin jûi hih? 4 Pathien'n, ‘Nu nû
le na pa mirit tho roh,’ male ‘Tukhom a nû mo,
a pa mo, khomâksâm chu that rang ani,’ a ti ani.
5 Hannirese, nangnin chu tutu a nu mo, a pa
mo, sanna rang imini neinun a dôna, aniatachu,
‘Mahi Pathien ta kêng ani zoi a tiin chu,’ 6 a nû
mo, a pa mo mirit a tho rang nâng khâi mak nin
ti ngâia. Ma ang han, nin chongmâk nin jôm
theina rangin Pathien chongpêk chu itên nin
be ngâiloi ani. 7 Nangni asarotholngei! Isaiah'n
nin chungroi alei misîr hah adik bâkna!”: 8
“Hi mingei hin an chongbâiin min mirita,
aniatachu an mulungrîl chu adiktakin kei renga
alazan. 9 An miriem minchuna balamngei hah
ka balamngei anghan an be sikin min biekna
hih anni rangin kamnângloi kêng ani, Pathien'n
a ti!” tiin a thuona. 10 Hanchu Jisua'n lokongei
hah a kôm a koi ngeia, an kôm, “Rangâi ungla,
rietthei roi! 11 Mi bâia lût han a minnim ngâi ni
maka; manêkin chu a bâi renga hong suok han
kêng a minnim ngâi,” a tia. 12 Male a ruoisingei
an honga, a kôm, “No chong han Phariseengei
mulung amophop ti ni riet mo?” an tia. 13
Jisua'n, “Kung murdi invâna ka Pa phun niloi
chu phôipaiin om an tih,” tiin a thuona. 14 “An
chungroia nin kângmindoi no roi! Anni ngei hah
mitcho ngei ruoipu mitcho an nia; mitcho hah
mitcho nanâkin a kairuoiin chu an ruonin khura
tâk an tih,” tiin a thuona. 15 Peter a chonga,
“Ma chong omtie hih mi rilminthâr pe roh,”
a tia. 16 Jisua'n an kôm, “Midangngei nêkin
atûnten la vâr uol mak chei. 17 Nin rietthei loi
mo ani? I neinun khom miriem bâia lût murdi
chu a phûnga a lûta, masuole chu a nômsena
ajôkpai ngâi ani. 18 Aniatachu neinunngei bâi
renga hong suok chu mulungrîl renga hong
suok ania, ma neinunngei hah kêng miriem
minnim ngâi. 19 A mulungrîl renga mindonna
saloi ngei ahong suoka, mangei han kêng a ruoia
mi thatnangei, inrênangei, hur inditnangei,
inrunangei, mi huongnangei le adikloi teta
midang êronangei a musuok ngâi ani. 20 Hi
neinunngei hih, miriem minnim ngâi chu ani.
Aniatachu an ti anghan nin kutngei rusûk loia
sâknêk nin sâk hin chu miriem minnim ngâi
mak,” a tia. 21 Jisua'n ha mun hah mâkin Tyre
le Sidon khopuilienngei kôla ramhuol revêla a
sea. 22 Ha rama om Canaan nuvengte inkhat
a kôm a honga, “David Nâipasal! Inrieng ni
mu roh, pu! Ka nâinupang ramkhori'n a sûra,
changrangintak sabakin aom ani,” tiin ânieka.
23 Hannirese, Jisua'n chongbâi khat luon thuon
mak. A ruoisingei a kôm an honga, “Hi nu hih
tîrpai ta roh! Ei nûk mi jûia, michok chuchur!”
tiin an ngêna. 24 Male Jisua'n, “Israel mingei
lâia belri inmangngei kôm vai kêng tîr ki ni,”
tiin a thuona. 25 Ha chong hah nuvengtenu
han a rietin chu a honga, a ke bula an boka.
“Pu, ni san roh!” a tia. 26 Jisua'n, “Nâingei
vâipôl lâk pea uingei kôma pêk chu dik mak,”
tiin a thuona. 27 Nuvengtenu han a kôm, “Pu,
maha chu adik, aniatachu uingei khomin an
pungei dosâng nuoia vâipôl hâr atâk chu an
sâk ngâi mo ka ta,” tiin a thuona. 28 Masikin
Jisua'n a kôm, “Nuvengtenu taksônna lientak
dôn ni ni! Nu nuom tak hah na ta rangin sinin
om a tih,” a tipea. Male a nâinupang hah ma
zoratak han a hong dam pe zoi ani. 29 Jisua'n
ha mun renga hah a sea, Galilee dîl kôla a
lôna. Tânga a kala male ân sung zoi. 30 Mipui
tamtak a kôm an honga, kholra, mitcho, achôp,
chongtheiloi le damloi dang tamtak Jisua ke
bula an hong tuonga; a lei mindam ngei leta.
31 Mipui ngei han chongtheiloi hong chong,
ân-ûng a hong dam, kholra hong lônthei le
mitcho hong muthei ngei hah an mûn chu
an kamâm sabaka, hanchu Israel Pathien an
minpâk zoi ani. 32 Hanchu Jisua'n a ruoisingei
a koia, an kôm, “Mipui ngei hih sûnthum ko
kôm an om zoia, atûn hin ite sâk rang an dônloi
sikin ku lungkham ngei tatak. Bungêiin tîrpai

ngei rang nuom mu-ung, aninôn chu lampuia
châmsôl invei an tih," a tia. 33 Ruoisingei han a
kôm, "Hi dôra mipui vâi minkhopna rangin hi
ramchâra hin khonmo sâknêk ei man ranga?"
tiin an rekela. 34 Jisua'n, "Vâipôl idôrmo nin
dôn?" tiin a rekela; Anni han "Vâipôltâp sari" le
"ngate atômte," an tia. 35 Masikin Jisua'n mipui
ngei hah nuoia insung rangin chong a pêka. 36
Male vâipôltâp sari le nga hah a lâka, Pathien
kôm râisânchong rilin a khoia, ruoisingei kôm
a pêka; male ruoisingei han mipui ngei kôm
an pêka. 37 An rêngin an sâka an khoppaka.
Hanchu ruoisingei han an sâk minieng arnôi
tabông sari an rût minsipa. 38 Asâkngei hah
nupangngei le nâipangngei telloiin mi isâng
minli an ni. 39 Masuole chu Jisua'n mipui ngei
a tîrpai ngei suolechu rukuonga a chuonga,
Magadan ramhuol tieng a se zoi ani.

16 Pharisee le Sadducee senkhatngei Jisua
kôma hong ngeiin ama min-ôk rang an
nuoma, masikin Pathien'n ama a pom, tih riet
theina rangin sininkhêl thôn minlang rangin
an ngêna. 2 Nikhomrese, Jisua'n an kôm, "Nisa
ahong tâkin chu, 'kôlkung asen sikin khuo ahoi
rang kêng nin ti ngâi.' 3 Male jînga chu, 'Kôl
asena, invân ânrîm sikin ruo ajuong rang kêng,'
nin ti ngâi. Invân enin khuohoi rang le hoiloi
rang nin leiphuong theia, aniatachu, atûnlâia
minsinnangei hi chu minlen thei mak chei! 4
Atûnlâi mingei hih idôrtaka saloi le pathienboi
mo an ni zoi! Minsinna mi nin zong na? Nimak!
Jonah minsinna hi vai kêng nin kôma minsinna
nangni pêk rang chu ani zoi," tiin a thuona.
Masikin a mâk ngeia male a rotpat zoi. 5
Ruoisingei hah dîl râl an rakânin chu, vâipôl
chôi rang an hong mingila. 6 Jisua'n an kôm,
"Singthei roi; Phariseengei le Sadduceengei
chol renga indîn roi," a tipe ngeia. 7 Anni han,
"Vâipôl ei hong chôi loi sika mahi a ti ani," tiin
an lâia an injêk phut zoi. 8 Jisua'n an misîrngei
hah a rieta, an kôm, "Ithomo nin vâipôl hong
chôi loi roi hah nin lâia nangni nanâkin nin jêk
bang? Idôra taksônna chîn dôn mo nin ni zoi! 9
Nin la rietthei tet loi mini? Mi isâng rangnga
ngei ta ranga vâipôltâp rangnga ko khoi lâia
hah nin riet khâiloi mo? An sâk minieng tabong
izetmo nin rût minsip ha? 10 Mi isâng minli ngei
ranga vâipôltâp sari chungroi rek ha te? An sâk
minieng tabong izetmo nin rût minsip ha? 11
Nônte ithomo nin kôm vâipôl roi misîr mu-ung
ti nin riet thei loi? Nangni nanâkin Phariseengei
le Sadduceengei chol renga indîn roi!" a tia.
12 Male ruoisingei han vâipôla chol mang
ngâi renga indîn rang ni loiin, Phariseengei
le Sadduceengei minchuna renga indîn ranga
inningna ani ti an riet thei zoi. 13 Jisua hah
Caesarea Philippi khopui kôla ramhuola a sea,
mahan a ruoisingei kôm, "Miriem Nâipasal
hih mingeiin tumo ani an ti?" tiin a rekel
ngeia. 14 "Senkhatin chu Baptispu John ani,"
Adangngeiin chu "Elijah ani," senkhat nôkin
chu "Jeremiah aninônchu dêipu tumakhat mini,
nang an ti," tiin an thuona. 15 "Nangnîn rêkte?"
ama'n, "Tumo ki ni nin ti?" tiin a rekel ngeia.
16 Simon Peter'n a kôm, "Messiah, Pathien ring
Nâipasal hah ni ni," tiin a thuona. 17 Jisua'n a
kôm, "Simon John nâipasal, na ta rangin asa
bâk na! Hi chongtak hih munisi renga no kôm
ahong nimaka, invâna om ka Pa'n adiktakin
nang a pêk ani. 18 Masikin Peter; lungpui ni
ni, ti nang ki ril. Hi lungpui chunga hin ko
koiindang minding ka ta, thina khomin mene
no nih. (Hadēs g86) 19 Invân Rêngram chabi nang
pêk ka ta; pilchunga na khap kai chu invâna
khom khap nîng a ta, pilchunga na phal kai
chu invâna khom phal ani rang ani," a tipea. 20
Male Messiah ani ti tute ril loi rangin ruoisingei
hah chong a pêk ngei zoi. 21 Ma zora renga
chu Jisua'n a ruoisingei kôm ânthârlakin a
misîr phut zoia, an kôm, "Jerusalema ke se
ngêt rang ani, upangei, Ochaisingei le Balam
minchupungei kuta tuong ok ki tih. Thatin om
ka ta, nikhomrese, sûnthum suolechu aringin
kaithoiin om ki tih," a tipe ngeia. 22 Peter'n ama
hah atheiin a tuonga, a kôm, "Pathien'n maha
akhap, Pumapa!" ama'n, "Mahah nu chunga
tung tet no nih!" tiin a ngoa. 23 Jisua ânheia
Peter kôm, "Soitan, ko kôm renga rotpai roh! ka
lampui ni ni chakal, ni mindonngei hih Pathien
renga hong suok ni maka, munisi nina renga
ani sikin," a tia. 24 Male Jisua'n a ruoisingei
kôm, "Tutu mi jûi a nuomin chu ama taksa rang
mingilin a khros ruputin mi jûi rese. 25 Tukhom
a ringna mojôk a nuom kaiin machân an ta;
aniatachu, keima sika an ringna machân kaiin
man an tih. 26 Mi'n rammuol hih apumin dôn
senla, an ringna chu machân ta senla ngei, imo
alâp an man ranga? Man noni ngei! An ringna
man nôkna rangin ite pêk rang an dôn loi sikin.
27 Miriem Nâipasal hih a Pa roiinpuinan invôn a
vantîrtonngei leh a juong rang kêng ani zoi, ma

tikin chu mitinin an sintho dungjûiin râisânman
a pêk rang ani. 28 Adiktakin nangni ki ril, hi
taka om senkhatngei hih Miriem Nâipasal Rêng
angin a juong an mu mâka chu thi loi rang an
om," a tia.

17 Sûnruk suole chu Jisua'n Peter le a
lâibungngei Jacob le John a tuong ngeia,
an theivaiin muol insângna a se pui ngeia. 2 An
mit muchungin Jisua mêl a hong inthûla: a mâi
nisa angin a hong vâra, a puonsilngei khom
ântêrrakin ahong cheka. 3 Male ruoisingei
inthum han Moses le Elijah ngeiin Jisua an
chongpui an mua. 4 Hanchu Peter'n Jisua kôm,
"Pumapa, hitaka om hih ei ta rangin idôra asa
mo ni zoi! Nu nuomin chu puon-in inthum
sin ka ta, nangma rang inkhat, Moses rang
inkhat male Elijah rang inkhat," a tia. 5 Ala
chonglâitakin, sûm vârin ajuong mukhu ngeia,
sûmlâi renga rôl ajuon ringa, "Ama hih ka
Nâipasal moroitak, a chunga ku mulungtâiriem
ani, a he rangâi roi!" a tia. 6 Ruoisingei han
rôl hah an rietin chu, an chi rai sikin pila an
inbokraka. 7 Jisua an kôm a honga, a tôn ngeia,
"Inthoi roi, chi no roi," a tipe ngeia. 8 Masikin
an ena, Jisua telloiin chu tute adang mu mak
ngei. 9 Muol chung renga an juong chumin
chu, Jisua'n an kôm, "Miriem Nâipasal hih thina
renga ânthoinôk mâka chu nin neinun mu hih
tute ril no roi," tiin chong a pêk ngei zoi. 10
Male ruoisingei han Jisua kôm, "Ithomo Balam
minchupungeiin Elijah a juong bak rang ani,
an ti?" tiin an rekela. 11 Jisua'n, "Adiktakin
Elijah a juong bak rang ani," male "jâttin ama'n
cherêl let a tih. 12 Hannirese, nangni ki ril,
Elijah chu a juongsai piel kêng ani zoi, mingeiin
lei riet mak ngei, an nunuom an lei lo zoi. Ma
angdênin Miriem Nâipasal khom an nunuom an
lo rang ani," tiin a thuona. 13 Male ruoisingeiin
Baptispu John chungroi an kôm a misîr ani, ti
an hong riet zoi. 14 Mipui ngei kôm an kîr nôkin
chu mi inkhat Jisua kôm a honga, a makunga
khûkinbilin, 15 male "Pu, ka nâipasal chunga
inriengmu roh! Ama chu risangol invei ania, a
tuong ok zoia, voizet mo meia le tuia ânlet zoia.
16 Nu ruoisingei kôm ko hong tuonga, aniatachu
mindam thei mak ngei," a tia. 17 Jisua'n, "Kho
anga iemnaboi rai le mi dikloi mo nin ni zoi! Idôr
sôt mo nin kôm ko om rang? Idôr sôt mo nangni
ko donsui thei ranga? Pasalte hah ko kôm hong
tuong roi!" a tia. 18 Jisua'n ramkhori hah chong
a pêka, male pasalte sûng renga hah a hong
jôkpaia, ma zoratak han a dam kelen zoi. 19 Male
ruoisingei hah Jisua kôm an honga, "Ithomo
keinin te ramkhori hah kin rujûlpai theiloi?"
tiin mi riet loiin an rekel chiena. 20 Jisua'n an
kôm, "Taksônna ahundôr nin dônloi sika ani."
"Adiktakin nangni ki ti, taksônna ancham ru te
dôr nin dônin chu hi muol kôm hin, 'Hi renga
hih soson vânthon roh!' tîng nin ta, inthon
atih. Neinun nâm nin thothei let rang ani!
21 Aniatachu, hi anga hih chu chubaithona le
bungêi tinôn chu itên rujûlpai thei nimak," tiin
a thuona. 22 Ruoisingei hah an rêngin Galilee
rama munkhatin an hong suokin chu, Jisua'n
an kôm, "Miriem Nâipasal hih mingei kuta min
sûrin om a ta, 23 anni han ama that an tih;
aniatachu sûnthum suole chu aringin kaithoiin
om a tih," a tia. Ruoisingei chu beidong takin an
om zoi ani. 24 Jisua le a ruoisingei Capernaum
an hong tungin chu biekin chôiruol rusuongpu
ngeiin Peter kôm an honga, "Nangni Minchupu
hin biekin chôiruol a chôi ngâi mo?" tiin an
rekela. 25 Peter'n "A chôi ngâi," tiin a thuona.
Peter hah insûnga a lûtin chu, Jisua'n a lei rokôk
masa, "Simon kho angin mo ni mindonlam?
Hi rammuola rêngngei kôm hin tumo
chơîtumngei aninônchu chôiruolngei a chôi
ngâi? A ramsûngmingei mo, ramdangmingei
mo?" 26 Peter'n, "Ramdangmingei," tiin a
thuona. Jisua'n, "Asa, mahah aomtie chu a
ramsûngmingei chu an chôi nâng mak, tiin
chong a mele ani. 27 Aniatachu hi mingei
mulunghoiloi rang hi nuom mak me. Masikin
đila senla rukuoi vavôr roh. Nga no thok masatak
bâia han nangma le keima rang biekin chôiruol
rukbak rang sumthîr man ni tih. Mahah hong
chôi inla, ei chôitum hah an kôm pêk ngei roh,"
a tia.

18 Ma zora han ruoisingei Jisua kôm an
honga, "Invân Rêngrama tumo alientak?"
tiin an rekela. 2 Masikin Jisua'n nâipangte
a koia, an makunga a minding pe ngeia, an
kôm, 3 "Adiktakin nangni ki ti, nin hong
inthûla, nâipangte ngei angin nin om nônchu
invân Rêngrama lût thei tet no tunui. 4 Invân
Rêngrama alientak chu amananâkin nuninêma
hi nâipangte anga hong om hih ani. 5 Male
tukhom ki riming sika hi nâipangte anga
lei modôm chu keima mi modôm an ni." 6
"Tukhomin ka chunga taksônna dônngei lâia

nâipangte inkhat khom hih a minpalin chu a
ringa bu nôina lung lienpa minĩin tuikhanglien
inthûk taka inchôm senla ata rangin sa uol
atih. 7 Mingei an taksônna minmang pe ngâi
neinunngei sikin rammuol rangin ichi aom bâk
na! Inpalna ngei chu om bang a ta, aniatachu,
inpalna ngei min ompu chungroi chu ichi
aombâk na! 8 Nu kutin mo, ne ke'n mo, nang
aminpalin chu tan pai inla, pai kelen roh! Kut
inik mo, ke inik mo dôna kumtuong meiđĩla
nang pai nêkin chu kut boi mo, ke boia mo
ringna han lût chu na ta rangin asa uol. (aiōnios
g166) 9 Ni mit khomin nang aminpalin chu
kêlpai inla, pai kelen roh! Mit inik dôna meiđĩla
nang pai nêkin chu inkhat vai dôna ringna
taka lût chu na ta rangin asa uol ani." (Geenna
g1067) 10 "En roi, hi mi chĩnte ngei lâia inkhat
luo hih mumâkloi rangin inđĩn roi. Invâna an
vântĩrtonngei hih invâna ka Pa makunga an om
tit ngâi ti nangni ki ril. 11 Miriem Nâipasal hi
ânmang ngei roka, sanminring rang piela juong
ani. 12 "Mi inkhatin belri razakhat dôn senla,
an lâia inkhat inmang rese, kho angin mo a
tho rangin nin mindôn? Sômkuoleikuo ngei
hah muol panga bu min sâk a ta, male sêng a
ta, ânmangpu hah va rok a tih. 13 Nangni ki
ril, ava manin chu sômkuoleikuo ânmangloi
ngei nêkin inkhatpu chunga han a râisân uol
ok a tih. 14 Ma angdênin, hi mi chĩnte ngei
lâia inkhat inmang khom hih nin Pa invâna
omin nuom mak. 15 "Na lâibungpa nang doiin
sietna a sinin chu, senla a minchâina min mûn
la, dâirekin nin ruona riet rang vaiin ril roh. No
chong a rangâiin chu na lâibungpa hah ne mene
nôk nĩng a tih. 16 Aniatachu no chong a rangâi
nôn chu midang inkhat mini, inik mini tuong
sân la, masikin Pathien lekhabu'n a ti anghan,
saloinônna chong nâm hah rietpuipungei mi
inik mo, inthum mo bâia mindet ani theina
rangin. 17 Hanchu an chong khom arngâi non
chu, neinun murdi koiindang kôm min tung
roh. Azoinataka chu koiindang chong khom a
rangâi nuom nôn chu ha mi hah chu sonong
anghan mini, sum rusuongpu angin mini be roh.
18 "Masikin nin rêngin nangni ki ril: pilchunga
nin khap kai invâna khap nĩng a ta, pilchunga
nin phal kai invâna phal nĩng atih. 19 "Nangni
ki ril uol sa: pilchunga hin mi inikin nin ngênna
han nin inruolin chu, invâna ka Pa'n nangni tho
pe a tih. 20 Mi inik mo, inthum mo ki riminga
an hong intûpna muna han anni leh ko om
ngâi sikin," a tia. 21 Male Peter hah Jisua kôm
a honga, "Pumapa ka lâibungpa'n ku chunga
sietna sin bang senla, voizet mo ka ngâidam
rang? Voi sari mo?" tiin a rekela. 22 Jisua'n a
kôm, "Nimak, voi sari ni loiin, voi sômsari mun
sari tena," tiin a thuona, 23 "Invân Rêngram
chu, voikhat chu rêngpa inkhatin a tĩrlâmngei
kôm an sum thurchi enmindik ranga masatpu
angin ani sikin. 24 A hong enmindik phutin
chu mi inkhat talent isângsôm intâng a kôm
an hong tuonga. 25 Ma tĩrlâm han a lakâi pêk
rang ahundôr a dônloi sikin rêngpa han ama,
a lômnu, a nâingei leh a dôn murdi juorin, a
lakâi thuon rangin chong a pêka. 26 Tĩrlâm
han rêngpa makunga khûkinbilin ânboka. 'Ka
chunga nu phûkminsei viet inla, anrêngin nang
thuon let ki tih!' tiin ânvûia. 27 Rêngpa han
inrieng a mua, hanchu a lakâi hah a ngâidam
phara, a min se zoi. 28 "Hanchu ha mi hah
a jôkpaia, a tĩrlâm champui ngei lâia inkhat
duli razakhat intâng ava mua. Ava sûrrapa, a
ringôn a sôm pea, Na lakâi hah ni thuon ta roh!"
a tia. 29 A tĩrlâm champui hah ânbôka, "Ku
chunga nu phûkminsei viet inla, nang thuon
ki tih!" tiin ânvuia. 30 Hannirese nuom maka;
manêkin a lakâi a thuon mâka chu intâng ina a
khum zoi. 31 Tĩrlâm dang ngeiin a sintho lam
hah an mûn chu an mulunghoi maka, rêngpa
kôm an sea, neinun nâm an va misĩr pea. 32
Masikin rêngpa han tĩrlâm hah a koia, a kôm,
Nangma tĩrlâm kâmnângloi! nên vûi sikin na
lakâi murdi nang ka ngâidam ani. 33 Keiman nu
chunga moroina ko dôn anghan, nang khomin
ni tĩrlâm champui chunga moroina no dôn
rang kêng ani, a tipea. 34 Rêngpa hah atakasi
sabaka, male ha tĩrlâm hah a lakâi a thuon
suo mâka rangin intâng ina a khum zoi. 35
Jisua'n, "Ma angdênin mitinin nin lâibungngei
nin mulungrĩl tatak renga nin ngâidam nônchu
invâna ka Pa khomin nin chunga ma angdênin
thông a tih," tiin chongkhârnân a ti ani.

19 Jisua'n ha chongngei hah a misĩr suole chu
Galilee ram renga a suoka, Jordan Tuidung
râla Judea rama a sea. 2 Mipui tamtakin an
jûia, male ma muna han a mindam ngeia. 3
Pharisee senkhatngei a kôm an honga, ama min
ôk rang pûtin, "I-ihsika khomin min a lômnu a
mâk hih ei Balamin aphal mo?" tiin an rekela.
4 Jisua'n an kôm, Pathien lekhabu'n, "Aphut
renga miriemngei Mizirpu'n Pasal le nupang a

sin, a ti hah nin pore ngâiloi mini? 5 Mapêna,
Pathien'n, ‘Hi sika hin pasalin a nu le a pa
mâk a ta, a lômnu leh inruol an ta, male, an
ruonin takpum khat hongni an tih,’ a ti ani. 6
Masikin mi inik nikhâi mak ngeia, pumkhat
kêng an ni zoi. Pathien'n munkhata a mozomsai
chu miriemin an sensâi tet rang nimak,” tiin
a thuona. 7 Phariseengei han a kôm, “Nônte
ithomo Moses'n pasalin inmâkna lekha miziekin
a lômnu a pêkin chu inmâk a phalin amanu hah
tîrpaiin aom ngâia?” tiin an rekela. 8 Jisua'n an
kôm, “Moses'n nin lômnungei mâk rang nangni
a phal pena chu nin mulung ânngara minchu
nin intak rai sika ani. Hannirese, sinphuta han
chu ma anghin nimak. 9 Hanchu, keima nangni
ki ril chu, tukhom pasalin a lômnu hah roi
danga niloiin, taksôn omloina sika a mâka anin
chu a lômnu hah inrê a minchang ani; male mi
lômnu mâksai inneipui nôkpu chu amanu hah
a inrêpuiin theiloi a chang sa ani,” a tia. 10 A
ruoisingeiin a kôm, “Lômpa le lômnu kongkâra
ma anghan anin chu innei loi asa uol,” an
tia. 11 Jisua'n an kôm, “Hi minchuna hih mitin
chunga mang rang nimaka, Pathien'n a pêk
ngei chunga vai mang nîng atih, tiin a thuona.
12 Pasalin innei theiloina abi chu adadang aom:
senkhat, chu neiloi rang piela suok an ni;
senkhat chu ha anga ranga miriemin an sin
khom an om; senkhat chu invân Rêngram sikin
an neiloi ani. Tukhom hi minchuna pom thei
kaiin chu pom rese ngei,” tiin a thuona. 13 Mi
senkhatin nâipangtengei Jisua kôm an chunga
a kut a minngam theina rang le chubai tho pe
ngei theina rangin an hong tuonga, aniatachu,
ruoisingeiin an lei ngoa. 14 Jisua'n an kôm,
“Nâipangtengei ko kôm min hong ungla khap
no roi, invân Rêngram chu hi anga mingei ta
ani sikin,” a tia. 15 An chunga a kut a minngama
male chu a se zoi. 16 Voikhat chu mi inkhat Jisua
kôm a honga, “Minchupu, kumtuong ringna
ka man theina rangin imo sin sa ki sin rang?”
tiin a rekela. (aiōnios g166) 17 “Ithomo asa thurchi
mini rekel?” Jisua'n, “Asa chu mi Inkhat vai
kêng aom. Ringna han lût nu nuomin chu
chongpêkngei hah jôm roh,” tiin a thuona. 18
Ama han, “Kho chongpêkngei ha mo?” tiin a
rekela. Jisua'n, “Mi that no roh; inrê no roh;
inru no roh; dikloitakin mi nôn no roh; 19 nu
nû le na pa mirit roh; nangma nên lungkham
angin nu bungmingei lungkham roh,” ti ngei
hi tiin a thuona. 20 Ruolthartepa han, “Ma
chongpêkngei nâm ha chu ko jôm suolet zoi.
Imo ki sin rang ala nâng?” a tia. 21 Jisua'n a
kôm, “Asa akiphara om nu nuomin chu senla, no
dôn murdi juor inla, ma sum hah inriengngei
kôm pêk roh, male chu invâna rochon dôn ni
tih; masuole chu hong inla, mi hong jûi roh,” a
tipea. 22 Ruolthartepa'n ha chong hah a rietin
chu ngâisiet takin a rot zoi, mi neipa ani sikin.
23 Hanchu Jisua'n a ruoisingei kôm, “Adiktakin
nangni ki ril: mineingei rangin chu invân
Rêngrama lût ântak sabak rang ani. 24 Nangni
ki ril nôk: mineingei Pathien Rêngrama lût
nêkin chu ût simphuoi kuora lût bai uol atih,” a
tia. 25 Hi chong hih, ruoisingeiin an rietin chu,
an kamâm tataka, “Nônte, tumo saminringin
aom thei rang?” tiin an rekela. 26 Jisua'n anni
enlakin an kôm, “Mahih miriem rangin chu
nithei maka, aniatachu Pathien rangin chu
neinun murdi anithei let,” tiin a thuon ngeia.
27 Male Peter a hong chonga. A kôm, “En roh,
keinin jâttin mâkin nang kin jûia. Imo kin man
rang?” a tia. 28 Jisua'n an kôm, “Adiktakin
nangni ki ril, Ruol Thar hong om ranga Miriem
Nâipasal a rêngsukmun roiinpuitaka ânsung
tikin chu nangni ku nûkjûi ngâi sômleinik ngei
khom rêngsukmunngeia insung nin ta, Israel
jât sômleinik ngei chunga roijêk nin tih. 29
Hanchu tutu keima sika inngei mo, lâibungngei
mo, sarnungei mo, pa mo, nu mo, nâingei mo,
loi ngei mo, amâkpu ngei chu abâk razakhatin
man an ta, kumtuong ringna khom pêk sa
nîng an tih. (aiōnios g166) 30 Aniatachu, atûna
amasatakngei khom nûkintatak la nîng an ta,
male nûkintatak ngei khom amasatak la nîng
an tih,” a tia.

20 “Invân Rêngram chu mi inkhatin a
grapebila mi senkhat inloa sintho rang
rokin jîng renga ajôkpai angin ani. 2 Ama'n a
sinthopungei hah asûna duli pêk ngei rangin a
jôta, male a grapebila sintho rangin a tîr ngei
zoi. 3 Jîng dâr kuo ânringin chu bazar muna a se
nôka, mahan mi senkhat ite tho loia an inding
ava mua, 4 masikin an kôm, ‘Nangni khom se
ungla, grapebila va sin ungla, rathaman asadên
nangni pêk ki tih,’ a tipe ngeia. 5 Masikin an
se zoi. Hanchu sûn dâr sômleinik le chonûk
dâr thuma khom ma angdênin a thoa. 6 Kholoi
dâr rangnga ânring rangtôn bazar muna ava
se nôka, mi senkhat ite sin loia ânding chien
ava mu ngei nôka. An kôm, ‘Ithomo ite sin loiin

mahin sûn nin min hek?' tiin a rekel ngeia. 7
Anni han a kôm, 'tutên mi min lo mak ngei,' tiin
an thuona. Asa, hanchu, nangni khom se ungla
grapebila sin va tho roi," a tipe ngeia. 8 Kholoi
ahong nĩn chu, a pumapa han a sum vongpu
kôm han, "Sinthopu ngei hah koi inla, anûktaka
hong inlopu ngei renga phutin amasataka hong
inlopu ngei dênin an rathaman pêk ngei roh," a
tia. 9 Kholoi dâr rangnga sintho koppu ngei ha
chu duli chit pêk an nia. 10 Masikin motontaka
sintho koppu ngei hah an hongin chu atam
uol man rangin an mindona; hannirese anni
khom duli chit kêng pêk an ni. 11 An sum
hah an lâka, a pumapa chunga an chier phut
zoi. 12 "Hi mi nûktaka hôn lo ngei hi chu dâr
khat vai an sinna ania, keini chu nisa luma
sûntuonin kin sina, hannoma, keini mi ni pêk
dôr nanâk anni khom ne pêka!" an tia. 13 A
pumapa han, an lâia inkhat kôm han, "'Rangâi
ta, mal,' nang huong mu-ung. Ikhomnirse asûna
duli loa sintho ranga no jôt ani. 14 Atûn na
rathaman lâk inla, ni ina se roh. Nangma nang
ke pêk dôr hih hi anûktaka a hon lopu khom
hih pêk ku nuom ani. 15 Ka sum chu ki ti
lamtaka mang rangin rachamneina dôn mu-ung
mo? Aninônchu ka mannarloi sikin na narsa
mini?" a tipea. 16 Hanchu Jisua'n, "Masikin
anûktak ngei hah amotontak la nĩng an ta,
amotontak ngei hah anûktak la nĩng an tih,"
tiin chongkhârnân a tia. 17 Jisua Jerusalem tena
se lâihan, ruoisingei sômleinik hah an theiin a
tuong ngeia, lampuia an lôn pumin inrûkten
an kôm, 18 "Rangâi ta u, Jerusalema ei se rang
ania, mahan Miriem Nâipasal hi Ochaisingei
le Balam minchupungei kuta minsûrin om a
tih. Thi rangin theiloimintum an ta, 19 hanchu
Jentailngei kuta pêk an ta, anni han munui
inzanân mang an ta, vîk an ta, khrosa jêmdel
an tih; hannirese sûnthum suole chu aringin
kaithoiin om a tih," a tia. 20 Hanchu Jebedee
lômnu hah a nâipasal inik ngei leh Jisua kôm an
honga, amakunga khûkinbilin, a lungkhamna
a zonga. 21 Jisua'n a kôm, "Imo nu nuom?"
tiin amanu hah a rekela. Amanu han, "Hi ka
nâipasal inik ngei hih Rêng nini tika na chang
tieng inkhat no voitieng inkhat min sung rangin
chong mênkhâm pe roh," tiin a thuona. 22
Jisua'n, nâipasalngei kôm han, "Nin zong hih
nin riet loi ani, Tuongna kilât ki nêk rang hih
nin nêk thei rang mo?" a tia. "Thei kin tih,"
tiin an thuona. 23 Jisua'n an kôm, "Ki kilât chu
nêk tatak nan ta," hannirese, "tumo ka chang
tieng le ko voi tienga ânsung rang chu keiman
zen rangin racham dôn mu-ung. Hi munngei
hih chu ka Pa'n a mintuo pe ngei ta rang kêng
ani," a tia. 24 Ruoisi dang sômngei han ma
chong hah an rietin chu, lâibung inik ngei
chunga an ningathik zoia. 25 Masikin Jisua'n
an rêngin a koitûp ngeia, an kôm, "Jentailngei
chunga roijêkpua an phunngei chu an chunga
an inlaltatak ngâia, an ruoipungei khom an
chunga rachamneina an dôn ok ngâi iti nin
riet. 26 Nikhomrese, nin lâia chu ma anghin ani
rang nimak. Tukhomin alien a nuomin chu, nin
tĩrlâm ani bak ngêt rang ani; 27 Mapêna, nin
lâia tukhomin amotontak ani nuomin chu nin
tĩrlâm a chang bak ngêt rang ani. 28 Miriem
Nâipasal luo mana min a sin an tho pe rangin
juong maka, mi sin tho pe rang le mi tamtak
rattan ranga a ringna pêk rangin kêng a juong
ani," a tia. 29 Jisua le a ruoisingei Jericho hah an
mâkin chu, mipui tamtakin an jûia. 30 Mitcho
inik lampui kôla insungin Jisua a hongvun iti an
rietin chu, "David Nâipasal! Kin chunga inrieng
mi mu roh, Pu!" tiin an in-ieka. 31 Mipui ngei
han dâirek rangin an ngo ngeia. Aniatachu
anni han, "David Nâipasal! Kin chunga inrieng
mimu roh, Pu!" tiin an iniek minring uola. 32
Jisua ânngama a koi ngeia, "Imo nangni rangin
ni min tho nin nuom?" tiin a rekel ngeia. 33
"Pu, mitvârna mi ni pêk rang hih kin nuom
ani!" tiin an thuona. 34 Jisua'n an chunga
inriengmuna a dôna, an mitngei hah a tôn pe
ngeia, voikhatrengin an hong mu thei kelena, a
nûk an jûi zoi ani.

21 Jisua le a ruoisingei Jerusalem an hongtung
rangtôn Olive Muola Bethphage khuo an
hongtunga. Mahan Jisua'n a ruoisingei lâia mi
inik a tĩr ngeia, 2 an kôm, "Nin motona khuo
son se ungla, sakuording, akôla ate leh ânthung
mu kelen nin tih. Sût ungla, ko kôm hong kai
roi. 3 Tukhomin nin kôm imini an ti khomin,
'Pumapa'n amin nâng kêng,' tiin ril ngei roi;
hanchu nangni hong min chôi kelen a tih," a
tipe ngeia. 4 Dêipu'n a lei ti sai ahongtung dik
theina ranga mahah ahong om ani: 5 "Zion
khopuilien hah ril roh, En ta, ne rêng hah no
kôm a hong zoi ani! Ama hah rangâiinchĩn takin
sakuording chunga chuongin, male sakuording
ate innoi chunga chuongin," ti hih. 6 Masikin
ruoisingei hah an va sea, Jisua'n tho ranga a

tipe ngei ang han an va thoa: 7 Sakuording
leh ate hah an hong kaia, an chunga han an
puonngei an dâpa, male Jisua a chuonga. 8
Mipui tamtakin lampuia an puonngei an dâpa;
adangngeiin thingbuo an tuka, lampuia an
dâpa. 9 Mipui Jisua moton tienga lônngei
le a nûk tienga jûingei han, “David Nâipasal
minpâkin om rese! Pumapa riminga juongpu
chu Pathien'n satvur rese! Pathien minpâkin
om rese!” tiin an in-ieka. 10 Jisua hah Jerusalem
a lûtin chu, khopuilien pumpui anrêngin anin
tirnata, “Hi mi hih tu mini?” tiin mipui ngeiin
an rekela. 11 Lokongei han, “Hi mi hih Dêipu
Jisua, Galilee ram Nazareth renga ani,” tiin an
thuona. 12 Jisua hah Biekina a lûta, Biekin sûnga
neinun juorngei le rochôkngei murdi a rujûlpai
ngeia. Sumthûlngei dosângngei le pharvali
juorngei sukmunngei khom a nammelet pe
ngeia, 13 male an kôm, “Pathien lekhabua
Pathien'n, ‘Ki in chu chubaithona in tîng an
tih,’ tiin ânziek ani. Hannirese nangnin chu
inru ngei inthupna khûrin kêng nin sin hi!”
a tipe ngeia. 14 Biekina han mitcho ngei le
kholrangei a kôm an honga, a lei mindam
ngeia. 15 Ochaisingei le Balam minchupungeiin
sinkamâmruoi a sinngei le nâipangngei Biekina,
“David Nâipasal kôm Hosanna, Minpâkin om
rese!” tia an in-iek hah an mûn chu an ningathik
zoia. 16 Masikin Jisua kôm, “Hi mingei an
ti hih ni riet mo?” tiin an rekela. Jisua'n,
“Adiktakin ki riet, Minpâkna akipphar pêk
rangin nâipangngei le nâitesenngei nin minchu
zoi, ti hih nin la pore tet ngâiloi mini?” tiin
a thuona. 17 Hanchu Jisua'n anni ngei hah a
mâka, khopuilien renga Bethany'a a sea, mahan
jân a riek zoi. 18 Anangtûk jînga chu khopuilien
tieng a kîr nôkin Jisua a vonchâm zoia. 19
Lampui kôla theichang kung ava mua, male
ava pana, hannirese abuongei tiloiin chu ite
man mâka. Masikin theichang kung kôm han,
“Inra nôk tet khâi no roh!” a tipea. Voikhat
rengin theichang kung hah ahong thêm zoi.
(aiōn g165) 20 Ruoisingeiin maha an mua, an
kamâmzala, “Kho angin mo theichang kung hih
athêmpiel kelen hi?” tiin an rekela. 21 Jisua'n
an kôm, “Adiktakin nangni ki ril, iemna nin
dôna mulungokchâna nin dôn tet nônchu hi
theichang kung chunga ko tho ang hin tho
thei nin tih. Mahi vai niloiin hi muol kôm
khom hin, ‘Inthon inla, tuikhangliena juon pai
roh,’ ti ungla juon pai atih. 22 Nin iemin chu,
chubaithoa nin ngên murdi chu man nin tih,”
tiin a thuona. 23 Jisua hah Biekina a hong nôka,
a minchu lâitakin, Ochaisingei le upangei an
honga a kôm, “Tu rachamin mo hi neinunngei
hih ni sin? Tumo hi racham nang pêk?” an
tia. 24 Jisua'n an kôm, “Chongrekel inkhat kei
khomin nangni lei rekel rong, ni nin thuon
theiin chu, tu rachamin mo hi neinunngei hih
ki sin nangni ril ki tih. 25 John Baptisma hah
kho renga rachamneina mo: Pathien renga mo,
miriem renga mo?” a tia. Anni le anni an inkhal
zoia, “Imo ei ti rang hi? ‘Pathien renga tiin ei
thuon lakin,’ ama'n ei kôm, ‘Ithomo John hah
nin iem loi?’ mi tîng a ta. 26 ‘Miriem renga ei
ti lakin,’ mipui ngeiin imo minlo rang ei chi,
mipui ngeiin John hah Dêipua an be sikin,”
an tia. 27 Masikin Jisua kôm, “Riet mak me.”
tiin an thuona. Jisua'n an kôm, “Kei khomin tu
rachama mo hi neinunngei hih ki sin, nangni
ril uol noning,” a tipe ngeia. 28 “Atûn, Imo nin
mindon? Tienlâia han mi inkhatin nâipasal inik
a dôna. A nâi ulienpu kôm ava sea, a kôm, ‘Ka
Nâipasal, avien chu grapebila senla, sin va tho
roh,’ a tia. 29 ‘Ama han nuom mu-ung,’ tiin a
thuona, aninâka chomolte suole chu a mindon
a thûla male a se zoia. 30 Male inkhat kôm han
khom a sea, ma angdênin ava ti nôka. Ama han,
‘O, Pa,’ sêng ki tih, tiin a thuona. Hannirese se
maka. 31 Ha mi inik ngei han tu ha mo an pa
nuomlam a sin uol?” a tia. “Ulienpu han,” tiin
an thuona. Masikin Jisua'n an kôm, “Nangni
ki ril: sum rusuongpungei le notizuorngei hin
Pathien Rêngrama lût nangni an khêl rang ani
hi. 32 Baptispu John'n lampui dik nin jûi rang
nangni a juong min mua, ama lei iem mak cheia;
sum rusuongpungei le notizuorngeiin chu an
lei iem ani. Nangni chu nin mu suonûk khomin
nin mulungbôkngei thûlin ama iem mak chei.”
33 Jisua'n an kôm nanâk, chongmintêk dang
rangâi nôk roi a tia. “Voikhat chu tu mini ram
pumapa a oma, hah mi han grapebil a thoa,
bêr a minkula, grape epna rang khur a choia, a
ngâkna rang in insâng a sina. Hanchu grapebil
hah inlo mingei ngâk rang ngei kuta bângin,
ram danga khuolchai a se zoia. 34 Grape mara
pot zora ahong tungin chu, ânlo mingei kôm
han a chang rangtum va lâk rangin a suokngei
a tîra. 35 Ânlo mingei han a suokngei hah an lei
sûra, inkhat an jêma, inkhat an thata, inkhat
lung leh an dênga. 36 Atharin suok dangngei
motona nêka tam uolin a tîr nôka, motona ngei

angdênin an lei tho nôk rêka. 37 Anûktaka chu,
‘Ka nâipasal hi chu lei jâ ngêt an tih,’ tiin a
nâipasal hah an kôm a tîra. 38 Hannirese, ânlo
mingei han a nâipasal hah an lei mûn chu, ‘Hi
mi hih a pumapa nâipasal ani. Hong roi lei that
rei u, male a rochon ei man rang ani!’ an tia. 39
Masikin an sûra, grapebil pêntieng an vôrpaia,
ama hah an that zoi.” 40 “Atûn, grapebil pumapa
a hong tikin, ha ânlo mingei hah imo hong lo
ta nih?” tiin Jisua'n a rekela. 41 Anni han a
kôm, “Ha mi saloi ngei hah that ngei ngêt a
ta, grapebil hah ânlo mingei adang, amara pot
zora diktaka changrangtum a pêk ngâi rangpu
kôm pêng a tih,” tiin an thuona. 42 Jisua'n an
kôm, Pathien Lekhabu'n, “In sinpu ngeiin lung
mangmunboi anga an hengpai hah, akila lung
kâmomtak achang zoi. Ma hah Pumapa tho
ania; ei mitmua hin kamâmom ani! a ti hih
nin pore ngâiloi mo?” a tipe ngeia. 43 Jisua'n
a bôksa nôka, “Masikin nangni ki ril, Pathien
Rêngram hih nin kôm renga lâkpai nîng ata,
amara musuo rang mingei kôm pêk nîng atih.
44 Tutu hi lung chunga ânpal chu ahârhârin
om an ta, hi lungin adel vâng chu innôichit
an tih,” a tia. 45 Ochaisingei le Phariseengeiin
Jisua chongmintêk misîr hah an rietin chu, an
chungroi a misîr ani ti an riet zoia. 46 Masikin
ama sûr rang an pût zoi. Aniatachu anni ngei
han mipui ngei an chia, mipui ngeiin Jisua hah
dêipu'n an be sikin.

22 Jisua'n mipui ngei a rokôka, chongmintêk a
mang nôka. 2 “Invân Rêngram chu rêngpa
inkhatin a nâipasal ranga inneina ruolhoi tho
leh mintêk ani. 3 Bukhalâi ot rangin a mîsiel ngei
koi rangin a tîrlâmngei a tîra, hannirese hong
nuom mak ngeia. 4 Masikin tîrlâm dangngei a
tîr nôka, a mi sielngei kôm hi anghin ti rangin
chong a be ngeia: ‘Atûn hin bukhalâi ot rangin
ki sinsiem suozoi; ke sechalngei le ke serâttuoi
vai minthâi ngei ka thata, neinunngei murdi
sinsiem suo ani zoi. Inneina bukhalâi ot rangin
hong ta roi!’ ti rangin. 5 Aniatachu siela omngei
han itên lei be mak ngeia, male an sadâi chita
an sina: inkhat a loia a sea, inkhat chu a dôra a
sea. 6 Midang ngeiin tîrlâmngei hah an sûrrapa
an jêm ngeia, an that ngei zoi. 7 Rêngpa hah
a taksi sabaka; masikin a râlmingei a tîra, ha
mithatpungei hah a min thatngeia, male an
khopuilien khom a min hâl pe ngei zoia. 8
Hanchu a tîrlâmngei a koia, an kôm, Inneina
bukhalâi chu minsûk suo ani zoia, aniatachu
ki mi sielngei hah a nêk ruo nimak ngei. 9
Atûn chu lamliena se ungla, mi nin mu murdi
bukhalâi ot rangin hong koi roi, a tipe ngeia. 10
Masikin tîrlâmngei hah lamlienngeia an sea, mi
an mu murdi, misa le misie; an hong koibûma,
inneina in hah mipuiin an sip zoia. 11 “Rêngpa
hah khuolmingei en rangin ava lûta, inneina
puon insil loi mi inkhat ava mua. 12 Rêngpa
han a kôm, ‘Mala, inneina puon insil loiin
khoangin mo asûnga no hong lût?’ tiin a rekela.
Hannirese ha mi han ite ti maka. 13 Male rêngpa
han a tîrlâmngei kôm, ‘A kut le ke khit ungla,
pêntieng ajîngna vôrpai roi. Mahan chap a ta a
hâ riel a tih,’” a tia. 14 Hanchu Jisua'n, “Mi siela
om chu tamtak an nia, aniatachu, thanga om
chu atômte kêng an ni,” tiin chongkhârnân a
tia. 15 Phariseengei hah an jôkpaia male Jisua
chongrekelin min ôk rang chang an mintuo
zoi. 16 Hanchu an ruoisi senkhatngei le Herod
pâla mi senkhatngei a kôm an tîra, ha mingei
han, “Minchupu, chongtak ni misîr ngâi ti kin
riet. Tute lunghâng tho uol ngâi mak chea, tute
mindona chungroia khom kângdoina dôn loiin
miriemngei ta rangin Pathien lungdo chongtak
hah ni minchu ngâia. 17 Hanchu, ni ril ta, imo
ni mindon? Roman Rêng Ceasar kôma chôiruol
pêk hih ei Balamin ânkal mo, ânkal loi mo?” an
tia. 18 Nikhomrese, Jisua'n asaloi an mintuo hah
a riet chiena, an kôm, “Nangni Asarotholngei!
ithomo ni min ôk rang nin pût hi? 19 Chôiruol
chôi ranga sumthîr hah ni min en ta u!” a tia.
Sumthîr hah a kôm an hong chôia, 20 male a
rekel ngeia, “Tu mâi rimil le tu riming ngei mo
an ni hi?” a tia. 21 Anni han “Ceasar” tiin an
thuona. Masikin Jisua'n an kôm, “Asa, hanchu,
Ceasar ta chu Ceasar kôm pêk ungla, Pathien
ta chu Pathien kôm pêk roi,” a tipe ngeia. 22
Mahi an rietin chu an kamâm tataka; ama an
mâka an rotpat zoi ani. 23 Mani sûn nanâk
han, Sadducee senkhatngei Jisua kôm an honga
mingei hih thina renga inthoi nôk no ni ngei
an tia. 24 Anni han, “Minchupu, ‘Moses'n mi
nâi neiloiin a lômnu thisan senla, a nâipa'n ha
meithâi hah luo nôk ngêtin a upa ta rangin nâi
a nei pe rang ani,’ a tia. 25 Atûn hin, kin lâia
lâibungrêng sari an oma; ulientakin in a neia,
nâi neiloiin a thia, masikin a lômnu hah a nâipa
kôm a mâka. 26 A nâipa iniknapu chunga khom
ma anghan a hong om nôka, a inthumnapu
chunga khom, azoinataka sarinapu dênin an luo

paka. 27 Anûktaka chu nupangnu khom a thi
zoia. 28 Atûn, mithi ngei inthoi nôk tika han tu
lômnu tak mo ani rang ani zoi? An rêngin laka
an luo paka," an tia. 29 Jisua'n an kôm, "Idôra
dikloi ngei mo nin ni zoi! Pathien Lekhabu
nônchu Pathien sinthotheina nin riet loi sika
kêng ani. 30 Mithi ngei aringin an inthoinôk
tika chu invâna vânfîrtonngei angin om an
ti zoi, innei khâi noni ngei. 31 Atûn ithingei
aringa an inthoinôkna roi: Pathien'n nangni a
misîr pe hah nin la pore tet ngâiloi mini?" a tia
32 Pathien'n, "Keima Abraham Pathien, Isaac
Pathien, Jacob Pathien ki ni," a tia. "Ama chu
iringngei Pathien kêng ani, ithingei Pathien
nimak," tiin a thuona. 33 Mipui ngei han mahi
an rietin chu, a minchûna hah an kamâm tatak
zoi ani. 34 Jisua'n Sadduceengei hah a makhal
mindokngei tih Phariseengeiin an rietin chu
a pâlin an honga, 35 an lâia Balam minchupu
inkhatin chongrekelin min ôk rang a bôka.
36 "Minchupu, Balama hin kho chongpêk tak
himo a roiinpuitak?" tiin a rekela. 37 Jisua'n a
kôm, "'Pumapa na Pathien chu nu mulungrîl
murdi'n, na ratha murdi'n, nu mulungbôk
murdi'n lungkham mu roh iti hi,' ani tiin a
thuona. 38 Mahih chongpêk roiinpuitak le a
kâmomtak ani. 39 Chongpêk inikna kâmom
nôk ân angpui chu: 'Nangma nên lungkham
anghan nu bungmingei lungkham mu roh' iti
hih ani. 40 Moses Balam pumpui le dêipungei
minchûna ngei murdi khom hi chongpêk inik
chunga hin ânngam let ani," a tia. 41 Pharisee
senkhatngei munkhatin an intûp laiin, Jisua'n
an kôm, 42 "Messiah chungroi hih imo nin
mindon? Tu richisuonpâr mo ani?" tiin a rekel
ngeia. "Ama chu David jâisuona mi ani," tiin
an thuona. 43 Jisua'n an kôm, "Nônte, ithomo
Ratha han David hah 'Pumapa' tiin a min koi?
David'n, 44 'Pumapa han ka Pumapa kôm a tia:
Ka chang tieng insung tit roh Na râlngei ne
kepha nuoia ka dar suo mâka chu,' a ti ani. 45
David'n, 'Pumapa' tiin a koiin te, i angin mo
Messiah hah David richisuonpâr ani thei rang?"
a tia. 46 Tutên Jisua hah thuon thei mak ngeia,
male mani sûn renga chu tutên ite chongrekel
rang ngam khâi mak ngei.

23 Hanchu, Jisua'n mipuingei le a ruoisingei
kôm chong a rila. 2 "Balam minchupungei
le Phariseengei hih Moses Balamngei
rilminthârpu ngei ni ranga phal an ni. 3 Masikin
itho ranga nangni an be murdi chu nin jômin
nin jûi rang ani; Hannirese, an omchan chu
jûi no roi, an misîr ngei hih an mang ngâi
loi sikin. 4 Puok arik le apêl intak takngei an
siema, mingei chunga an bâng ngâia, aniatachu,
ha mingei sanna rangin an kutpârngei luo
mang nuom ngâi mak ngei. 5 An sintho murdi
khom miriem mu rangin kêng an sin ngâi. An
machalngei le an bânngei khitna hih Pathien
chong miziek ngei hih en ta u, an inrol bâk na!
An kâncholiinchuol minvona ngei khom hih en
ta u, asei bâk na! 6 Ruolhoi thona muna munhoi
tatakna ngei le synagog ngeia sukmun asa an
ngên ngâia; 7 Bazar mun ngeia min chubai an
mûk le 'Minchupu' tia an koingei an minlut
ngâia. 8 Nangni chu 'Minchupu' tiin koi ni
tet no tunui, urêng korong nin nia, minchupu
inkhat mang nin dôn sikin. 9 Pilchung hin
tute O, Pa, ti no roi, Pa inkhat mamang invâna
nin dôn sikin. 10 'Ruoipu' ti khomin koi ni no
tunui. Messiah mang hih nin ruoipu ani sikin.
11 Nin lâia a roiinpuitak chu nin tîrlâm ani rang
ani. 12 Tutu a omlien kai chu chîn an ta, a
omchîn kai chu minlutin om an tih." 13 "Nangni
Balam minchupungei le Pharisee asarotholngei!
Nin chung arik! Invân Rêngram inkhâr hah
mingei nin khâr pea; nangni laka lût uol mak
cheia mi a lût rang ngei khom nin khap ngâi.
14 Nangni Balam minchupungei le Pharisee
asarotholngei! Nin chung arik! Meithâingei sum
nin sâk pea, mi huongnân asôt zazan chubai nin
tho ngâi; masikin nin dûk tuong rik uol ok atih!
15 Nangni Balam minchupungei le Pharisee
asarotholngei! Nin chung arik! Mi inkhat insîrna
rangin tuikhanglien le ram pumpui nin sir
ngâia; a hong inletin chu ha mi hah nangni nêka
bâknika dûkmuna se rangin nin tho ngâi! (Geenna
g1067) 16 Nangni ruoipu mitcho, Tukhom Biekin
dêna khomâkinsâm chu ite nâng ngâi maka;
aniatachu tukhom Biekina rângkachak dêna
khomakinsâm chu anângna aom." Ti ngâi ngei
nin chung arik. 17 Mitcho inmôlngei! Imo akâm
aom uol, rângkachak mo aninônchu rângkachak
inthieng Biekin hah mo? 18 Mapêna Tukhom
mâichâm dêna khomakinsâm chu ite anângna
omaka, ania mâichâm chunga neinunpêk dêna
khomakinsâm chu anângna aom, nin ti sa
ngâi. 19 Idôra mitcho nin ni! Imo akâmaom
uol, neinunpêk minthieng ngâipu mâichâm
ha mo, mo neinunpêk ha mo? 20 Masikin
tukhom mâichâm le a chunga neinunpêk aom

murdi'n ânsâmdelsa ani. 21 Tukhom Biekin
dêna khomâkinsâm kaiin chu Biekin leh a
sûnga Pathien om hah dênin ân sâm ania; 22
male tukhom invân dêna khomâkinsâm chu
Pathien sukmun le a chunga insungpu dênin
ân sâm ani. 23 Nangni Balam minchupungei
le Pharisee asarotholngei! Nin chung arik!
Sâkruo avâng ngâi chimungei, lêngmesêr le
sâkbakhêr tenah khom sômakhat nin pêk ngâia,
hannirese, Balama akâm aom uol, dikna ngei le
mulungjûrpuina le iemomna ngei jôm rangin
chu lunghâng tho ngâi mak chei. Hi ngei hih
nin jôm rang ani, adangngei khom mathân uol
loiin. 24 Ruoipu mitcho ngei! Nin tui nêkna
thoihir chu nin rithît minsâia, ania saringsei
chu nin movol ngâi ani. 25 Nangni Balam
minchupungei le Pharisee asarotholngei! Nin
chung arik! Nin kilât le nin mâirâng pêntieng
nin minsâia, a sûngtieng chu, inrûksâkna le
indînloi nân ai sip ani. 26 Pharisee mitcho ngei!
Kilât sûngtieng hah minsâi bak ungla, hanchu
apêntieng khom sâi sâng atih! 27 "Nangni Balam
minchupungei le Pharisee asarotholngei! Thân
lung, nôtminvâra apêntieng chu en ahoi zata,
hannirese, asûngtieng chu ru le ruok athûa
sip angha nin ni. 28 Ma anghan mitin mitmua
pêntieng chu asa anghan nin inlanga, hannirese,
nin sûngtieng chu asarotholna le sietnangeia
sipmat nin ni. 29 "Nangni Balam minchupungei
le Pharisee asarotholngei! Nin chung arik!
Dêipungei thân nin sinsiama, midikngei riettit
nân lungngei nin minvo ngâia; 30 male ei
richibulngei om lâia han ei lei omsai nikhom
senla, dêipungei thisen an musuok han chu
inchel no ih, nin ti ngâi. 31 Masikin Dêipungei
lei that ngei richia mi nin ni ti nin minlang chak
ani. 32 Se ungla, nin richibulngeiin an lei phut
hah minzoi roi. 33 Nangni murûlngei le murûl
nâingei! Dûkmuna se ranga jêkmasatna renga
inmo jôk thei rangin nin insabei? (Geenna g1067)
34 Masikin nangni ki ril, nin kôm dêipungei,
mivârngei, minchupungei juongtîr ka ta, an
lâia senkhat chu that nin ta, senkhat chu
jêmdel nin ta, senkhat chu synagog ngeia jêm
nin ta, khopui ankhat renga khopui ankhata
rujûlpai nin tih. 35 Masikin midiktak Abel thisen
renga Biekin le mâichâm kâra Barakia nâipasal,
theiloinaboi, Zakaria nin that thisen tena han,
pilchunga midikngei thatna sika dûktuongna
chu nin chunga la chul atih. 36 Adiktakin
nangni ki ril: ha mingei thatna sika dûktuongna
ngei murdi chu atûna mingei chunga chul let
atih. 37 "Jerusalem, Jerusalem! Dêipungei thata,
Pathien'n no kôma thangthei a hongtîr ngei
lung leh a dêng thatpu! Ârpuinu'n ate ngei a
mantha nuoia ai opbûm ngâi anghan ni mingei
anrêngin voizet mo ka bân nuoia opbûm rang
ko bôka, hankhoma nuom mak che! 38 Masikin
nin Biekin hah mâkrakin, a korongin om atih.
39 Nangni ki ril, 'Pumapa riminga hong chu
Pathien'n satvur rese,' nin ti mâka chu atûn
renga ni mu nôk khâi no tunui a tia."

24 Hanchu, Jisua hah a jôka, Biekin renga a
se lâiin Biekin min en rangin a ruoisingei
a kôm an honga. 2 Ama han an kôm, "En roi,
Adiktakin nangni ki ril, hitaka lung inkhat luo
khom hih amuna om no nih; anrêngin paiin om
riei an tih," a tia. 3 Hanchu, Jisua Oliv tângah
ânsung lâiin, a ruoisingeiin a theiin an hong
intongpuia. "Mi ril ta, hi ngei hih itika mo
ai tung rang," male "Nu juong nôkna rang le
rammuol mongna rang minsinna hah imo ai
ni rang," tiin an rekela. (aiōn g165) 4 Jisua'n an
kôm han, "Tutên nangni an huong loina rangin,
indîn roi. 5 Mi tamtakin, 'Messiah hah ki ni!'
tiin keima riming songin hong an ta, mi tamtak
lei huong an tih. 6 Nin kôla indoina roi riet
nin ta, ala takna indoina roi inthang la riet
nin tih, nikhomrese, nin jâmminzal no roi. Ha
neinunngei hah chu ahongtung ngêt rang ani,
nikhomrese amongna chu lani no nih. 7 Nam
le nam indoi an ta, ram le ram indoi an tih.
Muntina mâitâm chul ata, ningnu inmîk atih. 8
Ha ngei hah nâiha aphut chak ang hah ani. 9
Hanchu, dûk nangni min tuong rang le nangni
that rangin nangni la sûr an tih. Keima sikin
nam tinin nangni la mumâk an tih. 10 Ma tika
chu mi tamtakin an taksônna la mâng an ta, lân
sûr inlôm an ta, lân mumâk inlôm an tih. 11
Male, dêipu dikloi tamtak hong suok an ta, mi
tamtak la huong an tih. 12 Hanchu, sietna ala
pung rang sikin mi tamtak lungkhamna la dâi
atih. 13 Nikhomrese, tutu among dêna diera
tuong chu sanminringin om an tih. 14 Male, hi
'Rêngram Thurchi Sa' hih namtin rietna rangin
rammuol pumpuia misîrin la om a ta; male,
amongna hong tung atih." 15 "Hanchu, 'Intakna
Ichiom Tak,' dêipu Daniel ramanga lei misîr
hah mûng nin ta, mun inthienga han inding a
tih." (Apore murdi'n aomtie riet rese ngei!) 16
"Male Judea rama om ngei hah tânga rot ngêt

rese ngei. 17 Mi a inchunga om khom insûnga a
neinun kaisuo rangin chum no rese. 18 Mi loia
om khom a puon lâk rangin kîr no rese. 19 Ha
ni han chu nâivongngei le nu nâite pomlâingei
chung chu ântak bâk rang na! 20 Nin rot rang
zora hah phalbia mo, sabbathni'n mo ani loina
rangin Pathien kôm chubaitho roi. 21 Ha zora
dûktongna ichiruoi inthang om rang ha chu
rammuol insieng renga atûn tena la om ngâi
maka, om nôk tet khâi no nih. 22 Nikhomsenla,
Pathien'n ha sûn ngei hah a minbong zoi; ni no
senla vang chu tute ringsuok thei noni ngei.
A mi zenngei sikin Pathien'n ha sûn ngei hah
minbong a tih. 23 “Male, tukhomin nin kôm, ‘En
ta, Messiah chu hin a om!’ aninônchu ‘Soson
a om!’ an ti khomin iem no roi. 24 Messiah
rothol ngei le dêipu dikloi ngei an la suok
rang ani; ha ngei han thei vang senla ngei chu
Pathien zen mingei luo an huong theina rangin
minsinna sininkhêl le sin kamâmruoi thông
an tih. 25 Rangâi roi! Azora ahongtung mân
nangni ki lei ril ani. 26 Aninônchu, nin kôm, ‘En
ta, ramchâra aom!’ an ti khomin mahan se no
roi; aninônchu hin ânthup an ti khomin iem
no roi. 27 Miriem Nâipasal juong nôk rang chu
kôlinleka dapdaptingei sak tieng renga thang
tieng tenah ahonginlek anga han ani rang sikin.
28 “Kho munah khom saruok omna murdia
sêlkuru khom intûp an tih.” 29 “Ha intakna
nikhuongei zoiin chu nisa jîng a ta, thâ vâr khâi
nonih, invân renga ârsi ngei tâk a ta, invân
sinthotheina ngei hah inphêthet'n om an tih.
30 Masuole chu Miriem Nâipasal minsinna hah
invâna inlang ata; pilchunga mi murdi'n Miriem
Nâipasal invâna sûm chunga sinthotheina le
inlal taka juong an mu tikin chu chap an tih. 31
Bekul miring inring tak tum nîng ata, hanchu, a
vântîrtonngei hah rammuol rikil minlia tîr a ta,
kôlkung renga kangkhat tienga kôlkung dênin
a mi zenngei mintûp atih.” 32 “Ha chongmintêk
hah theichang kunga inchu roi. Amachang
ahong ringa, ahong innoia, abuo ahong incherin
chu kholum ahong nâi zoi tiin nin riet ngâi. 33
Ha angdênin, ma neinunngei murdi hah nin
mu'n chu, a zora ahong nâi zoi, ânphut rang
ani zoi ti riet roi. 34 Atûnlâia mingei hih an thi
riei mân, hi ngei nâm hih tung let atih ti riettit
roi. 35 Pilchung le invân boi a ta, ko chong
chu boi no nih.” 36 “Hannirese, ha nikhuo le
a zora ha chu Pa telloiin chu tutên riet mak
ngei; Invâna vântîrtonngei khomin, Nâipasal
khomin. 37 Miriem Nâipasal juong nôkna chu
Noah damlâi angdên han nîng atih. 38 Tuilien
mân, sûn ngeiah han chu Noah rukuonga a
lût ni dênin an sâka an nêka, lômnu, lômpa
an innei ngâia. 39 Tui ahongliena, an rêngin
an inmang riei mâka chu imo ahongtung ite
riet mak ngei. Miriem Nâipasal juong nôkna
chu ha ang takah han nîng atih. 40 Ha tikin
chu mi inik loia sin an ta inkhat tuongin om
a ta, inkhat mâkin om a tih. 41 Nupang inik
sasum kunga sângsukin om an ta, inkhat mâkin
om a ta, Inkhat tuongin om a tih. 42 Masikin
inning chien roi, itiknimo nin Pumapa a juong
rang riet mak chei. 43 In pumapa'n inru hong
rang zora hah riet senla chu, lei meng a ta, a
neinunngei min muruk no nih, ti hih riet roi.
44 Masikin nangni khom intûng chienin om roi,
nin tûng loi zora takin Miriem Nâipasal a juong
rang sikin.” 45 “Tîrlâm taksônom avâr tak, a
pun a insûng cherêla, tîrlâm dangngei zora tina
an sâk sem pe ranga ulien a minchang chu tumo
nini? 46 A pu'n a honga, ha anga sin thoa tîrlâm
a hong mu ha chu a râisân ani, 47 Adiktakin
nangni ki ril, a pu han a neinun murdi chunga
ajêkpu minchang a tih. 48 Hannirese, tîrlâm
saloi anîn chu, a mulungin ‘Ku pu chu hong vak
no nih’ tîng a ta, 49 a tîrlâm champuingei lei
jêm a ta, ju inrûingei kâra lei nêkin lei sâk a tih.
50 Male, ha tîrlâm hah a tûng loi lâitak le a riet
loi zora takin a pu hong suok pe atih. 51 A pu
han ât nôinek a ta, asarotholngei chang anga
han minchang a tih, Mahan chap a ta, a hâ riel
a tih.”

25 “Ma tikin chu, Invân Rêngram hah
dôngmate sôm ngei an châtingei chôia,
moipumapa don ranga se ngei leh mintêk nîng
atih zoi. 2 An lâia mi rangnga hah an inmôla,
mi rangnga hah an vâr ani. 3 Ânmôlngei han,
an châtingei an chôia, a tui chôi sa mak ngeia, 4
avârngei han chu an châtingei an chôia, a ûma
han a tui khom an chôi sa. 5 Moipumapa hah a
juong innu sikin an in alênmua, an lei inphara.
6 Jânchimrip takah chu ‘Moipumapa a juong zoi!
Adon rangin hong suok ta roi’ tia iniek rahang
a juong om zoia; 7 hanchu, dôngmate sôm ngei
hah an inthoia, an châtingei an minsûka. 8
Male, ânmôlngei han avârngei kôm han, ‘Nin
châtitui hah mi pêk sa roi ba! kin châti athi rang
kêng’ an tia. 9 Avâr rangnga ngei han, ‘Nangni
pêk thei noning ung. Keini leh nangni rangin

chu hun nonih. Dôrah se ungla, va rochok roi,'
tiin an thuona. 10 Hanchu, dôngmate inmôlngei
hah châtitui rochôk rangin an sea, hanchu an se
kârin moipumapa hah a juong zoia. Dôngmate
rangnga ânthok ngei chu ama leh inbiek ruolhoi
tho rangin an lûta, in an khâr zoi. 11 Nûkah
chu dôngmate dangngei khom an hongtung
zoia, O pu, o pu, mi min lût roh! Tiin an in-
ieka. 12 Moipumapa han, Nangni minlût tet no
ning! Nangni riet ngâi mu-ung tiin a thuona."
13 Male Jisua'n chongkhârnân, "Intûng chienin
om roi, a nikhuo le azora hah nin riet loi sikin,"
a tia. 14 "Ma tikin chu Invân Rêngram hah
mi inkhat khuol a chai rangtoa, a tîrlâmngei
a koia, a rochonngei enkol leh mintêk nîng
atih zoi. 15 An thei lam ang chitin a pêka,
inkhat kôm sum isâng rangnga a pêka, inkhat
isângnik a pêka, inkhat kôm isâng khat a pêka.
Hanchu, khuolchai rangin ânphet zoi. 16 Tîrlâm
isâng rangnga changpu ha chu a se kelena, ava
minpunga, isâng rangnga dang ava suo nôka.
17 Ha anga han tîrlâm isâng nik a changpu ha
chu a sea, adang isâng nik a muphung nôka,
18 hannirese, tîrlâm isângkhat a changpu ha
chu a sea, khur a choia, a pu sum hah athupa.
19 Asôtzan suoleh chu tîrlâmngei an pu hah a
hongkîr nôka, an kôm a sum thurchi a minthâr
zoia. 20 Tîrlâm, isâng rangnga changpu hah a
honga, isâng rangnga dang a hong pêka, o pu
isâng rangnga mi ni pêk hah en ta! hi isâng
rangnga adang ke lei man nôk hi a tia. 21 A
pu han a kôm, No tho minsa, nangma tîrlâm
asa le iemom, atômte chunga taksônomin no
om sikin, atampa chunga khom a enkolpu'n
nang minchang ki tih. Hong inla, ka râisânna
hong chang sa roh! a tia. 22 Hanchu tîrlâm
isâng nik changpu hah a honga, O pu, isâng
nik mi ni pêk hah en ta! Hi isâng nik dang ke
lei man nôk hi! a tia. 23 A pu han a kôm, No
tho minsa, nangma, tîrlâm asa le taksônom!
Atômte chunga taksônom ni ni sikin, atampa
chunga khom a enkolpu'n nang min om ki tih.
Hong inla, ka râisânna hong chang sa roh!" a
tia. 24 Hanchu tîrlâm isâng khat changpu hah a
honga, O pu, mi inngartak ni ni ti ki riet; nu tu
loina khoma na ât ngâia, sachi ne rethe loina
munna khom bu ni mintûp ngâia. 25 Ki chia,
masikin ke sea, pil rilah nu sum hah ka va thup
ani. En ta hi nata nanâk hah, a tia. 26 A pu han
a kôm han, "Nangma tîrlâm puoloi le thaboipa!
Ka tu loina khoma ka âtta, sachi kerthe loina
khoma bu ki mintûp ngâi ti ni riet na? 27 Ha
anghan aninte, ithomo ku sum hah sumsiena
inah ne lei sie loi, nino senla chu, ko hong nôka
hin ku sum hih apung leh ka man rang kêng
ai ni. 28 Atûn chu sum hih a kôm renga lâk
ungla, isâng sôm dônpu kôm pêk roi. 29 Tutu a
dôn chu pêk mintam uol nîng a ta, dôn ok a
tih; tutu a dôn loi kai chu ai dôn chêtte khom
lâk pe rip nîng a tih. 30 Hi tîrlâm mangmunboi
hih pêntieng ajîngna vôrpai roi; mahan chap
a ta, a hâ riel a tih," tiin a rila. 31 "Miriem
Nâipasal hih vântîrtonngei murdi leh inlal taka
a juong tikin chu Rêngsukmuna insung a ta,
32 male a makunga namtina mingei intûp an
tih. Hanchu, belrihôlpu'n kêl le belri a sensâi
anghan pâl nikin sensâi a tih. 33 Midikngei hah
a changtieng dar a ta, adangngei hah a voitieng
dar a tih. 34 Hanchu Rêng han a chang tienga
mingei kôma han, Hong roi ka pan sat ai vur
ngei! Hong ungla, rammuol inzir renga nin ta
ranga rêngram minsûk hih hong luo ta roi. 35
Ko von achâmin sâk mi nin pêka, ku tuiânrâlin
nêk rang mi nin pêka; khuolmi ki nîn nin ina
mi nin mintunga. 36 Dierboiin ko omin puon mi
nin min sila; ka damloi zorân mi nin donsûia,
intâng ina ko om khomin mi nin pan ngâi," la
tîng a tih. 37 Midikngei han, "Pumapa tikhanmo
no vonchâmin nang kin mua, sâk nang kin
pêka, tui inrâlin nang kin mua nêk rang nang
kin pêk? 38 Tikhanmo khuolmin nang kin mua,
kin inah nang kin mintunga, dierboiin nang kin
mua, puonsil rang nang kin pêk? 39 Tikhanmo
damloiin mo, intâng ina mo nang kin mua,
nang kan pan ngâia?" 40 Rêng han an kôm,
"Nangni ki ril, hi ku sûngsuok achîntak ngei
lâia mi inkhat chunga nin sin hah ku chunga
nin sin ani," tiin la tîng a tih. 41 "Hanchu a
voi tienga mingei kôm han chu, Nangni chu
Pathien khomâksâmna nuoia om roi! Diabol le
a tîrtonngei ta ranga sin kumtuong meiah han
se ta roi! (aiōnios g166) 42 Ko von achâmin sâk
mi pêk mak cheia, ku tui ânrâlin nêk rang mi
pêk mak cheia; 43 Khuolmi kinîn nin inah mi
mintung mak cheia, dierboiin ko omin puon ni
min sil mak cheia, damloiin le intâng ina ko om
khomin mi pan ngâi mak chei," la tîng a tih. 44
Hanchu anni han an kôm, "Pumapa tikhanmo
no von achâmin mo, tui ânrâlin mo, khuolmin
mo, dierboiin mo, damloiin mo, intâng ina mo
nang kin mua, ni sin nang kin tho pe ngâi
loi?" Tiin la thuon an tih. 45 Rêng han an kôm,

“Nangni ki ril, hi mi chîinte ngei lâia inkhat
chunga nin sin nuom loi chu ku chunga nin
sin loi ani,” la tîng a tih. 46 “Hi mingei hih
kumtuong dûktuongna sêng an ta, hannirese,
midikngei chu kumtuonga ringna han sêng an
tih,” a tia. (aiōnios g166)

26 Hanchu Jisua'n ha chongngei murdi hah
a ril zoiin chu a ruoisingei kôm, 2 “Sûnnik
suoleh, Kalkân kût hong om atih iti nin rieta.
Miriem Nâipasal hih jêmdel rangin pêk nîng
atih,” a tia. 3 Hanchu ochaisingei le Upangei
hah Ochai Inlal Caiaphas inpuia intongna an
neia, 4 inrûkin an sûra, an that rang lam
an mintuoa. 5 Nikhomrese, “Kût sûngin chu
ni no rese, mipui lâia injêlna tete om duoi
nih,” an tia. 6 Hanchu, Jisua hah Bethany'a
aphârpa Simon inah a oma. 7 Jisua bu a nêk
lâitakin, nupang inkhat alabaster bilôrin sariek
mirimhoi man luttak ahong chôia, a luah a buok
pea. 8 Ruoisingeiin an mu inchu an ningathika.
“Irangmo hi anga a inchek hi? 9 Hi mirimhoi
hih man tamtaka zuora, inriengngei kôma sem
thei kêng ani,” an tia. 10 Jisua'n an ti ngei
hah a rieta, an kôm, “Ithomo hi nupangnu hih
nin rokôk? kata rangin sin asa le enhoi tak ai
tho ani. 11 Inriengngei chu nin kôma om tit
an nia, hannirese, kei chu nin kôma om bang
noning. 12 Hi sariek mirimhoi ka takpuma ai
buok hih phûm ranga ni sinsiamna ranga ai
tho ani. 13 Atûn, chongdiktak nangni ki ril,
rammuol pumpuia thurchisa an misîrna nâma,
hi nupangnu sintho khom hih ama riettitna
rangin misîr sa ngâi an tih,” a tia. 14 Masuole
Ruoisi sômleinik ngei lâia inkhat a riming Judas
Iscariot an ti hah ochaisingei kôm a sea 15
Male ama'n, “Jisua nangni ki minsûr inte imo
mi nin pêk rang?” a tia. Anni han sumdâr
sômthum an tela ama an pêka. 16 Masuo renga
chu Judas han Jisua an kuta a pêk theina rangin
chuminrên a rok tit zoi. 17 Cholboivâipôl Kût
ni sûn motontakah han, ruoisingei an honga,
Jisua kôm, “Kalkân Kût hih khotieng mo va
minsûk unglang nu nuom?” tiin an rekela. 18
Ama han an kôm, “khopuiliena mi inkhat kôm
se ungla, a kôm. ‘Minchupu'n ko zora anâi zoia;
ku ruoisingei leh Kalkân Kût ni inah mang kin
tih,’ a ti va ti roi,” a tia. 19 Jisua'n an kôm he a
be lam angtakin an thoa, Kalkân Kût hah an
va minsûk zoia. 20 Kholoi ahong nînchu, Jisua
le ruoisi sômleinik hah khalâi ottin an insung
lâiin. 21 Khalâi an ot lâitakin Jisua'n an kôm,
“Nangni ki ril, nin lâia mi inkhat hin ni minsûr a
tih,” a tipe ngeia. 22 Hanchu ruoisingei mulung
dûkatonga, a kôm, “Pumapa, keima mo mi ni
ti?” tiin inkhat inkhatin an rekel paka. 23 Jisua'n
an kôm, “Khênga vâipôl mi pûrpuipu hin ni
minsûr a tih. 24 Pathien Lekhabu'n ai ti anghan,
Miriem Nâipasal hih thîng a tih, nikhomrese,
Miriem Nâipasal minsûrpu chung chu arik bâk
rang na! Ha miriem ha chu ânzir tetloi nisenla
ata rangin sa uol a tih,” a tia. 25 A minsûr
rangpu Judas hah a hongchonga, “Minchupu,
keima mo mini ti tatak?” tiin a rekela. Jisua'n a
kôm, “Nên ti hate” tiin a thuona. 26 Hanchu an
sâk lâitakin, Jisua'n vâipôl a lâka, râisânchong a
ril zoiin chu a khoia, a ruoisingei kôm a pêka, an
kôma, “Lâk ungla, sâk roi, hi hih ka taksa ani,”
a tia. 27 Masuole chu, kilât a lâka, Pathien kôm
râisânchong a ril zoiin chu an kôm a pêka, “Nêk
roi, nin rêngin; 28 ma hih ki thisen mi tamtak
nunsie ngâidamna ranga suok rang, Pathien
chonginkhit mindet rang chu ani. 29 Nangni ki
ril, Ka Pa Rêngrama nangni leh uain thar ke
nêk ni atung mâka chu hi uain hih nêk nôk
khâi no ning,” a tia. 30 Masuole chu la inkhat
an thoa, an tho suolechu Oliv tâng tieng an se
zoi. 31 Hanchu Jisua'n an kôm, “Avien jân lelea
hin nin rêngin rot let nin ta, ni mâk riei nin tih,
Pathien Lekhabu'n, ‘Pathien'n belrihôlpu hah
that an ta, belringei hah chekinchâi chit an tih,’
a ti sikin. 32 nikhomrese, kên thoinôk suoleh
Galilee rama nin motona lei sêng ki tih,” a tia.
33 Peter'n a kôm, “Adangngeiin nang mâk riei
khomrese ngei, keiman chu nang mâk tet no
ning!” a tia. 34 Jisua'n Peter kôm, “Nang ki ril,
avien jân ârkhuong mân nangma'n voithum
keima hih riet ngâi mu-ung ni tîng ni tih,” a
tipea. 35 Peter'n a kôm, “Ni thina thisa rang
khom nînlang ma anghan ti tet no ning,” tiin
a thuona. Ruoisi dangngei khomin ha angdên
han an ti paka. 36 Hanchu Jisua hah a ruoisingei
leh munkhatin Gethsemani an tina han an
sea, Jisua'n an kôm, “Soson chubai ka va tho
sûngkâr chu hin lên sung roi,” a tipe ngeia.
37 Peter le Jebedee nâipasal inik ngei hah a
tuonga, Rathainvâina le mulungdûk tongnân
ahong sipa, 38 male an kôm, “ka mulungdûk
atong raia athi rang dôrin kêng ki ni zoi. Hin
om ungla mên ning pui roi,” a tia. 39 Hanchu,
mântieng ava se uol vieta, pila ânboka, chubai a
thoa, “O Pa, anitheiin chu, hi tuongna kilât hih

ko kôm renga ni khâi pai pe roh! Nikhomrese,
keima racham niloiin nangma racham ni rese,"
a tia. 40 Masuole chu a hongkîr nôka, ruoisi
inthum ngei hah an inin a hong mua; Peter
kôm, "Inmo nangni inthum hite dârkâr khat luo
khom mi inningpui thei loi tie hi? 41 Huongna
nin lût loina rangin intûng chienin chubai roi.
Ratha'n chu a nuoma, taksa'n ai phari loi ani"
a tia. 42 Hanchu, avoiniknân Jisua a se nôka,
a chubai nôka, "O pa hi tuongna kilât hi ke
nêk loia pai thei aninônchu nangma racham
ni rese," a tia. 43 A hong nôkin chu ruoisingei
hah ain dênin a mu nôka; an mitngei reng an
meng zoi loi sikin. 44 Jisua'n a mâk ngei nôka, a
voithumnân a ti nanâk hah tiin chubai a tho
nôka. 45 Male ruoisingei kôm a hong nôka, an
kôm, "Atûn tena inngamin nin la in bang na? En
ta u, Miriem Nâipasal hih mi nunsiengei kuta
pêk rang zora ahongtung zoi. 46 Inthoi ungla,
sêng ei ti zoi. En ta u, ni sûr rangpu hih ahong
nâi zoi!" a tia. 47 Hanchu, Jisua a chong la mong
loiin ruoisi sômleinik ngei lâia Judas hah a
hong tunga. Ama lômin Ochaisingei le Upangei
hongtîr mipui, khandai le tôkmol chôiin an
hong sa. 48 A minsûr rangpu han, "A bieng ku
tum takhah nin rokpu rîng a tih, sûr kelen
roi!" tiin minsinna a lei pêksai ani. 49 Judas
hah Jisua kôm a se pata, a kôm, "Minchupu, nu
chunga rathanngamna om rese," tiin a bieng a
tuma. 50 Jisua'n a kôm, "Mal, no hongna abi
tho kelen roh!" a ti pea, Hanchu an honga,
Jisua hah an sûr zoi. 51 Jisua kôma om ngei
lâia inkhatin a khandai a leka Ochai Inlaltak,
a tîrlâmpa kuor a tukthâk pea. 52 Jisua'n a
kôm, "Na khandai hah a koka thun nôk ta roh.
khandai a lek ngei chu khandai nanâkin thîng
an tih. 53 Ka Pa kôm sanna ko zong theia,
ama'n voikhatrengin vântîrton isâng ruk pâl
sômleinik nêka tam a juongtîr thei iti ni riet loi
mini? 54 Nikhomrese, ngên ta inlang, i angin
mo Pathien chong hih hi anga hong iom rang
hih ai tung thei ranga?" a tia. 55 Hanchu, Jisua'n
lokongei kôm han, "Khandai leh tôkmol chôiin
inru sûr rang leh in-ang bangin misûr rangin
nin hong na? Nîngtin Biekinah kên sunga, ki
minchu ngâia, mahan misûr mak cheia. 56
Nikhomrese, dêipungei chong miziek ngei hah
ahong tung dik theina rangin, hi ngei murdi
hih a hong iom ani hi," a tia. Hanchu, ruoisingei
murdi'n ama an mâk raka an rêngin an rot
riei zoi. 57 Hanchu, Jisua sûrngei han, Ochai
Inlaltak Caiaphas inah Balam minchupungei
le Upangei lei intûpna han an tuong zoia. 58
Peter'n alazanin a jûia, Ochai Inlaltak in khalâi
dênin a jûia. Khalâidung a lûta a mongna mu
rang nuomin a rungpungei kâra han ânsunga.
59 Jisua an that theina rangin Ochaisingei le
roijêkpu murdi han theiloi an mintum theina
rang abi an roka; 60 nikhomrese, mu mak ngei,
mi tamtak hongin a chungroia milak ril khom
senla ngei. Anûktakah mi inik an honga, 61
male, "Hi mi hin, Biekin hih setin sûnthumin ki
sin nôk thei," a ti an tia. 62 Ochai Inlaltak hah
ândinga, Jisua kôm, "Hi nang an nônna roia
hin ite thuonna ni nei loi rang mo?" a tia. 63
Nikhomrese, Jisua chu a dâireka. Ochai Inlaltak
han arkôk nôka, "Pathien aring rimingin nang
ki ti; ni ril roh, Pathien Nâipasal Messiah hah
nini mo?" a tia. 64 Jisua'n a kôm, "Ni na ti hate.
Mahah ninôn khom nang ki ril; atûn renga
Miriem Nâipasal hih Râtinchung chang tienga,
insunga, invâna sûm chunga juong la mûng nin
tih," a tia. 65 Ochai Inlal han a puonsilngei a
potkhêra, "Pathien a rilsiet zoi; Rietpuipu dang
nâng khâi mak meh! Pathien a rilsiet tie chu nin
riet zoi! 66 I angin mo nin mindon?" a tia. Anni
han, "A tho minchâi, athi ngêt rang ani" an
tia. 67 Hanchu a mâia an michila male an jêma;
senkhatin, 68 "Ni ril roh, Messiah, Tumo nang a
jêm?" tiin an bêna. 69 Hanchu, Peter hah rukul
sûng khalâiah ânsunga, Ochai Inlaltak tîrlâm
dôngmate inkhat a honga, a kôm, "Nang khom,
Jisua Galilee rama mi kôm no om ngâi," a tipea.
70 Hannirese, an rênga makunga a minlêma. "I
thurchi mo nin misîr reng riet mu-ung" tiin
a thuona. 71 Rukul mokot pêntieng ava jôka,
tîrlâm dôngmate dangin a lei mu nôka. Ha
takah omngei kôma han, "Hi mi hih, Nazareth
Jisua kôma a om ngâi" a tia. 72 Peter'n a minlêm
nôka, "Khomâk insâmin ki ti ani, ha mi hah riet
mu-ung!" a ti nôka. 73 Chomolte suoleh chu
hataka inding ngei hah Peter kôm an honga,
a kôm, "Nang khom an lâia mi nini khet, No
chong lam renga hin ei riet thei!" an tipea. 74
Male Peter'n an kôm, "Chongdik rillin khomâk
kên sâm ani! Adik nônchu Pathien'n dûk ni
mintong rese! Ha mi hah riet tet mu-ung!" a
tia. Masuolechu âr akhuong kelen zoi, 75 male
Peter han, Jisua'n a kôma, "Âr akhuong mân
voithum ni minlêm ni tih," ai tipe chong hah
a hong rietsuok nôka. A jôka a chap ngu-ngui
zoi.

27 Jîng ahongnin chu Ochaisingei murdi le
Upangei han Jisua that rang lampui an
sinna. 2 Zingjirûiin an khita, an tuonga, Pilat,
Rom râiôt kôm an pêka. 3 A minsûrpu Judas han,
Jisua theiloi an mintum ti a riet inchu ânsîra, a
sumdâr sômthum hah Ochaisingei le Upangei
kôm a hongchôi nôka. 4 “Midik thi ranga ki
minsûr ha chu ki minchâi sabak kêng ani zoi,” a
tia. Anni han a kôm han, “Mahah kan ta rangin
imo asena. Maha chu nangma sintho kêng!” an
tipea. 5 Judas han ma sumdâr hah Biekin sunga
a paia, a rota; hanchu, a sea, avan khâi that zoi.
6 Ochaisingei han sum hah an rûta, “Mahih chu
thisen man sum ani sikin Biekina sum darna
munna dar rangin chu inthieng mak” an tia. 7
Hanchu, an inruola, ramdangmingei phûmna
mun rangin Bêlvuokpu mun an rochôka. 8
Masikin ma mun hah atûn tena (Akeldama)
“Thisen Mun” an ti tit zoi. 9 Hanchu Dêipu
Jeremiah'n, “sumdâr sômthum hah an lâka
Israelngeiin ama man ranga adôr an masat hah,
10 male Pumapa chongpêk anghan, bêlvuokpu
mun man rangin sum hah an mang zoi,” ai ti
hah ahong dik zoi ani. 11 Jisua hah Rom râiôt
makunga ândinga, râiôt'n, “Judangei rêng nini
mo?” tiin chong a rekela, Jisua'n, “Ni ni, ni
ni ti zoi hate,” tiin a thuona. 12 Hannirese,
Ochaisingei le Upangeiin an nônna roia chu itên
thuon mak. 13 Masikin, Pilat'n a kôm, “Nang
an nônna roi hih ni riet loi mini?” a tia. 14
Nikhomrese, bâikhat luo khomin thuon maka,
Râiôt chu asân a kamâma. 15 Hanchu Rom râiôt
han Kalkân Kût zora racham mi intâng inkhat
lokongei an ti tak a mojôk pe ngei ngâia, 16 Ha
lâia han mi intâng, riming inthang tak Barabbas
an ti hah a oma. 17 Masikin lokongei an hong
intûp inchu Pilat han an kôm, “Tu himo nangni
mojôk pe inlang nin nuom? Barabbas himo,
Jisua Messiah an tipu himo?” tiin a rekela. 18
Juda rachamneipungei han Jisua hah an narsa
sika a kutah an hong pêk ani ti ânthârtakin
a rieta. 19 Hanchu Pilat hah roijêkna munah
ânsung lâitakin a lômnûn, “Ha midik chunga
han ite tho no roh, jânin han ka ramangin ama
sikin ku tuong ok kêng” tiin chong a hong bea.
20 Ochaisingei le Upangeiin Barabbas mojôka
Jisua that ranga Pilat kôma ngên rangin mipui
ngei an methêma. 21 Hannirese Pilat'n mipui
ngei kôm han, “Hi mi inik ngei lâia hin tu
himo nangni mojôk pe ronga nin nuom?” tiin a
rekela. Anni han, “Barabbas” tiin an thuona.
22 Pilat'n an kôm, “Hanchu, Jisua Messiah an
ti hih, imo ko lo rang ani zoi?” tiin a rekel
ngeia. “Khrosa jêmdel roh” tiin an thuona
23 Nikhomrese, Pilat'n an kôm, “Imo ai tho
minchâi?” tiin a rekel ngeia. “Khrosa jêmdel
roh!” tiin an rât dodôrin an inieka. 24 Pilat'n
ite anêmna om no nia, injêlna vai kêng ai suok
rang ti amun chu tui a lâka, lokongei makunga
a kut a rusuka, an kôm, “Hi miriem thina hin
ite theiloina dôn mu-ung! Mahih nin sintho
kêng ani!” a tia. 25 Loko murdi'n, “Hi mi thina
sika dûk chu keini le kin nâingei chungah chul
rese!” an tia. 26 Hanchu Pilat'n Barabbas hah a
mojôk pe ngeia; male Jisua hah a jêm suolechu
Khrosa jêmdel rangin an kutah a pêk ngei zoi.
27 Hanchu, Pilat râlmingei'n Jisua hah râiôt
inpuia an tuonga, an pâla mi murdi a kôla an
intûpa. 28 A puonngei an ĩik pea, puon senduk
an minsila. 29 Male, riling tapor an phana,
an min khuma, a kut chang tieng khiengrol
an min chôia; a makungah khûkinbilin, “Juda
ngei Rêng ring sôt roh!” tiin an phengsana.
30 An michila, a khiengrol hah an suta, a luah
an tôka. 31 Hanchu, an phengsan suolechu
puon senduk hah an lâk nôka, ama puon dên
hah an minsil nôka. Hanchu, Khrosa jêmdel
rangin an tuong zoi. 32 Hanchu, an se lâiin
Cyrene khuo mi inkhat a riming Simon an
tonga, râlmingei'n Jisua Khros ruput rangin
an dândea. 33 Golgotha, “Luru Mun” an ti
hah an hong tunga, 34 Mahan Jisua hah uain,
tuikha leh inpol an pêka, a tem zoiin chu nêk
nuom maka. 35 Hanchu, Khrosa an jêmdela,
male, taruosânin a puonsilngei an insema. 36
Masuole chu, mahan insungin, an enna. 37 A
lu chungah an nônna miziek, “Hi mi hih Jisua,
Judangei Rêng ani,” tiin an târa. 38 Hanchu,
ama leh lômin inru inik a voitieng inkhat, a
changtieng inkhat an jêmdel sa. 39 Hanchu,
ânlôi murdi'n an lu thukin Jisua an deia. 40
“Biekin set na ta, sûnthumin ni minding nôk
rang na! Pathien Nâipasal ni nîn chu ne theiin
insaninjôk roh! Khros lêr renga juong chum ta
roh!” an tia. 41 Ma angdên han, Ochaisingei le
Balam minchupungei le Upangei khomin ama
an deia: 42 “Mi dangngei laka a minjôk ngâia,
ama chu injôk thei maka! Israelngei rêng ni mak
mo? Atûn Khros lêr renga juong chum rese chu
iem ei tih! 43 Pathien a iema, Pathien Nâipasal'n
ânbea. Tho lei en rei u, Pathien'n atûn a minjôk
nuom mo!” an tia. 44 Inru, ama leh an jêmdel

ngei khomin ha angdênin an dei sa. 45 Hanchu
sûn dâr sômleinik renga kholoi dârthum tenah
chu rammuol ajîng khapa. 46 Dârthumin chu
Jisua rôl inring takin ânieka, “Eloi, Eloi, lema
Sabacthani?” a tia. Mahah aomtie chu, “Ka
Pathien, Ka Pathien, ithomo nina mâksan?” tina
ani. 47 Ha munah ânding senkhat ngeiin mahah
an rieta, “Elizah ai koi kêng” an tia. 48 Hanchu,
an lâia mi inkhatin a tâna sponj a lâka, uain
thûra a michia, tôkmol mongah a târa, hong
min nêk rang a thoa. 49 Hannirese, mi dang
ngeiin, “La ngâk roh, a minjôk rangin Elizah
mo a juong lei en bak hi rei” an tia. 50 Jisua
rôl inring takin âniek nôka, arang achat zoi. 51
Hanchu, Biekina puonjâr hah alu renga among
dênin akêr pata. Masuole chu pilchung ânnîka,
lungpuingei an koia, 52 thânngei ahôn onga,
Pathien mi tamtak alei thi ngei hah kaithoiin
an oma. 53 Thânngei hah an mâka, Jisua, thina
renga ân thoinôk suoleh Khopuilien Inthiengah
an lûta mahan mi tamtak kôm an inlâr zoi. 54
Râlmi ulien le a kôla râlmi aom Jisua thîr ngei
han, ningnu innîk le neinun om tie ngei hah an
mûn chu an chia, “Hi mi hih Pathien Nâi ani
khêt!” an tia. 55 Ma munah han nupang tamtak,
Galilee ram renga Jisua nûkjûia asan ngâi ngei
han alazanna renga an thîra. 56 Ha ngei hah
Mary Magdalene ngei Jacob le Joseph nu Mary
ngei le Jebedee lômnu ngei an ni. 57 Kholoi
ahong nin chu mineipa Arimathea khuo mi a
riming Joseph a hong tunga; ama khom Jisua
ruoisi a lei nia. 58 Pilat makunga ava sea Jisua
ruok hah ava zonga, ruok hah Joseph kôm pêk
rangin Pilat'n chong a pêka. 59 Masikin Joseph
han ruok hah a musuma puoninnêm athar leh a
thoma, 60 male thân lunga iver zoisuobila han
a min jâla. Hanchu thân bâi hah lung alienpa
leh a hîp zoiin chu a sea. 61 Mary Magdalene
le Mary dang hah thân tieng mâithakin an
insunga. 62 Anangtûkah Sabbathni sûnin chu
Ochaisingei le Phariseengei hah Pilat kôm an
honga, 63 male a kôm, “O pu, ha milaka han
aring lâiin, ‘Sûnthum suoleh chu inthoinôk ki
tih’ a ti kin riet. 64 Masikin thân hah sûnthum
sûng chu asadima ngâk rangin chong pêk roh,
a ruoisingeiin an sea, an va muruka, mipui
lâia, ‘Thina renga ânthoinôk zoi’ an ti thei
loina rangin. Ma anghan aninônchu hi huongna
nûktak hih motona nêkin siet uol nih,” an tia.
65 Pilat'n an kôm, “Râlmi tuong ungla,” male
“se ungla thân hah nin thei lam dôra asân min
ngâk roi,” a tipe ngeia. 66 Hanchu an sea, thân
lung hah sîn thôn, a ngâk rang ngei hah an min
ngâk ngei zoi.

28 Sabbathni ahong heka, Pathienni jînga
khuo ahongvâra, Mary Magdalene le Mary
dang hah thân en rangin an sea. 2 Inningloiin
ningnu râttak ahong innîka, invân renga
Pumapa Vântîrton a juonga; lung hah a muluoi
paia a chungah ânsunga. 3 A mêl chu kôlinlek
ang ania, a puonsilngei khom rodokang anga
chek ani. 4 Râlmi a ngâkngei han an chi rai zoi
sikin an innîka, athi anghan an oma. 5 Vântîrton
han nupangngei kôm, “Nangni chu chino roi,
Jisua an jêmdelpu hah nin rok ani ti ki riet. 6
Hin om khâi maka; ai ti anghan ân thoinôk zoi.
Hin hong ungla, a jâlna hih hong en roi. 7 Atûn
inrangtakin se ungla, a ruoisingei kôm, Thina
renga ân thoinôk zoi, Galilee rama nin motona
a lei se; mason mûng nin tih! Nangni ki ril hih
riettit roi” a tia. 8 Hanchu, ichi le râisânna
sipin, thân renga an se lalaia, ruoisingei varil
rangin an tân zoi. 9 Inningloiin Jisua'n anni hah
a tonga, an kôm, “Nin chunga rathanngamna
om rese” a tia. Hanchu, a kôm an honga, a
kepha an sûra, chubai an mûka. 10 Jisua'n
an kôm, “Chino roi, se ungla, Galilee rama se
rangin ku sûngsuokngei varil roi; mason ni
mûng an tih” a tia. 11 Nupangngei hah lama
an lôn lâitakin thân ngak râlmi senkhatngei
hah khopuiliena an kîr nôka, neinun om tie
murdi hah ochaisingei an va rila. 12 Ochaisingei
hah Upangei leh anin mua lungvâr an thoa;
râlmingei kôm han sum tamtatak an pêka, 13 an
kôm, “Jâna kin inkârin a ruoisingei an honga, a
ruok an hong muruk ani, tiin misîr roi. 14 Râiôt
han ha thurchi hah a lei riet lekhom, theiloina
dôn mak chei tiin nangni rilpui kin ta, ite nin
mulung nin minjîngna rang omak,” an tia. 15
Râlmingei han sum hah an lâka, chong an be
lam angtakhan an tho zoi. Masikin atûn tenah
ha thurchi hah Judangei lâia an la ril minlum
bang ngâi ani. 16 Hanchu ruoisi sômleikhat
ngei hah Galilee rama tâng inkhata Jisua'n se
roi a tipe ngeina han an sea. 17 Ama an mûn
chu chubai an mûka, senkhatin iem tatak no
khom senla ngei. 18 Jisua'n ahong nâia, an kôm,
“Pilchunga le Invâna rachamneina murdi ko
kôm pêk ani zoi. 19 Hanchu, muntina mingei
murdi kôm se ungla, ku ruoisîn sin ngei ungla:
Pa, Nâipasal le Ratha Inthieng rimingin Baptis

ngei ungla, **20** chong nangni ke pêk murdi jôm
rangin ril ngei roi. Male Keima zoratin rammuol
mong dênin nin kôma om tit ki tih,” a tia. **(aiōn g165)**

Mark

1 Pathien Nâipasal Jisua Khrista Thurchi Sa
chungroi chu mahi ani. 2 Dêipu Isaiah
Lekhabua: “Pathien'n, ‘Na lampui sinsiem
rangin ka thangtheipu no motona tîr ka ta.’
3 Ramchâra mi inkhat tânghâi han, ‘Pumapa
lamlien sin ungla; a lôna rang lampui mintûn
roi!’” tia ânziek anghan ânphut ani. 4 Masikin
John hah Baptis tho le thurchi misîrin ramchâra
han a juong ani. Mingei kôm han, “Nin
sietnangei renga insîr ungla, baptisma chang
roi,” hanchu, “Pathien'n nin sietnangei nangni
ngâidam atih” tiin a misîr ngâia. 5 Judea ram le
Jerusalem khopui renga mi tam tak John thurchi
misîr rangâi rangin an sea. An sietnangei an
phuonga, male ama'n Jordan dunga a Baptis
ngei zoi. 6 John'n ûtmul puonngei ânsila, savun
kongkhit a khita, a sâk chu khâimimsie, le rama
khuoilutui ani. 7 Mingei kôm han, “Ku nûka
juong rangpu hi chu keima nêka roiinpui uol ok
ania, kei chu inkûna a kekokrûi sût rang luo
inhoi mu-ung. 8 Keima chu tui leh nangni ka
Baptis ngâia, ama'n chu Ratha Inthiengin nangni
Baptis atih,” a tia. 9 Galilee ramhuola Nazareth
khuo renga Jisua hongna la sôt bâkloiin, Jordan
dunga John'n Baptis a thoa. 10 Jisua hah tui
renga a hong jôk harenghan, invân ân-onga
male Ratha Inthieng pharvali angati a chunga
juong chum a mua. 11 Male invân renga rôlin,
“Nangma ka Nâipasal moroitak ni ni, nu chunga
ka râiasântatak ani” ti chong ajuong tunga. 12
Voikhatrengin Ratha'n ramchâra a min se zoia,
13 mahan Soitan methêmin sûn sômminli a oma.
Mahan ram sângei khom an oma, aniatachu
vântîrtonngei han an juong san ngâi. 14 John
hah intâng ina an khum suole chu, Jisua hah
Pathien renga Thurchi Sa misîr rangin Galilee
rama a sea. 15 “Azora diktak hah ahongtung
zoi,” male, “Pathien Rêngram khom anâi zoi!
Nin sietnangei renga insîr ungla male Thurchi
Sa hi iem ta roi!” tiin a misîra. 16 Jisua'n Galilee
đîl panga a lôn lâiin ngasûrpu inik Simon le a
nâipa Andrew lên lei vôr hah a mua. 17 Jisua'n
an kôm, “Ni jûi ungla, miriem sûr rangin nangni
minchu ki tih” a tipe ngeia. 18 Marenghan an
lênngei an mâkraka male an jûi kelen zoi. 19 A
se nôk uol vietin chu lâibungsa dang Zebedee
nâipasalngei, Jacob le a nâipa John a mu nôka.
An lênngei sinsiemin rukuong chunga an lei
oma. 20 Jisua'n anni ngei hah a mu ngei lehan,
a koi ngeia; an pa Zebedee hah inlo mingei kôm
rukuonga an mâka, male Jisua leh an se kelen
zoi. 21 Jisua le a ruoisingei hah Capernaum
khopuia an honga, Sabbathni sûn anîn chu Jisua
Synagog taka a lûta, male mi a minchu kelen
zoia. 22 A minchu lam ariet mingei han kamâm
aom sabak an tia, Balam minchupungei angin
niloiin; manêkin, rachamneitakin anni ngei ha
a minchu sikin. 23 Masuole han, ramkhori sûr
mi inkhat synagog han a honga an iek raka, 24
ha mi han, “Nazareth Jisua, keini renga imo na
nuom aom? Mi minmang ranga hong mo ni ni?
Nang ki riet Pathien thangtheipu inthieng ni
ni!” a tia. 25 Jisua'n ratha kôm han, “Dâirek
inla, male ha miriem sûng renga hah hong jôk
pai roh!” tiin chong a pêka. 26 Ratha saloi han
amapa hah anîkbit suole chu inringtakin ân
ieka, male a sûng renga a hong jôk pai zoia.
27 Mingei han kamâm aom sabak an tia, “Ma
hih imo ani hi? Mahi minchuna thar mo ani?
Ratha saloingei khom rachamneitakin chong
a pêk ngeia, male a chong an jôm kelen hi?”
Inkhat le inkhat anin rekel inlôma. 28 Masikin
Galilee ramhuol pumpuia Jisua thurchi ânthang
zit zoi. 29 Jisua le a ruoisingei, Jacob le John
telsân Synagog renga an jôka, male Simon le
Andrew ina rangin an thengpata. 30 Simon
tarpi hah ritun damloiin jâlmuna a lei oma;
Jisua ava tungin chu harenghan, amanu damloi
roi hah an lei rila. 31 Amanu kôm han a sea, a
kuta a mutua, sanin a kaithoia. Amanu mintun
hah a dama, male amanu han an sin a tho
pe ngei zoi. 32 Masuole chu kholoi ahong nia
male nisa ahong tâkin chu, mingeiin Jisua kôm
damloi murdi le ramkhori sûr ngei an hong
tuonga. 33 Khopui sûnga mingei nâm inkot kôla
an hong intûpa. 34 Jisua'n ri jât tamtak ngei a
mindama male ramkhori tamtak a rujûlpaia.
Ramkhoringei han ama an riet sikin, ite an ti
rangin phal ngei mak. 35 Anangtûk jînga chu
avâr mân rengin Jisua ânthoia, in renga hah a
jôka. Khopui renga mun inthimna a sea, mahan
chubaithona ava manga. 36 Hannirese Simon le
a champuingei han ama an hong roka, 37 male
an va mu lehan, a kôm, “Mitinin nang an rok,”
an tipea. 38 Hannirese Jisua'n an kôm, “Hi revêla
khuo dangngeia khom hin ei se ngêt rang ani. Hi
ngei hin khom thurchi ki misîr rang anâng ani,
maha ku juongna abi ani sikin,” tiin a thuona.
39 Masikin synagogngeia thurchi misîrin le

ramkhoringei rujûlpaiin Galilee ram pumpuia a
chai zoia. 40 Jisua kôm mi inkhat vun ri dôn a
honga, khûkinbilin, male san rang a ngêna, “Nu
nuomin chu mi ni minthieng thei,” a tia. 41
Jisua'n inriengmunân asipa, male a kut ahong
sôna, male a tôna, “Ka nuom,” hong, “Inthieng
ta roh!” tiin a thuona. 42 Voikhatrengin a
pangphâr hah ahong boi kelena, male ânthieng
zoi. 43 Jisua'n chongnazatin a tipea, a tîr kelena,
44 a kôm a ti suole, “Rangâi roh, hi roi hih
tute ril tet no roh duo. Hannirese ochai kôm
thengpat inla va min mu roh; masuole chu
mitinin nên thieng nôk zoi ti an riet minthârna
rangin Moses chongpêka inbôlna pêk ranga
ati hah pêk roh” a tipea. 45 Hannirese amapa
hah a jôka, ma thurchi hah muntina a phuong
minzara. Adikin, a ril minlum rai sikin Jisua
chu ânlangin khopuia lût thei khâi maka, mun
inthim ngeia a va oma, male muntin renga a
kôm mingei an hong ngâi ani.

2 Sûn tômte suole chu Jisua Capernaum taka
a se nôka, male ina a om ti roi ânthanga.
2 Masikin mi tamtak an hong intûpa, inkhâr
pêntieng luo mun tong khâi maka. Jisua'n an
kôm thurchi a misîr lâitakin 3 phalkhatthi
inkhat mi minlîn a kôm an hong rojôna. 4
Nikhomrese loko an tam rai sikin a kôma
hong tungpui thei mak ngeia, masikin Jisua
omna ridîn taka inchung an phêna. An phên
zoiin chu phalkhatthipu hah a jâmpher leh
an juong musuma. 5 Jisua'n an taksôn tie hah
a mua, phalkhatthipa kôm han, “Ka nâipasal,
ni sietnangei ngâidam ani zoi,” a tia. 6 Balam
minchupungei senkhat ma muna insung ngei
han an mindonna, 7 “Hi mi hin ithomo hi anga
a chong ngam hi? Pathien a rilminsiet ani!
Pathien vai ke sietnangei ngâidam thei!” an
tia. 8 Harenghan Jisua'n an mindon hah a rieta,
an kôm, “Ithomo ma anghan nin mindonna? 9
Phalkhatthi kôm han, ‘Ni sietnangei ngâidam ani
zoi,’ ti le ‘Inthoi inla, na jâmpher luok inla lôn ta
roh,’ ti hih kho hi mo a ti abai uol? 10 Hanchu,
philchung hin Miriem Nâipasal'n sietnangei
ngâidam theina racham a dôn ti nangni lei
min mu rong” a tia. Masikin phalkhatthi kôm
han, 11 “Inthoi inla, na jâmpher luok inla, ni
ina se ta roh!” tiin nang ki ril a tia. 12 An
rêngin an enchungchakin ama hah ânthoia,
a jâmpher a luoka, a se kelen zoia. An rêngin
an kamâm sabaka, Pathien an minpâka, “Hima
anga neinun hih chu la mu tet ngâi mak me!”
an tia. 13 Jisua Galilee dîl panga a se nôka. Loko
ngei a kôm an sea, male a minchu ngei phut
zoia. 14 A sena sumrusuongpa Levi Alphaeus
nâipasal, a office taka ânsung a mua. Jisua'n a
kôm, “Ni hong jûi roh,” a tipea. Levi ânthoia,
male ama a jûi zoi. 15 Chomolte suole chu
Levi ina bukhalâi an ota. Sumrusuong ngâi mi
tamtak le mitelloingei Jisua an jûia, male mi
tamtakin Jisua le a ruoisingei bukhalâi otna
dosânga an inchela. 16 Phariseengei le Balam
minchupungei senkhatin, Jisua chu mitelloingei
le sumrusuongpungei leh bu a nêk an mûn
chu a ruoisingei kôm, “Khoitho mo ma anga
mingei lâia bu a nêk?” tiin an rekela. 17 Jisua'n
an chong hah a lei rieta, an kôm, “Adamngeiin
doctor nâng ngâi mak ngeia, aniatachu adamloi
ngei chu doctor an nâng ngâi. Midikngei ralam
ranga juong ni ma-unga, mitelloingei ralam
ranga juong ke ki ni,” tiin a thuona. 18 Zora khat
chu Baptispu John nûkjûingei le Phariseengei
han bu an ngêia. Mingei senkhatin Jisua kôm
an honga, a kôm, “Ithomo John nûkjûingei
le Pharisee ruoisingei hi bu an ngêi ngena,
aniatachu nu ruoisingei hi an ngêi ngâi loi?”
tiin an rekela. 19 Jisua'n an kôm, “Inneina
khuolmingei ha bungêi rangin nin lei sabei
mini?” Ni thei no ni! Mâkpa hah an kôma aom
kâr chu bungêi no ni ngei. 20 Hannirese an kôm
renga mâkpa ha an tuong pai nikhuo la tung a
ta, ma tika chu la ngêi an tih. 21 “Tutên puon
muruo chitphonân puon thar relek mang ngâi
mak ngei, mang ngân khom senla athar han
amuruo hah minchîrup a ta chet uol atih. 22
Tutên uain thar khom savun ûm muruo taka
thun ngâi mak ngei, thun ngân khom senla,
uain thar han savun ûm hah mût khoi a ta,
uain le savun ûm le mangmunboi chang atih.
Manêkin, uain thar chu savun ûm thara ngêt
thun nîng atih” tiin a thuona. 23 Sabbathnin
Jisua bubilngei senkhata a lôna. A ruoisingeiin
ama leh an lôn pumin buvûingei ha an china
24 Masikin Phariseengeiin Jisua kôm, “En ta,
nu ruoisingeiin Sabbathnia an tho hi! Mahi ei
Balamin akhap ani,” an tia. 25 Jisua'n an kôm,
“David'n sâk rang ânsam lâihan a tho hah nin la
pore tet ngâi loi mini? Ama le a miriemngei an
vonchâm sabaka, 26 masikin David han Pathien
ina a lûta, Pathien kôma pêksai vâipôl hah a
sâka. Mahi Abiathar Ochai Inlaltak a chang
lâihan ani. Ei Balam dungjûiin chu ha vâipôl hah

Ochaingei vai ke an sâk thei ngâi ani, aniatachu
David'n a sâka male a miriemngei khom a
sem ngei sa." 27 Male Jisua'n, "Sabbathni chu
miriemngei sana ranga sin ania, miriem chu
Sabbathni ranga sin nimak. 28 Masikin Miriem
Nâipasal hih Sabbathni a Pumapa khom ani"
tiin chong a khâr zoi.

3 Hanchu Jisua ha Synagog a se nôka, mahan
mi inkhat a kut phalkhatthi a lei oma.
2 Sabbathni ani sikin Jisua râlngeiin a tho
minchâia an nôn theina rangin; Sabbathni mi
a mindam pupui mo tiin mi senkhat ngeiin
an en richika. 3 Jisua'n kut phalkhatthi kôm
han, "Moton tieng hong inding roh," a tipea. 4
Hanchu Jisua'n mingei kôm han, "Ei Balamin
Sabbathnin imo ei tho rangin mi phal? San
rang mo, aninônchu minna rang mo? Mi ringna
mojôk rang mo, aninônchu mi minmang mo?"
tiin a rekel ngeia. Hannirese ite ti mak ngeia. 5
Jisua'n an tieng a en ngeia a taksi oka, aniatachu
an mulungngar raina le an dikloi raina hah
a riet sikin asân a jâm a manzala. Hanchu
amapa kôm han, "Nu kut lâng roh" a tipea. A
kut a lânga male a dam nôk zoia. 6 Masikin
Phariseengei hah synagog renga an jôka, Herod
pâla mi senkhatngei leh an intonga, Jisua an
that rang lam mintuonangei an sin zoia. 7 Jisua
le a ruoisingei ha Galilee dîl tieng an se kelena,
male loko tamtakin ama an jûi sa. Anni ngei ha
Galilee ram renga, Judea ram renga, 8 Jerusalem
renga, Idumea ram renga, Jordan râl nisuo
tieng renga, male Tyre le Sidon khopuilienngei
kôlrevêla hong ngei an ni. Hi mingei murdi hih
Jisua neinun tho ngei an lei riet sika hong an
ni. 9 Lokongei an tam rai sika han ama an neng
loina rangin Jisua'n a ruoisingei kôm, ama rang
rukuong inkhat lei dar rangin chong a be ngeia.
10 Mi tamtak a mindama, male ana ngei murdi
ama an tôn theina rangin an inbûmlula. 11
Male an sûnga ramkhori dôn ngei khomin ama
an mu racham inbokin, "Nangma ha Pathien
Nâipasal ni ni!" tiin an iniek ngâi. 12 Jisua'n
ramkhoringei kôm han, tumo ani ha tute kôm
an misîr loina rangin chongnazatin, chong a
pêk ngei zoi. 13 Hanchu Jisua muol chunga a
kala, ama'n a nuom ngei kai a koia. Anni ngei
ha an jûia, 14 male sômleinik ngei a thanga,
"Mangei ha fîrtonngei tiin riming a phuoa, an
kôm, ko kôma om rangin nangni ka thang zoi
ani," male, "Thurchi misîr rang khomin nangni
tîr suok ka ta, 15 male ramkhoringei rujûlpai
theina rachamneina khom dôn nin tih," tiin a ril
ngeia. 16 Sômleinik a thang ngei ha hi ngei hih
an ni: Simon (Jisua'n, Peter tia riming a phuo pe
ha); 17 Zebedee nâipasal Jacob le a nâipa John
(Jisua'n, Boanerges tia riming a phuo pe ngei
ha, maha aomtie chu "Khuonri Miriemngei tina
ani"); 18 Andrew, Philip, Bartholomew, Matthew,
Thomas, Alphaeus nâipasal Jacob, Thaddeaus,
Canan mi Simon (an ram lungkham le inpâkpui
ngâipu,) 19 male a minsûrpu Judas Iscariot. 20
Hanchu Jisua ha in tieng a kîr sir zoia. Lokongei
hah an juong intûp nôka, Jisua le a ruoisingei
ha sâknêk zora luo man mak ngeia. 21 Mingeiin,
"Achâng ke ani zoi!" an ti roi ha a insungmingei
an riet lehan, ama tuong rangin an inthoka.
22 Balam minchupu senkhat Jerusalem renga
juong ngei han, "A sûnga Beelzebul a dôn
ani! Ramkhoringei ulientak kêng, ramkhori
rujûlpai theina rangin sinthotheina a kôma
pêk ngâi" an tia. 23 Masikin Jisua'n anni hah a
koia, chongmintêkin a chongpui ngeia; "Kho
angin mo Soitan'n Soitan a rujûl thei ranga? 24
Rambung khom athenin apâlin insenin inkhat
le inkhat an indoi inlômin chu, ma rambung
hah inlet atih. 25 Insûngkuo khom athenin
apâlin insenin inkhat le inkhat an indoi inlômin
chu, ma insûngkuo hah inlet atih. 26 Masikin
Soitan rêngram khom athenin apâlin an insenin
chu, ma hah asôt dier no nia, inlet a ta male
ânmang rang ani. 27 "Tutên mi rât ina lûtin a
neinunngei lâk pe thei ngâi mak ngei, mi rât
hah an khitbel masa vaiin ke; a neinunngei
an muruk thei ngâi. 28 "Adiktakin nangni ki
ril mingei hih an sietnangei murdi le asaloi
neinunngei an ti ngei murdi chu la ngâidam
thei nîng a ta. 29 Aniatachu tukhom Ratha
Inthieng doia asaloi neinunngei a ti ngei hah
chu ngâidamin om tet no ni, kumtuonga sietna
a sin ani sikin" a tia. (aiōn g165, aiōnios g166) 30
(Mahi Jisua'n mingei senkhatin, "Ratha saloi
a dôn" an ti sika a ti ani.) 31 Hanchu Jisua
nû le lâibungngei an hongtunga. Khalâia an
indinga, ama koi rangin mi an fîra. 32 Jisua
rihîlin lokongei an insunga, male ha ngei han a
kôm, "En roh, Nu nû le na lâibungngei le na
sarnungeiin nang an roka, khalâia son an oma,
nang intongpui rang an nuom," an tipea. 33
Jisua'n an kôm, "Tu mo ku nû? Tu ngei mo
ka lâibungngei?" Tiin a thuona. 34 A rihîla an
sung ngei hah a en ngeia, an kôm, "En ngei roi!

Hi ngei hih ku nû le ka lâibungngei an ni! 35
Tukhom Pathien nuom lama sintho ngei kai
chu ka lâibungngei, ka sarnungei, le ku nûngei
an ni" a tia.

4 Galilee dîl kôla Jisua'n a minchu nôka,
mipuingei a kôma juong intûp ngei hah an
tam rai sikin rukuonga a chuonga, ânsunga,
mipuingei hah chu tui rakham asortea tânga
han an indinga. 2 Anni ngei minchuna rangin
chongmintêkngei mangin neinun tamtak ngei
a misîr pe ngeia, an kôm han: 3 "Rangâi roi!
voikhat chu mi inkhatin burît rangin a sea. 4 Loia
han sachi a rethea, senkhat lampui kôla achula,
vângei an honga male an sâk ripa. 5 Senkhat
lungpherpha pil ânphâna chunga achula, pil
ânphân sikin ahong môngkelena, 6 Hanchu,
nisa ahong insângin chu akung innoinar ngei ha
a em minjuota, aruzung amathâk hah ânthûk loi
sikin akângrip kelena. 7 Senkhat chu riling kâra
achula, riling han akungngei ha adîpa, male inra
thei khâi mak ngei. 8 Aniatachu senkhat chu
pil sana achula, akungngei ahong kêia, ahong
insôna, avûia: senkhat sômthumin, senkhat
sômrukin, male senkhat raza khatin ahong pung
zoi" a tia. 9 Male Jisua'n a chongkharnân an kôm
"Kuor nin dônin chu rangâi roi!" a tipe ngeia. 10
Jisua athenin aom lehan, a ruoisingei sômleinik
le midang senkhat ngei ma chong riet ngei
han a kôm an honga male ha chongmintêkngei
hah rilminthâr pe ngei rangin an ngêna. 11
Jisua'n an kôm, "Pathien Rêngram chonginthup
riettheina nin kôm pêk ani zoi." Hannirese,
"Midangngei pêntienga omngei rangin chu,
neinunngei murdi chongmintêkngei vaiin misîr
pe an nia, 12 'Masikin an en, an en khomin
an mu loina rangin le; an rangâi an rangâi
khomin, an rietthei loina rangin. Ma anghan
an thôn chu, Pathien tieng inhei nôk an ta,
male ama'n lei ngâidam ngei thei atih'" a tia.
13 Hanchu Jisua'n an kôm, "Hi chongmintêk
hih nin rietthei loi mo? Hanchu, kho angin mo
chongmintêk dangngei ngân khom nin rietthei
ranga? 14 Sachirethêpa han Pathien chong
a rethe ngâi. 15 Mi senkhat ngei chu, sachi
lampui kôla chul angin an nia; chong hah an riet
harenghan, Soitan a honga an mulungrîla om
hah a lâk pe ngei ngâi. 16 Midang senkhat ngei
chu sachi lungpherpha chunga chul angin an ni.
Thurchi hah an riet harenghan, râisântakin an
pom kelen ngâia. 17 Hannirese, ruzung inthûk
an mathâk loi sikin om sôt ngâi maka. Thurchi
sika intakna mini nuomlona mini, ahong om
lehan chu anin let nôk kelen ngâi. 18 Mi senkhat
ngei chu sachi riling kâra achul angin an ni.
Ma ngei hah chu thurchi rangâipu ngei hah an
nia, 19 aniatachu an ringnuna kângdoinangei,
rammuol hoina le neinangei le jât dadang an
ôinangei ahong lûta chong hah adîpa, amara
musuo ngâi mak. (aiōn g165) 20 Hannirese mi
senkhat ngei chu pil asana achul ngei angin an
ni. Chong hah an rieta, an poma, male ânra
ngâi: senkhat sômthumin, senkhat sômrukin,
senkhat raza khatin an hong pung zoi, a tia."
21 Jisua'n a chong a la zombanga, "Tumo châti
hongchôia adarna muna dar loiin, bêl nuoia
mo, aninônchu jâlmun nuoia mini a dar ngâia?
adarna munna ke an va dar ngâi nimak mo? 22
Ânthup murdi tâng la musuo nîng a ta, hîpa
om ngei murdi lîkpai la nîng atih. 23 Hanchu,
kuor nin dônin chu rangâi roi!" a tia. 24 Hanchu
Jisua nanâkin an kôm, "Nin chong rangâi hih
asadimin mindon roi! Midangngei nin jêkna
balamngei nanâk hah Pathien'n nangni jêkna
rangin mang a tih, manêkin nangni min rik
pe uol a tih. 25 Tu tukhom imini dônpu ngei
chu bôk pêk sa nîng a ta, male tukhom ite
dôn loi ngei chu an dôn viette khom ha lâk
pe rip nîng atih," a tia. 26 Jisua'n thurchi a la
misîr banga, an kôm, "Pathien Rêngram chu hi
anghin ani." Mi inkhatin a loia chimu a rethea.
27 Hanchu a sea, a van ngama jânna a inna,
ânthoia sûn ngei ha a va manga, a riet loi kârin
chimu hah ahong kêia, ahong insôn zoia. 28 Pil
ha athenin akungngei hah aminsôna, amara
amin dôna; amotona akung ahong inlang ngâi,
hanchu avûia, male anûktaka aramala sip buvûi
ahong oma. 29 Bu hah amin tena chu, ha mi
han ât zora ahong tung zoi sikin a kôite lâkin
bu ât aphut ngâi anghan ani, a tia. 30 Jisua'n
an kôm, "Pathien Rêngram hih imo a-ang ei ti
rang ân zoi? Khoi chongmintêk mangin mo ei
rilminthâr rang ani zoi? 31 Mi inkhatin ancham
ru rammuola chimu murdi lâia achîntak ramal
khat a lâka, pila a tua. 32 Chomolte suole
chu ahong mônga, chimu murdi lâia alientak
ahongni ngâi. Machang lientak ngei ahong
dôna, male vângei an honga male adâilîm han
rubungei an phana mahan an riek thei ang ha
ani" a tia. 33 Ma anghin Jisua'n mingei kôm
han chongmintêk tamtak mangin, an rietthei
rang do-dôrin a thurchi a misîr pe ngei ngâia.

34 Chongmintêk niloiin chu an kôm, thurchi
misîr ngâi maka; hannirese, a ruoisingei leh vai
an om zorân chu jâttin a rilminthâr pe ngei
ngâi ani. 35 Mani nanâka han kholoi ahongnin
chu Jisua'n a ruoisingei kôm, "Dîl râl tieng son
vân kân ei ti u" a tia. 36 Masikin lokongei ha
an mâka; Jisua a lei insungna rukuonga han
ruoisingei hah an lûta, ama khom an tuonga.
Mahan rukuong dangngei khom an om sa. 37
Inningloi rengin phâivuopui râttak ahong thoa,
tuidârinsok khom hah rukuonga a lûta asip
vâng zoia. 38 Jisua chu lukham khamin rukuong
remei tienga han a lei ina. Ruoisingei han an
kaithoia male a kôm, "Minchupu kin thi rang
ani zoi, itên ni mindon loi mini?" an tia. 39 Jisua
ânthoia, phâivuopui hah a ngoa, "Mong roh!"
male tuidârinsok kôm han, "Omchien roh!" a
tia. Phâivuopui hah amonga, male adâingang
zoi. 40 Hanchu Jisua'n a ruoisingei kôm "Ithomo
ma angtaka nin chi hi? Taksônna reng nin la
dônloi mo?" a tia. 41 Aniatachu an chi sabaka,
male inkhat le inkhat kôm, "Hi mi hih tumo ani
hi? Phâivuopui le tuidârinsok tena khomin a
chong an don hi?" anin ti inlôma.

5 Jisua le a ruoisingei hah Galilee dîl râl
kângkhat tieng, Gerasa ram an hong tunga. 2
Jisua hah rukuong renga a hong jôk harenghan,
mahan thânngei renga hong suok mi inkhatin
ântôngpuia. Ha mi hah a sûnga ratha saloi
dôn ania 3 male thânngeia om ngâi ani. Tutên
Zingjirûi lienpa leh luo khit thei mak ngeia; 4
Vêl tamtak a kutngei le a kengei an lei khita,
aniatachu a kengei an khitna Zingjirûingei le
thîrkolngei hah a pot sata, a khiek chit ngâia. A
rât rai sikin tutên an mene theiloi ani. 5 Sûna
le jâna, thânngeia le tângngeia han ân ieka,
amananâkin lungngei leh an ât ngâi. 6 Alazan
renga Jisua a hong mua; masikin a hong tânna,
amakunga ânboka, 7 male rôl inringtakin ân
ieka, "Jisua, Pathien Ânchung Tak Nâipasal,
khoimo mi lo rang ni ti? Dûk mi tho tet loi
rangin, Pathien rimingin nang ke ngên!" a tia.
8 (Mahi a tina abi chu Jisua'n, a kôm, "Ratha
saloi amapa sûng renga hih hong jôk roh!" a lei
ti zoi sika ani.) 9 Masikin Jisua'n a kôm, "Imo ni
riming!" tiin arkela. A kôm han, "Ki riming chu
'Mob' kin tam sabak ani" tiin a thuona. 10 Male
ha ram renga hah ratha saloingei a rujûlpai
loina rangin Jisua kôm han a ngênrîta. 11 Ma
mun kôla muol panga han vok pâl tamtak sâk
rok an oma. 12 Masikin ratha saloingei han,
"Vokngei kôm son mi fîr inla, male an sûnga
mi min lût roh" tiin Jisua kôm an ngêna. 13 A
min se ngeia, male ratha saloingei hah amapa
sûng renga an jôk paia, vokngei sûnga han
an va lûta. Vokpâlngei hah anrêngin isângnik
dôr an nia, anrêngin rôlsora an tânna, dîla an
inchôma, an thi let zoi. 14 Vok donsûipungei
hah an tânna, khopui le vokvâinamun ngeia
han ma thurchi hah an va misîra. Mingei han
neinun ahongtung ha en rangin an se zoia, 15
male Jisua kôm an tung lehan, ramkhoringei an
sûrpu hah puon silin mulungbôk sing vanga
insungin an va mua; male anrêngin an chi zoi. 16
Amupu ngei han ramkhori sûrpa chunga neinun
ahongtung le vokngei chungroi ha mingei an lei
rila. 17 Masikin anni ngei han Jisua hah an ram
mâk rangin an ngên zoia. 18 Jisua rukuonga a
chuong rangtôn ramkhoringei sûrpa han Jisua
kôm, "No kôm hong rong ba!" tiin a ngêna.
19 Hannirese Jisua'n phal maka. Manêkin, "Ni
insûngmingei kôm senla, Pumapa'n sin nang
a tho pe tie le idôrmo nang lungkham tie hih
va ril ngei roh" a tipea. 20 Masikin amapa hah
a sea, Khopui Sôm ngei han a chaia, Jisua'n
ata ranga sin a tho pe ngei hah a misîra,
ha a misîr a riet ngei murdi'n kamâmruoi
sabak an tia. 21 Jisua'n rukuong leh dîl râl
kângkhat tieng rakânin a se nôka, dîl panga
loko tamtak a kôm an hong intûpa. 22 Synagog
taka ulienpu a riming Jairus a hongtunga, male
Jisua a mu lehan, Jisua ke kunga ânboka, a
kôm, 23 male "Ka nâinupangte hih ana sabaka.
Masikin rangâihoitakin juong inla, a hong dam
nôka a ring theina rangin a chunga nu kutngei
ni juong minngam pe roh!" tiin a ngênrîta.
24 Hanchu Jisua hah ama lehan an sea. Loko
tamtakin an jûia, an ep rai sikin an innengin
an innenga. 25 Mahan nuvengte inkhat kum
sômleinik thisuoka damloi a oma, 26 doctorngei
tamtakin an donsûi suonûk khomin la dam thei
maka. A sum dôn murdi a heklet zoia, hannirese
dam nêkin inrikin ânrik pe uola. 27 Hanu
han Jisua chungroi a rieta, masikin lokongei
kâra Jisua nûka a honga, 28 a mulungrîlin, "A
puonngei luo khom tôn inlang, dam kelen ki
tih" a tia. 29 Amanu han a puonmor a tôna,
male a thisuok ha harenghan among pita; a
natna hah mindam ani zoi tiin, ânriet kelen
zoia. 30 Jisua'n a sûng renga sinthotheina ajôk ti
a riet kelena, masikin lokongei tieng a hônheia,

an kôm, “Tumo ku puonngei a tôn?” Tiin a rekel
ngeia. 31 A ruoisingeiin a kôm, “Lokongeiin
madôr nang an neng hih nu mu nimak mo; itho
mo tumo ku puon a tôn ni ti hih?” an tipea. 32
Hannirese Jisua'n chu a puon tônpu mu rangin
a en titira. 33 nuvengtenu han a chunga neinun
ahongtung hah ânrietin chu, chi leh innîk
pumin a honga, a ke kunga khûkinbilin, male a
thurchi hah adiktakin a ril leta. 34 Jisua'n a kôm,
“Ka nâinupang, na taksônnân nang amindam
zoi, rathânngamtakin senla, na natna renga
hong damriem ta roh,” a tipea. 35 Jisua ala
chonglâitakin, thangtheipungei senkhat Jairus
in renga an honga, Jairus kôm, “Na nâinupang
chu athi suo zoi, ithomo Minchupu na la minjêl
banga?” an tia. 36 Jisua'n chu an chong hah
lunghâng tho maka, Jairus kôm han, “Chi nônla,
iem ngit roh” a tipea. 37 Hanchu Peter, Jacob le a
nâipa John telloin chu tute ama jûi rangin phal
maka. 38 Jairus ina an va tungin chu, Jisua'n
rahang râttaka chap ngei le an ieka, ânrum
ngei hah a va mu ngeia. 39 In sûnga a lûta, an
kôm, “Itho mo nin chapa? Ithomo nin inngûia?
Hi nupangte hi athi nimaka a in kêng ani!” a
tia. 40 Anni han ama an munuisana, masikin an
rêngin a nottuor ngei leta, nupangte a nû le
a pa male a ruoisi inthum ngei leh nupangte
jâlna khâltana han an lûta. 41 Nupangte kut hah
a sûra male a kôm, “Talitha koum” a tia, maha,
“Nupangte, inthoi roh nang ki ti!” tina ani. 42
Hanchu, ha nupangte hah harenghan a hong
inthoia, a lôn thei kelen zoia. (Amanu hah kum
sômleinik nupangte ani.) Ha anghan ahongni
lehan, an kamâm sabaka. 43 Aniatachu Jisua'n
tute ril tet loi rangin chongpêk inngartak a pêk
ngeia, male “An kôm han a sâk rang imakhat
pêk roi,” a tia.

6 Jisua'n ha mun hah a mâka, a omna ngâi
khopui tieng a se nôka, a ruoisingei khomin
an jûi tita. 2 Sabbathnin chu Synagog taka
mi a minchua. Mahan mi tamtak an oma;
male a chongril hah an riet lehan anrêngin
kamâm aom tatak an tia, “Hi mi hin hi ngei
nâm hih kho renga mo a man hi?” an tia.
“A kôm, khoi vârna mo pêkin aom hih? Kho
angin mo sininkhêlngei a sin thei hi? 3 Mary
nâipasal, mistri sin ngâi, a lâibungngei khom
Jacob, Joseph, Juda le Simon ngei nimak mo? A
sarnungei khom ei kôma an om ngâi nimak ngei
mo?” an tia. Male chu ama hah an hengpai zoia.
4 Jisua'n an kôm, “Dêipungei chu an omna ngâi
khopui le a sûngsuokngei le a insûngmingei
lâia tiloiin chu muntina an jâ ngei ngâi a tia.” 5
Ha muna han chu mi damloi ngei tômte chunga
a kutngei minngamin a mindam tiloiin chu
ite sininkhêlngei sin thei khâi mak. 6 Mingei
han taksônna an dôn loi sikin a jâmminzal
sabaka. Hanchu Jisua'n ha revêla khuongei
han a chai titira, mingei ha a minchu tira. 7
Ruoisi sômleinik ngei hah a koi mintûp ngeia
inik, inikin a tîrsuoka. Ratha saloingei chunga
rachamneina a pêk ngeia, 8 male an kôm, “Nin
khuolchaina khiengrol tiloiin chu ite vâipôl
khom, kutdo choli khom, nin pepngeia sum
khom chôi no roi. 9 Kebunngei chu bun ungla,
hannirese, kâncholi inshak chu chôi no roi”
tiin chong a pêk ngeia. 10 Amananâkin an kôm,
“Nangni an lei modômna ina han om ungla ma
mun hah nin mâk, mâka chu madên han om
tit roi. 11 Hanchu tu khopui khom mingeiin
nangni an modôm noa, nin chong an rangâi
nônchu mâkrak ungla, nin ke rabab akop ngei
hah không liei roi. Maha anni rangin inning
roi tina nîng atih.” 12 Masikin an sea, male
mingeiin an sietnangei renga an insîr theina
rangin thurchi an misîra. 13 Ramkhoringei
tamtak an rujûl pâia, male damloi tamtak ngei
olive sariek an pola an mindam ngei zoi. 14
Hanchu Jisua riming muntina ânthang zit zoi
sikin Rêng Herod'n a lei rieta. Mingei senkhatin
chu, “Baptispu John hah a hong ring nôk zoi!
Masika han hi sininkhêlngei sin theina ranak hi
a dôn ani,” an tia. 15 Nikhomrese, adangngeiin
chu, “Ama hih Elijah ani” an tia. Midangngei
an ti nôk chu “Tiena dêipungei angin, ama hih
dêipu inkhat ani” an tia. 16 Mahah a lei rieta,
Herod'n chu, Baptispu John ani! “A lu ka tana
nikhomrese, a hong ring nôk ani!” a tia. 17
Herod lelên John hah a minsûra, khitbelin jêl ina
a lei khum ani. Herod'n ma anga a thona chu,
Herodias hi a nâipa Philip lômnu nikhomsenla
a lômnu a minchang sika ani. 18 John'n Herod
kôm, “Na nâipa lômnu in ne neipui nôk hih
Balam nimak!” tiin a lei ril tit ngâia. 19 Masikin
Herodias han John a mumâka that ngêt rang a
bôka hannirese, Herod sikin that thei maka. 20
Herod'n John hah mi sa le mi inthieng ani ti
a riet sikin a chia, masikin a mojôk ngâi ani.
John chongril a riet racham asân injêlpui ngâi
khomsenla, a chongril rangâi rang a nuom ngâi
ani. 21 Azoinataka chu Herod suokni ahong

tungin chu, sorkar ulienngei, râlmi ulienngei le
Galilee rama mi lienngei rangin bukhalâi otna a
minsûka, ha ni han chu Herodias'n chuminrên
a mana. 22 Herodias nâinupang a hong lûta,
a lâma, Herod le a khuolmingei râiaminsân
pe ngei oka. Masikin rêngpa han nupangte
kôm han, “Imo dôn rang nu nuom? Nu nuom
tak nang pêk ki tih” a tia. 23 Chonginkhâm
tamtak dônin a kôm, “Kho khoi khom mi ni
zong kai chu ke rêngram phalkhat tena khom
nang pêk rangin chong kên khâm!” a tia. 24
Masikin nupangte hah a jôka, a nû kôm, “Imo
mo ko zong rang?” tiin a va rekela. A nu'n,
“Baptispu John lu” tiin a thuona. 25 Nupangte
hah innottakin a kîra, rêngpa kôm han, “Atûn
Baptispu John a lu mâirânga mi ni pêk rangin
ku nuom” tiin a zonga. 26 Masikin rêngpa hah
ân ngûikhak zoia, aniatachu a khuolmingei
makunga inkhâmnangei a lei tho sika han
mângti thei khâi maka. 27 Masikin rêngpa han
a rungpu inkhat a tîr kelena, John lu hong
lâk rangin chong a pêka. Rungpu han ânphêt
kelena, male jêl ina a sea. John lu ava tana; 28
hanchu mâirânga a hong chôia, nupangte kôm
a pêka, nupangte han a nû kôm ava pêk zoia.
29 Ma roi hah a ruoisingeiin an riet lehan an
honga, John ruok hah an chôia, male an phûm
zoi. 30 Tîrtonngei hah an kîr nôka male Jisua an
intongpuia, male an sintho murdi le an minchu
sai murdi Jisua kôm an rila. 31 Mingei ha ase
le ahong an tam rai sikin Jisua le a ruoisingei
chu bunêk zora luo man mak ngeia. Masikin
an kôm, “Tho ei theivaia ei om theina rangin
mun senkhata chomola nin inngam theina
rang muna se rei u” a tia. 32 Masikin mun
inthimngangna panin an theiviekin rukuonga
an se zoia. 33 Nikhomrese, mingei tamtakin an
selâi an mua, anni ngei ti an riet kelena; masikin
khopuingei murdi renga mingei hah tâng tieng
renga an tânna, Jisua le a ruoisingei hah an lei
chomtan ngeia. 34 Jisua hah rukuong renga a
juong chum lehan, loko tamtak a mu ngeia, male
belri a hôlpu boi angin an ni sikin, anni ngei
rangin a mulungrîla inriengmuna leh asipa.
Masikin neinun tamtak ngei a minchu ngei phut
zoi. 35 Kholoi ahongni lehan, a ruoisingei hah
Jisua kôm an honga, male a kôm, “Mahi mun
inthimngang ke ania, nisa khom ase ok zoia. 36
Mingei hih tîr pai ngei inla, male akôl kienga
loingeia mo, khuongeia mo, anninanâkin an
sâkruo imakhat an rochôk theina rangin” an
tia. 37 Jisua'n an kôm, “Nangnin sâkruo imakhat
pêk ngei roi,” tiin a thuon ngeia. Annin a kôm,
“Anni ngei vâi theina rangin vâipôl chunga duli
razannik kin va thâm rangin nu nuom mo?” tiin
an rekela. 38 Masikin Jisua'n an kôm, “Vâipôl
kho dôr mo nin dôn? Se ungla, va en roi” tiin
a rekel ngeia. An dôn dôr hah an riet lehan,
“Vâipôl rangnga le nga inik” tiin an rila. 39
Hanchu Jisua'n mingei nâm hah apâl apâlin
sensâi ungla, durba chunga min sung ngei
rangin ruoisingei a ril ngeia. 40 Masikin mingei
hah apâl apâlin, raza khat pâlin le sômrangnga
pâlin an min sung ngeia. 41 Hanchu Jisua'n
vâipôl rangnga ngei le nga inik hah a lâka,
invân tieng tangin Pathien kôm râisânchong
a rila. Vâipôl hah a khoia, mingei hah sem pe
ngei rangin a ruoisingei kuta a pêk ngeia. Nga
khom hah anrêngin sem ngei rangin a pêk ngei
sa zoi. 42 Mitinin an sâka male an khop chita.
43 Hanchu an sâk minieng vâipôl hâr le nga
ronôi hah tabong sômleinik ruoisingeiin an rût
min sipa. 44 A vâi ngei mijôn hah mi ulien kai
isâng rangnga an ni. 45 Lokongei a minchîn
suole harenghan varâl tienga Bethsaida khuoa,
a motona lei se rangin a ruoisingei rukuonga a
min chuong ngeia. 46 Mingei hah chonghoiin
a mathân suole chu chubaitho rangin muol
chunga a se zoia. 47 Kholoi ahongni lehan,
rukuong hah đîl ânlâina taka aoma, Jisua chu
atheivaiin tânga han aoma. 48 Phâivuo hah anôk
tieng asêm sikin, a ruoisingeiin an rukuong
jâp hah an mulungjîng okin a mua; masikin
jîng kôlinsaluom rangtôn đîl chunga lônin an
tieng a hong pana, anni ngei khêlpai rang angin
aoma, 49 hannirese anni han tui chunga a lôn
an mua. “Mirluoi kêng ani!” tiin an mindonna,
male an iniek raka. 50 Ama an mu lehan an
rêngin an rathatâka. Harenghan Jisua'n an kôm,
“Hâitakin om roi!” ama'n, “Keima ke ki ni,
chi no roi!” a tipe ngeia. 51 Hanchu an kôm
rukuonga han a chuong sa zoia, male phâivuo
hah amonga. Ruoisingei chu an kamâm sabaka,
52 mi isâng rangnga a vâina roi aomtie diktak
hah an rietthei loi sikin; an mulungbôkngei
han amanphâk loi ani. 53 Dîl râl an inkânna,
Genesaret rama an tunga, mahan an rukuong an
thunga. 54 Rukuong renga an chuma, mingeiin
harenghan Jisua ani ti an riet kelena. 55 Ha ram
pumpuia mingei hah an hong tân leta; a omna
an rietna tena a kôm damloingei an jâmphera
jâl pumin an hong rojôna. 56 Male Jisua a

sena muntina, khuongeia mo, khopuingeia mo,
loingeia mo, bazar munngeia khom damloingei
an hong tuonga, a puonmor luo tôn thei rangin
phalna an ngênna. Male a tôn ngei murdi chu
an dam pak ani.

7 Jerusalem renga hong phariseengei le Balam
minchupungei senkhat ngeiin Jisua kôla
an hong intûpa. 2 Ha ngei han a ruoisingei
senkhatin kut innima sâk an sâk an mua, maha,
Phariseengeiin mingei an tho ranga an tipe
lamtaka an rusûk loi sika ani. 3 (Phariseengei
le Judangei murdi'n chu an pipungei renga
an man chongmâk hah an jûia: an kutngei,
balam takin an rusûk noa anin chu ite sâk ngâi
mak ngeia; 4 bazar renga neinun an hong chôi
ngei murdi khom an rusûk masa nônchu sâk
ngâi mak ngei. Male balam adang tamtak an
man ngei hah an sûr mindet tit khom aom
sa; ma ngei hah kilâtngei, bêlngei, sumsen
khuriâingei, male jâlmunngei rusûk min sâi
rang ti ngei ha ani.) 5 Masikin phariseengei le
Balam minchupungei han Jisua kôm, "Ithomo
nu ruoisingeiin pipungei chongmâk jôm loiin
kutngei innim pumin sâk an sâk hi?" tiin
an rekela. 6 Jisua'n an kôm, "Isaiah'n nin
chungroi a leiphuong hah adik ani!" A miziek
anghan, asarotholngei nin ni: "Hi mingei hin
an chongbâingei leh min minpâka, aniatachu
an mulungrîlngei chu keima renga alazan ani. 7
Miriem minchuna balamngei hah ka balamngei
anghan an mindon sikin chubai min mûkna hih
anni rangin kâmnângloi kêng ani, Pathien'n a
ti, tia lei inziek anghan!" 8 "Pathien chongpêk
nin henga, miriem minchunangei nin jôm
ani hi" a tia. 9 Male a la zombanga an kôm,
"Nin minchuna nin jôm theina ranga Pathien
chongpêkngei nin heng hi chu vârna lampui nin
dôn ani hi. 10 Moses'n, 'Nu nû le na pa jâ roh,'
male 'Tukhom a nû mo a pa mo khomâksâm
chu that ning atih,' tiin chong a lei pêka. 11
Aniatachu nangni rêkin chu, mîn a nû mo, a
pa mo imini san rang anângin chu 'Ma hih
Korban ani' tiin nin minchu ngâi, (maha aomtie
chu, Pathien ta ani zoi tina ani), 12 an nû mo
an pa ngei rangin mo khoite sintho rangin jôt
khâi ngâi mak choia. 13 Ma angdên han balam
muruo nin minchu banga hin Pathien chong
amin mang ngâia. Hi anga sin nin tho adang
khom tamtak ala om sa" a tia. 14 Hanchu Jisua'n
lokongei hah vêlkhat a koi nôk ngeia, an kôm,
"Nin rêngin ko chong rangâi ungla, male rietthei
roi. 15 Pêntieng renga miriem sûnga lûta ama
minnim thei ite omak. Manêkin miriem sûng
renga hong suok ngei hi ke miriem minnim
ngâi ani." 17 Lokongei hah mâkin insûnga a
lût lehan, ha chong hah rilminthâr rangin a
ruoisingeiin an ngênna. 18 Jisua'n an kôm,
"Midangngei nêkin la vâr uol mak chei." "Ite
pêntieng renga nin sûnga lûtin nangni aminnim
thei om mak, ti hih nin la rietthei loi mo? a tipe
ngeia, 19 asikchu nin mulungrîla lût loiin, nin
phûngpuia a lûta, male nin nôm sena tieng ajôk
ngâi" a tia. (Ma hih Jisua'n sâkruo murdi chu
ânthieng let tia minthârnân a ti ani.) 20 Male a
la ti banga, "Nin sûng renga hong suok ha ke
nangni minnim ngâi. 21 Asûng tieng renga, nin
mulungrîl renga kêng, mindonna saloi ahong
suoka nunchan saloi neinunngei tho rangin
nangni ruoi ngâia, inruna, mi thatna, 22 inrêna,
inruokna, saloi murdi tho nuomna; huongna,
hurna, narsana, êrona, inpâkna, le inmôlna ngei
aminsuok ngâi, 23 ma saloi neinunngei murdi
hah nin sûng tieng renga ahong suoka, male
nangni aminnim ngâi ani" a tia. 24 Hanchu
Jisua'n Galilee ramhuol mâkin Tyre khopuilien
kôla a sea. In inkhata a lûta, tutên an riet rang
khom jôt maka, aniatachu ama hah inthupin
om thei maka. 25 Nuvengte inkhat, a nâinupang
a sûnga ratha saloi dôn han, Jisua thurchi a riet
lehan harenghan a honga a kebula ânboka. 26
Ma nuvengtenu hah Jentail mi ania, Syria rama
Phoenikia ramhuol sûnga suok ania. Amanu
han a nâinupang sûnga ramkhori rujûlpai pe
rangin Jisua kôm a ngênna. 27 Hannirese, Jisua'n
a kôm, "Nâingei khop bak rese ngei. Nâingei bu
lâk pea male uingei kôma vôr chu dik mak,"
tiin a thuona. 28 Nuvengtenu han a kôm, "Pu"
ani chu ani, hannirese, "nâingeiin dosâng nuoia
bu ramal an mathâk hah uingeiin an sâk ngâi
nimak mo!" tiin a thuona. 29 Masikin Jisua'n
amanu kôm han, "Ma thuona chongbâi sikin,
ni ina se nôk inla, na nâinupang chu ramkhori
mâkin va mu ni ti zoi!" a tipea. 30 Amanu
hah a ina a sea, a nâinupang chu ramkhori
mâkin jâlmuna jâlin ava mu zoi. 31 Hanchu Tyre
ram renga Jisua a jôk nôka, Sidon khopui sirin
Khopui sôm ngei ramhuol hah palin Galilee đîl
a tunga. 32 Mi senkhatin kuorsêt le chongloi
a kôm an hong tuonga. Amapa chunga han a
kutngei minngam rangin Jisua an ngênna. 33
Masikin amapa hah Jisua'n lokongei lâi renga

atheivaiin a tuonga, a kutruolngei leh a kuor
sûng ngei hah a tôn pea, a michil pea, a melei
khom a tôn pea. 34 Hanchu Jisua'n invân tieng
enin phûkasâna ânhûmma, a kôm, “Ephatha” a
tia, mahah “In-ong roh!” tina ani. 35 Harenghan,
a kuorngei a hongvâra, a melei inkhitna ngei
ahong insûta, ânthar vangin a chong thei zoi.
36 Hanchu Jisua'n mingei kôm han tute ril tet
loi rangin chong a pêk ngeia; hannirese misîr
loi ranga a khap ngei dôr hah an ril minlum
uola. 37 Male ariet ngei murdi'n kamâmruoi
sabak an tia, “Neinuntin a sin murdi hih idôra
asa mo ani zoi!” anni han, “Kuorsêt khom a
minvâr pea, chongloi khom a min chong thei
hi, kamâm aom bah!” an tia.

8 Chomolte suole chu loko dang tamtak an
hong intûp nôka. Ite an sâk rang an dônloi
sikin Jisua'n a ruoisingei a koia, an kôm, 2
“Hi mingei hih ko kôm sûnthum an om zoia,
male atûn hin ite sâk rang an dôn khâiloi sikin
lungkham ku mu ngei tataka. 3 Bungêiin an ina
ki min se ngei lakin lamlâia chamsôlinvei an ta,
senkhat vâng chu an hongna alazan ani sikin” a
tia. 4 A ruoisingeiin a kôm, “Hi ramchâra hin hi
mingei vâina rangin tumo sâk an hun rang dôr
aman zoi ranga?” an tipea. 5 Jisua'n, “Vâipôl
kho dôr mo nin dôn?” tiin a rekel ngeia. Anni
han “Vâipôl tâp sari” tiin an thuona. 6 Ama han
lokongei hah pila insung rangin chong a pêk
ngeia. Hanchu vâipôl tâp sari hah a lâka Pathien
kôm râisânchong a rila, a khoia, lokongei sem
pe rangin a ruoisingei kôm a pêk ngeia; male
a ruoisingeiin an sema. 7 Nga chînte atômte
khom an dôn sa. Jisua'n ma chunga han khom
râisânchong a ril nôka, male sem pe ngei rangin
a ruoisingei kôm a pêk sa zoi. 8 Mitinin an khop
dodôrin an sâka, asâk ngei ha mi isâng minli
dôr an ni. Hanchu an sâk minieng arnôingei
hah tabong sari an la rût min sipa. Jisua'n
mingei ha a tîr pai ngeia 10 male a ruoisingei
leh rukuonga an chuong kelena Dalmanutha
ramhuola an se zoi. 11 Pharisee senkhat ngei
Jisua kôm an honga, an inkhalpuia. Ama min
ôk rang an nuoma, masikin Pathien'n ama a
pom ti minlangna rangin sininkhêl min mu
ngei rangin an ngêna. 12 Hannirese Jisua'n
a mulungrîl sûnga a chapa, “Ithomo atûnlai
mingei hin sininkhêl an ngên hi? Nimak, nangni
ki ril! Atûnlai mingei kôm hin ma anga riet
theina reng hi pêk ni no nih!” a tia. 13 Anni
hah a mâka, rukuonga a chuong nôka, male
dîl varâl tieng ân kân zoi. 14 Ruoisingei han
vâipôl an hun rang dôr chôi rangin an mingila
male rukuonga han vâipôl tâp khat vai an dôna.
15 Jisua'n, “Singthei roi,” male “Phariseengei
le Herod chol renga indîn roi” tiin inningna a
pêk ngeia. 16 Anninanâk han, “Vâipôl ei dôn loi
sika, mahi a ti kêng ani rang,” tiin an lâia an
injêk khôm phut zoia. 17 Jisua'n an ti hah a lei
rieta, an kôm, “Ithomo vâipôl nin dônloi roi
nin injêk khôma? Nin la rietthei tet loi mini?
Nin mulungbôkngei ânmôl sabak zoi mini? 18
Mitngei nin dôn chakin nin mu thei loi mini?
Kuorngei nin dôn chakin nin riet thei loi mini?
Nin riettit khâiloi mini 19 mipui isâng rangnga
ngei ta rangin vâipôl tâp rangnga ko khoi lâi ha?
An sâk minieng vâipôl ronôingei tabong izet mo
nin rût minsip ha?” tiin a rekel ngeia. “Tabong
sômleinik” tiin an thuona. 20 Male Jisua'n an
kôm, “Mipui isâng minli ngei ta rangin vâipôl
tâp sari ko khoi lâihan,” an sâk “minieng vâipôl
ronôingei hah tabong izet mo nin rût minsip
ha?” tiin a rekel ngei nôka. “Tabong sari” tiin
an thuon nôka. 21 Male ama'n “Atûn ten nin la
rietthei loi mo?” tiin a rekel ngeia. 22 Bethsaida
taka an hong tunga, mahan mingei senkhatin
Jisua kôm mi mitcho an hong tuonga, male
a tôn pe ngei rangin an ngênna. 23 Jisua'n
mitchopa kut hah a sûra, khuo pêntieng a se
puia. A mitngei a michil pe suole chu, Jisua'n
a chunga a kutngei a minngama male a kôm,
“Nu mu thei mo ni zoi?” tiin a rekela. 24 Ha
mi hah a tanga, “O, miriemngei chu ku mua,
hannirese, thingkungngei an lôn titir anghan
ke ku mu” a tia. 25 Jisua'n mitchopa mitngei
han a kutngei a minngam nôka. Ma zora han
chu mitchopa han a en ngita, a mitngei ahong
vâr zoia, male jâttin a mu minthâr thei let
zoi. 26 Hanchu Jisua'n, “Khuo sûnga hin lût
khâi no roh” tiin chong a bêa, in tieng a tîr
zoi. 27 Hanchu Jisua le a ruoisingei hah an
jôka, Caesarea Philipi kôla khuongeia han an
sea. Lampuia han an kôm, “Mi ril roi, mingeiin
tumo ani min ti?” tiin a rekel ngeia. 28 Anni
han, “Senkhatin chu Baptispu John ani,” male
“midangngei chu Elijah ani, senkhatngei nôkin
chu dêipu inkhatlam ani” nang an ti, tiin an
thuona. 29 Hanchu, an kôm han, “Nangni rêkte
tumo ani mi nin ti?” tiin a rekel ngeia. Peter'n
a kôm, “Messiah ni ni” tiin a thuona. 30 Hanchu
Jisua'n an kôm han, “Ku chungroi hih tute kôm

ril no roi” tiin chong a pêk ngei zoi. 31 Hanchu
Jisua'n a ruoisingei a minchu ngeia, an kôm,
“Miriem Nâipasal hi la tuong sabak ngêt a ta,
upangei, ochaisingei le Balam minchupungeiin
hengpai an tih. That an ta, aniatachu sûnthum
suole chu aringin inthoinôk atih,” a tia. 32 Ma
roi hih ânthârvangin a ril ngeia. Masikin Peter'n
ama hah athenin a tuonga, a ngoa. 33 Hannirese
Jisua'n ânheia, a ruoisingei tieng a ena, male
“Soitan, keima renga rotpai roh,” ama'n, “Ni
mindonngei hih Pathien renga niloiin miriem
nina renga ke ani,” tiin Peter a ngoa. 34 Hanchu
Jisua'n lokongei le a ruoisingei a koia, an kôm,
“Tutu khom mi jûi a nuomin chu ama le ama
inmingil ngêtin a khros ruputin mi jûi rese. 35
Tukhom a ringna mojôk a nuomin chu machân
a ta; hannirese, tukhom keima sika le thurchisa
sika a ringna machân ngei chu mojôk ńîng an
tih. 36 Mîn rammuol hih apumin dôn senla, a
ringna chu machân senla, ata rangin imo an
lâpna aom ranga? Mangmunboi ani! 37 Mîn
a ringna a man nôkna rangin ite a pêk thei
rang om mak. 38 Tukhomin atûnlâi nikhuo
saloi le pathienboi mingei kôma keima le ki
minchuna chong inzakpui chu, Miriem Nâipasal
a Pa roiinpuina insila a vântîrton inthieng ngei
leh an juong tika chu ha mi hah inzakpui atih”
a tia.

9 Male a la ti banga an kôm han, “Nangni ki
ril, hi taka om senkhat ngei hih chu Pathien
Rêngram hah a sinthotheina leh a juong tung
an mu mâka chu thi no ni ngei” a tia. 2 Sûnruk
suole chu Jisua'n Peter, Jacob le John a tuong
ngeia, an theivaiin an omna muol insânga han
a ruoi ngeia. An mitmu chungchakin Jisua mêl
ahong inthûla, 3 male a puonsilngei khom
achekin ântêrdapa rammuola ńîn tutên madôr
ha rusûk minsâi thei no ni ngei. 4 Hanchu
ruoisi inthum ngei han Elijah le Moses'n Jisua
an chongpuilâitak an mua. 5 Peter'n Jisua kôm,
“Minchupu, hi taka om hi ei ta rangin idôra asa
mo ni zoi! Puon in inthum sin kin ta nangma
rang inkhat, Moses rang inkhat, Elijah rang
inkhat sin kin tih” a tia. 6 Ama le adangngei
ha an chi rai sikin a ti rang tak khom riet mak
ngeia. 7 Hanchu sûmphâi ajuong oma anni ngei
hah sûmphâiin ajuong mukhu ngeia, sûmphâi
renga hah chong ajuong inringa, “Ama hih ka
Nâipasal moroitak ani, a chong rangâi roi!” a
tia. 8 Inrangin an en titira hannirese tute an
kôla adang mu khâi mak ngeia; Jisua vai ke an
kôm aom zoi. 9 Muol chung renga an juong
chuma Jisua'n an kôm, “Miriem Nâipasal hi
thina renga ânthoinôk mâka chu nin neinun
mu hi tute kôm ril no roi duo” tiin chong a
bê ngeia. 10 A chongbe ha an jôma, aniatachu
ma roi ha an lâia, “‘Thina renga inthoinôk’
ti hih khoi tina mi hi?” tiin an injêk khôm
phut zoi. 11 Male anni han Jisua kôm, “Ithomo
Balam minchupungeiin, Elijah a juong bak
rang an ti?” tiin an rekela. 12 Ama'n an kôm,
“Neinun murdi cherêl rangin Elijah chu a juong
bak ngêt rang ani. Hankhoma, ithomo Pathien
Lekhabu'n, Miriem Nâipasalin la tuong ok a
ta, hengpaiin la om atih, a tia? 13 Nikhomrese,
nangni ki ril Elijah chu a juong suo kêng ani zoi,
male a chungroi Pathien Lekhabu'n ati anghan
mingeiin a chunga an nuom lamtakin an lo zoi,”
a tia. 14 Ruoisingei kôm an juong tungin chu an
kôla loko tamtak ngei le Balam minchupungei
senkhatin an lei inkhalpui lâitak an juong mua.
15 Mingei han Jisua an mu lehan an kamâm
sabaka, male ama tieng an tânna chibai an va
pêka. 16 Jisua'n a ruoisingei kôm, “Anni ngei
lehan khoi thurchi mo nin lei inkhal ha?” tiin
a rekel ngeia. 17 Lokongei lâia mi inkhatin a
kôm, “Minchupu, ka nâipasal ratha saloi a dôna
male a chongloi sikin no kôm ko hong tuong
tiin a thuona. 18 Ratha saloi ahong tôn racham
nuoia ânlet kelen ngâia, a cherhuon a suoka, a
hâ a riela, angarjêt ngâi. Ratha saloi ha rujûlpai
rangin nu ruoisingei ke ngênna, aniatachu thei
mak ngei,” a tia. 19 Jisua'n an kôm, “Kho anga
mi iemnaboi mo nin ni! Idôrsôt mo nin kôm
omin nangni ko donsûi thei ranga? Pasalte hah
ko kôm hong tuong roi!” a tia. 20 Ama ha Jisua
kôm an hong tuonga. Ratha saloi han Jisua a
hong mûn chu pasalte hah a nunuom alo bita,
masikin nuoia ân leta, a vânluoi ahônluoia, a
cherhuon a suoka. 21 Jisua'n a pa kôm, “Hi
anga a om phutna hih khotik renga mo ani
zoi?” tiin a rekela. “Nâipang a chang renga” tiin
chong a melea. 22 “Ratha saloi hin ama that
rang pûtin vêl tamtak meia le tuia a meleta.
Ne thei ngâiin chu inrieng mi mu inla, mi
san roh!” tiin a rila. 23 Jisua'n a kôm, “Ani,”
“nangmananâkin ni ni theiin chu! Taksônna
dôn mingei ta rangin chu neinuntin anithei
let,” a tia. 24 A pa han harenghan, ân ieka,
“Taksônna ko dôn, hannirese hun zoi mak.
Taksônna ko dôn uol theina rangin mi san roh!”

a tia. 25 Jisua'n lokongei ama tieng an hong
nâi titir a mua, masikin ratha saloi kôm han,
“Ratha kuorsêt le chongloi,” ama han, “Pasalte
sûng renga hong jôk roh, male a sûnga lût nôk
tet khâiloi rangin chong nang ke pêk!” a tia. 26
Ratha saloi hah ân ieka, pasalte hah a vôrra a
nunuom a lo bita, male a hong jôk paia. Pasalte
hah athi angin angarzata, male mitinin, “Ama
hih athi zoi!” an tia. 27 Hannirese Jisua'n a
kuta a sûra, a kaithoia, male ânding zoi. 28
Masuole Jisua in sûnga a lûta, a ruoisingeiin
inrûkten an rekela, “Ithomo keinin ratha saloi
ha kin rujûlpai theiloi?” an tia. 29 Jisua'n an
kôm, “Ma jât hi chu chubaithona niloiin chu,
itên rujûl thei nimak,” tiin a thuon ngeia. 30
Jisua le a ruoisingeiin ha mun hah an mâka
male Galilee ram palin an sea. Jisua'n a omna
tutên an riet rangin nuom maka, 31 “Miriem
Nâipasal hih a that rangpu ngei kuta bangin om
atih. Nikhomrese, sûnthum suole chu aringin
inthoinôk atih” ti chong hih a ruoisingei a
minchu ngei sikin. 32 Aniatachu hi minchuna
aomtie hih rietthei mak ngeia, male ama rekel
rang khom an chia. 33 Hanchu Capernaum
an hong tunga, insûnga an lût suole chu a
ruoisingei kôm, “Lampuia han khoi roi mo nin
rila nin inkhal hah?” tiin a rekel ngeia. 34
Hannirese anni han thuon mak ngeia, lampuia
an hong inkhalna hah ei lâia hin tumo alientak
rang? ti roi hah ani sikin. 35 Jisua ânsunga,
ruoisi sômleinik ngei hah a koia, male an kôm,
“Tukhom alientak ani nuomin chu achîntak
changin mi murdi tîrlâm ani masa ngêt rang
ani” a tia. 36 Hanchu nâipangte a koia, an
motona a minding pe ngeia, a kuo ira, an kôm,
37 “Tukhom ki riming sika hi anga nâipangte
inkhat khom a modômpu chu, keima mi modôm
ania; male tukhom keima mi modômpu chu,
keima mi modôm vai niloiin ni tîrpu khom
a modôm sa ani” a tia. 38 John'n a kôm,
“Minchupu, mi inkhat ni riminga ramkhoringei
rujûl kin mua, male ei pâla mi ani loi sikin kin
hong khap” a tia. 39 Jisua'n an kôm, “Ama ha
khap rang pût no roi,” tute ki riminga sininkhêl
a sina harenghan ku chungroia neinun saloi
ngei ti thei kelen rang reng omak ngei, tiin a ril
ngeia. 40 Tukhom mi chakal loi chu ei tienga
kop ani. 41 Adiktakin nangni ki ril, tukhom ki
mi nin ni sika tuidâi kilât khat khom nangni
a min nêkin chu râisânman a man ngêt rang
ani. 42 “Tukhom keima taka taksônna dôn
mi achîinte ngei lâia inkhat khom a taksônna
minmang pe chu a ringa bunôinalung lienpa
orrin tuikhangliena inchôm senla ata rangin
sa uol atih.” 43 Masikin nu kutin na taksônna
aminmangin chu tan pai roh! Kutngei inik dôna
dûkmun meidîla, mei thi tet ngâiloia se nêkin
chu kut boia ringna taka lût nata rangin asa
uol. (Geenna g1067) 45 Male ne kengei han na
taksônna aminmangin chu, tan pai kelen roh!
Kengei inik dôna dûkmuna paia om nêkin chu
ke boia ringna taka lût chu nata rangin asa
uol. (Geenna g1067) 47 Male ni mitin na taksônna
aminmangin chu kêl pai roh! Mitngei inik dôna
dûkmuna paia om nêkin chu mit inkhat dôna
Pathien Rêngrama lût nata rangin asa uol.
(Geenna g1067) 48 Ha muna han chu anni ngei sâk
ngâi, “rulungngei ha khom thi tet ngâi mak
ngeia, mei khom thi tet ngâi mak.” 49 “Inbôlna
michi alin aminthieng ngâi anghan mi murdi
meiin la minthieng nîng an tih.” 50 “Michi hih
a ala; aniatachu a alna hah adongin chu ile mo
nin min al nôk ranga? “Nin lâia malinchangna
michi dôn ungla, male insûk irrin om roi” a tia.

10 Hanchu Jisua'n ha mun hah a mâka, Judea
ramhuola a sea, male Jordan Tuidung râl
ânkânna lokongei apâlpa a kôm an hong intûp
nôka, a tho tit ngâi anghan anni ngei ha a
lei minchu ngeia. 2 Phariseengei senkhat an
honga, ama min ôkna rangin, “Mîn a lômnu
mâk rangin ei Balamin aphal mo?” mi ril roh,
tiin an rekela. 3 Jisua'n an kôm, “Moses'n inmo
Balam nangni a pêk?” tiin chongrekel leh a
thuon ngeia. 4 Anni han, “Moses'n chu pasalin
inmâkna lekha a mizieka male a lômnu tîr pai
rangin inmâk hih a phal ngâi ani” ti hih an
thuona chu ani. 5 Jisua'n an kôm, “Minchu
nin intak rai sika Moses'n hi Balam hih nangni
rangin a miziek, a tipe ngeia. 6 Aniatachu
rammuol insieng phut renga Pathien Lekhabu'n
ati anghan, ‘Pathien'n pasal le nupang’ a sin
ngei ani. 7 ‘Masika han pasalin a nû le a pa mâk
a ta, male a lômnu leh inlop an ta, 8 male inik
hah takpum inkhat hongni an ti zoi.’ Masikin
inik ni khâi mak ngeia, inkhat an hongni zoi
ani. 9 Hanchu Pathien'n munkhata a minzom
sai chu miriemin an minsen rang nimak,” a tia.
10 In sûng an lût lehan a ruoisingeiin ma roi hah
Jisua an rekela. 11 Ama han an kôm, “Tukhom a
lômnu a mâka, male nupang dang inneipui chu a
lômnu doiin a inrê ani. 12 Ma angdênin, nupang

khomin a pasal mâkin pasal dang inneipui chu
a inrê ani," a tia. 13 Jisua'n an chunga kutngei a
minngama satavur theina rangin mi senkhatin
a kôm nâipangtengei an hong tuonga, aniatachu
ruoisingeiin mingei hah an lei ngokhuma.
14 Jisua'n maha a mu lehan a ningathika, a
ruoisingei kôm, "Nâipangtengei ko kôm min
hong ungla, khap no roi, Pathien Rêngram chu
hi anga mingei ta ani sikin. 15 Adiktakin nangni
ki ril tukhom nâipangte angin Pathien ram a
modôm nônchu Pathien Rêngram lût tet no ni,"
a tia. 16 Hanchu nâipangtengei a kuoa, an chung
chita a kutngei minngamin, male satavur ngei
zoi. 17 Jisua'n se nôk ranga kalchôichakin, mi
inkhat a hong tânna, amakunga khûkinbilin, a
kôm, "Minchupu Sa, ringinlon ka chang theina
rangin imo ki sin rang?" tiin a rekela. (aiōnios
g166) 18 Jisua'n a kôm, "Ithomo asa mi ni tia?"
"Pathien pêna chu tute mi sa om mak ngei. 19
Balam chongpêkngei ha chu ni riet duo: 'Mi that
no roh; inrê no roh; inru no roh; adikloitakin
tute bâtu tho no roh; mi huong no roh; nu nû
le na pa jâ roh ti ngei hih'" a tia. 20 Hapa han
a kôm, "Minchupu ma Balam chongpêkngei
nâm ha chu ka nâipangte renga ke lei jôm sai
kêng" a tia. 21 Jisua'n amapa hah a en ngita,
lungkhamna tak dônin a kôm, "Inkhat mamang
na lân sam. Senla no dôn murdi zuor inla, male
a sum hah inrieng ngei pêk inla, male invâna
rochon dôn ni tih; hanchu hong inla, mi hong
jûi roh" a tipea. 22 Amapa han ha chong hah a
riet lehan, a mâimôk pe oka, mineipa ani sikin,
innguikhakin a rot zoi. 23 Jisua'n a ruoisingei
a vêng ngeia male an kôm "Anei ngei Pathien
Rêngrama lûtna rangin khodôra ântak mo ani
zoi!" a tia. 24 Ruoisingei han a chongril hah
jâmzal aom sabak an tia, hannirese Jisua'n a la
tibanga an kôm, "Ka nâingei, Pathien Rêngrama
lût rang hi idôra ântak mo ani zoi! 25 Minei
ngei Pathien Rêngrama lût nêkin chu simphuoi
kuora ût lût rang bai uol ok atih" a tia. 26
Haten hanchu ruoisingeiin an jâmânzal phar
zoia, male inkhat le inkhat annin rekel inlôma,
"Hanchu, tumo sanminjôkin aom thei rang?"
an tia. 27 Jisua'n anni ngei hah a en ngita, an
kôm, "Maha miriem rangin chu nitheimaka,
aniatachu Pathien rangin chu anithei ani;
Pathien rangin chu neinuntin hih anithei let
ani" tiin a thuona. 28 Hanchu Peter'n a kôm, "En
ta, keini chu neinuntin kin mâka, male nang
kin jûi ani hi" a tia. 29 Jisua'n an kôm, "Ani,"
nangni ki ril tukhom keima sika le thurchisa
sika, in mo, lâibungngei mo, sarnungei mo,
nû mo, pa mo, nâingei mo, loingei mo amâk
ngei chu, 30 hi damsûng renga hin inngei
mo, lâibungngei mo, sarnungei mo, nûngei
mo, pangei mo, nâingei mo, loingei mo, abâk
razan man a ta, male mi nuomlonangei khom
tuong sa a ta; male zora la hong tung ranga
ringinlon khom man sa atih. (aiōn g165, aiōnios g166)
31 "Aniatachu atûna amotontaka om mi tam
ngei chu anûktaka la om an ta, male anûktaka
om mi tam ngei chu amotontaka la om an
tih," a tia. 32 Jisua le a ruoisingei Jerusalem
tena se rangin lampuia an oma, Jisua moton
ânsa, ruoisingei hah kamâmnân an sipa; a
nûkjûi mingei han an chia. Jisua'n, ruoisingei
hah an theiviekin a tuong ngei nôka, male a
chunga neinun ahongtung rang ngei hah a
misîr pe ngei nôka. 33 "Rangâi roi, Jerusalem
tena ei se rang ania, mahan Miriem Nâipasal
hi ochaisingei le Balam minchupungei kuta
bangin om atih. Thi rangin theiloimintum an
ta masuole chu Jentailngei kuta bang an ta, 34
anni ngei han innuinân mang an ta, michil an
ta, jêm an ta, that an tih; hannirese sûnthum
suole chu aringin inthoinôk a tih" a tia. 35
Hanchu Zebedee nâipasalngei Jacob le John,
Jisua kôm an honga, "Minchupu, imini sin mi ni
tho pe rangin kin nuom aom," an tia. 36 Jisua'n
an kôm, "Maha imo ani?" tiin a rekel ngeia. 37
Anni han, a kôm, "Ne Rêngram roiinpuitaka
ne rêngsukmuna nên sung tika na changtieng
inkhat voitieng inkhat mi ni min sung rangin
kin nuom ani" tiin an thuona. 38 Jisua'n an
kôm, "Nin ngên hi nin riet loi ani. Dûktuongna
kilât ke nêk ngêt rang hi nin nêk thei rang mo?
Ka baptisma chang rang khom nin chang thei
rang mo?" a tipe ngeia. 39 Anni han, "Thei kin
tih" tiin an thuona. Jisua'n an kôm, "Ki kilât
nêk rang chu nêk nin ta, ka baptisma chang
rang khom chang thei nin tih. 40 Aniatachu
ka changtieng mo, ko voitieng mo tumo an
sung rang thang rangin chu rachamnei mu-
ung. Ha munngei hah chu Pathien'n tu ngei
rang mo a minsûk pe ngei kôm han pêk ngei
atih," tiin a tipe ngeia. 41 Ma roi hah ruoisi dang
sôm ngeiin an lei rieta Jacob le John chunga
an lei nuor zoia. 42 Masikin Jisua'n anrêngin
munkhatin a koi ngeia, an kôm, "Jentailngei
chunga roijêkpu an phun ngei chu an chunga
an inlal sabak ngâia, male an ruoipungei khom

an chunga racham an nei tatak ngâi ti khom
nin riet. 43 Nikhomrese, nin lâia chu ma anghin
ani rang nimak. Nin lâia tukhomin alien rang
a nuomin chu nin tîrlâm ani bak ngêt rang
ani; 44 male nin lâia tukhomin amotontak ani
nuomin chu mi murdi suok ani bak ngêt rang
ani. 45 Miriem Nâipasal luo mana mîn a sin
an tho pe rangin juong maka; mi sin tho pe
rangin le mi tamtak ngei ratan ranga a ringna
pêk rangin ke a juong ani" a tia. 46 Jericho an
hong tunga, Jericho renga Jisua le a ruoisingei
leh loko tamtak ngei mâkin an se lâiin kutdo
Timaius nâipasal Bartimaeus lampui kôla a lei
insunga. 47 Nazareth Jisua ani ti a riet lehan
ân ieka, "Jisua! David Nâipasal, inrieng mi mu
roh ba!" a tia. 48 Mi tamtakin dâirek rangin an
ngokhuma, aniatachu ama'n, "David Nâipasal,
inrieng mi mu roh!" tiin ânring uolin ân ieka.
49 Jisua ânngama male, "Ama hah hong koi roi"
a tia. Masikin mitchopa hah an va koia, a kôm,
"Tâihieiin om roh!" anni han, "Inthoi roh, nang
a koi!" an tipea. 50 Masikin a puon a vôr paia,
inrangtakin ân chôma, male Jisua kôm a hong
zoi. 51 Jisua'n a kôm, "Khoimo nang ko tho pe
rangin nu nuom?" tiin a rekela. Mitchopa han a
kôm, "Minchupu, mu nôk thei rangin ku nuom"
tiin a thuona. 52 Jisua'n a kôm, "Se ta roh, na
taksônnân nang amindam zoi ani" tiin a rila.
Voikhatrengin a mu thei kelena, male lampuia
han Jisua a jûi zoi.

11 Jerusalem an hong tung rangtôn Bethphage
le Bethany khopuingei kôla Olive Muol an
hong tungin chu Jisua'n a ruoisingei lâia mi
inik an motona a tîr ngeia, 2 hi rilnangei leh
an kôm, "Nin motona khuo son se ungla, nin
tung harenghan, sakuordingte inthung, tute la
chuongna ngâiloi mu nin tih. Sût ungla, mahin
hong kai roi. 3 Male tukhomin itho mo ma
anghin nin thoa, tiin nangni an rekel khomin,
Pumapa'n a min nâng kêng, hong thak nôk
kelen a tih ti roi" a tia. 4 Masikin an sea lamliena
inkhâr pêntienga sakuordingte inthung an va
mua. Maha an sût lehan, 5 hataka ânding
senkhat ngeiin, "Ithomo sakuordingte hah nin
sûta?" tiin an rekel ngeia. 6 Jisua'n a ril ngei
anghan an thuona, male lokongei han an min
se ngei zoi. 7 Sakuordingte hah Jisua kôm an
hong kaia, a chunga an puonngei an dâpa male
Jisua a chuonga. 8 Mi tamtakin an puonngei
lampuia an dâpa, adangin loilâija sasôl an va
tuka an dâp sa zoi. 9 Amoton tienga se ngei le a
nûk tienga a jûi mingeiin, "Hosanna! Pumapa
riminga juongpu chu Pathien'n satvur rese! 10
Rêng David Rêngram juong tung rang ha, ei
pa'n satvur rese! Pathien minpâkin om rese!
Ânchungtaka khin Hosanna!" tiin an inieka. 11
Jisua'n Jerusalem a tungin chu Biekin sûnga
a lûta, male neinun nâm a ena. Aniatachu
kholoi ahongni zoi sikin ruoisi sômleinik ngei
leh Bethany taka an se zoi. 12 Anangtûka chu
Bethany renga an hong kîr nôka, Jisua a von
ahong cham pea. 13 "Alazana renga theichang
kung abuongei hah ava mua, masikin amara
tete mo ka man" tiin ava pana. Hannirese ava
tungin chu, theichang ânra zora ani loi sikin
abuongei tiloiin chu ite adang mu maka. 14
Jisua'n theichang kung kôm han, "Tutên na
mara sâk man khâi no rese ngei!" a tia. Male
a ruoisingei khomin a chong ha an rieta. (aiōn
g165) 15 Jerusalem an tung lehan, Jisua Biekina
ava lûta, Biekina neinun juorngei le rochôkngei
hah a rujûlpai ngeia. Sum thûlngei dosângngei
le pharvali juorngei sukmunngei khom a
nammelet pe ngeia, 16 male Biekin khalâidung
han tutên neinun chôi rangin phal khâi maka. 17
Hanchu mingei kôm han Pathien Lekhabua, "'Ki
Biekin chu namtinngei ta ranga chubaithona in
ani,' tiin ânziek nimak mo? Aniatachu nangni
ngei rêkin chu inrungei inthupna in ke nin
minchang hi!" tiin a minchu ngeia. 18 Mahi
ochaisingei le Balam minchupungeiin an rieta,
masikin Jisua thatna rang lampui an rok zoia.
Lokongei ha a minchuna hah kamâm aom
sabak an ti sikin ama hah an chia. 19 Hanchu,
kholoi ahongni lehan, Jisua le a ruoisingei hah
khopuilien an mâk zoia. 20 Anangtûk jînga chu
ha lampuia an lôn chungin theichang kung hah
aruzungngei dênin athîn an mua. 21 Peter'n
neinun ahongtung ha a riet nôka male a kôm,
"Minchupu, en ta theichang kung khomâk na
sâm hah athi phar zoi!" a tia. 22 Jisua'n an kôm,
"Pathien taksôn roi," tiin a thuon ngeia. 23
Adiktakin nangni ki ril; tukhomin hi tâng hih,
"Inthon inla tuikhangliena van pai roh" ti senla,
mulunglâiinlakna boiin iemtakin a tiin chu, a ti
anghan hongtung atih, ama rangin sinin om
atih. 24 Masika han nangni ki ril: i-ih khom
chubaithoa nin ngên ngei murdi chu maha nin
man sai angin iem ungla, male nin zong ngei
murdi chu pêkin om nin tih. 25 Male chubaitho
ranga nin inding tika, "Tu chunga khom nourna

nin dôn khomin ngâidam roi, masika han invâna
nin Pa khomin nin minchâinangei hah nangni
a ngâidam rang ani." 27 Jerusalema an tung
nôka. Biekina a lônlâitakin ochaisingei, Balam
minchupungei le upangei Jisua kôm an honga
28 a kôm, "Tu rachamin mo hi neinunngei hih ni
sin? Ma anga rachamneina hi tumo nang pêk?"
tiin an rekela. 29 Jisua'n an kôm, "Kei khomin
chongbâi khat nangni rekel ka ta, male mi nin
thuonin chu, tu rachamin mo hi neinunngei
hih ki sin nangni ril ki tih, tiin a thuon ngeia.
30 Ni ril roi, John Baptisma tho theina racham
hah kho renga mo: Pathien renga mo miriem
renga mo?" 31 An lâia anninanâkin an inkhal
phut zoia: "Imo ei ti rang? 'Pathien renga,' tiin
ei thuon lakin, ama'n 'Itho mo, John hah nin
iem loi?' Mi tîng a ta. 32 Aniatachu, 'Miriem
renga, ei tiin chu'" (Mitinin John hah dêipu
tatakin an lei bê sikin, mipuingei laka an chia.)
33 Masikin Jisua an thuona chu, "Riet mak meh,"
an tia. Jisua'n an kôm, hanchu, "Kei khomin tu
rachamin mo hi neinunngei hih ki sin nangni
ril uol no ning," a tipe ngeia.

12 Hanchu Jisua'n chongmintêkin an kôm a
misîra, "Voikhat chu mi inkhatin grapebil
a thoa, bêr a minkula, grape epna rang khur
a choia, male angâkna rang in insâng a sina.
Hanchu inlo mingei kôm a chuon inlo rangin
a pêk ngeia, ram danga khuolchai a se zoia. 2
Grape pot zora ahongnin chu a chang rangtum
lâk rangin inlo mingei kôm a suok inkhat a
tîra. 3 Inlo mingeiin a suok hah an lei sûra, an
jêma, kut korongin an min se zoi. 4 Hanchu a
pumapa'n suok dang a tîr nôka; inlo mingei han
a lu an lei mophop pea mâimôk an lei shak bita.
5 A pumapa han suok dang a tîr nôk rêka, amapa
hah chu an lei thata; male ma angdênin adang
tamtak ngei khom senkhat an lei jêma, senkhat
an lei thata. 6 Ha mi han tîr ranga a dôn chu
a nâpasal lelê a moroitak vai ha ani zoia; 'Ka
nâipasal hi chu lei jâ ngêt an tih' tiin a nâipasal
hah anûktaka a tîra. 7 Hannirese ha inlo mingei
han inkhat le inkhat kôm, 'Hipa hih a pumapa
nâipasal ani hi. Hong roi, ama hih that rei u,
male a rochon hih ei ta ani rang!' an tia. 8
Masikin a nâipasal hah an sûra, an thata a ruok
khom grapebil pêntieng an paia. 9 "Hanchu,
kho angin mo grapebil pumapa han a lo ngei
rang ni zoi?" tiin Jisua'n a rekela. "Hong a ta,
ha mingei hah that a ta, grapebil hah donsûi
rangin midangngei kut chunga pêk ngei atih."
10 Adiktakin hi Pathien lekhabu hih nin pore
loi mini? "'In sinpungeiin lung mangmunboi
anga an hengpai hah akila lung kâmnâng tak
achang zoi. 11 Maha Pumapa tho ania; ma hih
ei mitmua kamâmaruoi sabak na!'" ti hih a tia.
12 Ma chongmintêk hah anni ngei demnân a
misîr ani ti an riet sikin; Juda ruoipungeiin Jisua
sûr rangin an pûta. Hannirese lokongei hah an
chia, masikin ama an mâka, male an rot zoi. 13
Chongrekelngei leh min ôk rangin phariseengei
senkhat le Herod pâla mi senkhat ngei a kôm
an tîra. 14 Anni ngei hah a kôm an honga,
"Minchupu, chongtak ni misîr ngâi ti kin rieta,
mingeiin imo an mindon rang kângdoi loiin,
tute dingmun lunghâng tho loiin, hannirese
mingei rangin Pathien lungdo ni minchu ngâia,
Rom Rêng Caesar kôma chôiruol pêk rangin
ei Balamin ânkalpui mo? Kin pêk ngei rang
mo, kin pêk ngei loi rang mo?" mi ril roh,
an tia. 15 Aniatachu Jisua'n an huongvâr tho
hah a riet chiena, male an kôm, "Ithomo ni
min ôk rang nin tho hi? Duli sumthîr inkhat
hah hong chôi ngân hi roi, lei en rong," tiin
a thuon ngeia. 16 Inkhat an hongchôi pea, an
kôm han, "Tu mâisuo le tu riming mo ani hi?"
tiin a rekel ngeia. Anni ngei han, "Caesar" tiin
an thuona. 17 Masikin Jisua'n an kôm, "Asa,
hanchu Ceasar ta chu Caesar pêk ungla, male
Pathien ta chu Pathien pêk roi," a tipe ngeia.
Male Jisua chunga han an kamâm sabak zoi.
18 Hanchu mingei inthoinôkna omak ti ngâi
Sadduceengei Jisua kôm an honga, male 19
"Minchupu, Moses balam hih kin ta rangin
a mizieka: 'Mîn nâingei nei loiin a lômnu a
thisanin chu, a nâipa han ha meithâi hah a luo
ngêt rang ani, nâingei an neia athipu ulienpa
nâingeia bê ani theina rangin.' 20 Voikhat chu
lâibung sari an oma; ulientakin in a neia male
nâingei nei loiin a thia. 21 Hanchu inikna han
ma nupang ha a luo nôka, male nâingei nei loi
dênin a thi nôka. Lâibung inthumna khom ma
angdên ania, 22 male anrêngin: ma lâibung sari
ngei han ma nupang hah an luo paka, tutên
nâingei nei pui loiin an thisan rieia. Anûktaka
chu nupangnu khom hah a thia. 23 Atûn, mithi
ngei nâm aringin an inthoinôk nikhuo tikin tu
lômnu tak mo ani rang ani zoi? Ma sari ngei
laka han amanu hah anrêngin an luo paka"
an tia. 24 Jisua'n an kôm, "Idôra dikloi mo
nin zoi! Male itho sika mo nin riet mo?" Ma

ha Pathien lekhabu le Pathien sinthotheina
nin riet loi sika ani. 25 Athi ngei aringin an
inthoinôk tika chu, invâna vântîrtonngei angin
om an ta, innei no ni ngei. 26 Atûn mithi ngei
kaithoia an om rang roi chu, Moses lekhabua
chîmbuka meichuong chungroia han Pathien'n
Moses kôm, "'Keima Abraham Pathien, Isaac
Pathien, Jacob Pathien ki ni,' tia ânziek hah
nin la pore tet ngâi loi mini? 27 'Ama chu aring
ngei Pathien ke ani, mithi ngei Pathien nimak.
Nin minchâi phar zoi!'" tiin a thuon ngeia. 28
Balam minchupu inkhatin an injêkhômna hah a
rieta. Jisua'n Sadduceengei hah thuonna satak
a pêk ngei hah a mûn chu a honga, masikin
Jisua kôm, "Chongpêkngei murdi lâia khotak
hi mo akâmomtak?" tiin arkela. 29 Jisua'n a
kôm, "Akâmomtak chu ma hih ani: 'Israelngei
rangâi roi! Pumapa ei Pathien vai hih Pumapa
ani. 30 Pumapa na Pathien chu nu mulungrîl
murdi leh, na ratha murdi leh, nu mulungbôk
murdi leh, na râtna murdi leh lungkham roh.' 31
Inikna chongpêk akâmom nôk chu ma hih ani:
'Nangma nên lungkham anghan nu bungmingei
lungkham roh' ti hi. Hi Chongpêk inik ngei
nêka roiinpui uol reng omak" tiin Jisua'n a
thuona. 32 Balam minchupu han Jisua kôm,
"Ani ai duo, Minchupu! Mahi adik, ni ti anghan,
Pumapa vai hih Pathien ania male ama pêna
chu pathien dang reng omak. 33 Male Pathien
chu nu mulungrîl murdi leh, nu mulungbôk
murdi leh, na râtna murdi leh nu lungkham
ngêt rang ania; male nangma nên lungkham
anghan nu bungmingei hah nu lungkham ngêt
rang ani. Pathien kôma mâichâma sâ pumhâl
inbôlnangei le inbôlna adangngei nêkin khom
ma chongpêk inik ngei jôm hih akâmom uol
ani" a tia. 34 Jisua'n inthârtakin a thuon ti a
rieta, male a kôm, "Pathien Rêngram renga
la mak che," a tipea. Masuole chu tutên Jisua
kôm chongrekel rangin ngam khâi mak ngei.
35 Jisua'n Biekina a minchu ngei lâihan an
kôm, "Kho angin mo Balam minchupungeiin
Messiah chu David richisuonpâr ani rang an
ti thei?" 36 David ha Ratha Inthieng mangin:
"Pumapa'n ku Pumapa kôm: Ka changtieng
insung tit roh na râlngei ne kepha nuoia ka
dar mâka chu" a ti ani. 37 David han ama hah
"'Pumapa' a tia; masikin kho angin mo Messiah
hih David richisuonpâr ani thei ranga?" a tia.
Loko tamtakin Jisua chongril hah râisântakin
an rangâia. 38 A minchu ngei anghan, an kôm,
"Balam minchupungei renga indîn roi, anni
chu kâncholiinchuol hâka lêng an nuom ngâia,
bazar muna mîn an jâ ngeia chibai an pêk ngei
rangin an nuoma, 39 Synagogngeia sukmun
asatak ngei, le khohoithona munngeia, mun
hoitak ngei an thang ngâi. 40 Meithâingei sum
an sâka an inngei an muruka, male mi huongna
rangin asôt tatakin chubai an tho ngâia. Masika
han an dûktuongna hah intak uol ok atih" a
tia. 41 Jisua Biekina sumsiena kôla ânsunga,
mingeiin asûnga an tholôm thâk ngei hah a
ena. Minei tamtakin sum tam tatak an thâka; 42
hanchu meithâi inriengte a honga male damali
inik a thâka, maha poisa khat dôr ani. 43 A
ruoisingei a koitupa male an kôm, "Nangni ki ril;
tholôm dôngna tholôm thâk ngei murdi nêkin
hi meithâi inriengte hih a thâk min tam uol
tak ani. 44 Midangngeiin chu an nei minieng,
an mang minieng ngei an thâka; aniatachu
amanu hih chu, ânrieng anghan, a dôn nâm a
thâkripa—a ringna ranga a dôn nâm te hah a
pêkrip zoi," a tia.

13 Jisua Biekin renga a hong jôk lâihan
a ruoisingei lâia mi inkhatin a kôm,
"Minchupu, en ta! Lungngei le inngei kamâm
aom tie hi!" a tia. 2 Jisua'n a kôm, "Hi in
roiinpui ngei hi nu mu na? Lung inkhat luo
amuna hin mâkin om no nia; anrêngin misim
zit la nîng atih," a tia. 3 Jisua chu Biekin
mâi tienga Olive Muola ânsung lâihan a kôm,
Peter, Jacob, John le Andrew inrûkin a kôm
an honga. 4 "Mahi khotika mo ahong om
rang? Male ma neinunngei ha ahongtungna
rangin imo minsina aom rang? Mi ril roh,"
an tia. 5 Jisua'n an kôm, "Tutên nangni an
huong loina rangin inning roi," a tipe ngeia. 6
Mi tamtakin, "Khrista ki ni!" tiin ki rimingin
hong an ta, mi tamtak huong an tih. 7 Male
anâina mo, alazana mo râl ruhu thurchi ngei
nin riet khomin nin jâmminzal no roi. Ma
anga neinunngei hah chu aom ngêt rang ani,
hannirese amongna chu la ni tak no ni. 8 Jâtngei
le Jâtngei lân doi an ta, ramngei le ramngei
lân doi an tih, rêngramngei le rêngramngei
lân doi an tih. Muntina ningnungei hong a
ta, mâitâmngei la chul atih. Ma neinunngei
ha nâiha aphutna ngei angin ani rang. 9
"Nangninanâkin nin inning ngêt rang ani. Sûrin
la om nin ta, male roijêknamuna tuongin la
om nin tih. Synagogngeia jêmpol la ni nin ta;

keima jârin rêngngei le roijêkpungei makunga
Thurchi Sa misîr pe ngei rangin lân ding nin
tih." 10 Aniatachu amongna ahong tung mân,
Thurchisa hih mi murdi kôm misîrin aom bak
ngêt rang ani. 11 Male sûrin nin oma, male
roijêknamuna tuongin nin om tikin, nin ti rang
lei mindonin azora aphâk mân nin jâmminzal
no roi; azora taka, i-ih khom nangni pêka
aom tak hah ti roi. Chong nin ti rang ngei
hah nangni nin chong ni no nia; anni ngei
hah Ratha Inthieng renga ajuong rang ani. 12
Mîn a lâibungngei nanâk khom that rangin
la minsûr a ta, male pa khomin ma angdênin
a nâingei la minsûr sa a ta, nâingei khomin
an nulepangei doi an ta, male that an tih. 13
Keima sikin mitinin nangni la mumâk an tih.
Aniatachu tukhom among dêna tuongdierpu
chu sanminringin om atih. 14 "'Intakna Ichi
Omtak' ha ânding loina rang muna ânding la
mu nin tih." (aporepungei ranga minrietna:
mahi aomtie rietthei rese ngei!) "Hanchu Judea
rama om ngei hah tângngei chunga han rot
ngêt rese ngei." 15 In chunga ompu khomin
chumin a chôi rang a in sûnga neinun juong lâk
rangin azora minhek tet no rese. 16 Loia ompu
khomin a puon va lâk rangin in sûnga kîr tet no
rese. 17 Nupang nâivong ngei le nâitesen pomlâi
nûngei rangin chu ma nikhuongei hah khodôra
ichiruoi mo ani rang! 18 Ma zora hah phalbia
atung loina rangin Pathien kôm chubaitho
roi. 19 Ma nikhuongeia intaknangei ha chu
Pathien'n rammuol a sinphut renga avien sûn
tena rammuolin a lei riet ngâi murdi nêkin
ânchungtak ani rang sikin. Ma anga neinun ha
chu khotiklâi khomin om nôk tet khâi no ni.
20 Aniatachu ma nikhuongei hah Pumapa'n a
minbong ania; ninorese chu tute ring thei no ni
ngei. Nikhomrese, a thangsai a mingei sikin ma
nikhuongei hah a minbong ani. 21 "Hanchu,
tukhomin nin kôm, 'En ta, hin Messiah aom!'
aninônchu, 'En ta, son aom!' an ti khomin
maha iem no roi. 22 Messiah rotholngei le
dêipu dikloingei an inlang rang sikin. Pathien'n
a thangsai a mingei tena khom anitheiin
chu an huong theina rangin sininkhêlngei le
kamâmruoi neinunngei tho an tih. 23 Nangni
chu inningchienin om roi! Azora ahong tung
mân khokhoi khom nangni ke lei ril let zoi ani. 24
"Ma intakna nikhuongei le azora avun suo nûkin
chu nisa hah hong jîng a ta, tha khom vâr khâi
no nia, 25 ârsingei khom invân renga joungtâk
an ta, male munronga sinthotheinangei khom
an omnangei renga inthîn pai atih. 26 Hanchu
Miriem Nâipasal hih sinthotheina inlaltak
le roiinpuitak leh sumngei lâia khin juong
inlang atih. 27 Ama'n philchung kôlkil minlia,
kôlmong kângkhat renga kôlmong kângkhat
dênin rammuol pumpuia, Pathien'n a thangsai
a mingei mintûp rangin a vântîrtonngei tîr
atih. 28 "Theichang kungin nangni minchu
rese. Amachangngei ahong ema, ahong innoia
male abuongei ahong incherin chu kholum
hih anâi zoi ti nin riet ngâi. 29 Ma angdênin,
nangni khomin ma neinunngei hah ahongtung
nin mu tika chu azora ahong nâi zoi, ânphut
rang ani zoi tiin nin riet rang ani. 30 Ma
neinunngei murdi hah atûnlâia mingei hih
an thi riei mân ahongtung rang tiin riettit
roi. 31 Pilchung le invân inmang pai a ta,
hannirese ko chongbâingei chu inmang pai
tet no ni. 32 "Nikhomrese, anikhuo aninônchu
azora chu khotika mo ahongtung rang, invâna
vântîrtonngei khomin, Nâipasal khomin, tutên
riet mak ngei; Pa vai kêng a riet ani. 33 Azora
hah khotika mo ahongtung rang nin riet loi
sikin, inningchien ungla, intûngchienin om roi.
34 Maha chu mîn a in a mâka, a tîrlâmngei
rachamneina a pêk ngeia, an sintho rang a
pêk ngei chita, inkhârôtpu khom inningchiena
om ranga chong a mâk pea, ram lataka
khuolse angin ani. 35 Masikin inningchienin
om roi, in pumapa hong rang zora hah kholoia
mo, jânchima mo, ârkhuona mo, jînga mo,
ahongtung rang nin riet loi sikin. 36 Inningloiin
a hong duoi khomin, a inin nangni hong mu tet
no rese. 37 Hanchu, nin kôma ki ti hih mi murdi
kôm ki ti ani: inningchienin om roi!" a tia.

14 Kalkân kût le Cholboi Vâipôl Kût rang
sûnnik motona ochaisingei le Balam
minchupungeiin Jisua inrûktea sûra male that
rang lampui an rok banga. 2 "Khohoi sûngin chu
ei tho tet rang nimak," aninônchu "mingei lâia
injêlna om duoi ni," an tia. 3 Jisua chu Bethany
taka Simon phârpa ina a oma, Jisua bunêk
lâitakin, nuvengte inkhat nard sariek mirimhoi
man luttak alabaster bilôr sipmat a hongchôia.
Amanu han bilôr hah a khoia male a lu chunga
a buoka. 4 Ha muna om mingei senkhatin chu
an ningathika, "Khoitho mo hi sariek mirimhoi
hih an minpâmchien hi? 5 Duli razan thum
nêka tama juora asum hah inrieng ngei pêk

thei ke ani duo!” an tia. Male amanu hah asân
an chierkhum zoi. 6 Hannirese, Jisua'n an kôm,
“Amanu hah atheiin mâk roi! Khoitho mo nin
jêl hi? Ka ta rangin neinun satak le enhoitak
a tho ani. 7 Mi inrieng ngei chu nin kôma an
omtit rang an nia, male nin nuom titika nin
san thei. Aniatachu keima chu nin kôm hin
omtit no ning. 8 Amanu hih a theidôrin a tho
ania; ka takpum hih phûm ranga lei cherêla
mirimhoi a lei buok ani. 9 Atûn hin, adiktakin
nangni ki ril, rammuol pumpuia Thurchisa
an misîrna muntina hinu sintho khom hi an
riettitna rangin misîr sa ngâi an tih,” a tia. 10
Hanchu ruoisi sômleinik ngei lâia mi inkhat,
Judas Iscariot han Jisua a minsûr theina rangin
ochaisingei kôm ava sea. 11 A ti rang an lei
rieta an râiasân sabaka, male sum pêk rangin
an inkhâma. Masikin Judas han Jisua ha an
kuta a bâng theina rangin chuminrên a rok zoi.
12 Khohoia Cholboi Vâipôl bukhalâi otni sûn
masatak han, Kalkân Kût bukhalâi otna ranga
belritengei an that ngâi ni han a ruoisingeiin
a kôm, “Nangma rangin Kalkân Kût bukhalâi
hih khonmo nang va minsûk pe unglang nu
nuom?” tiin an rekela. 13 Hanchu a ruoisingei
mi inik hi rilnangei lehin a tîr ngeia: an kôm,
“Khopuiliena se ungla, male pasal tui-ûm rokot
nangni intongpui atih. Ama hah jûi ungla 14 a
lûtna taka in pumapa kôm han: ‘Minchupu'n,
khonmo ku ruoisingei le Kalkân Kût kin sâkna
rang khâltan hih?’ a ti, va ti roi. 15 Hanchu
ama rengin khâltan chunginchuon inzar lienpa,
neinun aom sai, mintuodir sai nangni min
mûng a ta, mahan eini rangin va minsûk roi,” a
tia. 16 Ruoisingei ha an inphêta, khopuilien han
an sea, Jisua'n a ril ngei anghan neinun murdi
ha an va mua; Kalkân Kût bukhalâi hah an va
minsûk zoi. 17 Kholoi ahongni lehan, Jisua hah
ruoisi sômleinik ngei leh an se zoia. 18 Dosânga
bukhalâi an ot lâitakin Jisua'n, “Nangni ki ril;
nin lâia mi inkhat, ko kôma sâk mi sâkpuipu lelê
hin ni minsûr atih” a tipe ngeia. 19 Ruoisingei
an mulungdûk atông pe ngeia, male inkhat
suole inkhat adônin, “Adiktakin keima mo mi
ni tina?” tiin an rekel paka. 20 Jisua'n an kôm,
“Nangni sômleinik ngei lâia inkhat, mâirânga
a vâipôl mi michie puipu hi ani. 21 Pathien
Lekhabu'n, Miriem Nâipasal hih a thi ranga a
lei ti anghan a thi rang ania; hannirese Miriem
Nâipasal minsûrpu chungroi chu ântak sabak
rang! Ma miriem rangin chu ânzir loi nisenla
chu ama rangin asa uol rang ani!” tiin a thuon
ngeia. 22 An sâk lâitakin, Jisua'n vâipôl hâr a
lâka, chubaithôn râisânchong a rila, maha a
khoia, male a ruoisingei kôm maha a pêk ngeia.
“Lâk ungla sâk roi,” ama'n, “ma hih ka taksa
ani,” a tia. 23 Hanchu kilât a lâka, Pathien kôm
râisânchong a rila, male maha a pêk ngeia;
male anrêngin an nêk pak zoi. 24 Jisua'n an
kôm, “Ma hih ki thisen mi tamtak ranga asuok,
Pathien chonginkhitna athar mindetna ani. 25
Nangni ki ril, Pathien Rêngrama uain thar ke
nêk ni atung mâka chu hi uain hih nêk nôk khâi
noning” a tia. 26 Hanchu minpâkna lâ inkhat an
thoa, Olive Muola an se zoi. 27 Jisua'n an kôm,
“Nin rêngin rot riei nin ta, ni mâk riei nin tih,
Pathien lekhabu'n, ‘Pathien'n belrihôlpu hah
that a ta, belringei ha chekinchâi chit an tih’
ati sikin. 28 Aninâkachu aringin kên thoinôk
suole chu Galilee rama nin motona lei se ki
tih,” a tia. 29 Peter'n a kôm, “Adangngei nâmin
nang mâksan riei khomsenla ngeia, keiman chu
nang mâksan tet no ning!” tiin a thuona. 30
Jisua'n Peter kôm, “Nang ki ril avien jân voinik
ârkhuong mân nangman voithum mi ipdel ni
tih,” a tipea. 31 Peter'n chong angar uolin
a thuona, a kôm, “Ni thina thisa rang khom
ni ronga nang ipdel tet noning!” a tia. Male
ruoisi adangngei nâm khomin ma angdênin
an ti paka. 32 Gethsemani an ti mun hah an
hong tunga, male Jisua'n a ruoisingei kôm,
“Chubai ko tho sûngkâr chu mahin lei insung
roi,” a tipe ngeia. 33 Peter, Jacob le John ngei
hah a kôm a tuong ngeia, asân rathânvaiin a
mulungdûk atong tataka, 34 male an kôm, “Ku
mulungdûk ana rai sikin thi rang angin ke ko
om zoi. Mahin om ungla male inningchienin
om roi” a tipe ngeia. 35 Amoton tieng ava se
uol vieta, pila ânboka, male ha tuongna rang
zora ha anitheiin chu a lôi theina rangin chubai
a thoa. 36 “Pa,” “O ka Pa! Nangma rangin chu
neinunngei murdi anithei let. Hi tuongna kilât
hih ko kôm renga mi khâi pai pe roh. Aniatachu
keima ka racham niloiin nangma na racham tak
nirse,” tiin chubai a thoa. 37 Hanchu a hongkîra,
male ruoisi inthum ngei hah an innin a hong
mu ngeia, Peter kôm han “Simon, na la in tit
mo? Konta khat luo amengin nin om thei loi
mo?” 38 Male an kôm, “Huongna nin lût loina
rangin inningchienin om ungla, male chubaitho
roi. Ratha'n chu a nuoma, hannirese taksân
chu phâri mak” a tipe ngeia. 39 Vêlkhat a va se

nôka, male chongbâingei a ti dên hah va tiin
chubai ava tho nôka. 40 Hanchu a ruoisingei
tieng a hongkîr nôka, male an lei in dênin a
hong mu ngei nôka; an mitngei reng meng thei
khâi maka. Male a kôm ti rang khom riet khâi
mak ngei. 41 Avoithumna a hongkîr nôkin chu
an kôm, “Atûn ten khom sôlinngamin nin la
in dêna? Ahun zoi! Azora ahong tung zoi! En
ta u, atûn Miriem Nâipasal hih mi nunsiengei
sinthotheina kuta bangin aom rang ani. 42
Inthoi ungla, se ei tih u zoi. En ta u, mahin mi
minsûr rangpu hih a hong nâi zoi!” a tipe ngeia.
43 Jisua a la chong lâitakin, a ruoisi sômleinik
ngei lâia Judas hah a hongtung kelena. Ama leh
ochaisingei, Balam minchupungei le upangei
leh lokongei an hongtîr ngeia, khandaingei le
molbongngei chôiin an hongtunga. 44 A minsûr
rangpu han, “A bieng ku tum tak hah nin rokpu
hah ani, sûr ungla male tuong kelen roi, enkol
roi” tiin minsinna a lei ril ngei sai ani. 45 Judas
a hongtung harenghan, Jisua kôm ava se kelena,
“Minchupu!” tiin a bieng a tum pea. 46 Masikin
Jisua hah an sûra male an khitbel zoi. 47 Hataka
inding ngei lâia mi inkhatin a khandai a kêlsuoa
male Ochai Inlaltak suok, a kuor a tukthâk
pe zoi. 48 Hanchu Jisua'n anni ha a rokôka,
an kôm “khandaingei le molbongngei chôiin
balampalpu sûr rang angin mi sûr rangin nin
hong mo hi? 49 Arîngtin Biekina nangni minchu
rangin nin kôm ko om ngâia, hannirese mi
sûr mak choia. Aniatachu Pathien Lekhabungei
ahongtung adik ngêtna ranga ani hi,” a tia. 50
Hanchu a ruoisingei han ama an mâk raka, male
an tân khip zoi. 51 Ruotharte inkhat, rosompuon
leh vai invôn Jisua a jûia. Ama khom sûr sa rang
an pûta, 52 hannirese a puon hah mâkrakin
a korongin a tânpat zoi. 53 Hanchu Jisua hah
Ochai Inlaltak ina an tuonga, mahan ochaisingei
nâm le Balam minchupungei le upangei khom
an hong intûp sa kelena. 54 Peter'n alazanna
renga a jûia, Ochai Inlaltak khalâidung dênin
a sea. Mahan a rungpungei lâia mei ava uota.
55 Ochaisingei le roijêkpungei murdi han Jisua
an that theina rangin a minchâina an man
theina rang abi an mazama, aniatachu ite man
mak ngei. 56 Rietpuipungei tamtakin Jisua
doiin milakin an nônna, hannirese, an nônna
thurchingei hah intok thei mak. 57 Mi senkhat
an indinga male Jisua doiin milakin an nônna:
58 “Hi mi hin, miriemin an lei sin ‘Biekin hih
set ka ta, male sûnthumin adang inkhat kuta
sin niloi in minding ki tih’ a ti kin riet” an
tia. 59 Nikhomrese, ma an nônna thurchingei
hah khom intok uol maka. 60 Ochai Inlaltak
hah an renga an moton han a vândinga, male
Jisua kôm chong a rekela, “Nang an nônna
roia hin ite thuonna no dôn loi rang mo?”
a tia. 61 Aniatachu Jisua chu a dâireka, male
chongbâi khat luo ti maka. Avêlin Ochai Inlaltak
han a kôm, “Nangma ha Satvura om Pathien
Nâipasal, Messiah hah ni ni mo?” tiin a rekel
nôka. 62 Jisua'n a kôm, “Ki ni,” male, “Miriem
Nâipasal hih Râtinchung chang tieng insungin,
invâna sûmngei lâia juong nin rêngin la mûng
nin tih!” tiin a thuona. 63 Ochai Inlaltak han
a puonsilngei a potkhêra, male “Rietpuipu
adang reng nâng khâi mak meh! 64 Pathien
ânti le a rilsiet ti chu nin riet zoia. Imo nin
roimasat?” a tia. An rêngin ama an doia: ama
hih theiloina a dôna male that rang piel ani
an ti paka. 65 Senkhat ngeiin a mâi an michil
phuta, a mâi an hîp pea, male an jêma. A kôm,
“Mi ril roh tumo nang a jêm!” an tia. Male
rungpungei han an tuonga male ama an bên
zoi. 66 Peter hah thangtienga khalâidunga a
la om lâihan Ochai Inlaltak tîrlâm dôngmate
inkhat a honga. 67 Peter mei lei uot hah a
mu lehan a enririna, a kôm, “Nangma, khom
Nazareth Jisua leh munkhata om ngâi ni ni nah”
a tipea. 68 Hannirese Peter'n a ipdela, “Riet
mu-ung Khoimo ni ti reng rietthei mu-ung,”
tiin a thuona, male mokot pêntieng ava jôka.
Masuole han âr akhuong kelen zoi. 69 Tîrlâm
dôngmate han a va mu nôka, a kôla inding ngei
kôm han, “Hipa hih khom an lâia mi inkhat
ani sa!” a ti nôka. 70 Aniatachu Peter'n a ipdel
nôk rêka. Chomolte suole chu a kôla inding
ngeiin Peter kôm, “Galilee rama mi ni ni sa
sikin nang khom an lâia mi ni ni khet,” tiin an
deia. 71 Hanchu Peter'n an kôm, “Chongtak rilin
khomâk kên sâm ani! Adik nônchu Pathien'n
dûk ni tho rese! Ma miriem nin ti chungroi
hah riet reng riet tatak ngâi mu-ung!” a tia. 72
Masuole han âr voinikna ahong khuong nôk
zoia, male Jisua'n Peter kôm han, “Âr voinik
akhuong mân nangman voithum keima hi riet
ngâi mu-ung ni ti rang,” a tipe chong hah a
hong rietsuok nôka. Male a mulungakoi pea, a
chap ngu-ngûi zoi.

15 Jînga inmânin innottakin, ochaisingei
ha upangei le Balam minchupungei, le

Roijêkpungei murdi leh an intônga male
mintuonangei an sina. Jisua ha zingjirûi leh an
khita an tuong paia, male Pilat kuta an bânga. 2
Pilat'n chong a rekela, a kôm, “Judangei rêngpa
ni ni mo?” a tia. Jisua'n, “Nangman ke mi ni
ti duo” tiin a thuona. 3 Ochaisingei han abi
tamtakin Jisua an nônna, 4 masikin Pilat'n
Jisua kôm chong a rekel nôka, “Nangman nu
thuonloi rang mo? nang an nônnangei nâm hih
rangâi roh!” a tia. 5 Avêlin Jisua'n chongbâi
khat luo ti rang nuom maka, male Pilat'n a
kamâm sabak zoia. 6 Pilat'n chu Kalkân Kût
zora zeta mi intâng ina aom inkhat mingeiin
an ngên tak ha a mojôk pe ngei ngâi a baisi
ani. 7 Ma zora han mi inkhat a riming Barabbas
hah, mi ânhelngei pâla mi, le loko injêlna kâra
mi that sika intâng ina a oma. 8 Lokongei an
intûpa male anni ranga a lei tho pe ngei ngâi
anghan tho rangin an ngên lâihan, 9 Pilat'n
an kôm, “Judangei rêngpa hih nangni mojôk
pe inlang nin jôt mo?” tiin a rekel ngeia. 10
Ochaisingei han an narsa sika Jisua hah a kut
chunga an hong bâng ani ti a riet minthâra.
11 Aninâkachu Ochaisingei han mipuingei hah
Barabbas a mojôk pe ngei ranga ngên rangin
an misiet ngeia. 12 Hanchu Pilat'n an kôm,
“Aninte, Judangei rêngpa nin tipu hih imo ko lo
rang ani zoi?” tiin a rekel ngei nôka. 13 Anni
han, “Khrosa jêmdel roh!” tiin an iniek nôka. 14
Hannirese Pilat'n an kôm, “Imo a tho minchâi?”
tiin a rekel ngei nôka. Anni ngei han, “Khrosa
jêmdel roh!” tiin ânring uolin an inieka. 15
Pilat'n lokongei râiminsân a nuoma, masikin
Barabbas hah a mojôk pe ngeia. Hanchu Jisua
hah a vîka male Khrosa jêmdel rangin an kuta
a bâng zoia. 16 Râlmingei han Jisua hah râiôt
inmâi khalâidunga an tuong lûta, an champui
ngei murdi an koi mintûpa. 17 Jisua hah puon
senduk an minsila, riling amachangngei hah
tapor an phana, male a lua an minkhuma. 18
Hanchu ama chibai an pêka: “Judangei Rêngpa,
ringsôt roh!” an tia. 19 A lua tôkmol leh an
jêma, an michila, khûkinbilin chibai an mûka.
20 Munuiinjanân an sin suole chu puon senduk
hah an ĩika, male a puonngei nanâk hah an
minsil nôka. Hanchu khrosa jêmdel rangin an
tuong zoi. 21 Hanchu lampuia mi inkhat ram
renga khopuilien hongpan a riming Simon an
intôngpuia, male râlmingeiin Jisua khros ruput
rangin an dânderita. (Simon hah Cyrene Kurini
mi, Alexander le Rufus ngei an pa ani.) 22 Jisua
hah Golgotha an ti muna han an tuonga maha
aomtie chu “Luru Mun” tina ani. 23 Ha muna
han a pang ânhipna rangin uain murra loi leh
ânpol pêk rangin an pûta, aninâkachu Jisua'n
nêk jôt mâka. 24 Hanchu khrosa an jêmdela,
male a puonsilngei hah an insema, kho ahâr
ha mo an chang rang chit rietna rangin taruo
an sânna. 25 Jisua an jêmdel zora hah ĵîng
dâr kuo inringa ani. 26 Ama doia an nônna
minrietna chong hah “Judangei Rêngpa” tiin a
lu chunga an târra. 27 Jisua leh munkhatin mi
inru inik a changtieng inkhat, male a voitieng
inkhat an jêmdel sa. 28 Ma angdên han, Pathien
lekhabu'n, “Ama khom mi puoloingei lâia telsân
aom zoi” ati hah ahong tung zoi ani. 29 Hataka
mingei ânloi murdi'n an lu an thuka Jisua an
êroa, “Ohoi! Biekin set na ta, sûnthumin ni
minding nôk rang na! 30 Atûn khros renga
juong chum inla, nethenin insan mojôk roh
ba!” an tia. 31 Ha angdênin ochaisingei le Balam
minchupungei khomin Jisua an phengsana,
“Midangngei chu a mojôk thei ngâia, hannirese
ama le ama chu insan mojôk thei mak! 32 Tho
atûn chu Messiah, Israelngei rêngpa hih khros
lêr renga a juong chum lei en rei u, male ama
ei iem rang ani!” an tia. Ama leh an jêmdel
sa mi inik ngei khomin Jisua an êro sa zoi. 33
Sûnchima konta inthum sûng chu rammuol
aĵîng khapa. 34 Chonûk dâr inthum inring han
chu Jisua rôl inringtakin ân-ieka, “Eloi, Eloi,
lama sabakthani?” a tia, maha, “Ka Pathien,
ka Pathien, Ithomo mi ni mâksana?” tina ani.
35 Ha muna omngei senkhatin a he an rieta,
male “Rangâi ta u, Elijah a koi ke!” an tia. 36
An lâia mi inkhat a tânna, patjôn, uain thûra a
michiejûta, tôkmol monga a târra. Hanchu Jisua
ner a hong min tônna, male “La ôt rei u! Khros
renga ama musum rangin Elijah mo a juong pe
lei en rei u!” a tia. 37 Jisua'n rôl inringtakin
ân-ieka, a rangachat zoi. 38 Hanchu, Biekina
puondal dûnga om hah inikin achung renga
among dênin akêr phata. 39 Râlmi ulien khros
motona ândingpu hah Jisua a rangachat tie hah
a mua “Hi mi hih Pathien Nâipasal ani khet!” a
tia. 40 Ha muna, nupang senkhat ngei khom
alazanna renga thĩrin an oma; ma ngei hah
Mary Magdalene, Mary Jacob nâipang le Joseph
ngei an nû, le Salome ngei an ni. 41 Ma ngei hah
Jisua Galilee rama a om lâihan an jûi ngâia, male
an san ngâi ani. Nupang tamtak Jerusalema
ama leh a se ngei khom hah an om sa. 42

Kholoi ahongnin chu Arimathea mi Joseph a
hongtunga. Ama hah Roijêkpungei lâia jâ omtak
ania, Pathien Rêngram juong tung rang lei
ngâkpu ani. Maha Incherêlni (maha, Sabbathni
motona sûn hah ani), masikin Joseph'n hâitakin
Pilat kôm a va sea Jisua ruok ha ava zonga. 44
Pilat'n Jisua chu a thi zoi tiin a riet lehan a
kamâm tataka, râlmi ulien inkhat a koia, Jisua
thina asôt zoi mo? tiin a rekela. 45 Râlmi ulien
bâi renga chong ânthârin a riet suole chu a
ruok hah Joseph chôi rangin a phal pe zoia.
46 Joseph'n rosompuon a rochôka, ruok hah a
musuma, rosompuon lehan a tuoma, lungpuia
hel thânkhura han a min jâla. Hanchu thân
kotbâi hah lung lienpa muluoiin a hîpa. 47 Mary
Magdalene le Joseph nû Mary han Jisua ruok an
min jâlna hah an ena, an mu chien zoi ani.

16 Sabbathni avun suole chu Mary Magdalene,
Jacob nû Mary, le Salome ngei han Jisua
ruok sariek va pol rangin mirimhoi an rochôka.
2 Pathienni jînga nisa suok chakin thâna an
va sea. 3 Lampuia han, "Thân kotbâia lung
hah tumo mi muluoi pai pe rang hi?" tiin
annin kereng inlôma. 4 Maha lung lienpa ani
sikin. Hanchu an hong ena, lung hah lei muluoi
saiin an mua. 5 Masikin thân sûnga han an
lûta, ruotharte inkhat puonchek insilin chang
tienga insungin an mua, male an inlâiraka.
6 Ama'n an kôm, "Inlâirak no roi," Nazareth
Jisua an jêmdelpu hah nin rok ani ti ki riet.
Ama hah mahin om khâi maka, ânthoinôk zoi!
En ta u, an min jâlna hi. 7 Atûn, se ungla,
hi thurchi hih a ruoisingei le Peter kôm han:
"Galilee rama nin motona se a ta; 'nangni a
lei ril sai anghan mason mu nin tih' tiin va
ril ngei roi" a tipe ngeia. 8 Masikin an jôk
paia, beidong le rathatâk pumin thân renga
an tânna. An chi rai sikin, tute kôm ite ti mak
ngei. [9 (note: The most reliable and earliest manuscripts
do not include Mark 16:9-20.) Masuole chu Pathienni
jînga thina renga ânthoinôka Mary Magdalene,
a sûng renga ramkhoringei sari a rujûlpai pe
nu kôm han amotontaka Jisua ânlâra. 10 Amanu
hah a sea, a champuingei ava ril ngeia. Anni
ngei hah ngâisie le chapin an lei oma; 11 male
amanu han Jisua chu aring nôk zoia, male mu
khom ku mu khet, a tipe ngei lâihan anni ngei
han amanu hah iem mak ngei. 12 Masuole
han an lâia mi inik ram tieng panin an sea,
lampuia mêl dang uolin an kôm ânlâra. 13
Anni hah an hongkîra, ruoisi dangngei an hong
rila, aniatachu maha khom anni ngei han iem
uol mak ngei. 14 Anûktaka chu, Jisua'n ruoisi
sômleikhat ngei bu an nêk lâitakin an kôm ânlâr
nôka. Ânthoinôk suole amu ngei chong taksôn
loiin an mulung angar sabak sika le iemna reng
an dôn loi sikin a ngo ngeia. 15 Ama'n an kôm,
"Rammuol pumpuia se ungla, mi murdi kôm
Thurchisa hih va misîr roi a tipe ngeia. 16
Tukhom ama iema Baptisma chang ngei chu
sanminjôkin om an ta; tukhom a iem loi ngei
chu theiloi intumin om an tih. 17 Iempungei
chu sininkhêlngei sintheina ranak pêk nîng an
ta: ki rimingin ramkhoringei rujûlpai an ta;
chong tharin chong an tih; 18 an kutngei leh
murûlngei an sûr khomin, aninônchu tûr an
nêk khomin itên minna ngei thei no nia; mi
damloi ngei chunga an kutngei minngam an ta,
male dam kelen an tih" a tia. 19 Pumapa Jisua'n
a chongpui ngei suole chu, invâna khin lâkpaiin
aoma, Pathien chang tieng a hong insung zoia.
20 Ruoisingei hah an sea male muntina thurchi
an va misîr zoia, male Pumapa khomin anni ngei
lehan sin a thopui ngeia, an thurchi misîr hah
adik ti rietnân sininkhêlngeiin a mindet tir zoi.]
21 [Nuvengtengei hah Peter le a malngei kôm an
sea, male rila an om murdi hah abongkikin an
misîr pe ngeia. 22 Masuole han, Jisua nanâkin a
ruoisingei ha kumtuong Sanminringna aringtit
chongbe inthieng hah nisuo renga nitâk dênin
misîr rangin a tîr ngei zoi.]

Luke

1 Moroitak Theophilus, ei lâia roi juong tung,
mi tamtak ngeiin theidôr miziek rangin
an pûta. 2 Aphut renga ha neinunngei amu
ngeiin kin lei ril le chong lei phuong anghan an
miziek ani. 3 Masikin nangma Mirittak, abul
renga jâttin ânthârlaka sûiin adônin inthârlakin
nata rangin miziek ronga ki ti ani. 4 Tienna
thurchi nang an lei ril hah adiktak ani iti na
riet theina rangin. 5 Judea rama Herod rêngin
an lallâiin, ochai a riming Zakariah a oma,
ama hah ochai Abijah rûia mi ania, a lômnu
riming chu Elizabeth ania, Aaron ochairûia mi
ani. 6 An ruonin Pathien mitmun mi diktakin
an omma, demnaboiin Pumapa balam le a
chong jômin an om ani. 7 Hannisenla Elizabeth
aching sikin nâi nei maka, an ruonin an tar
ok zoia. 8 Hanchu sûnkhat chu Zakariah hah
ńîngtina asin ngâi angin Biekina ochai sin a
thoa. 9 Ochaingei balam angin mirimhoi hâl
rangin taruo sânin ama hah thangin a oma,
masikin Pumapa Biekina a sea. 10 Mirimhoi a
hâl lâiin mipui ngeiin apêntieng chubai an lei
thoa. 11 Mirimhoi hâlna mâichâm changtienga
han, Pumapa vântîrton indingin a kôm a juong
inlâra. 12 Zakariah'n amu lehan rolo inńîkin
a chia. 13 Hannisenla, vântîrton han a kôma,
“Zakariah chi no roh, ne ngênna Pathien'n a
rieta, no lômnu Elizabeth'n nâi nang nei pe a ta
a riming John ni phuo rang ani. 14 A suokin chu
nangma le mi tamtak mulungŕîl râisân atih.
15 Pumapa mitmûn milien ńîng a ta, uain le
jûngei reng nêk no nia. A suokni renga Ratha
Inthiengin sip a ta, 16 Isreal mi tamtak Pumapa
an Pathien tieng hong tuong nôk a tih. 17 Dêipu
Elijah anghan rât le hâitakin Pumapa motona
sêng a tih. Pangei le nâingei minmun nôk a
ta, chongjômloi mingei mindonna satna tieng
min hei a ta, Pumapa mingei ata rangin min
thokdiem a tih” a tia. 18 Zakariah'n vântîrton
kôma han, “mahah inmo ki riet rang? keima
laka ka tar zoia, ko lômnu khom a tar zoia,” a
tia. 19 Vântîrton han, “Pathien makunga inding
ngâi Gabriel ki nia, hi thurchi nang ril rang
piela juongtîr ki ni. 20 Hi chong azora taka
juong tung rang ni iemloi sikin, ajuong tung
mâka chu chong theiloiin dâirekin om ni tih,”
a tia. 21 Mipui ngeiin kholâia an lei ngâka,
Biekin sûnga Zechariah a om sôt rai sikin an lei
kamâma. 22 A hong jôk tena chu a chong thei
khâiloi sikin Biekina inlârna ai mu iti an rieta, a
kut leh vai a chong zoia. 23 Biekina a sin rang a
zoi suole chu a in tieng a kîr zoia. 24 Môrkhat
suoleh chu a lômnu Elizabeth nâi a vong zoia,
thâ rangnga tuol suok loiin a oma. 25 “Anûktaka
Pumapa'n mi san nôk zoi, ki riming siet, sût
minthelna rangin” a tia. 26 Elizabeth nâivong,
atha ruk nân chu Pathien'n a vântîrton Gabriel
Galilee ram Nazareth khopuia a tîra. 27 Rêng
David rûia mi Joseph lômnu biek dôngmate
Mary kôma chong juong ichôiin. 28 Mary kôma
a lûta, “Nu chunga ratha inngamna om rese!
Pumapa nu chunga a om, sat nang a vur ok” a
tia. 29 Ha chong hah a rieta anîn chu imo ani
zoi, tiin a mulung a minjîng oka. 30 Hanchu,
vântîrton han, “Mary chi no roh, Pathien'n ai
minlut tak mi nini. 31 Nâivong na ta, nâipasal
nei na ta, a riming Jisua ni phuo rang ani. 32
Mi lien ńîng a ta, Ânchungtaka Pathien nâi
tîng an tih. Pumapa Pathien'n David anghan
Rêng minchang a tih. 33 Jakob richingei chunga
rêngin om a ta, ânlalna ramin mong tik nei
khâi no nih” a tia. (aiōn g165) 34 Hanchu Mary'n
vântîrton kôma, “Mahah kho angin mo anithei
ranga? dôngmate kêng ka lani hite” a tia. 35
Vântîrton han a thuona, “Ratha Inthieng nu
chunga juong a ta, Pathien Ratha nu chunga
om a tih. Masikin kêng nâite inthieng khom
Pathien Nâipasala be ani rang. 36 Nu juorpuinu
Elizabeth khom aching an iti hah, a tar ok
khoma a nâivongna thâ ruk ani zoi. 37 Asikchu
Pathien chu ite a tho theiloi omak,” a ti pea. 38
Hanchu, Mary'n, “Pumapa tîrlâmnu ki ni, ni
ti lam angtakin ku chunga tung rese,” a tia.
Masuole chu vântîrton han ama amâk zoi. 39
Masuole inrangin Mary ânthoka, Judea rama
khopui inkhata a se zoia. 40 Zakariah ina a
lûta, Elizabeth chibai amûka. 41 Elizabeth'n
Mary chibaimûk a riet lehan a sûnga nâite hah
singânsa, Elizabeth Ratha Inthiengin a sipa.
42 Hanchu rôl inring takin ânieka, “Nang chu
nupang lâia mi satvur tak ni nia, na nâivong
rang khom hih satvur ani. 43 Ka Pumapa nûn
ni na hongpan hih i ang tak mo ai ni zoi hi?
44 Nu chibaimûk ki riet lehan ku sûnga nâite
râisânin ânchôm ani. 45 Pumapa chongbê na
chunga tung rang ni iem sikin mi satvur ni ni”
a tia. 46 Hanchu Mary'n “ka mulungin Pumapa
a minpâka, 47 ki ringnân khom Minringpu
Pathien chunga a râisân ok zoi. 48 A tîrlâmnu

intem tie a riettit sikin! Atûn renga chu mitinin
satvur ni fîng an tih. 49 Sinthothei Pathien han
ku chunga sin lientak a thoa, A riming khom
ânthieng ani. 50 Ruol athar renga ruol thoithar
nôk idênin, Ama mirit ngei chu a moroi ngâia,
51 A bân ranak an chunga a jâra, Mi inpâk
ngei chu an mintuona ngei leh chekaminchâi
ngâia. 52 An sukmun renga rêng alien ngei
a kaisuma, Rangâichîn ngei chu a domsâng
zoia. 53 Vonchâmngei chu neinun sân a vâi
minkhopa, Ânchongngei chu kut korongin a
min rot ngei zoia. 54 Ei richibulngei kôma a
chonginkhâm anghan, A fîrlâm Isrealngei san
rangin a juong zoi. 55 Abraham le a richingei
kumkhuon a moroi tie riettitna rangin" a tia.
(aiōn g165) 56 Mary hah Elizabeth kôm thâ thum a
oma, hanchu a in tieng a se nôk zoi. 57 Elizabeth
nâinei zora ahong chukin chu nâipasal a neia, 58
A bungmingei le a suongsuokngeiin, Pumapa'n
lungkham a mu ok iti an rieta, an râisân puia. 59
Hanchu, sûnriet anîn chu nâite sertan rangin an
honga, a pa riming pêlin Zakariah nanâk phuo
rang an tia, 60 Hannisenla, a nûn "nithei nonih,
a riming chu John kêng" a tia. 61 Annin, "Hi
anga riming hih nin suongsuokngei lâia khom
la om ngâi mak" an tipea. 62 Maleh a pa kôm
han kut leh an chongpuia, nâite riming hah
imo ai phuo nuom, tiin an rekela. 63 Zakariah'n
a miziekna rang neinun a zonga, a riming chu
John ani tiin a mizieka; an kamâm sabaka. 64
Harenghan, Zakariah hah a hong chong thei
zoia, Pathien a minpâk kelen zoi. 65 An kôl
revêla om ngei murdi'n an chia, ha thurchi hah
Judea tângram muntina ânthang zoia. 66 Ariet
nâmin hi nâite hih i ang takin mo a hong ni rang
na? Pumapa sinthotheina ranak laka a chunga
a oma, an tia. 67 John a pa Zakariah hah Ratha
Inthiengin a sipa, Pathien chong a phuonga.
68 "Pumapa, Isreal Pathien chu minpâk ei tih
u, A mingei san rangin a juonga, a mojôk ngei
zoi. 69 A fîrlâm David richi renga jôkna riki mi
pêk zoi. 70 Zora sôt tak renga dêipungei kôma
a lei khâm anga han, (aiōn g165) 71 Ei râlngei le
mi demngei renga mi mojôka, 72 A chongkhâm
inthieng ei richibulngei kôma minlang rang
ai ti riet titin. 73 Ei richibul Abraham kôma a
chongkhâm ei râlngei renga mi san minjôka, chi
loia a sin ei tho theina rang le, 75 Ei damsûnga
a mitmua inthieng le adika ei om theina rangin.
76 Nangma ka nâi, Ânchungtaka Dêipu nang
fîng an ta, A lampui sin rangin, Pumapa motona
sêng ni tih. 77 A mingei an sietna ngâidama
omin, Sanminringna chong ril ni tih. 78 Ei
Pathien chu mi lungkham thei le moroithei
ania, Masikin ei rangin sanminringna khuovâr
mi minsuok pe a ta; 79 Thina dâiîîm ijîngna
nuioa omngei, Invân renga êlminvâr a ta, Ei
kalchôina rathangamna lampui tieng mi tuong
a tih" a tia. 80 Hanchu, nâite hah taksa le ratha
tieng a hong insôn tira, Isreal mingei lâia ânlâr
mâka chu ramchâra a om ani.

2 Malâiahan, Rêng Caesar Augustus Rom sorkar
ramop murdi riming miziek rangin chong a
pêka. 2 Hi intelnapui motontak hi syria rama
Kuirinius governor chang lâitak ani. 3 Mitinin
anni khopui chita riming miziek rangin an sea.
4 Joseph khom David inkuo le a richia mi ani
sikin, a lômnu biek Mary inrâiđîm lehan Galilee
ram Nazareth khopui renga Judea ram, David
suokna, Bethlehem khopuia riming miziek
rangin an sea. 6 Hanchu, Bethlehem'a an om
lâitakin nâi nei zorân a hong de zoia. 7 Nâilutîr
pasal a neia, puon leh a thoma, khuol tung in
an keng khâiloi sikin sa bukhênga a min jâl
zoi. 8 Ma rama han, belrihôlngei jâna an belri
ngâkin rajâia an oma. 9 Pumapa vântîrton a
juong inlâra, Pumapa roiinpuina vârin a êla,
rolo innîkin an chia. 10 Vântîrtonin, "chi no
roi, Thurchisa râisân omtak ninta rang le mitin
ta rang ku juong mintung kêng. 11 Avien hin
David khopuia Minringpu, Pumapa Khrista
a suok zoi. 12 Sîn nin tho theina rang chu,
nâitesen, puona thom sakhênga jâlin mûng
nin tih," a tia. 13 Harenghan, vântîrton kôma
han, invân râlmingei tamtak an juong oma,
Pathien an minpâka. 14 "Invân Ânchung taka
Pathien Roiinpui rese. Philchunga a râisânna
ngei chunga inngêina lêng rese," an tia. 15
Hanchu, vântîrtonngeiin an mâk ngei lechu,
belrihôlngei han, Pumapa'n mi ril, neinun
juongtung a en rangin, Bethlehem'a se ei
ti u, an tia. 16 Hanchu, an se laia, Mary le
Joseph le sakhênga jâl nâite hah an va mua.
17 Vântîrtonin, nâite chungroi ai rilngei hah
belrihôlngeiin an ril ngeia, 18 a riet ngei murdi'n
kamâm a om tatak an tia. 19 Mary'n ha chong
ngei hah a mulungrîla mindonin a vong tita. 20
Vântîrtonin a rilngei lam takin jâttinrêng an va
mua, an riet sikin Pathien minpâk pumin an kîr
nôk zoi. 21 Hanchu sertan rang ni sûn riet a
hong chukin chu, sûnga a om lâia vântîrtonin ai

phuo sai, a riming, Jisua an phuo zoia. 22 Moses
balam chongpêk angin minthieng rang ni ahong
chukin chu, Joseph le Mary'n an nâite Pumapa
kôma minlang rangin Jerusalem Biekina an
hong puia. 23 Balam lekhabua, “Nâilutĩr pasal
kai chu Pumapa ta rang ani,” itia ânziek anghan.
24 Pumapa balam anghan vasu bop khat mo,
pharvali bop khat mo, an pêk sa rang ani. 25
Ma zora han Jerusalema a riming Simeon an
ti a oma, ha mi hah mi sa, Pathien minlut mi
tak ania, Isreal jôk rang ni ngâkin, a chunga
Ratha Inthieng a oma. 26 Pumapa chonginkhâm,
Messiah a mu mâka thi no nih, itia inkhâm
ani. 27 Ratha ruoiin Simeon hah Biekina a sea.
Balam anga achunga sin rangin a nû le a pa'n
nâite Jisua, Biekina an hong puia. 28 Simeon'n
nâite a poma, Pathien kôm râisânchong a rila;
29 “Pumapa, atûn chu no chongkhâm angin,
Ni tĩrlâm hih rathangamin ni na man se rang
ani zoi. 30 Ki mit lelên na sanminringna a mu
zoi, 31 Mitin mu ranga ni mintuo hah. 32 Nu
lungdo, Jentailngei kôma inlang rang vâr le Ni
mi Isrealngei roiinpuina rang chu” a tia. 33
Nâite chungroi Simeon'n ai misĩr hah a nu le a
pa'n an kamâm sabak ani. 34 Hanchu Simeon'n,
sat a vura, a nu Mary kôma, “Hi nâite hih
Pathien ithang, Isreal lâia mi tamtak inmangna
rang le jôkna rang ani. Pathien sĩnthona mi
tamtak ngei makhal rang ŋĩng a tih. 35 Mi
mindonna inthup minlang a ta, khandai angai
angin ngâisietnân na mulung sunkhoi a tih,”
a tipea. 36 Mahan dêipu meithâi atar inkhat,
a riming Anna an ti, Asher rûia mi, Phanuel
nâinupang a oma. kum sari vai inneiin a oma,
kum sômriet minli meithâiin a oma. Biekin mâk
loiin a sûn a jânin bu ngêia Pathien Biekina,
chubai thôn a om ngâia. 38 Ma zora taka han
a hongtunga, Pathien kôm râisânchong a rila,
Jerusalem jôkna ranga Pathien lei ngâk ngei
kôma khom nâipang Jisua thurchi a misĩr pe sa
zoi. 39 Pumapa balam chongpêka, an thotum
an tho zoiin chu Joseph le Mary hah Galilee
rama, an khuo Nazareth'a an kĩr nôk zoi. 40
Hanchu, nâite hah a hong liena a hong rât tira,
vârnân a sipa, Pathien satvurnangei a chunga a
oma. 41 Kumtin, Jisua nû le pa Kalkân kût mang
rangin Jerusalema an se ngâia. 42 Jisua hah kum
sômleinik a hong ŋĩn chu, kûta an hong se puia.
43 Kût aheka anĩn chu an juongkĩr pui nôka, ania
Jisua chu Jerusalema ala châma, a nû le a pa
lakin riet mak ngeia. 44 A lômngei lâia se ŋĩng a
tih, tiin an mindona, sûnkhat lam an se suoleh,
a ruolngei le an sûngsuokngei kâra an rok
titira, 45 anitachu, mu mak ngeia, a rok rangin
Jerusalema an kĩr nôka. 46 A sûnthum nin chu,
Biekina Juda minchupungei kôma insungin, an
chong rangâi le chong rekelin an va mu zoia.
47 A vâr taka a chongthuon lam a riet murdi'n
an kamâma, 48 A nû le a pan an va mûn chu
an kamâma, a nûn a kôma, “Nâia khoithomo
hi anga mi no tho, kângdoi takin na pa leh
nang kin lei rok bang kêng ani zoi” a tipea. 49
“Ithomo minin rok? Ka Pa ina ko om rang hih
nin riet loi mini?” tiin a thuona. 50 Hannisenla
a thuonna hah a mindona chang riet mak ngeia.
51 Hanchu, an kôm Nazareth'a a sea, an chong
jômin a oma, a nûn chu neinun omtie ngei nâm
a mulungrĩla a vong tit ani. 52 Hanchu Jisua hah
taksa tieng le vârna tieng a hong insôn tir tira,
Pathien le miriem mitlûtin a hong om tir zoi.

3 Hanchu, Teberius Caesar Rêng chang a kum
sômleirangana, Pontius Pilat Judea rama
governor ania, Herod Galilee rama ânlal lâiin, A
nâipa Philip, Iturea le Trachonitis rama ânlal
lâiin, Abilene rama Lysanias ânlal lâia han, 2
Annas le Caiaphas ngei hah Ochai Inlal annia.
Ma zora lâia han ramchâra Zakaria nâipasal
John kôma Pathien chong a juong tunga. 3
Hanchu, John'n Jordan Tuidung pang revêl
ramtina a se titira, “Nin sietnangei renga insĩr
ungla baptisma chang roi, hanchu Pathien'n
nin sietnangei nangni ngâidam a tih” tiin chong
a rila. 4 Dêipu Isaiah lekhabua miziek anghan:
“Ramchâra mi inkhat iniek rôl han, Pumapa
lampui sin ungla, a lôna rang, A lampuingei
mintûn roi. 5 Vakuong tin minsip ŋĩng ata,
Muol, tang tin mincham ŋĩng atih, Lampui
akôi ngei mintûn ŋĩng ata, Lampui anthir ngei
minnâm ŋĩng atih. 6 Hanchu mitinin Pathien
sanmingringna mûng an tih.” 7 Hanchu, John
kôm baptis chang rangin mipuingei an honga,
an kôm, “Murûlngei o!” “Pathien dûk juong
mintung rang renga jôk rangin tumo nangni ril?
8 Nin sietnangei nin insĩr tatak iti nin nunchana
minlang roi, Ei richibul Abraham kêng aninga ti
khâi no roi, Pathien'n hi lungngei khom hih
Abraham richisuonpârngei a minchang thei.
9 Thingkung tin aruzung idêna phûr rangin
reipui a om chit ani zoi. Thingkung tin mara
sa ânra loi nâm chu phûrpaia meia pai ŋĩng
atih,” a tia. 10 Mipuingei han, “Hanchu, Imo kin

tho rang ani zoi," an tia. 11 Ama'n a thuona,
"Kâncholi abop a dônngeiin a dônloingei sem
ungla, sâkruo a dônngeiin a dônloingei sem
ngei roi" a tia. 12 Sum rusuongpungei senkhat
baptisma chang rangin an honga, a kôma,
"Minchupu, imo kin tho rang?" an tia. 13 "Balam
pêna chu rusuong no roi" a tia. 14 Râlmingei
khom an honga a kôm, "Keinite imo kin tho
rang?" an tia. An kôma, "Tute sum rangrâtin lâk
no ungla, dikloiin mi nôn no ungla, nin loa han
nin mulung minchuk roi," a tia. 15 Mipuingeiin
John chungroia sabeina neiin, Messiah ai ni
duoi mini tiin an mindona. 16 Hanchu, John'n,
"Keiman chu tuiin nangni ka baptis ngâia,
keima nêka roiinpui uol mi a juong ani. Keima
chu a kekok sût rang luon inhoi mu-ung. Ama
han Ratha Inthieng le meiin nangni baptis a
tih," a tipe ngeia. 17 "A jâpna rang relei a chôia,
jâp a ta, butak hah sapanga thun a ta, arishi
kai chu mei thi ngâiloia hâl minmang a tih,"
a tia. 18 An om lam thûlna rang mohôknân
lam tamtakin thurchi Sa a ril ngeia. 19 Herod'n
neinun tamtak saloi a tho pênah, a nâipa Philip
lômnu Herodias lômnua a nei sikin John'n a
ngoa. 20 Ma nêka saloi uol thôn, Herod'n, John
hah intâng ina a khum zoi. 21 Hanchu mipui
murdi baptisma an chang zoiin, Jisua khom
baptisma a changa. Chubai a tho lâitakin, invân
ân onga. 22 Pharvali angin, Ratha Inthieng a
chunga a juongchuma, Invân renga chong ajuon
ringa, "Ka nâipasal moroitak ni ni, na chunga
ku mulung arâisân ok," a tia. 23 Jisua'n a sin a
phuta han kum sômthum a nia. Mi mindonin
chu Joseph nâipasal ania. Ama hah Heli nâipasal
ania, 24 Ama hah Mathat nâipasal ania, Ama hah
Levi nâipasal ania, Ama hah Melchi nâipasal
ania, Ama hah Janna nâipasal ania, Ama hah
Joseph nâipasal ani. 25 Ama hah Mattathias
nâipasal ania, Ama hah Amos nâipasal ania, Ama
hah Nahum nâipasal ania, Ama hah Esli nâipasal
ania, Ama hah Naggai nâipasal ania, 26 Ama
hah Maath nâipasal ania, Ama hah Mattathias
nâipasal ania, Ama hah Semein nâipasal ania,
Ama hah Josech nâipasal ania, Ama hah Joda
nâipasal ania, 27 Ama hah Joanan nâipasal
ania, Ama hah Rhesa nâipasal ania, Ama hah
Zerubbabel nâipasal ania, Ama hah Shealtiel
nâipasal ania, Ama hah Neri nâipasal ani. 28
Ama hah Melchi nâipasal ania, Ama hah Addi
nâipasal ania, Ama hah Cosam nâipasal ania,
Ama hah Elmadam nâipasal ania, Ama hah Er
nâipasal ani. 29 Ama hah Joshua nâipasal ania,
Ama hah Eliezer nâipasal ania, Ama hah Jorim
nâipasal ania, Ama hah Matthat nâipasal ania,
Ama hah Levi nâipasal ania, 30 Ama hah Simeon
nâipasal ania, Ama hah Judah nâipasal ania,
Ama hah Joseph nâipasal ania, Ama hah Jonam
nâipasal ania, Ama hah Eliakim nâipasal ani. 31
Ama hah Melea nâipasal ania, Ama hah Menna
nâipasal ania, Ama hah Mattatha nâipasal ania,
Ama hah Nathan nâipasal ania, Ama hah David
nâipasal ani. 32 Ama hah Jesse nâipasal ania,
Ama hah Obed nâipasal ania, Ama hah Boaz
nâipasal ania, Ama hah Salmon nâipasal ania,
Ama hah Nahshon nâipasal ania, 33 Ama hah
Aminadab nâipasal, Ama hah Admin nâipasal
ania, Amah hah Arni nâipasal ania, Ama hah
Hezron nâipasal ania, Ama hah Perez nâipasal
ania, Ama hah Judah nâipasal ania, 34 Ama hah
Jokob nâipasal ania, Ama hah Isaac nâipasal
ania, Ama hah Abraham nâipasal ania, Ama hah
Terah nâipasal ania, Ama hah Nahor nâipasal
ania, 35 Ama hah Serug nâipasal ania, Ama hah
Reu nâipasal ania, Ama hah Peleg nâipasal ania,
Ama hah Eber nâipasal ania, Ama hah Shelah
nâipasal ania, 36 Ama hah Cainan nâipasal
ania, Ama hah Arphaxad nâipasal ania, Ama
Shem nâipasal ania, Ama hah Noah nâipasal
ania, Ama hah Lamech nâipasal ania, 37 Ama
hah Methusela nâipasal ania, Ama hah Enoch
nâipasal ania, Ama hah Jared nâipasal ania, Ama
hah Mahalaleel nâipasal ania, Ama hah Kenan
nâipasal ania, 38 Ama hah Enosh nâipasal ania,
Ama hah Seth nâipasal ania, Ama hah Adam
nâipasal ania, Ama hah Pathien nâipasal ani.

4 Ratha Inthienga sipin, Jisua hah Jordan dung
renga a hongkîra, Ratha ruoiin ramchâra
han a se zoia. 2 Mahan Diabolin, sûn sômminli
a methêma, ma zora han ite a sâk loi sikin
a von achâm sabak zoia. 3 Diabolin, a kôma,
"Pathien Nâi ni nîn chu hi lung hih vâipôl
manchang roh," a tia. 4 Jisua'n a thuona,
"Pathien lekhabu'n, vaîpôl riemin miriem ring
thei nonih ati," a tipea. 5 Hanchu, Diabolin,
muol insângpa taka a tuong nôka, rammuol
pumpuia rêngramngei phûkhatin a min ena. 6
A kôma, "Hi ngei chunga rachamneinangei le
rochonngei hi nang pêk ki tih, ko kôma ipêk ani
zoi, ku nunuom kôm ke pêk thei. 7 Chubai ni
mûk inla anrêngin nang pêk let ki tih," a tia. 8
Jisua'n, "Pumapa na Pathien mang chubai mûk

inla, ama sin mang tho roh ati," tiin a thuona.
9 Hanchu, Diabolin Jerusalema a tuonga, Biekin
sîp ânzumna taka a dara, "Pathien Nâi ni ñîn
chu inchôm roh, 10 Lekhabu'n, Pathien'n a
vântîrtonngei nang dom rangin juongtîr a ta,
11 an kutin nang dom an ta, ne ke khom lungin
inde no tinih ati," a tipea. 12 Jisua'n, Lekhabua,
"Pumapa na Pathien minsin no roh, ai ti kêng,"
tiin a thuona. 13 A methêmna rang murdia a
methêm zoiin chu, Diabolin chuminrên danga
rangin a mâk zoi. 14 Hanchu, Jisua hah Ratha
Inthieng sinthotheina neiin Galilee rama a kîr
nôka, ha ram sûnga han a thurchi ânthang
zoia. 15 Inkhom inngeia mi a minchu ngeia, mi
murdi minpâkin a oma. 16 Hanchu, Jisua hah
a seilienna khuo Nazereth'a a sea, Sabathnia
a tho ngâi lamin Synagog taka a sea, Pathien
lekhabu pore rangin ândinga. 17 Dêipu Isaiah
lekhabu an pêka, lekha zuot hah a phara, hi
miziek omna hih a porea. 18 "Inriengngei kôma
Thurchisa misîr rangin mi thangsuok sikin,
Pumapa ratha ka chunga a om, Suoka ântâng
ngei kôma jôkna chong min phuong rangin
ni tîr ani. Mitcho ngei mit vâr nôkna rang le
mi nuomlo ngei jôkna rangin, 19 Pumapa'n a
mingei an jôkna rang zora a hongtung zoi iti
phuongsa rangin," iti hih. 20 Hanchu Jisua'n
lekha hah a juota, adarpu a pêka, ânsunga,
Inkhom ina mi murdi mit ama chunga korong
an ena. 21 Hanchu an kôma, "Hi lekhabu nin
kôma porea om hih avien hin adikin nin kôma
a hongtung zoi," a tipe ngeia. 22 A chongbâi
suok lungkham chong misîrin, an mulungrîl a
tôna, kamâm a om an tia, "Hi mi hih Joseph
nâipasal nimak mo?" an tia. 23 Hanchu an kôm,
nangnin hi chongmintêk, "Doctor, nethenin
indam roh, Capernaum'a ni sinthongei, kin lei
riet ngei khom hah hin na khuoa hin sin roh, ni
la ti ngêt nin tih" a tia. 24 Jisua'n, "Adiktakin
nangni ki ti, Dêipu, tutên anni khuoa modôm
ngâi mak ngei," a tipe ngeia. 25 "Rangâi ta
u, hih adik ani, Elijah zora lâiin Isreal rama
meithâi tamtak an oma, kumthum in-ang ruo
juong loiin a oma, an ram pumpui mâitâm
achula. 26 Isreal rama meithâi inkhat Sidon
rama Zarephath khuomi kôma tiloi chu Elijah
hah tute kôma itîr ni mak. 27 Dêipu Elisha zora
lai khomin Isreal rama mi phâr tamtak an oma,
hannisenla, tute dam loiin, Syria rama Naaman
mang kêng mindamin a om," a tia. 28 Synagog
mipuingei han, a chong hah an rietin chu an
ningthik oka, 29 an inthoia, an khopui rôlsora
namthâk rangin khopui renga an mojôk paia.
30 Hannisenla, mipuingei lâi renga a relpaia,
a rotpat zoi. 31 Hanchu, Jisua Galilee rama
Capernaum khopuia a sea, Sabathnin mingei a
minchua. 32 Rachamnei taka a minchu sikin
an kamâm oka. 33 Synagog taka han mi inkhat
ramkhori ratha dôn a oma, rôl inring takin
ânieka. 34 "O! Nazereth Jisua, Imo lo rang
mini ti? Mi minmang ranga hong mo nini?
Nang ki riet, Pathien tîrton inthieng nini!" a
tia. 35 Jisua'n, "Dairek inla, a sûng renga hong
jôk roh!" a tia. Ramkhori han an makunga,
a minjuon raka, min na loiin a sûng renga a
hong jôk zoia. 36 An rêngin an kamâma, "Khoi
chongbai tak mo ani zoi? roinei le rachamneia
ramkhoringei chong a pêka an hongjôk hi,"
an intia. 37 Hanchu ha rama han mun tina
Jisua riming ânthang zoia. 38 Hanchu, Jisua
Synagog renga a jôka, Simon ina a sea. Simon
tarpi ritun inrik taka nân a lei oma, ama rangin
Jisua an ngên pea. 39 A kôla avan dinga, a
ritun hah a ngoa, a natna, harenghan a hong
boia, ânthoia anni ngei sin a tho pe ngei zoi.
40 Hanchu kholoi nisa tak nûkin, natna tin
renga damloingei Jisua kôma an hong tuonga,
an chung chita a kut a minngama a mindam
ngei rieia. 41 Hanchu "Pathien Nâipasal nini,"
itia iniekin ramkhoringei khom mingei sûng
renga an jôkpai zoia, Messiah ani iti an riet
sikin, Jisua'n ramkhoringei hah an chong rang
phal ngei mak. 42 Hanchu khuo ahongvârin
chu, khopui a mâka mun inthimna a sea,
mipuingeiin an roka, an mûn chu, anni mâk
loia la châm rangin an pûta. 43 Hannisenla,
Jisua'n an kôma, "Pathien Rêngram Thurchisa
hih khopui adadangei khoma misîr rang piela
itîr kêng ki ni," a tipe ngeia. 44 Hanchu, Galilee
rama Synagog tina thurchi a misîr zoi.

5 Sûnkhat chu, Jisua Genesaret ðîl rakhama
ândinga, mipuingeiin Pathien chong rangâi
rangin an neng ruruia. 2 Tuipanga,
ngasûrpungeiin an lên an rusûk kâra an lei
mâk rukuong inik a mua. 3 Simon rukuong
lelea han a chuonga, a kôm, tuipang renga
intôl viet rangin a ngêna, hanchu, rukuonga
ânsunga, mipuingei a minchu ngeia. 4 A chong
zoiin chu Simon kôma, "Tui inthûkna tieng
rukuong min se inla, nga sûr rangin nin lênngei
vôr roi," a tia. 5 "Pumapa, jân sôt kin vôra

ite man makme, nikhomrese, no chongpêkin
lênngei vor nôk ki tih," a tia. 6 Hanchu an
vôra anin chu, nga tam sabak an khuma, an
lênngei achet vavânga. 7 Asân rangin rukuong
danga an lômngei kutin an jâpa, an honga
rukuong inika a ngim vang dôr an thun minsip
ruruoia. 8 Hanchu, Simon Peter'n neinun omtie
a mûn chu, Jisua rukuonga khûkinbilin ânboka,
"Pumapa, mi mâksan roh, mi nunsie kêng kin
ni," a tia. 9 Ama le a malngeiin an nga sûr
tamrai sikin, an kamâm oka. 10 Simon champui,
Zebedee nâingei, Jacob le John khomin kamâm a
om an ti saa. Hanchu, Jisua'n Simon kôma, "Chi
no roh, atûn renga chu miriem sûr ni tih zoi," a
tipea 11 An rukuongngei tuipanga an kaisuoa,
neinun murdi mâk rieiin Jisua an jûi zoi ani. 12
Voikhat chu, Jisua khopui khata a om lâiin, mi
inkhat aphârin atuom a oma, Jisua a mûn chu,
a mâiruotin ânboka, "O Pu, nu nuoma anin chu
ni na manthieng thei," tiin a ngêna. 13 Jisua'n a
kut le a tôna, "Ku nuom hong inthieng ta roh,"
a tia. Harenghan aphâr hah a boipe riei zoia. 14
Hanchu, Jisua'n a kôma, "Tute ril no roh, ania
ochaingei kôm van en inla, mi murdi'n na dam
zoi iti an rietna rangin, Moses Balam anghan
inbôlna pêk roh," a tipea. 15 Hannisenla, Jisua
thurchi ânthang uol uola, a chongril rangâi
rang le an natnangei mindam rangin mipuingei
Jisua kôma an hong intûpa. 16 Hannisenla mun
inthimna a sea ava chubai ngâia. 17 Sûnkhat
chu Jisua'n mi a minchua, a kôla Phariseengei
le Balam minchupungei an insunga, Galilee le
Judea ram khopui renga le Jerusalem renga
hong an nia. Mi mindam theina rangin Pumapa
Ratha Jisua chunga a oma, 18 Phalkhatthi inkhat
a jâlmun leh an hong rojôna, in sûnga Jisua
makunga se rang an bôka. 19 Ania, mipui tam
sikin lût thei mak ngeia. Masikin, in chung tieng
an kal puia, inchung an mo-onga aridîn taka,
Jisua makunga a jâlmun leh an juong musuma.
20 Hanchu, Jisua'n an taksôn tie a mua, a kôma,
"Ni sietnangei ngâidam ani zoi," a tipea. 21
Hanchu Balam minchupungei le Phariseengei
han, "Ma angtaka Pathien rilminsiet hih tumo
ai ni! Pathien mang kêng nunsie ngâidam
thei," anin tia. 22 Jisua'n an mindonna a rieta,
"Ithomo ma anga nin mindon? 23 Ni sietna
ngâidam ani zoi iti le, inthoi inla lôn roh iti hih
khomo a ti abai uol? 24 Miriem Nâipasal hin
rammuola hin nunsie ngâidam theina ranak a
dôn iti nangni minlang pe ki tih," a tipe ngeia.
Hanchu, phalkhatthipa kôma han, "Inthoi inla
nu puonpha lak inla, na ina se ta roh nang ki ti,"
a tipea. 25 Harenghan, an motona ânding lita, a
jâlna puonpha a lâka, Pathien minpâk pumin a
in tieng a se zoi. 26 An rêngin kamâmin an chia,
"Avien chu hi ang taka neinun inkhêl ei mu
hih," tiin, Pathien an minpâk zoi. 27 Masuole
chu, Jisua a sea, sumrusuong ngâi a riming
Levi Office a insung a mua, Jisua'n a kôma,
"Ni jûi roh," a tipea. 28 Hanchu neinun murdi
mâkin a jûi zoia. 29 Hanchu, Levi'n Jisua rang a
ina bukhalai otna a thoa, sumrusuong ngâi mi
tamtak le mipuingei a siela. 30 Hanchu pharisee
senkhat le Balam minchupu senkhat ngeiin
Jisua ruoisingei an makhal ngeia, "Ithomo
sumrusuong ngâi ngei le nunsaloi ngei leh
nin sâka, nin nêk ngâi" an tia. 31 Jisua'n an
kôm, "Mi adam ngeiin doctor nâng ngâi mak
ngeia, damloi ngeiin kêng an nâng ngâi. 32
Midik ngei ralam ranga juong ni mu unga, mi
nunsie ngei ralam ranga juong kêng ki ni," tiin
a thuon ngeia. 33 Mi senkhatin Jisua kôma,
"John ruoisingeiin bungêiin an chubai ngâia,
Pharisee ruoisingei khomin ha anga han an
tho ngâia, hannisenla, na ruoisingeiin chu ngêi
ngâi mak ngeia?" an tia. 34 Jisua'n an kôma,
"Inneina khuolmingei hah moipumapa an kôm
a om kâr chu bu nin min ngêi thei rang mini?
Ni thei no nih. 35 Hannisenla, an kôm renga
moipumapa an tuongpai nikhuo la tung a ta,
ha tikin chu la ngêi an tih" tiin a thuona. 36
Jisua'n hi khom hih a misîra, "Tutên puon thar
khêrin puon muruo chetpho ngâi mak ngei,
pho ngân senla, athar han kaiset a ta, puon
hâr thar le puon muruo hah inmun no nih. 37
Tutên uain thar savun ûm muruoa thun ngâi
mak ngei, thun ngân ta senla, uain thar han
savun ûm hah mûtkhoi a ta, inbuokpai a ta,
savun ûm khom siet a tih. 38 Masikin, uain thar
chu savun ûm thara thun an tih. 39 Tutên uain
muruo nêk nûkin athar nuom ngâi mak, uain
muruo asa uol sikin," a tia.

6 Jisua'n Sabath nîn loilâi a pala, a ruoisingeiin
buvûi an china, an kutin an muoi minsâia,
an sâka. 2 Pharisee senkhat ngeiin, "Ithomo, ei
Balamin Sabathnia tho loi ranga ai ti hah, nin
thoa?" tiin an rekela. 3 Jisua'n an kôma, "David
le a mingeiin an vonchâm lâia an itho hah nin
pore ngâi loi mini? 4 Pathien Ina a sea, Pathien
ranga ipêk, Ochaingei tiloiin chu tûte sâk rang

Balam niloi vâipôl a laka, a sâka, a mingei a
minsâk hah?" tiin a thuona. 5 Hanchu Jisua'n,
"Miriem Nâipasal hih Sabathni Pumapa ani" a
tipe ngeia. 6 Hanchu, Sabathni danga chu Jisua
Synagog taka a sea, a minchu ngeia, mahan
mi inkhat kut changtienga phalkhatthi a oma.
7 Balam minchupungei senkhat le Pharisee
senkhat ngeiin Jisua an nôn theina rang abi
rokin Sabathnin a mindam le a mindam loi an
enrichika. 8 Jisua'n an mindonna a rieta, damloi
kôma, "Inding inla moton tieng hin hong roh,"
a tia, hanchu ânthoia ânding zoia. 9 Hanchu
Jisua'n an kôma, "Ei Balamin Sabathnia, asa
rangin mo, dûk mintong rangin mo? mi phal.
Mi ringna min jôk rangin mo, minmang rangin
mo?" a tia. 10 An rêngin a en titira, hanchu, a
kôma, "Nu kut phar roh" a tia. A phara, a kut
a dam pe zoia. 11 Hanchu, an taksi oka, Jisua
chunga an tho thei rang lam an inkereng zoia.
12 Ma zora han Jisua chubai tho rangin muol
chunga a sea, mahan, Pathien kôm jânkhovârin
chubai a thoa. 13 Hanchu khuo a hong vârin chu
a ruoisingei a koibûma, an lâia mi sômleinik a
thanga, Tîrton, ai be ngei chu, 14 Simon (Peter,
ai phuo) le a nâipa Andrew; Jacob le John,
Philip le Bartholomew, 15 Mathew le Thomas,
Alpheaus nâipasal Jacob le Simon (zelot an ti)
16 Jacob nâipasal Judas le a minsûrpu, Judas
Iscariot ngei anni. 17 Hanchu, Jisua le tîrtonngei
hah muol chung renga an juong chuma, a ruoisi
tamtak ngei leh mun inchamna an indinga,
ha muna han mipui tamtak Judea ram murdi
renga, Jerusalem renga, tuikhanglien pang
khopuilienngei, Tyre le Sidon renga mingei an
oma. 18 A chongril rangâi rang le an natna
ngei mindam ranga hong anni. Ratha saloi
ngeiin dûk an mintong ngei khom an honga
an dama. 19 A sinthotheina a jôk sikin, mipui
murdi'n ama tôn rangin an bôka, an rêngin
an dam pak zoi. 20 Jisua'n, a ruoisingei a ena,
a tia, "Nangni ânriengngei chu satvur nin ni,
Pathien Rêngram nin ta ani sikin. 21 Nangni
atûna vonchâmngei, chu satvur nin ni, Nin
la khop rang sikin. Nangni atûna a chapngei,
chu satvur nin ni, Nan lân nui rang sikin!"
22 "Miriem Nâipasal sika, mingeiin nangni an
mumâka, nangni an henga, nangni an êroa,
puoloingei nangni an ti tena, chu satvur nin ni.
23 Ma anghan a hong tungin chu râisânin lâm
roi. Invâna, râisânman luttak nin rangin dara
a om sikin. Asikchu an richibulngei khomin
dêipungei chunga ma angdên han an lei tho
ngâi ani." 24 "Ania, nangni atûna ânchongngei,
nin chung ântak, nunkhohoi nin mang zoi sikin!
25 Nangni atûna akhopngei, nin chung ântak,
Nan la châm rang sikin! Nangni atûna ânnui
ngei nin chung ântak, Inngûia nan la chap
rang sikin!" 26 "Mi tinin nangni an minpâk
tenan chu nin chung ântak, ha ang dêna han
an richibulngei khomin dêipu dikloingei an lei
manpâk ngâi ani." 27 "Ke he ariet murdi'n, nan
râlngei lungkham ungla, nangni mumâk ngei
satna rang tho pe ngei roi. 28 khomâk nangni
sâm ngei satvur ungla, dûk nangni tho ngei
chubai tho pe roi. 29 Mîn na mâi a bêna anîn
chu, kângkhat tieng khom do pe sa roh, mîn na
kâncholi chung a lâka anîn chu asûnga khom
pêk sa roh. 30 Mîn neinun nang an zonga anîn
chu pêk roh, na ta an lâk khomin zong khâi no
roh. 31 Nu chunga na nuomlam an tho angin mi
chunga tho roh. 32 Mi lungkham nangni mu ngei
vai lungkham nin mun te, inmo satvurna nan
man ranga? mi nunsiengeii luo anni lungkham
amu ngei chu anni khomin an lungkham ngâi.
33 Nin chunga sin sa tho ngei vai chunga sin sa
nin thoa aninte inmo satvurna nin man ranga?
Mi nunsiengeiin luo ha anga han chu an tho
ngâi. 34 Man nôk ranga na sabei ngei kôma vai
ne pêka aninte, inmo satvurna na man ranga?
Mi nunsiengeiin luo, abipui man nôkna rangin
chu, mi nunsiengei kôma an pêk ngâi! 35 Ni thei
no nih! Na râlngei lungkham inla, an satna rang
sin pe ngei roh, ite man nôk rangin sabei loiin
mintâng ngei roh. Hanchu, râisânman alien
man nan ta, Ânchungtak Pathien nâingei nîng
nin tih. Ama chu râisânna chang riet loi ngei le
mi nunsiengei a lungkham ngâi. 36 Nin pa'n mi a
lungkham angin nangni khomin lungkham roi."
37 "Midang jêk no ungla, Pathien'n nangni jêk
no nih. Midang dem no ungla, Pathien'n nangni
dem no nih. Mi ngâidam ungla, Pathien'n nangni
ngâidam a tih. 38 Pêk ungla, hanchu, Pathien'n
nangni pêng a tih, mintena sa, namdên êt, le
inîkin, min liemin, nin kuta akeng theidôrin
nangni pêng a tih. Mi nin minte pena nanâka
han Pathien'n nangni minte pênah a tih," a tia.
39 Jisua'n hi chongmintêk hih a rila, "Mitcho
inkhatin mitcho adang ruoi thei mak; a ruoia
anîn chu an ruonin khursodopa tâk an tih. 40
Minchupu nêkin ânchûpu lien uol maka, han,
ânchupu khom a zoi tikin chu minchupu ang a
tih. 41 Ithomo, ni mita thingbong a om mindon

bak loia, na lâibungpa mita ronok a om hah
ne en? 42 Inmo ni mita thingbong mu loiin,
na lâibungpa kôma, ni mita ronok nang lei
kêl pe rong ni ti thei ranga? Asarotholngei,
Ni mita thingbong kêl bak inla, hanchu, na
lâibungpa mita ronok mu minthâr thei ni tih."
43 "Thingkung adamin mara saloi inra maka,
thingkung damloiin mara sa inra ngâi mak.
44 Thingkung tin an mara chita ei riet; riling
rânga theichang pot ngâi mak chea, riling ranga
grape pot ngâi mak che. 45 Mi sân chu a mulung
sûnga neinun sa a kelsuoa, mi nunsien chu
a mulung sûnga neinun saloi a kelsuo ngâi,
mulung sûnga asip hah kêng bâiin a misîrsuok
ngâi." 46 "Ithomo ko chongbe jôm loia, Pumapa,
Pumapa, mi nan ti? 47 Tukhom ko kôma honga,
ko chong rangâia ko chongjôm chu imo ai ang
nangni ril ki tih. 48 Ha mi hah chu a in sin
lungpui chunga a lungphûm inthûk taka phun
ang hah ani. Tuilienin a suka, innîk maka, adet
ngita sin ani sikin. 49 Ania, tutukhom ke he
rieta, ko chong jôm loi chu, lungphûm loia in
sina, tuilienin asuka, achim kelena, ânphôi chit
ang hah ani," a tia.

7 Hanchu, Jisua'n mingei kôma chong a ril
zoiin chu Capernaum'a khuoa a sea. 2 Rom
râlmi ruoipu tîrlâm midit tak dam maka, a
thi vavânga. 3 Hanchu, Jisua'n thurchi a rieta
anin chu a juonga a tîrlâm mindam ranga ngên
rangin Juda Upangei a tîra. 4 Jisua kôma an
honga, "Hi mi hih na san thei ruo ani. 5 Kin
mingei lung a min khama, kin synagog khom mi
sin pe ani" tiin an ngên rîta. 6 Hanchu Jisua'n,
anni ngei hah a jûi zoia. In a tung rangtôn chu,
râlmi ruoipu'n a malngei a tîra, "O pu, intak
takin hong no roh, ki ina mini pan rangin inhoi
mu-ung. 7 Mapêna keima ngêt no kôma hong
rang khomin inhoi mu-ung. Hê vai minchôi
inla ki tîrlâm chu dam a tih. 8 Keikhom kenêka
ulien chong nuoia om ki ni. Ko chong nuoia
râlmingei an oma, inkhat kôm, 'Se roh' ki tiin a
sea, 'Hong roh,' ki tiin a honga, Ki tîrlâm kôm,
'Hih sin roh' ki tiin a sin ngâi" a tia. 9 Hanchu,
Jisua'n a rieta anin chu kamâm aom a tia, mipui
ama jûi ngei a en titira, an kôma, "Nangni ki ril,
hi angtaka taksônna hi chu Isrealngei lâia luo
la mu ngâi mu-ung" a tia. 10 Thangthei ngeiin
ruoipu in an hong kîrnôk inchu tîrlâm hah a
damin an hong mu zoi. 11 Chomolte suole chu
Jisua, Nain khopuia a se zoia, a ruoisingei le
mipuingeiin an jûia. 12 Hanchu, khopui mokot
an tungin chu, mithi an hong rojôna. Ma athipa
hah meithâinu nâikhât ania, male A khopuia mi
tamtak ngei khom a kôma an oma. 13 Hanchu,
Pumapa'n ama amûn chu inrieng amu oka, a
kôm, "Chap no roh" a tipea. 14 Hanchu ava
nâia, a tolâi a tôna, a rojôn ngei an inngama,
Jisua'n, "Ruotharte, inthoi roh nang ki ti," a
tia. 15 Hanchu, mithi hah ânsung lita, a chonga.
Hanchu, Jisua'n a nû kôm a pêk nôk zoi. 16 An
rêngin an chia, Pathien an minpâka, "Ei lâia
dêipu roiinpui tak a juong inlanga, a mingei mi
minjôk rangin Pathien a juong zoi," an tia. 17
Hi Jisua thurchi hih Judea ram pumpuia le a
kôlrevêla ânthang zit zoi. 18 John ruoisingeiin
Jisua thurchi John an rila, hanchu a ruoisingei
mi inik a koia, 19 Pumapa kôm a tîr ngeia, "a
juong rang Messiah hah mo ni ni, mo midang
kin la tûng rang mo?" itia rekel rangin. 20
Hanchu, Jisua kôma an honga, "Baptispu John'n,
a juong rangpu hah nini mo, midang kin la
tûng rang mo? a ti" tiin an rekela. 21 Ma
lâitaka han, Jisua'n, mi tamtak damloingei, an
natnangei, ramkhori sûrngei a mindam ngeia,
mitchongei mit a minvâr pea. 22 Hanchu, John
ruoisingei kôma, "Se nôk ungla, John kôma,
nin mu ngei le nin riet ngei hah va ril roi,
mitchongeiin an mu theia, kholrangei an lôn
thei zoi, aphârngei an inthienga, kuorsetngei
kuor avâra, mithingei aringin an inthoi nôka,
inriengngei kôma Thurchi Sa misîr ani zoi.
23 Iem zoiloina nei loi ngei chu satvur anni,"
a tipe ngeia. 24 John ruoisingei an se zoiin
chu, Jisua'n John chungroi mipuingei kôma
a misîra. "A kôma ramchâra nin se lâia han
imo mu rangin nin sabei? phâivuon ai sêm
sûl innîk ngei mo? 25 Imo a en ranga nin se?
Puon innêm insil mi mo? Ha anga insil ngâi
ngei le ningnuoma lêng ngei chu rêng inah
kêng an om ngâi. 26 Ni ril ta u, imo a en ranga
nin se? Dêipu na? O, ani, Dêipu nêka lien uol
nin mu zoi. 27 John hih Pathien lekhabua, 'Ki
tîrton no motona na lampui sin rangin tîr ki
tih,' ai ti chu ani. 28 Nangni ki ril John hih
mi murdi lâia alientak chu ani. Ania, Pathien
Rêngrama achîntak khom John nêkin chu a lien
uol." 29 John chongril mipuingeiin an rangâia,
aliekin sumrusuong ngâi ngeiin Pathien chong
an jôma, a kôma baptisma an changa. 30 Ania
Balam minchupungei le phariseengeiin chu
anta ranga Pathien mintuo an henga, John

baptisma khom chang mak ngei. 31 Jisua'n,
“Atûnlâi ruolthoitharngei hih imo an ang?
Ilemo ki mintêk rang ani zoi? 32 Nâipangngei
bazar muna insunga, senkhatin inneina berlem
nangni kin tum pea, lâm mak cheia, chûlna la
kin tho khomin chap mak cheia, itia in hêt inlôm
angha anni. 33 Baptispu John a juonga, bungêiin
uain khom nêk maka, ramkhori kêng nin tia.
34 Miriem Nâipasal a juonga, a sâkin a nêka,
rolruokpa, sumrusuongpungei le mi nunsiengei
malpa nin tia. 35 A modôm ngei rangin chu,
Pathien vârna, chongdik minlangna ani” a tia.
36 Pharisee inkhatin Jisua bu nêk rangin a siela,
Jisua a sea, bu nêk rangin ânsunga. 37 Ma
khopuia han nupang inkhat nunsie a oma. Jisua
Pharisee ina bu a nêk iti a rietin chu, sariek
mirimhoi alabastar bilôr a hongchôia. 38 Jisua
nûktieng a ke bula ândinga, a chapa, a mitrithîn
a kengei a mindûi pea. A samin a kengei a
hûia, a ke a tuma, sariek mirimhoi a buoka. 39
Pharisee han a mulungrîlin, “Hi mi hih dêipu
dik anîn chu, a tônnu, nupang saloi ani tie hih
riet a tih” a tia. 40 Jisua'n a kôma, “Simon, nang
ril rang ke nei” a tia. Simon'n, “O, Minchupu ni
ril roh” a tia. 41 Jisua'n a kôma, “Mi inikin lâkâi
pêk ngâipu kôm sumdâr an intânga, inkhatin
razaranga, inkhatin sômranga. 42 An thuon
theiloi sikin an ruonin a ngâidam ngeia, a tu
han mo lungkham uol nih?” a tia. 43 Simon'n
a thuona, “Ki iem lamin chu a ngâidam tam
uolpu hah” a tia, Jisua'n, “Ni ti mindik” a tipea.
44 Male chu, nupangnu tieng mâi athaka, Simon
kôma, “Hi nupangnu hih nu mu mo? Ni ina ko
honga, ka ke rusûkna rang tui ni pêk mak chea,
ama'n chu a mit rithîn ke kengei a rusûka, a
samin a hûi minhula, 45 ni tumin ni lei don
mak che, ama chu ko hong renga ka kengei
a tum bâng mak. 46 Olive sariek ku lua buok
mak chea, ama'n chu ka kengei sariek a pol
minzo zita. 47 Masikin nang ki ril, lungkhamna
lien a minlang han a nunsiena tamtak ngei
hah ngâidam ani zoi, iti a minthâr. Masikin,
tukhom ngâidamna chînin chu lungkhamna
chîn a minlang” a tia. 48 Male, Jisua'n nupangnu
kôma, “Ni sietnangei ngâidam ani zoi” a tipea.
49 A kôma insung ngeiin, Hi anga nunsie ngei
tena ngâidam thei hih tumo ai ni? anin tia. 50
Ania, Jisua'n nupangnu kôma, “Na taksônnân
nang a sanminjôk zoi, rathanngam takin se ta
roh” a tipea.

8 Hanchu, môrkhat suole chu, Jisua'n Galilee
ram khopuingei le khuongei nâma Pathien
Rêngram Thurchi Sa misîrin a chaia. Ruoisi
sômleinik ngeiin an jûia. 2 Nupang senkhat
ramkhori sûr renga an natnangeia a dam,
Mary Magdalene, a sûng renga ramkhori sari a
rujûlpai pe, 3 Herod office'a sin milien Chuza
lômnu Joanna ngei, Susanna ngei, le midang
nupang tamtak ngeiin an jûi saa. Hi mingei
hin an sumin Jisua le a ruoisingei an san
ngei ngâi ani. 4 Khopui ankhat renga adanga
mipuingei Jisua kôm an hong intûpkhôma,
Jisua'n chongmintêkin a ril ngeia. 5 Mi inkhat
a bu rît rangin a loilâia a sea. Sachi a rethea,
senkhat lampui kôla achula, vangeiin an sâk
ripa. 6 Senkhat lungpherpha pil chunga achula,
a hong mônga, pil an zit loi sikin a rôp nôk
ripa. 7 Senkhat chu riling kâra achula, ahong
thuora, rilingin adîp thata. 8 Senkhat chu pil
sana achula, a hong insôna, abâk raza chitin an
hong inra zoi. Hanchu hi chongngei hih a rila,
Jisua'n, Kuor nin dônin chu rangâi roi, a tipe
ngeia. 9 A ruoisingeiin hi chongmintêk omtie,
Jisua an rekela. 10 Jisua'n, “Pathien Rêngram
chong inthup riettheina nin kôma ipêk ani.
Ania midangngei rangin chu, an ena an mu
loina rang le an rangâia an rietminthâr loina
rangin, chongmintêk vaiin misîr pe rang ani”
tiin a thuon ngeia. 11 “Chongmintêk omtie chu
hi anghin ani; Sachi chu Pathien chong ani.
12 Sachi lampui kôla chul chu, chong chu an
rieta, ania, an iem loina rang le minringa an
om loina rangin Soitanin an chong riet hah an
mulungrîl renga a lâk pe ngâia. 13 Lung chung
pila chul chu, an chong riet râisân takin an
poma, nikhomrese, an nia han rujung inthuk
nei loiin, an chunga minsinna a hongtung tena
chu an inlet nôk ngâia. 14 Riling kâra chul
chu, chong an rieta, aniatachu, hi ringnun
hoiinhâina le inchongna ngei hin lungkâng a
pêka, adîpa, amara reng min phâk ngâi mak. 15
Pil sana chul chu, chong an riet hah mulungrîla
asadimin an dara, an jôma, an inra mâka dier
ngei hah anni” a tia. 16 Tutên châti mochokin
bêl nuoia dar ngâi mak ngei, jâlmun nuoia
khom dar ngâi mak ngei. A lût murdi'n an mu
theina rangin a darna muna kêng an dar ngâi.
17 Ânthup murdi khom tâng minsuok nîng a
ta, ihîpa om murdi khom avâra la minlangsuok
nîng atih. 18 “Singthei roi, inmo nin rangâi,
asikchu, a dônngei chu bôkpe sa nîng a ta, a

dônloi chu a dôn vieta ai mindon te ha khom
la lâk pe rip an tih," a tia. 19 Hanchu, a nû
le a lâibungngei Jisua kôma an honga, ania
mipui sikin a kôma tung thei mak ngeia. 20 Mi
inkhatin, "Na nû le na lâibungngeiin nang mu
nuomin pêntieng an inding" a tipea. 21 Hanchu,
Jisua'n an kôma, "Ka nû le ka lâibungngei chu
Pathien chong rangâia a jômngei hih anni" a tia.
22 Sûnkhat chu Jisua le a ruoisingei rukuonga an
chuonga, "Dîl râl tieng son lenkân rei u" a tia,
hanchu an inphêta. 23 Hanchu an se lâiin, Jisua
chu a ina. Inningloiin phâivuopui a hong thoa,
an rukuong tuiin a sip vavânga, rolo innîkin
an oma. 24 Hanchu, ruoisingei Jisua kôma an
sea, an kaithoia, "Minchupu, Minchupu! Kin
thi suo rang kêng ani zoi" an tia. Hanchu, Jisua
ânthoia, Phâivuopui le tuidârinsok hah chong a
pêka, an dâiruom zoia. 25 Hanchu, a ruoisingei
kôma, "Khonmo, nan taksônna a om?" a tipe
ngeia. Kamâmin an chia, Khoi anga miriem
mo hi? Phâivuopui le tuidârinsokngei khom
chong a pêka a chong an ijôm hi, anin tia. 26
Hanchu Jisua le a ruoisingei hah Galilee dîl râl,
Gerasa, ram an tunga. 27 Jisua'n tuipânga a
lôn lehan, khopui renga mi inkhat, ramkhori
sûr ân tongpuia. Ha mi hah zora sôttak renga,
dierboiin, ina khom om ngâi loiin thâna lei
om ngâi ania. 28 Jisua a mûn chu ânieka, a
ke bula ânboka, ânring takin, Jisua Pathien
Ânchungtak Nâipasal, imo ni lo rang ni ti? Dûk
ni mintong no roh, tiin a ngêna. 29 Jisua'n
ratha innim hah chong a pêk sika ma angtaka
ai ti ani. Vêl tamtak an sûra, lung ina an khum
ngâia, a kut le a ke zingjirûiin an khita chu a
potsata, ramkhori han ramchâr tieng han a
rujûl ngâi ani. 30 Jisua'n, "Imo ni riming?" tiin
a rekela, "Ki riming chu, Mob" tiin a thuona, a
sûnga ramkhori tamtak an lût sikin. 31 Hanchu,
ramkhoringei han, khurmongboia tîr loina
rangin Jisua an ngêna. (Abyssos g12) 32 Hanchu,
ha muol panga han vok pâl sâk rokin an oma,
ramkhoringeiin ha vokngei sûnga lût rangin
Jisua an ngêna, a phalpe ngeia. 33 Mipa sûng
renga an jôka, vokngei sûnga an lût zoia. Rôlsôr
dîl rakhama an tâna, tuia an tâka an thi let zoi.
34 Hanchu, vok avâipungei han neinun omtie an
rietin chu, an sea khopuia le loia mingei an va
ril ngeia. 35 Hanchu, neinun omtie en rangin
mingei an suoka, Jisua kôm an hongin chu,
ramkhori sûrpu hah, puon silin, ruthuok kipin
Jisua ke bula insungin an mua, an rêngin an
chia. 36 Hanchu, amu nâmin a dam tie mingei
kôma an rila, 37 Ha Gerasa rama mingei han
an chi sikin Jisua hah an kôm renga rot rangin
an ngêna, hanchu Jisua rukuonga a chuonga
a mâk ngei zoi. 38 Ramkhori a sûng renga a
jôka a dampu han, Jisua kôm nang jûi ki tih,
a tia. 39 Hanniresea, Jisua'n, "Ni ina senla, nu
chunga Pathien sintho tie va misîr roh" a tipea.
Hanchu, a sea, khopui sûng pumpuia a chunga
Jisua sintho tie hah a misîr zoi. 40 Hanchu, Jisua
dîl râl tieng a hongtung nôkin chu, mipuingei
ama lei ngak sikin an lei modôma. 41 Ha khuoa
synagog ruoipu Jairus a honga, Jisua ke bula
ânboka, a ina se rangin a ngêna. 42 A nâikhât
nâinupang, kum sômleinik mi, a thi vavâng
sikin. Hanchu, Jisua a sên chu mipuingeiin an
ûmhura. 43 Nupang inkhat kum sômleinik piel,
hulloi inrik a oma, ai dôn murdi doctora a thâm
let zoia, tute lakin mindam thei mak ngeia.
44 Mipuingei kâra Jisua nûktieng a honga, a
puonmor a tôna, harenghan a dam kelena.
45 Jisua'n, "Tumo ni tôn?" a tia. Kei chu ni
mu-ung an ti chita. Hanchu Peter'n a kôma,
"Minchupu, hi dôra mipuiin nang an uop hite"
a tipea. 46 Ania, Jisua'n "tuminin chu min
tôn, Keima renga sinthotheina ajôk" a tia. 47
Nupangnu ani ti rietsuok ani zoi, ti ânriet tena
chu, innîk pumin mipuingei makunga, Jisua ke
bula inbokin, a tôna harenghan a dam kelen roi
hah misîr zoi. 48 Hanchu, Jisua'n a kôma, "Ka
nâinupang, na taksônnân nang a mindam zoi,
rathanngam takin se ta roh" a tipea. 49 Jisua'n
ha a ti lâitakin, ruoipu in renga thangthei a
honga, Jairus kôma, "Na nâinupang a thi zoi,
Minchupu jêl khâi no roh" a tia. 50 Jisua'n a
rieta, Jairus kôma, "Chino roh, iem ngit roh,
dam a tih," a tipea. 51 In ava tungin chu Peter,
John, Jacob, nâite nû le pa pêna chu tute dang
a kôma lût phal maka. 52 Hataka om murdi
nâite chûlin an chapa, Jisua'n, "Chap no roi,
athi ni mak, a in kêng" a tia. 53 Hanchu, nâite
hah a thi ani iti an riet sikin an munuisana. 54
Hanchu, Jisua'n a kut a sûra, "Ka nâite, hong
inthoi roh" a tia. 55 Hanchu, a ringna a juong
kîra, harenghan a hon thoia, Jisua'n "sâk rang
imokhat pêk roi" a tia. 56 A nû le a pa'n kamâm
om an ti tataka; nikhomrese, Jisua'n chu a
sintho hah tute ril loi rangin chong a pêka zoi.

9 Jisua'n ruoisi sômleinik ngei hah a koibûma,
an kôma, ramkhori rujûlpai theina le

natnangei mindam theinangei le rachamneina
a pêk ngeia. 2 Male chu, Pathien Rêngram
thurchi misîr rang le damloingei mindam
rangin a tîrsuok ngei zoia. 3 Hanchu, an kôma,
“Khuolchaina rangin ite chôi no roi, sunrol mo,
cholite mo, sum mo, bu mo, kancholi insak mo,”
a tipe ngeia. 4 “Nangni an lei modômna ina
han, om tit ungla, ma khopui nin mâk nôk mâka
chu. 5 Mi'n nangni an lei modôm nônchu, anni
rilnân nin kea pildi hah khôngpai roi.” 6 Hanchu
rouisingei an sea, muntina thurchisa misîrin
khuotina an chaia, damloingei an mindam tir
zoi. 7 Hanchu Galilee rama roijêkpu, Herod'n
neinun omtie ngei a rieta anîn chu a mulung
a jînga, senkhatin Baptispu John kêng a ring
nôk an tipe sikin, 8 Senkhatin Elijah kêng a
juong inlâr nôk zoi, an ti, senkhatin tienlâia
dêipu tumakhat kêng a ring nôk zoi an tia. 9
Herod'n John lu laka ka tan zoia, hi ang taka
thurchi ki riet hih tumo ai ni? tiin Jisua mu
rangin a nuoma. 10 Hanchu, tîrton sômleinik
ngei an hongkîr nôkin chu an sin va tho Jisua
an rila. Hanchu, a kôm a tuong ngeia, Bethsaida
khopuia atheiin a sepui ngei zoi. 11 Mipuiin
an rietin chu an jûia. A modôm ngeia, Pathien
Rêngram thurchi a misîr pe ngeia, mindam
anâng ngei kai chu a mindam ngeia. 12 Hanchu,
kholoi ahong nîn chu, ruoisi sômleinik ngei an
honga, a kôma, “Mipui ngei hih min se ngei ta
roh, khopui sûnga le akôlrevêla bu le riamun
an man theina rangin, ei omna lak mun inthim
kêng ani” an tia. 13 Ania Jisua'n an kôma,
“Nangnin sâkruo pêk ngei roi” a tipe ngeia.
“Annin, vâipôl tâp rangnga le nga inik mang
kêng kin nei. 14 Hi dôra pasal isâng rangnga sâk
rang hih a rochôk rangin kin se rang mini?”
tiin an thuona. Hanchu, Jisua'n a ruoisingei
kôma, “Mipui hi sômranga ngân abukin min
sung ngei roi,” a tia. 15 Hanchu, a ruoisingeiin a
he bê angin mipui ngei hah an minsung ngeia.
16 Hanchu, Jisua'n vâipôl rangnga le nga inik
hah a lâka, invân tieng a tanga, Pathien kôm
râisânchong a rila, a khoia, hanchu mipui ngei
sem rangin a ruoisingei a pêka. 17 Hanchu,
anrêngin an khop dodôrin an sâk suonûkin,
an sâk minieng, tâidôn sômleinik ruoisingeiin
an rût minsip ani. 18 Sûnkhat chu, Jisua'n
atheiin chubai a thoa, a ruoisingei an honga, an
kôma, “Mipuingeiin tumo min ti ngâi?” tiin a
rekela. 19 “Senkhatin, ‘Baptispu John’ senkhatin
‘Elijah,’ senkhatin tienlâia dêipu tumakhat, a
juong nôk nang an ti ngâi,” tiin an thuona.
20 Hanchu, “nangnin te tumo minin ti?” tiin
a rekel ngeia. Peter'n, “Messiah Pathien na
ni” tiin a thuona. 21 Hanchu, Jisua'n hi chong
hih tute kôma misîr tet loi rangin chong a
be ngeia. 22 An kôma, “Miriem Nâipasal hi
upangei, Ochaisingei, Balam minchupungeiin
hengpai an ta, dengmanthei ok an tih. That
an ta, ania, sûnthum suole chu a ringin inthoi
nôk a tih,” a tia. 23 Hanchu an rênga kôma,
“Tutu, ni jûi a nuoma anîn chu ama in mingilin,
anîngtin a khros ruputin ni jûi rese. 24 Tutu,
a ringna minjôk a nuom kaiin chu machân a
ta, ania, keima sika a ringna machân kaiin ring
an tih. 25 Mîn rammuol hih apumin nei senla,
a theiin inmangin mo, machânin mo om ta
senla ata rangin imo ânlap! 26 Mîn keima le ka
thurchi inzakpui chu, Miriem Nâipasal khomin,
a roiipuina leh Pa roiinpuina leh vântîrton
inthieng ngei leh a juong tikin inzakpui a tih.
27 Hitaka senkhat ngei hin Pathien rêngram
an mu mâka chu thi noni ngei iti riettit roi” a
tia. 28 Hi chong a misîr zoia, hapta khat suole
chu, Jisua'n Peter, John le Jacob ngei hah muol
chunga chubai tho rangin a tuong ngeia. 29
Hanchu, chubai a tho lâitakin a mâi ânthûla,
a mêl le a puonsilngei khom avâr intêrrakin
a oma. 30 Harenghan mi inik an juong oma,
an chongpuia, Moses le Elijah an ni. 31 Invân
roiinpuinân an juong inlâra, Pathien bôkna len
ranga, Jerusalema Jisua thi rang tie an misîra.
32 Peter le a champui ngei chu an inphara, an
inthoiin chu Jisua roiinpuina le a kôma mi inik
inding ngei an mua. 33 Mingei han Jisua an mak
rangtôn chu, Peter'n a kôma, “Hitaka om hi eita
rangin asa, puon in inthum nata rang inkhat,
Moses rang inkhat le Elijah rang inkhat sin
kin tih” a tia. (ha a chong ti hah asadimin riet
minthâr mak) 34 A la chong lâitakin sûmin a
juong minlia, an chunga sûmin a juong mukhûn
chu ruoisingeiin an chia. 35 Sûm renga rôlin,
“Ama hih ka Nâipasal ka thangsuok chu ani, a
chong rangâi roi” a tia. 36 Rôl amongin chu,
Jisua vai a om zoia. ruoisingei han an neinun
mu tute ril loiin an ip tita. 37 Anangtûka Jisua
le ruoisi inthum ngei hah muol chung renga an
juong chumin chu mipui tamtak ngeiin an lei
dona. 38 Hanchu, mipuingei lâia mi inkhatin,
“Minchupu, ka nâipasal, ke neisun hi en ta,” tia
ngênin ân-ieka. 39 “Ramkhorin a sûra, a minleta,
a cherhuon asuoka, a minna, inningloiin a min

ieka, a vôr raka darnân a min se ngâia. 40 A
rujûlpai rangin nu ruoisingei ke ngên ngei lakin
thei mak ngeia" a tia. 41 Jisua'n, "Iemna neiloi
le mi puoloingei o! Iten sôt mo nin kôma omin
nangni ko donsûi ranga? Na nâipasal hah hin
hong tuong roh" a tia. 42 Hanchu nâipang hah
a hongin chu, ramkhori han a nîka pila inngil
rakin a vôra. Jisua'n ramkhori hah chong a
pêka, nâipang hah a mindama, a pa kôma a pêk
zoi. 43 Pathien sinthotheina roiinpui hah mipui
ngei murdi'n an kamâm ok ani. Mipui ngeiin
Jisua sinthongei an kamâm lâiin, a ruoisingei
kôma, 44 "Nangni ki ril rang hih mingil no roi,
Miriem Nâipasal hih miriemngei kôma ipêk
nîng a tih" a tia. 45 Ania, ruoisingei lakin ai
ti omtie hah rietthei mak ngeia. An riet thei
loina ranga chong inthup ania, ama laka an
chi sikin rekel ngam mak ngeia. 46 Hanchu,
ruoisingei han ei lâia tumo a lien rang tak
tiin inkhalna an neia. 47 Jisua'n an mindonna
a rieta, nâipangte a kaia, a kôla a mindinga.
48 An kôma, "Tutu, hi nâipangte ki riminga
modôm chu, keima ni modôm ani; tutu keima
ni modôm chu ni tîrpu modôm ani. Nin lâia
a chintak hi a lientak ani," a tipe ngeia. 49
John'n, "Minchupu, mi inkhatin ni rimingin,
ramkhori a rujûlpaia, ei pâla mi ani loi sikin,
kan khap" a tia. 50 Jisua'n a kôma le adangngei
kôma, "Khap no roi nangni chakal loi chu nin
tienga kop ani" a tipe ngeia. 51 Jisua invâna a
kal rang ni a hong nâia anîn chu, Jerusalema se
rangin a mulungin a bôka, a se kelen zoi. 52 A
motona thangthei a tîra, ata ranga neinuntin
lei cherêl rangin Samari khuo inkhata an lûta.
53 Ania, Jerusalema se anni iti an rietminthâr
sikin lei modôm mak ngeia. 54 Hanchu, ruoisi
Jacob le John'n an rietin chu a kôma, "Pumapa,
anni ngei minmangna rangin Elijah angin invân
renga mei koisumna rangin mini nuom mo?"
an tia. 55 Jisua an tieng ânheia, a ngo ngeia.
56 Male Jisua le a ruoisingei chu khuo danga
an se zoi. 57 Hanchu, lampuia an lôn lâiin, mi
inkhatin Jisua kôma, "Na sêna muntina nang jûi
ki tih" a tia. 58 Jisua'n a kôma, "Sialngei'n kuo
an dôna, vangeiin rubu an dôna, ania, Miriem
Nâipasal chu a lu minngamna rang luo mun
dôn mak" a tipea. 59 Hanchu midang kôma,
"Ni jûi roh" a tipea. Ania ha mi han, "Pumapa,
sêng ka ta, ka pa la phûm bak ki tih," a tia. 60
Jisua'n a kôma, "A thi ngeiin an mithi champui
ngei phûm rese ngei, nang chu sênla, Pathien
Rêngram thurchi va misîr roh" a tia. 61 Mi
dangin a kôma, "Pumapa, nang jûi ki tih, ania,
ki inmingei chong hoiin ni manthân bak roh" a
tia. 62 Hanchu Jisua'n a kôma, "Tutu, âl kaina
taka kut bânga, nûk tienga en chu, Pathien
Rêngrama ranga mi nithei mak" a tipea.

10 Masuole chu, Pumapa'n, midang
sômsarileinik a thanga, abop abopin an
sena rang khopuitina le muntina, ama motona
a tîra. 2 An kôma, "Bu ât rang atama, ania a
mintûp ranga sin rang mi an tôm, Masikin, a
bu mintûp ranga sintho rang mi tîr rangin
bu pumapa kôm ngên roi." 3 "Se roi! Melang
lâia belrite om anga han nangni ki tîr ani. 4
Sumkok mo, cholite mo, kekok mo, chôi no roi;
lampuia khom tute chibai no roi. 5 In nin lûtna
kipa, 'Hi ina hin rathanngamna om rese' ti bak
roi. 6 Rathanngamna midit mi an oma anîn chu
nin rathanngamna chibai hah an chunga om a
tih; an om nôn chu nin chibai hah lâk kîr nôk
roi. 7 Nin tungna ina han omtit ungla, nangni
an pêk murdi sâk ungla, nêk roi, sinthopu chu
lo pêk rang ani sikin. In tin lôrdul no roi. 8
Khopui nin lûta nangni an modôma anîn chu,
nangni an pêk kai chu sâk roi. 9 Ma khuoa
damloi ngei mindam ungla, an kôma, 'Pathien
Rêngram nin kôma ajuong nâi zoi' tipe ngei roi.
10 Khopui nin lûtna nâm nangni an modôm
nôn chu, lampuia jôkpai ungla, 11 nin khopuia
pildi, kin kea kop tena khom nin chunga kin
khôngthâk nôk vang ania, 'Pathien Rêngram
chu nin kôm ajuong nâi zoi!' tipe ngei roi, a tia.
12 Nangni ki ril, Pathien Roijêk Nikhuo tika chu,
ma khopuingei tuong rang nêkin chu, Sodom
chu ajâi om uol atih!" 13 "Korazin, na chungroi
arik bah na! Bethsaida, khom na chung roi arik
bah na! Nangnia sininkhêl itho ngei hah Tyre
le Sydon khuoa tho nisenla chu, thoila puon
insilin, pildi inpolin an sietnangei insîr an tih.
14 Roijêk Nîn chu nin tuong rang nêkin Tyre
le Sydon chu ajâi om uol an tih. 15 Nangma
Capernaum khom, nethenin invân idênin nên
pâk rang mini? Dûkmuna kêng vôrpai na ni
rang." (Hadēs g86) 16 Jisua'n a ruoisingei kôma,
"Tutu nin chong rangâi chu ko chong rangâi
ani, tutu nangni heng chu ni heng ani, tutu ni
heng chu ni tîrpu heng ani," a tia. 17 Hanchu,
sômsarileinik ngei hah râisân takin an hong
kîra, "Pumapa, ni rimingin ramkhoringei tena
kin chong an jôm" an tia. 18 Jisua'n a thuon

ngeia, “Soitan, invân renga kôlinlek anga juong
tâk ku mu,” a tia. 19 An kôma, “Rangâi roi,
murûlngei le âinuvet chunga lôn theina le
râlngei roineina chunga rachamneina nangni
ke pêk, itên nangni minna thei noni ngei,” a
tia. 20 “Ania ramkhoringeiin nin chong an jôm
sikin nan râiminsân no roia, Invâna nin riming
mizieka a om sikin nan râiminsân roi” a tipe
ngeia. 21 Ma zora han Jisua Ratha Inthiengin a
sipa, “O Pa, invân le pilchung Pumapa, mivâr,
mi theithiem ngei kôma ni ip, mi inmôlngei
kôma nu phuong sikin nang ki minpâk. Ani, O
Pa, maha nu lungdo le na nuomlam tak ani,” a
tia. 22 Ka Pa'n neinun murdi ni pêk zoi. Tutên,
Pa ti loiin chu Nâipasal riet mak. Tutên Nâipasal
ti loiin chu Pa khom riet mak, Nâipasalin
ânphuongna ngei tiloiin chu. 23 Hanchu, Jisua
ruoisingei tieng ân heia, inrûkten, “Hi ngei
nin mu hih idôra mi satvur mo nin ni! 24
Dêipungei, rêngngei tamtakin nin mu ngei hih
mu rang an nuoma chuh mu mak ngei, nin iriet
ngei a riet an nuoma chuh riet mak ngei,” a
tipe ngeia. 25 Balam minchupu inkhat Jisua
minvak rangin a honga, a kôma, “Minchupu,
Kumtuong ringna ka manna rangin imo ki sin
rang?” a tia. (aiōnios g166) 26 Jisua'n a thuona,
“Lekhabu'n imo ati? Imo no pore ngâi?” a tia.
27 Hanchu ama'n, “Pumapa na Pathien chu, nu
mulung murdi'n, ni ringna murdi'n, na râtna
murdi'n ni mindonna murdi'n lungkham roh.
Nangma lung nên kham anghan nu bungmingei
lungkham roh ati,” tiin a thuona. 28 Jisua'n
a kôma, “Ni ti mindik, ha angtak han thô
inla, ring ni tih,” a tia. 29 Hannisenla, Balam
minchupu hah theiintum nuomin, Jisua kôma,
“Tumo ku bungngei?” a tia. 30 Hanchu, Jisua'n a
thuona, “Hanchu voikhat, mi inkhat Jerusalem
renga Jericho'a a sea, inru ngei a tonga, an
jêmpola, an tôk bita, a thi vângin an mâk
raka. 31 Hanchu ha lampuia han ochai inkhat
a juong sea, ha mi hah a mûn chu lam dang
tieng a piela. 32 Ma ang nanâk han, Levi mi
a juonga, a ena, hanchu lamsîr tieng a piela.
33 Hanchu, Samari mi inkhat han ha lampuia
lônin a honga, a mûn chu lungkham a mua.
34 A kôm ava pana, a sâbengei sariek le uain
a buoka, a thom pea, a sakuording chunga a
minchuonga, khuol tung ina a tuonga, a donsûi
zoia. 35 A nangtûka chu, sum dârnik a kelsuoa,
khuol tung in enkolpu a pêka, ‘Lei donsûi inla,’
a chunga na thâm kai chu ko hong kîr nôk tika
nang thuon ki tih” a tia. 36 Jisua'n, a kôma,
“Inthum ngei lâia han atu tak ha mo inru ngei
tongpu bungmi ani ranga ni iem?” a tia. 37
Balam minchupu han a kôma, “inriengmupu
tak hah” tiin a thuona. Jisua'n, “Sênla, nang
khom ha ang tak han tho roh,” a tipea. 38
Hanchu, Jisua le a ruoisingei an khuol se nân,
khuo inkhata an lûta, nupang a riming Martha
a ina a modôm ngeia. 39 A juorpuinu riming chu
Mary ani, ama han Pumapa ke bula insungin, a
chongril a rangâia. 40 Ania, Martha chu sinthôn
ânpol oka, a honga, “Pumapa, kênzirpui nûn ke
theivaia sintho ranga ni mâkrak hih ni mindon
pe mak che mo hi?” ni hong san rangin tipe
roh! a tia. 41 Pumapa'n amanu kôma, “Martha,
Martha, neinun tamtak ni mindon sika nênjêl
kêng. 42 Inkhat vai kêng ai nâng, Mary hin
neinun dik a thanga, a kôm renga isut nôk rang
ni khâi mak,” a tipea.

11 Sûnkhat chu Jisua'n, mun inkhata chubai
a thoa. A zoiin chu, a ruoisi inkhatin,
“Pumapa, John'n a ruoisingei chubai tho a
minchu ngei ngâi angin keini khom chubai tho
mi minchu roh,” a tia. 2 Hanchu, Jisua'n an
kôma, “Chubai nin thoa anîn chu hi ang hin
ti roi: ‘Kin Pa: Ni riming inthieng mirit om
rese; Ne Rêngram juong tung rese. 3 Nîngtin
kin sâk rang anâng ngei mi pêk roh. 4 Kin
sietnangei mi ngâidam roh, Keini khomin, kin
chunga saloi tho ngei kin ngâidam ngâi sikin,
Minsinna intakna mi tuong no roh,’” a tipe
ngeia. 5 Hanchu, Jisua'n a ruoisingei kôma,
“Tumakhatin, jânchima a malpa ina se senla,
‘Mal, vâipôl tâpthum ni lei sem roh. 6 Ka malpa
khuola a honga, ite man sâk rang lak nei mu-
unga!’” ti senla. 7 A malpan in sûng renga,
“Ni hong jêl khâi no roh, inkhâr ka kal zoia,
ka nâingei leh kin jâl kêng ani zoi. Inthoiin
ite nang pêk thei khâi no ning!” ti ta senla. 8
Hanchu, a mal ni nia, inthoiin nang a hong pêk
no nâka, inzak loia ne ngênrît sikin inthoiin nu
nuom dôr nang hong pêk a tih, a tia. 9 “Masikin
nangni ki ti, zong roi, ipêk nîng nin tih, rok roi
man nin tih, tôk roi inkhâr mo-ong pe nîng
nin tih. 10 Asikchu, tutu a zong kai chu ipêk
nîng an ta, a rok kaiin chu man an ta, a tôk kai
chu inkhâr mo-ong pe nîng an tih. 11 Nangni
lâia pangei hin, nin nâingeiin ngâ nangni zong
rese ngei, murûl pêk ung mo? 12 Nôn chu, ârtui
nangni zong rese ngei, âinuvet pêk ung mo? 13

Nangni misaloi ngeiin luo, nin nâingei neinun
sa pêkna chang nin rietin te, nin Pa invâna omin
vângin chu a nâingei idôra mo Ratha Inthieng
ai pêk ok rang na! a zongpu murdi chu” a tia. 14
Hanchu, Jisua'n ramkhori chong theiloi inkhat a
rujûlpaia, a jôk suole chu miriem chong theiloi
hah a chong thei zoia. Mipuingei han an kamâm
sabaka. 15 Ania, mi senkhatin chu, ramkhori
rêngpa, Beelzebul kêng, rujûlpai theina ranak
a pêk ani, an tia. 16 Senkhatin chu ama min
ôkna rangin, Pathien renga sininkhel sin rangin
an tia. 17 Ania, Jisua'n an mindonna a rieta,
masikin an kôma, “Kho ram khom insena anni
le anni indoi kai chu ram an tih, insûngkuo
khom anni le anni indoi kai chu inmang an
tih. 18 Soitan rêngram khom pâl sinin anni le
anni an indoiin te, inmo ânding ranga? Inmo,
Beelzebulin rachamneina a pêka ramkhoringei
a rujûlpai ngei ni nan ti thei,” a tipe ngeia. 19
Ma anga Beelzebul sika ku rujûlpai ngâi anin le,
nin nûkjûi ngeiin tu sikin mo an rujûlpai ngâi?
Anni han nin dikloi ani iti nangni an minthâr
ani. 20 Hanchu, Pathien rachama ramkhoringei
ka rujûlpai ngâi anin chu, Pathien Rêngram nin
kôma ajuongtung tatak ani zoi a minthâr ani.
21 “Mi râtin râlrovo kipa, a in a ngâkin chu, a
neinuntin mojôkin a om ngâi. 22 Ania ama nêka
rât uolin a hong doia, a menên chu, ân tûngna
râlrovo nâm a lâk pea, a neinun ai lâk pe khom
a sem minzar ngâi. 23 Tutu keima tienga kop
loi kai chu midoi ania, tutu ni mintûp pui loi
kai chu a chekminchâi ani.” 24 Ratha saloi hah,
mi sûng renga a jôkpaia anîn chu, tui boina
rama inngam mun rokin a chai titira, a man
loi tena chu, “Ki ina kîrnôk ki tih” a tia. 25 A
hongkîr nôkin chu, in phiet min saia cherêl
diem a mua. 26 Hanchu a se nôka, ratha saloi
dang sari, ama nêka puoloi uol a hong tuonga,
an lûta, an om ngâi. Masikin ma miriem omdân
anûka hah chu a motona nêkin a siet uol ngâi.
27 Jisua'n ha chong hah a misîr zoiin chu, mipui
lâi renga nupang inkhat a hêta, “Nupang nang
a vonga nang a donsûinu chu satvur ani,” a
tia. 28 Jisua'n a thuona, “Pathien chong rieta
a jôm ngei chu satvur anni uol,” a tipea. 29
Mipuingeiin an ûmhur lâiin Jisua'n, atûnlai
mingei hih idôra siet mo anni zoi? Sininkhêl an
zonga, hannisenla, Jonah minsinna pênna chu
ite minsinna dang ipêk ni no nih. 30 Nineveh,
khuo mingei ranga dêipu Jonah minsinna ai ni
anga han atûnlâi mingei rangin chu, Miriem
Nâipasal hih minsinna nîng a tih. 31 Roijêk Nîn
chu Thang tienga Rêngnu Sheba lân ding a
ta, atûnlâi mingei theiloimintum a tih. Rêng
Solomon vârna rangâi rang pielin ram latak
renga a hong sikin. Nangni ki ril Rêng Solomon
nêka lien uol hin a om. 32 Roijêk Nîn chu
Nineveh mingei khom hong inding an ta, theiloi
nangni min tum an tih. Jonah chong a rila an
sietna renga an insîr sikin. Nangni ki ril Jonah
nêka lien uol hin a om, a tia. 33 Tutên, châti
mockokin, thupin bêl nuoia dar ngâi mak, a
darna muna kêng an dar ngâi, mi a lût murdi'n
avâr an mu theina rangin. 34 Nin mitngei hi
nin takpuma meivâr ang ani. Nin mit avârin
chu, nin takpum khom a vâr iema, nin mit a
sieta anîn chu nin takpum khom a jîngkhap
ani. 35 Masikin, singthei roi, nin vâr ajîng loina
rangin. 36 Hanchu, châtiin, nangni ai êlminvâr
iem ngâi anga han nin takpum abâk ajîngna
boi riekin, nin pumin vâr iem a tih. 37 Hanchu,
Jisua a chong zoiin chu, Pharisee inkhatin ama
leh bu nêk rangin a siela, male a sea, bu nêk
rangin ânsunga. 38 Pharisee han, Jisua kut
rusûk loia khalâi a ot a mûn chu a kamâm
oka. 39 Hanchu, Pumapa'n a kôma, “Nangni
Phariseengei, kilât le bukhêng apêntieng nin
minsâia, ania, nin sûng tieng chu huongna le
sietna sip ani. 40 Mo ngei, apêntienga sinpu,
Pathien'n asûng tieng khom ai sin nimak mo?
41 Ni kilât le bukhênga om hah inriengngei pêk
inla hanchu, neinuntin inthieng let a tih.” 42
“Nangni Phariseengei nin chung ântak bah na!
nin neinun manvâng, lêngmesêr, chimu murdi,
sômakhat Pathien nin pêka, hannisenla, indikna
le lungkhamna chu nin seleta, ha tak hah kêng
nin sintum, adangngei khom selet uol loiin. 43
Nangni Phariseengei nin chung ântak bah na!
Inkhom ina sukmun asa nin midita, bazar muna
mingei nangni an jâ nin rangâi minluta. 44
Nin chung ântak bah na! Thân muruo sîntholoi
mîn riet loia a chunga an lôn ang hah nin
ni,” a tia. 45 Hanchu, Balam minchupu lâia
inkhatin, a kôma, “Minchupu, ma ni ti hah
keini khom mi na êrona kêng” a tia. 46 Jisua'n a
thuona, “Nangni, Balam minchupungei khom
nin chung ântak, mi chunga pêl ântak, puok rik
nan bânga, a pêlpui rangin chu nin kutmitin
le luo tôn mak chei. 47 Nin chung ântak bah
na! Nin richibul ngeiin an ithat dêipungei thân
nin sinsiema. 48 Nin richibul ngeiin dêipungei
an lei that hah nangnin khom nin pompui

minennân an thânngei nin sinsiema. 49 Masikin,
Pathien vârnân, Dêipungei le Thangtheingei
tîr ka ta, senkhatngei that an ta, senkhatngei
dûk mintong an tih," a tia. 50 Masikin rammuol
insieng renga dêipungei an lei that sikin,
atûnlâi mingei hih dûk mintong nîng an tih. 51
Abel an that renga Zakariah dênin, ama vâng
chu mâichâm le Muninthieng kâra that ani.
Nangni ki ti, masik piela han atûnlâi mingei dûk
mintong nîng an tih. 52 Balam minchupungei
khom nin chung ântak bah na! Rietna inkhâr
in ongna chabi nin vonga, nangni lak lût no
tunuia, a lût rang a nuomngei tena nin khapa.
53 Hanchu, Jisua'n ha mun a mâkin chu, Balam
minchupungei le Phariseengeiin an dema chong
rekel tamtak an rekela. 54 Thuonna minchâi a
neia sûr theina rangin an muruong chien ani.

12 Mipui isâng tamtak, inkhat le inkhat
insirpolin Jisua an bôma. Jisua'n a
ruoisingei kôma, "Pharisee asarotholngei chol
renga singthei roi. 2 Jâttin ihîpa om la phong
nîng a tih, a ipa om khom la phuongsuok nîng
a tih. 3 Masikin, aĵinga nin ti ngei hah sûn
khovâra lân phuong nîng a ta, khâltan sûnga
kuor kunga nin ti ngei hah inchunga chuongin
tânghâi la nîng a tih," a tipe ngeia. 4 Ka malngei
nangni ki ril, ei takpum that suonûka, ite mi lo
thei khâiloi chu chi no roi. 5 Tumo nin chiruo
nangni ril ki tih. Thi nûk khoma, dûkmuna
nangni pai theina rachamnei ani sikin, Pathien
chi roi, ani, nangni ki ti, Ama vai chi roi. (Geenna
g1067) 6 Invate rangnga poisa nikin an juor
ngâi ni mak mo? Ania, Pathien'n chu inkhat
te luo hah mingil ngâi mak. 7 Nin lu chunga
nin samngei tena khom itelvar kêng. Masikin,
chi no roi, invate tamtak nêkin nin lut uol. 8
"Nangni ki ril, tutu lôko rieta ni thop kai chu,
Miriem Nâipasal khomin Pathien vântîrtonngei
makunga thop a tih. 9 Tutu lôko rieta ni hengpai
kaichu, Miriem Nâipasal khomin vântîrtonngei
makunga hengpai a tih. 10 Tutu Miriem Nâipasal
rilsiet chu ngâidam nîng a ta, Ratha Inthieng
rilsiet chu ngâidam nino nih." 11 "Hanchu, nin
roi jêk rangin synagog mo, governor makunga
mo, roijêkpungei makunga mo, nangni an tuong
tikin, inmo ki thuon rang, imo ki ti rang, tiin
nin mulung min ĵîng no roi. 12 Nin ti rang chu a
zora tika Ratha Inthiengin nangni ril a tih." 13
Mipui lâia mi inkhatin Jisua kôma, "Minchupu,
Ka lâibungpa kôm, kin pa rochon mi mâk pe mi
sem rangin tipe roh," a tia. 14 Jisua'n a thuona,
"Mala, nangni inik chungroi jêk rang le nin
rochon sem rangin tumo roineina mi pêk?" a
tia. 15 Hanchu, an rênga kôma, "Singthei roi,
ôinangei murdi renga indîn thei roi, asikchu,
rochon, neinangei hih miriem ringna abitak
nimak, idôr khom nei resea," a tipe ngei. 16
Male, Jisua'n hi chongmintêk hih a ril ngeia,
"Mi aneipa inkhat hin a loia chimu tamtak a
minvânga, 17 Inmo ko tho rang ani zoi, o, ka
bu le bâl darna rang dôn khâi mu-ung hi," tiin
a mindona. 18 Hi anghin tho ki tih, ka sasier
set ka ta, anêka lien uol sin ki tih, mahan ke
neinun murdi dar ki tih. 19 Maleh, ka ratha
kôma, "Ratha, kum tamtak rang neinun sa nu
bûm zoi sikin, sâk inla nêk roh, ningbei riemin
om roh tipe ki tih" a tia. 20 Ania, Pathien'n
a kôma, "Amo, avien jân reng ni ringna aboi
rang kêng ani zoi, hi neinun ni isuo ngei hih
tuta rang tak mini?" a tipea. 21 Hanchu Jisua'n,
"Pathien tieng nei loia, eini ta rang vaia rochon
a bûm chu ha anga han nîng a tih" a tia. 22
Jisua'n a ruoisingei kôma, masikin nangni ki ti,
nin taksa sâk nêk rang, nin sil nin bom rang
nin kâng mindoi no roi. 23 Sâk nêk rang nêkin
ringna alut uol, silbom rang nêkin takpum alut
uol. 24 Invatengei en ta u, chimu khom tu mak
ngei, bu khom ât mak ngei, sasier khom nei
mak ngei, hankhoma Pathien'n a vâia, vangei
nêkin nin lut uol ok. 25 Tumo a kângdoi sika a
ringna a min sôt thei uola? 26 Ma ngeite luo nin
tho thei loiin, imo neinun dang vângte nin kâng
nin mindoi? 27 Ram pârngei en ta u, sin khom
tho mak ngei, puon khom không mak ngei.
Ania nangni ki ril, ma dôra anei, rêng Solomon
luo han hi pârte hih phâk mak. 28 Pathien kêng
loisûl puon minsil, sûl aviena oma nangtûka
lungthua hâl rip rang. Nangni vâng chu, nangni
minsil no ni mo? Nin taksônna achîn bah na!
29 Masikin nin sâk nin nêk rang mindonin nin
kângmindoi no roi. 30 Jentailngeiin ma ang roi
chu an mindon ngâi. Nin Pa'n nin inâng chu
a riet let. 31 Manêkin a Rêngram mindon bak
ungla hanchu ha neinunngei ha chu nangni
pêng a tih. 32 "Chi no roi, lôm achînte ngei, nin
Pa'n a Rêngram nangni pêk rang a nuom. 33 Nin
neinun murdi zuor ungla, inrieng ngei pêk roi.
Sumkok chettheiloia thun ungla, invâna achiem
thei khâiloina ranga, inrungeiin an murûk thei
khâiloina, rengên a siet thei khâiloina ranga
ninta rangin rochon bûm roi. 34 No rochonngei

omna kipa nu mulungrîl khom om tit a tih. 35
"Nin puon insilin, nin kong khitin, nin châti
mochokin, tiklâi khomin intûng chienin om
roi, 36 tîrlâm, an pu innei ruolhoi renga juong
rang lei ngâk chien anghan. A juongleh, inkhâr
a tôka mo-ong kelen rangin. 37 Tîrlâm, an pu
juonga intûng chiena om ai juong mu chu mi
satvur anni. Nang ki ril, a kong khit a ta, insung
a ta, ngâk a tih. 38 Jânchima mo, arkhuona mo, a
juonga intûng chiena ai mu ngei chu mi satvur
anni. 39 Mahih riettit roi, in pumapa'n inru
hong rang riet senla chu a in minset no nih. 40
Masikin nangni khom intûng chienin om roi,
nin tûng loi lâitakin Miriem Nâipasal juong a
tih," a tia. 41 Peter'n, "Pumapa, hi chongmintêk
hih keini rang vai mo ni ti, mi murdi rang mo?"
a tia. 42 Pumapa'n a thuona, "tîrlâm iem om
avâr tak, a pûn a insûng a cherêla, tîrlâm dang
ngei azora kipa, an sâk a sem pe ranga uliena ai
be chu tumo nini? 43 a pu a honga, ha anga lei
tho tîrlâm ai mu chu mi satvur ani. 44 Adiktakin
nangni ki ril, ha tîrlâm tak hah a pun neinun
enkolpun sin a tih. 45 Hannisenla ha tîrlâm han
a mulungin, ku pu la juong vak no nih, tiin a
tîrlâmpa ngei, a tîrlâmnu ngei jêm senla, sâkin
nêkin lênrûi senla, 46 Ha tîrlâm hah ân ningloi,
ân tûngloi kârin, a pu juong a ta, tuk nôinek a
ta, a iemloi ngei rangtum minchang a tih. 47
Tîrlâm a pu nuomlam riet chaka intûng loia,
sin nuomloi chu na takin jêmpol ńîng a tih. 48
Hannirese, riet loi sika, tôkmol sâkna rak tho
minchâi chu jâmin jêm ńîng a tih. Tutu atam
an pêk kôma atam zong an ta, atam uol an ipêk
kôma chu atam uol rok an tih. 49 "Pilchung mei
leh hâl ranga juong kini, atûn khom kâng kelen
tarse ku nuom. 50 Baptisma ka chang ranga
om hih, ânzoi mâka chu ki ning ânîp bah! 51
Rammuola inngeina min lêng ranga juongin mo
mi nin tûng? Inngêina min lêng ranga juong
ni mu unga, insenna min lêng ranga juong
kêng kini. 52 Atûn renga insûngkuo inkhata mi
rangnga insen an ta, inthum ngeiin inik ngei
doi an ta, inik ngeiin inthum ngei doi an tih.
53 Pa ngeiin an nâingei, nâingeiin an pangei,
nungeiin an nâinupangngei, nâinupangngeiin
an nungei, tarpingeiin an moingei, moingeiin
an tarpingei doi an tih," a tia. 54 Jisua'n mipui
ngei kôma khom, "Nitâk tieng sûm a jînga anîn
chu ruo a juong rang kêng nin tia, juong khom
a juong ngâi. 55 Hanchu thînthi a hong sêma
anîn chu alum rang kêng nin tia, alum khom
alum ngâi. 56 Asarotholngei o! phil le invân
nin ena, khuo om rang tie nin riet theia, ania,
atûnlâi zora om tie ithomo nin riet thei loi?" a
tia. 57 "Ithomo nin theiin neinun dik sin rang
nin mindon loi? 58 Mîn roijêkmuna nang an
kai rangin chu, ha mi lehhan roijêkmun tung
mân inngêina sinpui roh, aninôn chu, roijêkpu
makunga nang kai a ta, intâng ina nang khum
an tih. 59 Nang ki ril, poisa apêkte luo ne pêk
let mâka chu mahan om ni tih," a tia.

13 Ma lâiahan mi senkhatngei an oma, ha
ngei han Galilee mingei Pathien kôma
an inbôl lâia Pilat'n, mi a that thurchi Jisua
an rila. 2 Jisua'n a thuona, "Ha anga, ithata
an om hah Galilee rama midang ngei nêkin a
nunsie uolin nin mindon mo?" 3 "Ni tet mak!
Nangni ki ril, nangni khom nin sietna nin insîr
nônchu, anni ngei angin nin thi var rang. 4 Mi
sômleiriet ngei Siloam in insâng achima athi
ngei hah Jerusalema midang ngei murdi nêkin
an saloi uolin nin be mo? 5 Ni tet mak! Nangni
ki ril nin sietna nin insîr nônchu anni ngei
anghan thîng nin tih," a tia. 6 Hanchu, Jisua'n
hi chongmintêk hih a misîra, "Mi inkhatin a
grape ruhuona theichang kung a linga. A mara
a juong ena man maka. 7 Hanchu, ruhuon
enkolpu kôma, 'En roh, kumthum piel hih hi
theichang kunga hin amara ku juong roka,
inkhat luo man mu-ung.' Phûrpai roh, ithomo
mun ai luo tit ranga," a tia. 8 Ania ruhuon
enkolpu han, "O pu, kumkhat mamang la om
hi rese, a revêl tuk ka ta, a urna rangin vur ki
tih. 9 Nakuma ânrân chu sa ok a ta, ânra nôn
chu phûrpai roh" tiin a thuona. 10 Sabathni
voikhat chu Jisua'n, synagog ina a minchua. 11
Ramkhori sûr nupang inkhat kum sômleiriet
damloi a oma, inkona injîk thei loi ani. 12
Hanchu, Jisua'n a mûn chu a koia, "Nuvengtenu
na natna renga no jôk zoi" a tipea. 13 A chunga a
kut a minngama, harenghan ân jîkzata, Pathien
a minpâk zoi. 14 Hanchu, Jisua'n Sabathńîn mi
a mindam sikin synagog taka ulienpu a ning a
thika, mipui ngei kôma, "Sûnruk sin ei thona
rang a om, ha nia han hong ungla dam roi,
Sabathńîn chu ni no rese" a tia. 15 Pumapa'n a
thuona, "Nangni, asarotholngei, nin serâtchal
mo, nin sakuording mo, Sabathnin sûntin tui
min nêk rangin nin tuong ngâi ni mak mo? 16
Hi nupang, Abraham jâisuon, kum sômleiriet,
satanin ai khit hih, Sabathnin min jôk rang ni

mak mo?" a tia. 17 A chongthuon han a râlngei
mâimôk an tonga, mipui lakin a sininkhêl sin
sikin an râisâna. 18 Jisua'n a rekela, "Pathien
Rêngram hih imo ai ang? Ileh mo ki mintêk
rang? 19 Ancham ru, mi inkhatin a lâka loilâia a
tua. A kung ahonn insôna, thingkung ahong
changa, a machangngeia han vangeiin rubu an
phan anghan ani" a tia. 20 Jisua'n a rekel nôka,
"Ileh mo Pathien Rêngram ki mintêk rang ani
zoi? 21 Nupang inkhat chol a lâka, vâipôl, liter
sômminli leh a minpola athoi mâka tâidôna
ai bil angha ani" a tia. 22 Jisua'n Jerusalema a
se malamin, khopuingei le khuotengeia mi a
minchu ngeia. 23 Tumakhatin, O pu, mi tômte
vai mo sanminjôka om rang? tiin a rekela. 24
Jisua'n a thuona, "Inkot in-epa lût rang ranak
song roi, mi tamtakin bôk an ta chu lût thei no
ni ngei. 25 A in pumapa ânthoia inkhâr akal
suole chu, pêntieng indingin inkhâr tôk nin ta,
'A pumapa, inkhâr mi mo-ong pe roh' ťîng nin
ta, ama lakin, 'Khotienga mi mo nin ni, nangni
riet mu-ung, ko kôm renga rotpai roi,' nangni
ťîng a tih. 26 Maleh, nangnin, munkhatin ei
sâka, ei nêka, kin khopuia khom mi ni minchu
ngâi duo! la ťîng nin tih." 27 Nikhomrese, ama
han, "Khotienga mi mo nin ni, nangni riet ngâi
mu-ung, Ko kôm renga rotpai roi, mipuoloi
ngei nangni ti nôk a tih." 28 "Ipaia nin om tikin
chu chapin, hâ riel nin ta, Abraham ngei Isaac
ngei, Jokob ngei le dêipungei murdi chu Pathien
Rêngrama omin mûng nin tih. 29 Mingei sak
le thang, sim le mâr renga hongin Pathien
Rêngram ruolhoia insung an tih. 30 Hanchu
atûna nûktak ânta ngei khom hih motontak la
ńîng an ta, motontak ngei khom nûktak la ńîng
an tih," a tia. 31 Ha lâitaka han, Pharisee senkhat
an honga, Jisua kôma, "Jôk inla hi mun renga
hih mun danga rot ta roh, Herod'n nang that
rang ai ti kêng," an tipea. 32 Jisua'n, "Se ungla
ha sial hah varil roi, avien, nangtûk ramkhori
rujûlpai ka ta, a sûnthum ńîn ki sin zoi ki tih."
33 Ikhomnisenla, avien, nangtûk, hatûk ke se
tit rang ani, Jerusalem pêntieng dêipu that
ngâi ni mak an tia. 34 "O, Jerusalem, Jerusalem!
Dêipungei thatpu, no kôma Pathien'n a hongťîr
ngei lung leh dêng thatpu, ârpuinûn a mantha
nuoia ate ngei ai op ngâi anghan, voizet mo
nang opbûm rang ko bôk zoi, ania nuom mak
che. 35 Masikin, Pumapa riminga hong chu
'Pathien'n satvur rese' nin ti mâka chu nin
Biekin ram a ta, ni mu nôk khâi no tunui," a tia.

14 Sabathni voikhat chu, Pharisee ulien
inkhat ina Jisua bu nêk rangin a siela,
ńîn an enrichika. 2 Mi inkhat a ke, a
bânngei inthing, Jisua kôma a honga. 3 Jisua'n,
Balam minchupungei le Phariseengei kôma,
"Ei Balamin Sabathni mi mindam a phal mo,
phal mak mo?" tiin a rekel ngeia. 4 Hanchu
an dâireka, Jisua'n damloi hah a sûra, a
mindama, a min se zoia. 5 Hanchu, Jisua'n an
kôma, tumakhatin a nâipasal mo, a seratchal
mo, Sabathnin tuikhura tâk senla, Sabathni
nikhomrese, kelsuo kelen no tunui mo? a tia. 6
Hannisenla ha chong hah tutên thuon thei mak
ngei. 7 An mi siel ngei mi senkhatin sukmun
asa an thang, a mûn chu Jisua'n hi chongmintêk
hih a ril ngeia. 8 "Ńîn inneina ruolhoia nangni
an sielin, sukmun asana insung no roi." nin
nêka mi lien uol an sielin chu, 9 in pumapa
no kôma hongin, "Ama hi mun ot roh" ťîng
a ta mâimôk takin mun innuoina insung ni
tih. 10 Manêk han, nang an siela anîn chu mun
innuoina insung inla, a pumapa hong a ta, no
kôma, "Mala, mun asana hong insung roh ťîng
a ta, hanchu, khuolmingei makunga mirit lông
ni tih. 11 Omlien ngei kai intem an ta, omchîn
ngei chu minlutin om an tih," a tia. 12 Jisua'n a
sielpu kôma khom, "Sûna mo, jâna mo, ruolhoi
no tho tikin chu, na malngei mo, na lâibungngei
mo, nu sûngsuokngei mo, nu bunga minei ngei
mo, siel no roh, nônchu nang siel nôk an ta,
nang thuon nôk an tih. 13 Ruolhoi no thôn chu
inriengngei, a ôingei, kholrangei, mitchongei
siel roh, 14 nang an thuon theiloi sikin sat
nang vur sâng a tih, midikngei inthoi nôk tika
Pathien'n nang thuon a tih," a tipea. 15 Hanchu,
a khêng otpui inkhatin a chongril a rieta, a
kôma, "Pathien Rêngrama ruolhoia insung rang
ngei chu idôra râisân a om rang mo na!" a tia.
16 Jisua'n a kôma, "Mi inkhatin ruolhoi roiinpui
tak a minsûka, mi tamtak a siela, 17 anêk zora
tikin chu a mi siel ngei kôma, 'Hong ta roi jâttin
ânzoi zoi,' iti rangin a ťîrlâm a ťîra. 18 Hanchu
an rêngin inlêmna an nei chita, A motontak
han a kôma, 'Loi ko rochôka, a en ke se rang, ni
muduol roh,' a tia. 19 Mi dangin, seratchal bop
rangnga ko rochôka, a enmindik rangin ke se
rang ani, ni lei muduol roh," a tia. 20 Mi dangin,
"inkenei suobil kêng ania, masikin hong thei
no ning," a tia. 21 Ma ťîrlâm hah a se sirin chu
a pu a rila. A pumapa hah a takasia, a ťîrlâm
kôm, "Se lalai inla, kotmâingeia, lamlienngeia,

inriengngei, a ôingei, mitchongei, kholrangei
hongtuong ngei roh," a tia. 22 Tîrlâm han a
kôma, "O, pu ni ti anghan ko thoa, ania, mun
tamtak a la tong" a tia. 23 Hanchu a pûn, a
tîrlâm kôma han, "Sênla, lamliena, lamkêma
mingei, ki in sipna rangin hongtuong lût roh. 24
Nang ki ril, mi ki siel ngei han tutên ka ruolhoia
sâk noni ngei a ti," a tia. 25 Voikhat chu mipui
tampa Jisua leh an inruoia, an tieng ânheia,
an kôma, 26 "Tutu a nû le a pa, a lômnu le a
nâingei, a lâibungngei le a sarnungei, le ama
takpum nêka, lungkham mi mu uol nônchu,
ko kôma hongin ku ruoisi nithei no nih. 27
Tukhom ama khros ruputa mi jûi loipu chu ka
ruoisingei nithei no nih," a tia. 28 Tumakhatin
in insâng sin rang bôk senla, insungin a sin
zoina rang sum a dôn le dônloi mindon bak a
tih. 29 Lungphûm a phûm suole, zoi thei khâi
tano senla, a mu nâmin munuisan an tih. 30 A
in sin a phut nâka chu, zoi thei khâi mak tîng an
tih. 31 Hanchu, tu rêng mo, a mi isângsôm leh
rêng danga mi isângsômnik leh ama doi ranga
juong, a ngam rang le ngamloi rang, insungin a
mindon bak loi rang? 32 A doi ngamloi rangin
chu, alazana an la om lâiin, inngêina sin rangin
thangthei tîr a tih. 33 Ma anghan, tutu nangni
khom a nei murdi a mâk riei nônchu ku ruoisi
ni thei no tunui. 34 "Michi hi asa, ania, a alna
boi ta senla chu, min al nôk thei ni khâi mak. 35
Pil rang khomin, ur rang khom sa mak, vôrpai
rang vai kêng. Kuor nin dônin chu rangâi roi,"
a tia.

15 Sûnkhat chu sumrusuongpungei mi tamtak
le mi nunsiengei Jisua kôm chong rangâi
rangin an honga. 2 Phariseengei le Balam
minchupungeiin, "Hi mi hin, mi nunsiengei a
modôma, munkhatin sâk khom an sâkpui ngâi,"
tiin an chiera. 3 Masikin, Jisua'n hi chongmintêk
hih a rila. 4 Nin kâra inkhatlam hin belri
razakhat nei ungla, inkhat inmang senla imo
a tho rang? Sômkuoleikuo hah sûla mâng a
ta, ânmang hah aman mâka rok noni mo? 5 A
manin chu râisân takin a dâra hong ruputin
a ina hongpui a tih. 6 Hanchu a ruolngei, a
bungmingei koitûp a ta, ke belri inmang ka man
nôk zoia, ka râiasân. Masikin, râisânna mi tho
pui roi tîng a tih. 7 Ma anghan, nangni ki ril,
mi sômkuoleikuo insîr nâng khâiloi ngei nêkin
mi nunsie inkhat insîr sikin invâna râisânna a
om uol ngâi. 8 Nupang inkhatin sumdâr sôm
nei senla, inkhat minmang senla, imo tho ni?
Châti mochokin a in phiet a ta, a man nôk mâka
takintâi takin rok a tih. 9 A man nôkin chu a
chamnungei le a bungmingei koitûp a ta, an
kôma, ku sumdâr minmang ka man nôk zoi
ka râiasân, râisânna mi thopui roi tîng a tih.
10 Nangni ki ril, ma anghan mi nunsie inkhat
insîr sikin Pathien vântîrtonngei an râiasân
ngâi. 11 Jisua'n, "Mi inkhatin nâipasal inik a
neia; 12 nâipang uolin a pa kôma, 'O, pa rochon
ka chang rangtum chu atûn mi pêk ta roh,' a
tia. Hanchu, a rochon hah a nâingei an ruonin a
sem pe ngeia. 13 A nâipang uol han, sûntomte
suole chu a changtum murdi a juora a lâk rieia.
Hanchu a in mâkin ram lataka a sea, nuomninga
omin a sum a hekpe zoia. 14 Hanchu, a sum a
hekpe suole chu, ha rama han mâitâm achula,
ite sâk rang nei khâi maka. 15 Hanchu, ha rama
mi inkhat ava pana, ama han a vokngei enkol
rangin a loia a tîra. 16 Vokngei sâk ngâi bê
hôkngei sâk rangin a ôi zoia, ania, tutên ama
a sâk rang pêk mak ngeia." 17 "Nangkana, a
honng inrietsuok le chu, 'Ka pa ina inlo mingei
bu nêk zoiloi pêna a nei intam tia laka, kei
lakate hin vonchâmin ki thi rang na! 18 Inthoi
ka ta ka pa kôma se nôk ki tih, a kôma, O pa,
Pathien chunga le nangma chunga ku nunsie
zoi. 19 Na nâia be rangin luo chuk khâi mu-
ung, no kôma inlo mi inkhat angin mi be ta
roh,' tîng ki tih," a tia. 20 "Hanchu ânthoia,
a pa kôma a se zoia. Lâtaka a la om lâiin a
pa'n a lei mua, lungkham amu oka, a tâna, a
kola, a tuma. 21 Hanchu, 'O pa, Pathien chunga
le nangma chunga, ku nunsie zoi, na nâia be
rangin chuk khâi mu-ung,' a tia. 22 Hannisenla
a pa'n, a suokngei kôma, Innot takin rovo satak
min hak roi, a kutruola kutsabi minbun ungla,
a kea kekok minbun roi. 23 Serat tuoi sa tak
that ungla, râisânna ruolhoi sâk ei tih. 24 Hi ka
nâipasal hih, a thia ân thoinôk ani; ânmanga
man nôk ani," a tia. Hanchu râisânna ruolhoi an
phut zoi. 25 Hanchu a nâi ulien uolpu chu loia a
oma, in a hongtung rangin chu, berlem miring
le lâm rahang a rieta, 26 Hanchu tîrlâm inkhat
a koia, Imo ani zoi? tiin a rekela. 27 Hanchu,
a kôma, "Na nâipa a hongkîr nôka, nin pa'n a
ring a dama amu nôk sikin râisânnân serat tuoi
thâitak a thata, ruolhoi a tho ani," a tipea. 28
Hanchu, a ulienpa chu a taksi sabaka, ina khom
lût nuom khâi maka, hanchu a pa a hongsuoka,
a methêma. 29 Ania a pa kôma, "En roh, hi ten

kum hih nata rangin tîrlâm sinin ki sina, no
chong khom jôm loiin om ngâi mu-ung. Ania
imo mini pêk ngâia? Ka malngei leh ruolhoi
thona rangin, kêlte luo mi pêk ngâi mak che.
30 Hannisenla, hi na nâi norchon notizuorngei
kôma ânchêk suole a hongkîr nôkin chu, serat
tuoi thâitak na thatpui," a tia. 31 A pân a kôma,
"ka nâipasal ko kôma omtit kêng nini, ki nei
murdi hih nata kêng. 32 Ania, râisâna ei mang
rang kêng ani, na nâipa hih a thia a ring nôk
kêng ani, ânmanga ei man nôk ani sikin," a
tipea.

16 Jisua'n a ruoisingei kôma, "Mineipa
inkhatin a tîrlâm, a rochon enkolpu a neia,
a pu sum ânchêk tiin a pu kôma an nôna. 2
Masikin a pûn a koia a kôma, Nu chung roi
ki riet hih inmo ani? Nu sum enkol, a roi
an rêngin miziekin mi pêk roh, atûn renga
chu sum enkolpu chang thei khâi no tinih,"
a tipea. 3 Ha tîrlâm han, "ku pûn ki sinna ni
minmâkin imo ki sin rang? pil tuk laka rât mu-
unga, kutdo laka kên zaka," a tia. 4 Hanchu,
ki sin hih ni minmâk tika, malngeiin an ina
min man om theina rang chang ki riet zoi, a
tia. 5 Hanchu, a pu sum ântângngei nâm a
koia, amotontakpa kôma, "idôrmo nêntâng?" a
tia. 6 Ama han, "Olive sariek ûm razakhat" a
tia. A kôma, "hi nêntângna lekha, thuon inla,
sômrangngân miziek roh," a tipea. 7 Midang a
rekel nôka, nangte idôr mo nêntâng? a tia. "Bu
tumbu isângkhat" a tia. "Hi nêntângna lekha,
razarietin miziek roh" a tipea. 8 Hanchu, a pu
sum enkolpu dikloi, a milak thei tie ânpâka,
avâr nâingei nêkin rammuol nâingei hi atûnlai
roia chu an vâr uol, a tia. (aiōn g165) 9 Jisua'n,
"Nangni ki ril, rammuol rochonin ruol sin no
ungla, aboi tikin kumtuong ina nin om theina
rangin," a tia. (aiōnios g166) 10 Tutu atômte chunga
iemom chu atam chunga khom iem aom ngâi,
tutu atômte chunga iemomloi chu atam chunga
khom iemom ngâi mak. 11 Rammuol rochona
luo iem nin om nônte, tumo rochon tak vâng
hate nangni minrâk ranga? 12 Midang ta chunga
luo iem nin om thei nônte, ninta hah tumo
nangni pêk ranga? 13 "Tîrlâm inkhatin pu inik
sin tho pe thei no nih. Inkhat heng a ta inkhat
midit a tih, nônchu, inkhat sûr a ta, inkhat
mathân a tih. Pathien le sum sin minlop thei
no tunui," a tia. 14 Hanchu, Pharisee, sum
rangâiminlut ngei han a chong murdi an rieta,
an chiera. 15 Jisua'n an kôma, "Mi mitmua a
dikin nin inlanga, ania, Pathien'n nin mulung a
riet. Miriemin neinun aliena ai be hih Pathien
mitmûn chu akâmboi ani," a tia. 16 Moses Balam
le dêipungei lekha ngei han Baptispu John
tena hah a huoma, masuo renga chu Pathien
Rêngram Thurchi Sa an misîra, mitinin rangrâta
lût rangin an pût chita. 17 Ania, Balam chong,
miziek minhâng chînte boi nêkin invân le pil
aboi abai uol. 18 "Tutu a lômnu a mâka, midang
a neiin chu a inrê ani, mi imâknu neipu khom
a inrê ani." 19 Mineipa inkhat a oma, puon
mantam ngei silin nîngtinin hoiinhâia lêngin a
om ngâia. 20 Inrieng inkhat, a riming Lazarus
a vun pânin a tuom, mineipa inkot bula an
hongtuong ngâi, a oma. 21 Mineipa dosâng
nuoia bu ramal tâk nêk rang a nuoma, uingei
lakin apân an miliek pe ngâia. 22 Inriengte hah
a thia, invânram ruolhoia Abraham kôla insung
rangin vântîrtonngeiin an tuonga. Mineipa
khom a thia an phûma. 23 Ithi khuoa ana
tuongin a oma, a hong tanga lâtaka Lazarus,
Abraham kôla insung a hong mua. (Hadēs g86) 24
Hanchu ân-ieka, "O pa, Abraham lungkham ni
mu inla, Lazarus a kutpâra, tui mindui senla,
ke melei mindâi rangin ni juongtîr pe roh, hi
meia hin ana ki rietrai zoi sikin," a tia. 25 "Ania,
Abraham'n, Ka nâipasal, ni ring lâiin, neinunsa
murdi na changa, Lazarus rêk chu asaloi murdi
ai chang hah riet roh bah, ania atûn ama chu,
hoi takin a oma, nang chu ana tuongin no om
zoi ani. 26 Mapêna tutu anuom khomin, hi
tieng renga ha tieng inkân thei loina rang le ha
tieng renga hi tieng kânga hôn kân thei loina
rangin ei kâra hin pil achat inthûk a om kêng,"
a tia. 27 Hanchu mineipa han, "O pa, Abraham,
Lazarus hah ka pa insûngkuoa ni tîr pe rangin
nang ki ngên. 28 Lâibung rangnga ke neia, hi
natna muna an hong loina rangin ni juong ril
pe rese," a tia. 29 Abraham'n, "Na lâibungngei
ril rang chu Moses le dêipungei an nei mo ka
ta, ha ngei chong hah rangâi rese ngei," a tia.
30 "Mineipa han, O, pa Abraham, mavai han chu
chuk thei no nih, athi renga ânthoi ngei an
kôma se vaiin kêng an sietna an insîr rang," a
tia. 31 "Ania, Abraham'n, Moses le dêipungei hê
an lâk nônchu, athi renga inthoinôkin se senla
ngei khoma, taksôn uol noni ngei," a tipe.

17 Jisua'n a ruoisingei kôma, inpalna hih
omloi thei nimak, ania inpalna min ompu

chung chu ântak bah na! 2 Hi mi chĩnte ngei
lâia inkhatlam minpal chu, a minpalpu ringa
han bunôilung minĩn tuikhangliena vôrpai ni
senla, ata rangin sa uol a tih. 3 Singthei roi, na
lâibungin nunsie a thôn chu ngo roh, ânsĩrin
chu ngâidam roh. 4 nu chunga sûnkhatin voi
sari saloi a thôn, voi sari kênsĩr tiin, no kôm
a hongin chu, na ngâidam ngêt rang ani. 5
Ruoisingei han a kôma, "Pumapa, kin taksônna
mi min detpe uol roh," an tia. 6 Hanchu, Pumapa
han, "Ancham ru dôra hih taksônna nin neia
anĩn chu hi thingtheimu kung hih hong inphôi
inla, tuikhangliena hong inphun roh, tĩng nin
ta nin he rangâi kelen atih," tiin a thuona. 7
"Hanchu, nin lâia tumakhatin, tĩrlâm pil tukin
mo, belri hôlin mo, nei ungla, chuon a hong
tungin, 'Bukhalâi hong ot kelen roh' tumo a
ti rang nin nia? 8 Manêkin, 'Ku bukhalâi ni
do bak inla, rovo tho inla, ka sâk ke nêk suo
mâka ni ngâk roh, masuole nêk ni tih,' tumo
a ti loi ranga? 9 Suokin chong a jôm sikin
tumo râisânchong a ril ngâi? 10 Ma ang tak
han, nin sintum nin sin suonûk khomin, tĩrlâm
papai kêng ei ni, ei sintum ei sin chak kêng
nin ti rang ani." 11 Hanchu, Jisua'n Jerusalem
a se malamin, Samaria le Galilee kâra ramria
a lôna. 12 Khuo inkhat a lûtin chu miphâr
sômin an intongpuia. Lâtaka an indinga, 13 an
inieka, "Jisua Minchupu, inrieng mi mu roh!"
an tia. 14 Jisua'n a mu ngeia an kôma, "Se
ungla, ochaingei kôma vân en roi" a tipe ngeia.
Lampuia chu an dam zoia. 15 Inkhatin chu a
dam zoi iti a rietin chu, rôl inringtakin, Pathien
minpâk pumin a hongkĩr nôka. 16 Jisua ke bula
inbokin râisânchong a rila, ha mi hah Samaria
mi ani. 17 Jisua'n, "A damngei hah mi sôm nin
nia, adang ikuo ngei hah khonmo an om? 18
Ithomo hi ramdangmi vai himo Pathien minpâk
ranga hongkĩr nôk?" a tia. 19 Hanchu, a kôma,
"Inthoi inla se ta roh, na taksônna hin nang
a mindam ani," a tipea. 20 Pharisee senkhat
ngeiin Pathien Rêngram juongtung rang roi
an rekela, Jisua'n, "Pathien Rêngram chu mu
theiin juongtung no nih. 21 Tutên 'En roh,' hin
kêng a om, son kêng a om ti no nih. Pathien
Rêngram chu nin lâia kêng a om," tiin a thuona.
22 Hanchu, a ruoisingei kôma, "Miriem Nâipasal
ringlâi sûn hi sûnkhat te luo nin mu nuom ni,
la om a tih; ania mu khâi no tunui." 23 Mĩn nin
kôma, "'En roh sô soh!' 'En roh hi hih,' tĩng an
tih, ania, a en rangin vase no roi. 24 Invâna kôl
ânleka, kôlkung renga kôlmong dêna ai vâr ngâi
anghan, Miriem Nâipasal juong ni lechu, nĩng a
tih. 25 Ania, ma mâna han tuong ok a ta, atûnlâi
mingei hengpaiin om a tih." 26 Noah zora lâia
anghan Miriem Nâipasal zora khom nĩng a tih.
27 Noah, rukuonga a lûta, tuilienin a that riei
mâka chu mitinin an sâkin an nêka, nupang
pasal omsiet an tho ngâi. 28 Lot zora anghan mi
tinin an sâkin an nêkin, an rochôka, an juora,
an linga, in an sin ngâia. 29 Lot'n Sodom a mâk
nin chu mei leh kât invân renga a juonga, a that
riei ani. 30 Ma anghan, Miriem Nâipasal juong
inlâr nĩn chu juong om a tih. 31 Ha nĩn chu
inchunga ompûn, a neinun lâk rangin chum
no rese. Ha angdênin, loia om khomin a ina
hongkĩr no rese. 32 Lot lômnu riettit ngâi roi.
33 Tutu a ringna mojôk rang bôk kaiin machân
an ta, a machân kaiin jôk an tih. 34 Nangni ki
ril, ha ni jânin chu, jâlmun khata mi inik jâl
an ta, inkhat tuong nĩng a ta, inkhat mâk nĩng
a tih. 35 Nupang inikin sângsuk an ta, inkhat
tuong nĩng a ta, inkhat mâk nĩng a tih. 36 Loia
mi inik om an ta, inkhat tuong nĩng a ta, inkhat
mâk nĩng a tih, a tia. 37 Hanchu, ruoisingeiin,
"Pumapa khotieng mo?" an tia. Jisua'n, "Ithi
ruok omna kipa sêlkurungei intûp an tih," a
tia.

18 Hanchu, sabei mindong loia chubai an tho
tit rang ani iti rilna rangin hi chongmintêk
hih Jisua'n a misĩra. 2 "Khopui inkhata hin
roijêkpu, Pathien khom chiloi, mi lien khom
chiloi inkhat a oma. 3 Ha khou nanâka han
meithâi inkhat a oma, ân dôipui chunga phuba
lâk ranga ngênin a se bang ngâia. 4 Zora
sôtzan chu roijêkpu han nuom pe maka, ania
nûka a mulungin, 'Pathien le mi lien chi no
khom inlang, 5 hi meithâi hin chakal ni tho
banga, hi anga hin a hong banga anĩn chu
nûka chu ni la minjêl chit a tih. Masikin a
phuba lei luokpui rong,' a tia." 6 Pumapa'n,
a chongril ala zoma, "Rangâi ta u, imo ha
roijêkpu saloi han ai ti. 7 Masikin, Pathien'n a
mingei sanna ngêna, sûntin, jântina chapngei
chungroi mindon noni mo? San minnu ni mo? 8
Nangni ki ril, an nuomnan inrang takin mindon
pe a tih. Ania, Miriem Nâipasal a juong tikin
rammuola taksônna mu ni mo?" a tia. 9 Ama le
ama ka sa intia, midang esêl ngâi ngei kôma hi
chongmintêk hih a misĩra. 10 Voikhat chu mi
inikin Biekina chubai tho rangin an sea. Inkhat

chu Pharisee ania inkhat chu sumrusuongpu
ani. 11 Pharisee chu athenin ândinga chubai
a thoa, “Pathien, kei chu midang ngei angin
mi ranghuol ngâi, dikloi, inrê mi khom kini
loi sikin, râisânchong ki ril. So, sumrusuongpu
anga khom ki niloi sikin râisânchong ki ril.
12 Hapta tin sûnnik bu ke ngêi ngâia, ke nei
murdi a sômakhat nang ke pêk ngâi,” a tia. 13
Ania, sumrusuongpu chu lâtaka indingin, invân
tieng luo tang ngam loiin, a rôp ruchumin,
“Pathien, mi nunsie ki ni, inrieng ni mu roh,” a
tia. 14 Jisua'n nangni ki ril, “Pharisee mi ni loiin,
sumrusuongpu chu Pathien mita theiintumin,
a in tieng a se zoi. Tutu omlien kaichu intem
an ta, intem kaichu minlutin om an tih,” a
tia. 15 Mi senkhatin, an nâitengei Jisua kôma,
an chunga kut minngam rangin an tuonga.
Hanchu, ha anga tho rang hah ruoisingeiin
an lei mûn chu an lei ngoa. 16 Hannisenla,
Jisua'n nâipangte ngei a kôma a koia, an kôma,
“Nâipangtengei ko kôma hong rese ngei, khap
no roi, Pathien Rêngram chu hi anga nâipangte
ngei ta kêng. 17 Diktakin ki ti, tutu nâipangte'n
Pathien Rêngram ai modôm anga modôm loiin
chu asûnga lût tet no nih,” a tia. 18 Juda ruoipu'n
Jisua a rekela, “Minchupu sa, kumtuong ringna
ka manna rangin imo ko tho rang?” a tia (aiōnios
g166) 19 Jisua'n a kôma, “Ithomo asa mini ti?
Pathien pênna chu tute misa omak. 20 Chongpêk
hah, ni riet duo, Inrê no roh, mi that no roh,
inru no roh, dikloiin mi nôn no roh, na nû
le na pa mirit roh,” a tia. 21 Ama han, “Ha
chongpêkngei murdi hah chu ka nâipangte
lâi renga ko jôm kêng ani” a tia. 22 Mahah
Jisua'n a riet lehan a kôma, “Neinun inkhat
tho rang na la nâng, Ne nei murdi juor inla,
asum hah inriengngei sem ngei roh, hanchu,
invâna rochon nei ni tih, male chu hong inla
ni jûi roh,” a tipea. 23 Mahah ama'n a riet
lehan, ânngûi oka, miriem neipa ani sikin. 24
Hanchu, Jisua'n ânngûi a mûn chu, “Minei ngei
Pathien Rêngrama lût rang ântak bah na! 25 Ut
simphuoi kuora lût rang ântak nêkin mineingei
invân rêngrama lût rang intak uol a tih,” a
tia. 26 A chongril riet ngei nâmin, “Hanchu
tumo sanminjôk nithei ranga?” tiin an rekela.
27 Jisua'n, “Miriem ranga nitheiloi hih Pathien
rangin chu nithei ani,” tiin a thuona. 28 Male
Peter'n a kôma, “En roh! kin inngei mâkin
nang kin jûi hih,” a tia. 29 Jisua'n an kôma,
“O, ani, adiktakin nangni ki ril, tutu Pathien
Rêngram sika a in mo, a lômnu mo, a nu le
pa mo, a lâibungngei mo, a sarnungei mo, a
nâingei mo, mâk kai chu, 30 anêka tam uolin
atûna ringlâi le zora la hong ranga kumtuong
ringna khom la man ngêt a tih,” a tia. (aiōn
g165, aiōnios g166) 31 Hanchu ruoisi sômleinik ngei
hah Jisua'n atheiin a tuong ngeia an kôma,
“Rangâi ta u, Jerusalema ei se rang ania mahan,
Miriem Nâipasal chungroi dêipungei lei miziek
hah tung a tih. 32 Jentailngei kuta pêk an ta,
esêl an ta, munuisan an ta, michilkhum an
tih. 33 Jêm an ta, that an tih, ania, sûnthum
suole aringin inthoi nôk a tih,” a tia. 34 Ania,
ruoisingei han a chong reng rietthei mak ngeia,
a chong ti hah anni rangin chu chong inthup
ani sikin Jisua'n imo ai ti riet mak ngei. 35
Hanchu, Jisua'n Jericho a tung rangin lampui
kôla mitcho inkhat ânsunga, kut a doa. 36 Mipui
rahang a rietin chu, “Imo hi? tiin a rekela. 37
“Nazereth Jisua a hongvun ani,” an tipea. 38
Ânieka, “Jisua! David Nâipasal, inrieng ni mu
roh” a tia. 39 Moton tienga om mipui ngeiin,
“Dâirek roh” tiin an ngoa. Ania ama'n ânring
uolin, “David Nâipasal! inrieng mi mu roh,” a
tia. 40 Masikhan Jisua ân ngama, mitcho hah
hongtuong rangin chong a pêka. A hongnâia
anîn chu Jisua'n a rekela. 41 “Imo nang ki tho
pe ranga ni nuom?” a tia. “O pu, amu nôk ku
nuom,” tiin a thuona. 42 Jisua'n a kôma, “Anîn
chu muthei roh, na taksôn nân nang a mindam
ani,” a tia. 43 Harenghan a muthei kelen zoia,
Pathien minpâk pumin Jisua a jûi zoia. Mipui
ngeiin mahah an mûn chu an rêngin Pathien
an minpâk zoi.

19 Hanchu, Jisua'n Jericho lûtin apala. 2
Mahan sumrusuongpungei ulientak a
riming Zacchaeus an ti mineipa a oma. 3 Jisua
hah i-anga mi mini, mu rang a nuoma, ania
miriem dungbong ania, mipui tamrai sikin
mu thei maka. 4 Hanchu Jisua'n ma lampui a
hongvun rang sikin, mipui moton tieng Jisua
mu rangin a tâna, Theichangpui kunga a kala.
5 Jisua'n ha mun a hong phâka anîn chu a
tanga a kôma, “Zacchaeus juong chum lai roh,
avien chu ni ina kêng ku tung ngêt rang,” a tia.
6 Zacchaeus hah innot takin a juong chuma,
râisân takin a ina a mintung zoi. 7 Mipui a
mu ngei nâmin an chiera, “Mi nunsie ina kêng
tung rangin a se rek zoi so,” an tia. 8 Hanchu,
Zacchaeus ândinga, Pumapa kôma, “Rangâi roh,

O Pu! Ke neinun in-ang ânriengngei pêk ka ta,
hanchu tutu, lei huong ta khom inlang, abâk
minĩin thuon nôk ki tih," a tia. 9 Jisua'n a kôma,
"Avien, hi ina hin sanminringna a tung zoi, hi
mi khom hih Abraham richi ani sikin. 10 Miriem
Nâipasal hih ânmangngei roka sanminring rang
piela juong ani," a tia. 11 Hanchu, ha a chongril
an rangâi lâiin Jerusalem anâi zoi sik le Pathien
Rêngram juong inlang kelen ranga an sabei
sikin chongmintêk a misĩra. 12 Hi chong hih a
rila, "Mi lien inkhatin rêng changna roi hong
lâka hongkĩr nôk rangin ram lâtaka a sea.
13 A se rangtôn chu a suokngei sôm a koia,
rângkachak sumdâr a pêk chita, 'ko hong nôk
mâka lei muphung roi' a tia. 14 Ania, a ram
mingeiin an hengpaia, a nûka palâi an tĩra, 'Hi
mi hih kin rêng rangin nuom makme an ti,'"
a tia. 15 Hanchu, rêng an minchang zoiin a
hongkĩr nôka, idodôr mo an lei muphung rekel
rangin a suokngei hah a makunga a koitûpa.
16 Amotontakpu a honga, "O, Pu, mina pêk
hah rângkachak sumdâr sômin ku muphung,"
a tia. 17 A kôma, "No tho min sa, tĩrlâm sa
ni ni, neinun tômte chunga iem no om sikin,
kholien sôm ngei chunga ulienin nang min
chang ki tih," a tipea. 18 A tĩrlâm inikna a
honga a kôma, "O Pu, inkhat mina pêk hah
rângkachak sumdâr rangngan ku muphung," a
tia. 19 Hanchu, ama kôma han, "Nang khom
khopuilien rangnga ngei chunga ulienin om
roh," a tipea. 20 Hanchu, adang a honga, "O Pu,
en ta, na rângkachak sumdâr mi na pêk hah
mâihûinân ku sûna ka darchien. 21 Mi inngar
tak nini sikin nang ki chi ani. Na darloi khom na
lâka, nu tuloi khom na ât ngâi" a tia. 22 A kôma,
tĩrlâm saloi ni ni, no chong nanâkin theiloi
nang amintum. Mi inngar tak ki nia, ka darloi
khom ka lâk ngâia, ku tuloi khom ka ât ngâi ni
rieta, 23 anĩnte, ithomo ku sum hih a pungna
ina ne lei dar loi, ko hong nôka hin apung
leh ka man rang kêng ani, a tia. 24 Hanchu,
a kôla inding ngei kôma han, "A rângkachak
sumdâr lâk pe ungla, sôm adônpu pêk roi," a
tia. 25 Hanchu, ama'n a kôma, "O Pu, anĩn chu
rângkachak sumdâr sôm a dôn mo ka ta," an
tia. 26 Ama han an kôma, "Nangni ki ril, tutu a
nei viet kai chu pêk mintam uol nĩng a ta, a
nei loi kai chu ai dôn viete khom hah lâk pe
rip nĩng a tih," a tia. 27 "Hi ka râlngei, an rêng
ranga minuom loi kai chu hong tuong ungla ka
makunga that roi a ti" a tia. 28 Ma chong hah a
misĩr zoiin chu Jerusalem panin moton ânsa. 29
Bethphage le Bethany khuo kôl Olive muol a
tungin chu, an motona a ruoisi inik a tĩra, 30
"nin motona khuoa son vase ungla, nin lûtin,
tute la chuongna ngâi loi sakuording te inthung
mûng nin tih, sût ungla hin hongkai roi. 31
Tukhomin ithomo nin sût tiin an rekelin chu,
Pumapa'n a nâng ani tipe roi," a tia. 32 Hanchu,
an sea Pumapa'n a ti lam ang takin an va mua,
33 Sakuordingte an sûtin chu a pumangeiin,
"Ithomo nin sût?" an tia. 34 Hanchu an kôma,
"Pumapa'n ai nâng ani," an tia. 35 Sakuording te
hah Jisua kôma an kaia, a chunga an puonngei
an dâpa, Jisua an min chuonga. 36 A sena rang
lampuia khom an puonngei an dâp tira. 37
Hanchu, Jerusalem tung ranga Olive muol chum
rangin chu a ruoisingeiin a sininkhêl sin an mu
sikin rôl inring takin Pathien an minpâka. 38
"Pumapa riminga hong rêngpa chu Pathien'n
satvur rese, invâna inngêina lêngin Pathien
roiinpui rese," an tia. 39 Mipui lâia Pharisee
senkhatin Jisua kôma, "Minchupu, nu ruoisingei
dâirek rangin ril roh," an tia. 40 Jisua'n an
kôma, "Nangni ki ril, hi ngei hih an dâirekin
chu, lungngei tena luo an iniek rang ani," tiin
a thuona. 41 Hanchu, an tung rangtôn chu,
khopui hah a mua a châa. 42 "Ratha'nngamna
chong hih avienni tena luo hin ni riet nita senla
chu O! Aniatate mu thei khâi mak chea. 43 Zora
hongtung a tih, na râlngeiin nu rukul bula pil
minpôngin nang huolvêl an ta, kil tina nang
khap tit an tih. 44 Nu rukul sûnga ni mingei
le nang minmang chit an tih, nu sûnga lung
inchuon reng hôi no ni ngei; nang minring
ranga Pathien juonglâi ni riet loi sikin," a tia.
45 Hanchu, Jisua'n Biekina ava lûta, neinun
juorngei hah a rujûla. 46 An kôma, "Lekhabua
miziekin Pathien'n, Ki in chu chubai thona in
tĩng an tih, a tia. Ania nangni rêkin chu inrungei
khurin kêng nin sin hi," a tipe ngeia. 47 Jisua'n
anĩngtin Biekina a ril ngei ngâia. Ochaisingei,
Balam minchupungei le mipui ruoipungeiin
that rang an bôka. 48 Hannisenla, mipui ngeiin
ningsiet taka a chongril an rangâia bâikhat luo
minsam rang an nuom ngâiloi sikin, a tho rang
lam man mak ngei.

20 Sûnkhat chu Jisua'n Biekina mingei a
minchua, Thurchi Sa a misĩr pe ngei lâiin,
Ochaisingei, Balam minchupungei le upangei
an honga, 2 a kôma, "Tu rachamin mo hi sin

ngei hih no tho, tumo rachamneina nang a
pêk?" miril roh an tipea. 3 Jisua'n an kôma,
"Kei khom chong inkhat nangni rekel rong.
Ni ril roi, 4 John han, Pathien rachamin mo,
miriem rachamin mo mi a Baptis ngâi?" a tia. 5
An thenin an inkhala, "Imo ie ti rang? Pathien
rachamin, ei ti lakin, itho mo John hah nin
iem loi? mi ťîng a ta. 6 Miriem rachamin ei
ti lakin, hi mipui ngei hin lungin mi dêng an
tih, John hah dêipu ani itia an pom sikin, an
tia. 7 Masikin, riet mak meh" tiin an thuona.
8 Hanchu, Jisua'n an kôma, "kei khomin tu
rachamin mo hi sinngei hih ko tho nangni ril
uol no ning," a tia. 9 Jisua'n hi chongmintêk hi
mipui ngei a rila, "Mi inkhatin grape ruhuon a
thoa, a donsûingei kôma a chuon inlo rangin
a pêka, asôtzan va châm rangin ram danga a
sea. 10 Hanchu grape ramal zora a hong ńîn
chu a changtum lâk rangin a enkolngei kôma
a ťîrlâm inkhat a ťîra. A enkolngeiin, a ťîrlâm
hah an jêma, kut korongin an min se nôka. 11
Hanchu, ťîrlâm dang a ťîr nôka, ama khom hah
an lei jêma, mâimôk ânsak bita, kut korongin
an ťîr nôka. 12 Ťîrlâm dang, a inthumna a ťîr
nôka, ama khom hah an lei mophop nenga, an
vôrpaia. 13 Masuole chu grape ruhuon pumapa
han, 'Inmo ko tho rang ani zoi?' ka nâi moroitak
ťîr ka ta, ama chu lei jâ ngêt an tih, a tia. 14
Hannisenla, ruhuon enkolpungei han an lei mu
lehan, 'Hi mi hih a pumapa nâi ani. That ei
ti u, hanchu a rochon ei ta ńîng a tih' tiin an
inruola 15 Hanchu ruhuon pêntieng an kelsuoa,
an that zoia. Jisua'n, 'A pumapa han ruhuon
enkolpungei hah imo lo ta nih?'" a tia. 16 "Hong
a ta, ha mingei hah that a ta, grape ruhuon
hah a enkolpu dangngei pêk a tih," a tia. Ha
chong hah an rieta anîn chu, "Madôrpa chu tho
noni ngei nga" an tia. 17 Jisua'n a en ngeia, an
kôma, "Lekhabu'n ai ti hih imo atina? In sin
ngeiin an hengpai mangmunboia an ibe hah,
a kila lung kâmomtak a chang zoi," iti hih. 18
"Tutu ha lung chunga inpal kai chu koichit
an ta, ha lungin a dêng ngei vângchu innôi
indichit an tih," a tia. 19 Balam minchupungei
le Ochaisingeiin ma mun renghan Jisua sûr
kelen rang an bôka. Hi chongmintêk hih anni
demna ani iti an riet sikin. Ania, mipui laka
an chia. 20 Masikin chuminrên an roka, isûra,
racham le ranak dônpu Rom Governor kuta
an pêk theina rangin mi senkhat misa anga
inlêma, Jisua enrichik rangin mi an ťîra. 21
Mangei han a kôma, "Minchupu, ni ti ngei le ni
minchuna ngei hih adik. Tute zenuol nei loiin
Pathien lungdo chongtak ni minchu ngâi iti
kin riet. 22 Hanchu, Rom Rêng Caesar kôma
chôiruol kin chôi hih ei balamin ani mo, ni mak
mo? Mi ril roh" an tia. 23 Hannisenla an boti
hah a rieta. 24 An kôma, "Sumdâr hah ni min
en ta u, tu rimil le tu riming mo a chuong?" a
tia. Anni han, "Rom Rêng, Caesar," an tia. 25
Mahah anîchu, "Caesar ta chu Caesar pêk ungla,
Pathien ta chu Pathien pêk roi hana," a tia. 26
Hanchu, mipui makunga ite chong achâina sûr
mak ngeia, a chongthuon lam hah an kamâma,
an dâirek zoi. 27 Hanchu Saducees senkhat,
inthoinôkna omak ti ngâi ngei an honga, Jisua
kôma, 28 "Minchupu, Moses'n, tukhomin a
lâibungpân lômnu nei senla, nâi nei loiin thi
ta rese, a nâipa'n, ha nupang hah luo nôkin a
ulienpa richi rang a min nei rang ani, tiin a
mizieka. 29 Voikhat chu, urêng pasal sari an
oma, a ulientakin lômnu a neia, nâi nei loiin
a thia. 30 A innik nân ma nupang hah a luo
nôka, 31 a inthum nân a luo nôka, ha angdêna
han a sarina dênin an luoa, nâi nei loiin an thi
rieia. 32 Anûktaka nupangnu khom hah a thi
zoia. 33 Inthoinôk tikin te atu lômnu tak mo ai
ni rang ani zoi? An urêngin laka lômnûn an nei
chita," tiin an rekela. 34 Jisua'n "Atûnlai mingei
an innei ngâi, (aiōn g165) 35 Hannisenla, thina
renga inthoinôk theiruo ngei le zora la hong
ranga lêng theiruo ngei chu lômnu lômpa innei
khâi noni ngei. (aiōn g165) 36 Vântîrtonngei angin
om an ta, thi thei khâi noni ngei. Thina renga
an inthoinôk zoi sikin, Pathien nâingei ńîng
an ti zoi. 37 Moses khomin ânthârlakin athia
ânthoinôk rang roi chu chîmbuk akânga han
Pumapa chu 'Abraham Pathien, Isaac Pathien,
le Jacob Pathien' tiin a rila. 38 Ama chu aring
ngei Pathien ania, athi ngei Pathien nimak, ma
taka han chu mi murdi an ring let sikin," a tia.
39 Balam minchupu senkhatin, "Minchupu, nu
thuona adik" an tia. 40 Masuole chu ite rekel
ngam khâi mak ngei. 41 Jisua'n, Messiah hih
inmo David Nâipasal ani thei rangtie? 42 David
lele han Lapuibua, "Pumapa han ku Pumapa
kôm, Ka changtieng insung roh; 43 Na râlngei ki
sirphân Ka dar mâka chu" a tia. 44 "David lele
khomin 'Pumapa' a ti rêka, hante inmo Messiah
hah David suonpâr ani thei rangtie," a tia. 45
Lokongei chong an rangâi lâiin, a ruoisingei
kôma, 46 "Balam minchupungei renga singthei

roi. Kâncholiinchuol inhaka lêng an nuom
ngâia, bazar muna chubai inmûk, Synagog-a
sukmun hoi, ruolhoi jôla sukmun asa ngên ngâi
anni. 47 Meithâingei sum an sâka, mi huongnân
sôt tatak an chubai ngâi; ha ngei han an tuong
rang na uol a tih," a tia.

21 Jisua'n a en titira, Biekina chôiruol dôngna,
minei ngeiin an chôiruol thâk a mua. 2
Meithâi inriengte'n sumdâr chînte inik a thâklâi
khom a mu saa. 3 "Mi dadangngei nêkin hi
meithâi inriengte hin a thâk mintam uol. 4 Mi
dangngei chu an nei minieng kêng an pêk, ania,
ama'n chu ai dônsunte, kêng ai pêkrip," a tia. 5
Ruoisi senkhat ngeiin Biekin lung ânvo enhoi
tie le Pathien kôma an neinunpêk an misîr lâiin,
Jisua'n an kôma, 6 "Nikhuo la hong tung a tih,
nin mu ngei murdi amuna oma, lung inchuon
reng om no nih," a tipe ngeia. 7 Anni han a
kôma, "Minchupu, mahah tika mo ai ni rang?
Ahongtung rang zora rietna minsinna imo a
om rang?" tiin an rekela. 8 Jisua'n, "Nangni an
huong loina rangin singthei roi. Mi tamtakin
Khrista ki ni, azora atung zoi kêng, keima riming
pêlin hong an ta, ha mingei hah jûi no roi.
9 Hanchu, indoi, insuol roi nin riet tikin chi
no roi, mahah a tung masa ngêt rang ani, a
zoinatak chu la tung kelen no nih," a tia. 10 Nam
dang le nam dang, ram dang le ram dang indoi
an ta; 11 Muntina ningnupui, mâitâm, ripui lêng
a ta, invâna neinun kamâmruoi le ichiom ngei
inlang a tih. 12 Nikhomrese, ma ngei tungmân
han nangni sûr an ta, an nuom nangni lông
an ta, synagog taka nin roijêk rangin pêng
an ta, lung ina nangni khum an tih. Keima
sikin rêngngei, roijêkpungei makunga nangni
tuong an tih. 13 Mahah nin ranga Thurchi Sa
rilna zora sa nîng a tih. 14 Lei riet roi, inmo
ênpiel rang, inmo ei thuon rangtie tiin nin
kângmindoi no roi. 15 Nin râlngeiin an sût
theiloi rang dôrin chong theina le vârna nangni
pêng ki tih. 16 Nin nû, nin pa, nin lâibung, nin
sûngsuok, nin ruolngeiin nangni minsûr an
ta, senkhat chu nangni that an tih. 17 Keima
sikin mitinin nangni mumâk an tih. 18 Ania, nin
sam sangkhat te luo inmang no nih, 19 Adetin
inding ungla insaninjôk nin tih. 20 "Hanchu,
râlmingeiin Jerusalem an huol nin mu tikin
chu a siet rang ani zoi iti riet ta roi. 21 Matikin
chu Judea rama om ngei chu tânga rot rese
ngei, asûnga om ngeiin chu suoksan rese ngei,
rama om ngei chu khopuiliena lût no rese ngei.
22 Lekhabua ânziek atung indikna rangin ha
nikhuongei chu, 'Phuba luok ni nîng a tih.' 23
Nupang nâivongngei le nû nâi runûnêk dônngei
rangin chu nikhuo intak inthangtak nîng a tih,
dûktongna inthang, hi rama hin a juong tung
rang sik le Pathien taksina hi mingei chunga
atung rang sikin. 24 Senkhat khandaiin thîng
an ta, Adangngei ram tina suokin tuongin om
an tih. Hanchu an zora achuk mâka Jerusalem
chu Jentailngei sirdênin om a tih." 25 "Hanchu,
nisa, thâ, ârsi ngeia khin minsinna om a ta,
tuikhanglien rahang le tui insôn sikin pilchunga
khom jâttin dengthei, lungjîng mintung a tih.
26 Pilchung pumpuia ichi juong tung mindonin
mingei jâmzalin inzal neng an ta, invân-lâijôla
neinun bulpui ngei rujûlpai nîng a tih. 27 Male
Miriem Nâipasal inlang a ta, roineina le roiinpui
takin sûm lâia juong a tih. 28 Hanchu, ha ngei
hah a juong tung phutin chu inding ungla, tang
roi, nin jôkna rang anâi zoi sikin." 29 Hanchu,
hi chongmintêk hih Jisua'n a rila, "Theichang
kung le thingkung dadang ngei mindon roi. 30
A hong incher innoi nin mûn chu, kholum anâi
iti nin riet ngâi. 31 Ha anghan, ha ngei hong
tung nin mûn chu, Pathien Rêngram a juong
tung rang ani zoi iti rieng nin tih. 32 Atûnlâi
mingei an thi riei mân ngêtin hi neinunngei hih
juongtung a tih, iti riet roi. 33 Pil le invân boi a
ta, ko chong chu boi no nih." 34 "Singthei roi,
aninon chu, sâk akhoprai le ju inrûi le ringlâi
nunkhohoi mindonnân nin mulung sip rai a ta,
ha nikhuo hah juong tungrak a tih, 35 chânga
inôk anghan. Ha anghan pilchung muntina
mi murdi chunga tung a tih 36 Ha intakna
juong tung rang adamriema nin pal theina
rang, ranak nin dôn theina rang le Miriem
Nâipasal makunga nin inding theina rangin
indînin khotiklâi khomin chubai tho tit ngâi
roi," a tia. 37 Jisua'n ha sûnngei hah Biekina
minchûn a minhek ngâia, kholoi a hong nin
chu Olive muola a jân mang rangin a se ngâi. 38
Anîngtin, jînga a chongril rangâi rangin a kôma
Biekina mi murdi an hong ngâi.

22 Hanchu, cholboi vâipôl ruolhoi, Kalkânkût
ruolhoi an iti hah anâi zoia. 2 Ochaisingei
le Balam minchupungeiin mipui an chi sikin
inrûka Jisua that rang lam an roka. 3 Ruoisi
sômleinik ngei lâia Judas Iscariot an iti ngâi
sûnga Soitan a lûta. 4 Hanchu Ochaisingei le

Inkhomin ulienngei kôm a sea, Jisua an sûr
theina rang lam a vân kerengpuia. 5 Anni han
an râisân oka, sum pêk rangin an inkhâma.
6 Hanchu, Judas a nuoma, mipui riet loi kâra
minsûr rang chuminrên a rok zoi. 7 Hanchu,
cholboivâipôl ruolhoi, Kalkân kût khalâiot,
belrite that rang ni a hong tunga. 8 Jisua'n
hi chong minchôiin Peter le John a tîra. “Se
ungla eini sâk rang Kalkân kût va minsûk roi,”
a tia 9 Hanchu a kôma, “Khonmo kin minsûk
rang?” an tia. 10 An kôma, “khopuilien nin
lût lehan, mi inkhat bêla tui chôi tong nin ta,
a lûtna ina jûipat roi. 11 Hanchu, in pumapa
kôma, ‘Minchupu'n ku ruoisingei leh Kalkân
kût kin sâkna rang khâltan khonmo a ti?’ ti
roi. 12 Hanchu, chunginchuon khâltan inzar
tak, neinun nâm omsai, nangni min mûng a ta,
mahan minsûk roi,” a tipe ngeia. 13 Hanchu
an sea, Pumapa'n an kôma a ti lam angin
jâtinrêng an mua, mahan kalkân kût an mintuo
zoi ani. 14 Hanchu, asâk zora ahong ṁin chu a
tîrton sômleinik ngei leh khalâi a ota. 15 An
kôma, “Ku tuong mân, hi Kalkân kût hih nangni
sâkpui rang ku nuom sabak ani. 16 Nangni ki
ril, Pathien Rêngrama a tatakin ani mâka chu
sâk khâi no ning,” a tia. 17 Male, kilât a lâka,
Pathien kôma râisânchong a ril zoiin chu an
kôma, “Hihi lâk ungla buong roi. 18 Nangni ki
ril, Pathien Rêngram a juong tung mâka chu hi
uain hih buong khâi no ning,” a tipe ngeia. 19
Male, vâipôl a lâka, Pathien kôma râisânchong
a ril zoiin chu a khoia, a pêk ngeia an kôma,
“Hihi ka taksa, ninta ranga ipêk ani. Mi nin
riettitna rangin tho ngâi roi” a tia. 20 Ha angin,
an sâk zoiin chu, kilât a lâka, “Hi kilât hih
Pathien chongtung thar ki thisena sînthona,
ninta ranga bun suok ani,” a tipe ngeia. 21
Hannisenla, en ta u, ni minsûr rangpu chu
ka khalâi otpuipu hih ani. 22 Pathien mintuo
anghan, Miriem Nâipasal chu thîng a tih, ania,
a minsûrpu chung chu ântak bah na! 23 Hanchu
an lâia tutakin mo, ma anga tho rang ai ni
rang ani zoi? tiin an inrekel inlôma. 24 Hanchu,
ruoisingei lâia a tutak mo alientaka be rang tiin
inkhalna a oma. 25 Jisua'n an kôma, “Jentail
rêngngei chu an mingei chunga racham an
neia, racham a nei ngei chu ‘mipui ngei mal’
an ti ngâia. 26 Ania, nangni chu ha anghan
nino tunui, nin lâia alientak chu nâipang uolin
om senla, ruoipu rang chu tîrlâm angin om
rese. 27 Tumo alien uol, bu nêk ranga insungpu
mo, bukhalâi dôpu mo? Bu nêkpu nîng a tih.
Ania, kei chu nin lâia tîrlâm angin ko oma.” 28
“Huong ranga methêmna ko tong kâra ni ompui
ngei nin ni. 29 Ka Pa'n racham ni pêk anghan,
racham nangni pêk ki tih. 30 Ke Rêngrama ko
dosânga sâk nan ta, nêk nan ta, Rêngsukmuna
insungin Isreal jât sômleinik ngei chunga roijêk
nin tih.” 31 “Simon, Simon, rangâi ta! Butak le
arishi an jâp ngâi anga nangni minsîna asa le
sie nangni kidik rangin Soitanin phalna a man
zoi. 32 Hannisenla, na taksônna ânsam loina
rangin nangni ku chubai pe, ki tieng ni kîr tikin
na lâibungngei ni mindet rang ani,” a tia. 33
Peter'n a thuona, “Pumapa, no kôma intâng
ina intâng rang le athi rang khomin kên phal,”
a tia. 34 Jisua'n, “Peter, nang ki ril, avienjân
hin, voithum riet ngâi mu-ung ni ti mâka chu
âr khuong no nih,” a tipea. 35 Hanchu, Jisua'n
an kôma, “Sumkok, choli, kekok, boia nangni
ki tîr lâia han imo nin insama?” tiin a rekela,
“Ite insam mak me” an tia. 36 Jisua'n atûn chu,
sumkok, choli, anei khomin chôi ta roi, khandai
nei loi khomin a kâncholi zuor senla rochôk
rese. 37 Nangni ki ril, Lekhabu'n, “Ama chu mi
nunsiengei lâia telsa ani zoi” itia ku chung roi
miziek hah, ku chunga ai tung indik rang ani.
38 Ruoisingeiin a kôma, “Pumapa, en ta, hin
khandai inik a om” an tia. Ahun a tipe ngeia.
39 Hanchu, a tho ngâi lam angin, khopuilien a
mâka, Olive muola a sea, ruoisingei khomin an
jûia. 40 Amun an tungin chu an kôma, “Huongna
nin lût loina rangin chubai roi” a tipe ngeia.
41 Hanchu, an kôm renga lunga dêngphâkna
tena a vân thîna, khûkinbilin chubai a thoa.
42 “O Pa, nu nuomin chu hi dengtheina kilât
hih ko kôm renga khâi roh. Nikhomrese, keima
racham ni loiin, na racham tak ni rese” a tia.
43 Hanchu, vântîrton invân renga a kôma a
juong inlâra, râtna a juong pêka. 44 Ngâisiet
inrikin, ningsiet uolin a chubaia, a rathan khom
thisen angin pila a masara. 45 Hanchu, chubai
thona renga inthoiin ruoisingei kôma a sea,
sabeidonga a inin a va mu ngeia. 46 An kôma,
“Ithomo nin in? Inthoi ungla, huongna nin
tâk loina rangin chubai roi,” a tipe ngeia. 47
Jisua a la chong lâiin ruoisi sômleinik ngei
lâia Judas hong tuong mipui an hong tunga,
Jisua tum rangin a kôma a honga. 48 Jisua'n
a kôma, “Judas, Miriem Nâipasal hi atumin
minsûr rang ni ti mo?” a tia. 49 Hanchu, a kôma
ruoisi om ngei han, neinun omtie an mûn chu

a kôma, “Pumapa, kin khandai mang ni ung
mo?” tiin an rekela. 50 Hanchu an lâia inkhatin
Ochai Inlaltak tîrlâm a chang tienga kuor a leng
pea. 51 Ania, Jisua'n “Ahun zoi” a tia. Ha mi
kuor hah a tôna a mindam pe zoi. 52 Hanchu,
a kôma hong Ochaisingei, Biekin ulienngei,
upangei, a sûr ranga hong ngei kôma Jisua'n,
“Khandaingei, tôkmolngei ichôiin, puoloi sûr
rang leh in-ang bangin nin hong na? 53 Nîngtin
Biekina nin kôm ko oma, ni sûr rang ti mak
cheia. Ania, ijîng rachamneinân roi ajêk lâi hih
nin sin tho zora ani,” a tipe ngeia. 54 Hanchu,
Jisua an sûra, Ochai Inlaltak ina an tuonga,
Peter'n alazanin a jûia. 55 In khalâidung alâitak
han mei an thoa, mei rihila insungruma mei
uot ngei lâia han Peter khom a vân sunga. 56
Nupang tîrlâm inkhatin mei kunga ânsung a
mua, a mitjuoka, “Hi mi khom hih Jisua kôma
om ngâi mi ani,” a tia 57 Peter'n, “Nupang, ama
hah riet luo riet ngâi mu-ung” tiin a minlêma.
58 Anangkan uola chu mi inkhatin Peter kôma,
“Nang khom an lâia mi ni ni” a tia. Peter'n,
“Miriem, kei chu ni mu-ung” tiin a thuona. 59
Hanchu dârkârkhat suole chu midangin, “Ite
okchâna boi riekin hi mi khom hih Jisua kôma
om ngâi ani, Galilee mi ani sikin” ati ngita. 60
Ania Peter'n, “Miriempa, ni ti ngei hah riet
mu-ung” tiin a thuona. Harenghan a la chong
lâi takin âr akhuong zoia. 61 Hanchu Pumapa
hah ânheia, Peter a en ngita. Hanchu, Peter'n
Pumapa'n a kôma, “Avien jân âr akhuong mân
voithum ni ipdel ni tih,” ai tipe hah a rietsuoka.
62 Hanchu, Peter a jôkpaia, a chap ngungui
zoi. 63 Hanchu, a sûrngei han Jisua tusiem
thonân an manga, an jêma. 64 A mâi an hîp
pea, “Ti roh, tumo nang a jêm?” tiin an rekela.
65 A chunga demna chong tamtak an thoa. 66
Hanchu, khuo avâr lehan, upangei, Ochaisingei,
Balam minchupungei an intûpa, an roijêkna
Jisua an hong tuonga, 67 a kôma, “Ni ril roh,
Messiah nini mo?” an tia. Jisua'n, “Nangni ril
khom inlang iem no tunui,” tiin a thuona. 68
“Chong nangni rekel khom inlang ni thuon
no tunui. 69 Ania, atûn renga Miriem Nâipasal
hih Râtinchung Pathien chang tieng insung a
tih zoi” a tia. 70 An rêngin, “Nônte Pathien
Nâipasal mo na ni,” an tia. An kôma, “Ani mi
nin ti zoi hate” tiin a thuona. 71 Hanchu, “Ite
rietpuipu dang nâng khâi mak me, eini rengin a
ti ei riet zoi,” an tia.

23 Hanchu, ântûpngei murdi an inthoia, Pilat
makunga Jisua an tuonga. 2 “Hi mi hin,
kin mingei anôk tieng a ruoia, Caesar kôma
khom chôiruol chôi no roi,” a tipea. “Mapêna,
ama reng Messiah rêng ki ni ântia, kin sûr
ani,” tiin an nôna. 3 Pilat'n, “Judangei rêng
mo nani?” tiin a rekela. Hanchu, “Ani, mi ni
ti zoi hate” tiin a thuona. 4 Hanchu, Pilat'n,
Ochaisingei le mipui ngei kôma, “Hi mi hih
theiloi mintumna rang abi reng mu mu-ung”
a tipe ngeia. 5 Hannisenla, anni han, “Galilee
ram renga phutin hi mun dên rakin Judea ram
pumpuia, a minchua, a minjêla,” tiin an nôn
uol uola. 6 Hanchu, Pilat'n ha chong hah a riet
lehan, “Galilee mi mo ni ni” tiin a rekela. 7
Galilee rama mi ani iti a rietin chu, Herod kôma
a tîra; Herod khom Jerusalema a om lâitak ani.
8 Jisua a mûn chu a râisân oka, a thurchi a lei
rieta, amu rang a nuomna a lei sôt zoi sikin.
Jisua sininkhêl mu rang khom a sabei sa ani. 9
Masikin, Herod'n chong rekelna tamtak a neia,
ania, Jisua'n thuon maka. 10 Ochai Inlalngei le
Balam minchupungei mântieng an hôn thîna,
Jisua an nôn uol uola. 11 Herod le a râlmingeiin
Jisua an phenênga, esêl takin tusiem thonân
an manga; male kancholi inchuol an minhaka,
Pilat kôm an tîr nôk zoi. 12 Hâni lelea han
Herod le Pilat hah mal an inchanga, ma mâna
han chu râla lei om an ni. 13 Hanchu, Pilat'n
Ochaisingei, ruoipungei, mipui ngei a koitûpa.
14 An kôma, “Hi mi hin mipui ngei aletieng a
ruoisiet, tiin ko kôm nin hong tuonga, ania, hin
nin makung renga ke ena, nin nôn lam angin
ite theiloina man mu-ung. 15 Herod khomin a
theiloina man maka, masikin ei kôma a hongtîr
nôk ani. Athina rang dôrin hi mi hin ite tho
minchâina nei mak. 16 Masikin jêm ka ta mojôk
ki tih” a tia. 17 (Kalkân kût rachamin Pilat'n
mi intâng inkhat an rangin a mojôk pe ngâi
ani) 18 Mipui ngeiin an hêta, “That roh, kin
rangin Barabbas mi mojôk pe roh” an tia. 19
Barabbas chu khopuia injêlna le mithat sika
jêlina intâng ani. 20 Pilat'n chu Jisua mojôk
rang a nuom sikin, mipui ngei kôma atharin a
ti nôka. 21 Hannisenla, an hêtkhuma, “Khrosa
jêmdel roh, Khrosa jêmdel roh” an tia. 22 Pilat'n,
avoithumnân, an kôma, “Imo a tho minchâina?
Athina rangin a minchâina mu mu-ung! jêm
ka ta, mojôk ki tih,” a tia. 23 Hannisenla, rôl
inring theidôrin, Jisua chu khrosa jêmdel rangin
an ti ngita. Hanchu an iniekin a mene zoia.

24 An ngên lam angin Pilat'n aroi a masata;
25 an nuom lam angin, injêlna sika mithata
intângpu a mojôk pea, Jisua chu an ning an
nuoma an lo rangin an kôma a pêk ngei zoi.
26 Hanchu, râlmingeiin Jisua an tuonga, an se
lâiin a riming Simon Cyrene mi khosûng renga
khopuilien hong pan an tonga. An sûra, khros
an min ruputa, Jisua nûka an min lôna. 27
Mipui tamtakin an jûia, an lâia nupang senkhat
ngei chu an châa, an chapa. 28 Jisua'n an tieng
ânheia, "Jerusalem nupangngei o, micha no
roi, nangni le nin nâingei rangin chap roi. 29
Nikhuo a hong tung tir zoi, mingeiin, 'nupang a
chingngei, nâi vong ngâi loi ngei, nâi neiloingei
chu an ralvân asa pe bah na!' la ťing an tih.
30 Ha tikin chu mingeiin muolngei kôma, 'Ni
del roh,' la ťing an tih. Muolngei kôma, 'Ni
thup roh' la ťing an tih. 31 Thing aringa luo hi
ang takin a thôn te, achâr vanga te i ang takin
mo tho ta nih," a tia. 32 Hanchu, midang inik,
mipuoloi, ama leh that sa rangin an tuonga.
33 Hanchu, "Luru mun" an ti mun an tungin
chu mahan Jisua khrosa an jêmdela, mipuoloi
inik a voitieng inkhat a chang tieng inkhat. 34
Jisua'n, "O Pa, ngâidam ngei roh, imo an tho
an riet loi kêng," a tia. Hanchu taruo sânin a
puon an insema. 35 Hanchu mipui indingin an
thîra, Juda ruoipungeiin, "Mi dangngei chu a
mojôk ngâia, Pathien ithang, ani tatakin chu,
a thenin jôk rese" tiin an êroa. 36 Râlmingei
khomin an khorâia; a kôma an honga ju thûr
an pêka. 37 A chunga, "Judangei rêng na nîn
chu ne theiin jôk roh bah!" an tia. 38 A chunga,
"Hi mi hih Judangei Rêng ani" iti miziek a
oma. 39 Mipuoloi inkhat an makhâi han êro
chongin a kôma, "Messiah nimak che mo? jôk
inla, keini khom mi mojôk sa roh" a tia. 40
Inkhatpa han a ngoa a kôma, "Pathien ni chi loi
mo? Ama leh in-ang banga dûk min mintong
hih. 41 Eini chu ei sintho man ei man rangtum
piel ei man ani, aniatachu, ama chu ite tho
minchâina nei mak," a tia. 42 Hanchu, Jisua
kôma, "Jisua Rêngin nu juong tikin ni riettit
roh," a tia. 43 Hanchu, Jisua'n a kôma, "Chong
kên khâm, avien ko kôma Paridise'a om ni tih,"
a tipea. 44 Hanchu, sûnlâi dâr sômleinik renga
kholoi dârthum dênin, nisa avâr ân ngama,
ram pumpui a ĵingkhap zoi. 45 Hanchu, Biekina
puonjâr hah inikin a kêrphata. 46 Jisua'n rôl
inring takin ânieka, "O Pa, na kuta ka ratha
ka bâng," a tia. Mahah a ti zoiin chu a rang
achat zoi. 47 Hanchu, râlmi ulienpu han neinun
omtie a mûn chu, "Inkhel loiin midik ani khet"
tiin Pathien a minpâk zoia. 48 Ha enhoi ithîra
mipui intûpngei han neinun omtie an mûn
chu, ngâisieta rôp ruchumin an in tieng an kîr
nôk zoi. 49 Jisua mêlrietngei le nupangngei
murdi Galilee ram renga ama hong jûingeiin
lâtaka indingin an thîra. 50 Hanchu Judea ram,
Arimathea khuo mi a riming Joseph a oma.
Ama hah midik, mi mirit om, Pathien Rêngram
juong tung rang lei ngâk mi ania. Roijêkpungei
lâia mi inkhat nikhomrese an roi masat lam le
an sintho lam nuom loi mi ani. 52 Pilat kôma a
sea Jisua ruok a zonga. 53 Hanchu ruok hah a
musuma, rosom puonin a thoma, thân, lungkuo
ihel tute la minjâlna ngâi loia a min jâla. 54
Hanchu, sûn rangnga ni ania, Sabath ni phut
rang ani zoia. 55 Galilee ram renga nupang
Jisua hong jûi ngei hah Joseph ngei leh an sea,
thân le Jisua ruok an dar tie khom an mua. 56
Hanchu ina an sea, mirimhoi le sariekngei ruok
pol rangin an sinsiema. Balam angin Sabathnin
chu an ingam zoi.

24 Pathienni ĵîng, inmâna, nupangngeiin
mirimhoi an sin hah chôiin thâna an sea. 2
Thân kotbâia lung hah inluoipai sân an va mua.
3 Hanchu, an lûta, ania, Pumapa Jisua ruok chu
mu khâi mak ngei. 4 Mahan mulungĵîngin an
indinga, harenghan, mi inik puon chek insilin
an kôla an juong indinga. 5 Nupangngei han
rolo innîkin nuoia an inbok raka, anni han
an kôma, "Ithomo mi ring hah mithingei lâia
nin irok? 6 Hin om khâi maka, ânthoinôk zoi.
Galilee rama a om lâia nin kôma ai ti ngei hah
riettit roi. 7 Miriem Nâipasal hih mi nunsie ngei
kuta ipêk nîng a ta, jêmdel an ta, a sûnthum
nîn a ringin inthoi nôk a tih" an tia. 8 Hanchu,
nupangngei han ai ti ngei hah an rietsuok nôka,
9 thân renga an kîra, neinun omtie ngei chu
ruoisi sômleikhat ngei le midangngei an rila. 10
Nupangngei hah Mary Magdalene, Joanna, le
Mary, Jacob nungei anni. Anni le nupang adang
an kôma omngei han ťîrtonngei hah an ril ani.
11 Ania nupangngei chongril hah, chongkâmboi
an tia, taksôn mak ngei. 12 Nikhomrese, Peter
chu ân thoilita, thân tieng a tâna, ân kûna,
rosom puon injuot tiloi chu ite dang mu maka.
Hanchu, neinun omtie ngei kamâmin in tieng a
kîr nôk zoi. 13 Ma ni nanâk han Jisua jûi ngâi
mi inik Emmau khuoa an sea, Jerusalem renga

kilometer sômleikhat dôra la ani. 14 An ruonin
neinun omtie ngei hah an misîra. 15 Ha anga an
chonga an misîr lâiin, Jisua lelên a hong nâia an
kôma a lôna. 16 An mua chu riet minthâr mak
ngei. 17 Ama'n an kôma, “Lampuia nin misîr
hah ithurchi mini?” a tia. Hanchu mâi inngûi
riemin an indinga. 18 Hanchu, a riming Cleopas
han a kôma, “Jerusalema sûnkhat vai mo no
om? Sûntômte lei vuna neinun omtie ngei hah
ni riet loi mo?” tiin a rekela. 19 “I neinun mo?”
a tia. “Nazareth Jisua chunga neinun tungngei
hah; ha mi hah Pathien le mitin mindon khoma
jâttinrêng ai ti le ai sin, racham inei dêipu ania,
20 kin Ochaisingei le ruoipungeiin that rangin
an pêka, an jêmdela. 21 Ama hah Isreal minjôk
rang mi ńîng a tih iti kin tûnga. Mapêna, ha
anga neinun tungna hah avien hin a sûnthumni
ani zoi. 22 Kin champui nupang senkhat, jînga
thân va en ngeiin kin mulung an minjînga. 23
A ruok mu loiin an hongkîr nôka, vântîrton
inlâr kin mua, a ring nôk zoi an ti, an hong
tia. 24 Hanchu, kin champui senkhat ngeiin
thâna an va sea, nupangngei ti lam anghan an
va mua, ama chu mu khâi mak ngei” an tia. 25
Male, Jisua'n an kôma, “Amo ngei o, dêipungei
neinuntin an lei rilngei hah idôra a iem innu
mo nin ni? 26 Messiah han ha ngei murdi
tuongin a roiinpuina ai lût rang nimak mo?”
a tia 27 Hanchu, Jisua'n ama chungroi, Moses
lekhabu renga dêipungei lei miziek lekhabungei
a rilminthâr pe ngeia. 28 Hanchu, an sêna rang
khuo an hong nâi zoia, Jisua hah la se bang rang
angin a oma, 29 Nikhomrese bâiin an sûra, “Kin
kôma om ta roh, sûn aheka ajîng rang kêng ani
zoi” an tia. Hanchu an kôma om rangin a se zoi.
30 Hanchu, an kôma sâk rangin ânsung lâiin
vâipôl a lâka, sat a vura, a khoia, a pêk ngeia.
31 Hanchu an mit a hong vâra, an rietminthâr
zoia, hannirese, an mitmu renga ânmang nôk
kelena. 32 “Lampuia ei kôma, Mi chongpuia,
lekhabungei mi rilminthâr pe lâia han mei a
kâng angin om mak me mo?” tiin an inrekela. 33
Harenghan, an inthoia, Jerusalema an kîr nôka,
ruoisi sômleikhat ngei le Adangngei lei intûp an
va mua. 34 “Pumapa chu ânthoinôk tatak; Simon
kôma khom ânlâr zoi” an lei tia. 35 Hanchu, ha
inik ngei khom han, lampuia neinun omtie le
vâipôl a khoia Pumapa an rietminthâr tie an
rilminthâr ngei zoi. 36 Hanchu, mi inik ngei han
an la ril lâitakin, harenghan Pumapa lele an lâia
ândinga an kôma, “Nin chunga ratha'ngamna
om rese” a tia. 37 An jâminzal sabaka, khori
an mûn an mindona. 38 Hanniresea, an kôma,
“Ithomo nin mulung nin minjînga? Ithomo nin
mulunga iem zoiloina nin inei? 39 Ka kut, ke
kephangei en ta u, keima nanâk hah ki ni hih!
Ni tôn ungla, en roi, minin mu anghan khori'n
taksa le ru nei mak” a tia. 40 Hanchu, mahah
a ti zoiin chu, a kut le a kephangei a min en
ngeia. 41 An râisân rai sikin taksôn thei kelen
mak ngeia, an kamâm sabak lâiin an kôma,
“Asâk ruo imokhat mo nan nei?” tiin a rekel
ngeia. 42 Nga suong sai tangkhat an pêka. 43
Alâka, an mu chungin a sâka. 44 Hanchu, an
kôma, “Hi chongngei lele hih ani, nin kôma
ko om lâia ku chungroi Moses Balam lekhabua
miziek, Dêipungei miziek, Minpâkna labua
miziek, a hongtung dik rang nangni ke lei ril
ngâi hah,” a tia. 45 Hanchu, lekhabua ânziekngei
an riet theina rangin an mulungrîlngei a mo-
ong pe ngeia. 46 An kôma, “hi angin miziek ani,
Messiah han dûk tuong a ta, sûnthum suole
thina renga inthoi nôk a tih. 47 Ama rimingin
insîrna le nunsie ngâidamna thurchi Jerusalem
renga namtin kôma misîr ńîng a tih. 48 Ha
neinunngei murdi rietpuipu nin ni. 49 Hanchu,
ka Pa ânkhâm hah keima rengin nin chunga
juongtîr ki tih, hannirese, chungtieng renga
sinthotheina nin chunga a chum mâka chu
khopuilien ha nin ngâk tit rang ani,” a tia. 50
Hanchu, khopuilien renga Bethany dênin a ruoi
ngeia, mahan a bân a phara, sat a vur ngeia. 51
Ha anga sat a vur lâitakin, ânsenpui ngeia, ama
chu invâna tuongin a om zoi. 52 Hanchu chubai
an mûka, râisân takin Jerusalema an kîrnôk zoi.
53 Hanchu, Biekina Pathien kôma râisânchong
rilin an zorangei murdi an mang zoi.

John

1 Aphutna taka han chong alei oma; ma chong
ha Pathien kôm aoma, Chong ha ke Pathien
ani. 2 Aphutna tak renga han chong hah Pathien
kôm ke aom ani. 3 Neinunngei murdi Pathien
sin riempet an nia, ama sin loi neinun inkhat
luo omak. 4 Ma Chong ha ke ringna bulpui ani,
male ma ringna hah munisi ngei minvârpu ani.
5 Ma vâr han ijîng a êlminvâra, ijîng han lei khap
thei mak. 6 Pathien'n a thangtheipu inkhat a
juong tîra, a riming chu John ani, 7 ha mi han
vâr thurchi mingei min riet ranga juong ani,
ama sikin mitinin an iem theina rangin. 8 Ama
hah vâr chu nimaka; vâr thurchi mingei min
riet ranga juong ani. 9 Mahi vâr diktak chu ani;
rammuola a juonga mingei murdi minvârpu hi.
10 Chong hah rammuola aoma, male Pathien'n
Chong mangin rammuol ha sin khomsenla,
rammuolin lei riet thei maka. 11 A mingei
nanâk kôm a juonga, aniatachu a mingeiin lei
modôm mak ngei. 12 Hankhoma ama modôm
ngei kai le ama iem ngei chu Pathien nâi nina
a pêk ngei zoi. 13 Ha mingei hah chu thisena
inzir nimak ngeia, taksa nuomlama ânzir khom
nimak ngeia, munisi ngei pa nuomlama ânzir
khom ni uol mak ngei; Pathien ha kêng an
Pa ani. 14 Hanchu, Chong hah munisi juong
changin, moroina le chongtaka sipin ei lâia a
juong om zoi. A roiinpuina ei mua, Pathien
Nâikhât roiinpuina a man hah. 15 John'n a
chungroi a misîra, ân ieka, Hi mi thurchi hih
ki misîr ani, “Ku nûka juong rangpu hi keima
nêka lien uol ani, kên zir mâna a lei om sai ani
sikin,” a tia. 16 A lungkham satvurna akipin
ei rêngin ei changa, moroina chunga moroi
nôkna. 17 Pathien'n Balam chongpêk Moses a
pêka, aniatachu moroina le chongtak chu Jisua
Khrista sikin ahong om ani. 18 Tutên Pathien la
mu mak ngeia. A Nâikhât vai, Pathien ân angpui
le Pa tienga om ngêt han, a thurchi a min
riet zoi. 19 Jerusalema Juda rachamneipungei
han, “John, hah tumo ani?” ti rekel rangin
ochaingei le Levi richisuonpârngei an tîra. 20
John'n ânthârtakin, “Messiah chu ni mu-ung” a
lei tipe ngeia. 21 “Nônte, Tumo ni ni? Elijah mo
ni ni?” tiin an rekela. “Ni mu-ung,” tiin a thuon
ngeia. “Dêipu mo ni ni?” tiin an rekela. “Ni mu-
ung,” tiin a thuona. 22 “Nônte tumo ni ni? mi
hongtîr ngei chong kin mele theina rangin mi
ril roh. Nu thurchi hi i angin mo ni ti?” an tia.
23 John'n dêipu Isaiah chong mangin a thuona:
“Keima hi ramchâra mi inkhat tânghâipu ha ki
ni: Pumapa lônna rang lampui mintûn roi!” 24
Ma thangtheipungei, Phariseengei hongtîr ngei
han John an rekel nôka, 25 hanchu “Messiah
ni ni noa, Elijah mo, Dêipu mo luo ni ni nônte
ithomo mi na baptis ngâia?” tiin an rekela.
26 John'n a thuona, “Keiman chu tui leh ka
baptis'a, hannirese nin lâia hin nin riet loi mi
inkhat ânding chiena. 27 Ama hah ku nûka a
juong rang ania, kei chu a kekokrûi sût rang luon
inhoi mu-ung,” a tia. 28 Mangei hah Bethany
khuo nisuo tieng Jordan tuidung râla, John'n a
baptisna ngâi muna atung ani. 29 Anangtûka
chu John'n Jisua a kôm hongin a mua male,
“En ta u, Pathien Belrite rammuol sietna pêl
rangpu soh,” a tia. 30 Hi mi chungroi hih ani,
“Mi ku nûka a juong a oma, aniatachu keima
nêka lien uol ani, keima kên zir mâna a omsai
ani sikin, ki ti hah. 31 Tumo ani rang riet mu-
ung, nikhomsenla, Israel mingei min riet rangin
tuia baptis rangin ku juong ani.” 32 Male John'n
hi thurchi hih a misîra: “Ratha hah invân renga
juong chumin vasu angin a chunga a juong
chum ku mu. 33 Atûntena keiman chu la riet
thei mu-ung, nikhomrese tuia mi baptis ranga
mi tîrpu Pathien'n, Ratha hah invân renga
juong chumin mi inkhat chunga chuongin mini
mûng na ta; ama hih Ratha Inthienga leh mi
baptis rangpu ha ani.” 34 John'n, “Ama hah
ku mu zoi, Nangni ki ril, ama hah Pathien
Nâipasal ani,” a tia. 35 Anangtûka chu mahan
John ha a ruoisi inik ngei lehan ânding nôka, 36
Jisua lôn lâitak a mu lehan. “En ta u, Pathien
Belrite soh!” a tia. 37 Ma ruoisi inik ngei han a
thurchi misîr an rieta Jisua leh an se kelena. 38
Jisua ân heia, an hongjûi a mûn chu an kôm,
“Khoimo nin rok?” a tipe ngeia. Anni han,
“Rabbi, khonmo no om ngâi,” tiin an thuona.
(Rabbi ti chu “Minchupu” tina ani). 39 Ama
han, “Hong ungla en roi,” tiin a thuona. (ma
zora ha chonûktieng dâr minli inring dôr ani.)
Masuole chu an jûia a omna an mua, male mani
sûna zora kai chu ama leh an mang minhek zoi.
40 An lâia inkhat ha chu Andrew, Simon Peter
lâibungpa ani. 41 Ama han a upa Simon a mu
kelena a kôm, “Messiah hah kin mu zoi,” a tia.
(hi chongbâi aomtie chu “Khrista” tina ani.) 42
Hanchu ama'n Simon hah Jisua kôm a tuonga.
Jisua'n Simon hah a lei ena, “Ni riming chu

Simon, John nâipasal ni ni, hannirese Kephas,
tiin nang koi an ti zoi," a tia. (Ma hih Peter tina
leh munkhat ania, aomtie chu "lungpui" tina
ani.) 43 Anangtûka chu Jisua Galileea se rangin
a masata, Philip a mua, "Ni jûi roh a tipea!"
44 (Philip ha Andrew le Peter omna khopui
Bethsaida mi ani.) 45 Philip han Nathanael a
mua a kôm, "A thurchi Moses'n Balam lekhabua
a lei miziek le dêipungei khomin an miziek
Joseph nâipasal Nazareth Jisua hah kin mu zoi,"
tiin a rila. 46 Nathanael'n a kôm, "Nazareth
taka neinun sa asuok thei mini?" tiin a rekela.
Philip'n a kôm, "Hongin la, en roh," tiin a
thuona. 47 Jisua'n Nathanael a kôma hong a
mua, a chungroi a misîra, "Ama hi Israel mi
diktak; dikloina reng dôn loi ani!" a tia. 48
Nathanael'n, "Kho angin mo mi ni riet?" tiin a
rekela. Jisua'n a kôm, "Philip'n nang a koi mân
theichang kung nuoia no om lâihan nang ku
mu zoi," tiin a thuona. 49 Nathanael'n a kôm,
"Minchupu," "Pathien Nâipasal ni ni! Israelngei
Rêngpa ni ni!" tiin a thuona. 50 Jisua'n a tia,
"Theichang kung nuoia no om lâia nang ku mu
kêng ani zoi nang ki ti sikin ni iem mini? Hi
nêka neinun roiinpui uol ok la mûng ni tih!"
a tipea. 51 Male Jisua'n an kôm, "Chongtak
nangni ki ril: invân ajuon onga, Miriem Nâipasal
chunga vântîrtonngei an juong chum le an kal,
la mûng nin tih," a tia.

2 Sûnnik suole chu Galilee ram sûnga Cana
khopuia inneina aoma. Jisua nû khom mahan
a oma, 2 Jisua le a ruoisingei khom inneina
han an siel ngei sa. 3 Uain an hun khâiloi
lehan, Jisua nû han a kôm, "Uain an insam
zoi kêng hi," a tia. 4 "Khoimo ko tho rang
mi ni ril rang nâng mak," Jisua'n, "Ko zora
la tung mak." tiin a thuona. 5 Jisua nû han
tîrlâmngei kôm han, "Nangni a bê murdi tho
roi," tiin a ril ngeia. 6 Judangei rusûk minsâi
balam an dôn anghan lung tuibêl uruk mahan
aoma, an sika liter razakhat keng theina chit an
ni. 7 Jisua'n tîrlâmngei kôm, "Tuibêlngei han
tui min sip roi," a tia, anni ngei han an min
sipmata, 8 male an kôm, "Atûn chu thâl ungla,
moiruoipu kôm se pui roi," tiin a ril ngeia.
Ama kôm han tui ha an chôia, 9 maha uain
ahong chang zoia, moiruoipu khom han a tem
vika. Uain ha kho renga hong mini riet mak
(aniatachu, tui thâla an mang, tîrlâmngeiin chu
an rieta); masikin mâkpa hah a koia, 10 male a
kôm, "Mitinin uain sa an sem baka, nûk tieng
khuolmingeiin an buong suo nûkin chu uain
sa bâkloi an sem ngâia. Aniatachu, nangman
chu atûn tena uain sa na la sem banga!" a
tipea. 11 Hi sininkhêl hih Jisua'n Galilee rama
Cana khopuia motontaka a sin ani; mahan a
roiinpui tie ân phuonga a ruoisingeiin ama
an iem zoia. 12 Masuole chu, Jisua le a nû,
a lâibungngei, male a ruoisingei Capernaum
tieng an sea, mahan môrkhat chu an om zoi. 13
Judangei Kalkân Kût anâi zoia, masikin Jisua
Jerusalema a sea. 14 Mahan Pathien Biekina
serâtngei, kêl le belringei khom, male pharvali
juorngei le sumthûlngâingei an dosângngei
kôla an insung a mua. 15 Masikin rûiruol a
jêmna rang a sina, kêl, belringei le serâtngei an
reng rêngin Pathien Biekin renga a mojôk ngei
heta; sumthûlngâingei an sumdârngei khom
a cheknôineka, an dosângngei khom a nam
melet pe ngeia, 16 male pharvali juorngei kôm
han chong a pêk ngeia, "Mangei hih hi mun
renga hin chôipai roi! Ka Pa in hih sadâi munin
sin khâi no roi!" a tia. 17 "O Pathien, ni in
ranga kên pêkna hin, ku sûnga hin mei angin
mi kâng ani," tia ânziek ha a ruoisingei han
an rietsuok nôk zoi. 18 Juda rachamneipungei
han chongrekel leh a kôm an hong kîr nôka,
"Hima anga tho rangin racham no dôn tiin
i sininkhêl thôn mo, mi ni min mu rang?"
an tia. 19 Jisua'n an kôm, "Hi Biekin hih set
ungla, male sûnthumin sin minding nôk ki
tih," tiin a thuona. 20 Hanchu Judangei han,
"Hi Biekin sinna rangin kum sômminli leiruk
anânga! Nangman sûnthumin ni sinminding
nôk thei rang mo?" tiin an rekela. 21 Aniatachu
Jisua'n biekin a ti hah ama takpum ke a tina
ani. 22 Masikin thina renga ân thoinôkin chu, a
ruoisingeiin hi thurchi hih a lei misîr suozoi,
ani ti an riet suoka, Pathien lekhabua chong le
Jisua'n a lei ti sai ngei ha an iem zoi. 23 Jisua
Kalkân Kûta Jerusalema aom lâiin mi tamtakin
a sininkhêl tho hah an mu sikin ama an iem
zoia. 24 Hannirese Jisua'n ha mi ngei hah a riet
ngei let sikin an chunga taksôn zoi maka. 25
Mangei mulungrîlngeia han khoimo aom ama'n
a riet var sikin tutên, mangei chungroi hah an
ril rang nâng mak.

3 Hanchu Phariseengei pâl kâra mi inkhat a
riming Nicodemus Judangei ruoipu aoma. 2
Jân khat chu Jisua kôm a sea, a kôm, "Rabbi,

Pathien juongtîr Minchupu ni ni ti kin riet.
Pathien an chunga aom nônchu tutên nangma
angin sininkhêlngei hih tho thei no ni ngei,”
a tia. 3 Jisua'n, “Chongdiktak nang ki ril: tutu
khom a suok nôk nônchu Pathien Rêngram mu
thei no ni ngei,” tiin a thuona. 4 Nicodemus'n
a rekela, “Kho angin mo mi ulien a chang
suo nûkin a suok nôk thei rang? A nû sûnga
lûtin voinik suok thei no nih!” a tia. 5 Jisua'n,
“Chongdiktak nang ki ril ani. Tukhom tui le
Ratha'n a suok nôk nônchu Pathien Rêngram
lût thei no nih. 6 Taksân ânzir kai chu taksa mi
an nia, Ratha'n ânzir kai chu ratha mi an ni. 7
Nu suok nôk rang kêng ki ti hih kamâm aom ti
no roh. 8 Phâivuo hih anuomna ti-tieng asêma;
arahang khom ni riet, aniatachu khotieng renga
hong mo, khotieng mo ase rang riet mak che.
Ma angdên hah ani, tukhom Ratha'n a suok
nôk nônchu,” a tipea. 9 Nicodemus'n, “Kho
angin mo anithei ranga?” tiin a thuona. 10
Jisua'n a kôm, “Israelngei lâia minchupu lien
ni nia, hima roi hih ni riet minthâr theiloi
mini? 11 Chongdiktak nang ki ril: kin ti hih kin
riet ania, kin mu hih kin ril ani; hannoma, kin
thurchi misîr tutên pom nuom mak chei. 12
Rammuola neinunngei chungroi ki misîr luo
nin iem nônchu; i angin mo invân neinunngei
chungroi ki misîr hin nin iem thei ranga? 13
Invân renga juong chumpu, Miriem Nâipasal
tiloiin chu, tute invâna lei hong se sai la om
mak ngei.” 14 Moses'n ramchâra sumdâr murûl
a târ anghan Miriem Nâipasal khom târin a om
ngêt rang ani, 15 masika han tukhom ama iem
kai chu kumtuong ringna an dôn theina rangin.
(aiōnios g166) 16 Pathien'n rammuol a lungkham
tatak sikin a Nâipasal khât a pêka, masika han
tukhom ama iem kai chu thi loia kumtuong
ringna an dôn theina rangin. (aiōnios g166) 17
Pathien'n rammuol theiloi mintum rangin a
Nâipasal juongtîr maka, rammuol sanminring
rangin kêng a juongtîr ani. 18 Tukhom Nâipasal
a iem kai chu theiloi intumin om no ni ngeia,
tukhom a iem loi ngei chu atûn renga theiloi
changin an om zoi, Pathien Nâikhât an iem
loi sikin. 19 Mahi theiloi intumna chu ani:
vâr ha rammuola ajuonga, aniatachu, mingeiin
avâr nêkin ajîng an midit uola, an sinthongei
hah asaloi sikin. 20 Tukhom sin saloi tho ngei
nâmin chu avâr an henga, avâra hong ngâi mak
ngei; asaloi an thongei hah minlang an nuom
loi sikin. 21 Aniatachu, adik sinpu ngeiin chu
Pathien chongjômna sintho an ni ti avârin a
minlang theina rangin avâra an hong ngâi. 22
Masuole chu, Jisua hah a ruoisingei leh Judea
ramhuola an sea, mahan môrkhat an lâia omin
baptis a thoa. 23 John khomin Aenon, Salim
khuo kôla han mi a baptis ngâia, ma muna han
tui atam sikin. Mingei a kôm an sea, male ama'n
a lei baptis ngei ngâia. 24 (Ma zora han John
ha intângna ina la khum mak ngei.) 25 Hanchu
John ruoisi senkhatngei le Juda inkhat rusûk
minsâina balam roia an inkhala. 26 Masikin
John kôm an sea, “Minchupu, Jordan râl nisuo
tienga no kôma om, a chungroi ni misîr ngâi
hah na la riet mo? Asa, atûnhin, ama'n mi a
baptis'a mi murdi ama tieng kêng an se suo
zoi!” an tia. 27 John'n a thuona, “Miriemin
ite dôn mak me, Pathien'n a pêk ani nônchu.
28 ‘Keima hi Messiah ni mu-ung, aniatachu, a
motona tîr ki ni’ ti hih nangni ngei reng hi ki
rietpuipu nin ni. 29 Moi puma chu mâkpa hah
ani; hannirese mâkpa mal, a kôla ândinga a
he a rangâichaka, a rôl a rietin chu a râisân
tatak ngâi. Ma angdên han ka râisâna mikhipin
aom ani. 30 Ama chu a hôn lal tetet ngêt rang
ania, keima chu ko hôn tem tetet rang ani.”
31 Chung tieng renga juongpu chu mi murdi
nêka ânchungtak ani. Pila inzir chu pilchung
mi ani, pilchung roi a misîr ngâi, hannirese,
invân renga juongpu chu mi murdi nêka an
chungtak ani. 32 A mu le a riet ngei a misîra,
hannoma, tutên a thurchi misîr pom mak ngei.
33 Aniatachu, a thurchi misîr a pom kai chu
Pathien chu mi diktak ani ti a nammindet ani.
34 Pathien tîrpu'n chu Pathien chong a misîr
ngâi, Pathien'n ama Ratha akipin a pêk sikin. 35
Pa'n a Nâipasal a lungkham ngâia, neinunngei
murdia a racham nuoia a dar let zoi. 36 Tukhom
Nâipasal a iem kaiin chu kumtuong ringna
an dôn zoi; tukhom Nâipasal chongjômloi chu
ringna dôn no ni ngeia, Pathien dûkmintongna
nuoia kêng an om rang. (aiōnios g166)

4 Phariseengei han John nêkin Jisua ruoisi
atam uol, ama'n tui leh mi a baptis a min
tam uol ti an riet zoia. 2 (Adikin, Jisua'n chu
tute baptis maka; a ruoisingei vaiin ke mi an
baptis ngâi ani.) 3 Masikin Jisua'n ha anga an
ti hah a rietin chu Judea ram a mâka Galilee
tieng a kîr nôka; 4 a se tieng Samaria ram
palin a se rang anâng ani. 5 Samaria ram sûnga
han khopui inkhat Sychar an ti han a hong

tunga, Jacob'n a nâi Joseph mun a pêkna kôl
hah ani. 6 Jacob tuikuong khom mahan aoma,
Jisua'n a lam lônna a sôl sikin ha tuikuong kôla
han ânsung raka, ma hah sûnchimripa ani. 7
Samaria nupang inkhat tuithâl rangin a honga,
male Jisua'n a kôm, “Tui nêk rang mi pêk roh,”
a tipea. 8 (A ruoisingei chu sâkruo rochôk
rangin khopui sûnga an sea). 9 Nupangnu han a
kôm, “Nangma Juda mi ni nia, keima Samaria
nupang ki nia, kho-angin mo tui nêk rang mi ni
zong hi?” (Judangei han khuri mo, khuriâi mo,
Samaria mingeiin an mangna chu mang ngâi
khâi mak ngei.) 10 Hanchu Jisua'n a thuona,
“Pathien neinunpêk le buong rang mi pêk roh
tipu hi ni riet nisenla chu, nangman keng a
kôm zong na ta; hanchu, ama'n ringna-tui nang
a pêk rang ani,” a tia. 11 Nupangnu han a kôm,
“Pu, tui thâlna laka ite dôn mak chea, tuikuong
lak ânthûk zana. Khotieng mo ringna-tui na
man rang? 12 Kin pu Jacob'n hi tuikuong hih mi
pêka; ama le a nâingei le a sâ vâi ngei murdi
khom ma renga hih an lei nêk ngâi ani. Kin pu
Jacob nêkin no roiinpui uol mo?” 13 Jisua'n a
thuona, “Tutu khom hi tui nêk ngei chu an tui
lân râl nôk a ta, 14 Hannirese, tukhom an kôma
tui ke pêk rang a nêk ngei kai chu an tui inrâl
nôk tet khâi no nih. Keiman tui ke pêk rang
chu, an sûnga tuinâr hong chang a ta, tuinâr
han ringna-tui le kumtuong ringna pêk atih,”
a tia. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Nupangnu han a
kôm, “Pu, ma tui hah ni pêk roh! ku tui ânrâl
khâi loina rang le hi tena lâ tuithâl ko hong
khâi loina rangin,” a tia. 16 Jisua'n ha nu kôm
han, “Sênla, no lômpa va koi inla, hong nôk
roh,” a tipea. 17 Nupangnu'n a kôm, “Lômpa
la dôn mu-ung,” tiin amanu han a thuona.
Jisua'n chong a melea, “Lômpa dôn mu-ung, ni
ti hih, ni ti mindik ani. 18 Pasal rangnga in ne
neipui zoia, male atûna no ompuipa khom hih
no lômpa tatak nimak. Chongdiktak ni ni ril
ani,” a tia. 19 Nupangnu han a tia, “Pu, dêipu
ni ni ti ki riet.” 20 “Kin Samari richibulngeiin
chu hi tânga hin Pathien chubai an mûk ngâi,
aniatachu, nangni Judangeiin chu Jerusalema
Pathien chubai kin mûk ngâi ani, nin ti ngâi.” 21
Jisua'n, nupangnu kôm han a tipea, “Nupangnu,
keima mi iem roh, hi tâng le Jerusalem ngêt ni
loi khomin mingeiin Pa chubai an mûk zora la
tung atih. 22 Nangni Samari mingeiin chu nin
riet loi chubai nin mûk ngâi; aniatachu keini
Judangeiin chu kin riet ke chubai kin mûk ngâi
ani, sanminringna hih Judangei renga hong
suok kêng ani sikin. 23 Hannirese azora atung
rang ani zoi, male atûn khom atung tir ani zoi,
ma tikin chu Pathien chubaimûk ngeiin Ratha le
Chongtakin Pa chubaimûk an tih, Pa'n ma anga
mingei ha ama chubaimûk rangin a nuom ngâi
ani. 24 Pathien chu Ratha ania, ama chubai mûk
ngeiin Ratha le chongtakin chubai an mûk rang
ani,” a tia. 25 Nupangnu han a kôm, “Messiah
la juong atih, ti ki riet, a juong tikin chu
neinunngei murdi mi ril atih,” a tia. 26 Jisua'n
a thuona, “Keima nang chongpuipa hih, ama
hah ki ni,” a tia. 27 Ma lâitak han a ruoisingei
an hong kîr nôka, nupang leh an chong an
mua an kamâm sabaka. Aniatachu, tutên ha nu
kôm han, “Imo no zong?” aninônchu ama kôm,
“Ithomo nupang no chongpuia?” tiin khom
ite rekel mak ngei. 28 Hanchu nupangnu hah
a tuibêl mâkrakin khopui sûnga a kîra, male
mingei kôm, 29 “Ki sin lei tho ngei murdi a ril
thei let mi inkhat a oma, hong en ta u, Messiah
ni thei ni mo?” a tia. 30 Masikin khopui renga
an honga Jisua kôm an va se zoi. 31 Ma zoratak
han ruoisingeiin, “Minchupu, sâk-sâk bak hi
roh!” tiin an lei ngêna. 32 Nikhomsenla Jisua'n,
“Nin riet loi bu nêk rang ko dôn,” tiin a thuona.
33 Masikin ruoisingei han anni leh anni anin
rekela, “Mîn bu an hong chôi pe mini?” an tia.
34 Jisua'n an kôm, “Mi tîrpu lungdo sin le a
sin zoi rang hi ku bu tuitak ani, a tipe ngeia.
35 Nangnin chu, ‘Bu âtna rang tha minli ala
om nin tia.’ Aniatachu nangni ki ril, loingei
so en sabak ta u; atûn renga ât rangin bungei
an min zoi! 36 A âtpu'n chu rathaman a man
ngâia, kumtuong ringna dêna om rangin amara
a mintûp ngâi; masikin a lingpu le a âtpu an
râisân ânruol theina rangin. (aiōnios g166) 37 ‘Mi
inkhatin a linga, mi dangin a ât ngâi,’ ti hi adik
ani. 38 Nin sin loina muna nangni ki tîr; mi
dangin an sina, an sin sai hah nin ât ani,” a tia.
39 Nupangnu han, “Ki sin lei tho ngei murdi
ni ril let,” tiin a thurchi a misîr pe ngei sikin
Samari khopui mingei, mi tamtakin Jisua an
iem zoi. 40 Masikin, Samari mingei ha Jisua kôm
an honga, an kôm om rangin an ngêna, male
Jisua'n ha khopui han sûnnik a châm zoi. 41
Midang tamtakin khom a thurchi misîr sikin an
iem sa zoia, 42 male anni ngei han nupangnu
kôm, “Atûn chu mi ni misîr pe sika ni loiin
keini lelên a thurchi misîr kin rieta, hi mi hih
rammuol sanminringpu ani khet ti kin riet zoi,”

an tia. 43 Ma khopui han sûnnik a châm suole
chu a mâka Galilee rama a se zoi. 44 Jisua'n
ama rang nanâk ân tia, “Dêipungei chu an ram
nanâka chu miritin om ngâi mak ngei,” tiin.
45 Galilee rama a tungin chu mipuingeiin an
lei phâm tataka, Jerusalema Kalkân Kût han
inchelin Jisua sintho ngei murdi ha an mu
sikin. 46 Hanchu, Jisua ha Galilee rama Cana
khuoa tui uain a min changna han a hong
nôka, sorkâr ulien inkhat a oma, a nâipasal
Capernaum khuoa dam loiin a om ani. 47 Jisua
Judea ram renga Galilee rama a hong ti a riet
lehan a kôm a sea, Capernaum khuoa sea, a
nâipasal juong mindam rangin Jisua a ngêna, a
nâipasal hah a thi vang zoi ani. 48 Jisua'n an
kôm, “Sininkhêlngei le neinun kamâmomngei
nin mu nônchu tutên iem no tu nui,” a tipe
ngeia. 49 Sorkâr ulien han, “Pu, ka nâipasal a thi
mân ni juong pe roh,” tiin a thuona. 50 Jisua'n a
kôm, “Se nôk ta roh, na nâipasal a dam zoi!” a
tipea. Ha mi han Jisua chongngei ha iem pumin
a se zoi. 51 Hanchu a in a pan lâiin lampuia
a tîrlâmngei leh annin tonga, “Na nâipasal a
dam zoi!” an tipea. 52 Ama'n an kôm, a nâipasal
lei dam zora tak hah a rekel ngeia, annin a
kôm, “Mazan chonûktieng dârkhat inring han a
mintun a lei mathân zoi,” an tipea. 53 Hanchu,
a pa han Jisua'n a kôm, “Na nâipasal a dam zoi,”
a tipe zora tak hah ani ti a riet zoi. Masikin
ama le a inmingei anrêngin an iem zoi ani. 54
Ma hah Jisua'n Judea ram renga Galilee rama a
hong suo nûka a sininkhêl sin avoinikna ani.

5 Masuole chu, Jisua Jerusalema Judah sakhuo
tienga khohoi aom sikin a sea. 2 Jerusalem
Belri Mokot kôla han dîl inkhat aoma, Hebrew
chongin Bethzatha an ti ngâi; ma dîl han bokrop
rangnga aoma. 3 Ma bokropngei han damloi
ngei loko tamtak an jâla mitcho ngei, kholra
ngei le phalkhatthi ngei, tui singânsa zora an
ngâka, 4 a kakâra dîl han vântîrton, a juonga, tui
ha a juong chek ngâi. Ma tui singânsa zora han
dîla a lût masatak chu i-anga natna khomnirese
an dam ngêt ngâi. 5 Mi inkhat kum sômthum
leiriet damloi a oma. 6 Jisua'n a jâlin ava mua,
male zora sôt tak renga damloia om ani ti a
rieta; masikin a kôm, “Dam rang no jôt mo?”
tiin a rekela. 7 Hanchu damloipu han, “Pu, tui
singânsa zora dîla mi juong thak rang lak dôn
mu-ung; ke se khomin mîn, min khêl nôk ngâi,”
tiin a thuona. 8 Jisua'n a kôm, “Inthoi inla,
na jâmpher louk inla, lôn ta roh,” a tipea. 9
Ha mi han voikhatrengin a hong dam kelena;
a jâmpher chôiin a lôn phut kelen zoi. Ma
nikhuo hah sabbathni ania, 10 masikin Juda
rachamneipungeiin a dampu kôm han, “Avien
hin sabbathni kêng ani, jâmpher chôia lôn hi ei
balam nimak,” an tipea. 11 Ama han an kôm,
“Ni mindampu'n, ‘Na jâmpher louk inla, lôn ta
roh’ mi ti kêng,” tiin a thuona. 12 Anni ngei
han, “Hi anga tho ranga nang rilpu hah tumo
ani?” tiin an rekela. 13 Hannirese, ha a dampu
han Jisua hah tumo ani riet mak, ha muna han
mipui an tam sikin Jisua chu a rotpat zoi. 14
Chomol suole chu, Jisua'n ama hah Biekina a
mua male a kôm, “Rangâi roh, na dam zoi ani;
masikin nunsie tho nôk khâi no roh, nu chunga
natna saloi uol hong tung nih,” a tia. 15 Masuole
chu ha mi han Juda rachamneipungei kôm a
mindampu chu Jisua ani ti ava ril ngeia. 16
Masikin sabbathni mi a mindam an ti sikin Jisua
hah dûk an mintong zoi. 17 Jisua'n an kôm, “Ka
Pa'n sin a tho tit ngâia, male kei khom sin ko
tho ngêt rang ani,” tiin a thuon ngeia. 18 Ma
anghan a ti sikin Juda rachamneipungeiin that
rang an bôk uol nôk zoi; Sabbathni balam a siet
ti vai niloiin, Pathien hah a Pa angin a bêa, ama
khom Pathien leh ân-angin ânbê ti sika khom
ani. 19 Masikin Jisua'n a thuon ngeia, “Chongdik
tak nangni ki ril: Nâipasal athenin ite tho thei
maka; a Pa sintho a mu ngei kai vai ke a tho
ngâi. Pa'n sin a tho kai ke Nâipasal khomin
a tho ngâi ani. 20 Pa'n Nâipasal a lungkhama
male a tho murdi a min mu ngâi ani. Hi nêka
neinun roiinpui a tho rang khom la min mûng
atih, male nin rêngin nin la kamâm rang ani. 21
Pa'n mithi a kaithoia ringna a pêk ngei anghan,
Nâipasal khomin a nuom kai chu a min ring
ngâi. 22 Pa'n tute roijêk pe ngâi maka. Roijêk
rangin Nâipasal kôm kêng rachamneina akipin
a pêk zoia, 23 masikin mi murdi'n Pa mirit an
tho anghan Nâipasal khom mirit an tho theina
rangin. Tukhom Nâipasal mirit tho loi kai chu
Pa a tîrpu mirit tho loi ani. 24 “Chongdik tak
nangni ki ril: Tukhom ko chong rieta mi tîrpu
iem kaiin chu kumtuong ringna an dôn zoi.
Theiloi changin om mak ngeia, thina renga an
jôka ringna han an lût zoi ani. (aiōnios g166) 25
Chongdik tak nangni ki ril: azora atung rang
ani zoi, atûn khom atung tir zoi, male mithi
ngeiin Pathien Nâipasal rôl riet an ta, a riet
ngei kai chu hong ring an tih. 26 Pa ha ringna

nâr ani anghan, Nâipasal khom ringna nârin a
sin ani. 27 Male Miriem Nâipasal ani sikin a kôm
roijêk rangin rachamneina a pêk ani. 28 Ma hi
kamâm no roi; azora atung rang ani zoi, ma
tikin chu mithi ngeiin a rôl riet an ta, 29 male
an thânngei renga hôn thoi an ta: sin sa tho
ngei chu ringna changin inthoi nôk an ta, sin
saloi tho ngei chu theiloi changin inthoi nôk
an tih. 30 "Ke thena rachamneinân ite tho thei
mu unga; Pathien'n ni ril lam anghan roi ke
jêk ani, masikin ko roijêk chu adik ani. Keima
ku nuom hi sin rangin bôk mu unga, mi tîrpu
lungdo kêng sin rang ko bôk ani. 31 "Ku thurchi
nanâk misîr ronga, ku thurchi misîr ha adik tiin
pom thei ni no ni. 32 Aniatachu ku thurchi mi
aminrietpu chu mi dang ania, male ama'n ku
thurchi a misîr hah adik ti ki riet. 33 Nangnin
John kôm thangtheipungei nin tîra, ama han
chongtak ruthûlin chong nangni a lei rila. 34
Munisi rietpuipu ko dôn ngêt rang ki ti nimaka;
mahi sanminringa nin om theina ranga ki ti
ani. 35 John hah châti vârtak le ân-ângtak angin
ani, male zora bongkit vai mang rang nin nuom
ani anghan. 36 Hannirese, rietpuipu ko dôn
hi chu John minrietna chong nêkin a roiinpui
uol: Khoimo ko tho, ma hah, Pa'n sintho ranga
mi pêk ani, ki sintho ngêt hin Pa mi tîr ani ti
ku thurchi a minriet ani. 37 Male Pa mi tîrpu
khom han a minriet zoi, nangnin chu khotik lâi
khomin a rôl la riet ngâi mak chei, a mêl khom
la mu mak chei, 38 male a chong khom nin
mulungrîlngeia vong ngâi mak chei, a tîrpu hi
nin iem loi sikin. 39 Asûnga kumtuong ringna
aom ti nin sabei sikin, Pathien Lekhabungei ha
nin pore ngâi. Male Pathien Lekhabungei han ku
thurchi an misîr ani! (aiōnios g166) 40 Hankhoma,
ringna nin dôna rangin ko kôm hong jôt ngâi
mak chei. 41 "Munisi minpâkna rok mu-ung. 42
Aniatachu kho anga miriem mo nin ni nangni
ki riet, male nin mulungrîlngei han Pathien
lungkhamna dôn mak chei ti ki riet. 43 Ka pa
rachamneina leh ku juong ani, hannirese mi
modôm mak choia; nikhomrese, tumakhatin
ama rachamin hong rese chu lei modôm nin tih.
44 Pathien inkhat vai renga minpâkna man rang
nuom mak choia, inkhat le inkhat inpâk inlôm
kêng nin min luta; nônte, kho angin mo mi nin
iem rang? 45 Nikhomrese, keiman Pa makunga
nangni doi ki tih tiin mindon no roi. Nangni
doi rang chu mi inkhat aom, nin sabeipu Moses
ha. 46 Moses nin iem tatakin chu, kei khom mi
nin iem rang ani; ama han ku chungroi kêng
a miziek sikin. 47 Aniatachu a miziek nin iem
nônchu, kho angin mo ko chong nin iem thei
ranga?" a tia.

6 Masuole chu, Jisua Galilee đîl râl inkânin a
se zoi. (Tiberias đîl khom an ti sa ngâi). 2
Damloi ngei chunga a sininkhêlngei an mu sikin
loko tamtakin an jûia. 3 Jisua hah muola a kala
male a ruoisingei leh an insunga. 4 Judangei
Kalkân kût zora ha anâi zoia. 5 Jisua'n akôl
akieng a hong ena, loko tamtakin ama tieng
an hong pan a mua, masikin Philip kôm han,
"Hi mingei sâk rang vâipôl khonmo ei rochôk
rang?" a tia. 6 (Hi chong hi Philip minsina
ranga a ti ani, adiktakin chu imo a tho rang lam
ama'n a riet sai ani.) 7 Philip'n a kôm, "Mitinin
achîn tete min chang ngei rang khomin sumdâr
duli razannik man vâipôlin luo hun no ni ngei,"
tiin a thuona. 8 A ruoisingei adang inkhat,
Simon Peter lâibungpa Andrew'n a tia, 9 "Barli
vâipôl pêk rangnga le nga inik a dôn pasalte
inkhat hi hin aom. Aniatachu hi dôra mingei
sâk rangin chu hun no ni ngei," a tia. 10 Jisua'n,
"Mipuingei hah minsung roi," tiin a ril ngeia.
(Ma mun han durba tamtak aom.) Mipuingei
ha an insung zoia; mi isâng rangnga dôr an
ni. 11 Jisua'n vâipôl hah a lâka, Pathien kôm
râisânchong a rila, male mipui ânsungngei hah
a sem pe ngeia; ma angdên han nga khom a
sem nôka, an nuom do-dôr a sem pe ngeia.
12 An khoptang suo nûkin a ruoisingei kôm,
"Ite inpai riek loi rangin an sâk minieng; khom
rûtvar roi," a tipe ngeia. 13 Masikin barli vâipôl
rangnga sâk ngei, an sâk minieng ha tabong
sômleinik an la rût min sipa. 14 Ha mingei
han Jisua sininkhêl sin hah an mûn chu, "Hi
mi hih dêipu tatak, rammuola juong rangpu
ha ani khet!" an tia. 15 Anni ngei hah hongin,
ama hah rangrâta sûrin rêng minchang rang an
bôk ti Jisua'n a rieta; masikin athenin muola
a se nôk zoi. 16 Kholoi ahong nin chu, Jisua
ruoisingei hah đîla an juong sea, 17 rukuonga an
chuonga, đîl râl Capernaum tieng an pana. Jân
ahong ni tena khom Jisua hah an kôm la hong
tung maka. 18 Hanchu phâivopui hong rângin
ahong sêma male tuidâr ahôn soka. 19 Hanchu
ruoisingei han kilometer rangnga mini, uruk
mini an hong jâpin chu Jisua hah tui chunga
lônin rukuong tieng a hong panin an mua, an
lei chia. 20 Jisua'n an kôm, "Chi no roi, keima

kêng ki ni!” a tipe ngeia. 21 Hanchu râisântakin
rukuonga han an min chuonga, male rukuong
leh an va pana, tângkôl hah harenghan an tung
kelen zoi. 22 Anangtûka chu dîl râl kângkhat
tienga mipui a omngei han rukuong inkhat vai
mahan aom ti an rieta. Jisua chu a ruoisingei
leh rukuonga chuong loiin, anni ngei ha mâkin
anthenin an se ti an riet zoia. 23 Pumapa'n
râisânchong a ril suole lokongeiin vâipôl an
sâkna mun kôla han rukuong dang ngei Tiberias
renga an hong tunga. 24 Mipuingeiin Jisua le a
ruoisingei chu ha muna han om khâi mak ngei
ti an rietin chu anni khom rukuonga chuongin
Capernauma, Jisua rok rangin an se zoi. 25
Mipuingei han Jisua dîl râla an hong mûn chu
a kôm, “Minchupu, khotik han mo hi tieng
râl no hong tung?” an tia. 26 Jisua'n an kôm,
“Chongdiktak nangni ki ril: sininkhêlngei nin
riet sika mi nin rok ni loiin, vâipôl nin sâk man
sika mi nin rok kêng, tiin a thuona. 27 Vâipôl
asiet nôk thei ngâi rangin sin no ungla; manêkin
chu kumtuong ringna vâipôl adier rangin sin
roi. Hi vâipôl hih Miriem Nâipasalin nangni a
pêk rang ani, Pathien, Pa, han ama sînthona a
chunga adar zoi sikin.” (aiōnios g166) 28 Masikin
anni ngei han a kôm, “Pathien lungdo kin sin
theina rangin imo kin tho rang?” tiin an rekela.
29 Jisua'n a thuon ngeia, “Pathien'n khoimo
sin ranga nangni a nuom chu a tîrpu iem hih
ani,” a tia. 30 Anni ngei han a kôm, “I sininkhêl
mo ni sin rang, kin mua nang kin iem theina
rangin? Imo no tho rang? 31 Kin richibulngei
chu ramchâra han manna an sâk ngâia, Pathien
lekhabu'n ati anghan, ‘Invân renga vâipôl sâk
rang a pêk ngei,’” tiin chong an thuona. 32
Jisua'n an kôm, “Chongdiktak nangni ki ril,”
“Moses'n vâipôl nangni a pêk hah invân renga
nimaka; Ka Pa'n kêng invân renga vâipôl diktak
nangni a pêk. 33 Pathien'n vâipôl nangni a pêk
chu invân renga a juong chuma rammuol ranga
a ringna pêkpu hih ani.” 34 Anni ngeiin, “Pu,
ma vâipôl hah mi pêk bang roh,” an tia. 35
Jisua'n an kôm, “Keima hih ringna vâipôl ki ni.”
“Tukhom ko kôma hong ngei chu an vonchâm
no nia; tukhom keima mi iem ngei chu an tui
inrâl khâi no ni. 36 Atûn hin, nangni ki ril, mi
nin mua aniatachu mi iem mak chei. 37 Pa'n mi
pêk ngei kai chu ko kôm hong an tih. Ko kôma
hong kai chu tute rujûl tet noning, 38 ku lungdo
sin ranga invân renga juong ni mu unga, mi
tîrpu lungdo sin ranga juong kêng ki ni. 39 Ma
hih mi tîrpu lungdo chu ani, mi pêk ngei murdi
tute minmang loiin nikhuo nûktaka chu aringin
kaithoi inlang, ti hih. 40 Ka Pa'n a nuom tak
chu tukhom Nâipasal mua a iem ngei murdi'n
chu kumtuong ringna dôn senla ngei, keiman
nikhuo nûktaka, mangei hah kaithoi ngei inlang
ti hi ani,” a tia. (aiōnios g166) 41 “Invân renga
vâipôl juong chum ki ni,” a ti sikin mipuingei
hah an chierlul zoi. 42 Masikin anni ngei han,
“Hi mi hih Joseph nâipasal Jisua hah nimak
mo? A nû le a pa khom ei rieta. Nônte, kho
angin mo, invân renga juong chum ki ni a ti
thei hi?” an tia. 43 Jisua'n an kôm, “Nin thenin
chier kekêng no roi. 44 Pa mi tîrpu'n a kaikuoi
nônchu tute ko kôm hong thei no ni ngei; male
keiman nikhuo nûktaka chu kaithoi ngei ki
tih. 45 Dêipungei lekhabua, ‘Pathien'n mitin la
minchu ngei atih,’ tiin an miziek ani. Mitin Pa
chong rieta ânchu ngei kai chu ko kôm an hong
ngâi. 46 Mahi tutên Pa an mu zoi ki tina nimaka;
Pa kôm renga juongpu vaiin kêng Pa ha a mu
ani. 47 Chongdiktak nangni ki ril: tukhom a iem
kai chu kumtuong ringna an dôn zoi. (aiōnios
g166) 48 Keima hih ringna vâipôl ki ni. 49 Nin
richibulngeiin ramchâra manna hah an sâka
chu an thi dên ani. 50 Aniatachu, invân renga
vâipôl juong chum hi chu tukhomin an sâka
anîn chu thi khâi no ni ngei. 51 Keima hi vâipôl
aring invân renga juong chum ki ni. Tukhomin
hi vâipôl hih a sâkin chu kumtuongin ring tit
atih. Vâipôl ke pêk rang chu ka taksa hi ani,
rammuol ringna ranga ke pêk chu” a tia. (aiōn
g165) 52 Masikin Judangei ha taksîn an inkhal
phut zoia. “Kho angin mo hi miriempa hin a
taksa ei sâk rangin mi pêk thei ranga?” tiin an
rekela. 53 Jisua'n an kôm, “Chongdiktak nangni
ki ril: Miriem Nâipasal taksa hih nin sâk noa, a
thisen khom nin buong nônchu nin thethenin
ring thei no tunui. 54 Tukhom ka taksa a sâka, ki
thisen a buong kai chu kumtuong ringna an dôn
zoi, male anni ngei ha keiman nikhuo nûktaka
kaithoi ngei ki tih. (aiōnios g166) 55 Ka taksa hi bu
diktak a nia; ki thisen hi buong ruo tak ani. 56
Tukhom ka taksa sâka, ki thisen buong ngei kai
chu keima ko kôm an om banga, male kei khom
an kôm ko om bang ngâi. 57 Pa aring han mi
tîra, male Pa jâra ring ki ni sa. Ma angdên han
ka taksa sâk ngei kai chu keima jârin ring an tih.
58 Ma hih invân renga vâipôl juong chum chu
ani; nin pilepungeiin vâipôl an sâka an thi nôk
angha nimak. Tukhom hi vâipôl sâk ngei kai chu

kumtuongin ringtit an ti." (aiōn g165) 59 Hi chong
hih Jisua'n Capernaum synagog taka a minchu
lâia a ti ani. 60 A nûkjûi tamtak ngeiin hi chong
hih an rietin chu, "Hi minchuna hih chong
ngartak kêng ani. Tumo a rangâi thei ranga?"
an tia. 61 Tutên ril loiin, a ruoisingei hah ma
roia han an chier ani, ti Jisua'n a mulungrîlin a
rieta, an kôm, "Hi roi sika hin nin mulung amin
hoiloi mini? 62 Nônte, chongkhatin, Miriem
Nâipasal hih motona a omna ngâia a kîr nôk nin
mu tika kho angin mo nin tho rang? 63 Ringna
pêkpu chu Pathien Ratha ania; munisi ranak
chu ite a mangna omak. Nin kôma ki misîr
chongngei hih ringna pêkpu Pathien Ratha ani.
64 Hannoma senkhat chu iem mak chei," a tia.
(Jisua'n aphut renga tu ngei mo a iem loi rang
le tu lelên mo a minsûr rang a riet chien sai
ani.) 65 Male a bôksa nôka, "Hi sika hin kêng,
Pa'n a thop nônchu tute ko kôm hong thei no ni
ngei ki ti ani." 66 Masika han Jisua nûkjûi ngei
mi tamtakin nûkkîr an thoa, ama jûi khâi mak
ngei. 67 Masikin Jisua'n ruoisi sômleinik ngei
kôm, "Nangni khom rot rang nin jôt mo?" tiin a
rekel ngeia. 68 Simon Peter'n a kôm, "Pumapa,
tu kôm mo kin rot ranga? Kumtuong ringna
chongngei laka nangman no dôna. (aiōnios g166)
69 Male atûn chu kin iema, Pathien renga juong
Mi Inthieng ni ni ti kin riet zoi," a tia. 70 Jisua'n
a kôm, "Nangni sômleinik ngei hih keiman
nangni ka thang nimak mo? Hannoma nin lâia
mi inkhat hih diabol kêng ani!" tiin chong a
mele. 71 Ama han Judas, Simon Iscariot nâipasal
chungroi a misîr ani. Judas hah ruoisi sômleinik
ngei lâia mi nikhomsenla, ama a minsûr rang
ani sikin.

7 Masuole chu, Jisua'n Galilee rama a chaia;
Juda rachamneipungeiin that rang an bôk
sikin Judea rama chu chai nuom khâi mak.
2 Judangei Kâirêng khohoi zora anâi zoia, 3
masikin Jisua lâibungngei han a kôm, "Hi mun
hih mâk inla, Judea rama se roh, masika han nu
nûkjûi ngeiin ni sintho an mu theina rangin, an
tia. 4 Ama riming inthang rang nuompu chu
tutên a sintho thup ngâi mak. Hi neinunngei hih
ni sin anînchu rammuol pumpuiin nu chungroi
riet rese bah!" an tia. 5 (A lâibungngei luon
ama iem mak ngei.) 6 Jisua'n an kôm, "Keima
rangin chu azora diktak la tung mak. Zora pai
hih nangni rangin chu adik ani. 7 Rammuolin
nangni mumâk maka, aniatachu keima chu mi
mumâk ngâi, a sintho ngei ha sa mak tiin ki
ril ngâi sikin. 8 Khohoia nangni lei se roi, kei
chu khohoia la se thei no ning, ko zora diktak
ala tung loi sikin," a tia. 9 Ma chong hah a
ti suole khom ama chu Galilee rama a la om
bang. 10 A lâibungngei khohoia an se suole
chu Jisua khom a se sa; ânlangin chu se maka,
inrûkin a se zoi. 11 Juda rachamneipungeiin
khohoia han ama an roka, "Khonmo aom?"
tiin an rekel titira. 12 Mipuingeiin a chungroia
an inkereng chichiena; senkhatin, "Miriem sa
kêng," an tia. Adang ngeiin, "Nimak, ama kêng
mingei lamnôk tieng a tuong ngâi," an tia. 13
Hannirese Juda rachamneipungei an chi sikin
tutên ânlangin chu a chungroi misîr ngam
mak ngei. 14 Khohoi ha inang dôr an mang
tena chu Jisua Biekina a sea mingei a minchu
phut zoi. 15 Juda rachamneipungei han an
kamâm sabaka, "Hi mi hi ânchuna boi tetin
kho angin mo madôr a riet thei hi!" an tia.
16 Jisua'n a thuona, "Ki minchuna chong hih
keima kata nimaka, aniatachu Pathien mi tîrpu
renga juong kêng ani. 17 Tutu khom Pathien
lungdo a sin nuom kai chu hi minchuna chong
hih Pathien renga juong mo, aninônchu ka
rachama ko chong mo riet an tih. 18 Tukhom
ama rachama chongpu chu ama roiinpuina man
rang a pût ani. Hannirese, a tîrpu roiminpui
rang a nuompu'n chu dikna a dôna, male ama
sûnga han dikloina reng omak. 19 Moses'n
Balam nangni a pêk nimak mo? Hannirese
Balam hah tutên jôm mak chei. Ithomo ni
that rang nin bôk hi?" a tia. 20 Mipuingei
han, "Ramkhori nang a sûr ngihi! Tumo nang
that rang a bôk?" tiin lokongeiin an thuona.
21 Jisua'n an kôm, "Sininkhêl inkhat ko thoa,
nin rêngin nin kamâm sabaka. 22 Moses'n nin
nâipasalngei sertan rangin chong nangni a pêka
(Moses'n a phut nimaka, nin richibulngeiin
kêng an phut ani), masikin Sabbathnin pasalte
ser nin tan ngâi ani. 23 Moses Balam asiet
loina rangin Sabbathni khom pasalte sertan
nin tho ngâi anînte, keiman Sabbathnia mi
ki mindam phar sikin ithomo ku chunga nin
takasi? 24 Pêntienga ânlang rang vaiin roijêk
mong ungla, male adiktakin roijêk roi," a tia.
25 Jerusalema mi senkhatin an tia, "Hi mi hih
rachamneipungeiin that ranga an pût ha nimak
mo? 26 En ta u! Mipui rietin thurchi a misîra,
male tutên rokôk mak ngei! Ama hih Messiah
ani tiin rachamneipu ngeiin an riet tatak zoi

mini? 27 Aniatachu Messiah a juong tika chu
kho renga mo a juong tutên riet no ni ngei. Hi
mi hi chu a hongna ei rêngin ei riet-iem ani,"
an tia. 28 Jisua'n Biekina a minchu lâihan rôl
inringtakin a tia, "Tumo ki ni le kho renga hong
mo ki ni nin riet tatak mo zoi? Ka rachama juong
ni mu-ung. Mi ťirpu chu mi diktak ani. Nangnin
chu ama ha riet mak choia, 29 aniatachu keiman
chu ama ha ki rieta, a kôm renga juong le
ama mi ťir ki ni sikin," a tia. 30 Hanchu ama
hah sûr rang an pût zoia, aniatachu, azora
ala tung loi sikin tutên an kut musum mak
ngei. 31 Hannirese mipui lâia mi tamtakin chu
ama an iem zoi, "Messiah a juong tika hi mi
hin a sin nêka tam sininkhêlngei sin thei ni
mo?" an tia. 32 Phariseengeiin Jisua chungroia
mipuingei an inkereng chichiena chong an
rieta, masikin ochaisingei le Phariseengeiin
Jisua sûr rangin rungpungei an ťira. 33 Jisua'n an
kôm, "Chomolte nin kôm la om ka ta, masuole
chu mi ťirpu kôm sêng ki tih, a tia. 34 Nangnin
mi rok nin ta, mi mu no tunui, ke sena ranga
nin se thei loi sikin." 35 Juda rachamneipungei
han anni nanâkin, "Ei mu thei loina rangin
khotieng mo se rang a ti? Ei mingei omna Greek
khopuilienngeia sea, male Greekngei juong
minchu rang a ti mini? an tia. 36 Nangnin mi
rok nin ta mi mu no tunui, ke sena ranga hong
thei no tunui, a ti hih khoimo a tina?" an tia.
37 Khohoi chîn rang ni le nikhuo lupuitak ni
han Jisua ândinga, rôl inringtakin, "Tukhom
a tui ânrâl kai chu ko kôm hong senla ngeia,
nêk rese ngei, male 38 Pathien lekhabu'n ati
anghan, tukhom mi iem kai chu a sûng renga
'Ringna-pêk' tuinârngei luong suok atih," a
tipe ngeia. 39 Mahi Jisua'n ama iem ngeiin
Ratha an chang rang chungroi a misîrna ani.
Ma zora han Ratha pêk la nimaka; Jisua ha
roiinpuia kaithoi ala ni loi sikin. 40 Mingei
lâia senkhatin ha chong hah an rietin chu,
"Hi mi hih Dêipu tatak kêng ani ngihi!" an
tia. 41 Adangngeiin chu, "Ama hih Messiah
kêng ani!" an tia. Hannirese adangngeiin chu,
"Messiah chu Galilee ram renga hong suok no
nih! an tia. 42 Pathien lekhabu'n ati anghan
Messiah chu Rêng David jâisuon renga ñîng a
ta, David omna khopui Bethlehema a suok rang
ani," an tia. 43 Masikin Jisua sikin mipuingei
lâia insenna aom zoia. 44 Mi senkhatin sûr
rang an bôka, aniatachu tutên a chunga an
kut musum mak ngei. 45 Mi rungpungei ha an
hong kîr nôka, Ochaisingei le Phariseengei han
an kôm, "Ithomo nin hong tuong loi?" tiin an
rekel ngeia. 46 Mi rungpungei han an thuona,
"Hipa anga thurchi misîr reng la om ngâi mak
ngei!" tiin an thuona. 47 Phariseengeiin an kôm,
"Nangni khom huongin nin om sa mo ni zoi?"
tiin an rekel ngeia. 48 "Rachamneipungei le
Phariseengei lâia mi inkhat luon ama an iem zoi
ti nin riet mo? 49 Hi mipuingei hih Moses Balam
riet mak ngei, masikin Pathien khomâksâmna
nuoia om kêng an ni!" 50 Phariseengei lâia
mi inkhat Nicodemus, motona Jisua intongpui
ranga sêpu ha a oma. Ama'n midangngei kôm,
51 "Ei Balam dungjûiin chu tukhom a chongbâi
suok ei riet mân le a sintho ei mu mân chu
theiloi minchang thei ngâi mak me," a tia. 52
"Asa," anni ngei han a kôm, "Nang khom Galilee
ram renga hong mo ni ni? Pathien Lekhabungei
pore inla dêipu Galilee ram renga hong suok
ngâi mak ti riet ni tih," tiin an thuona.

8 Hanchu mitinin an ina an sea, aniatachu,
Jisua chu Olive tânga a sea. 2 Anangtûk jînga
ânmânin Biekina a se nôka. Mipuingei murdi
a kôm an hôn tûpa; ânsunga anni ngei ha a
minchu ngei phut zoia. 3 Balam minchupungei
le Phariseengei han nupangnu ânrê lâitaka an
sûrnu hah an hong tuonga, male an rênga an
moton han amanu hah an mindinga. 4 Jisua
kôm, "Minchupu, hi nupangnu hih ânrê lâitaka
kin sûr ani. 5 Ei Balamin Moses chongpêk angin
chu hi nupangu hih lung leh dêng that ngêt
rang ani. Atûn hin, nangman kho angin mo ni
ti?" an tia. 6 Ma hah ama min ôkna ranga an ti
ani, demna an man theina rangin. Aniatachu
Jisua ân kûna, a kutruol leh pil a mizieka. 7 Ma
anga indingin chong an rekel anghan ânthoi
lita, male an kôm, "Nin lâia nunsie tho loitakin
motontaka lung leh amanu hah dêng bak roi,"
a tia. 8 Hanchu ân kûn nôka, a kutruol leh pil
a miziek nôka. 9 A chong hah an rietin chu, a
ulien dônin inkhat inkhatin, an rot riei zoia.
Jisua hah athenin an mâk raka, nupangnu hah
ma muna a lân ding chien lehan. 10 Jisua hah a
hôn dinga, nupangnu kôm han, "Khonmo an
om suo zoi? Tutên theiloi nang mintum rang
om khâi mak ngei na?" a tia. 11 Amanu han
a thuona, "Pu, tutên theiloi mi mintum mak
ngei," a tia. Jisua'n a kôm, "Asa, nônchu, kei
khom theiloi nang mintum uol mu-ung. Se roh,
hannirese nunsie tho nôk khâi no roh,"] a tia. 12

Jisua'n Phariseengei kôm a chong nôka. “Keima
hi rammuol vâr ki ni,” a tia. “Tukhom mi jûi
murdi chu ringna vâr dôn an ta, ijînga lôn tet
no ni ngei.” 13 Phariseengeiin a kôm, “Atûn
hin nu thurchi nanâk kêng ni misîr; nu thurchi
misîr dik mak,” an tia. 14 “Nimak,” Jisua'n an
kôm, “Ku thurchi nanâk misîr khom ronga,
ki misîr hih adik kêng. Keima chu kho renga
mo ku juong le kho tieng mo ke se rang khom
ki riet. Nangni chu kho renga mo ku juong
aninônchu, kho tieng mo ke se rang riet mak
chei. 15 Nangnin chu taksa balam angtakin roi
nin tan ngâia; keiman chu tu roi te tan ngâi
mu-ung. 16 Ke lei tanna khom om senla, ko roi
tanna chu dik atih; asikchu ke theivaia om ni
mu unga; Pa mi tîrpu ko kôm a om sikin. 17 Nin
Balam lekhabua khom rietpuipu inik an inruola,
imo an ti tak chu adik, tiin miziekin aom ani. 18
Keiman ku thurchi nanâk ki misîra, male Pa
mi tîrpu khomin ku thurchi a misîr sa ngâi,” a
tia. 19 Anni ngei han, “Khomo na Pa?” tiin ama
an rekela., “Nangnin mi riet mak choia, ka Pa
khom riet uol mak chei. Mi nin riet nisenla chu
ka Pa khom riet nin ti zoi,” tiin Jisua'n a thuon
ngeia. 20 Jisua'n hi ngei murdi hih Biekina
chôiruol dôngna an darna mun khâltan sûnga a
minchu lâia a ti ani. Tutên ama hah sûr mak
ngei azora ala tung loi sikin. 21 Jisua'n an kôm,
“Ke sepat rang kêng ani zoi; nangnin mi rok
nin ta chu, nin sietnangei han thîng nin tih. Ke
sena ranga se thei no tunui,” a tia. 22 Masikin
Juda rachamneipungeiin, “Ke sena ranga se
thei no tunui a ti hih amananâkin inthat rang
a tina mini?” an tia. 23 Jisua'n a thuon ngeia,
“Nangni chu hi rammuola mi nin ni. Kei chu
chung tieng renga juong ki ni. Nangni chu hi
rammuol renga nin ni, hannirese kei chu hi
rammuol renga ni mu-ung. 24 Masika han nin
sietnangei han thîng nin tih, tiin nangni ki ril
ani. Male ‘Keima hih tumo Ki ni’ mi nin iem
nônchu nin sietnangei han thi lelê nin tih,” a
tia. 25 Anni ngei han, “Tumo ni ni?” tiin an
rekela. Jisua'n, “Aphut renga nangni ki ril ani.
26 Nin chungroia hin misîr rang tamtak, nangni
demna rang tamtak ko dôn. I-ih khomnirese, mi
tîrpu chu mi diktak ani, ama renga ki riet kai ke
rammuola ki ril ngâi ani.” 27 Jisua'n an kôm,
Pa chungroi kêng a misîr ani ti riet thei mak
ngeia. 28 Masikin an kôm, “Miriem Nâipasal
hih nin makhâi tika ‘Ama hah Keima ki ni’; ti
le keima ka rachamin ite tho mu unga, Pa'n
mi minchu kai ke ki misîr ani tiin riet sa nin
tih. 29 Male mi tîrpu chu ko kôm a oma; ke
thenin mi mâkrak maka, a lungdo ki sin bang
ngâi sikin,” a tia. 30 Jisua'n thurchi a misîr ngei
hah mi tamtakin an rieta, ama an iem zoi. 31
Masikin Jisua'n ama iem Judangei kôm han, “Ki
minchuna nin jômin chu ku ruoisi diktak ngei
nin ni rang; 32 chongtak riet nin ta, chongtak
han nangni mojôk atih,” a tia. 33 Anni ngei han,
“Abraham richisuonpârngei kêng kin ni, tute
suoka la om mak me. ‘Suok renga nangni mojôk
atih,’ ni ti hih khoi tina mini?” tiin an thuona.
34 Jisua'n an kôm, “Chongdiktak nangni ki ril:
tukhom nunsie tho chu nunsie suok ani. 35
Suok chu insûngmi ni tit ngâi mak, aniatachu
Nâipasal chu kumtuongin a om ngâi. (aiōn g165) 36
Nâipasalin suok nangni a mojôk vaiin kêng nin
jôk tatak rang. 37 Abraham richisuonpârngei
nin ni ti ki riet. Hannoma nangnin ma that
rangin nin pût ani, ki minchuna chong nin pom
loi sikin. 38 Keiman ki misîr hih ka Pa mi min
mu ani, nangni khom nin pa ngei nangni an ril
anghan nin misîr ngâi.” 39 Anni ngei han, “Kin
pa chu Abraham ani,” tiin an thuona. Jisua'n an
kôm, “Abraham nâi diktak ngei nin ni nisenla
chu a lei tho ngâi anghan nin tho rang ani,”
tiin chong a mele ngeia. 40 “Ki sin lei tho ngei
murdi chu Pathien renga chongdik ki riet ngei
nangni ril hih ani, aniatachu atûn hin ma that
rangin nin pût chien ani. Abraham'n chu ma
anghin tho ngâi mak! 41 Nangni chu nin pa
ngei lei tho ngâi anghan nin tho ani,” a tia.
Anni ngei han, “Pathien vai kêng kin Pa dôn
chu, keini hih a nâi diktak ngei kin ni,” tiin
an thuona. 42 Jisua'n an kôm, “Pathien nin Pa
ani tatakin chu, mi nin lungkham rang ania;
Pathien renga juong ki ni sikin atûn hin nin
lâia ko om ani. Keima rachama juong ni mu
unga, ama tîr kêng ki ni, a tipe ngeia. 43 Ithomo
ki misîr hih nin riet thei tet loi? Ku thurchi
misîr hih nin mulungrîla nin mindon loi sika
ani. 44 Nin pa Diabol nâingei nin ni, male nin
pa lungdo jûi nin nuom ani. Ama chu aphut
renga mi that ngâi ani, male chongdik tieng
khom inchel ngâi mak, dikna reng a dôn loi
sikin. Milak a tho tikin ama lungdoa a tho ani
ngâi, milakpa ani sikin, milak ngei murdi pa
khom ani sa. 45 Hannirese keima chu chongtak
kêng ki misîr ngâi, masika han nin iem ngâi
loi ani. 46 Nin lâia tumo sietna tienga theiloi
mi min chang thei rang? Chongtak ki misîr

khomin ithomo nin iem loi? 47 Tukhom Pathien
renga juong chu Pathien chong a pom ngâia.
Nikhomrese nangni chu Pathien renga nin ni
loi sikin, a chong khom nin rangâi loi ani." 48
Anni ngei han a kôm, "Nangma hih Samari mi
male ramkhori no dôn kin ti hah dik mak mo?"
tiin an rekela. 49 Jisua'n an kôm, "Ramkhori dôn
mu-ung. Ka Pa ki mirita, aniatachu, nangnin mi
nin êsêl ani hi. 50 Keima rang nanâk miritna rok
ni mu unga. Aniatachu, a rokpu le ku ruthûla a
jêkpu mi inkhat a om kêng. 51 Chongtak nangni
ki ril ani: tukhom ko chong jômpu chu thi tet
no nih." (aiōn g165) 52 Anni ngei han a kôm,
"Ramkhori no dôn khet tiin kin riet minthâr
zoi! Abraham a thi zoia, dêipungei khom an
thi suozoi, hannoma nangman chu 'Ko chong
jômpu chu thi tet no ni,' ni tia, an tipe. (aiōn g165)
53 Kin Pa Abraham nêkin ni lien uol mo? Ama
khom a thi zoi; dêipungei khom an thi suozoi. A
tutak hamo ani angin nên bê?" an tia. 54 Jisua'n
an kôm, "Keima nanâkin miritna a rok ninlang,
ha miritna hah chu ite ni no ni. Kin Pathien nin
ti, ka Pa hah mirita mi min ompu chu ani, tiin a
thuona. 55 Nangnin chu ama hah riet tet mak
chei, keiman chu ki riet ani. Ama riet mu-ung
ki tiin chu nangni angin milak ki ni rang ani.
Hannirese, ama ki rieta a chong khom ko jôm
ngâi. 56 Nin pa Abraham'n ku juong a mu rang
sikin a râiasân oka, ma anghan a mu tataka,
a râiasân sabak ani." 57 Anni ngei han a kôm,
"Kum sômrangnga luo la kâi mak che ngah,
Abraham nu mu na?" an tia. 58 Jisua'n an kôm,
"Chongdik kêng nangni ki ril," tiin a thuon
ngeia, "Abraham ân zir mân khom, 'Keima' chu
ko om zoi." 59 Hanchu a dêngna rang lung an
rûta, hannirese Jisua ân thupa, Biekin renga a
jôkpai zoi.

9 Jisua a lôn lâitakin, asuok renga mitcho
pasal inkhat a mua. 2 A ruoisingeiin a kôm,
"Minchupu, hi mi hih tu sietna sika mitchoa
ânzir mo? Ama sietna sika mo, a nulepangei
sietnangei sika mo?" tiin an rekela. 3 Jisua'n
an kôm, "Hi pa mitchona hih a sietnangei sika
aninônchu a nulepangei sietnangei sika khom
ni uol mak. Pathien sinthotheina ranakrât a
chunga mu theia aomna ranga ani. 4 Sûn ani lâi
hin, mi ĩirpu sin ei tho rang ania; jân aĩing rang
kêng ani zoi, ma tikin chu tutên sin tho thei
khâi no ni ngei. 5 Rammuola ko om kâr chu
rammuol minvârpu ki ni," a tia. 6 Ma hah a ti
suole chu, Jisua'n pil a michila, a michil leh han
dielnâng a sinna; dielnâng hah a mit ngeia a
pol pea, 7 male a kôm, "Sênla, Siloam ĩila na
mâi va phia roh," a tia. (Siloam riming aomtie
chu "Tĩir" tina ani.) Ma anghan ha mi hah a
sea, a mâi a va phia, a mit avârin a hong kĩr
nôk zoi ani. 8 Hanchu a bungmingei le a kutdo
lâi a lei mu ngâi ngei han, "Hi mi hih ânsunga
a kutdo ngâipu ha nimak mo?" an tia. 9 Mi
senkhatin chu, "Hi mi hih ani," an tia, aniatachu
adangngeiin chu, "Hi mi hih nimak; ânphuopui
kêng ani," an tia. Masikin amananâkin, "Ha mi
hah ki ni," a tia. 10 Anni ngei han, "Kho angin
mo ni mit ahong vâr nôk?" tiin an rekela. 11
Ama han, "Mi inkhat Jisua an ti pu han dielnâng
a sina, ki mita a pola, male Siloam ĩila sênla,
na mâi va phia roh a tia. Ma anghan ke sea, ka
mâi ka va phia suo renghan chu ku mu thei
kelen ani," tiin a thuon ngeia. 12 "Ama hah
khonmo aom?" tiin an rekela. Ama han, "Riet
mu-ung" tiin a thuon ngeia. 13 Hanchu mitcho
lei ni pu ha Phariseengei kôm an tuonga. 14
Jisua'n dielnâng a sina a mit ĩing a mindam pe
ni ha Sabbathni ani. 15 Phariseengeiin a mit
hong vâr pe nôk chang ha an rekel nôka. Ama
han, "Ki mita dielnâng a pola, ka mâi ka va
phia male atûn chu ko hong mu thei zoi ani,"
tiin a ril ngeia. 16 Pharisee senkhatin chu, "Hi
sin thopu hih Pathien renga juong ni thei no
ni, Sabbathni Balam a jôm loi sikin," an tia.
Senkhat nôkin chu, "Kho angin mo mi nunsien,
hi anga sininkhêlngei hih a sin thei ranga?" an
tia. Male an lâia insenna aom zoi. 17 Masikin
Phariseengeiin ha mi hah vêlkhat an rekel nôka,
"Ki mitcho mi minvâr pe, ni tia, asa, nangman
te kho angin mo ama chungroi hih ani ni ti?"
Ama han, "Dêipu ani," tiin a thuon ngeia. 18 I-ih
khomnirese Juda rachamneipungei han ha mi
hah mitchôn ân zira, atûn chu a mu thei zoi ani
ti iem thei mak ngei sikin a nulepangei an koia,
19 male an kôm, "Hi mi hih nin nâipasal mo?
Asuok renga a mitcho nin ti pu ha mo ani hi;
kho angin mo atûn hin a hong mu thei nôk hi?"
tiin an rekel ngeia. 20 A nulepangei han, "Hi mi
hih kin nâipasal ani, asuok renga a mitcho ani
ti khom kin riet. 21 Aniatachu kho angin mo a
mit ahong vâr pe, le tumo a mindam pe chu
riet mak me. Ama rekel roi; ulien kêng ani zoi,
male amananâkin thuon rese!" 22 A nulepangei
han Juda rachamneipungei an chi sikin ma
anghan an ti ani. Tukhomin Jisua ha Messiah

ani tiin an iema anîn chu Synagog renga notpai
rang tiin an lei inruol sai ani. 23 Masika han
kêng a nulepangei, “Ulien ke ani zoi, ama rekel
roi!” an tina ani. 24 Mitchopa hah a voiniknân
an koi nôka, male a kôm, “Pathien makunga
chongdik ril rangin chonginkhâm roh! Nang
mindampu hah mi nunsie ani tiin kin riet zoi,”
an tia. 25 Ama han an kôm, “Mi nunsie ani mo
niloi mo ite riet mu unga. Ki riet chu mitcho
ki nia, atûn chu ku mu thei zoi,” tiin a thuon
ngeia. 26 Anni ngei han, “Khoimo nang a tho
pe? Kho angin mo ni mitcho a mindam?” tiin
an rekela. 27 Ama han an kôm, “Michin khom
nangni ki ril zoi. Ithomo a riet nin nuom nôka?
Nangni khom a ruoisingei chang nin nuom
mini?” tiin a thuon ngeia. 28 Anni ngei han
khomâk an sâma, “Nangma hih ama ruoisi ni
ni, keini chu Moses ruoisingei kêng kin ni, an
tia. 29 Moses kôm Pathien a lei chong ti kin riet;
i-ih khomnirse hi mi rang hih chu kho renga
hong mo ani khom riet mak me!” an tia. 30 Ha
mi han, “Ma tak hah neinun kamâm aomna!
Nangni chu kho renga mo ani khom riet mak
chei, aniatachu ki mitjîng mi minvâr pe ani! tiin
a thuona. 31 Pathien'n mi nunsiengei chong
rangâi ngâi mak ti ei rieta; ama jâ ngei le a
lungdo sin ngei chong chu a rangâi ngâi. 32
Rammuol insieng phut renga tutên mitcho saia
suok a mit a minvâr pe ti la riet ngâi mak me.
(aiōn g165) 33 Hi mi hih Pathien renga juong ni no
rese chu hi anga sin hih tho thei no nih.” 34
Anni ngei han, “Nangma nunsie'a ânzir le hong
lien hin mi minchu rang no bôk mo?” tiin an
thuona. Male ama hah Synagog renga an notpai
zoi. 35 Jisua'n ha mi hah notpai ani zoi, ti a
rietin chu ava roka, a kôm, “Miriem Nâipasal
hih ni iem mo?” tiin a rekela. 36 Ama han, “Pu,
tumo ani ni ril roh, ki iem theina rangin!” tiin
a thuona. 37 Jisua'n a kôm, “Ama hah nu mu
sai kêng, male atûna nang chongpuipa hih ama
hah ani,” a tipea. 38 Ha mi han, “Pumapa, ki
iem!” a tia, male Jisua kebula khûk ân bila. 39
Jisua'n, “Hi rammuola hin roijêk ranga juong ki
ni, masikin mitcho ngei an mit a vârna rang
le mitvâr ngei an mitchona rangin,” a tia. 40
Phariseengei senkhat a kôla om ngei han ma
chong hah an rieta male a kôm, “Adiktakin keini
khom hi mitcho kin ni sa ni tina nimak mo?”
tiin an rekela. 41 Jisua'n an kôm, “Mitcho nin ni
nisenla chu theiloina dôn no tu nui; hannirese
kin mu thei nin ti sikin nin theiloina ala om
bang ani.” tiin a thuon ngei.

10 Jisua'n a tia, “Chongdik tak nangni ki ril:
mi tukhom belrirukul kotbâia lût loia lam
dang tienga kala lût chu inru le râtlâksong
ani. 2 Mi tukhom kotbâi tieng renga lût chu
belrihôlpu ani. 3 Kotbâi ngâkpu han kotbâi
a mo-ong pea; belringeiin a rôl an rieta, a
belringei chu an riming chitin a koia, a ruoi ngei
ngâi. 4 A kaisuo ngei suole chu ama moton ânsa
pe ngeia, male a rôl an riet sikin, belringeiin a
nûk an jûi ngâi. 5 Midang chu tute jûi no ni
ngei; a rôl an riet loi sikin, jûi nêkin tân pe pat
an tih,” a tia. 6 Jisua'n hi chongmintêk hi a
misîr pe ngeia, hannirese imo a tina riet mak
ngei. 7 Masikin Jisua'n a ti nôka, “Chongdiktak
nangni ki ril: Keima hi belringei ranga kotbâi
ki ni. 8 Ko motona lei juong ngei murdi chu
inru ngei le râtlâksong ngei an nia, belringei
khomin an chong rangâi ngâi mak ngei. 9 Keima
hih kotbâi ki ni. Tukhom keima taka lût chu
sanminringin om an tih; asûnga lût an ta, jôk an
ta, sûlring man sâng an tih. 10 Inru chu muruk
rang, that rang le sietminmang rang vaiin kêng
an hong ngâi. Kei chu ringna nin dôna ranga
ringna akipdira nin dôna ranga juong ki ni. 11
“Keima hi belrihôlpu sa, a belringei ta ranga a
ringna phal nuom ki ni. 12 Inlo mi, belrihôlpu
dikloi le belringei khom ata aniloi sikin, melang
hong a mûn chu belringei a mâkraka male a tân
pata; masikin melangin belringei a peta, chek
a minchâinek ngâi. 13 Inlo mi han a tân pata
asikchu ama hah inlo mi le belringei rangin
lunghâng a dôn loi sikin. 14 Keima hi belrihôlpu
sa ki ni. Pa'n mi riet anghan kei khom Pa ki
rieta, ma-angdên han ke belringei chu ki rieta
anni ngei khomin min riet ani. An ta ranga thi
khom hih ku nuom ani. 16 Hi belrirukula la om
loi belri dang khom ka la dôn sa. Mangei ha
khom la hongtuong sa ka ta, anni ngei han ke
he rangâi an ta, male belri pâlkhat la hongni
an tih, belrihôlpu inkhat lehan. 17 “Man nôk
ranga ki ringna pêk rang ku nuom sikin, Pa'n
mi lungkham ngâi ani. 18 Tutên ki ringna hi
mi lâk pe thei noni ngei. Keima rachamin kêng
ke pêk rang ani. A pêk thei ki nia, male a lâk
nôk thei khom ki ni. Mahi kêng tho rangin ka
Pa'n chong mi pêk ani.” 19 Hi chongngei sika
hin mipuingei lâia insenna aom nôk zoi. 20 Mi
tamtakin, “Ramkhori sûr! Achâng kêng! Ithomo

a chong nin rangâi pea?" an tia. 21 Aniatachu
adangngeiin chu, "Ramkhori sûr chu ma anghin
chong thei no nih! Kho angin mo ramkhorin mi
mitcho amin vâr pe thei ranga?" an tia. 22 Ma
zora hah phalbi lâi ania, Biekin ranga Inpêklet
khohoi Jerusalema an mang lâitak ani. 23 Jisua
chu Solomon bokropa han a vân lôi a hôn lôia,
24 mingei ha a kôla an hôn tûpa, "Idôr sôt mo
mulung okchân mi ni dar rang? Ânthârtakin mi
ril roh: Messiah mo ni ni?" an tia. 25 Jisua'n a
thuona, "Nangni ki ril zoi duo, aniatachu mi
iem mak chei. Ka Pa rachamneinân a sin ko
tho hin ku ruthûlin nangni a min riet ania; 26
hannirese iem no tunui, ke belringei nin ni
loi sikin. 27 Ke belringeiin chu ko rôl an riet
ngâi; kei khomin ki riet ngei, male annin min
jûi ngâi. 28 An kôm kumtuong ringna ke pêk
ngeia, male anni ngei hah thi tet khâi no ni
ngei. Tutên keima renga mi sut thei no ni ngei.
(aiōn g165, aiōnios g166) 29 Anni ngei ni pêkpu ka Pa
hah neinunngei murdi nêkin ânlal uol ani, male
tutên Pa donsûina renga mi sut thei no ni ngei.
30 Pa le keima chu inkhat kin ni." 31 Hanchu
mingeiin ama dêngna rang lung an rût nôka.
32 Jisua'n an kôm, "Pa'n sin ranga mi pêk sin
sa tamtak nin mitmua ki sin zoia, akhotak sika
ha mo lung leh ni dêng rang nin bôkna reng
hi?" a tia. 33 Anni ngei han, "Sin sa sikin lung
leh nang dêng rang nuom mak mea, aniatachu
Pathien riming ni rilminsiet! sikin le miriem
ni ni ngonga Pathien'n nên bê sikin ani," tiin
an thuona. 34 Jisua'n a thuona, "Nin Balam
lekhabua Pathien'n a tia, 'pathienngei nin ni,'
tiin ânziek nimak mo. 35 Ei riet anghan Pathien
lekhabua ati kai chu tuonsôtin adik ngâi ania;
male Pathien'n a chong a min tungna ngeia
khom han pathienngei a ti ani. 36 Keima rang
chu Pa'n mi thanga rammuola mi juongtîr ani.
Nônte, kho angin mo Pathien Nâipasal ki ni ki ti
sika hin Pathien ni rilminsiet mi nin ti hi? 37 Ka
Pa'n sin ranga mi nuom neinunngei ha ki sin ani
nônchu mi iem no roi. 38 Hannirese ki sin anîn
chu keima mi nin iem no khomin, ki sinthongei
luo hi iem roi bah, Pa keima kôm a om male
keima Pa kôm ko om ti nin riet minthâr theina
rangin," a tia. 39 Jisua sûr rang an pût nôkrêka,
aniatachu an kut renga a jôkpai pe ngeia. 40
Hanchu Jisua hah Jordan Tuidung râla motona
John'n mi a baptisna ngâi mun tieng han a
sea, male mahan a om zoi. 41 Mi tamtak a kôm
an honga. "John'n ite sininkhêlngei sin mak,"
aniatachu, "Hipa chungroi a lei misîr murdi chu
adik ani," an tia. 42 Male mahan mi tamtakin
ama an iem zoi.

11 Mi inkhat a riming Lazarus, Bethany
khopuia om hah damloiin a oma. Bethany
hah Mary le a zuorpuinu Martha ngei omna
khopui ani. 2 (Hi Mary hih Pumapa kea
mirimhoi buoka male a sam leh a ke hûi pe nu
hah ani, damloia om Lazarus hah a nuchapa
ani.) 3 A sarnungeiin Jisua kôm, "Pumapa, na
malpa lungkham hih dam mak," tiin chong an
muthuona. 4 Jisua'n maha a riet lehan, "Hi
Lazarus natna hih thina rang nimaka; Pathien
roiinpuina ranga ania, hi sika hin Pathien
Nâipasal khom roiinpuiin ala om rang ani," a
tia. 5 Jisua'n Martha le a zuorpuinu le Lazarus
ngei hah a lungkham ngei tataka. 6 Hannoma
damloi thurchi hah a riet suo nûkin a omna
mun han sûnnik ala om nôka. 7 Hanchu a
ruoisingei kôm, "Judea rama se nôk ei ti u
zoi," a tia. 8 A ruoisingeiin a kôm, "Minchupu,
nikhatni renghan mingeiin lung leh nang dêng
rang an tia, hannoma la se nôk rêk rang ni
mintuo mini?" tiin an thuona. 9 Jisua'n a tia,
"Sûnkhatin konta sômleinik aom nimak mo?"
Masikin tukhomin sûn khovâra an lônin chu
invâi ngâi mak ngeia, hi rammuol vâr hih an mu
sikin. 10 Aniatachu, jân jînghamin an lônin chu
an invâi ngâi, vâr an dôn loi sikin. 11 Jisua'n hi
chong hih a tia, hanchu a bôksa nôka, "Ei malpa
Lazarus chu a in zoi, hannirese ama kaithoi
rangin ke se rang ani," a tia. 12 Ruoisingeiin,
"Pumapa, a in anînchu, hong dam nôk atih zoi,"
tiin an thuona. 13 Jisua'n chu Lazarus a thi zoi a
tina ani. aniatachu, annîn chu in ngâi balama a
in mini tiin an bôka. 14 Masikin Jisua'n ânthârin
a ril ngeia, "Lazarus a thi zoi, 15 hannirese a
kôm ko om loi ha nangni rang sikin ka râiasân
ani, nin iem theina rangin. Tho a kôm se ei tih
u zoi." 16 Thomas (Ânphîr an ti) han a champui
ruoisingei kôm, "Tho Minchupu kôm ei rêngin
se sa ei ta, ama leh ei thi theina rangin!" a
tia. 17 Jisua a hongtungin chu, Lazarus ha sûn
minli moton han an phûm zoi ti a rieta. 18
Bethany hah Jerusalem renga kilometer inthum
nêka nâi uol ani, 19 male Judangei mi tamtakin
Mary le Martha ngei an nuchapa thi chungroia
mathâi rangin an honga. 20 Martha'n Jisua a
hong ti a rietin chu ama intongpui rangin a
jôka, aniatachu Mary chu insûnga a lei oma.

21 Martha'n Jisua kôm, “Pumapa, hin no om
nisenla chu ku nuchapa hi thi no nih! 22
Aniatachu atûn khom Pathien kôm no zong kai
chu nang pêk a tih, ti ki riet,” a tia. 23 Jisua'n a
kôm, “Nu nuchapa inthoinôk atih,” tiin a rila.
24 Amanu han, “Sûn nûktaka chu inthoi nôk a
tih, ti ki riet,” tiin a thuona. 25 Jisua'n amanu
kôm han, “Keima hi inthoinôkna le ringna ki
ni. Tukhom mi iem kai chu thi khomsenla ngei
ring an tih; 26 male tukhom a ringa keima
mi iem chu thi tet no ni ngei. Ma hih ni iem
mo?” a tia. (aiōn g165) 27 Amanu han a kôm,
“Ani, Pumapa!” ki iem. “Nangma hih Messiah,
Pathien Nâipasal, rammuola juong rangpu ha
ni ni ti ki iem tatak,” tiin a thuona. 28 Martha'n
hi chong hih a ti suole chu a zuorpuinu Mary a
theia om hah inrûktên ava koia. “Minchupu hin
a oma, nang a koi,” tiin a rila. 29 Hi chong hih
Mary a rietin chu innottakin ânthoia, ama leh
intong rangin a sea. 30 (Jisua ha khuo sûnga la
hongtung maka. Martha leh an intongna muna
han a la om.) 31 Insûnga Mary mathâi ranga
ompui mipuingei han Mary innotin ânthoia, a
jôk an mûn chu thânna chap rangin a se mini
tiin an mindona, an jûi zoi. 32 Mary hah Jisua
omna a hongtunga, ava mu renghan a ke bula
an bokraka. “Pumapa,” hin, “no om nisenla chu
ku nuchapa hi thi no nih!” a tia. 33 Jisua'n Mary
chap le a hong jûi mipuingei chap ha a mun chu
asân a mulung a jûrpuia, a rîl tieng ân nûkka.
34 “Ama hah khonmo nin phûm?” tiin a rekel
ngeia. “Pumapa, hong inla hong en roh,” tiin an
thuona. 35 Jisua a chap zoi. 36 Mipuingei han,
“En ta u, idôrtaka a lungkham mini na!” an tia.
37 Aniatachu senkhatin, “Mitchopa ha mitvârna
a pêk nimak mo? Lazarus khom hi thi loiin a
dar thei loi mini?” an tia. 38 Jisua ha arîl tieng
ânnuk nôka, thâna a sea, thân khur ha ânpûk,
lung leh alûtna hah an hîp ani. 39 Jisua'n, “Lung
hi thîinpai roi!” tiin a dânde ngeia. Martha, a
thipa sarnu han, “Pumapa, a mirim asie rang
kêng ani zoi, an phûmna sûn minli piel ani
zoi!” tiin a thuona. 40 Jisua'n amanu kôm han,
“Ni iemin chu Pathien roiinpuina mu ni tih,
nang ki ti nimak mo?” a tia. 41 Lung hah an
thîinpai zoia. Jisua a tanga, “Pa, ko chong na
rangâi sikin ka râiasân. 42 Ko chong na rangâi
bang ngâi ti ki riet, hannirese mahi chu hi taka
om mipuingei hin nangma mi ni tîr ki ni, ti an
iem theina rangin nang ki ti ani.” 43 Ma ha a ti
suole chu, rôl inringtakin a koisama, “Lazarus
hong jôk roh!” a tia. 44 Ama hah a kutngei
le kengei thân puonngeiin intuomchienin, a
mâi khom puon leh intuomchienin a hong jôk
zoia. Jisua'n an kôm, “Sût ungla, male min se
roi,” a tia. 45 Mi tamtak Mary hong pan ngei
han, Jisua sintho hah an mua, male ama an iem
kelen zoi. 46 Aniatachu, mi senkhatin chu an
kîr nôka, Phariseengei kôm Jisua sintho hah an
va misîr pe ngeia. 47 Masikin Phariseengei le
ochaisingei, roijêkpungei leh an intonga, “Imo
ei tho rang ani zoi? Hipa hin sininkhêl a sin
ngei hih en ta u! 48 Hima anghin ei min se
bangin laka mitinin hong iem an ta, hanchu
Roman rachamneipungei juong an ta, ei Biekin
le ei jât le nam min juong sietminmang pe
rang kêng!” an tia. 49 An lâia mi inkhat, a
riming Caiaphas hah, ma kuma Ochai Inlaltak
han an kôm, “Nin mo babâka! 50 Mi murdi
thia, jât le nam pumpui ânmang nêkin chu mi
inkhat thi hah asa uol ti nin riet loi mini?”
a tia. 51 Adikin, chu ama thena mulungbôka
a ti nimaka; ha kuma Ochai Inlaltak ani sikin
Jisua hah Juda mipuingei ruthûla a thi rang
hah a lei ril masa ani. 52 male anni rang vai
niloiin, Pathien mi chekinchâia om ngei pâl
khata a molom theina rangin khom ani sa. 53
Hani renga chu Juda rachamneipungeiin Jisua
an that rang chang an mintuo bang ani. 54
Masikin Jisua khom ânlangin chu Judea rama
lêng khâi maka, ramchâr kôla khopui inkhat a
riming Ephraim an tia han a sea, a ruoisingei
leh an va om zoi. 55 Kalkân Kût anâi zoi sikin
mi tamtakin ram sûng pumpui renga inthieng-
inthâr rangin khohoi phâk mân Jerusalema an
sea. 56 Jisua an rok titira, Biekina an intûp lâiin
inkhat le khat annin rekela, “Imo nin mindon?
Khohoia hong tatak no ni mo, a hong rang
mo?” 57 Ochaisingei le Phariseengeiin ama an
sûr theina rangin tukhomin a omna an rietin
chu an misîr ngêt rang ani tiin chong an pêk
ngei zoi ani.

12 Kalkân kût rang sûnruk motona Jisua
chu thina renga a kaithoi Lazarus omna
Bethany khuoa a sea. 2 Ama rangin kholoibu
nêk rang an mintuo pea, Martha hah bu-an,
semin a san ngeia, Lazarus chu dosânga Jisua
bukhalâi otpui ngei lâia inkhat ani. 3 Hanchu
Mary'n nard sariek mirimhoi man luttak liter
in-ang a hong chôia, Jisua ke a buoka, a sam leh
a ke a hûi pea. Ha sariek mirimhoi han insûng

pumpui asip zit zoi. 4 Jisua ruoisingei lâia inkhat
Judas Iscariot, ama a minsûr rangpu han, 5 “Hi
sariek mirimhoi hih ithomo duli razanthumin
juorin male inrieng ngei kôm a pêk loi?” a tia.
6 Hi chong hih inrieng ngei rang lunghâng ân
shak sika a ti nimaka, inru ani sika ani. Ha
mi han sumkok a chôia asûnga sum hah ama
rangin a lâk ngâi sikin ani. 7 Aniatachu, Jisua'n
a kôm, “Rokôk no roh! a dôn hih phûma ko om
nia rangin rê rese. 8 Inrieng ngei chu nin kôma
om tit rang an ni, kei chu nin kôm om bang
no ning,” a tia. 9 Mi tamtakin Bethany khuoa
Jisua a om ti an rietin chu Jisua mu rangin le
Lazarus Jisua'n thina renga a kaithoi nôkpu
mu sa rangin an sea. 10 Hanchu Ochaisingei
han Lazarus khom that sa rangin an bôka, 11
ama sika Juda tamtakin anni ngei hengin Jisua
an iem zoi sikin. 12 Anangtûka chu Kalkân kût
khohoia hong loko tamtakin Jisua Jerusalema a
hong ti an rieta. 13 Masikin letûmbuongei an
chôia ama lamdon rangin an sea, “Hosanna!
Pumapa riminga juongpu chu Pathien'n satvur
rese! Pathien'n Israel Rêngpa satvur rese!” tiin
an inieka. 14 Jisua'n sakuording inkhat a mua,
a chunga a chuonga, Pathien Lekhabu'n ati
anghan, 15 “Chi no roh, Zion khopuilien! Ne
Rêng hah sakuordingte, chunga chuongin a
hong ani.” 16 Ha chong hah aphut han chu a
ruoisingeiin riet thei mak ngeia; aniatachu Jisua
inlaltakin inthoiin a om suo tena chu Pathien
Lekhabu'n ama chungroi a lei miziek ani ti
le a chunga ha anga han an lei tho ti an riet
zoi. 17 Jisua'n Lazarus thân renga a koi suoka,
thina renga a kaithoi lâia mipui om ngei han a
thurchi an misîr tir zoia. 18 Ha sininkhêl hah
an riet sikin mipui ngeiin an lei don ani. 19
Hanchu Phariseengei han, “En ta u, ite chang
khâi mak me! En roi, rammuol pumpuiin ama
kêng an jûi zoi hi!” an tia. 20 Khohoia Pathien
chubaimûk ranga Jerusalema hong se ngei lâia
han Greekngei senkhat an oma. 21 Anni ngei
han Philip (Galilee rama Bethsaida khuo mi)
kôm an sea, “Pu, Jisua mu kin nuom,” tiin an
ngêna. 22 Philip a sea male Andrew ava rila,
male anruonin an sea, Jisua an va rila. 23 Jisua'n
an kôm, “Miriem Nâipasal inlaltaka a om zora
atung zoi. 24 Chongdiktak nangni ki ril: buhûm
pila a tâka athi nônchu aramalin aom chien
ngâi, athin vai kêng tamtakin ânra ngâi. 25
Tukhom an ringna moroi kaiin machân an ta,
tukhom rammuola an ringna min pâm loi kaiin
kumtuong ringna dôn tit an tih. (aiōnios g166) 26
Tukhom ki sintho nuom kaiin chu mi jûi ngêt
rese ngei, masikin ki sinthopu ngei chu ko omna
an om sa theina rangin. Tukhom ki sintho ngâi
kai chu ka Pa'n mirit tho ngei atih. 27 “Atûn hin
ku mulung akâng male imo ki ti rang ani zoi?
‘Pa, hi zora hih ku chunga mi mintung pe no roh
ki ti rang mini’? Aniatachu, hi dûktuong rang
piela juong ki ni, masika han hi dûktuongna
zora hih palin ke se rang ani. 28 Pa, ni riming
roiinpuina juong mintung roh!” a tia. Hanchu
invân renga rôl ajuon ringa, “Ko roiinpuina ku
juong mintung zoi, la juong mintung nôk ki tih,”
a tia. 29 Lokongei a kôla ânding ngei han ma rôl
hah an rieta, male an lâia senkhatin, khuonri
kêng ani an tia, adangngeiin chu, “Vântîrtonin
a chongpui kêng!” an tia. 30 Aniatachu Jisua'n
an kôm, “Ma rôl ha keima ranga ajuon ring
nimaka, nangni ngei rang kêng ani. 31 Atûn
hin hi rammuol roijêkin aom rang zora ani
zoi; hi rammuol roijêkpu khom hi atûn, pai
nîng atih. 32 Pilchung renga makhâiin ko om
tikin chu mi murdi ki tieng kaikuoi ki tih,” a
tia. 33 (Hi chong hih thina a tuong rangtie riet
theina ranga a ti ani.) 34 Mipuingeiin a kôm,
“Kin Balam lekhabu'n Messiah chu tuonsôtin
ring tit atih” tiin mi ril ngâi. Hanchu, kho
angin mo nangman, “Miriem Nâipasal hi târin
om atih, ni ti thei? Hi Miriem Nâipasal hih
tumo ani?” tiin an thuona. (aiōn g165) 35 Jisua'n a
thuona, “Vâr hi chomolte chu nin lâia la om
nîng atih. Vâr nin dôn lâiin lêng roi, masika
han ijîngin nangni adê loina rangin; tukhom
ijînga a lônin chu a sena riet ngâi mak. 36 Vâr
nin dôn lâihin vâr hi iem ta roi, avâr mingei nin
ni theina rangin,” a tia. Jisua'n hi chong hih a ti
suole chu a thengpata, an mu thei loina ranga
a vânthup zoi. 37 An mitmua sininkhêlngei
tamtak a sin suonûk khomin anni ngei han ama
iem mak ngeia, 38 masikin dêipu Isaiah lei ti
hah ahong tung adik theina rangin: “Pumapa,
kin thurchi misîr tumo a iema? Tu chunga mo
Pumapa'n arnak a minlang?” 39 Male masika
hi an iem thei loi ani, Isaiah nanâkin a tia:
40 “Pathien'n an mit a mincho pe ngeia male
an mulungbôkngei khom a min môl pe ngei
sa, masikin an mitin an mu loina rang, le
an mulungbôkngei khomin an rietthei loina
rangin, male ko kôm an hônhei nôk duoia, ke
lei mindam ngei theina rangin, Pathien'n a
tia.” 41 Isaiah han Jisua roiinpuina a mu le a

thurchi a misîr sikin hi chong hih a ti ani. 42
Nikhomsenla Juda rachamneipu tamtak ngeiin
Jisua an iem zoia; hannirese Phariseengei sikin
misîr minlang ngam mak ngeia, ma anghan ani
nônchu synagog renga khâipaiin an om rang
ani. 43 Pathien pomna nêkin munisi pomna
an min lut uol ani. 44 Jisua'n rôl inringtakin a
tia, “Tukhom mi iempu chu keima mi iem vai
niloiin mi tîrpu khom a iem sa ani. 45 Tukhom
keima mi mu chu mi tîrpu khom a mu sa ani. 46
Rammuola hin vâr angin ku juong ani, masikin
tukhom mi iem ngei murdi chu ijînga an om
loina rangin. 47 Tukhom ku thurchi misîr a
rieta a jôm loi khom nisenla, keiman an roijêk
no ning. Rammuol roijêk ranga juong ni mu
unga, rammuol sanminring ranga juong kêng
ki ni. 48 Tukhom keima me henga, ku thurchi
misîr pomloi ngei chu anni ngei roijêk rangin
mi inkhat aom. Ku thurchi misîr ha sûn nûktaka
chu anni ngei roijêkpu la ning atih! 49 Mahi
adik ani, asikchu Keima ka rachamin ite misîr
ngâi mu unga, ka Pa mi tîrpu'n kêng ki ti rang
le ki misîr rang chong mi pêk ngâi ani. 50 Male
a chongpêk ngei chu kumtuong ringna ani ti
ki riet. Masikin ki ti ngei hi Pa'n mi ril lam
angtakin ki misîr ani,” a tia. (aiōnios g166)

13 Kalkân kût khohoi rang ni motontet ahong
ni zoia. Jisua'n hi rammuol hih mâkin Pa
kôm a se rang zora atung zoi ti a rieta. Ama ta
ngei lelê, hi rammuola om, a lungkham ngâi
ngei hah among ni dênin a lungkham ngei tita.
2 Jisua le a ruoisingei jânbu an nêk han. Diabol'n
Simon Iscariot nâipasal Judas mulungrîla Jisua
minsûr rangin mindonna a lei dar chien zoia.
3 Jisua hah, Pa'n rachamneina murdi a pêk,
ti le Pathien renga juong ania, Pathien kôm
se nôk rang ani ti a rieta. 4 Masikin bukhalâi
otna dosâng kung renga ânthoia, a chunghak
kâncholi a kheka, male inhûinapuon a lâka, a
kong a khita. 5 Hanchu dabôra tui a sunga,
ruoisingei kengei a rusûk phut zoia, a konga
puon lehan a hûi pe ngeia. 6 Simon Peter kôm a
honga, ama han, “Pumapa nangman ke kengei
nursûk rang mo?” a tia. 7 Jisua'n a kôm, “Ki
sintho hi atûn chu la riet mak che, hannirese
nangkana chu la riet ni tih,” tiin a thuona. 8
Peter'n a kôm, “Nangman chu khotiklâi khom
ka kengei rusûk tet no ti nih!” a tia. Jisua'n a
kôm, “Ne kengei kursûk nônchu ku ruoisi ni
khâi no tinih,” a tia. (aiōn g165) 9 Simon Peter'n
a kôm, “Pumapa, nônchu ke kengei vai rusûk
nônla, ku kutngei le ku lu khom rusûk sa roh!”
tiin a thuona. 10 Jisua'n a tia, “Tukhom tui
ânbuol sai chu asâi zoi ani, a kengei tilloiin
chu adang arsûk rang nâng khâi maka. Nin
lâia mi inkhat tiloiin chu nin rêngin nin sâivar
zoi.” 11 (Jisua'n a minsûr rangpu ha a riet
chien sai ani; sikin, “Nin lâia mi inkhat, tiloiin
chu, nin rêngin nin sâivar zoi,” a ti ani) 12
Jisua'n an kengei arsûk suole chu a chunghak
kâncholi a haka male a mun nanâka dosâng
tieng a kîr nôka. “Nin chunga ki sintho hih nin
riet thei mo?” tiin a rekel ngeia. 13 “Nangnin
Minchupu le Pumapa mi nin tia, nin ti mindik
ani, asikchu ni khom ki ni tatak ani. 14 Keima,
nin Pumapa le Minchupu'n luo nin kengei ku
rusûk ani, Ma anghan, nangni khom nin kengei
nin rusûk inlôm rang ani. 15 Nin chunga ko tho
anghin nangni khomin nin tho theina rangin
nangni ki min mu ani. 16 Chongdiktak nangni
ki ril: suokngei hih an pu nêkin lien mak ngeia,
thangtheipungei khom a tîrpu nêkin lien mak
ngei. 17 Atûn chu ma chongdik hah nin riet
zoi, nin jômin chu nin râisân tatak atih! 18
“Nin renga nin thurchi misîr mu-ung, ka thang
ngei chu keiman ki riet. Hannirese Pathien
Lekhabu'n, ‘Ku bu nêkpu han mi doi zoi,’ a ti ha
ahong dik ngêt anâng ani. 19 Masikin mahi atûn
ahongtung mân nangni ke lei ril ani, ahongtung
tika khom ‘Ama ha Keima hi Ki Ni,’ tiin mi nin
iem theina rangin. 20 Chongdiktak nangni ki ril:
tukhom ki mi tîr lei pom chu keima khom mi
pom sa ania; male tukhom mi pom chu mi tîrpu
khom a pom ani,” a tia. 21 Jisua'n ma chong
hah a ti suole chu a mulung dûk a min tonga,
“Chongdiktak nangni ki ril: nin lâia mi inkhatin
mi minsûr atih,” tiin ânlangiemin a phuonga.
22 Ruoisingei han tu lelê mo a tina tak an riet
loi sikin jâminzal takin anrîn en inlôma. 23
Ruoisingei lâia mi inkhat Jisua'n a lungkham
ngâipu hah Jisua kôla ânsunga. 24 Hapa kôm
han Simon Peter'n, “Tutak mo a ti, rekel ta,”
tiin kut leh tônin a chongpuia. 25 Masikin ama
ha Jisua tieng ân thîna, “Pumapa, tu lelê mo
ani?” tiin a rekela. 26 Jisua'n a kôm, “Vâipôl
hârte michie ka ta, ke pêk tak hah ning atih,”
tiin a thuona. Masikin vâipôl hârte a lâka, a
michie-a, Simon Iscariot nâipasal Judas kôm a
pêk zoi. 27 Judas'n vâipôl hârte ha a lâk suo,
harenghan a sûnga han Soitan alût kelen zoi.
Jisua'n a kôm, “No tho rang tak hih tholai roh!”

a tipea. 28 Dosâng rihîla om adangngei han
tutên ithomo ma anghan Jisua'n a tipe riet
mak ngei. 29 Ruoisingei senkhatin chu Judas
han sum a kol sikin, Jisua'n khohoia mang
rang neinun ânsam rochôk roh a tipe mini,
aninônchu inrieng ngei imini pêk roh a tipe
mini tiin an bôka. 30 Judas han vâipôl hâr hah a
lâka, a rotpat kelen zoi, ma zora hah jân ani. 31
Judas a rotpat suole chu Jisua'n an kôm a tia,
"Atûn chu Miriem Nâipasal roiinpuina ânlang
zoia, ama sikin Pathien roiinpuina khom ânlang
zoi ani. 32 Male ama renga Pathien roiinpuina
ânlangin chu, Pathien khomin ama renga han
Miriem Nâipasal roiipuina minlang atih, male
ama'n voikhat rengin tho kelen atih. 33 Ka
nâingei, nin lâia zora sôt om khâi no ning. Mi
en nin ta; aniatachu Juda rachamneipungei
ki tipe ngei anghan nangni ki tipe ani, 'Ke
sena ranga se thei no tunui.' 34 Male atûn
hin chongpêk athar nangni ke pêk ani: inkhat
le inkhat inlungkham inlôm roi. Nangni ku
lungkham anghan nin inlungkham ngêt rang
ani. 35 Inkhat le inkhat nin inlungkham inlômin
chu ku ruoisingei nin ni tiin mi murdi'n riet an
tih," a tia. 36 Simon Peter'n, "Pumapa, khotieng
mo ne se rang?" tiin a rekela. "Ke sena ranga
atûn chu mi la jûi thei no tunui," aniatachu,
"nakana chu mi la jûi nin tih," tiin a thuona. 37
Peter'n, "Pumapa, ithomo atûn hin chu nang
ku jûi thei loi rang?" tiin a rekela, "Nangma
rang sikin chu ki ringna khom pêk ki tih!" a tia.
38 Jisua'n a kôm, "Keima rang sikin ni ringna
ne pêk tatak rang na? Chongdiktak nang ki ril:
ârkhuong mân voithum, ama hih riet ngâi mu-
ung, ni ti rang ani," tiin a thuona.

14 Jisua'n, "Nin kângmindoi no ungla male
nin jâminzal no roi, Pathien iem roi male
kei khom mi iem sa roi. 2 Ka Pa ina omna
khâltan tamtak aom, ninta rangin mun sin ke
se rang ani. Om no senla chu nangni ki ril loi
rang ani. 3 Male ninta rang mun ko hong sin
suole chu juongkîr nôk ka ta, ko kôm nangni
tuong ki tih, ko omna nangni khom nin om sa
theina rangin. 4 Ke sena rang lampui khom nin
riet." 5 Thomas'n a kôm, "Pumapa, ne sena rang
riet mak me; masikin kho angin mo mataka
sena rang lampui ha kin riet ranga?" a tia. 6
Jisua'n a thuona, "Keima hi lampui, chongtak
le ringna ki ni; keima taka se loi chu tute Pa
kôm tung ngâi mak ngei. 7 Atûn chu mi nin riet
zoi," a tipe ngeia, "Ka Pa khom nin riet sa rang
ani zoi, male atûn renga chu ama nin riet zoia
male mu khom nin mu sa zoi ani." 8 Philip'n
a kôm, "Pumapa, Pa hah keini mi min mu ta;
kinta rangin chu hun atih," a tia. 9 Jisua'n
a thuona, "Philip, hi dôr sôt hih nin kôm ko
oma; hannoma mi la riet mak che mo? Tukhom
mi mu chu Pa a mu ani. Hanchu, ithomo, 'Pa
hah keini mi min mu ta ni tia'? 10 Keima Pa
kôm ko oma male Pa khom ko kôm aom hih ni
iem loi mini? Nin kôma chong ki ti ngei hah
keima renga hong suok nimak," Pa, ko kôma
omtit ngâipu han a sin a tho kêng ani. Jisua'n a
ruoisingei kôm a tipe ngeia. 11 Keima Pa kôm
ko oma, Pa ko kôm aom ki ti hin mi iem roi.
Ani nônchu, ki sintho ngei sik luo hin mi iem
roi. 12 Chongdiktak nangni ki ril: tukhom mi
iem ngei chu ki sintho anghin la sin an tih; ani,
hima nêka neinun roiinpui uol ngei khom la
sin an tih, Pa kôm ke se rang ani sikin. 13 Male
khokhoi khom ki riminga nin zong kai chu sin
ki tih, Nâipasal sika Pa roiinpuina ânlang theina
rangin. 14 Nangnin ki rimingin i-ikhom mi nin
zong kai chu tho ki tih. 15 Nangnin mi nin
lungkhamin chu ko chongpêkngei jôm nin tih.
16 Pa kôm zong ka ta, ama'n Sanpu dang nangni
pêk atih; tuonsôta nin kôma om rangin. (aiōn
g165) 17 Ama ha Ratha diktak, Pathien chongtak
minlang ngâipu ani. Rammuolin chu modôm
thei maka, ama an mu thei loi sik le an riet
thei loi sikin. Aniatachu nangni ngeiin chu nin
riet, nin kôm a om bang sik le nangnia aom
bang ngâi sikin. 18 "Ke se khomin nin theivaiin
nangni mâk no ninga; nin kôm juong kîr nôk ki
tih. 19 Chomolte suole chu rammuolin mi mu
khâi no ni; hannirese nangnin chu mi mu nin
ta, keima ki ring sikin nangni khom ring sa nin
tih. 20 Ma nikhuo hah ahong tungin chu, nangni
nin kôm ko om anghan keima ka Pa kôm ko
oma, nangni ko kôm nin om tiin riet nin tih zoi.
21 "Tukhom ko chongpêkngei a poma jôm chu
mi lungkham ani. Tukhom mi lungkham kai
chu ka Pa khomin lungkham atih; kei khomin
lungkham ngei ka ta, an kôm inlâr bang ngâi ki
tih," a tia. 22 Judas (Judas Iscariot niloi) han a
kôm, "Pumapa, kin kôm chu inlâr na ta, ithomo
rammuol kôm chu nên lâr loi rang?" a tia. 23
Jisua'n a kôm, "Tukhom mi lungkham ngeiin
chu ki minchuna jôm an tih. Ka Pa khomin
lungkham ngei a ta, male ka Pa leh an kôm
juong kin ta, an kôm om kin tih. 24 Tukhom mi

lungkham loi ngei chu ki minchuna khom jôm
ngâi mak ngei. Male minchuna chong nin riet
hi keima kata nimaka, Pa, mi tîrpu renga kêng
ani." 25 "Nin kôm ka la om lâihin hi chong hih
nangni ki tipe ani. 26 Sanpu, Ratha Inthieng,
Pa'n ki riminga a juongtîr rang han neinunngei
murdi nangni minchu a ta, male nangni ki misîr
pe sai ngei murdi hah riettit rangin nangni sin
a tih." 27 "Nangni ka mâkpe chu Rathânngamna
hi ania; keima rathânngamna kêng nangni ke
pêk ani. Rammuolin a pêk anghan chu nangni
pêk mu-ung. Nin kângmindoi no ungla, male
nin jâmminzal no roi; chi khom chi no roi.
28 'Nangni mâksan rang ki ni, ti nin rieta,
aniatachu nin kôm juong kîr nôk ki tih,' mi
nin lungkhama anîn chu Pa kôm ke se hih nin
râisân atih; ama chu keima nêkin a roiinpui uol
sikin. 29 Hi chong hih ahongtung mân nangni
ke lei ril ani, ahongtung tika nin iem theina
rangin. 30 Zora sôt chu nangni chongpui thei
khâi no ning, hi rammuola roijêkpu hih a hong
zoi sikin. Ku chunga racham dôn maka, 31
hannirese Pa ku lungkham ti hih rammuolin a
riet ngêt anâng ani; masikin ama chongpêkngei
anghan neinuntin ki sin ngâi." "Hong roi, hi
mun renga hin jôk ta rei u."

15 "Keima graprâng diktak ki ni, male ka Pa
chu ruhuon donsûipu ani. 2 Keima taka
kop loi amachang ânra loi chu a khiekpaia, ânra
kai chu a rithiel minsâi ngâi; masikin ânthienga
amara atam uolna rangin. 3 Minchuna chong
nangni ke pêk saia hin nin inthiengvar zoi ani.
4 Ko kôm omtit ungla, male kei khom nin kôm
omtit ki tih. Amachang hah graperânga akop
tit nônchu athenin inra thei maka; graperânga
akop tit vaiin kêng ânra thei ngâi. Ma anghan
nangni khom ko kôm nin omtit nônchu nin
thenin inra thei no tunui." 5 "Keima graprâng
ki nia, nangni ngei ha amachangngei nin ni.
Tukhom keima taka aomtita, male kei khom
ama taka ko omtitna chu tamtakin an inra
ngâi; keima boiin ite nin sin thei loi sikin.
6 Tukhom keima taka om loi chu amachang
angin paiin aoma, male achâr ngâi; ma anga
amachangngei hah chu an rokhôma meia an
paia, akâng ngâi. 7 Ko kôm nin omtita, ko chong
nin kôm aomtitin chu nin nunuom zong roi
man bang nin tih. 8 Tamtaka nin inra hin ka Pa
roiinpuina inlangin aom ngâi ani; ma anghan ku
ruoisingei nin hong ni ani. 9 Pa'n mi lungkham
anghan kei khom nangni ku lungkham ani; ku
lungkhamna hin omtit roi. 10 Ko chongpêkngei
nin jômin chu ku lungkhamna ombang nin tih,
ka Pa chongpêkngei ko jôma a lungkhamnân ko
ombang anghin. 11 "Ka râisâna nangnia han aom
theina rang le nin râisâna akip theina rangin
mahi nin kôm ki misîr ani. 12 Ko chongpêk chu
mahi ani: inkhat le inkhat inlungkham inlôm
roi, keiman nangni ku lungkham anghin. 13
Miriemin a malngei ranga lungkhamna lientak
a dôn thei chu an ta ranga a ringna pêk hi
ani. 14 Male ko chongpêk nin jômin chu ka
malngei nin ni. 15 Tîrlâmngei nangni ti khâi
no ning, asikchu tîrlâmngei chu an pu sintho
riet ngâi mak ngei ani. Manêkin chu malngei
nangni ti ki tih, Pa renga ki riet ngei murdi
nangni ki misîr pe zoi sikin. 16 Nangnin ni
thang mak choia; keiman kêng nangni ka thang
ania; sea mara tamtak va dôna, nin mara aom
bang rangin nangni ku phun sa ani. Masikin ki
riminga Pa kôm nin zong kai chu nangni a pêk
theina rangin. 17 Hanchu, mahi ko chongpêk
chu ani: inkhat le inkhat inlungkham inlôm roi.
18 "Rammuolin nangni mumâkin chu, keima mi
lei mumâk bak ani ti riettit roi. 19 Rammuol ta
ni ungla chu rammuolin ama ta angin nangni
lungkham rang ani. Aniatachu rammuol renga
nangni ka thangsuok ania, rammuol mi nin ni
khâi loi sikin rammuolin nangni a mumâk ani.
20 'Suokngei chu an pu nêkin lien uol mak ngei'
ti chong nangni ki ril hah riettit roi. Mingeiin
keima an nuom minlôn chu nangni khom an
nunuom nangni lô sa an tih; ki minchuna chong
an donin chu nin minchuna chong khom don an
tih. 21 Hannirese hima ngei murdi hah kata nin
ni sika kêng nin chunga an tho rang; tumo mi
tîrpu hah an riet loi sikin. 22 Keima juongin an
kôm thurchi misîr no rong chu sietnân theiloi
an chang loi rang piel ani; atûn chu an sietna
muduolna rang dôn khâi mak ngei. 23 Tukhom
mi mumâkpu chu ka Pa khom a mumâk ani.
24 Mi dangin an la tho ngâiloi neinunngei hah
an lâia tho no ronga chu sietna sikin theiloi
an chang loi rang piel ania; atûn chu ki sintho
ngei an mua, male keima le ka Pa kin ruonin
min mumâk zoi ani. 25 Nikhomrese, mahi, an
Balam lekhabua anni ngei han, 'Ite abi boiin
min mumâk,' tia ânziek hah inzomin ahongtung
adik theina ranga an tho ani. 26 "Sanpu hah
juong a ta, Ratha diktak Pathien chungroia
chongtak minlangpu hah Pa kôm renga juong

atih. Pa kôm renga nin kôm juongtîr ka ta, male
ama'n ku chungroi misîr atih. 27 Male nangni,
khomin ku chungroi misîr sâng nin tih, aphut
renga keima leh nin om sikin.

16 "Nin taksônna nin mâk loina rangin mahi
nangni ki misîr pe ani. 2 Synagogngei
renga nangni la khâipai an ta, nangni that ranga
bôk ngei han Pathien sin an tho anga an inbe
zora la tung atih. 3 Mingeiin nin chunga hima
anghan la thông an tih, Pa le keima min riet loi
sikin. 4 Hannirese mahi nin kôm ke lei misîr
ani, masikin ma neinunngei tho ranga an zora
ahong tung tikin, nangni ke lei misîr pe zoi ti
nin riettit theina rangin. "Hi neinunngei hih
aphut renga nangni ka la ril loi ani, nin kôma
ka la om sikin. 5 Aniatachu, atûn chu mi tîrpu
kôm ke se rang kêng ani zoi, hannoma nin lâia
tutên ke sena rang merkel mak chei. 6 Male
atûn nangni ki misîr pe lechu nin mulungngei
dûkin asip zoi ani. 7 Aniatachu chongdiktak
nangni ki ril: ke se hah nangni rangin chu asa
uol ani, ke se nônchu Sanpu hah nin kôm juong
no nih. Hannirese ke sên chu ama hah nin
kôm juongtîr ki tih. 8 Male a juong tung tika
chu sietna tieng mo, chong dika mo, Pathien
roijêkna tieng mo theiloi an chang tie hah
rammuol mingei kôm min mûng atih. 9 Sietna
tieng theiloi an chang ani, keima min iem loi
sikin; 10 chong dika khom theiloi an chang ani,
Pa kôm ke se rang sik le mi nin mu khâi loi
rang sikin; 11 male roijêkna tieng khom adikloi
an chang ani, hi rammuol roijêkpu khom jêkin
aom zoi sikin. 12 "Nangni misîr pe rang tamtak
ka la dôn, aniatachu atûna rangin chu ariet
nangni lântak pe rai atih. 13 Nikhomrese, Ratha,
Pathien chongtak minlang ngâipu hah a juong
tika chu chongtak ngei murdia nangni ruoi
min lût atih. Ama rachamin ite misîr no nia,
a riet ha kêng a misîr rang male ahong tung
rang neinunngei ha nangni ril atih. 14 Ama han
roiinpuina mi pêk atih, ko chong ti ngei hah
lâk a ta, nangni a ril rang sikin. 15 Ka Pa'n a
dôn ngei murdi chu kata ani; masika han kêng
Ratha han ke pêk hah lâk a ta male nangni ril
atih, ki ti ani. 16 "Chomoltên chu mi mu khâi
no tunuia, male chomolte suole chu mi mu
nôk nin tih," a tia. 17 A ruoisingei senkhatin
anninanâkin annin rekela, "Ei kôma a thurchi
misîr hi imo a tina? Chomolte chu mi mu no
tunuia, chomolte suole chu mi mu nôk nin tih;
a tia male, 'Pa kôm ke se rang sikin' khom a ti
hi, an tia. 18 'Chomolte' a ti hih imo a tina? A
misîr hih ei riet thei loi kêng!" an tia. 19 Jisua'n
ama chong rekel rang an jôt ti a rieta, an kôm,
"Chomolte chu mi mu no tunuia, chomolte
suole chu mi mu nôk nin tih," ki ti ha mo
nangni nanâkin ni nin rekel inlôm? 20 Chong
diktak nangni ki ril: nangni chu chap le inrûmin
om nin ta, hannirese, rammuol chu tâi atih;
inngûiin om nin ta, aniatachu nin inngûina hah
tâinân ânthûl rang ani. 21 Nupangin nâiha a
tuong lâitak chu ân ngûikhak ngâi, a dûktongna
zora ahong tung pe sikin; aniatachu nâi a nei
suole chu a dûktong hah a mingil nôk ngâi,
nâite rammuola juong suok hah a râisânpui
sikin. 22 Nangni khom ma anghan nin ni: atûn
chu inngûiin nin oma, aniatachu nangni mu
nôk ki tih, nin mulungrîl râisânnân la sip atih.
Ma râisânna ha chu tutên nangni sut thei khâi
no ni ngei. 23 "Ma nikhuo hah ahong tungin
chu ite mi rekel khâi no tunui. Chongdiktak
nangni ki ril: ki riminga nin zong kai chu
Pa'n nangni pêk atih. 24 Atûn tena chu ite ki
rimingin la zong mak choia; zong ungla man
nin tih, nin râisânna akip theina rangin. 25
"Ha neinunngei hah mintêknangei chongin
nin kôm ki misîr ani. Aniatachu, mintêknangei
chong mang loiin ânlangiemin Pa chungroi ha
nin kôm ki misîr zora ala hong tung rang. 26
Ma nikhuo hah ahong tungin chu, ki rimingin
Pa kôm zong nin ta; male keiman Pa kôm nin
ruthûlin nangni zong pe ki tih ki tina nimaka,
27 Pa lelê han nangni a lungkham ngâi. Keima
mi nin lungkham sik le Pathien renga juong ki
ni, ti mi nin iem sikin nangni a lungkham ngâi
ani. 28 Pa kôm renga ku juonga, male rammuola
ku juong ani; male atûn chu rammuol mâkin Pa
kôm ke se nôk rang ani zoi," a tia. 29 Hanchu a
ruoisingei han a kôm, "Atûn chu ânlangiemin
ni misîra, mintêknangei chong reng mang khâi
mak chea. 30 Atûn chu neinuntin ni riet let tiin
kin riet zoi; tute kôm ite ne rekel ngei rang
nâng mak che. Hima sika hin Pathien renga
juong ni ni tiin kin iem zoi ani," an tia. 31
Jisua'n an kôm, "Atûn chu nin iem mo zoi? 32
Azora ahong tungtir zoi, anâikik zoi, matikin
chu chekinchâi var nin ta, nin in, nin ina se nin
ta, ke theivaiin mi mâkrak nin tih. Hannirese
Pa hah ko kôm aom sikin ke theivaiin chu ni no
ning. 33 Masikin keima leh inpumkhata omin
rathânngamna nin dôn theina rangin hi chong

hih nangni ki misîr pe ani. Rammuolin intak
nangni min tuong atih. Hannirese hâitakin om
roi! Keiman rammuol ke mene zoi ani," a tia.

17 Jisua'n ma chong hih a ti suole chu invân
tieng a tanga, "Pa, azora atung zoi. Na
nâipasal kôm roiinpuina pêk ta roh. Nâipasal
khomin roiinpuina nang a pêk theina rangin.
2 Mingei murdi chunga rachamneina ama ne
pêka, masikin ama khomin ne pêk ngei kôm
kumtuong ringna a pêk ngei theina rangin.
(aiōnios g166) 3 Male kumtuong ringna ti chu,
nangma Pathien diktak vai nang riet, le ni
tîrpu, Jisua Khrista riet hih ani. (aiōnios g166) 4 No
roiinpuina pilchunga ki minlanga; sintum mi
ni pêk khom ki sin suozoi ani. 5 Pa! atûn no
kôm ngêt han roiinpuina ni pêk roh, rammuol
insieng mâna no kôma roiinpuina ko dôn ngâi
dên ha. 6 "Rammuol renga mi ni pêk ngei kôm
ni riming ku phuong minzar zoi. Anni ngei hah
nata an nia, male nangman kêng anni ngei ha
mi ni pêka, no chong an don zoia, 7 male atûn
chu neinun mi ni pêk ngei murdi hih nangma
renga ani ti an riet zoi. 8 Nangman chong mi ni
pêk ngei khom ke pêk ngeia an pom zoia; no
kôm renga juong ki ni khom an riet minthâr zoi,
male mi ni tîr ani ti khom an iem zoi ani. 9 "Anni
rang piela chubaitho ki ni. Rammuol rangin
chubaitho mu unga, nangma nata, keima mi ni
pêk ngei ta ranga ani. 10 Ko dôn ngei murdi
nata an nia; no dôn ngei murdi khom kata an
nia, male ko roiinpuina khom anni renga ânlang
ngâi ani. 11 Atûn chu no kôm ko hong rang ani
zoia; rammuola om khâi noning, aniatachu anni
ngei chu rammuola la om an tih. Pa Inthieng!
anni ngei hi ni riming sinthotheinân sanmojôk
ngei roh, riming mi ni pêk lehan, masikin keima
le nangma pumkhat eini anghan anni ngei
khom pumkhat anni theina rangin. 12 An kôm
ko om sûngin chu ni riming sinthotheinân ka
sanmojôk ngei ngâi, riming mi ni pêk lehan.
Ku rung ngeia, inkhat luo inmang mak ngei,
ânmang rang piela ompu tiloiin chu Pathien
lekhabua ânziek ahong tung adik theina rang
sikin. 13 Atûn chu no kôm ko hong rang ani
zoia, male rammuola hi neinunngei hih ki misîr
pe ngeia ka râisânna an mulung sûngngeia
akipdira aom theina rangin. 14 No chongbê ke
pêk ngeia, male rammuolin a mumâk ngei zoia,
rammuol mi an ni khâiloi sikin, keima rammuol
mi ki ni loi anghan. 15 Rammuol renga lâk pai
ngei rangin nang zong mu unga, Asaloi Inkhat
renga sanmojôk ngei rangin nang ke ngên ani.
16 Keima rammuol mi ki ni loi anghin anni
khom rammuol mi nimak ngei. 17 Anni ngei
hih chongtakin minthâr ngei roh; no chong chu
chongtak ani. 18 Rammuola mi ni tîr anghan,
kei khomin anni ngei hih rammuola ki tîr ngei
ani. 19 Anni sikin no kôm kên thâra, anni ngei
khom no kôm, adiktaka an inthâr theina rangin.
20 "Hi ngei rang vaiin nang ngên mu unga, an
thurchi misîr sika mi a iem ngei ta rang khomin
nang ke ngên sa ani. 21 An rêngin pumkhat
anni theina rangin nang ke ngên ani. Pa! Anni
ngei hih ei kôm om rese ngei, nangma ko kôm
no oma, keima khom no kôm ko om anghan.
Pumkhatin om rese ngei, rammuolin mi ni tîr,
ti an iem theina rangin. 22 Roiinpuina mi ni pêk
dên hah anni khom ke pêk ngei ani, nangma le
keima pumkhat ei ni anghan pumkhat an ni
theina rangin. 23 Keima, an kôma, nangma ko
kôma omin an nin pumkhat tatakna rangin,
hanchu mi ni tîr ani ti hih rammuolin riet an
ta, male mi ni lungkham anghan anni ngei
khom nu lungkham ngei tiin riet an tih. 24
"Pa! anni ngei hih mi ni pêka, male ko omna
an om sa theina rangin ku nuom ani, mi ni
lungkham sika rammuol insieng mâna mi ni
pêk roiinpuina hah an mu theina rangin. 25 Pa
Diktak! rammuolin nang riet maka, hannirese
keiman chu nang ki riet, male hi ngei khomin
mi ni tîr ani tiin an riet. 26 An kôm nang ki
min riet ngeia, min riet ngei bang ki tih, mi ni
lungkhamna hah an kôm aom theina rangin,
male kei khom an kôm ko om sa theina rangin,"
a tia.

18 Jisua'n hi chubaithona hih a ti suole chu,
a ruoisingei le Kidron Tuitedung rakânin
an sea. Ma muna han ruhuon aoma, male Jisua
le a ruoisingei asûnga an lûta. 2 A minsûrpu
Judas han hima mun hah a rieta, vêl tamtak
Jisua le a ruoisingei, ha muna han an intûp ngâi
sikin. 3 Masikin Judas han Roman râlmingei
pâl leh, male Ochaisingei le Phariseengeiin
an tîr, Temple rungpungei senkhat tuongin
ma ruhuona han râlrovongei, châtingei le
meiserngei chôiin an sea. 4 A chunga ahong
tung rang neinunngei murdi hah Jisua'n a
lei riet sai piel ani sikin moton tieng a hong
nâia, "Tumo nin rok?" tiin a rekel ngeia. 5
"Nazareth Jisua," tiin an thuona. "Keima hih ki

ni," a tia. A minsûr rangpu Judas, khom an kôla
ândinga. 6 Jisua'n, "Keima hih ki ni," a ti lehan
an nûk tieng an intôla, nuoia an inlet raka. 7
Avêlin Jisua'n an kôm, "Tumo nin rôk?" tiin
a rekel ngei nôka, "Nazareth Jisua" an tia. 8
Jisua'n an kôm, "Keima ki ni, nangni ki tipe zoi
ngah. Ma anghan keima mi nin rok anîn chu
adangngei chu se ta rese ngei," a tipe ngeia. 9
(Jisua'n hima anga a tina tak chu, "Pa, mi ni
pêk ngei lâia inkhat luo minmang mu-ung, a
lei ti hah ahong tung adikna ranga ani.") 10
Simon Peter'n, a khandai pêl hah a kaidûka,
Ochai Inlaltak suokpa kuor a changtienga a
lengthâk pea. Ha suokpa riming hah Malchus
ani. 11 Jisua'n Peter kôm, "Ne khandai hah
akoka thun nôk ta roh! ka Pa'n tuongna kilât
mi pêk hih ke nêk loi rangin ni mindon mo?" a
tia. 12 Hanchu Roman râlmingei pâla an ulien
inchungtak leh Juda mi rungpungeiin Jisua an
sûra, an khita, 13 male Annas kôm an tuong
baka. Ama hah Caiaphas tarpu ania, Caiaphas
hah ma kum han Ochai Inlaltak ani. 14 Mi murdi
ruthûlin mi inkhat thi hah asa uol, tia Juda
rachamneipungei kôma rilpu hah Caiaphas hih
ani. 15 Simon Peter le ruoisi dang han Jisua an
jûia. Ha ruoisi dang hah Ochai Inlaltak mêlriet
ani sikin Ochai Inlaltak khalâidung dênin Jisua
a se puia. 16 Peter chu mokot pêntieng a lei
oma. Hanchu ruoisi dang han pêntieng a jôk
nôka, mokota om dôngmate hah a chongpuia,
male Peter sûng tieng a hong minlûta. 17
Mokota om dôngmate han, "Nangma khom
hima miriempa ruoisingei lâia mi inkhat nimak
che mo?" tiin a rekela. "Nimak, keima chu ni
mu-ung," tiin Peter'n a thuona. 18 Adâi sikin
fîrlâmngei le rungpungei han rohol leh mei an
thoa, inding chungin an uota. Hanchu Peter
khom a sea, an kôla vân dingin mei ava uota.
19 Ochai Inlaltak han Jisua kôm a ruoisingei
thurchi le a minchu ngâi chungroi a rekela.
20 Jisua'n a thuona, "Zoratin mi murdi rietin
thurchi ki misîr ngâia; Synagogngeia le Biekina,
mipui intûpna ki minchu ngâia. Inrûkin ite
reng misîr ngâi mu-ung. 21 Masikin, ithomo
keima mi ni rekela? Ku thurchi misîr a riet
ngei rekel roh ba. Imo ki misîr pe ngei ngâi an
riet ngah," a tia. 22 Jisua'n hima anga a chong
lâitakin ha taka om mi rungngâi inkhatin a
bêna, a kôm, "Kho angngân mo Ochai Inlaltak
hih hima anghan no chongpui ngama?" a tia.
23 Jisua'n a kôm, "Ki ti minchâina aom duoiin
chu, maha imo ani hi muna mipuingei hih ril
roh. Aniatachu ki ti mindikin chu, ithomo ni ni
bêna?" tiin a thuon ngeia. 24 Male Annas han
khit pumin ama hah Ochai Inlaltak Caiaphas
kôm a fîr zoia. 25 Peter chu mei uotin a lân ding
banga. Hanchu midangngeiin a kôm, "Nangma
khom a ruoisingei lâia inkhatlam hah nimak
che mo?" an tia. Hannirese, Peter'n a ipdela,
"Kei chu ni mu-ung," a tia. 26 Ochai Inlaltak
suok Peter'n a kuor a lengthâk pe sûngsuokpa
han Peter kôm, "Ruhuon sûnga han a kôm
nang ku mu nimak mo?" tiin a rekela. 27 Avêlin
Peter'n, "Ni mu-ung" a ti nôka, male chu âr
akhuong kelen zoi. 28 Jînga inmânin Jisua hah
Caiaphas in renga Rom râiôt ina an tuonga. Juda
rachamneipungei chu balam angin ânthiengin
Kalkân kût ruolhoia sâk, sâk rang an nuom
sikin râiôt ina lût mak ngei. 29 Masikin Pilat
tuol pêntieng ava jôka an kôm, "Hi mi hih imo
nin nônna?" tiin a rekel ngeia. 30 Annin an
thuon chu, "Hi mi hin ite tho minchâina dôn
no senla chu no kôm hong tuong no ni ung." 31
Pilat'n an kôm, "Nônchu nangnin tuong ungla
nin balam angin a chungroi jêk roi," a tipe
ngeia. Anni ngei han, "Kin balamin tute that
rangin mi phal mak," tiin an thuona. 32 (Jisua'n
a thi rang thurchi a lei misîr hah ahong tung
dikna rangin ha ngei hah ahong om ani.) 33
Pilat hah a in sûnga a lût nôka male Jisua a
koia, "Judangei rêngpa mo ni ni?" tiin a rekela.
34 Jisua'n, "Hi chong hih nangma nu mulung
suoka mi ni rekel mo, mîn ku thurchi nang an
misîr pe sika mo?" tiin a thuona. 35 Pilat'n a
thuona, "Juda mi ani tiin mi ni mindon mo?
Ni mingei nanâk le ochai inlal ngei kêng ku
kut chunga nang hong pêk an ni, imo no tho
pe ngei?" 36 Jisua'n a kôm, "Ke Rêngram chu
hi rammuol hih nimaka; hi rammuol hih ke
Rêngram nisenla chu, ku nûkjûingeiin doi an
ta, Juda rachamneipungei kuta pêkin om no
ning. Ke Rêngram chu mahin nimak!" a tia.
37 Hanchu Pilat'n, "Rêngpa mo ni ni?" tiin a
rekela, Jisua'n, "Nangman kêng rêngpa ni ni,
ni na ti ngah. Kên zira male hi rammuola ku
juongna abitak chu, chongtak misîr rang piel
hih ani. Tukhom chongtaka om ngei kai chu
ko chong an rangâi ngâi," tiin a thuona. 38
Male Pilat'n, "Chongtak hih imo?" tiin arkela.
Hanchu Pilat han tuol pêntieng a jôk nôka,
mingei kôm han, "Theiloi mintumna rangin
ite abi man mu-ung. 39 Hannirese nin balam

anghan, Kalkân kût zorân mi ântâng inkhat
nangni ko mojôk pe ngâia. Judangei rêngpa
hih nangni mojôk pe ronga nin jôt mo?" a tia.
40 Anni ngei han iniek pumin a kôm, "Nuom
mak meh, ama chu ni no rese! Barabbas ke kin
nuom!" tiin an thuona. (Barabbas chu inru, mi
khuolse ngei chunga kut lek ngâi ani.)

19 Hanchu Pilat'n Jisua a tuonga, a jêma.
2 Râlmingeiin riling amachangngei hah
lukhum an phana, male a lua an min khuma;
hanchu kâncholiinchuol senduk an min haka,
3 male a kôm an honga, "Judangei Rêngpa
ring sôt roh!" an tia, male an sea an bên zoi.
4 Pilat han pêntieng vêlkhat ava jôk nôka,
mipuingei kôm, "En ta u, theiloi mintumna
rangin ite a sietna abi man mu-ung, ti nangni
min riet rangin nin kôm ka la hong tuong rang
ani," a tia. 5 Masikin riling lukhum inkhumin,
kâncholiinchuol senduk hakin Jisua a hong
jôka. Pilat'n an kôm, "En roi! Hi miriem hi!"
a tia. 6 Ochaisingei le Biekin rungpungei an
hong mu lehan an hêtsana, "Khrosa jêmdel
roh, khrosa jêmdel roh," an tia. Pilat'n an kôm,
"Nônchu tuong ungla nangnin khrosa jêmdel
roi. Theiloi mintumna rangin ite a sietna bi
man mu-ung," a tia. 7 Mipuingei han, "Pathien
Nâipasalin ânbê sikin a thi rang ani, ti balam
kin dôn ani," tiin an thuon nôka. 8 Ma chong
hah Pilat'n a rietin chu a chi uol nôk zoia. 9
In sûnga a lût nôka, Jisua kôm, "Kho renga
hong mo ni ni?" tiin a rekela. Aniatachu Jisua'n
thuon maka. 10 Pilat'n a kôm, "Ni na thuon loi
rang mo? Nang mojôk theina le nang jêmdel
theina rachamneina ko dôn ti hi riettit roh,"
a tipea. 11 Jisua'n a kôm, "Pathien'n nang a
pêk sika vaiin kêng ku chunga rachamneina
no dôn ani. Masikin nu kuta mi hong bangpu
chu a sietna arik uol ok ani," tiin a thuona.
12 Pilat'n ma chong hah a rietin chu Jisua a
mojôk theina rang lam a mindonna. Aniatachu
mipuingeiin an hêtsana, "No mojôkin chu Rêng
mal nimak che! Tutu khom rênga ânbê kai chu
Rêng doia ânhel an ni!" an tia. 13 Ma chongngei
hah Pilat'n a rietin chu Jisua pêntieng a tuonga
male roijêkpu sukmuna "Lungdâp" (Hebrew
chongin "Gabbatha") an tia han ânsunga. 14
Hima nikhuo hah Kalkân kût ranga incherêlni
ania, sûnchimrip dôr ani. Pilat'n mingei kôm
han, "Mahin nin rêngpa aom!" a tia. 15 An
hêtsan nôka, "That roh! That roh! khrosa jêmdel
roh!" an tia. Pilat'n an kôm, "Nin rêngpa khrosa
jêmdel rangin mi nin nuom mo?" tiin a rekel
ngeia. Ochaisingei han, "Caesar vai kêng rêng
kin dôn!" tiin an thuona. 16 Hanchu Pilat'n Jisua
hah khrosa jêmdel rangin an kut chunga a bâng
zoi ani. Masikin Jisua ha an tuong zoia. 17 Jisua
a khros ruputin "Luru Mun" (Hebrew chongin
"Golgotha") an ti dênin a sea. 18 Ma mun
han khrosa an jêmdela; male midang inik an
jêmdel sa, voi le changa, alâitaka Jisua. 19 Pilat'n
minrietna a mizieka, "Nazareth Jisua, Judangei
Rêngpa," tiin khros lêra a târa. 20 Jisua an
jêmdelna mun hah khopuilien renga ala loi sikin
mi tamtakin an porea. Minrietna hah Hebrew
chong, Latin chong le Greek chongin miziek ani.
21 Ochaisingei han Pilat kôm, "Judangei Rêngpa"
tiin miziek no roh, ama'n kêng, "Judangei
Rêngpa ki ni a ti," an tipea. 22 Pilat'n, "Ki miziek
sai chu miziekin aom ani zoi." tiin a thuona.
23 Râlmingei han Jisua an jêmdel suole chu a
puonngei an lâka tum minlin an sema, an taka
tum khat an changa. A kâncholiinchuol khom
an lâka, maha sûiloi kâncholia không ani. 24
Râlmingei han, "Khêr no u; tho, tumo a chang
rang taruosân ei ti u." inkhat le inkhat annin
tia. Pathien lekhabua ânziek hah ahongtung
adik theina rangin ha ngei hah ahong om ani:
"Anni ngei han ku puon ki dier annin sema male
ka kâncholiinchuol rangin taruo an sâna." Male
ma anghin râlmingei han an tho zoi ani. 25 Jisua
khros kôla ânding ngei chu a nû, a nû zuorpuinu,
Clopas lômnu Mary, le Mary Magdalene ngei
an ni. 26 Jisua'n a nû le a lungkham ngâipu a
ruoisi hah a kôla an inding a mua; masikin a nû
kôm han, "Ama hih na nâipasal ani," a tipea. 27
Hanchu a ruoisi kôm han khom, "Amanu hih
nu nû ani," a tipea. Ma zora renga ha chu a
ruoisi han hanu hah a ina om rangin a tuong
zoi ani. 28 Jisua'n atûn chu neinunngei murdi
ânzoi suo zoi ti a rieta; male Pathien lekhabua
ânziek ahong tung adik theina rangin, "Ku tui
ânrâl," a tia. 29 Ma muna han uain thûra sip
khuriâi inkhat aoma, sponge uaina an michie,
hyssop khiengrol le an târra, a mûr an hong
min tôna. 30 Jisua'n uain thûr ha a nêk suole
chu, "Ahek zoi!" a tia. Hanchu a lu a juon kûna
a rangachat zoi. 31 Hanchu ma nikhuo hah
Sûnrangngani ania, Juda rachamneipungeiin
Sabbathnia khros lêra ruok aom tit rang hah an
nuom loi sikin mi an jêmdel ngei kengei hah
khiek rangin, le an ruokngei khrosngei renga

musum rangin Pilat kôm phalna an ngêna,
ahong tung rang Sabbathni ha aliekin ânthieng
ani sikin. 32 Masikin râlmingei hah an sea,
Jisua leh munkhata an jêmdel tong masapu
le midang inkhatpu kengei hah an khieka. 33
Aniatachu Jisua kôla an hongin chu athi saiin
an hong mua, masikin a kengei chu khiek mak
ngei. 34 Râlmi inkhatin Jisua kângrâm isei leh a
hong sunna, harenghan thisen le tui a juong
suok zoia. 35 (Masikin hi neinun a mupu hin
nangni khom nin iemna rangin a misîr ani. A
misîr hih adika, male chongtak ani ti khom a
riet ani.) 36 Pathien lekhabua, "A rungei inkhat
luo khiek ni no nih." tia ânziek hah ahong tung
adik theina rangin hima hah ahong om ani.
37 Pathien lekhabu mun danga, "Mingei han
an sunna hah la en an tih," a ti sa. 38 Masuole
chu, Arimathea khuoa mi Joseph han Pilat kôm
Jisua ruok hah lâk rangin a ngêna. (Joseph hah
Juda rachamneipungei chi sika inrûka Jisua
nûkjûipu ani.) Pilat'n ruok hah chôi thei rangin
a phal pea, masikin Joseph'n a chôia a se pui
zoi ani. 39 Nicodemus, motona jâna Jisua kôma
lei hongpu han mirimhoi myrrh le aloe ânpol
kilogram sômthum dôr chôiin Joseph a jûi sa.
40 Ha pasal inik ngei han Jisua ruok ha an chôia,
Judangei inphûm ngâi balam angin mirimhoi le
puoninnêm leh an tuoma. 41 Jisua an thatna
muna han ruhuon inkhat aoma, ma ruhuon
sûng han tute an lân phûmna ngâiloi thân
thar inkhat aoma. 42 Judangei Sabbathni rang
motona sûn ani sika le thân ha anâi sikin,
mahan Jisua ruok hah an phûm zoi ani.

20 Pathienni jînga, ala jîng mumuokin, Mary
Magdalene thâna a sea, thân kotbâia lung
hah muluoipai saiin ava mua. 2 Simon Peter le
ruoisi dang Jisua'n a lungkham ngâipu, kôm
han a tâna, male an kôm, "Thân renga Pumapa
hah an lâk paia, male an darna riet khâi mak
me," a tia. 3 Hanchu Peter le ruoisi dang hah
thâna an sea. 4 Anruonin an tâna, aniatachu
ruoisi dang hah Peter a khêl pita thâna a tung
masa ani. 5 Ân kûna male puoninnêm zuot a
mua, hannirese asûnga chu lût mak. 6 Anûka
Simon Peter a juonga male thân sûnga a lût
pata. Puoninnêm zuot chu a mua 7 male Jisua
lu tuomna puon ha chu puoninnêm zuot leh
munkhatin om loiin atheia ânzuotin ava mua. 8
Hanchu ruoisi dang, thâna tung masapu khom
hah ava lûta; a mua male a iem zoi. 9 (Pathien
lekhabu'n thina renga lân thoinôk atih, ti hah la
riet thei uol mak ngei ani.) 10 Hanchu ruoisingei
hah an ina an kîr nôk zoi. 11 Mary chu chap
pumin thân pêntieng ândinga, chap chungin ân
kûna, thân sûng a vênga 12 male vântîrton inik
angoia invôn Jisua ruok an min jâlna luthun
tieng inkhat kethuon tieng inkhat an insung a
mua. 13 Ha ngei han, "Nupangnu, ithomo na
chapa?" tiin an rekela. Amanu han, "Ku Pumapa
an lâk paia, khonmo an darna riet khâi mu-
ung!" tiin a thuon ngeia. 14 Hanchu amanu
ha a hônheiin chu mahan Jisua ânding a mua;
hannirese amanu ha Jisua ani tiin riet mak. 15
Jisua'n a kôm, "Nupangnu, ithomo na chapa?
Tumo no rok?" tiin a rekela. Amanu han ruhuon
donsûipu mini tiin a bôka, a kôm, "Pu, ama hah
na lâkin chu khonmo na dar mi ril roh, sêng
ka ta, ama ka va lâk theina rangin," amanu
han a tia. 16 Jisua'n amanu kôm han, "Mary!" a
tia. Amanu han a tieng mâi a thaka, Hebrew
chongin, "Rabboni!" amanu han a tia. (Maha
"Minchupu" tina ani.) 17 Jisua'n amanu kôm
han, "Mi mutu sôt no roh, asikchu ka Pa kôm la
se nôk mu-ung. Hannirese ka lâibungngei kôm
sênla, ka Pa an Pa, ka Pathien an Pathien kôm
ki kîr nôk rang ani zoi tiin va ril ngei roh," a
tia. 18 Masikin Mary Magdalene hah a sea, male
Pumapa a mu tie le an inkaina a ril ngei hah
ruoisingei ava misîr pe ngei zoi. 19 Ha Pathienni
kholoia han, Juda rachamneipungei an chi sikin
ruoisingei hah insûnga inkhâr kalin an intûpa.
Hanchu Jisua a honga an lâia ândinga, "Nin lâia
rathânngamna om rese!" a tia. 20 Mahi a ti suole
chu a kutngei le a kângrâm a min mu ngeia.
Pumapa an mua, ruoisingei ha râisânnân an
sip zoia. 21 Avêlin Jisua'n an kôm, "Nin chunga
rathânngamna om rese. Pa'n mi tîr anghan
kei khomin nangni ki tîr ani," a tipe ngeia. 22
Hanchu ratha a mûtkhum ngeia male an kôm,
"Ratha Inthieng man roi. 23 Mingei sietnangei
khom nin ngâidam kai chu ngâidamin om an
ta; nin ngâidam loi kai chu ngâidamin om no
ni ngei," a tia. 24 Jisua a hong lâihan ruoisi
sômleinik ngei lâia Thomas (Ânphîr an ti) ha
chu an lâia omaka. 25 Masikin ruoisi dangngei
han, "Pumapa kin mu zoi!" an tipea. Thomas'n
an kôm, "A kuta peret sâbenûkngei ku mu noa
male a sâbenûkngei ha ku kutruol leh ki khîk
noa, a kângrâma sâbenûkngei khom ko tôn
nônchu iem no ning," a tia. 26 Hapta khat
suole chu ruoisingei hah insûnga an intûp nôka,

Thomas khom an kôm a om sa. Inkhârngei
hah an kala, aniatachu Jisua a honga, an lâia
ândinga, an kôm, “Nin chunga rathânngamna
om rese,” a tia. 27 Hanchu Thomas kôm, “Nu
kutruol leh mahin khîk inla, male ku kutngei hi
en roh; hanchu ka kângrâm khom nu kut sônin
pûr inla tôn roh. Iemzoiloiin om khâi nônla,
male iem ta roh!” a tipea. 28 Thomas'n a kôm,
“Ku Pumapa le ka Pathien ni ni!” tiin a thuona.
29 Jisua'n a kôm, “Mi ni mu sika ni iem mini? Mi
mu loia mi iem ngei chu satvur ani bak na!”
a tipea. 30 Jisua'n a ruoisingei mitmu chunga
sininkhêl dang tamtak ngei a thoa, mangei hah
hi lekhabu sûng hin miziek nimak. 31 Hannirese
Jisua hih Messiah, Pathien Nâipasal ani ti nin
iem theina rang le ama nin iemna sika ringna
nin dôn theina ranga hingei hi chu miziek ani.

21 Masuole chu, Tiberias đîla a ruoisingei
kôm Jisua ânlâr nôka. Hi anghin neinun
ahongtunga. 2 Simon Peter, Thomas (Ânphîr an
ti) Nathanael (Galilee ram Cana mi), Zebedee
nâipasalngei le Jisua ruoisi dang inik ngei
anrêngin an intûpa. 3 Simon Peter'n adangngei
kôm, “Nga sûr rangin se ki tih,” a tia. Anni han
a kôm, “Keini khom juong sa kin tih,” an tipea.
Masikin rukuonga an se zoia, aniatachu hani
jâna han chu ite man mak ngei. 4 Nisa ahong
suokin chu Jisua tuipanga ândinga, aniatachu
ruoisingei han Jisua ani ti riet mak ngeia. 5
Hanchu Jisua'n an kôm, “Ruothartengei, ite
man mak chei mo?” tiin a rekel ngeia. “Ite
man mak me” tiin an thuona. 6 Ama'n an
kôm, “Rukuong changtieng han nin lên ha
vôr ungla male man nin tih,” a tipe ngeia.
Masikin an lên hah an vôra nga an man tam
rai sikin rukuong sûnga kai nôk thei khâi mak
ngeia. 7 Jisua'n a lungkham ngâipu ruoisi han
Peter kôm, “Pumapa kêng ani ngaso!” a tipea.
Peter'n Pumapa ke ani ti a rietin chu a puon a
bomduopa (korongin aom ani sikin) male tuia
ânchôm zoia. 8 Ruoisi dangngei chu rukuong leh
tuirakham tieng an honga, lêna nga sipmatin
an kaisuoa, tâng renga hah la bâk maka meter
razakhat dôr ani. 9 Tuirakham an hong suokin
chu rohol leh mei tho, le achunga nga le vâipôl
alekti aom an hong mua. 10 Hanchu Jisua'n
an kôm, “Atûn renga nin nga sûr senkhat hah
hin hong chôi ta u,” a tipe ngeia. 11 Simon
Peter'n rukuonga chuongin nga lienpapa lên
sipmatin tânga a kaisuoa, anrêngin razakhat
sômrangnga inthum ani; madôra nga tam khom
nisenla lên chu chet mak. 12 Jisua'n an kôm,
“Hong ungla, sâk roi” a tipe ngeia. Ruoisingei
lâia tutên “Tumo ni ni?” ti luo rekel ngam mak
ngei Pumapa ani tiin an riet minthâr sikin. 13
Hanchu Jisua a sea, vaîpôl a lâka a sem pe ngeia,
ma angdên han nga khom a sem pe ngei nôka.
14 Ma hah Jisua'n thina renga ânthoinôk suole a
ruoisingei kôma ânlâr avoithumna ani. 15 An
sâk suole chu Jisua'n Simon Peter kôm, “Simon
John nâipasal, hi adangngei min lungkham
nêkin mi ni lungkham uol mo?” a tia. Ama'n a
kôm, “O, Pumapa, nang ku lungkham tiin ni
riet,” tiin a thuona. Jisua'n a kôm, “Ke belringei
donsûi roh,” a tipea. 16 Avoiniknân Jisua'n a
kôm, “Simon John nâipasal, mi ni lungkham
mo?” a tia. “O, Pumapa, nang ku lungkham ti ni
riet,” tiin a thuona. Jisua'n a kôm, “Ke belringei
donsûi roh,” a tipea. 17 Avoithumnân Jisua'n a
kôm, “Simon John nâipasal, mi ni lungkham
mo?” a tipea. Jisua'n vêlthum, “Mi ni lungkham
mo?” tiin a rekel sikin Peter ahong innguikhak
zoia, masikin, “Pumapa neinuntin ni riet leta;
nang ku lungkham ti khom ni riet!” a tia. Jisua'n
a kôm, “Ke belri donsûi roh. 18 Chongdiktak
nang ki ril: na nâipang lâihan chu nên thoka
nu nuomna titieng ne se thei ngâia; aniatachu
ulien ni ni tikin chu nu kutngei mazar na ta,
tûn mini nang khit pe an ta nu nuom loina
titieng nang tuong an tih,” a tipea. 19 (Hi chong
hih Jisua'n a ti pena chu Pathien roiinpuina
rangin Peter thi rang tie rietna ranga ani.)
Hanchu Jisua'n a kôm, “Mi jûi roh!” a tipea.
20 Peter a hônheiin chu ruoisi dang, Jisua'n a
lungkham ngâipu, jânbu an nêk lâia Jisua tieng
hôn ôna, “Pumapa, tumo nang a minsûr rang?”
tia rekelpu hah a nûk a jûi a mua. 21 Peter'n
ama hah a mûn chu Jisua kôm, “Pumapa hipa hi
rêkte imo a tho rang?” tiin a rekela. 22 Jisua'n a
kôm, “Ku juong nôk mâka lei ring tit rangin
nuom ngân inlang imo no lo rang? Mi jûi roh!”
tiin a thuona. 23 Masikin ha ruoisi hah thi
no nih tiin, Jisua nûkjûingei lâia ânthang zoi.
Aniatachu Jisua'n thi no nih a tina nimaka; “Ku
juong nôk mâka lei ring tit rangin nuom ngân
inlang imo no lo rang?” kêng a ti ani. 24 Ama
hih ruoisi, hi neinunngei a tipu le a miziekpu
khom ania; male a ti ngei khom hih adik ani
tiin ei riet. 25 Atûn, Jisua sintho neinun dang
tamtak aoma. Mangei murdi hah miziek var
rang nisenla chu, mizieka om lekhabungei chu

rammuol pumpui khom keng rangin minhoi mu-ung.

Sinthongei

1 Moroitak, Theophilus: Ke lekhabu motontaka
han, Jisua'n sintho aphut lâia a sintho le a
minchuna chongngei hah ki mizieka **2** invân
tienga tuongin aom ni tena rilnangei hah.
Tuongin a om mân han, a tîrton ranga a thang
miriemngei kôm han Ratha Inthieng ranakin
chongpêk a pêk zoi. **3** Athi suole a ring nôk ti an
riet minthâr theina rangin sûn sômminli sûng
hah chu vêl tamtak an kôm ânlâra, a chongpui
ngeia, Pathien Rêngram thurchi a ril ngâia. **4**
Male munkhatin an intûp lehan, ma chongkhâm
hih a pêk ngei ani: "Jerusalem mâk no roi,
nangni ki misîr pe ngâi neinun manboipêk
hah lei ngâk roi, ka Pa'n ânkhâm hah. **5** John
han tuiin a Baptis ngâia, aniatachu sûn tômte
suole nangni chu Ratha Inthiengin baptis chang
nin tih," a tia. **6** Hanchu an intûpkhôm nôka,
"Pumapa atûn hin mo Israelngei Rêngram ni
minding nôk rang?" tiin tîrtonngeiin an rekela.
7 Hanchu, Jisua'n an kôm, "Azorangei le anikhuo
chu ka Pa'n ama rachama om ranga a dar
ani, anni ngei hah nin lei riet rang nimak. **8**
Hannirese, Ratha Inthieng nin chunga ajuong
tika chu sinthotheina la dôn nin tih, hanchu
jerusalema, Judea le Samari ram pumpui ngeia,
kôlkung dênin ko chong rietpuipungei nîng nin
tih," a tia. **9** Hanchu ma chong hah a ril suole
chu an mu chungchakin invân tieng tuongin a
oma, an muphâk khâi loina sûmin a tuongpai
zoia. **10** Ha anga invâna a se an thîr lâitakin mi
inik puonchek insilin an kôm inningloiin an
juon dinga. **11** "Galilee mingei, ithomo invân
tieng tanga nin inding chien? Hi Jisua nin kôm
renga invâna tuonga ompu hih invâna ranga
lâka aom nin mu angtakin la juong kîr nôk ngêt
a tih," an tia. **12** Hanchu, tîrtonngei hah Olive
Muol renga jerusalema an kîr nôk zoia, ma muol
hah Jerusalem renga kilometer inkhat dôra
ala ani. **13** Hanchu Khopuilien hah an lûta an
omna ngâi khâltan chunginta han an kala: anni
ngei hah Peter, John, Jakob, Andrew, Philip,
Thomas, Bartholomew, Matthew, Alfai nâipasal
Jakob, Zelot Simon le Jakob nâipasal Judas
an ni. **14** Anrêngin nupangngei hah, Jisua nû
Mary le Jisua urêngngei le mulung inruol takin
chubaitho rangin an intûp bang ngâi ani. **15**
Sûn tômte suole chu iempungei an intûpkhôma
razakhat sômnik an nia, ha ngei lâia han Peter
chong rangin ândinga. **16** "Ka champuingei,
Ratha Inthiengin Jisua sûrpu ranga aruoipu
Judas roi David bâia alei ril chong hah atung
rang piel ani. **17** Ama hah ei kôma kop ngâi
mi ania, hi ei sinthona hin khom rangtum
dôn ranga alei thang ani," a tia. **18** (Ama han
saloi thona sum a man lehan mun inkhat a
rochôka, ha muna han a thia a von apuok khoia
arîlngei aterhet ani. **19** Ha roi hah jerusalema
om murdi'n an rieta, masikin ma mun hah an
chongin, Akeldama an tia ma mun hah "Thisen
mun," tina ani.) **20** "Lapuibua hi anghin ânzieka,
'A omna in lei ram senla; asûnga tute omno
rese ngei' ti le. 'A sina mun midangin chang
rese ngei.' Ti hih miziekin alei om. **21** "Masikin,
a ruthûl rang thang ngêt rang anânga, ei lâia
tumakhat Pumapa Jisua sintho le sêna-hongna
a rietpuipu ei lâia mi, John Baptis tholâi renga
Jisua invâna a kal ni tena ama hah eini leh
munkhata inthoinôkna rietpuipu ni rangin," a
tia. **23** Masikin mi inik: Joseph, Barsabbas an
ti (Justus khom an ti sa ngâi) le Matthias an
zena. **24** Masuole chu chubai an thoa, "Pumapa,
nangman miriem mulungrîl murdi rietpu hi
ngei inik hih tutak hi mo na thang mi min
riet roh. **25** Judas ama muna a se theina ranga
hi tîrton sin a mâkrak mun thûl rangin," an
tia. **26** Hanchu taruo an sâna, an taruosân hah
Matthias chunga achula, ha anghan Matthias
hah tîrton sômleikhat ngei lâia telsa ani zoi.

2 Pentecost ni ahong tungin chu iempungei
hah anrêngin mun khata an intûpkhôma. **2**
Inningloi rengin invân renga phâivuopui angati
rahang ajuong tung zuta, an insungna in hah
ajuong sip zita. **3** Melei anga om meidon insem
inzarin an mua, an chunga achuong chita. **4**
Anrêngin Ratha Inthiengin an sip zita, Ratha'n
a min chong ngei angtakin chong dangin an
chong zoia. **5** Hanchu muntin renga hong Juda
sakhuo mingei jerusalema an châma. **6** Ma
rahang hah an rietin chu, mi tamtak an hong
intûpa, mitinin iempungei chong hah anni an
chong chit angin an riet sikin an mulung sûnga
an kamâma. **7** an mulung ajînga, kamâmruoi
khom an ti oka, "En ta, hi a chongngei murdi
hih Galilee rama mi nimak ngei mo! **8** I angin
mo ei rêngin ei inzirpui chong ang chita ei riet
thei hih? **9** Senkhat Parthia mi, Media mi, Elam
mingei ei nia, senkhat Mesopotamia rama om,
Judea rama om, Cappadocia ram, Pontus le Asia

rama om, 10 Phrygia le Pamphylia ram, Egypt
le Libya rama Cyrene khuo kôl revêla omngei ei
nia, senkhat Rom khuo renga hong, 11 Judangei
le Jentail Juda lei minchang ngei ei nia, male
senkhat Crete tuihuol mi le Arabia rama mi ei
nia; Hankhoma, Pathien sintho roiinpui ngei
an misîr, ei inzirpui chong ang chita ei riet
hih!" an tia. 12 Anrêngin a mindona chang
riet loiin kamâm aruoi an tia, "Hi ngei hih
inmo anni rang?" tiin anni le anni an inrekela.
13 Hannirese senkhatin chu iempungei hah,
innuinân an manga, "Hi mingei hih uain inrûi
kêng an ni!" an tia. 14 Hanchu sômleikhat
ngei leh Peter hah an indinga, mipui lâia han
inringtakin chongril aphuta, "Nangni Judea
rama mingei le jerusalema ompu murdi ngei,
ko chongril hih rangâi ungla male mahi imo
aomzie nangni lei ril rong. 15 Hi ngei hih nin iem
lam angin inrûi mak ngei, atûn hin ĵîng dâr kuo
vaikêng ala ni. 16 Hi roi hih Dêipu Joel'n a lei ril
hah ani. 17 'Pathien'n sûn nûka chu hi anghin la
tho ki tih; mi murdi chunga ka Ratha la bun ka
ta nin nâipasal le nin nâinupangngeiin ko chong
la misîr an ta; nin ruotharte ngeiin inlârna
mûng an ta, male nin tarngeiin ramangin phan
an tih. 18 Ani, ma nikhuo ngeia hanchu ki
tĩrlâmngei nupangngei, pasalngei chunga ka
Ratha bun ka ta ko chong la misîr an tih. 19
Chungtieng invâna sininkhêlngei male nuoi
tieng pilchunga kamâmruoingei min mu ngei
ki tih. Mahan thisen, mei, meikhu bit ngei om a
ta; 20 Nisa ĵîng a ta male tha thisen anghan sen
atih; Pumapa Nikhuo inlal le roiinpuitak hah
ajuong tung mân. 21 Hanchu, tukhomin Pumapa
riming ralam murdi chu sanminringin om an
tih.' 22 "Nangni Israel mingei hi chongngei hih
lei rangâi roi! Nangni rengin nin riet anghan,
Nazereth Jisua hah Pathien'n nin lâia sininkhêl,
kamâmruoi le sinthona ngei nangni a min riet
ani. 23 Jisua hah Pathien jêklam le mintuo lam
angtakin an sûra, nangnin mi nunsie ngei kuta
bângin khrosa jêmdelin nin thata. 24 Aniatachu
Pathien'n thina sinthotheina renga mojôkin,
ama hah thinân asûr chien thei loi sikin a
kaithoi zoi. 25 David reng khomin a chungroi
hi anghin a rila, 'Ka makunga Pumapa ku mu
tit ngâia; kên nĩk loina rangin ka changtieng
aom tita. 26 Masikin râisânnân ki sipa, ko chong
khom râisâna asip. ka taksa khomin a sabei
ngit ani, ka sabeina khom râisânnân asipa. 27
Masikin ka ratha hi mithi khuoa mâksan no ti
nia, Ni mi inthieng ruok mon rang phal no ti
ni. (Hadēs g86) 28 Nangman ringna lampuingei mi
ni min mua; male mi ni ompui sikin râisânnân
sip ki tih zoi.' 29 "Ka champuingei, ei richibul
Rêng David roi hah hâitakin nangni ki ril. Ama
hah a thi zoia, male an phûma, a thân khom
atûnten ei kôla ala om tit. 30 Ama hah Dêipu
ania, a ruthûl rangin tumakhat Pathien'n David
richisuonpârngei lâia rêngin la phun rangin
ânkhâm ngit ti a rieta. 31 Pathien'n sûnmotona
sin a tho rang tie David'n a lei riet piel sikin
Khrista inthoinôk rang chong misîrin, 'Ama hah
mithi khuoa mâkrakin om maka; a ruok khom
thâna mon mak,' ai ti ani. (Hadēs g86) 32 Hima
Jisua hih Pathien'n thina renga a kaithoinôk
zoi ti chong hih keini reng hi rietpuipungei
kin ni. 33 Pathien changtieng chôiminsâng ani
zoia, a Pa kôm renga Ratha Inthieng leikhâm
hah a changa, atûna nin mu le nin riet hi
ei chunga ajuong vur ani hih. 34 David hah
ama lelên invâna kal maka, 'Pumapa han ku
Pumapa kôm: ka changtieng insung tit roh. 35
Keima'n na râlngei murdi ne kepha sirna nuoia
ka dar mâka a ti, a tina kêng ani.' 36 "Hanchu,
Jisua nin jêmdelpu hah Pathien'n Pumapa le
Khrista aminchang ngêt tih Israel mi murdi
riet ngêt rese ngei a tia." 37 An chong riet han
an mulungrĩl atôka, Peter le tĩrton dangngei
kôm han, "Lâibungngei, imo kin tho rang ani
zoi?" an tia. 38 Peter'n an kôm, "Nin sietnangei
ngâidam anina rangin insîr ungla, Jisua Khrista
rimingin Baptis chang pak roi, hanchu, Pathien
manboiapêk Ratha Inthieng hih chang nin tih.
39 A khâm hih nangni le nin nâingei le ram
lataka mi murdi ngei rang le Pumapa Pathien'n
a kôma a koi ngei nâm ani," a tia. 40 Peter'n
Chong dang tamtakin a ril minthâra; male
atûnlâi ruolthar saloi ngei renga hih jôk roi, tiin
a ngêna. 41 A chong a pom ngei murdi baptis an
changa, ma nikhuo han mi isâng thum an inbôk
sa zoi. 42 Tĩrtonngei kôm inchûn, inlopkhômna
inchelin bu khalâi ot inlopkhômna inchelin le
chubaitho ningsiet takin an oma. 43 Tĩrtonngei
han sininkhêl kamâmruoi tamtak an tho sikin
mitinin an rin ngei zoia. 44 A iempungei murdi
chu inlopkhômin an neinunngei murdi an
minchun zoi. 45 An rochonngei an neinunngei
murdi juorin an nâng dungjûiin inmang inlômin
an insem ngâia. 46 Anĩngtin mulung munkhatin
Biekina an inkhôm ngâia an in tieng khom
râisântak le mulungchuktakin bu khalâi an ot

ngâi. 47 Pathien an minpâka, mi murdi râisân
lamin an oma. Hanchu, Pumapa minringa hong
om tîr ngei chu anîngtin an lôm rangin a hong
bôk pe bang ngâi ani.

3 Sûnkhat chu Peter le John hah chonûk dâr
thumin chubaitho rangin Biekina an sea. 2
Pasal inkhat a suok renga kholra rojônin Biekina
se ngei kôm kutdo rangin mokot, "Enhoi" an
ti kôla han anîngtin an dar ngâia. 3 Ama han
Peter le John Biekina an lût rang hah a mua,
a kut a lei doa, 4 Peter le John han an en
ngita, Peter'n, "Keini mi hong en ta!" a tia.
5 Masikin, ama han anni renga imakhat man
rang sabeiin a en ngeia. 6 Hannirese Peter'n,
"Sum le rângkachak dôn mu ung, aniatachu
ko dôn nang ke pêk thei chu Nazareth Jisua
Khrista rimingin inthoi inla ne ke le lôn roh!"
a tia. 7 A kut changtieng a sûra, a kaithoia,
voikhat rengin a kengei le a ke ârtui rungei
ahong rât kelena. 8 Ânchômma a ke leh ândinga
a lôn phut zoia, Pathien manpâk pumin Biekina
han an lût kelen zoia. 9 Kea a lôn le Pathien a
minpâk hah mingeiin an mua, 10 Biekin mokot,
"Mokot Enhoi" bula kutdoa lei insung ngâi
hah ani ti an rieta, a chunga neinun tung hah
kamâmruoi ok an tia, a mindonna chang riet
mak ngei. 11 A dampu han Peter le John hah a la
kol tita, hanchu mi murdi'n kamâmruoi tatakin
an rieta, Solomon Bokrop an tia han mi tamtak
an hong intûpkhôma. 12 Mipui intûp ngei lâia
han Peter'n, Nangni Israel mingei, ithomo hi
hih kamâmruoi nin ti? Pathien kin iem mindik
sika kin sinthotheinân hi mi hih kin minlôn
anga ithomo ni nan en ngit? 13 Abraham, Isaac
le Jakob Pathien, ei richibulngei Pathien han
a Tîrlâm inthieng le roiinpuitak, Jisua hah
rachamneipungei kuta nin banga, male nin min
sûra, Pilat'n mojôk rang a masat suonûk khomin
a makunga nin lei heng ani. 14 Mi inthiengtak
le diktak hah nin henga, mi thatpa hah mojôk
rangin Pilat kôm nin ngêna. 15 Ringna pêkpu
hah nin thata, hannirese Pathien'n ama hah
mithingei lâi renga a kaithoi zoia, keini hih a
rietpuipungei kin ni. 16 A riming sinthotheina
han hih kholrapa hih râtna a pêk ani. Nin mu le
nin riet hih a riming taksônna sika sin ani; nin
rêngin nin mu angin Jisua taksônna sika hong
om hin amindamriem zoi ani. 17 Male, "Atûn
hin ka champuingei, nangni le nin ruoipungei
khomin Jisua chunga nin sintho hah nin riet
loi tatak ani ti ki riet zoi ani. 18 Pathien'n
dêipungei murdi manga Khrista han a tuong
rang ani tia a lei ril hah a juongtung ani zoi. 19
Masikin nin sietnangei nangni ngâidam theina
rangin insîr ungla, Pathien tieng hong kîrnôk
ta roi, hanchu nin sietnangei ngâidamin om
nin ta. 20 Male Pumapa kôm renga rathatienga
râtna zora juong tung a ta, nin ranga Messiah a
lei thang Jisua hah, juongtîr a tih. 21 Pathien'n
tienlâia a dêipu inthiengngei bâia a lei phuong
sai anghan neinunngei murdi sin minthar zora
atung mâka chu invâna la om rang ani. (aiōn g165)
22 Moses khom han, 'Pumapa nin Pathien'n
keima ni tîr anga nin sûngsuokngei lâia mi
dêipu inkhat nangni minding pe a ta; nin
kôma a ril murdi chu nin jôm rang ani. 23
Tukhom ha dêipu chongjôm loi murdi chu,
Pathien mingei renga sensâiin that minmang
pai nîng a tih,' a ti ani. 24 Male Samuel le a nûka
dêipungei murdi chu atûnlâi thurchi hih an lei
misîr ngâi ani. 25 Pathien'n a dêipungei manga
chong a lei khâm hah nangni ngei rang ania,
nin richibulngei kôma chongkhâm a lei pêk
hah khom nin mansa zoia, Pathien'n Abraham
kôm, 'Ni richisuonpârngei sikin pilchunga mi
murdi satvur ki tih, a lei ti anghan.' 26 Masikin
Pathien'n a Tîrlâm hah a thanga, nin puoloina
lampuingei nûksong zit rang le mi murdi sat
nangni vur rangin nin kôm a juongtîr masa ani
hi," a tia.

4 Hanchu Peter le John'n mipuingei kôm chong
an ril lâihan ochaingei kôm, Biekin enkol
ulienngei, Sadduceengei hah an kôm an juong
tung zuta. 2 Jisua thina renga ânthoinôk sikin
miriemngei khom inthoinôk an tih, ti thurchi
mingei an ril ngei sikin asân an taksia. 3 Masikin,
an sûr ngeia, kholoi ani sikin anangtûk tena
rangin intâng ina an khum ngeia. 4 Hannirese,
an chongril rangâipungei lâia mi tamtakin an
iem zoia, an tamlam chu pasal ulien korong
khom isâng rangnga dôr an ni. 5 Anangtûka chu
Juda ruoipungei, Upangei, Balam minchupungei
Jerusalema an intûp zoia. 6 Ochai Inlaltak
Annas, Caiaphas, John, Alexander ngei le Ochai
Inlaltak rûia mingei murdi lehan. 7 Peter le
John hah an makunga an minding ngeia, "I
angin mo mahi nin tho? I ranakin mo, tu riming
mo nin mang tiin an rekel ngeia?" 8 Peter
hah Ratha Inthiengin a sipa, an kôm, "Mipui
Ruoipungei le Upangei: 9 Avien hin kholrapa

chunga sin sa roia le a hong damna roia, i anga
mindam mo tiin mi nin rekela anînchu, 10 Nin
rêngin riet roi, Israelngei murdi khomin riet
rese ngei, Nazareth Jisua Khrista khrosa nin
jêmdela, Pathien'n thina renga a kaithoinôk
rimingin hi kholrapa nin makunga dam vangin
ânding ani hi. 11 Jisua hih ani, Pathien lekhabua
ati, 'Nangni in sinpungeiin nin hengpai lung
hah, akila lung kâmnâng tak ahong chang zoi.'
12 Sanminringna hih Jisua kôm mangke aom,
rammuol pumpuia tute kôm mi min ringtheina
rang riming dang Pathien'n pêk mak," a tia.
13 Peter le John ngei an hâi tie an mua, lekha
theiloi minmôl papai anni an rieta, asân kamâm
aom an tia, Jisua kôm om ngâi an ni tiin an
riet sikin. 14 Hannirese, an mi mindam hah an
kôm Peter le John inding an enin ite dem rang
lâk om maka. 15 Masikin roijêkna in renga an
mojôk ngei zoia, an se nûkin chu an thenin
anin kerenga. 16 "Hi mingei hih inmo ei tho
rang ani zoi? an sininkhêl tho hih jerusalema
om murdi khomin an riet zoia, eini khomin ite
ei dem theiloi hih. 17 Aniatachu mîn an riet
minzar uol loina rangin tute kôm Jisua riminga
chongril nôk khâiloi rangin lei misi ngei rei u,"
an tia. 18 Masikin, anni hah an koi ngei nôka
Jisua rimingin chongril tet khâiloi rangin le
minchu ngei khâiloi rangin chong an pêk ngeia.
19 Hannirese, Peter le John'n an kôm, "Pathien
mitmua, Pathien chongjôm nêkin nangni chong
jôm mo adik uol mindon ta u. 20 Keini chu
kin mu le kin riet hi misîr loiin om thei no ni-
ung" an tia. 21 Hanchu roijêkpungei han an
masî ngei nôk uola an mojôk ngei zoi, Peter le
John sintho sika han mi murdi'n Pathien an
minpâk sikin dûkmintong ngei thei khâimak
ngei. 22 Kamâmomtaka an mindampu hah kum
sômminli nêka ulien ani. 23 Peter le John hah an
mojôk ngei suole han, an champuingei kôm an
kîr nôka, ochai inlalngei le upangeiin an kôma
an ti ngei hah an ril leta. 24 Iempungei maha an
riet lehan anrêngin Pathien kôm chubaithôn,
"Pumapa Ânchungtak nangma, invân, pilchung,
tuikhanglien le an sûnga neinun om murdi
ngei Sinpu ni ni. 25 Nangman Ratha inthiengin
kin richibulngei ni tîrlâm David bâiin hi chong
hi ni min rila, 'Jentailngei ithomo an ning a
thika; mipuingeiin ithomo neinun kâmnângloi
an mintuo? 26 Pilchung rêngngeiin an insiema,
roijêkpungei khom an intûpkhôma Pumapa
le a Messiah doi rangin tiin.' 27 Ma ang han
Herod le Pontius Pilat'n, hi khopuilien hin
Jentailngei le Israelngei leh an intûpkhôma,
Jisua ni Tîrlâm inthieng Messiah doi rangin. 28
Ni sinthotheina le nu lungdo mintung ranga ne
jêk masat sai anghan neinuntin tho rangin an
intûp zoi. 29 Misinangei hih en ta ni tîrlâmngei
hih hâina murdi leh nu thurchi misîr phalna
pêk roh. 30 Mingei mindamna rangin nu kut
phar inla, male tîrlâm inthieng Jisua riming
jârin kamâmruoingei le sininkhêlngei sin theina
rangin ni pêk roh" an tia. 31 Chubai an tho suole
chu an om khômna mun hah ahong innîka,
anrêngin Ratha Inthiengin an sipa, hâitakin
Pathien chong an ril phut zoi. 32 Iempungei pâl
hah mulung munkhat le mulungbôk mulungrîl
munkhat ruputin an oma, an lâia tukhomin
an neinun dôn ngei hah keima kata kêng ti
loiin, neinuntin insemin an inlopkhôm ngâi. 33
Tîrtonngei han asân sinthona dônin Pumapa
Jisua inthoinôkna, rietpuipu nina rangin chong
an ril ngâia, male anrêngin Pathien satvurna
lientak an chang pak zoi. 34 An pâla tute
ânsam khom om mak ngei, loingei mini, inngei
mini an juora, aman hah an hong chôia, 35
male tîrtonngei kuta an pêka; an nâng lam
angtakin sum hah an sem ngâia. 36 Masikin,
Joseph, tîrtonngeiin Barnabas an ti (Aomtie chu
"mohôk ngâipu" tina ani), Levi jâisuon Cyprus
tuihuola mi ania, 37 loimun a dôn hah a juora,
aman hah hong chôiin tîrtonngei kuta a hong
pêk zoi.

5 Hannisenla mi inkhat a riming Ananias a
dôngma Sapphira leh an oma, an neinun
senkhat a juora. 2 Hannirese ma sum hah
a dôngma inrietpuiin in-ang a thupa, adang
aminieng kai hah tîrtonngei kuta an hong pêka.
3 Hanchu Peter'n, "Ananias Ratha Inthieng
huongin ram man in-angrip thup rangin ithomo
Soitan'n nu mulungrîla racham ni min nei? 4
Nu juor mâna han khom nata ania; nu juor suo
nûkin khom aman chu nata ania, ithomo ma
anga neinun tho rangin nu mulunga na masata?
Miriemngei huong nimak chea, Pathien huong
kêng ni ni," a tipea. 5 Ananias'n ma chong hah
a riet lehan, ha renghan an leta a thi kelena;
hanchu ha thurchi a riet murdi'n chu asân an
chi zoia. 6 Ruothartengei an honga, a ruok
hah an thoma, an rojôna, male an phûm zoi. 7
Dâr inthum vêl suole a dôngma khom ite roi
riet loiin a hong lûta. 8 Peter'n amanu kôm,

“Na pasal le neinun man nin man hah hi dôr
veihi mo ani, ni ril roh?” tiin a rekela, “O, ma
dôr vai hih ani,” tiin amanu han a thuona.
9 Masikin Peter'n amanu kôm han, “Ithomo
Pumapa Ratha minsinna rangin no lômpa le
nin inruol? En ta atûn hin na lômpa phûm
ngei khom mokota an hong tung nôk zoi so,
male nangma khom nang rojôn nôk an tih,” a
tia. 10 Hanchu voikhat rengin Peter ke kunga
han ân leta a thi kelena. Ruothartengei hah
an hong lûta, amanu hah a thîn an hong mua,
masikin an rojôn paia, a pasal kôla han an
phûmsa zoi. 11 Koiindang mi murdi ngei le
midangngei ha roi a riet murdi'n chu asân an
chi sabak zoi. 12 Tîrtonngei chu mipui lâia
kamâmruoingei le sininkhêl tamtak an tho
tira. Iempungei anrêngin Solomon Bokropa an
intûpkhôm ngâia. 13 An pâl pêntieng mingei
hah tute an kôma kop ngam khâimak ngeia,
nikhomsenla mingeiin anni ngei hah an minpâk
ngâi. 14 Hannirese Pumapa iempungei pasal
le nupang tamtakin an pâla kopin an hong
pung bang ani. 15 Tîrtonngei sintho sika han,
damloingei khom khalâidung lamlienngeia an
hong rojôna, jâlmunngeia, puonphângeia an
min jâl ngeia, Peter hong inlôi zorân a rîîm tete
luon mi minli thei duoi mo, an tia. 16 Jerusalem
kôl revêla khopuingei renga mipuingei an
honga, damloingei, ramkhori sûrngei an hong
tuonga; anrêngin an dam let zoi. 17 Hanchu
ochai Inlaltak le a champui Sadduceengei murdi
an honga, tîrtonngei hah an narsa ngei tataka,
dûkmintong ngei rang an masata. 18 Tîrtonngei
hah an sûr ngeia intâng ina an khum ngei zoi.
19 Hannirese, jâna Pumapa vântîrton inkhatin
intâng in mokot hah ajuong mo-onga, pêntieng
a tuong ngeia male an kôm, 20 “Se ungla Biekina
vân ding ungla, male mipuingei kôm hi ringna
thar roi hih varil roi,” a tia. 21 Ma chong
hah an jôma, male an sea, khuovârchak dôrin
Pathien Biekina an lûta, mi an minchu phut zoi.
Hanchu Ochai Inlaltak le a champuingei hah
an honga, Juda ulienngei murdi hah roijêkna
lientak nei rangin an koi bûma; an makunga
rangin tîrtonngei varuoi rangin intâng ina mi
an tîra. 22 Aniatachu, ulienngei hah an vatungin
chu intâng ina han tîrtonngei hah tute va mu
khâi mak ngeia, masikin an hong kîr nôka, 23
“Intâng in ha asadimin inkhârin a rungpungei
mokotngeia indingin kin va mua; hannirese
kin mo onga asûnga tute mu mak me,” tiin an
hong rila. 24 Biekina ochaisi le ruoipu ulien
han ha chong hah an rietin chu, “Tîrtonngei
chunga imo atung ani zoi hih,” tiin an kamâm
sabak zoia. 25 Hanchu mi inkhat a honga, an
kôm, “Rangâita u! Intâng ina mi nin khum
ngei han Biekina mi an minchu ngei bang so,”
tiin a hong rila. 26 Hanchu ruoipu ulien hah
a champuingei le an honga tîrtonngei hah
rangrât song loiin an hong ruoi ngeia, rangrât
an songin chu mipuingeiin lungin me deng ni
ngei ti an chi sikin. 27 Tîrtonngei asûnga an
hong tuonga male roijêkna muna an inding
ngeia, male Ochai Inlaltak han chong a rakel
ngeia. 28 “Hi mi riminga hin minchu tet khâi
loi rangin chong inngartak nangni kin pêka,
aniatachu en ta u nin chongrilin Jerusalem nin
min sipzit zoi hi! hi mi thina hih keini ngei mi
minpêl rang nin bôk ani hih!” tiin a ti pe ngeia.
29 Peter le tîrton dangngei han, “Miriemngei
chong nêkin Pathien chong kin jôm ngêt rang
ani. 30 Nangnin Khrosa peret leh nin jêmdela
nin that Jisua hah ei richibulngei Pathien'n
a kaithoi nôk zoi. 31 Israelngei nunsie minsîr
ngeia ngâidam an chang theina rangin Ama
ngêt hah Pathien'n Ruoipu le Sanminringpu ni
rangin a changtienga rangin a kaithoi zoia. 32
Keini hih ha roi rietpuipungei kin nia, Keini
le Ratha Inthieng, Pathien'n chong jôm ngei
kai kôma a pêk ngâi hah kin ni sa,” tiin an
thuona. 33 Hanchu roijêkpungei han ma chong
ha an rietin chu asân an ning athika, tîrtonngei
hah thatpai rang an bôka. 34 Hannirese an
lâia Pharisee inkhat a riming Gamaliel, Balam
minchupu le mitinin mirit an tho ngâi hah
Roijêkna han ândinga. Tîrtonngei hah pêntieng
chomolte mojôk rangin chong a pêka, 35
hanchu roijêkpungei makunga han, “Ki Israel
champuingei, hi mingei chunga tho ranga nin
bôk chunga hin indîn roi. 36 Moton han khom
Theudas, ‘Milien ki ni’ tiin a hong oma, mi
raza minli dôr an jûi ti nin la riet, nikhomrese
ama hah thatin a oma, a nûk jûipungei khom
anrêngin chekaninchâi zita ite ni khâimak ngei.
37 Ma suonûk khom han, intelna zora lâiin
Galilee rama om Judas hah a hong om nôka;
a tieng mi tamtak an kop nôka, aniatachu,
ama khom thatin a om nôka a nûk jûipungei
murdi khom chekaninchâi zit nôka. 38 Masikin
ma roia hin nangni ki ti, hi mingei hih tôn
ngei no roi, omchien rese ngei! tho ranga an
bôk le an sintho ngei hih miriem renga ânzir

anînchu mong nôk kelen atih, 39 hannirese
Pathien renga an tho anînchu mene no tunui,
Pathien doi kêng nin hong changna rang!" a
tia. Roijêkna han Gamaliel chong hah an poma.
40 Tîrtonngei hah asûnga an koi ngeia, an vîk
ngeia, Jisua rimingin thurchi misîr tet khâiloi
rangin chong an pêk ngeia, male an mojôk ngei
zoi. 41 Hanchu, roijêkpungei lâi renga an jôka
Jisua riming sika tuong thei rangin intelin an
om sikin asân an râiasâna. 42 Male anîngtin
Biekin le insûng ngeia thurchisa misîrin, Jisua
chu Messiah ani tiin an misîr bang ngâi.

6 Ma zora han, ruoisingei an hong pung bang
lâia han, anîngtin an neinun sema han
meithâingei rang lunghâng an tho ngâiloi
sikin Greek chong mang Judangei hah, Juda
Hebrew ngei chunga an chiera. 2 Masikin,
tîrton sômleinik ngei han iempungei murdi
an koibum zita, "Pathien chongril mâksanin
anîngtin sum puon jêk kin changin chu dik
noni. 3 Masikin, champuingei nin lâia mi Ratha
Inthienga asip le vârna dôn pasal sari inthang
ungla, an kôm hi sin hih minkol kin tih, 4 Keini
chu chubaitho le chongrilin om kin tih," an
tia. 5 Tîrtonngei chong han mipuingei murdi
an râiasâna, masikin Stephan taksôn dettak
le Ratha Inthienga sip le Philip, Prochoras,
Nicanor, Timon, Parmenas le Nikolas Jentail
Juda lei chang Antioch mi an thang suok ngeia.
6 Ma mi sari ngei hah tîrtonngei makunga an
minding ngeia, tîrtonngei han an lu chunga
kut min ngamin chubai an thoa. 7 Masikin
Pathien thurchi inzarin a oma, Jerusalema
ruoisingei asân an hong punga, ochai lâia mi
tamtak khomin taksônna hah an pomsa zoi. 8
Stephan chu Pathien satvurna tamtak changin
le sinthotheinân a sipa, mipui lâia kamâmruoi le
sininkhêl roiinpuitak a tho ngena. 9 Hannirese
Cyrene khuo le Alexandria khuo renga Juda
senkhat (suok renga jôk) Synagog an tia kop sa
ngâi ngei le Cilicia ram le Asia rama Judangei an
honga, Stephan an hôn khalpuia. 10 Aniatachu
Ratha han ma anga vârna a pêka han a hong
chongin chu makhal mindok thei ngâi mak
ngei. 11 Hanchu, "Moses le Pathien a rilminsiet
kin riet," min ti rangin mi senkhat sum le an
methêmin an lei dara. 12 Ma anghan, mipuingei,
Upangei le Balam minchupungei an misieta.
Stephan hah an minsûra, Judangei roijêkna an
tuonga. 13 Mi senkhat a chungroia milak tho
rangin an hong tuonga anni han, "Hi mi, hin
kin Biekin Inthieng le Moses Balam a rilminsiet
bang ngâi. 14 Nazereth Jisua'n, hi Biekin hih set
a ta, Moses'n balam mi pêk ngei hah thûl atih,
tiin a misîr kin riet!" an tia. 15 Roijêkna muna
om murdi'n Stephan hah an enruma, a mâi hah
vântîrton mêl angin an mu zoi.

7 Ochai Inlaltak han Stephan kôm, "hi chong hi
adik mo?" a tia. 2 Stephan'n, "Ka lâibungngei
ka pangei rangâi roi, ei richibul Abraham hah
Haran khuoa ava om mân, Mesopotamia rama
aom lâihan, roiinpuina Pathien hah a kôm
ânlâra. 3 'Na ram le ni insûngmingei mâksan
inla, ram nang ka la min mûna rang tieng se
roh,' a tipea. 4 Masikin, a ram renga ânphêta,
Harana om rangin a sea. Abraham a pa thi
suole, ha mun renga atûna nin omna rama hin
Pathien'n nangni a min thon ani. 5 Pathien'n ite
mun luorang, a ke sirna rang dôr luo pêk maka,
aniatachu ama le anûka a richisuonpârngei tena
pêk rangin ânkhâm ani. Pathien'n ha chong
ânkhâm lâihan Abraham chu nâi la dôn mak. 6
Pathien'n hi anghin a tia, 'Nin richisuonpârngei
chu mi rama khuolmi la nîng an ta, kum raza
minli mi suoka omin asân dûkmintong la nîng
an tih. 7 Hannirese suoka tuong rang mingei chu
keiman jêk ka ta; masuole jôk an tih, hi muna
hin ni la biek an tih,' a tia. 8 Pathien'n Abraham
kôm chonginkhitin an sertan rangin chong a
pêk zoi. Masikin Abraham han a nâipasal Isaac
hah sûn sari suoleh a ser a tanpea; Isaac'n a
nâi Jakob a tanpe nôka, Jakob'n a nâi sômleinik
ei richibulngei inthang ngei a tanpe nôka.
9 "Jakob nâipasalngeiin an lâibungpa Joseph
hah an narsa zoia, Egypt rama suok rangin an
juora, hannirese, Pathien'n a ompuia. 10 Intak
a tuongna murdia a san minjôka, Egypt rama
Rêng Pharoah mitmua mi vârtak le midit omtak
a min nia; Pharaoh han Egypt ram le a ina mi
murdi chunga râiôt ni rangin a min changa. 11
Hanchu Egypt le Canaan ram pumpuia mâitâm
achula, asân intak an tuonga, ei richibulngei
han sâk le nêk rang reng man khâimak ngeia.
12 Jakob'n Egypt rama bu aom ti a rietin chu
a nâingei a tîra, ma hah an se phutna tak
alei ni. 13 Avoinikna an se han Joseph han a
lâibungngei le inrietna a lei thopui ngeia, Egypt
Rêng han khom Joseph insungmingei a lei riet
zoia. 14 Hanchu, Joseph han a pa Jakob le a
insûngmingei murdi Egypt rama om rangin a

koia, an rêngin sômsari-leirangnga anni. 15
Hanchu Jakob hah Egypt rama a va sea ha
muna han ama le a nâipasalngei chu an thi
zoia. 16 A ruok hah Shechem khuo an hong
chôia, Hamor rûingei renga Abraham'n suma a
rochôk thâna han an phûm zoi. 17 “Abraham
kôma Pathien chongkhâm ahongtung rang zora
ahong nâi tena ha mingei hah Egypt rama an
hong pung zoia. 18 Anûktaka Egypt rama han
rêng dang Joseph riet loi ahong inlal zoia. 19
Ama han ei richibulngei hah a huong ngeia, dûk
amintong ngeia, nâitesenngei ring loina rangin
an suok suo pêntieng pai rangin rangrâtin
chong a pêka. 20 Ma zora tak han Moses ajuon
zira nâitesen mêl satak a nia. A pa ina thân
thum an donsuia, 21 an in renga an pai suo
nûkin, Pharaoh nâinupangin a lâka a nâipasal
rangin a vâia. 22 Moses hah Egypt rama vârna
murdi an minchua, hanchu chongril theitak le
sinthothei tak a hongni zoi. 23 “Kum sômminli
a hong nîinchu, a mulung sûnga a sungsuok
Israel champuingei kho angin mo an om mu
rang nuomin ava pana. 24 A va sên chu mi
inkhat Egypt min dûk amintong lâi ava mua,
masikin a sanna, dûktongpu chunga han phûba
a laka Egypt mipa hah a thata. 25 (Moses han,
ama mangin Pathien'n a mingei mojôk atih
ti a sungsuok ngeiin an riet mini tiin a bôka
hannirese riet mak ngei.) 26 Anangtûka chu
Isreal mi inik insuol lâitak ava tonga ava sel
ngeia, ‘Rangâita u sûngsuokngei,’ lâibungrêng
kêng nin ni, ithomo hima anga nin insuola?
tiin min sûk ngei rang a bôka. 27 A theiloi
uolpu han Moses hah a nampaia, ‘Kin chunga
ruoipu le roijêkpu rangin tumo nang phun?’ a
tia. 28 ‘Majâna Egypt mi na that angdên han
ni that nôk rang no bôk mo?’ a tia. 29 Ma
chong hah a riet lehan, Moses a rota, Midian
rama ava oma, mahan nâipasal inik a neia. 30
“Kum sômminli avun suole chu, Sinai Muol
ramchâr kôla chîmbuk akângna han vântîrton
a kôm ânlâra. 31 Moses'n a neinun mu hah a
kamâm tataka, minthâr rang bôkin a va nâia,
Pumapa rôl a rieta: 32 ‘Keima hih ni richibulngei
Pathien, Abraham Pathien Isaac Pathien, Jakob
Pathien hah ki ni,’ a lei tia, Moses hah ichîn
ânnîka en ngam khâi maka. 33 Pumapa'n, a kôm,
‘Ne kekokngei ha khek roh, nên dingna mun
hah mun inthieng kêng. 34 Egypt rama ki mi
omngei dengthei tie ku mua, an inrûmnangei
khom ki rieta anni ngei minjôk rangin ku juong
ani. Hong ta; Egypt rama nang lei tîr rong,’
a tia. 35 “Ha Moses kôma ruoipu le roijêkpu
rangin tumo nang phun? tia an makhal hah
chîmbuk kângna taka vântîrton a kôma inlâr
han a sanna, Pathien'n ama lele hah ruoipu le
sanminjôkpu ni rangin ai tîr ani. 36 Ama han
anni hah a ruoisuoka Egypt rama, tuipui sena,
ramchâra kum sômminli sûng han Kamânruoi
le sininkhêl tamtak thôn a ruoi ngeia. 37 Moses
hah Israel mingei kôm, ‘Pathien'n keima, mi tîr
angin nin sûngsuokngei lâia om dêipu nangni
la minchang pe atih,’ tipu hah ani. 38 Ama hah
ani ramchâra Israel mi intûp ngei lâia oma; ei
richibulngei kôma le Sinai muola a chongpuipu
vântîrton kôma, eini mi pêk ranga Pathien
chong ring lâkpu hah ani. 39 “Hannirese ei
richibulngei han a chong jôm nuom mak ngeia;
ama hah an nampaia male Egypt ram tieng
kîr nôk an nuoma. 40 Masikin Aaron kôm, ‘Kin
moton ruoipu rangin pathienngei mi sin pe
roh. Moses Egypt ram renga mi ruoipu laka
a thurchi reng riet khâi mak meh,’ an tia. 41
Masuole chu, ma ngei han serât chalte rimil
an sina, a rimil hah sa thatin an bieka, male
an kut suoka han mirit thonân ruolhoi an thoa
an râi an minsâna. 42 Hanchu, Pathien'n anni
hah nûk a song ngeia, invâna ârsingei an biek
theina rangin a rotsan ngeia, dêipu lekhabua:
‘Israel insung mingei! kum sômminli sûngin
ramchâra han inbôlna sa thatin nin pêk ngâi
hah keima ni mu ung. 43 Molech pathien puon-
in nin chôia nin pathien le Rephan nin ârsi
pathien; rimilngei hah chubaimûk rangin nin
sin ngei hah an ni. Masikin Babylon khêl tieng
nangni min tâng ki tih, tia ânziek anghan.’ 44
“Ramchâra han ei richibulngeiin Pathien omna
Puon-in an neia, ma in hah Pathien'n Moses
kôm sin rangin a bea, a rimil a min mu lam taka
sin ani. 45 Ha ngei hah ei richibulngei khomin
an hong dôn banga, Pathien'n ei richibulngei
motona ai not pai nâmngei rama an luo lâihan
Joshua lût zorân an lûtpui ani. David a zora
tena a oma. 46 Ha David hah Pathien mitmua
miditin a hong oma, Jacob Pathien ta ranga
omna rang sin pe rangin a zonga. 47 Hannirese,
in hah chu Solomon'n kêng a sin pe zoi. 48
“Nikhomrese, Ânchungtak Pathien chu kuta sin
in ngeia om ngâi mak; Dêipu'n, 49 ‘Pumapa'n,
invân ke Rêngsukmun ania pilchung ke ke
sirna ani. I anga in mo mi ni sin pe rang?
Khotieng mo kên ngamna rang mun khom

aom? 50 Hi neinun murdi hih keima ki sin
nimak mo?' 51 "Khodôra mulung ngar mo nin
ni! Mulungrîl le kuor in-ongloi sertanloingei
anga, nin richibulngei tho ngâi lam angin Ratha
Inthieng nin dem tita! 52 Nin richibulngeiin,
dêipungei lâia tumo dûkmintong loia an dar?
midik tak juong rang lei juong ril Pathien
tîrtonngei hah an thata, atûn nangni hih mi min
sûrpu le a thatpu nin ni hi. 53 Nangni hi Pathien
balam, vântîrtonngeiin an juong thak muchaka
jômloi ngei nin ni!" a tia. 54 Roijêkpungei han
Stephan chong hah an rietin chu an takasia, a
chunga an rakam an tâta. 55 Hannirese, Stephan
hah Ratha Inthienga sip ania, invân tieng a
en ngita, Pathien roiinpuina le a changtienga
Jisua inding a mua. 56 "En ta u! invân in-ong
ku mua, Pathien changtienga Miriem Nâipasal
inding ku mu!" a tia. 57 Hanchu, roijêkpungei
han inringtakin an inieka, an kutngei leh an
kuorngei an hîpa. Hanchu ha renghan a tieng an
tâna. 58 Khopuilien sûng renga an mojôk paia,
lungin an dênga rietpuipungei han ruotharte
inkhat a riming Sual an tih kôm han an puon
an mâka. 59 Lungin an dêng lâiin Stephan'n
Pumapa a koia, "Pumapa Jisua ka Ratha lâk
ta roh," a tia. 60 Khûk ânbila, rôl inringtakin
ânieka, "Pumapa! hi an sietna hih riet pe ngei
khâi no roh!" a tia. Ha chongbâi hah a ti suole
chu a thi zoi.

8 Male Saul khomin Stephan thi hah apompui
sa. Ma nikhuo renga han Jerusalema
koiindangngei hah dûk an mintong ngei kelen
zoia. Hanchu tîrtonngei telloi iempu adang nâm
chu Judea le Samaria ram khuotina chek an
inchâi zita. 2 Pathien sabei senkhatin Stephan
ruok hah an phûma, mulungna takin an châ
zoi. 3 Sual chu koiindang minboipai rang bôkin
in tina a lûta, iempungei nupang, pasal a kaisuo
ngeia intâng ina a khum ngei zoi. 4 Iempu
khuotina chekinchâi ngei hah muntina an
sea, thurchisa an ril tira. 5 Philip chu Samari
khopuilien a lûta, an kôm Khrista thurchi a
rila. 6 Mipuingeiin Philip chongril an rieta,
sininkhêl a tho ngei an mûn chu a chongril
ngei hah asân an rangâia. 7 Ramkhoringei hah
inringtakin in-iekin mi tamtak sûng renga an
hong jôka, phalkhatthi le kholra tamtak khom a
mindam ngeia. 8 Ha khuo mingei hah an râisân
tataka. 9 Ma khopui han mi inkhat a riming
Simon, dôithei a oma, mi inlal takin an bea,
Samari mingei han a dôi hah an kamâm tataka.
10 Khopuilien sûnga mi murdi, achîn alienin
a chong asân an rangâia, "Hi mi hih Pathien
sinthotheina roiinpui an ti hah ani," an tia. 11 A
mitphildôi hah zora sôttak kamâm tataka an lei
ti zoi sikin a chong kamâm omtak hah an rangâi
ngâia. 12 Aniatachu Pathien Rêngram thurchisa
le Jisua Khrista riming Philip'n a ril hah an iem
le chu nupang, pasalin baptisma an changa.
13 Simon khomin a iema; baptisma a chang
zoia, Philip kôm han aom bang ngâia, sininkhêl
kamâmruoi a sinngei hah a mua kamâm aom
sabak a tia. 14 Jerusalema tîrton omngei han
Samari khuoa omngei chu Pathien chong an
pom zoi tih an rieta Peter le John an kôm an
tîra. 15 Anni hah an tungin chu a iempu thar
ngeiin Ratha Inthieng an chang theina rangin
chubai an thope ngeia. 16 An lâia tute chunga
khom Ratha Inthieng la chum mak; Pumapa
Jisua riminga baptisma an chang vai kêng ala
ni. 17 Hanchu Peter le John'n an lu chunga kut
an minngama, male Ratha Inthieng an chang
zoi. 18 Tîrtonngei han iempungei chunga kut an
min ngamin Ratha Inthieng pêk an ni ti, Simon
han amûn chu, Peter le John hah sum a pêk
ngeia, 19 "Hi anga sinthotheina hi mi pêk roi,
tu chunga khom ku kut ki minngamna chita
Ratha Inthieng an chang theina rangin," a tia.
20 Hannisenla, Peter'n a kôm han, "Nangma le
nu sum hih meiđîla se rese, Pathien manboipêk
suma rochôk rang no bôk sikin! 21 Kin sinna hin
kopna le rangtum dôn mak che, nu mulungrîl
Pathien mitmûn adikloi sikin. 22 Masikin, hih
no bôkna saloi renga hi insîr inla Pumapa kôm
invûi roh, ni mindon hih nang ala ngâidam
theina rangin. 23 Mulungrîl bôkna khâtak ne
pêla, sietnân nang a khitrap iti nang ki riet,"
a tia. 24 Simon'n Peter le John kôm, "Nin ti
ngei hi inkhat luo ku chunga atung loina rangin
nangnin rangâihoitak Pumapa kôm chubai mi
thope roi," a tia. 25 Peter le John'n an thurchi le
Pumapa thurchi an misîr zoiin chu Jerusalema
an kîr nôka, lampuia Samari rama khuo tamtaka
Thurchi Sa an misîra. 26 Pumapa tîr vântîrtonin
Philip hah a chongpuia, "Inthok inla, Jerusalem
renga Gaza panna lampuia saktieng ramchâr
pielna han se roh," a tia. (Atûn hin chu hi
lampui hih mang nikhâi mak.) 27 Masikin Philip
ânthoka a sea. Ethopia rama mi inkhat an
Rêngnu nuoia sinpêl milien inlaltak a sum
murdi enkolpu, Jerusalema Pathien chubaimûk

rangin a sea. A kîr nôk tieng chu tali chunga
chuongin dêipu Isaiah lekhabu a porea. 29
Ratha'n Philip kôm, “Tali so va pan inla vanâi
roh,” a tia. 30 Hanchu Philip a tâna, dêipu
Isaiah lekhabu a pore hah a rieta, no pore hah
ni rietthei mo? tiin a rekela. 31 “Ama'n tutên
mi rilminthâr pe loiin i angin mo ki riet thei
ranga?” tiin a thuona. Hanchu Philip ha tali
chunga a kala a kôla insungpui rangin a koia. 32
Pathien lekhabu a pore hah ma hi ani: “Belri
that rang angin belri angin ama hah an tuonga,
Belrite a mul eplâitak khomin a dâirek angin,
Chongbai khat luo ti maka. 33 Ântem lâiin a
roijêkna hah lâkpe'n a oma. A richisuonpârngei
thurchi tûn mo ril ta nih, Rammuol renga a
ringna ahek zoi sikin,” ti hi. 34 Milien han Philip
kôm han, “Ni ril ta, dêipu hin tu thurchi mo a
misîr? Ama thurchi mo, midang thurchi mo?”
tiin a rekela. 35 Hanchu Philip'n, hi Pathien
lekhabua phutin Jisua Khrista Thurchi sa a
rila. 36 An sea suk an chumin chu, tui omna
an tunga, milien han “mahin tui aom, baptis
ka chang loina rangin imo mikhap?” a tia. 37
Philip'n a kôm, “Nu mulungrîl murdi'n ni iemin
chu na chang thei,” a tia. Ama han, “Ki iem,”
Jisua Khrista chu Pathien nâi ani ti ki iem, tiin
a thuona. 38 Hanchu, tali ha an min ngama,
an chuma Philip le milien hah tuia an juong
sea. Philip'n Ethopia milien hah baptis a min
changa. 39 Tui renga an hong jôka, Pumapa
Ratha Inthiengin Philip hah a lâk min manga,
ama hah mu khâi maka, hankhom râisântakin a
in tieng a sea. 40 Philip chu mingeiin Azotus
khuoa an mu nôka, hanchu a sea, Caesarea khuo
a tung mâka chu khopui murdia Thurchi Sa a
misîr tira.

9 Saul han Pumapa jûipungei hah en nuom
ngei maka, anrêngin that let rang aphuta.
Hanchu Ochai Inlalngei kôm a sea. 2 Damascusa
Khuoa Synagog mingei kôma pêk rang lekha a
min mizieka, ma khuo han a nuom lam takin
sin a thothei tiin an lei rietna rang ani, tukhom
Pumapa jûi mi amûn chu nupang mo, pasal
mo, a sûra Jerusalema a hongtuong theina
rangin. 3 Hanchu, Saul hah Damascusa a tung
rangtôn, inningloi rengin invân renga vârin
ajuong êla. 4 pila ânlet paia, rôl miring a rieta,
“Saul, Saul! ithomo ma angtaka dûk mini tho
hih?” a tia. 5 Hanchu, Saul han, “Pumapa tumo
ni ni?” tiin a rekela. Hanchu, rôl miring han,
“Keima Jisua, dûk ni mintong bângpu hah ki ni.”
6 “Nikhomrese, inthoi inla khopuilien sûnga
va senla, mahan ni sintho rang nang lei ril
an tih,” a tia. 7 Saul leh munkhata se ngei
chu, chong theiloi le a mindona chang riet
loiin, an inding chiena, rôl miring hah chu an
rieta, aniatachu tute mu mak ngeia. 8 Saul
hah nuoi renga ânthoia male a mitngei ahong
menga, hannirese, tute muthei khâi maka, a
kuta an kaia Damascusa khuo tieng an sepuia.
9 Sûnthum dôr chu khoite muthei loi le sâk
nêk khom sâk thei loiin a oma. 10 Ma zora han
Damascusa khuoa Khristien iempu mi inkhat
a riming Ananias a oma. Inlârnân Pumapa a
mua, “Ananias!” a tia, Ananias'n, “Pumapa hin
ko om,” tiin a thuona. 11 Pumapa han a kôm,
“Ananias insiem inla, Lamlien Tûn son va sênla,
Judas ina Tarsus mi a riming Sual an ti hah
va rok roh, ama'n chubai a tho tit. 12 Male
inlârnân mi inkhat a riming Ananias a sea, a
mitngei minvâr pe rangin a lu chunga a kutngei
minngamin chubaitho pe rangin nang a lei mu
zoi,” a tia. 13 Ananias'n, “Pumapa ma miriem
han Jerusalema khuo mingei dûk amintong lam
mi tamtak ngeiin min rila. 14 Male atûnhin
khom Damascusa khuoa nang jûipungei, sûrna
rang phalna lekha ochaisingei kôm renga a
dôn,” a tia. 15 Pumapa han, “va se roh, ama hah
ki sinthopu rangin ka thang zoi, hi Jentailngei,
Rêngngei le Israel mingei ki riming min riet
ranga ki tîr rang ani. 16 Keima sikin idôrmo
dûk a la tong rang nang la ril ki tih,” a tia. 17
Masikin Ananias hah a sea, Saul omna ina a
lûta, male Saul chunga a kutngei a minngama
“Sungsuok Saul ni mit vâr nôkna rang le Ratha
Inthieng sipa no om theina rangin no hongna
lampuia na kôma inlârpu Pumapa Jisua'n ni
hongtîr ani,” a tia. 18 Harenghan, a mitngei
renga ngalip angati ajuong tâka, a mitngei
ahong vârpe nôka. Hanchu ânthoia baptis a
changa; 19 Male bu, an, a nêka a hong har nôk
zoi. Saulin sûn tomte Damascusa iempungei
kôm oma. 20 Synagog taka a lût pata Khrista
thurchi a rila, Jisua chu Pathien nâipasal ani
tiin a ril phut kelen zoia. 21 A chongril riet
ngei murdi'n asân an kamâm tataka, “Hi mi
hih Jerusalema Jisua riming ralam ngei dûk
lei mintong ngâipu hah nimak mo? Ha mingei
hah khita ochaisingei kôma tuong ranga mahin
khom a hong nimak mo?” an tia. 22 Hannirese
Saul chongril hah ranak a dôn teteta, male Jisua

chu Khrista ani tiin a ril minthâr han mi a mene
thei oka, Damascus taka aom Judangei khomin
makhal thei khâi mak ngei. 23 Sûn tamtak suole
chu Saul that rangin Judangei lungvâr an thoa,
24 hannirese ama'n an lungvâr tho hah a rieta,
that rang bôkin rukul mokot tina sûn le jân an
muruonga. 25 Hannirese a nûkjûingeiin Saul
an tuonga, jâna rukul kotvêng renga kok leh
makhâiin an musum zoi. 26 Hanchu Saul hah
Jerusalema a sea, ruoisingei inloppui rang a
bôka, hannirese anni han ruoisi ani sa ti iem
mak ngeia, anrêngin achiin an chia. 27 Hanchu
Barnabas a tuonga tîrtonngei kôm a sepuia.
Lampuia Pumapa a mu tie ngei, Pumapa'n a
kôma a ti pe ngei, Damascusa taka Jisua riminga
hâitaka chong a ril tie ngei an kôm a misîr
pe ngeia. 28 Male Saul hah an kôm a om zoia,
Jerusalem pumpuia hâitakin Pumapa rimingin
chong a rila. 29 Greek chong mangin Judangei
lâia chong a rila, a makhala, anni rêkin chu
that rangin an pûta. 30 Ha chong hah koiindang
mingeiin an rietin chu Saul hah Caesarea khuo
an tuonga, Tarsus khuoa an tîr pat zoi. 31 Male
Judea ram, Galilee ram le Samari ram pumpuia
koiindang hah dengtheina an jôk zoia. Pumapa
mân thôn an oma, Ratha Inthieng ompuinân an
rât uola, an mijôn ahong pung tetet zoia. 32
Peter'n muntina a chaia, sûnkhat chu Ludda
khuo Pathien mingei omna a juong sea. 33
Mahan mi inkhat a riming Aeneas an ti kum
riet phalkhatthi sika jâlmuna jâl a mua. 34
Peter'n a kôm han, "Aeneas, Jisua Khrista'n
nang a mindam zoi inthoi inla na jâlmun luok
roh," a tia, hanchu harenghan ânthoia. 35 Ludda
le Sharona mi murdi'n ama an mua Pumapa
tieng an hong inhei zoi. 36 Joppa khuoa han
Jisua lei iem nuvengte inkhat a riming Tabitha
a oma. (Greek riming Dorcas, mahi, "sakhi,"
tina ani.) Amanu han azora dôn murdi sin sa
le inriengngei sannân a lei mang ngâi ani. 37
Ma zora han dam maka, a thi zoia, tui an min
buola inchunginchuon khâltana an min jâla.
38 Ludda khuo hah Joppa khuo kôl ani sikin,
iempungeiin Peter Ludda khuoa aom ti an rieta,
"Rangâihoitakin inrangralin mi hong pe roh,"
tia koi rangin mi inik an tîra. 39 Masikin Peter
inthoiin anni ngei lehan an sea. A tung leh
an inchunginchuon khâltan sûnga an tuonga.
Dorcas kôla indingin meithâingei tamtakin
an chapa, an kôm aom lâia kâncholingei le
puonngei hah a sûi ngei hah Peter an min
mua. 40 Peter'n anrêngin pêntieng a mojôk
ngeia, male Khûkinbilin chubai a thoa, hanchu
ruok tieng ânheia, "Tabitha inthoi roh," a tia.
Tabitha hah a hong menga Peter hah a mua,
a hong insunga. 41 Peter'n a kut a pêka a
kaithoia, hanchu iempungei le meithâingei a
koia, Tabitha hah aringin a pêk ngei zoi. 42 Ma
roi hah Joppa khuoa ânthang zita, mi tamtakin
Pumapa an hong iem zoi. 43 Peter chu sûn
tamtak Joppa khuo savun sinngâipu Simon ina
ala châma.

10 Caesarea khuo mi inkhat a riming
Cornelius an ti, "Rom râlmi pâl raza-ruoipu
a oma" maha Italy râlmi an ti ngâi. 2 Ama
hah Pathien biek mi ania, ama leh a insûng
mingei nâm anrêngin Pathien lei biek ngâi an
ni. Judangei lâia inriengngei sanin asân ranak a
song ngâia, Pathien kôma khom chubai a tho
bang ngâia. 3 Sûnkhat chu chonûk dâr thumin
inlârna inthârlak a mua, Pathien vântîrton
inkhat a kôm ahong lûta, "Cornelius!" a hong
tia. 4 Cornelius'n ama hah a en ngita, a chia,
"Pu mahi imo?" a tia. Vântîrtonin a thuona nu
chubaithona le nu lungkhamna sinngei hah
Pathien'n a râisânna nang a thuon rang ke
ani zoi. 5 Atûn Joppa khuoa mi tîr inla, mi
inkhat a riming Simon Peter an ti hah hong
min koi roh. 6 Savun sin ngâipu Simon ina a
tunga, a in chu tuikhanglien panga aom a tia. 7
Hanchu vântîrton hah a rot suole, Cornelius'n
a tîrlâmngei mi inik le râlmi inkhat, Pathien
biek ngâi a tîrlâma a mang ngâi a koia. 8 A mu
le a riet murdi a ril zoiin chu Joppa khuoa se
rangin a tîra. 9 Anangtûka an sea, Joppa khuo
kôl an tungin chu, Peter hah chubaitho rangin
sûna inchunga a kala. 10 A von a châm sabaka,
bunêk rang a nuoma hannisenla nêk rang a
mintuo lâitakin inlârna a mua. 11 Invân in-
ongin puon lienpa arikil minlia inthung invân
renga nuoia juong chum a mua. 12 Ha sûng
han sa ake minli jât tamtakngei le rama vângei
an omna, a rôpa intolngâi ngei. 13 A kôm han
rôlin, Peter, "Inthoi roh; that inla sâk roh!"
a tia. 14 Hannisenla Peter'n "Pumapa nimak!
ânthiengloi le porinche ite sâk ngâi mu ung"
a tia. 15 Rôl han avêlin a kôma, "Pathien'n
ânthieng zoi a ti hih nangman ite ânthiengloiin
mindon no roh," a ti nôka. 16 Ha anghan,
voithum ajuong oma, masuole chu invân tieng
lâk paiin a om nôk zoi. 17 Hanchu, Peter'n

inlârna a mu hah a mindonna chang riet loiin
a om lâitak han, Cornelius mi tîr ngei hah
Simon in rekelin mokot kôla an lên dinga. 18
Mahin Simon Peter a tung mo? tiin an rekela.
19 Peter'n inlârna ai mu hah a mindon lâitakin,
Ratha'n a kôma, “Rangâi roh! Mi inthumin nang
an rok. 20 Masikin inthok inla chum roh, ite
kamâm loiin jûi ngei roh, anni hah ko hongtîr
ngei ke” a tia. 21 Masikin Peter hah a chuma,
an kôm han, nin rokpu hah “Keima ki ni, imo
nin hongna abi?” a tia. 22 Anni han, “Râlmi
raza ruoipu Cornelius mi hongtîr ani. Ama
hah mi sa Pathien biek ngâi mi le Juda mi
murdi'n mirit an tho ngâi mi ania. Pathien
vântîrtonin nangma hah a ina koi rangin a
tipea, no chongril rangâi rangin” an tia. 23 Ha
mingei hah a koi lût ngeia, a min riek ngeia.
Anangtûka ânthoka anni ngei leh, Joppa khuo
iempu senkhat ngei le munkhatin an sea. 24
Anangtûk nôka chu Caesarea khuo an tung zoia,
Cornelius han a sûngsuokngei le a ruolngei
a koibûma, Peter ngei an lei ngâk chiena. 25
Hanchu Peter ava lût rangtôn Cornelius'n a lei
dônna, a ke bula khûkinbilin chubai a mûka. 26
Aniatachu Peter'n ama hah a kaithoia, “Inding
roh, kei khom miriem dên ke ki ni,” a tia. 27 A
kôm chong pumin insûnga a lûta, mi tamtak
intûp ngei hah ava mua. 28 An kôm han, “Juda
mîn, Juda mi niloi pan rang le inloppui rangin
Juda balamin phal mak ti nangni rengin nin
riet. Hannirese, tute inthiengloi le annima ke
be loina rangin Pathien'n mi min mu ani. 29
Masika han mi nin hong min koia han, ite
makhal viet loiin ko hong kelen ani. Masik han
nangni ki rekel imo mi nin hong koina bi?”
a tia. 30 Cornelius'n a kôma, “Atûn zora tena
hin sûnthum ani zoi. Chonûk dâr thum vêlin
ki ina chubai ko thoa; harenghan mi inkhat
puon chêk invo ka makunga a juong indinga.
31 ‘Cornelius! Pathien'n nu chubaithona a riet
zoi, nu lungkhamna sin ngei khom a riettit. 32
Masikin Joppa khuoa mi tîr inla Simon Peter
hong min koi roh, ama hah tuikhanglien panga
savun sin ngâipu Simon ina a tung ani’ a tia.
33 Male han no kôm mi ko hongtîr kelena; no
hong hih râisân aom sabak. Pumapa'n chongril
ranga nang a pêk riet rangin atûn hin Pathien
mitmu'n kin rêngin kin om ani hi,” a tia. 34 Peter
a hong chonga hi anghin a tia: “Pathien'n jâttin
le namtin in-angsara a en ti ki riet minthâr
zoi. 35 Namtin lâia tukhom ama iema sin asa
thopu murdi chu ama khôk thei mi anni ngâi.
36 Ama'n, mi murdi Pumapa, Jisua Khrista han
Israel mingei kôma rangin inchamna râisânna
Thurchi Sa chu a juong mintunga. 37 John'n
Baptis roi a ril suole Galilee ram renga a phuta,
Judea ram pumpuia a roi a chongril hah nin lei
rieta. 38 Nazareth Jisua chu Pathien'n Ratha
Inthieng le sinthotheinân min silin, Pathien han
a ompui tita, sin sa thoa muntina a chai lâihan
Diabol dûkmintong murdi ngei a mindama.
39 Judea ram le Jerusalema a sintho murdi
rietpuipungei kin ni, ama hah Khrosa jêmdelin
an that ani. 40 Hanniresea, Pathien'n sûnthum
suole a kaithoia mu theiin ânlâra, 41 mitin
mitmua chu inlâr maka, Pathien'n a rietpuipu
ranga a lei thang keini ngei vai hin kin mu,
ânthoinôk suole han Ama lehan kin sâkin kin
nêk suom ngâi ani. 42 Male hah thurchisa
ril rang le Ama hah mi ring le mithi chunga
roijêkpu'n Pathien'n a phun ti mi murdi min
riet rangin chong mi pêk ani. 43 Dêipungei
murdi khomin ama iem murdi'n a riming sikin
an sietnangei ngâidam mîng an tih,” tiin an
lei ril ngâi a tia. 44 Peter chong a la ril bang
lâiin, a chongril rangâi murdi chunga Ratha
Inthieng ajuong chuma. 45 Juda iempungei
Joppa khuo renga Peter hong jûipungei han
Ratha Inthieng neinun pêk Jentailngei chunga
khom ivur ani ti an rieta an kamâm oka. 46
Chong rietloia chongrilin le Pathien roiinpuina
minpâkin an rieta, Peter'n a thuona, 47 “Hi
mingei hi kin chang anga Ratha Inthieng an
chang ania, tuia baptis chang rangin tumo khap
thei ngei ranga?” a tia. 48 Masikin Jisua Khrista
riminga baptis chang rang chong a pêk ngeia.
Hanchu anni kôm han sûn tômte la châm rangin
an ngêna.

11 Judea ram pumpuia tîrtonngei le
iempungei hah Jentailngei khom Pathien
chong an rieta an lei modôm zoi. 2 Peter hah
Jerusalema a sea, hanchu sertan ngei han ama
an lei dema, a kôm, 3 “Sertanloi Jentailngei
ina nu tunga an kôma sâk khom na sâk ngâi!”
an tia. 4 Masikin Peter'n abul renga anrêngin
aroi omtie murdi a misîrpe ngâia. 5 “Joppa
khopuiliena chubai ko tho lâiin, inlârna ku
mua. Puon chêk lientak anghan arikil minlia
inthung invân renga juong musum ko kôla
juong om ku mua. 6 Mahan anâikikin ke enna
insûng sa le ram sa, rôpa intol ngâi le vângei

ku mua. 7 Masuole chong mirîng ki rieta ko
kôm, ‘Inthoi roh Peter; that inla sâk roh,’ a tia.
8 Hannirese keiman ‘Nimak Pumapa! ânthieng
loi le ânnim ite ka bâia lût ngâi mak’ ki tia.
9 Invân renga rôl han avoiniknân, ‘Pathien'n
ânthieng a ti sai hi nangman inthieng mak tino
roh!’ a ti nôka. 10 Ma anghan voithum ajuong
oma masuole azoinataka chu invân tieng lâk
pâiin a oma. 11 Ma zora tak han Caesarea renga
mi inthum hongtîra om ngei hah ko omna in
an hong tunga. 12 Ratha'n mulung inlakloia
anni ngei jûi ngei rangin mi rila. Hi iempu uruk
Joppa renga Caesarea hong ngei khom min
jûisa kin rêngin Cornelius ina kin lûta. 13 Ama
han a ina vântîrton inding a mua, vântîrton
han a kôma, Joppa khuoa mi tîr inla mi inkhat
a riming Simon Peter an ti hah hong minkoi
roh. 14 Ama han chong nang misîrpe a ta,
ama chong han nangma le ni insûngmingei
sânminjôkin om nin tih, tiin khom mi ril sa. 15
Chongril ko hong phut lehan motona ei chunga
ajuongtung anghan Ratha Inthieng an chunga
ajuongtunga. 16 Male Pumapa'n a ti ‘John'n tui
le mi a baptis ania, nangni chu Ratha Inthiengin
baptis la chang nin tih,’ a ti hah ki rietsuok
nôka. 17 Pumapa Jisua Khrista ei iema ama
chongpêk nanâk hah Jentailngei khom a pêk
ani ti ânthâr ani. Kei hih tumo ki ni, Pathien
khap rang bôkpu hi!” a tia. 18 Ma chong hah
an riet lechu dem khâi mak ngei, Pathien an
minpâka, “Pathien'n Jentailngei khom insîra
ring rangin zora inchum a pêk ani hi!” an tia.
19 Hanchu Stephan an that zora dûkmintongna
sika chekinchâi ngei hah Phoenicia Ram, Cyprus
tuikul le Antioch khuo dênin an sea Judangei
kôm vai thurchi an rila. 20 Hannirese, iempu
senkhat: Cyprus tuihuol le Cyrene a mingei
hah Antioch'a an sea, Jentailngei kôm khom
Thurchi Sa an misîra, Pumapa Jisua Thurchi
Sa an rila. 21 Pumapa ranakin a san ngeia, mi
tamtakin an iema, Pumapa tieng an inhei zoia.
22 Ma thurchi hah Jerusalema koiindang ngeiin
an lei rieta, masikin Barnabas hah Antioch
taka an tîra. 23 Ama hah a tungin chu mataka
mingei Pathien'n satavur tie hah a mûn chu a
râisân tataka, an mulungngei murdia Pathien
taksônna om mindet rangin anrêngin a mohôk
ngeia. 24 Barnabas hah mi satak, Ratha Inthieng
le iemna sip ania, masikin mi tamtak Pumapa
tieng a tuong zoia. 25 Hanchu Barnabas hah
Saul rokin Tarsus khuoa a sea. 26 A mu lehan
Antioch tieng a hong tuonga, kum khat piel
koiindangngei inkhômna an inchel ngâia, mi
tamtak an minchu sa ngâi. Antioch'a han kêng
iempungei hah Khristien an ti masatak. 27 Ma
zora han Dêipu senkhat ngei Jerusalem renga
Antioch an sea. 28 An lâia mi inkhat a riming
Agabus ândinga rammuol pumpuia mâitâm
natak chul atih, ti ratha min rietin a phuonga;
ha mâitâm hah Claudius inlal lâiin atung zoi. 29
Ha anghan, ruoisingei han an thei lam chitin
Judea rama iempungei kôm sanna muthuon
rang an masata. 30 Ma hah an thoa masuole
sum han koiindang upangei kôm pêk rangin
Barnabas le Saul kuta an muthuon zoi.

12 Hanchu, ma zora han, Rêng Herod'n
koiindanga mi senkhat ngei a nunuom a
lo zoia. 2 Jacob, John nâipa hah khandaiin a
tuk thata. 3 Ama han Judangei an râiasân ok
ti a rietin chu Peter khom sûr rang a bôk tita.
(Ma zora hah cholboivâipôl ruolhoi zora ani). 4
Peter hah a sûr suole chu intâng ina a khuma,
râlmi pâl minli minlin angâk an inthâklîpa.
Kalkân kût ruolhoi chumin mipui makunga
kai suoa jêk rangin a mintuo ani. 5 Masikin
Peter hah intâng ina a khum rapa, hannirese,
ama ta rangin koiindangngeiin ningsiettakin
Pathien kôm chubai an thope ngâi. 6 Herod'n
a kai suoa, a jêk rang nijân tak han chu Peter
hah rungpungei inik kâra rênrokol inik bunin a
jâla, a ngâkngei khom mokot bula an oma, an
ngâk chiena. 7 Inningloiin vântîrton inkhat a
kôla ajuong indinga intâng in sûnga han vâr
ajuong inlanga. Vântîrton han Peter dâra anîk
min hara, “Inrangin! inthoi roh!” a tia. Hanchu,
voikhatrengin Peter kuta rênrokolngei hah a
kutngei renga a tâkrila. 8 Masuole Vântîrton han
a kôm, “No kongkhit mindên inla, ne kekok bun
roh,” a tia. Peter'n ha anghan a thoa, hanchu
vântîrton han a kôm, “Na kâncholiinchuol inhak
inla, mi jûi roh,” a tia. 9 Peter intâng in renga
a jôka, a jûi zoia; nikhomrese a tak ani ti riet
mak, Vântîrton hah inlârna a mu mini kêng a
bôka. 10 A rungngei inkhatna le inikna an khêlin
chu khopuiliena lûtna thîr mokot an va tunga.
Mokot hah athethenin alei in-onga, an jôka,
lamlien inkhat an khêlin chu voikhatrengin
vântîrton han Peter a mâk zoia. 11 Hanchu
Peter hah a harin chu, “Pumapa'n a vântîrton a
juongtîra, Herod kut renga le Judangei sabeina
murdi renga mi mojôk ti adiktakin ki riet zoi,”

a tia. 12 A mulung a min chong zoiin chu John
Mark nû Mary ina a sea, mahan mi tamtak lên
bûmin an lei chubaia. 13 Peter'n bokrop inkhâr
a tôk lehan, tîrlâm inkhat Rhoda dôngmate
han mo-ong rangin a sea. 14 Peter rôl a riet
lechu a râisân rai sikin inkhâr mo ong loiin a
tân nôka, “Peter inkot bula son ânding,” tiin
a va rila. 15 Anni han a kôm, “Na châng ani
zoi hi!” an tia. Ama'n chu adik tatak kêng? a
ti tita. Anni han “a vântîrton nîng atih,” an
tia. 16 Nikhomrese Peter'n a tôk tita nûktaka
chu an va mo onga, ama hah an mua kamâm
aom an ti tataka. 17 Ama han an dâirekna
rangin a kut a jâpa, Pumapa'n intâng in renga a
kêlsuo tie hah a misîr zoia. Hanchu, “Hi chong
hih Jacob le iempu dangngei va ril roi,” a tia.
Masuole chu a jôka ram danga a se zoi. 18
Hanchu, jîng ahongni lechu rungpungei hah,
Peter imo a chang zoi? tiin asân an mulung
ajîng zoia. 19 Herod han a rok rangin chong a
pêk ngeia, hannirese mu mak ngeia a ngâkngei
hah a rekela, that ngei rangin chong a pêk ngei
zoi. Masuole chu, Herod judea khuo a mâka
Caesarea khuoa môrkhat ava om zoi. 20 Hanchu,
Herod hah Tyre le Sidon khuo mingei chunga
a taksi sabaka. Anni han inruolin ama kôm se
rangin an honga, rêng milien Blastus hah an
malin an sin baka. Masuole Herod kôm an sea,
an ram hah rêngpa ram renga sâk, nêk an man
ngâi ani sikin inngêi rangin an ngêna. 21 A
nikhuo khâm nîn chu Herod hah puon inlal
insilin rêngsukmuna ânsunga, mipuingei kôm
chong a misîra. 22 Mi murdi'n, “Miriem rôl
nimak, Pathien rôl kêng,” an tia, an inieka. 23
Voikhatrengin ama han Pathien kôm miritna a
pêk loi sikin Pumapa vântîrtonin voikhatrengin
Herod chunga a kut a musuma, rûlkûtin a sâka,
athi zoi. 24 Ma lâia han Pathien chong ânzara
an pung tir zoi. 25 Barnabas le Saul'n an sintum
an sin suole chu Jerusalem renga an kîr nôk
zoia, John Mark hah an kôm an tuong sa.

13 Hanchu, Antioch koiindangngei lâia
Dêipungei le minchupungei an oma; Ma
ngei hah Barnabas ngei, Simeon (miduk an ti)
ngei, Cyrene khuoa Lucius ngei, Manaen (Râiôt
Herod'n a vâi minlien) ngei le Saul ngei an ni.
2 Pumapa sin an thoa, bu an ngêi lâiin Ratha
Inthiengin an kôm, “Barnabas le Saul hih ko
koina lama sintho rangin mi pêk roi,” a tia. 3
Bungêiin chubai an tho zoiin chu an chunga
kutngei an minngama, an tîr ngei zoi. 4 Ha
anghan, Ratha Inthieng tîrin an sea, Seleucia
khuo an tunga, ha mun renga Cyprus tuihuola
rukuongin an se zoia. 5 Hanchu, Salamis khuoa
an tungin chu Judangei Synagog ngeia Pathien
thurchi an misîra. John Mark hah an insanpui
rangin an tuong sa. 6 Tuihuol hah Paphos dênin
an chai suoa, dôithei, dêipu inti Juda inkhat a
riming Bar-Jisua an tonga. 7 Ama hah tuihuol
râiôt Sergius Paulus mi vâr tak khom a malpa
ania. Ha râiôt han Pathien chong rangâi a nuom
sikin Barnabas le Saul a koia. 8 Hannirese, dôipu
Elimus (Greek riming) han râiôt hah takminsôn
loi rang pûtin anni hah a lei deia. 9 Hanchu
Saul, Paul an ti sa ngâi hah Ratha Inthiengin
a sipa, dôipu hah a en ngita, a kôm, 10 male
“Nangma khori nâipasal! satnangei nâm râlpa,
milak ngei nâmin ni minsipa, zoratin Pathien
chongtakngei hih chong milak min chang rang
no bôk ngâi ani. 11 Atûn Pumapa kut nu chunga
achum rang ani, ni mit jîng a ta, sûn khovâr mu
khâino tini,” a tia. Sûm le ijîngin ama hah abok
kelen zoia, a kairuoi rang mi zongin ânvâk titira.
12 Râiôt han ahong mu lehan khoimo atung
hah, a iem zoia; Pumapa minchuna chungroi
hah a kamâm oka. 13 Paul le a champuingei
hah Paphos khopuilien renga rukuongin an sea,
Pamphylia rama Perga an tunga, mahan John
Mark'n anni hah a mâka, Jerusalema a kîr nôk
zoia. 14 Anni hah Perga renga an se tita, Pisidia
rama Antioch an tunga, male Sabbathnin chu
Synagog taka an lûta, an insunga. 15 Moses
balam le dêipungei lekhabungei an mizieknge
hah an pore suole chu Synagog ulienngeiin an
kôm mi an tîra: “Sûngsuokngei, mohôkna chong
nin dôn aomin chu mipuingei kôm misîr rangin
nangni kin nuom ani,” an tia. 16 Paul ândinga,
a kutin a jâpa, thurchi misîr a phut zoia: “Ki
Israel champuingei le Jentialngei murdi Pathien
biek ngei, ko chong rangâi roi! 17 Israelngei
Pathien mingei ei richibulngei a lei thanga,
Egypt khuolmingei anghan an om lâiin nam
lienpân a sina, a ranak lienin Egypt renga a
kai suo ngeia, 18 male kum sômminli ramchâra
an sinthongei hah a en chien theia. 19 Canaan
rama nam sari an inmanga, a mingei a ram
puma a minchang zoi. 20 Ma ngei nâm hah
Kum raza minli sômrangnga alût ani. “Masuole
han roijêkpungei a pêk ngeia, dêipu Samuel
dêna han. 21 Male Rêng an ngêna, ma anghan
Pathien'n Saul, Kish nâipasal, Benjamin rûia

mi hah kum sômminli sûnga an rêng rangin a
pêk ngeia. 22 Ama hah an hengpai suole chu
Pathien'n David hah an rêng aminchanga, ma
chungroi hah Pathien'n hi anghin a misîra;
‘David Jesse nâipasal, ku lungdo mi ka mân zoi,
ama han sin ranga ku nuom murdi sin a tih,’ a
tia. 23 Mahi Jisua, David richisuonpârngei lâi
renga han Israel mingei Sanminringpu'n ai sin
ani, Pathien'n a lei khâm anghan. 24 Jisua'n a
sin a phut mân han, Israel mingei an sietnangei
renga an insîra baptisma an changna rangin
John'n thurchi a misîr pe ngei ngâia. 25 Male
John'n a sintum a zoi rangto han mipuingei
kôm, ‘Keima hih tumo ani mi nin ti? nin ngâkpu
hah keima hih ni mu ung. Aniatachu, rangâi ta
u! ku nûka juong a tih, kei chu a kekok khek
rang luo inhoi mu ung,’ a tia. 26 “Abraham
richisuonpârngei, ki richibulngei le Jentailngei
murdi Pathien biek ngei, hi Sanminringna
chong hih ei kôm a juongtîr ani. 27 Jerusalema
mi omngei le an ruoipungei han sanminringpu
ani an riet loi sik le dêipungei chong Sabbathni
tina an pore ngâi hah aomtie an rietloi sikin
Jisua theiloi min changin dêipungei chong an
mintung min dik zoi. 28 Thina rang rak dôr a
chunga ite abi an man no khomin that rangin
Pilat kôm an ngêna. 29 Male a chungroi Pathien
lekhabu'n a miziek murdi atung suole chu Khros
renga an musuma, thâna an min jâl zoia. 30
Aniatachu, Pathien'n thina renga a kaithoi nôk
zoi, 31 Galilee ram renga Jerusalema ama leh
munkhata lei se ngei kôm han sûn tamtak ânlâr
ngâia; ha mingei hah atûna hin Israel mingei
kôm ama rietpuipungei an ni. 32 Ei richibulngei
kôma Pathien'n chong a lei khâm hah, eini a
richisuonpârngei ta rangin Pathien'n atûna hih
Jisua kaithoiin atung ani ti Thurchi Sa nangni
kin mintung pe. Lapui inikna taka aom anghan.
‘Ka Nâipasal ni ni; Avien hin na Pa ko hongni
zoi.’ 34 Monna mun thâna kîr nôk khâi loi
rangin Pathien'n ama hah thina renga a kaithoi
rang roi hi anghin a misîra; ‘Satvurna inthieng
le adik David kôma kên khâm hah nang pêk ki
tih,’ tiin. 35 Masikin, minpâkna la dangin, ‘Ni
mi inthieng chu thâna mon rangin phal no ti
nih,’ ati sa. 36 David'n ama zora kai chu Pathien
lungdo a sina, masuole chu a thia, a richibulngei
leh an phûma, a takpum hah thâna amon zoi.
37 Pathien'n thina renga a kaithoipu ha chu
mon mak. 38 Ki Israel sûngsuokngei, mahih nin
riet rangin kin nuom, Jisua sikin ani sietnangei
ngâidamna chong nin kôma misîrin aom; male
tukhom ama iem kai chu Moses balamin a mojôk
theiloi sietnangei murdi renga an jôk zoia. 40
Masikin, indîn roi, dêipungei lei ti hah nin
chunga tung duoi nih. 41 ‘Mumâkpungei, en ta
u! kamâm aom ti ungla, thi roi! asikchu aviena
sin ko tho hih, Mîn nangni ril minthâr pe khom
rese ngei iem no tunui!’” ti hah a tia. 42 Paul
le Barnabas hah Synagog renga an jôkin chu
sabbathni nôka ma chong hah hong misîr nôk
rangin mipuingei han an siela. 43 Ânbûm ngei
an chîn zoiin chu Judangei le an Juda rotholngei
tamtakin Paul le Barnabas an jûia, Tîrtonngei
han, Pathien moroina nuoi han om tit rangin
an mohôka. 44 Sabbathni nôka chu a khopui
pumpui ti dôrin Pathien chong rangâi rangin an
hong intûpa. 45 Judangei han mipuingei an mûn
chu an narsa oka, Paul thurchi misîr hah an
makhala, an misîr minpôta. 46 Aniatachu Paul
le Barnabas han hâi uolin an misîra, “Pathien
chong hi nin kôma misîr masa rang piel ani;
hannirese, nin henga, kumtuong ringna manpui
rangin ahunin nin be loi sikin, nangni mâkin
Jentailngei tieng pan kin tih. (aiōnios g166) 47 Mahi
Pumapa chong mi pêk ani; ‘Jentailngei min
vârpu'n nang ki minchang, masikin rammuol
murdi an ring theina rangin ti hi,’” an tia. 48
Jentailngei han ha chong hah an rietin chu
an râiasâna, Pumapa chong an chôiminsânga;
kumtuong ringna chang ranga thang ngei kai
chu iempungei an hong chang zoi. (aiōnios g166)
49 Pumapa chong hah ramhuol muntina ânzar
zoia. 50 Hannirese Khopuiliena Juda ulienngei
le Pathien biek mi Jentail nupang mirit omngei
an misieta; Paul le Barnabas hah an nuom an
min loa, an ramhuol renga an rujûlpai zoia. 51
Tîrtonngei han anni ngei chunga an mulung
hoiloi minlangnân an kepha taka pildi an không
mathâka, Iconium an pan zoi. 52 Antioch taka
iempungei chu râisânna le Ratha Inthiengin an
sip zoi.

14 Ma angdên han Iconiuma khom Judangei
Synagog taka an lûta, thurchi an misîra,
Juda le Jentail tamtakin an iem zoia. 2 Hannirese
a iem nuomloi Judangei han Jentailngei an
misieta an min mumâk zoi. 3 Tîrtonngei han
hâitaka Pumapa thurchi misîrin ha khuoa han
sôttak an oma; mahan a lungkhamna chongril
tîrtonngeiin an misîr hah adik ti minlangnân
an kuta sininkhêlngei le sin kamâmruoingei

an sina. 4 Khopuilien sûnga mipuingei pâl
inikin an insen zoia. Senkhat Judangei tieng,
senkhat tĩrtonngei tieng. 5 Hanchu Jentailngei
le Judangei an ruoipungei le tĩrtonngei hah
lung leh dênga dûkmintong rang an bôka. 6
Tĩrtonngeiin ma chong hah an lei riet lechu
Lycaonia rama Lystra le Derbe khopuilienngei
le a kol revêla ram ngeia an rota. 7 Mahan
annĩn Thurchi Sa an misĩr tir zoi. 8 Lystra
khuoa mi inkhat a suok renga kholra lôn theiloi
a oma. 9 Mahan ama ânsunga Paul thurchi
misĩr a rangâia. Damna ranga iemna a nei ti
Paul'n a mûn chu ama hah Paul'n a en ngita,
10 male rôl inringtakin, "Ne ke le injĩkzatin
inding roh!" a tia. Ama hah ân chôma, a lôn
titir kelen zoi. 11 Mipuingeiin Paul sintho hah
an mu lechu anni Lycaonia chongin an inieka,
"Pathienngei miriem changin ei kôm an juong
chum ani hih!" an tia. 12 Barnabas riming hah
Zeus an tia, male Paul hah thurchi misĩr uol
ngâi ani sikin Hermes an tia. 13 Hanchu, Zeus
pathien ochai, an biekin, khopui pêntienga om
han serâtchalngei le pârthilrûingei mokota a
hongchôia, mipuingei lehan tĩrtonngei biekna
ranga that rangin an mintuoa. 14 Ma anga tho
ranga an mintuo hah Barnabas le Paul'n an
riet lechu an puon an potkhêra, mipui lâi tieng
tânin an inieka. 15 "Mahih irang mo nin tho?
keini khom nangni anga miriem papai kêng kin
ni. Mahin keini hih Thurchi Sa misĩr ranga om
ke kin ni, hi kâmnângloi neinunngei hih mâka
Pathien aring, invân, pilchung, tuikhanglien
le an sûnga om murdi Sinpu tienga nin hong
kop theina rangin. 16 Tiena han chu, Pathien'n
mitin an lampui chit jûi rangin a phal ngâia.
17 Hannirese ama aom ti rietnân neinun sa
nangni thopên a minlang ngâi. Invân renga
ruo le chimungei azora taka nangni a pêk
ngâia, sâk rang le nin mulungrĩla râisâna sip
nangni a pêk ngâi" an tia. 18 Ha chonga han
tĩrtonngeiin mipuingei chu an kôm inbôlna pêk
loi rangin an khap thei jâma. 19 Pisidia rama
Antioch le Iconium renga Juda senkhatngei
an honga; mipuingei hah an tieng an methêm
mene zoia; Paul hah lung leh an dênga, a
thi zoi tiin an mindona khopui renga an kai
suoa. 20 Hannirese, iempungei hah a kôla an
hong indingin chu ânthoia, khopuia han a lût
nôk zoia. Anangtûkah chu Barnabas le Derbea
an se zoi. 21 Paul le Barnabas'n Derbea han
Thurchi Sa an misĩra, ruoisi tamtak an man
nûkin Lystra, Iconium le Pisidia rama Antioch
ngeia an kĩr nôka. 22 "Intakna tamtak tuong
ngêtin Pathien Rêngrama ei lût rang ani," tia
minchûn iempungei hah an mindeta, taksôn
dika omtit rangin an mohôka. 23 Koiindang
tina upangei an phun pe ngei tira, bungêiin an
chubai suole an iemna Pumapa, an taksônpu
kuta an bâng tir zoia. 24 Pisidia ram an sir zoiin
chu Pamphylia ram an hong tunga. 25 Perga
taka thurchi an misĩr zoiin chu Attalia an sea,
26 ma renga hah chu rukuongin Antioch an se
nôk zoia. Ha mun hah hi zora an chuonsin an
zoi hih, an phut rang lâia Pathien moroina kuta
bânga an omna mun hah ani. 27 Antioch an
tungin chu koiindangngei an koibûma, anni
ngei manga Pathien'n sin a tho ngei murdi le
Jentailngei ta ranga iemna lampui a mo-ong pe
ngei tie hah an rila. 28 Mahan iempungei leh
zora sôtzan an oma.

15 Mi senkhat Judea ram renga Antioch an
juonga, "Moses Balam anghan sertan nin
tho nônchu sanminring ni thei no tu nui," tiin
iempungei an minchua. 2 Paul le Barnabas han
ma roia han anni ngei hah an inkhalpui ngei oka,
masikin, Paul le Barnaba le an lâia mi senkhat
le ha bâiinkhamna chungroia han Jerusalema
tĩrtonngei le upangei hong intongpui rangin an
minsûk zoia. 3 Koiindangin an hong mathâna,
anni han Jentailngei Pathien tienga an inlet roi
hah misĩr tĩrin Phoenicia ram le Samaria ram
an sir suoa ha an misĩr renga han iempungei
murdi an râiasân oka. 4 Jerusalem an tungin
chu koiindangin tĩrtonngei le upangeiin an lei
modôma ma ngei kôm han Pathien'n anni ngei
ma anga sin a tho ngei murdi hah an rila. 5
Hannirese Pharisee pâla mi iempungei senkhat
an indinga, "Jentailngei sertan ngêta, Moses
Balam an jôm rangin tipe ngei rang ani" an tia.
6 Tĩrtonngei le upangei, ha roi hah jêk rangin
an intûpa. 7 Asôt tak an inkhal suo nûkin Peter
ândinga, "Sûngsuokngei, Jentailngei Pathien
chong an rieta, an iem theina ranga Thurchi
Sa misĩr pe ngei ranga nin lâi renga tien renga
Pathien'n mi zen ani ti hah nin riet. 8 Mitin
mindona rietpu Pathien'n ei kôm mi pêk anghan
Jentailngei khom Ratha Inthieng pêk sân a
khôk tiin ânlanga. 9 Eini le anni sensâi loiin,
an iem sikin an sietnangei a ngâidam zoia. 10
Masikin, ei richibulngei le eini pêl zoi khâiloi
puok hah atûna hin iempungei chunga mokhop

pe rang bôkin irang mo Pathien nin minsin
hi? 11 Ni mak! Anni ngei angdênin eini khom
Pumapa Jisua iema moroina han Sanminring
ei ni," a tia. 12 Barnabas le Paul'n anni ngei
manga Pathien'n Jentailngei lâia sininkhêlngei
le kamâmruoingei a sin roi an misîr kâr chu
mipuingei nâm an dâireka. 13 An misîr suole
chu Jacob khomin a misîr sa, "Sûngsuokngei,
ko chong rangâi ta u! 14 Pathien'n ama riming
ruput ranga anni ngei lâia ni lâk suok rangin
Jentailngei a juong pan phut roi Simon'n a
misîr zoia. 15 Ha chong le dêipungei chong hi
ântok thap ani. Pathien lekhabu'n, 16 'Masuole,
Pumapa han kîr nôk ka ta David omna rêngram
achim hah minding nôk ki tih. a sietnangei
sin nôk ka ta male mindet nôk ki tih. 17 Male
mi murdi ngei le Jentailngei, Ki mi niranga ko
koi ngei nâm Jentailngei ko kôm hong an ta.
18 Rammuol insieng renga hi chong min riet
ngâipu Pumapa han a ti,' ati anghan. (aiōn g165)
19 "Masikin Jacob'n, mahi ki mindon chu ani.
Jentailngei Pathien tienga hong inlet ngei chu
minjêl no ila. 20 Manêkin, lekha muthuonin
mirmilngei biekna neinun inthiengloi sâk mo,
hur le ngal mo, sâ lei thisai le thisen sâk mo,
mong rangin tipe ngei ila ki ti ani. 21 Moses
Balam chu tienlâi renga sabbathni rachamin
Synagog taka an pore ngâi zoia, a chongngei
khom khopui tina an misîr ngâi zoi," a tia.
22 Hanchu, tîrtonngei, upangei le koiindang
pumpuiin an lâia mi senkhat an thanga, Paul le
Barnabas pâla Antiocha min se rangin an min
chukka. An ulien uol inik iempungeiin an mirit,
Judas, Barsabass an ti le Silas an thang ngeia. 23
Hi anghin miziekin, an min chôi ngeia: "Keini,
tîrtonngei le upangei nin sûngsuokngeiin kin
iempu champui Jentail ânzir ngei Antioch, Syria
le Cilicia rama omngei chibaingei nangni kin
mûk. 24 Kin pâla mi senkhatin thurchi juong
misîrin nangni an minjêla, mulungjîng nangni
an shak ti kin rieta; nikhomrese, anni ngei ha
kin kôm renga ite rilnangei man mak ngei. 25
Masikin kin intûpa, mulung inruol takin kin
thanga nin kôm juongtîr rangin kin minsûk
ani. Ei ruol moroitak ngei Barnaba le Paul 26
Jisua Khrista sinthona an ringna phal ngei lehin
juong rese ngei kin ti. 27 Ha anghan, Judas le
Silas kin juongtîr ani, hi ngei hin kin miziek
hih mêl inmun nangni misîr pe an tih. 28 Ratha
Inthieng le inruolin hi balamngei sin om pêna
hi chu puok rik dang sin loi rangin kin inruol; 29
mirmilngei biekna sâkruo sâk no roi, thisen sâk
no roi, sâ sômthat sâk no roi, hur le ngal renga
inkêm roi. Hi ngei hih tho tet loi rangin nin
indîn theiin chu nin ta rangin sa ok atih, chibai"
tiin. 30 An tîrlâmngei hah an sea, Antioch an
tunga; mahan iempungei pâl murdi an koibûma,
lekhamuthuon hah an pêk ngeia. 31 An pore
suole chu ma mohôkna chong sika han râisânin
an sip zoia. 32 Judas le Silas chu dêipungei khom
an ti sa, asôtzan an chongpui ngeia, an mohôk
ngeia, an min rât oka. 33 Sûn sôtzan an om
suole chu a juongtîr ngei kôm kîr nôk rangin
an se zoia, iempungeiin rathangamriemin an
mathân ngeia. 35 Paul le Barnaba chu midang
tamtak ngei le Pumapa chong minchu le misîrin
Antioch'a han zora sôtzan an la oma. 36 Zora
sôtzan suole chu Paul'n Barnabas kôm, "Tho
se nôk ei ta, khopui tina Pumapa chong ei
misîrna murdia ei sûngsuokngei pan ei ta, i
angin mo an om va en ngei rei," a tia. 37
Barnabas'n John Mark an kôm tuongsa rang a
nuoma. 38 Hannirese Paul'n chu nuom maka,
abi chu Pamphylia ram tena a kîra, an sin a
zoipui loi sikin ani. 39 An inkhal bita, an insen
zoia, Barnabas John Mark a tuonga, rukuongin
Cyprus tuihuol tieng an sea. 40 Paul'n chu Silas
a thanga, iempungeiin Pumapa moroina kuta an
bâng ngei suole chu a se zoi. 41 Koiindangngei
mindet tîrin Syria le Cilicia ram a sir zoi.

16 Paul'n Derbe le Lystra khom a sir sa,
mahan Khristien inkhat a riming Timothy
a oma. A nû khom Khristien dên Juda mi
ania, a pa chu Greek ani. 2 Lystra le Iconiuma
iempungei murdi'n Timothy an minlut ok ngâia.
3 Paul'n ama hah tuong rang a nuoma, ma
revêla Judangei han Timothy pa hah Greek
ani ti an riet sikin Timothy khom a sertan
pe ani. 4 Khopuingei tin an sir malamin,
Jerusalema tîrtonngei le upangei balamngei
masat hah iempungei an pêk tira, jôm rang
khomin he an be tira. 5 Masikin, koiindangngei
hah taksônnân an rât uola mîngtin an pung
titira. 6 Ratha Inthiengin Asia rama thurchi
misîr a khap sikin Phrygia le Galatia ram an
sîra. 7 Mysia ramri an tungin chu Bithynia
rama se rang an bôka, hannirese, Jisua Ratha'n
phal ngei maka. 8 Masikin, Mysia ram khêlin
Troasa an se zoia. 9 Hanchu, mani jâna han
Paul'n inlârnân Macedonia rama mi inkhatin
"Macedonia rama hong kâi inla, mi hong san

roh," tia ngênin a mua, 10 Paul'n inlârna hi
a mu suole chu Macedonia rama se rangin
kin inthok kelen zoia, ha rama mingei kôma
Thurchi Sa misîr rangin Pathien'n mi koi sikin.
11 Troas renga rukuongin kin jôka, Samothrace
kin thengpata, male anangtûka Neapolis kin sea.
12 Ha renga hah Philippia kin sea, ha khopuilien
hah Macedonia; rama khuo inkhat ania, ma
biela han chu khuo kâm omtak ani. Rom mingei
bung ani. Ma khuoa han sûn tamtak kin châma.
13 Sabbathni khopui pêntienga tuidung panga
Judangei chubaithona ngâi mun ni ranga kin
iema han kin sea; mahan kin insunga nupang
intûp ngei kôm thurchi kin misîra. 14 Ha ngei
lâia mi a riming Lydia, Thyatira, khuo mi puon
senduk juor ngâi, Pathiena inbei mi nupang
inkhatin chong a rieta; male Paul thurchi misîr
jôm rangin Pumapa'n a mulungrîl a minvâr pea.
15 Ama le a inmingeiin baptisma an chang zoiin
chu, "Pumapa iem tatakin ni nan bêa anin chu
ki ina hong tung roi tiin mi siel rîta," ni sûr zoi.
16 Sûnkhat chu chubaithona muna kin se lâiin
suok dôngmate inkhat ramkhori sûra taruosân
thei kin intongpuia, amanu han taruosân a
theina sika han a pu ngei sum tamtak a lo
pe ngâia. 17 Hanu han Paul le Keini mi jûia,
"Hi mi, Sanminringna lampui nangni ril ngei
hih, Ânchungtak Pathien tîrlâmngei an ni hi,"
tiin âniek ngâia. 18 Ma anghan, sûn tamtak a
tho tenin chu Paul a mulung hoi khâi maka,
a takasia. Ramkhori kôm han, "Jisua Khrista
rimingin a sûng renga jôk rangin chong nang
ke pêk," a tia. Ha mitmisim kongkâr han a jôk
pai kelen zoia. 19 A pumangei han an sum
manna om khâi mak ti an riet lechu Paul le Silas
hah an sûra, roijêkpungei kôm mipui intûpna
muna an kai minlûta. 20 Rom roijêkpungei
kôm an min tungin chu, "Hi mingei hih Juda
an nia, kin khopuilien sûnga bâiinkhamna an
sin ngâi. 21 Balam dang kin balam le ânkâl,
keini Rom mingei kin pom rang le kin mang
ranga ânthiengloi an misîr ngâi" an tia. 22
Mipuingei hah Paul le Silas jêm rangin an
inthoka. Masuole chu roijêkpungei han Paul
le Silas puon an khêr pe ngeia, jêm rangin
chong an pêka. 23 An jêm bit suole jêl ina
an khuma, a ngâkpu kôm han asân khumrap
rangin chong an pêka. 24 Ma anghan, intâng
insûng ânlâina taka a khum ngei, an kea thing
kekok riktak an min bun ngeia. 25 Jân lâitaka
chu Paul le Silas'n Pathien kôm chubai an thoa.
Minpâkna lâ an thoa, intâng ina midangngeiin
an rangâia. 26 Inningloiin mîngnupui a honga;
intâng in lungphûmngei tena khom ânphêt
heta, voikhatrengin inkhârngei hah ân-ong leta,
mitin rênrokolngei hah ânkhek rila. 27 Hanchu,
angâkpu a in hah a hong hara, inkhârngei in-
ong letin a mua, intâng ina intângngei an rot
suo zoi tiin a bôka, khandai a kaidûka, inthat
rang a thoa. 28 Hannirese Paul'n rôl inringtakin,
"Ite inlo no roh, kin rêngin kin la om let" a
tia. 29 Ama han meiser a roka, a tâna, chi le
innîk pumin Paul le Silas ke bula ânbokraka. 30
Hanchu anni han a ruoi suok ngeia, "Pungei,
Sanminringa ko om theina rangin imo ko tho
rang?" a tia. 31 Anni han, "Pumapa Jisua iem
inla, hanchu sanminringin om ni tih, nangma
le ni inmingei leh," tiin an thuona. 32 Masuole
chu ama le a inmingei han Pumapa thurchi an
misîra. 33 Mani jâna han, ma zora lelea han an
sâbengei hah a rusûk pe ngeia; hanchu ama
le a inmingei baptisma an chang kelen zoi. 34
Masuole Paul le Silas hah a ina a tuong ngeia,
sâk rang a pêk ngeia Pathien an iem zoi sikin
an insûng pumin an râiasân tatak zoi ani. 35
Anangtûk jînga chu Rom roijêkpungei han, "Ha
mingei hah mojôk ta roh," ti chongpêk chôiin
misûr ngâi ngei ulienngei an tîra. 36 Masikin a
ngâkpu han Paul kôm, "Roijêkpungeiin nangni
mojôk rangin chong an hong muthuon. Hong
jôk ungla, rathânngamtakin se ta roi," a tia. 37
Aniatachu, Paul'n misûr ngâi ulienngei kôm,
"Rom miriem kêng kin ni, kin tho minchâina
om le omloi luo en loiin loko makunga min
jêma, intâng ina min khuma. Atûn inrûkin mi
mojôk rang an ti na? Ni thei tet no nih! Anni
ngêt hong rese ngei, mi hong mojôk rese ngei,"
a tia. 38 Misûr ngâi ulienngeiin ha chong hah
roijêkpungei kôm an misîra; Rom miriem anni
ti an rietin chu an chi zoia. 39 Masikin an sea an
vânvûia, male chu an mojôk ngeia khopuilien
renga jôkpai rangin an ngêna. 40 Paul le Silas
hah intâng in renga an jôka, Lydia ina an sea.
Mahan iempungei hah an mua, mohôkna chong
an pêk ngei suole chu an mâk ngei zoia.

17 Paul le Silas hah Amphipolis le Apollonia
an khêla. Thessalonika an tunga. Mahan
Judangei Synagog taka ava oma. 2 Paul'n a tho
ngâi balam anghan an kôm a lûta, sabbathnia
voithum Pathien lekhabu renga asân a sûtpuiin,
3 Messiah chu dûktonga thina renga ânthoinôk

rang piel ani ti a rilminthâra, a minlang ngâia,
“Hi Jisua, nin lâia ku phuong hih Messiah
ani,” a ti sa ngâi. 4 An lâia senkhat chu Paul
thurchi misîr hah an iema, Paul le Silas hah an
jôm zoia; nupang ruoipu tamtak le Pathiena
inbei mi Greek mipuingei lehan. 5 Hannirese
Judangei han an narsa, lamliena thaboi pâlngei
hah an tuonga, mipui an koibûma, khopuilien
pumpui bâiinkham chara, Paul le Silas hah loko
makunga tuong rang bôkin Jason in an hong
lûtkhuma. 6 Hannirese, an manloi lehan chu,
Jason le iempu senkhatngei hah khopuilien
ulienngei makunga an hong kainâl ngeia, an
inieka. “Hi mingei hin muntina bâiinkhamna
an sin ngâi! atûna hin ei khopuiliena an hong
ani. 7 Jason hin a ina a lei mintung ngei ngâia.
Hi ngei hin, a riming Jisua, Rêng dang aom
tiin Caesar balam an siet ngâi,” an tia. 8 Ma
chong hah an rietin chu mipui le khopuilien
ulienngei hah bâiinkhamin an om zoia. 9 Khopui
ulienngeiin Jason le a champuingei hah sum
anâng dôr an pêka, an mojôk ngei zoi ani. 10
Hanchu, iempungeiin hani jân ahongni lechu
Paul le Silas hah Berea khopuia an min se ngei
kelena, an tungin chu Judangei Synagog an
lûta. 11 Ma taka mingei kai chu Thessalonika
mingei nêkin chu an mulungŕîl ân ong uola.
Thurchi hah atui takin an rangâia, Paul thurchi
misîr hah adik le dikloi rietna rangin ńîngtin
Pathien lekhabu an inchu ngâia. 12 Ha ngei
lâia mi tamtakin an iem zoia, Greek nupang
mirit om tamtak le pasal tamtak khomin an iem
zoi. 13 Hannirese Thessalonika Judangei han,
Paul'n Berea khopuia khom Pathien thurchi a
misîr ti an riet lechu mahan khom an va sea,
mipuingei an mohôka; bâi an inkhâm char zoi.
14 Iempungeiin tuipui dênin se rangin Paul hah
an ťîra, Silas le Timothy chu an la oma. 15 Paul
juong thak ngei han Athens dênin an juong
thaka; Silas le Timothy kôm han innota a kôma
se ranga Paul chongbê chôiin an kîr nôk zoi. 16
Paul'n Athens taka anni hah a lei ngâk lâiin ha
khopuilien hah mirmilngeia sip ani ti a mûn chu
a mulung a minna oka. 17 Masikin Synagog'a
Judangei le Jentailngei, Pathien biek ngei hah a
dem ngâia; mipui intûpna muna khom mataka
omngei ngân chu ńîngtin an injêk ngâi. 18
Epicurean le Stoic minchupungei lâia khomin an
inkhalpuia. Senkhat chu, “Hi mûr thiempa hin
imo misîr rang a bôk hi?” an tia. Adangngeiin
chu, “Ram dang pathienngei chong a misîr
rang ani hi,” Paul, Jisua le inthoinôkna. misîr
sika ani. 19 Masikin Paul hah a koia, roijêkna
Areopagus han an tuonga; a kôm “Hi minchuna
thar ni misîr ngâi hi a riet kin nuom. 20 Ni misîr
kin riet ngei hih la riet ngâi makme; itina mo
ani a riet kin nuom,” an tia. 21 (Athens khopui
mi murdi le ramdangmingei ajuong omngei
khomin an zora dôn murdi neinun thar misîrna
le rangâina mang an nuom sikin). 22 Paul
hah roijêkna Areopagus moton taka ândinga,
“Nangni Athens mingei, lamtina sakhuo mi
tatak nin ni ti ki riet. 23 Nin khopuilien sûnga
ka chai malamin chubai nin mûk ngâi ngei ke
ena; mâichâm inkhat, ‘Rietloi pathien ta rang,’
tia ânziek ku mua. Nin rietloi chubai nin mûk
tit ngâi hah atûna nangni ki misîr pe hih ani.
24 Pathien'n rammuol le asûnga neinunngei
murdi sinpu chu pilchung le invân Pumapa
ani sikin kuta sin in ngeia om ngâi mak. 25
Miriem ei sem rang neinun ite khom insam
mak. Ama ngêt han hah ngei nâm kôma ringna
ngei, phûk ngei le mitin kôma neinunngei nâm
a pêkpu ani uol. 26 Rammuol pumpuia om
rangin, mi inkhat renga jâttin a sina. An ta
rang zorangei a khit pe ngeia, an omna rang
rikung a khangpe ngeia. 27 Ma hih a thona abi
chu ama an ena, an zonga an mu theina ranga
ani. Adiktakin, Pathien chu tute renga la uol
mak. 28 Mi senkhatin an ti anghan, ‘Ama sikin ei
ringa, singinsa'n, ei om ani,’ Nin lâ phuopungei
khomin an ti sa anghan, ‘Eini khom a nâingei
ei ni.’ 29 Pathien nâingei ei nin chu, Pathien
chu rângkachak mini, sumin mini, lungin mini,
miriem kut thiem le mindonna mirimil an sin
ngâi anga han om rang tetên ei bôk rang nimak.
30 Pathien'n ama ei riet mâna ngei kai chu
rietloi om a tho ngâia; aniatachu, atûn chu
ramtina mi murdi sietna renga inhei rangin
chong a pêk zoi. 31 Nikhuo a khita, ha nia han a
mi phunpu hah rammuola mi murdi ngei roi
adiktakin jêk atih. Ma chong ha chu Pathien'n
ama hah thina renga kaithoiin mi murdi kôm a
min riet zoi,” a tia. 32 Thina renga inthoinôk roi
an riet lechu senkhatin an munuisana; senkhat
nôkin chu, “Hi chong hi no kôm renga la rangâi
nôk kin nuom,” an tia. 33 Male Paul a mâk ngeia.
34 Mi senkhat chu a tieng an kop tita male an
iem zoia. Ha ngei lâia senkhat chu, Areopagus
roijêkpu pâla mi Dionysius le nupang inkhat a
riming Damaris le midang ngei an ni.

18 Masuole han, Paul hah Athens renga
Korinth a se zoia. 2 Mahan Juda inkhat a
riming Aquila a mua, ha mi hah Pontus rama
suok ania, Claudius Juda murdi Rom renga
jôkpai rangin chong a pêk sikin a lômnu Priscilla
le Italy ram renga hong inthon bil an ni. Paul an
kôm a sea. 3 Ha ngei khom hah Paul anga puon
in sin ngâi anni sikin an kôm a oma, munkhatin
sin an tho zoi. 4 Sabbathni racham Synagog taka
chong a mintukpui ngâia. Judangei le Greekngei
hah min riet minthâr rang a bôk ngâia. 5 Silas le
Timothy Macedonia ram renga an juong tungin
chu Paul hah thurchi misîr inĵien a zora a mang
zoia, Jisua chu Messiah ani tiin Judangei kôm a
ril minthâr ngâia. 6 Hannirese an doia an ril
minsieta masuole, chu Paul'n a puona rababngei
hah thikin chongnatakin a thuona, an kôm,
"Nin thina chungroi chu nangnin pêl roi, keima
chu ko jôk ani, atûn renga chu Jentailngei kôm
se ki tih," a tia. 7 Masikin a jôka Jentail inkhat
a riming Titius Justus ina a lûta, ha mi hah
Pathien biek ngâi mi ania, a in khom Synagog
le ântôn chak. 8 Crispus Synagog ruoipu han a
inmingei murdi le Pumapa an iema, Korinth
khopuia mi tamtak khomin an rieta, an iema
baptisma an chang zoi. 9 Jân khat chu Paul'n
inlârna a mua, mahan Pumapa'n a kôm, "Chi
no roh, dâirek loiin thurchi misîr tit roh, 10
asikchu nang ko ompui tit nang minna rangin
tutên nu chunga an kut musum noni ngei, hi
khopuia hin mi tamtak ko dôn kêng," a tia.
11 Masik han, Paul hah ma khopuiliena han
Pathien chong minchûn kum khat in-ang a oma.
12 Gallio ha Achaia rama râiôt a chang lâiin
Judangei an inruola, Paul an sûra, roijêknamuna
an tuonga. 13 "Hi mi hin balam niloia Pathien
biek rangin mi methêm rang a bôk ngâi," an tia.
14 Paul hong chong rang a ti lehan, Gallio han
Judangei kôm, "Judangei, mahi neinun dikloi
mini, aninônchu tho minchâina mini luo nirese
chu, inkhêl loiin nangni mindon pe ki tih. 15
Hannirese, chongngei, rimingngei le nin balam
chungroia inkhalna papai kêng ania, nangnin
jêk roi. Kei chu ha anga neinunngei kai chu
jêk no ning," a tia. 16 Roijêkna mun renga a
rujûlpai ngei zoia. 17 Anrêngin an Synagog
ruoipu Sosthenes an sûra, roijêknamun mâia an
jêma. Aniatachu Gallio han ma anga an tho ha
itên rangâi pe ngei tet mak. 18 Masuole han
Paul hah iempungei leh sûn tamtak a la oma,
hanchu iempungei hah a mathân ngeia Syria
ram tieng rukuongin a se zoia, a kôm Priscilla
le Aquila khom an se sa. Paul'n chonginkhâm a
lei dôn sikin Cenchreae a se mân a sam a ep
baka. 19 Ephesus'a an tunga, mahan Priscilla
le Aquila chu a mâka, ama chu Synagog taka
a lûta Judangei hah chong a la mintukpui
ngeia. 20 Anni han asôtzan om rangin an ngêna,
hannirese pom pe ngei maka. 21 Manêkin, an
kôm se khom inlang "Pathien lungdo anîn chu
nin kôm la hong nôk ki tih," tiin chong hoiin
a mâk ngeia, Ephesus'a renga rukuongin a se
zoia. 22 Caesarea a tungin chu Jerusalema a sea,
koiindang chibai a mûka, masuole chu Antioch
taka a se zoia. 23 Mahan sûn tamtak a om suo
nûkin a se nôka, iempungei mindet tîrin Galatia
ram le Phragia ram a sir suo zoi. 24 Ha lâia
han Juda inkhat a riming Apollos, Alexandria
taka suok Ephesus'a a juonga. Ama hah thurchi
misîr theitak ania, Pathien Lekhabungei khom
a riet oka. 25 Ama hah Pumapa lampui chong
ânchu zoisai ania, mulungrîla satna tak inheiin
Jisua thurchi a misîr ngâia, Nikhomrese, John
baptisma vai kêng ala riet. 26 Synagog taka
hâitakin thurchi misîr a phuta, hanchu Priscilla
le Aquila hah a thurchi misîr an rietin chu
an ina an tuonga, a kôm, Pathien lampui roi
adik uolin an rilminthâr pea. 27 Hanchu ama
hah Achaia rama se rang a bôk sikin Ephesus'a
iempungeiin an mohôka ama an lei modômna
rangin Achaia rama iempungei kôm lekha an
miziek pea. A tungin chu Pathien moroina sika
iempu hong chang ngei ta rangin a sanpu satak
a changa. 28 Loko rieta Judangei hah a makhal
mindoka, Pathien lekhabu mangin Jisua chu
Messiah ani ti a minlang ngâi.

19 Apollos hah Korinth taka a la om lâiin
Paul'n sak tienga biel a hong sîra, Ephesus'a
a tunga mahan ruoisingei senkhat a mua. 2 Ama
han, "Iempu nin changa han Ratha Inthieng
nin lei modôm ngâi mo?" tiin a rekel ngeia.
"Ratha Inthieng aom ti luo riet mak me," tiin
an thuona. 3 Asa! "Nônchu, khoi baptisma mo
nin chang?" a tia. Anni han "John baptisma,"
an tia. 4 Paul'n an kôm, "John'n mingei kôm, ku
nûka juong rangpu Jisua nin la iem rang ani
tiin Isrealngei an sietna renga inhei ngei hah
a baptis ngâi ani ha," a tia. 5 Maha an rietin
chu Pumapa Jisua rimingin baptisma an chang
zoia. 6 Paul'n an chunga a kut a minngama,
Ratha Inthieng an chang kelen zoi, rietloi chong

ngeiin an chonga, Pathien chong an misîr zoi. 7
Anrêngin pasal sômleinik dôr an ni. 8 Paul'n
Synagog lût bangin than thum chu Pathien
Rêngram thurchi mintukpuiin methêm mene
rang bôkin hâitakin thurchi a misîr tita. 9
Aniatachu, senkhat chu an seletrûka, iem nuom
mak ngeia, mipui makunga Pumapa lampui
thurchi hah an ril minsieta, masikin Paul'n
anni ngei hah mâkin iempungei hah a tuonga
nîngtin Tyrannus inchuna ina han chong an
mintukpui ngâia. 10 Ma anghan, kumnik a
thoa, masikin Asia rama om murdi, Judangei le
Greekngei khomin Pumapa chong an riet zoia.
11 Pathien'n Paul kuta sininkhêl adangviek a min
thoa. 12 Paul'n a lei mang ngâi mâihuinangei
le a rôpthupna puonngei hah damloingei kôm
a min chôia, an natnangei an dam ngâia, an
sûnga ratha saloi tena khom an jôk ngâi. 13
Judangei senkhat ratha saloi rujûlpai rang a
bôka, ânvâk ngâi ngei khomin Pumapa Jisua
riming an manga. Ratha saloi kôm, “Paul'n
a misîr ngâi Jisua rimingin a sûng renga jôk
rangin chong nang ke pêk,” an tia. 14 Juda Ochai
Inlaltak, Sceva han nâipasal sari ha anga chong
ngâi a dôna. 15 Hannirese ratha saloi han an
kôm, “Jisua ki riet, Paul khom ki riet nangni
rêk hi chu tu ngei mo nin ni?” a tia. 16 A sûnga
ratha saloi dôn han a hong invôra, amene ngei
riei zoia, ha in renga hah popnekin le an puon
chet chitin an tân riei zoi. 17 Ephesus'a taka om
Judangei le Jentailngei murdi'n ma roi hah an
rietin chu an chi sabak zoia, hanchu Pumapa
Jisua riming ânthang uol zoi. 18 Iempu tamtak
an honga, loko rieta an chong minchâina an
phuonga. 19 Dôitheingei tamtak khomin an
lekhabungei an hong bûma, mitin mitmua an
hâla, male aman an minsâpa, sumdârngei isâng
sômrangnga ani tiin an rieta. 20 Ma ang taka
sintho theina lien han Pumapa thurchi ânzara,
rât takin ânsôn tir zoi. 21 Masuole chu Paul'n
Macedonia ram le Achaia ram a sir suo baka,
Jerusalema se rang a bôka “Ma han ke se suole
chu Rom khom sir sa ngêt ki tih,” a tia. 22
Masikin ânsanpui ngâi mi inik, Timothy le
Erastus hah Mecedonia rama a lei tîr baka,
ama chu Asia rama ala oma. 23 Ma zora lâihan
Pumapa lampui thurchi sikin bâiinkhamna
lientak Ephesus'a a oma. 24 Mi inkhat a riming
Demetrius, sumtuia Artemis pathiennu biekin
rimil sin ngâi a oma, maha a sintho ngei kôm
inlâpna lientak an pêk ngâia. 25 Masikin ama
han anni ngei hah a koibûma, an sintho anga
tho ngei lehan chu, an kôm, “Miriempa, hi sin
hih ei neina ani ti nin rieta. 26 Atûn, hi Paul
sintho hih nangni khomin nin mua, nin rieta
Ephesus'a vaia khom niloiin Asia ram pumpuia
ti rang dôrin hi mi hin, kuta sin pathienngei
hih pathien ni tet mak tiin mi tamtak a huong
mene suo zoia. 27 Masikin ei sintho hih min
en minnuoi an tih, ti vai niloiin, Asia rama mi
murdi le rammuola mîn an biek ngâi pathiennu
Artemis roiinpui khom boi atih, ti hih ichi aom
ani,” a tia. 28 Ha chong hah mipuingeiin an riet
lechu an taksi sabaka, “Ephesus'a Artemis hi a
roiinpui tak,” tin an hêta. 29 Hanchu, khopuilien
pumpui bâi an inkhâm zoia, Gaius le Aristarchus,
Mecedonia rama mi Paul nûkjûingei hah an
sûra, a pâlin enhoi sinna ina an tânpuia. 30
Paul'n mipui makunga vânding rang a bôka,
hannirese, iempungeiin phal mak ngeia. 31
Asia rama ulien senkhat Paul malngei an oma,
ha ngei khom han Paul hah enhoi sinna ina
vânlang loi rangin chong an muthuona. 32
an thup ngeia, anrêngin bâi an inkhâm char
zoia, mi tamtakin an intûpna bi khom riet
mak ngei. Masikin, senkhat chong inkhat an
hêtpuia senkhatin chong dang an hêtpuia. 33
Mi senkhat chu Alexander sika nîng atih, an tia;
ama hah Judangei moton tieng an nam minlût
sikin. Alexander'n mipui ruhu dâina rangin
a kut a jâpa, an theina thurchi misîr rang a
bôka. 34 Hannirese Juda ani ti an riet lechu
darkâr nik inruolin, “Ephesus'a Artemus hih a
roiinpui tak,” tiin an iniek tita. 35 Amongnataka
chu an khopuilien jêkpu'n mipuingei hah a
ngo mindâia. A ngo mindâi suole chu an kôm,
“Ephesus'a Artimus roiinpuitak biekin le invân
renga lung inthieng achul hah Ephesus'a mingei
hih a donsûipu nin ni ti mitinin an rieta. 36 Hi
chong hi tutên makhal thei noni ngei. Masikin
nin ruhu mindâi ngêt rang ani, mindon bak
loiin ite nin tho rang nimak. 37 Hi mi, hi taka nin
hong tuong ngei hih biekina inru khom nimak
ngeia, ei pathiennu rilminsiet khom nimak ngei.
38 Demetrius le a sinthongei khomin tu chunga
khom roi intak an dônin chu roijêkpungei ei
dôna, roijêkna in khom ân-ong tit, ma son vân
ngo rese ngei. 39 Aniatachu, roi intak piel nin la
dônin chu jâttin roijêkna ina mindon nîng atih.
40 Aviena inkhôm sika hin mîn bâiinkhamna
musuo ngei tiin, mi tîng an tih, ti hih ichi om
ani. Hi bâiinkhamna hi abi boi ani sikin tute

lakin abi misîr thei noni ngeia,” a tia. 41 Ma
chong hah a ti suole chu mipuingei intûp hah
an chîn zoi.

20 Ruhu lumpa hah ahek suole Paul'n
iempungei a koibûma, a mohôkna chongin
a mâk ngeia. Hanchu a jôka Macedonia rama
a se zoia. 2 Mingei mohôkna chong tamtak
misîrin ha ram hah a sir suoa, Achaia ram
a tung zoia. 3 Mahan than thum aom suole
Syria ram tieng se rangin ânthoka; hannirese,
Judangei an lei muruong chien ti a riet sikin
Macedonia tieng kîr nôk rang a bôka. 4 Pyrrhus
nâipasal Sopater Beroea mingei, Aristarchus le
Secundus, Thessalonika mingei, Gaius, Derbe,
mingei, Timothy ngei, Tichicus le Trophimus
Asia rama mingei an se sa. 5 Ha ngei hah
moton aninsa. Troasa min lei ngâka. 6 Keini
chu cholboivâipôl ruolhoi chumin Philipi renga
rukuongin kin jôka. Sûn rangnga suole Troasa
an kôm kin tunga, mahan sûn sari kin châma. 7
Sûnrukni kholoiin vâipôl khoi rangin kin intûpa,
Paul'n anangtûka se rang a bôk sikin jânchim
tena thurchi a misîr jêta. 8 Kin intûpna khâltan
chunginchuon han châti tamtak mochok ania.
9 Hanchu ruotharte inkhat a riming Eutychus,
kotvênga ân sunga inngûi a lênsua Paul thurchi
misîr hah asôt rai sikin a lei inphara; in
chunginchuon inthumna renga a juong tâka.
An juong rût tena chu a lei thi zoi. 10 Aniatachu
Paul a chuma a juon kûna a poma, “Nin mulung
minjîng no roi, a la ring ke,” a tia. 11 Hanchu,
Paul hah in chunginchuona a kal nôka, vâipôl a
khoia, an sâk zoia. Asôtzan khuovâr rak dôr nisa
asuok tena a chongpui ngei suole chu a se zoia.
12 Ruotharte hah damin a in tieng an tuonga
an phûk adâiriem zoi. 13 Keini chu rukuongin
Assos khuo panin moton kin lênsa zoi, mahan
Paul min chuong rang kin bôka, ama hah kea
hong rang a bôk sikin hi anga rangin mi ril sai
ani. 14 Assosa mi hong huoma, kin min chuonga
Mitylene kin tung zoi. 15 Ha mun renga hah
rukuong nanâkin kin se nôka, anangtûka Chios
kin tunga hatûk chu Samos kin tunga, anangtûk
nôka Miletus kin tung zoia. 16 Paul'n Asia rama
om sôt a nuom loi sikin Ephesus'a chu sûnapal
rang a bôk piel ani. Ani thei paia anîn chu
Jerusalema Pentecost ni mang rang a bôka,
ânnot ani. 17 Miletus renga Paul'n Ephesus'a mi
a tîra, koiindang ulienngei ava min koi ngeia. 18
A kôm an tungin chu an kôm, “Asia ram ku lût
masa ni renga nin kôma ko om kâra ko omlam
hah nin rieta. 19 Judangei min muruong sika
mitrithi tâk pumin le zora intak ku chunga
hong tung ngei tuongin intem takin Pumapa
sin ko tho ngâi. 20 Nin ta ranga inlâpna rang ite
thup loiin loko lâia le insûngngeia nangni ki ril
ngâia, nangni ki minchu ngâi duo. 21 Judangei
le Jentailngei khom Pathien tieng an sietnangei
renga insîrin ei Pumapa Jisua Khrista an iem
rang ani ti insiemna chong ke pêk ngeia. 22 Male
atûn Ratha Inthieng chong jômin Jerusalema
ke se rang ani, mahan ku chunga imo atung
rang riet mu ung. 23 Khopuilien tina, intâng
ina le bâiinkhamnân mi ngâk ti vai hi Ratha
Inthiengin mi min rieta, ki riet ani. 24 Pathien
moroina Thurchi Sa misîr rang sintum Pumapa
Jisua Khrista mi pêk zoina rangin chu ki ringna
khom hi itên be mu-ung. 25 “Masikin riet roi,
nin rêngin Pathien Rêngram thurchi misîra
kên vâkna ngâi ngei hin atûn renga chu mi
mu khâi no tu nui, ti ki riet. 26 Mapêna an
mang nin om duoi le khom kei chu ko jôk ani
ti avien hin nangni ki min riet. 27 Pathien
neinun khîn murdi anrêngin nin lâia misîr
inrîng mu ung. 28 Masikin Pathien koiindang, a
Nâipasal thina sika ama ta ranga a sin chunga
belripungei chang ungla, nangni le belripâl
Ratha Inthiengin nangni a min kolna ngei satna
rang zong roi. 29 Ku nûk le chu melang ichi om
ngei nin lâia hong lût an ta, belripâl hôih noni
ngei ti ki riet. 30 Nin pâla mi senkhat khomin
iempungei an tieng an tuong theina rangin
milak an ril zora la tung atih. 31 Hanchu sûn,
jân mitrithi tâkpumin kum thum piel mitin
nangni ki minchu hah riettitin sing thei roi. 32
“Atûn hin Pathien donsûina le moroina chonga
nangni ka bânga ama han nangni a sin minlien
theia, Pathien'n a mingei ta ranga a khâm
satvurna hah nangni a pêk thei. 33 Tute sumdâr
khom, rângkachak khom, sil le bom khom ôi
ngâi mu-ung. 34 Ku kutngei lehin keima le ka
champuingei anâng murdi asuo ngâi ti nangni
rengin nin rieta. 35 Lamtina sintho ranak songin
le Pumapa Jisua'n, ‘Lâk nêkin pêk râisânna aom
uol’ a ti hah riettitin râtloingei ei san rang ani
ti nangni ki min mu ngâi,” a tia. 36 Paul'n ha
chong hah a ti suole chu, khûkinbilin an rêngin
chubai a thopui ngeia. 37 He hoiin an mathân
zoia, anrêngin an chapa Paul hah an kuoa an
tuma. 38 A mêl an mu nôk khâi loi rang chong
Paul'n a misîr pe ngei hah an rangâi sietna

bitak ani. Masuole chu rukuong dênin an juong
thak zoi.

21 Anni ngei le kin insen suole chu rukuong
leh kin se pata Cos kin tunga anangtûka
Rhodes kin tunga, tuihuol kin tung nôka ma
renga hah Patara kin tung nôka. **2** Ma mun han
rukuong inkhat Phonicia tienga se rang kin
mua, mahan kin chuonga kin se nôk kelena.
3 Cyprus tuihuol ânlangna mun ten kin va
phâk lehan Cyprus hah voi tieng kin mâka
Syria tieng kin sea Tyre chu neinun an musum
sikin kin chuma. **4** Ma mun han iempungei
senkhat kin va mua an kôm sûn sari nikhuo
kin châma, anni ngei han Ratha Inthieng rilin
Paul hah Jerusalema se loi rangin an khapa. **5**
Hannirese, sûn sari ahek suole chu ha renga hah
kin jôka kin se nôka iempungeiin an lômnungei
le an nâingei le tuikôl tena min juong thaka
ma mun han khûkinbilin chubai kin thoa. **6**
Masuole chu chonghoiin inkhat le inkhat kin
insena rukuonga kin chuonga anni ngei chu
in tieng an kîr nôk zoi. **7** Rukuong leh kin se
pata Tyre renga Tolemais kin tunga iempungei
chibai kin pêka mahan sûn khat an kôm kin
châma. **8** Anangtûka chu kin se nôka Caesarea
kin tunga mahan Thurchi Sa misîrpu Philip
ina kin tunga, Philip hah Jerusalema sanpu
ânthang sari ngei lâia inkhat hah alei ni. **9**
Ama han nâi dôngmate inneiloi minli a dôna
anni ngei han Pathien thurchi an misîr ngâia.
10 Mahan sûn tamtak nikhuo kin châma ha
nikhuo kin châm sûng han Judea ram renga
dêipu a riming Agabus a juonga. **11** Kin kôm a
honga Paul a kongkhitngei hah a lâka, a kengei
a kutngei athenin a khita masuole chu kin kôm
hi anghin a tia, “Jerusalema, Judangei hi anga
kongkhit a dônpu tak hi, hi angtak hin khit
an ta, Jentailngei kuta an pêk rang ti hi Ratha
Inthiengin mi ril sai ke ani,” a tia. **12** Ha thurchi
hah kin riet lechu keini le ma khuoa omngei han
Paul hah Jerusalema se loi rang kin tipe tita. **13**
Hannirese Paul han kin kôm, “Khoimo nin tho,
ma angdôr hih nin chap, ku mulung nin khoi
hi? Pumapa Jisua sikin Jerusalema khit rang vai
hi kên phal nimaka, thi rang ten khom kên phal
ke,” a tia. **14** Methêm theijât ani khâiloi sikin,
“Pumapa ti lam tak nirese,” kin tia, kin mojôk
zoi. **15** Masuole chu, kin insiema Jerusalem
tienga se rangin kin jôk zoi. **16** Caeserea khuo
renga ruoisi senkhat ngeiin min jûia, anni ngei
lâia mi inkhat a riming Mnason, ruoisi masa
ngei lâia mi Cyprus tuihuola om ngâi ama han
kin tungna rang ina mi sepui zoi. **17** Jerusalem
kin tungin chu iempungeiin râisântakin min lei
dona. **18** Anangtûka chu Paul'n Jacob ina mi
sepuia ma mun han koiindang upangei murdi
khom an oma. **19** Anni ngei hah Paul'n chibai
a pêk suole chu Pathien'n a ranak a minsila
Jentailngei lâia sin a tho lam ngei hah anrêngin
a misîr pe ngeia. **20** Ha thurchi hah an rietin
chu anrêngin Pathien an minpâka, Hanchu Paul
kôm, “Sungsuokpa, Judangei lâia iempungei
tamlam le Balama an inpêk lam ngei nu mua. **21**
Nangman Jentailngei rama Juda omngei murdi
kôm, Moses balam nûksonga an nâingei sertan
khâiloi rang le Juda balam jûi khâiloi rang ni
minchu ngâi ti mîn an rila. **22** No hong tung ti
laka hi an riet ngêt rang ania, kho angin mo ei
tho rang? **23** Masikin chong nang kin be lam
angtakin tho roh, chonginkhâmna lei dôn sai
mi pasal minli an oma. **24** Anni ngei hah tuong
inla, an kôm nang khom inthieng inla an sam
epna man hah nangman pêk roh, male chu
mingei murdi'n nu thurchi an lei misîr ha dik
mak ti hong riet thei an tih, nangma ke Moses
balam ajûi mindik ti hong riet kelen an tih. **25**
Jentailngei lâia iempungei rangin chu, mirmil
biekna sâ inthiengloi ngei, sâ alei thi sai ngei,
ha renga athi ngei sâkloi rang le, hur inditna
ngei khoma inthieng rang ani tiin lekha'n ei
roijêk ei min riet zoi,” an tia. **26** Masikin Paul'n
anangtûka chu pasal minli ngei hah a tuonga
an kôm ama khom ânthienga Pathien Biekina
an lûta, inthiengna nikhuo ahek suomân chu
inbôlna rang sângei pêk thei ni noni tiin ochai'n
a lei ril ira. **27** Aniatachu sûn sari ahek suo vâng
dôrin Asia rama Judangei Paul hah Biekina an
mua lokongei an misieta Paul hah an sûra. **28** An
hêtsana, “Israel mingei mi san roi, ma miriem
hih ramtina mingei murdi kôm, Israel mingei
Moses Balamngei ma Biekin ngei hi a rilminsiet
bang ngâipu hah ani, atûn reng hin khom ma
Biekina hin Jentailngei a hong tuonga ma Biekin
hih a min nim,” an tia. **29** (Ma anga an tina
chu moton han khopuilien sûnga Ephesus'a
renga Trophimus hah Paul kôm an mua, Biekin
sûnga a tuong nîng atih, tiin an iem sikin). **30** A
khopuilien pumpui an injêl sabak zoia lokongei
hah an tama, Paul ha an sûra Biekin renga an
mojôk paia Biekin ngei an khâr kelen zoia. **31**
Paul hah that rang an ti lâitakin Jerusalema

mingei murdi an injêl ti Rom râlmi ulientak
kôm an hong rila. 32 Masuole chu, râlmi pâl
ulientakpu han râlmi ulienngei le râlmingei
hah a tuonga lokongei tieng an tân kelena,
lokongei han, râlmi ulientak le râlmingei ha an
mu lechu Paul an lei jêm hah an inngama. 33
Hanchu, râlmi ulientak han a kôm a hong nâia,
Paul hah a sûra a kuta zingjirûi inik a minbun
kelena, masuole chu lokongei kôm han tumo
ani le imo a tho minchâi a rekela. 34 Lokongei
an chong inruol khâi maka, pâl dadangin an
chong hah ahong om zoia, lokongei an hêtsan
rei sikin khoite mindik thei maka Paul hah
kulpuia minlût rangin chong a pêka. 35 Paul
hah kalbi a phâk vâng dôr an tuonga, lokongei
an pût rei sikin râlmingei han a domin an dom
paia. 36 Lokongei han "That roi" tia hêtsan
chungin an jûi ngei bang. 37 Hanchu, Paul han
kulpui an minlût rangto han, râlmi ulientak
kôm han "No kôm chong imakhat ti thei ning
mo?" a tia. Râlmi ulientak han, "Greek chong ni
riet mo?" 38 "Tiena misaloi mi thata isâng minli
ramchâr tienga tuong, Egypt mi hah nimak che
mo?" a tia. 39 Paul'n "Juda, Cilicia rama Tarsus
khopuiliena suok ki nia, khuo kâm omtak mi ki
ni, rangâihoitakin lokongei makunga hin chong
thei rangin ni phal roh," a tia. 40 Male chu
râlmi ulientak han chong thei rangin phalna a
pêka Paul hah indingna mun han a vândinga,
lokongei hah dâirek rangin kut a jâpa lokongei
rahang adâi lehan Hebrew chongin a chonga:

22 "Ka champui Isrealngei ki dikna thurchi
nin kôm ki ril hih rangâi roi!" a tia. 2
Hebrew chongin a chong ti an riet lechu an
dâirek uol zoia Paul'n a ti banga. 3 Hanchu
Paul'n, "Juda ki ni, Cilicia rama Tarsus khuoa
suok ki ni, hannirese Jerusalema Gamaliel
minchuna hong seilien ki nia, ei richibulngei
anga balam inngartaka lei inchu ki ni. Aviensûn
hin nangni ngei angtaka Pathien tienga theidôra
inpêk ke lei ni. 4 Hi Lampui lei jûingei hih that
rang dôra lei pûta ku nuom lei lo ngâi ki ni,
pasal nupang ku sûra intâng ina lei khum ngâi
ki ni. 5 Ochai Inlalngei le Roijêkpungei murdi'n
ko chong hih adik ti nangni ril thei an tih, an
kôm renga Damascus taka Juda champuingei
sûrna rang lekha ka mana, masikin ma khuo
mingei hah sûra dûkmintonga zingjirûi leh
khita Jerusalema hong tuong ranga se ki nia. 6
"Hanchu ke sea, Damascus khuo kôl kin phâk le
sûnchimripa inningloi rengin invân renga vârin
mi juong êla. 7 Hanchu nuoia kên leta, chong ki
rieta, 'Sual, Sual ithomo dûk mi ni mintonga?'
a tia. 8 Keiman, 'Pumapa Tumo ni ni?' tiin ke
rekela, ama han ko kôm, 'Keima Nazareth Jisua,
dûk ni mintong ngâipu hah ki ni,' a tia. 9 Ko
kôla miriemngei han vâr chu an mua, hannirese
ko kôma chong juong tung hah chu riet mak
ngei. 10 Keiman 'Pumapa imo ko tho rang?' ki
tia, Pumapa han ko kôm 'Inthoi inla Damascus
khuo lût roh, mahan Pathien'n no tho rang
ngei murdi nang lei ril atih' a tia. 11 Avâr hah
avâr rai sikin ki mitngei khom afinga, masikin
ka champuingei han ku kutin min keiruoia
Damascus khuoa kin lût zoi. 12 "Ma khopuilien
han mi inkhat a riming Ananias, Pathien biek
mi le balam lei jûi ngâi a oma, mataka Juda
omngei murdi'n an mirit sabaka. 13 Ama hah
ko kôm a honga, ko kôla ândinga, Lâibung Saul
hong mu thei ta roh, mi tia. Ma zora tak han
ko hong muthei nôk zoia, ama hah ko hong
ena. 14 Ama han, ei richibulngei Pathien lungdo
ngei riet rang le mi diktak fîrlâm hah mua, a
chongbâingei riet rangin nang a thang ani. 15
Nu mu le ni riet ngei angtak han mi murdi
chunga rietpuipu na la ni rang sikin. 16 Atûn
reng, hi hin khoi mo na la ôt bang? Inthoi
inla, baptisma chang inla ni sietnangei rusûk
minsâina rangin a kôm chubaitho ta roh, a tia.
17 "Jerusalem tieng ki kîr nôka, Biekina Pathien
kôm chubai ko tho lâiin inlârnân, 18 Mahan
Pumapa ku mua, ko kôm, 'Inrangin Jerusalem
mâk roh, ku thurchi ni misîr rang, hi muna
mingeiin an modôm loi rang sikin' a tia. 19
Hanchu keiman, 'Pumapa, synagog murdi ngei
lûta nang iempungei lei sûra lei jêm ngâipu hah
ki ni tiin min riet let kêng alei ni. 20 Male no
chong rietpuipu Stephan an that zora han khom
ko oma, an that rang hah asa lei ti puipu le ama
that ngei an puonngei lei dar pepu hah ki ni,' ki
tia. 21 Pumapa'n, 'Se roh, alataka Jentailngei
kôm nang fîr ki tih,'" a tia. 22 Hanchu, ha
thurchi ten hah an rangâia, masuole chu rôl
inringtakin an inieka minboi pai roi! That roi! a
ring rangin chuk mak an tia. 23 Anrêngin an
inieka an puonngei an vôka, pildi invân tieng
an vôra. 24 Hanchu Rom râlmi ulientakpu han
Paul hah rukulpui sûng tieng ruoi rangin chong
a pêka, a chunga ma angdôra an hêtsana abi
riet theina rangin jêm pumin rekel tit rangin
a ti pe ngeia. 25 Hannirese jêm ranga an khit

suole chu, Paul'n a kôma inding râlmi razakhat
ruoipu kôm han, “Rom mi adik loina khoite
boi hih jêm rangin balam ani mo?” a tipea.
26 Râlmi razakhat ruoipu han ha chong hah a
rietin chu, râlmi ulientak kôm a sea. “Khoimo
tho rang nin ti hi? Ma miriem hih Rom mi ke
ani” a tipea. 27 Masuole chu, râlmi ulientakpu
hah Paul kôm a sea, “Rom mi ni ni mo, mi
ril roh!” tiin a rekela, Paul'n “Ki ni,” a tiin a
thuona. 28 Râlmi ulientakpu han “Kei chu Rom
mi changna rang hin sum tamtak ka thâm ok,”
a tia, Aniatachu Paul'n kei chu “Rom mi nisai
piela juonzir ki ni,” tiin athuona. 29 Voikhat
rengin, Paul kôma chong rekel rang dônpu ngei
murdi khom an rot let zoia. Râlmi ulientak ha
khom Paul hah Rom mi ani ti a riet lechu asân
a chi zoi, moton han Paul ha zingjirûi leh a
lei thung zoi sikin. 30 Hanchu, anangtûka chu
râlmi ulien han, Judangei itho sikin mo Paul an
nônna riet rang a nuom sikin, a zingjirûi khitna
an sût pea, ochaisingei le roijêkpungei murdi
lei intûp rangin chong a pêka, masuole chu
Paul ha a tuonga an makunga a minding zoi.

23 Paul'n roijêkpungei hah a en ngita, “Ka
champui Isrealngei aviensûn ten hin
Pathien mâkunga sielesarietna diktak dônin ko
tho rang ngei murdi ko hong tho ani,” a tia. 2
Ochai Inlaltak Ananias han, Paul kôma inding
ngei kôm han Paul hah a bâikuo bên pe roi,
a ti pe ngeia. 3 Paul'n a kôm, “Nangma, bang
rusûk minchekpu Pathien'n nang bên atih, a
tia. Mahan nên sunga Balam anga roijêk rangin
nên sunga balam khêlin mi min bên rang ni
ti mo!” a tipea. 4 Paul kôm inding ngei han,
Paul kôm han “Pathien Ochai Inlaltak khom jâ
loiin khoi ithomo no ngo,” an tia. 5 Paul'n “Ka
champuingei Ochai Inlaltak ani ti ki riet loi sika
kêng, Pathien lekhabu'n ‘Ni mi, roijêkpungei
chunga chong saloi ni ti rang nimak ati,’” a tia.
6 Paul'n Sadduceengei senkhat, Pharisee ngei
senkhat le anni ti a riet lechu, roijêkpungei
lâia han inringtakin “Ka champui Isrealngei
keima Pharisee ki ni, Pharisee nâipasal ki ni,
keiman mithi inthoinôkna aom ti sabeina ko
dôn sikin ma angtaka intakna ko om ani,” a ti
pe ngeia. 7 Maha a ti suole chu, Pharisee ngei le
Sadduceengei bâiinkhamin pâl inikin an insena.
8 (Sadduceengeiin chu mithi inthoinôkna reng
om mak, vântîrtonngei, rathangei ommak,
aniatachu Pharisee ngeiin chu anin thumin an
iem sikin.) 9 Hanchu an iniek hah ânring uola,
Pharisee tienga Balam minchupungei senkhat
an indinga asân an makhala, “Hi miriem hih a
tho minchâina khoite mu mak me, vântîrton le
ratha'n a chongpui tatak khom nisenla khoimo
asiet?” an tia. 10 Hanchu asân an inkhal sikin
Paul hah khêr nôinek ni ngei tiin râlmi ulientak
han a chia, râlmingei hah lokongei lâia han
juong sea, Paul hah hong tuonga kulpui sûng
tieng tuong pai rangin chong a pêka. 11 Mani
jân han Pumapa hah, Paul kôm a juon dinga, a
kôm, “Chi no roh! Jerusalema ko chong ni min
riet angdên han Rom khopuia khom ko chong la
min riet nôk ni tih,” a tipea. 12 Anangtûk jînga
chu Juda senkhatngei an intûpkhôma, huongvâr
an sina Paul an that mân chu ite sâkloi rang
nêkloi rang tiin khomâk an insâma. 13 Ma anga
tho ngei hi mi sômminli nêkin an tama. 14
Hanchu anni ngei hah ochaisingei le upangei
kôm an sea, “Paul kin that mân chu ite sâkloi
rang nêkloi rangin khomâk kin insâm ke ani
zoi. 15 Masikin atûn hin, nangnin roijêkpungei
le a roi asa uola jêk rang angin Paul hi nin kôm
juong tuong rangin Rom râlmi ulientak kôm
chong hong pêk roi, nin kôm a juong tung mân
khom lei that rangin kin insiem suo ke ani zoi,”
an tia. 16 Hannirese ma thurchingei hah Paul a
tupa'n a lei rieta, kulpui sûnga a va lûta, Paul
a va rîla. 17 Hanchu Paul han râlmi razakhat
ruoipu inkhat a koia, “Hi ruotharte hi râlmi
ulientak kôm tuong roh, râlmi ulientak kôma
chong khat ril rang a dôn,” a tipea. 18 Râlmi
ulientakpu kôm a tuonga, “Intâng ina ompu
Paul han mi koia hi ruotharte hi no kôm hong
thak rangin mi tia, no kôm hin chong inkhat
ril rang a dôn tiin chong mi be sa,” a tia. 19
Râlmi ulientak han a kut a sûra, mun ânkilna
uola a tuonga “Imo mi ril rang no dôn,” tiin
a rekela. 20 Ama han, “Juda rachamneipungei
Paul a roi hi adik uola jêk rang tiin nangtûka
roijêkpungei kôma tuong rang minlêmin nang
an hong zong rang ani. 21 Hannirese an chong
lei don no roh, an lâia mi sômminli nêka tam
uolin Paul an that mân chu ite sâkloi rang
nêkloi rang tiin chong an inkhâm, atûn hin that
rangin an insiem chak kêng ani zoi no chong
vai ke an ngâk,” a tipea. 22 Râlmi ulientak han,
“Hi thurchi hi ko kôma ni misîr pêna chu tute
kôm misîr khâi no roh,” tiin chong a bea. Male
ruotharte hah a min se zoi. 23 Hanchu, “Râlmi
razanik ruoipu inik a kôia, avien jân, dârkuo

dôrin Caesarea se rangin râlmi razanik le, sakor
chung chuong thei sômsari le isei a chôi râlmi
razanik insiem roi, 24 Mapêna han Felix kôm a
tung ngêt theina rangin, Paul a chuongna rang
sakorngei khom mintuo pe sa rangin chong a
be sa zoi." 25 Male Râlmi ulienpu han, hi anghin
lekhamuthuon a mizieka. 26 "Claudius Lysias
Râiôt jâ omtak Felix: chibai a pêk. 27 Hi miriem
hih Judangei an sûra, that rang an ti lâitakin
ka râlmingei juong kêlsuo rangin ke sea, Rom
mi ani ti ki riet sikin ko hong sanminjôka.
28 An nônna bi riet rang ku nuom sikin, an
roijêkpungei kôm khom ku tuonga. 29 Anni an
balama a lekti sikin an nôn pai ani ti ki rieta,
hannirese thi rak rang dôr le intâng ina omna
rang dôr ite minchâi mak. 30 Male Judangei that
rangin an pût tit ti min rîla, masikin no kôm ku
juongtîr kelen ani. A nônpungei khom a thurchi
misîr rang a nônpungei murdi chu no kôm
hong misîr rangin chong ke pêk ngei," a tia.
31 Hanchu râlmingeiin a chongpêk angin Paul
hah an tuonga mani jân han Antipatris khuo
an tungpuia. 32 Anangtûka chu râlmi kea se
ngei hah chu rukulpui tieng an kîr nôka, sakor
chunga chuong mingei vai hah Paul sepui tit
rangin an oma. 33 Hanchu Caesarea an tuonga,
Râiôt kôm lekha hah an pêka, male Paul ha
khom a kuta an bang kelena. 34 Râiôt'n lekha
hah a pore suole chu Paul omna ram a rekela,
Cililia ram mi ani ti a riet lechu a kôm, 35
"Nang nônpungei an juong tung lehan no roi
hih keiman rangâi ki tih," a tipea. Hanchu Paul
hah râiôt omna munpuia han dara vêng bang
rangin chong a pêk ngeia.

24 Sûn rangnga suole Ochai Inlaltak Ananias
hah upangei senkhat le balamtheipu a
riming Tertullas ngei le Ceasarea khuoa an sea.
Felix makunga an vânlanga male Paul an nônna
roi hah an va rila. 2 Hanchu Paul hah an koi
lûta, male Tertullus'n hi anghin an nônna roi a
hong misîr phuta: "Nasa sabak na! No roijêk
theina jârin inngêi takin zora sôtak kin om ngâi
sik le kin ram sana rang sinsiem anângngei
murdi khom nangman mi ni thop sikin. 3 Kho
zora khoma, kho muna khom râisântakin kin
om ngâi. 4 No zora minchâi ok rang hi jôt mu
ung han khom nu nunhoina sikin ko chong
bongkik hi mi lei rangâi pe rangin nang ko
hong ngên. 5 Ma miriem hin asân mi min jêla;
muntina Judangei lâia injêlnangei a musuok
phuta Nazareth pâla ruoipu inkhat ani ti kin
riet. 6 Pathien Biekin min nim rangin a tho
ngâi sikin kin lei sûr ania, kin balam angin
a roi hih jêk kin nuoma. 7 Hannisenla, râlmi
ulientak Lysias a honga, male rangrât rengin
kin kôm renga a tuonga. 8 Ama nônpungei
khom na makunga inlang rangin chong a pêk
sa, nangma reng khomin rekel inla, kin nônna
bi ngei hi ama renga khom hin riet thei ni tih,"
a tia. 9 Judangei khomin an nônna an lei thopa
ma ngei murdi hah adik kêng an lei tia. 10
Masuole chu râiôt'n Paul hah chong rangin kut
jâpin a kôia, Paul'n, "Kum tamtak hi jât nget
chunga roijêkpu ne lei ni ti ki riet sikin asân ka
râiasâna, râisântakin na makunga hin ki dikna
thurchi ki misîr rang ani, a tia. 11 Jerusalema
Pathien biek rangin ko hong se ni renga hi
sûn sômleinik pên lani nonih ti nangma rengin
riet thei ni tih. 12 Pathien Biekina tute kên
khal puina omak, Synagogngeia le khopuiliena,
kho mun khoma, Mipuingei saloi tho ranga
ki misietna Judangei mu mak ngei. 13 Atûna
no kôma min juong nônna hi khom inthâr
takin misîr thei no ni ngei. 14 Nikhomrese hi
chong hih no kôm muphuong ki tih: Anni ngeiin
minchuna dikloi an lei ti ngâi lam dang tieng
ei richibulngei Pathien ke lei jûia, hannirese
Moses Balama lênziek le dêipungei lekhabungei
murdi chu ke lei iem ani. 15 Keima khom anni
ngei angin Pathiena sabeina ko dôn, mi murdi
ngei, midik le dikloi, thina renga inthoinôkna
ngeia. 16 Masikin Pathien le miriem makunga
hin sielesarietna diktak hih kho zora khom
dôn tit rang hih ke lei nuom tak ani. 17 "Kum
tamtak Jerusalem ka mâk suo nûkin, ka jât
mingei rang sum le inbôlnangei pêk rangin ke
sea. 18 Ma zora han inthiengna ko dôn suole
Biekina min mua, ma zora han mipuingei khom
ommak ngeia ite rahang a rât khom om mak.
19 Hannirese, Asia rama Judangei senkhatngei
mahan an oma; anni ngei han min nônna
thurchi hin imo misîr rang an dônin chu, no
kôm hin juong misîr rese ngei. 20 Nônchu ma
muna mingei hin roijêkpungei makunga kên
ding zora han imo ki minchâina an man misîr
rese ngei. 21 Hi neinun inkhat an makunga kên
ding lâia ki ti telloiin chu: 'Mithi inthoinôkna
aom tiin iemna ko dôn ti hi aviensûn ten hin
hi angtaka dûktonga ko omna chu ani.'" a tia.
22 Hanchu Felix hah, ma roi hah asadima lei
min riet ani sikin, roijêkna hah a minngama,

“Râlmi ulientak Lysias a juong tung tena nin
roi hi la jêk rong,” a ti pe ngeia. 23 Hanchu
Paul a rungpu ulientak kôm han asadima enkôl
rangin chong a pêka, aniatachu alekti mojôk
rangin le a malngei anângngei pêk thei rangin
phalna a pêka. 24 Sûn idôr mini suole Felix le
a lômnu Drusilla, Juda nupang leh an honga.
Paul hah an kôia Jisua Khrista taksônna roia
an chonga, a thurchi hah an rangâia. 25 Paul'n
dikna ngei, indĩnna, male roijêk nikhuo ahong
tung rang ngei, a misîr pea anĩnchu Felix han
asân a chia, “Atûn chu ne se thei zoi. Zora
ka man tika nang koi nôk ki tih,” a tipea. 26
Ma zoratak han Paul'n sum mi pêk duoi mo ti
sabeina a dôna; masika han a kôia a chongpui
bang ngâi ani. 27 Kum inik dôr a vunsuo lechu,
Porcius Festus, Felix hah râiôt'n a thûl zoia.
Felix han Judangei modômna man rang a nuom
sikin Paul ha intâng ina a mâk chiena.

25 Hanchu Festus'n ha ramhuol hah a
tunga, sûnthum suole chu Caesarea renga
Jerusalema a sea. 2 Mahan ochaisingei le Juda
ruoipungeiin Paul hah an hong tuonga an
nônna Festus kôm han an ngêna 3 an nuomna
thope ngeia Paul hah Jerusalema hong tuong
rangin, asikchu lampuia lei that rang an bôk
sikin. 4 Festus a thuona, “Paul hi Caesarea
intâng ina lei dar ania male keima khom mason
se nôk lei rang ki ni. 5 Nin ruoipungei Caesarea
tena mi jûi senla ngei ma miriem hah a tho lei
minchâina aomin chu juong nôn rese ngei,” a
tia. 6 Festus hah sûn riet mini, sûn sôm mini,
anni ngei leh ala châma male Caesarea tieng a
se zoi. Anangtûka chu roijêkna ânsunga Paul
hah hong tuong rangin chong a pêka. 7 Paul hah
a hong tung lechu a kôm han Jerusalem renga
juong Judangei hah a rihîla an indinga an nônna
thurchi tamtak an misîra, minthârna man mak
ngei. 8 Aniatachu Paul han athenin ânrunga:
“Judangei balam roia, Biekin roia nônchu Caesar
chunga khom ite minchâiin doina lei tho mu-
ung,” a tia. 9 Hannirese Festus han Judangei
modômna man rang a nuomna, masikin Paul
kôm han a rekela, “Jerusalema sea, ka makunga
nang an nônna ngei hih khi taka hôn jêk rang
nu nuom mo?” a tia. 10 Paul'n, “Caesar roijêkna
makunga ko roi an jêkna muna jêk pea om
rang piela inding ki ni. Judangei chunga ite
minchâina dôn mu ung ti nangma khom ni riet
sai ania. 11 Balam ki minchâia, thi rang dôrin
minchâina ko dôn anĩn chu, thi rang khomin
kên phal. Hannirese min nônna ngei hi adikloi
anin chu tutên an kôm mi pêk thei no ni ngei
Caesar kôm tung ki tih,” a tia. 12 Hanchu Festus
roijêkpungei, a chongpui suole chu, “Caesar
kôm tung rang nu nuom lam angtakin tung ni
tih,” a tia. 13 Sûn idôr mini avun suole chu Rêng
Agrippa le Bernice Caesarea an hong tunga
Festus mirit an pêka. 14 Sûn tamtak an om
nûkin, Festus'n Paul thurchi ngei hah Rêng
kôm han a misîr pea Felix han mi inkhat intâng
ina hin a mâka. 15 Jerusalema ke sea han, Juda
Ochaisingei le Juda ruoipungeiin asân an lei
nônna dikloi minchang ngêt rangin ko kôm
an ngêna. 16 Aniatachu hi anghin ki tipe ngei,
“An nônpu le a nônpungei mâi intongin, an
nônpu han an nônna roia han a dikna thurchi
misîr rang a riet khâi noa, dikloi ani ti ânlang
mân chu mojôk rang hih Rom mingei balam
nimak. 17 Mahin an juong tung suo nûkin zora
sôtloiin anangtûka roijêkna taka kên sunga,
ama hah hong tuong rangin chong ke pêka. 18
A nônpungei hah an indinga, aniatachu Paul
chunga han ma dôra dikloina khoite an misîr
angin riet mu-ung. 19 An inkhalnangei senkhat
ha chu sakhuo roia ania mi inkhat a riming Jisua
an ti, ama hah a thia; aniatachu Paul'n ama
hah aring nôk a tia. 20 Keiman chu ma thurchi
ngei ha chu a jêkna chang khom riet mu-ung,
masikin keiman Paul ke rekela Jerusalema a
sea mahan ajêk rangin nu nuom mo? tiin ke
rekela. 21 Aniatachu Paul han Caesar jêk pe
rangin a ngên sikin, ki min se thei mân chu
lei donsûi rangin chong ke pêk ngei ani,” a
tia. 22 Agrippa han Festus kôm, “Kei khom ma
miriem hah a chong rangâi rang ku nuom,” a
tia. Festus'n “Nangtûka rangâi ni tih,” tiin a
thuona. 23 Anangtûka chu Agrippa le Bernice
han inlal takin mipuingei intûpna an va lûta,
râlmi ulienngei le khopuilien sûnga ulienngei
khom an oma. Hanchu Festus chongpêkin Paul
an hong tuonga. 24 Festus han, “Rêng Agrippa le
kin kôma omngei murdi, hi mi hih nin mu ania,
Judangei murdi'n hi taka omngei le Jerusalema
omngei murdi'n ko kôm an juong nônna min
ring khâiloi rangin an in-iek. 25 Hannisenla
thina rang dôr ite tho minchâina dôn mak ti ki
rieta. Aniatachu ama'n Ceasar kôm tung rang a
nuom sikin tĩr rangin ki ti ani. 26 Aniatachu,
a thurchi hi Ceasar kôm ki miziek rang hi
ânthârin riet mu-ung, masikin nin kôm ko hong

tuong ani hi, Rêng Agrippa nangma kôm hin ani
uol, a chungroi nin phuol suole, a miziek rang
imakhat ko dôn thei rang. 27 Asikchu mi intâng
ina om, an nônna bi inthârlaka ril loia tîr rang
chu keima rangin omzie boi aphuo rang," a tia.

26 Agrippa'n Paul kôma, "Ni dikna thurchi
misîr thei rangin phal ni nih," a tipea.
Paul'n a kut a phara a dikna thurchi, hi anghin
a misîra: 2 "Rêng Agrippa! Judangei min nônna
murdia ki dikna thurchi avien hin no kôm ki
misîr rang sikin asân ka râlvân asa okin ki riet, 3
mahin, Judangei balam le ânjêlna omngei murdi
ni riet minthâr sikin rangâihoitakin ko chong
hi ni lei rangâi pe rangin nang ko hong ngên
ani. 4 "Judangei murdi'n nâipang ka chang lâia
ko omlam le ku nunchan, motona kin rama,
masuole Jerusalema khom an rêngin an riet. 5
An misîr nuom ngânin chu, ku thurchi hi aphut
renga an riet let, ei sakhuo tienga pâl inngartak
Pharisee ngei lâia ke lei omngei hah. 6 Male
atûn ei richibulngei kôm Pathien chong a lei
khâmsai hah sabeina sikin hima mun hin kên
ding ani. 7 Ma chonginkhâm sika han ei jât
sômleinik ngeiin sûn le jânin Pathien chubai
an lei mûk ngâi ani, male ma sabeina sika han
Pumapa, hima sikin kêng Judangei hin min nôn
ani. 8 Pathien'n mithi a kaithoi ngei thei ani,
tiin hi taka omngei hin ithomo nin iem theiloi?
9 "Keima nanâk khom hih Nazareth Jisua riming
doiin neinunngei murdi tho ngâi ke lei ni. 10
Maha Jerusalema ke lei tho ngâi. Ochaisingei
renga rachamneina ngei ka mana, male Pathien
mingei tamtak intângna ina ke lei khum ngâi;
male that rang an ti zora khomin, asa ke lei ti
pui ngei ngâi. 11 Synagogngeia khom voi tamtak
dûk ke lei mintong ngei ngâi, an taksônna ngei
min mâk rangin ke lei pût ngâia, ka takasi
rei sikin ram dang khopuilienngei khom ku
nunuom lo rangin ke se ngâi. 12 "Ma rang
sik piel han ochaisingei renga rachamneina le
phalna chôiin Damascus khuoa ke sea. 13 Pu
Mirit-omtak, lampuia ke se lâitak sûnchimripa,
O Rêngpa, invân renga juong vâr, nisa nêka
vâr uol hah, keima le ka champuingei revêla
hin ajuong êl ku mua. 14 Kin rêngin nuoia kin
inleta, male Hebrew chongin 'Saul, Saul! ithomo
nangman nu nunuom mini loa? Nangmananâk
kêng nang minna rang, serâtchalin a pumapa
tôkmola doiin athâi anghan' kêng ani rang.
15 Keiman, 'Puma tumo ni ni?' tiin ke rekela,
male Pumapa han, 'Keima hih Jisua, dûk ni
mintong bângpu hah ki ni, tiin a thuona. 16
Aniatachu, inthoi inla ne ke leh inding roh, ki
sinthopua nang phun rangin no kôm ku juong
inlâr ani. Avien sûna keima renga nu mu ngei
le sûnmoton tienga nang ki min mu rang ngei
murdi hi midangngei khom ril roh. 17 Israelngei
le Jentailngei renga nang kêlsuo ki tih, nang
ki tîrna rang ngei kôm renga. 18 An mitngei
minvâr pe ngei na ta, hanchu ijîng renga avâr
tieng hong inhei an ta, soitan kut renga Pathien
tieng hong inhei an tih, masikin ku chunga
taksônna an dôn sika an sietnangei ngâidam
an changna rang le Pathien mi thang ngei lâia
mun an manna rangin.' a tia. 19 "Male, Rêng
Agrippa, invân renga inlârna ku mu jômloiin
tho mu-ung. 20 Motontaka Damascus sûnga
male Jerusalem sûnga male chu Judea ram
murdi le Jentailngei lâia khom, an sietnangei
renga insîrin, male Pathien tieng an nin hei
zoi ti riet theina rangin thurchi ki misîr pe
ngâi ani. 21 Masik taka han hi Judangei Biekin
sûnga ko om han min sûra, male ma that rang
an pût ani. 22 Aniatachu avien sûnten hin
Pathien'n ni sana, male mi chîn le mi lien ngei
kôm indingin rietpuipu nina hih nin rêngin nin
kôm ka la misîr thei ani, ki ti ngâi ngei chu,
Moses le dêipungeiin la juong tung atih, an ti
bang ngâi hah ani: 23 Messiah han dûktong
ngêt a ta, male thina renga inthoinôk masatak
nîng atih, Sanminringna vâr thurchi Judangei
le Jentialngei kôm muphuong atih," a tia. 24 Ma
anghan, Paul'n a dikna thurchi a misîr lâitakin,
Festus hah a hong hêtsana, "Paul, na châng
ke ani zoi! nên chu mintam rei sikin na châng
zoi!" a tia. 25 Paul'n, châng mu-ung, Festus
mirit omtak hangvangin adiktak ki misîr ani.
26 Rêng Agrippa! hâitakin no kôm ko chong
thei, hi neinunngei chungroi hih ni riet sikin,
hi thurchi hih inkila tho nimaka a kôm hin
ite ip rang ommak ti ki riet mindik ani. 27
"Rêng Agrippa dêipungei ni iem mo? ni iem ti
ki riet ani!" 28 Agrippa han Paul kôm, ma zora
bongte sûng hin Khristien mi min chang rang
no bôk mini? a tia. 29 Paul'n, "zora bongtên mo,
aseiin mo, nangma vai nang ti mu unga, avien
sûna ko chong rangâi ngei murdi hih keima
anga om rangin Pathien kôm ke ngên bang
ngâi hi zingjirûi hi chu bun uol loi rangin!" tiin
athuona. 30 Hanchu Rêng, le Râiôt, le Bernice, le
adangngei murdi an inthoi leta, 31 Male an mâk

suole anni le anni a nin tia, “Hima miriem hin
a thina rang dôra le intângna ina khum rang
dôra minchâina dôn mak.” 32 Male Agrippa
han Festus kôm, “Hi miriem hin Caesar kôm
tung rangin lei inzong no rese chu, ma reng hin
mojôk thei rang piel ani,” a tia.

27 Italy taka rukuonga se rangin kin masat
lehan, Paul le intângna ina om senkhatngei
hah “Rom râlmi pâl” ulien Julius kuta an bang
ngeia. 2 Adramyttium renga rukuonga kin sea
Asia ramhuol sûnga rukuong inngamna mâk
rangin ânthoka male Aristarkus Macedonia
rama Thessalonika khuo mi kin kôm a oma.
3 Anangtûka chu Sidon kin tunga. Julius han
Paul hah lungkham a mua, male a malngei
vântongpui rangin phalna a pêka a nângngei
an lei pêk theina rangin. 4 Ma renga han kin se
nôka, male phâivuon anôk tieng mi hong sêm
sikin Cyprus tuihuola kâirêng omna tieng kin
se zoia. 5 Cilicia rama tuikhanglien kin rakâna
male Pamphylia le Lycia rama Myra kin hong
zoi. 6 Mahan râlmi ulien han rukuong inkhat
Alexandria renga hong Italy rama se rang a
mua, masikin mahan mi min chuong zoi. 7
Nikhuo tamtak thâmin jâm jâmin kin sea male
intak takin Cnidus khopuia kin tunga, phâivuo
han ma tieng han mi min se thei maka, masikin
kâirêng omna Crete tuihuol tieng asukin kin
sea, Cape Salmone kin tung zoi. 8 Tuipâng kin
vanâia male intak takin Rukuong Inngamna Hoi,
an ti hah kin hong tunga, Lasea khopui renga
hah labâk mak. 9 Mahan nikhuo tamtak kin min
hek zoi sikin rukuong dêna se nôk rang hah chi
a oma, Ratanna Nikhuo alei vun zoia, Masikin
Paul'n hima rilna hih a pêk ngeia. 10 “Miriem
ngei, atûn renga ei mântieng hi chu asân chi
aom ti ku mua, sietna le inmangna lientak
rukuong le a neinunngei chunga le ei ringna
khom ânmang thei.” 11 Aniatachu râlmi ulienpu
han Paul chong jôm nêkin rukuonga ulienpu le
rukuong pumangei chong a mindon ngei uola.
12 Rukuong inngamna hah phalbia omna rangin
asaloi sikin mi tam uolin an omna renga sea,
Phoenix an tung theia anin chu la tunga ma
muna han phalbi la min hek rangin a min sûka.
Phoenix chu Cret tuihuola rukuong inngamna
inkhat thang-mâr le sak-mâr maiinthak ani. 13
Thang phâivuo jâmin ahong lechu an mintuo
tak ha an tho thei rangin an bôka, thîrrûi ha a
kaisuoa Crete tuipâng tienga han nâi theidôra
nâiin an jâpa. 14 Aniatachu chomolte ani lechu
phâivuo râttak “Sak-sim” an ti ngâi hah tuihuol
renga ajuong sêma. 15 Rukuong hah ajuong
tokthapa, phâivuo mâithakin kin se thei khâiloi
tena chu pût khâi makme phâivuon rukuong
ha asemna titieng mi chôia. 16 Cauda tuihuol
saktieng kin khêl lechu kâirêng chîinte kin mana.
Mahan, intak takin, rukuong sûnga rukuong
chîinte hah kin kêlsuo theia. 17 An kêlsuo
nûkin insanna rûi lehan rukuong nuoitieng an
thunga an khitbela. Libya tuipânga sietsâia mi
nôngpai atih, ti an chi sikin puonjâr hah an
min nuoia, male phâivuon ajôtna titieng amin
sêma. 18 Phâivuo hah ala rât tit sikin anangtûka
chu neinun hah senkhat an vôr paia, 19 male
hatûknôka chu rukuonga mangruo neinunngei
ha an vôrpai nôka. 20 Nikhuo tamtak nisa,
ârsingei khom inlang khâiloiin phâivuopui râtin
ahong sêm tit sikin amongnataka chu ring
rang khomin in sabei khâi makmea. 21 Masuole
bunêk loia zora sôttak an om nûkin, Paul'n an
motona ândinga male, “Miriemngei, ko chong
hah nin rangâia Cret tuihuol renga ei juong
khâiloi nirese chu hi sietna le inmangna hi
tong loi rang ei nia. 22 Aniatachu atûn hin
nangni ke ngên ratha inngamtakin om roi! tute
nin ringna machân uol no tunui, rukuong hi
vai kêng machânin aom rang. 23 Ata ki nia,
a sin ki sin bang ngâipu Pathien vântîrton
inkhat jânin han ko kôm a juonga. 24 ‘Paul,
chi no roh! Caesar makunga lânding ngêt ni
tih. Male Pathien asatna sikin rukuonga na
champuingei ringna khom hôi pe ngei atih.’
25 Masikin miriem ngei rathângamtakin om
roi! Pathien ka sabei sikin mi juong ril angin
nîng atih. 26 Aniatachu kho tuihuol pânga
makhata mi chôi atih.” 27 Mediterranean
tuipuia jân sômleiminli phâivuopuiin mi chôi
suo nûkin, jânchimripa rukuongpungei hah
tânga suok thei rangin an mindona. 28 Masikin
anni ngei han tui minkhina le an minkhia
metres 40 ânthûka; chomolte suole chu ma
angdên han an thoa metres 30 an man nôka.
29 Kho lungkâra makhat mi juong nông nih
ti an chi sikin rukuong remei tieng thîrrûi
minli dôr an juong mathâka khuovâr rang
ngâklalin chubai an tho. 30 Hanchu rukuongpu
ngei han, rukuong renga rotpai rang an pûta;
rukuong chîinte hah tuia an mathâka, rukuong
moton tienga han thîrrûingei mathâk inlêmin
an thoa. 31 Aniatachu, Paul'n râlmi ulienpu

kôm le râlmingei kôm, “Rukuongpungei hah
rukuong chunga an om nônchu nin ring rangin
sabeina om mak,” a tia. 32 Masikin, râlmingei
han rukuong chînte rûi hah an âtsata, an min
se zoi. 33 Khuo ahong vâr vângin, Paul'n, bunêk
rangin a ngên ngeia: “Aviensûn ten hin sûn
sômleiminli nin ngâkna ani zoia, male madôr
zora sôt hi khoite sâkloi nêkloia nin om ani zoi.
34 Bunêk rangin nangni ke ngên, nin ring theina
rangin. Nin lua samsang inkhat luo inmang
no nih” a tia. 35 Mahi a ti suole, Paul'n vâipôl
senkhat a lâka anrênga makunga han Pathien
kôm râisânchong a rila, a khoia an sâk phut zoi.
36 Anni ngei khom han an ratha ânngama an
rêngin bu an nêk zoi. 37 Rukuonga miriem hah
kin rêngin 276 kin ni. 38 Mitinin an khop dôr an
nêk suole chu rukuong hah ajâng theina rangin
bungei hah tuikhangliena an vôrpai zoi. 39 Khuo
ahong vârin chu, rukuongpungei han kho mun
mini rietthei mak ngeia, aniatachu, tui inkilna
mun inkhat sietsâibil an mua, anithei nisenla
chu ma mun han rukuong hah tâng makhâi ngêt
rang an pûta. 40 Masika han thîrrûingei hah an
âtsata, male tuikhangliena han an minngima,
an jâpna thîrrûingei khom madên han an sûta,
mântieng puon an mazara phâivuon ajôtna
titieng atuong thei rang lam takin an min sânga
sietsâibil an va muna tieng han an pan zoia.
41 Aniatachu tuisou inik inchunna taka kin
lûta rukuong lu han tâng ava sika rukuong lu
hah singinsa thei khâiloiin ân-ôk tita, rukuong
remei tieng hah tuidârinsokin ahong suka akoi
zoi. 42 Intângna ina intâng ngei hah tui inlieiin
lei rot ni ngei ti sika han râlmingei han anrêngin
that let rang an mintuoa. 43 Aniatachu, râlmi
ulienpu han Paul hah mojôk rang a nuoma
masikin hima anga an tho hah a khap ngeia,
manêkin tui inliei thei ngei kai chu tui inlieia
tâng lei kâi rangin; 44 adangngei khom thingpêk
chunga aninônchu rukuong hârngei lehan tâng
lei kâi rangin chong a pêk ngeia. Ma anghan
kin rêngin damtakin tâng kin kâi zoi ani.

28 Damtakin tuipânga kin hong lehan, tuihuol
hah Malta ani ti kin riet zoi. 2 Ma rama
mingei hah keini rangin mal satak an lei nia. Ruo
ajuonga adâi sikin mei an thoa male kin rêngin
uôt rangin min modôm ani. 3 Paul han thing
pomkhat ava lâka meia a tuoa alum lehan murûl
ahong jôka Paul kut hah a muchuka a kher tita.
4 Ma rama mingei han Paul kuta murûl akâi hah
an mua, inkhat le inkhatin, “Ma miriempa hi mi
thatpu kêng ani ngêt rang, tuikhanglien renga
damin a hong jôka, aniatachu adika roijêkpu
han min ring no nih,” an tia. 5 Hannirese, Paul
han murûl hah mei lâia a hirthâk paia, khoite
tiriêk mak. 6 Anni ngei han chu inthing a ta,
aninônchu harenghan inletin a thi rang, ha an
ôta. Hannisenla zora sôtzan an ôt suole khoite
ati an mu loi lechu, an mindona hah an thûla,
“Paul hi pathien kêng ani duo!” an ti zoi. 7
Ma mun le inla bâkloi han ram alekti a oma
a puma chu, tuihuola an ruoipu lien a riming
Publius ani. Ama han mulunghoitakin mi lei
modôma sûnthum tena khuolmi kin chang ani.
8 Publius a pa hah jâlmun sûnga a oma, ritun le
êksen damloi ani. Paul hah khâltana ava sea,
chubai a thoa, a chunga a kutngei a minngama,
a mindam zoi. 9 Masuole chu, ma tuihuola
om damloi dangngei murdi an honga an dam
zoi. 10 Neinun ngâihoipêk tamtak min pêka,
male rukuonga kin se lehan, rukuonga kin om
sûnga kin nâng rang ngei hah rukuonga an
dar zoi. 11 Thânthum suole chu Alexandria
renga rukuong inkhat han kin sea, ariming
“Pathien Inphîr,” maha phalbia ma tuihuola alei
om sai ani. 12 Syracuse khopuilien kin tunga
male mahan sûnthum kin oma. 13 Ma renga
hah kin se nôka male Rhegium khopuilien kin
tunga. Anangtûka chu sim phâivuo ahonga,
sûnnik sûngin Puteoli khopui kin tung zoi. 14
Mahan iempungei senkhat kin mua an kôm sûn
sari nikhuo châm rangin min tia, masuole chu
Rom kin hong zoi. 15 Rom taka iempungei han
kin thurchi an rieta male alazan ten Appius
khopuingeia bazar lei Tung-in Inthum ten han
keini ngei leh intong rangin an honga. Paul'n a
mu ngei lechu, Pathien kôm râisânchong a rîla
mohôkna lientak ngei a man ani. 16 Rom kin
tung lechu, Paul hah a rungpu râlmi inkhat leh
atheivaia om rang an phal zoia. 17 Sûnthum
suole chu Paul'n khotuola Juda ruoipungei hah
intong rangin a koitûpa. An intûp suole, ama'n
an kôm, “Ka champui Isrealngei, ei mipuingei
chunga nônchu ei jât balam ei richibulngei
renga ei manna chunga ite minchâina dôn
khom no ronga, Jerusalema intâng ina min
khuma male Rom ngei kuta mi bânga. 18 Chong
min rekel suole, Rom ulienngeiin mi mojôk rang
an nuoma, asikchu thi rang dôra ki minchâina
ite an mu loi ani. 19 Aniatachu maha Judangei
an makhal lechu, ki mingei lelê doi ngei rang

jôt khom no ronga, Caesar kôm jêk rangin
namnôl ko tho zoi ani. 20 Masikin kêng nangni
inmupuia nangni chongpui rangin nangni ko
koi ani. Maha atatak kêng, Ma sabeina hanchu
Israelngei an sabeipu han zingjirûi leh thungin
ma anghin ko om ani," a tia. 21 Anni ngeiin a kôm
han, "Judea renga nu chungroia lekhamuthuon
khom ite man makme, ei miriem so renga
juong ngei khomin no roi ngei aninônchu nu
chunga asie juong ti mak ngei. 22 Aniatachu
nu huongvârngei hih riet rang kin nuom ani,
asikchu muntina mingeiin no omna pâl hah an
misîr minsiet ngâi kin riet," an tia. 23 Masikin
Paul le nikhuo an khita, ma nikhuo han chu mi
tamtak Paul omna han an honga. Jîng renga
jânjîng ten an kôm Pathien Rêngram thurchi
a misîr minthâr pe ngeia, Moses Balam le
dêipungei mizieknge hah mangin Jisua thurchi
min iem ngei rang a pûta. 24 Senkhatngeiin chu
an iema, hannirese senkhatngeiin chu iem mak
ngei. 25 Masikin anni le anni khom inngêi khâi
mak ngeia, Paul'n hi chong inkhat hih a ti pe
ngei suole: "Ratha Inthieng han dêipu Isaiah
renga nin richibulngei kôma a lei misîr ha idôra
adik mini. 26 Ama'n a kôm 'Sênla ma mingei kôm
han va ti roh: Rangâi rangâi nin ta, aniatachu
rietthei no tunui; En en nin ta, aniatachu mu no
tunui, 27 asikchu ma miriemngei an mindona
hih ânmôl zoi, male an kuorngei hîprap an ta an
mitngei sîng an tih. Aninônchu, an mitin a mu
rang, an kuorin a riet rang, an mulungbôkngei
han rietthei an ta, male ko kôm hong kîr an tih,
Pathien'n a ti, male keiman lei mindam ngei
duoi nîng,'" a tia. 28 Male Paul'n: "Nangnin nin
riet rang chu, Pathien'n sanminringna chong
hah Jentailngei kôm min pêl ani zoia. Anni ngei
ke a lei rangâi rang!" tiin a khâr zoi. 30 Kum
nik ten chu Paul hah athena rang in man oma
han a oma, male mahan ama mu nuoma ahong
ngei murdi chu a lei modôm ani. 31 Pathien
Rêngram thurchi a misîrpe ngeia male Pumapa
Jisua Khrista thurchi a rila, tutên khap mak
ngeia ngamtakin a misîr tit ani.

Rom

1 Paul renga, Jisua Khrista tîrlâm le tîrton
ranga thang, Pathien'n a Thurchi Sa ngei
misîr ranga koi. 2 Ma Thurchi Sa hah tien
renga Pathien'n a dêipungei mangin a lei
khâma, Lekhabu Inthieng taka miziekin. 3 Mahi
a Nâipasal, ei Pumapa Jisua Khrista roi ani:
Miriem nina tieng chu David richisuonpâra
inzir ania; 4 ânthiengna Ratha Inthieng chu,
thina renga ânthoinôkna han Pathien Nâipasal
ani tie sinthotheina roiinpuitak chu a minlang
ani zoi. 5 Ama sika han Pathien'n tîrton ni
rangin Khrista jôtna sika sintum ni pêk ani,
Ramtina mingei iema le jômna tienga ruoi
ngei rangin mikhâm ani. 6 Rom taka om ngei
khom nangni huomsa ani, Jisua Khrista ata
nirangin nangni a koi ani. 7 Masikin Rom taka
om Pathien lungkham ngei le ama mi ni ranga a
koi ngei nâm ranga ki miziek ani: Pathien ei Pa
le Pumapa Jisua Khrista'n, moroina le inngêina
nangni pêk rese. 8 Amotontaka, rammuol
pumpuia nin taksônna thurchi ânthang sikin
nin rênga rangin Jisua Khrista jâra ka Pathien
kôm râisânna chong ki mintung bak ani. 9
Chubai ko thona ngeia nangni ki riettit ngâi ti a
Nâipasal Thurchi Sa misîra ku mulung murdia
sin ko tho ngâi Pathien hah ni rietpuipu ani.
10 A lungdo anînchu atûn luo nangni ko hong
sir phâk theina rangin Pathien kôm ke ngên
tit ngâi ani. 11 Nin dik nôk uolna rangin ratha
satvurna ngei nangni min chang rangin mu
rang nangni ku nuom tatak ani. 12 Maha keima
le nangni hih nin taksôn han inmohôk inlôm
ku nuom ani, ei insan inlôm theina rangin. 13
Ka lâibungngei le sarnungei, nangni hongpan
rang ko bôk tit ngâia, hannirese insûkloina a
om kelen ngâi ti nin riet ku nuom ani, Jentail
dang ngei lâia taksôn thar ka man anghan nin
lâia khom man rangin ka sabei. 14 Mitin chunga
lâkâi ke nei, Greek mingei le mi môlma ngei
mivârngei le mi inmôl ngei kôma khom. 15
Ma anghan nangni Rom khopuia omngei kôma
khom Thurchi Sa misîr rangin inthok chakin
ko om ani. 16 Thurchisa hih inzakpui mu-
ung, tukhom a iem murdi sanminringna ranga
Pathien sinthotheina ania, aphuta Judangei
ta rangin masuole Jentailngei ta rang khomin
ahongni. 17 Thurchisa hin taksôn sik vaia
Pathien'n mi thei a minchang lam aphut renga
amongna tena a juong minlang ani, Pathien
lekhabu'n, “Taksôn sika thei intumpu chu ring a
tih,” tia ânziek anghan. 18 Invân renga Pathien
taksina hah miriemngei Pathien lunghâng
tholoina sietna le dikloina murdi chunga ajuong
minlang ani, an sietna sikin chongtak hah an
kal tita. 19 Pathien'n intakna a mintuong ngeia,
asikchu thurchi rietruongei chu an kôma ânlang
tita Pathien'n ama rengin a min riet zoi sikin. 20
Anina mita mutheiloi a kumtuong sinthotheina
le a Pathien nina hah rammuol sinphut renga a
neinun sin ngeia inthârin mutheiin ânlanga.
Masikin anni ngei chu jôkna rang lampui ite
dôn mak ngei. (aïdios g126) 21 Pathien an riet
chakin Pathien angin chôiminsâng mak ngeia
ama kôm râisânchong khom ril mak ngeia; sin
kâmboi mang an mindona an mulungrîl sêt
tak hah ahong jîng zoia. 22 Avâr okin an inbea
hannirese an inmôl ani. 23 Thitheiloi Pathien
chubaimûk nêkin a thithei miriemngei le vângei
sângei le iring rimilngei pathien an min chang
zoia. 24 Masikin, an mulungrîl nuomlam neinun
porinchengei tho rangin Pathien'n nûk a song
ngeia inzakpui omtakin an om zoi ani. 25 Pathien
chongtak nêkin milak an thang uola, asinpu
biek nêkin a sin ngei biekna sin an thope uola,
Asinpu chu kumtuongin minpâkin om rese!
Amen. (aiōn g165) 26 Masika han kêng Pathien'n
inzak taka an hur ha phalin nûk a song ngeia.
An nupangngei hah khom nunchan insiengpui
angtakin om loiin an oma. 27 An pasalngei
khom nupang mang ngâi lam mâksanin, hurin
an in en inlôma, pasal le pasal dikloi takin an
lênga. An taksa ngeia an sietna man an man ani.
28 Pathien rietna diktak hah an mulungrîla an
nei nuom loi sikin an mindonna siet tak anga
om rangin Pathien'n nûk a song ngeia, an tho
loi ruo khom an tho zoia. 29 Dikloina murdi'n an
sipa sietnangei, insâp râtnangei, puoloina ngei,
narsana ngei, inthatna ngei, insuol inkhalna
ngei, inhuongna ngei le inmumâkna ngeiin
an sipa, 30 an inêroa, an indema, Pathien an
henga, an indoia, an inpâka, an insonga, sietna
dadang athar an min suoka, an nulepangei
mirit mak ngeia. 31 A sielesarietna nei mak
ngeia an inkhâmna mang mak ngeia, midang
lungkhamna le inriengmuna reng dôn ngâi mak
ngei. 32 Ma anga tho ngei chu Pathien'n a khâm
anga thiruo anni ti riet chakin, anni an tho vai
niloiin midang a tho ngei khom an nuompui sa
ngâi.

2 O miriem, mi jêkpu tukhom ni roh inlêmna
rang reng dôn riek mak che, midang ne
jêkna dêna han nangma theiloi na chang kêng,
nangma a jêkpu reng khomin ma anga sin hah
no tho ngâi sikin. 2 Ha anga tho ngâi mingei hah
Pathien'n theiloi a min changin a jêk mindik
thap ani ti ei riet. 3 Aniatachu, O miriem ma
anga sin tho ngâi ngei jêkpu, nang khomin ha
anga sin hah no thôn chu roijêkna piel thei
rangin nên tung mo? 4 Aninônchu nang mehei
rang a nuom sikin Pathien'n a moroina lien, a
tuong theina le a tuongdierna hi misit mo ni
ni? 5 Nangma tukdullien le mulungngar sikin
Pathien taksina le roijêkna diktak juong inlang
rang Nia rangin nu chunga dengtheina nu bûm
ani. 6 Pathien'n mitin an sintho lam angtakin
râisânman a pêk rang sikin. 7 Tuongdiertaka
sin asa thoa roiinpuina le chôiminsângna le
ringna thitheiloi zong ngei kôma han kumtuong
ringna pêk atih. (aiōnios g166) 8 Hannirese, a rang
mang zonga chongdik hengpaia dikloina an jûi
theina rangin, an chunga Pathien taksina le
ningthikna musum atih. 9 Adikloi sin ngei murdi
chunga dengtheina le jâmzalna ngei om atih,
Judangei chunga om bak a ta, Jentailngei chunga
om nôk atih. 10 Hannirese, sin asa sin ngei
murdi chunga chu roiinpuina, chôiinsângna
le inngêina ngei Pathien'n pêk atih, Judangei
pêk bak a ta masuole Jentailngei pêk a tih. 11
Pathien'n zen uol a neiloi sikin. 12 Jentailngei
chu Moses Balam dôn mak ngeia, Balam dôn
loia nunsie ngei chu balam boia inmang rang
an nia, Judangei chu Balam an dôna, Balam
an dônna nunsie ngei khom Balam taka an
roi jêk rang ani. 13 Asikchu, Pathien makunga
midika a tel chu Balam ariet ngei nimaka,
ajômpu ngei kêng thei intum rang an ni. 14
Jentailngei Balam dôn no khom rese ngeia
mulungrîla an insiengpuia balam sin ngei hah
sinin, anni le anni Balam an changa. 15 An
mulungrîla balam chongpêk inziek ani ti an
nunchana an minlanga, an sielesarietna han
khom ânlanga, an mindonna ngei ânjêlna, akâra
thei a mintuma, akâra chu theiloi a mintum
ngâi. 16 Pathien'n mi murdi mindonna inthup
Jisua Khrista manga a jêk Nikhuo tika chu
Thurchi Sa ki misîr angtak hin jêk a tih. 17
Hannisenla nangma Juda kini ni tia, Balam han
nên beia Pathien no songa, 18 a lungdo khom
ni rieta, Balam ni riet sikin sielesa khom ni
riet. 19 Nangma ngêt hah mitcho ngei ruoipu
ajînga om ngei êlpu. 20 Amo ngei minvâr theipu
le nâipangngei minchupu ni uol takin nên bê
ngâia, rietna le chongtak murdi chu Balama
aom let ni riet sikin. 21 Midangngei ki minchu
ngâi ni tia, ithomo nethenin nên chu loi? inru
loi rangin mi ni minchu ngâia, nangma'n nên ru
ngâi na? 22 Inrê no roh ni tia, ania nangma nên
re ngâi mini? mirmilngei mumâkpu, nangman
mirmil biekna ina neinunngei hah nu muruk
ngâi mini? 23 Pathien Balam hah insong puiin
balam minchâiin Pathien thang ni minsiet
ngâina? 24 Pathien lekhabu'n, “Nangni sikin
Pathien riming chu Jentailngei lâia rilminsiet
ani,” ti ânziek anghan. 25 Balam hih jômin la
chu ne sertana khom asêna om ok atih, Balam
no jôm nônchu sertanloi angtakin ni ni rang. 26
Jentail mi hah sertanloi ania, Sertan loiin Balam
chu a jôma, Pathien'n maha sertan anga a bê loi
rang mini? 27 Nangni'n sertana, Balam inziek
nin neia, hannirese Balam chu nin minchâi
nôka, Jentail taksa sertanloi ngeiin chu Balam
chong chu an jôm ngit nôka, theiloi nangni an
minchang rang ani. 28 Apêntieng vaia Juda mi ki
ni ti chu Juda mi taktak ni mak, taksa vaia sertan
chu sertan taktak ni nôk sa mak. 29 Manêkin,
mulungrîla Juda mi ni chu Juda taktak chu ania,
sertan taktak khom hah mulung tienga ania
balam inziek vaia niloiin Ratha tieng ani uol. Ma
anga mi ha chu miriemin minpâk no khomrese
Pathien'n chu minpâk atih.

3 Hanchu, Juda mi ni hah Jentail mingei nêkin
imo chungtuorna aom uola? sertan khom
imo asena aom? 2 Lamtina asena aom ok!
Amotontaka chu Pathien chongngei hi Judangei
chunga juong mintung ani. 3 mi senkhatin
taksônna dônloi ngei ha inmo an ni rang? an
taksôn loina han Pathien taksôn omna hah
an minboi thei rang mini? 4 Nitet mak! mi
murdi milak ni riei khomrese ngeia Pathien
chu dik tit atih, Pathien lekhabu'n, “Nangma
no chong zorân chu thei na chang ngêt rang
anâng, roijêkpea no om tika no motor theina
rangin,” tia ânziek anghan. 5 Ei dikloina ngei
hin Pathien dikna a min lang thei aninte i
angin mo ei mindon? Pathien'n mi sepna a pêk
inte a minchâi ei ti thei rang mini? (Miriem
balama ki ril ani). 6 Nitet mak! ha anghan
nirese, Pathien'n i angin mo rammuol roi a jêk
thei ranga? 7 Aniatachu, adikloi ki nina hin
a roiinpuina rang Pathien dik tie ânlang thei

uolin te i rangin mo kei khom dikloia bên ka
la om ranga? 8 Mi senkhatin, “Asa ahong suok
theina rangin asie lei tho rei u,” a ti, tia min
rilsiet anga han ei tho rang mini? ha mingei
ha chu theiloi intum ruopiel an ni. 9 Hanchu,
eini Judangei hih Jentailngei nêkin ei sa uol
bak mini? nitet mak! Judangei le Jentialngei
nunsie suoka om zit ei ni ti ki ril suozoi. 10
Pathien lekhabu'n, “Tute midik reng ommak
ngei, inkhat luo ommak ngei, 11 Tute mivâr
reng ommak ngei, tute Pathien a rok reng
ommak ngei, 12 Pathien renga an pêt suo zoia,
dikloina tieng an se suozoi, inkhat luo asa sin
reng om khâi mak ngei. 13 An rôl chu thân
in-ong ania, an meleiin milak an rila, an bâi
sûng renga murûl tûr asuoka, 14 an bâi hah
khomâksâmna le chongkhân asipa, 15 an ke
hah thisen min suok rangin kal achôi ânranga;
16 an lampui chu inmangna le jâmzalna asipa.
17 Inngêina lampui reng riet mak ngei, 18 an
mitmua Pathien china reng om riek mak,” tia
inziek anghan. 19 Balam chongngei chu Balam
nuoia omngei chunga mang rang ani ti ei riet,
tutên ite an ti theiloina rangin le rammuol
pumpui hi Pathien roijêkna nuoia aom theina
rangin. 20 Masikin Balam jôm mindik sikin
tute Pathien makunga dik intum theiruo nimak
Balam chu miriem sietna inrietna mang kêng
ani. 21 Atûn chu Pathien'n miriemngei dik a
mintum lam a juong minlang zoi. Balamin ite
atho rang ommak, Moses Balam le Dêipungeiin
rietpuipu lei ni senla ngei khoma. 22 Jisua
Khrista an taksônna sikin Pathien'n mi thei a
min chang ani, tukhom a iem murdi chu inteina
reng ommak. 23 Mi murdi'n nunsie an tho zita,
Pathien sanminjôkna hah an chang thei khâiloi
ani. 24 Nikhomsenla, Khrista Jisua râtanna jârin
Pathien'n a moroina sik vaiin ke mi a manboiin
thei a min chang zoi. 25 Pathien'n ama hah
ngâihoiin a pêka, ma anghan a thisena ama
an taksônna sika mi murdi nunsie ngâidam
anni narangin, mĩn dik an chang theina rangin
Pathien'n a tho ani. Zora lei vunsai han chu
tuongdierin miriemngei nunsienangei chu riet
khâiloiin a min vun ani. Pathien'n ama lelê
midik ani tie le Jisua iem ngei murdi dik an
chang ti minthârna rangin atûn lâihin mi dik
a minchang lam hah a juong minlang ani hi.
27 Hanchu song rang mo ei dôn? dôn makme,
itho sikin mo? balam jôm sika mini? nimak,
iemna sika kêng ani. 28 Masika han miriem
hi Balam jôm sika Pathien kôm adik a chang
niloiin, taksônna sikin kêng mĩn dik an chang
tiin kin min mong ani. 29 Pathien chu Judangei
ta rang uol mini? Jentailngei ta khom ani loi
mini? O, ani sa. 30 Pathien chu inkhat ania,
Juda sertanngei chu an taksônna sikin thei min
chang ngei a ta, sertanloi Jentailngei khom an
taksônna sik nanâk han thei min chang ngei
atih. 31 Hanchu taksônna ei misîr uol sikin
Balam hah mangmunboia ei dar rak rang tina
mini? Ni uol mak, Balam hah ei mindet ani.

4 Hanchu, taksa tieng ei richibul Abraham hah
i angin mo ei misîr rang ani zoi? Inmo a
sinthona a lei intem? 2 Sintho sika thei intum
nirese chu, Abraham'n song rang imini chu
a dôn rang kêng, hannirese Pathien mitmua
chu ni mak. 3 Pathien lekhabu'n imo ati?
“Abraham'n Pathien a iema, a taksônna sika
han Pathien'n midikin a pom ani,” ati. 4
Sinthopu rathaman chu lungkham pêk niloiin
lâkâi anga be ani uol, an sinthona an man kêng
ani. 5 Aniatachu mingei hah an sintho han
midika tel nimak ngeia nunsiengei ngâidampu
Pathien taksônna sikin kêng ani. 6 Mi Sintho
sika niloia Pathien'n dikna a minchang ngei
satvur anni tie, David khom hi anghin a ril: 7
“An tho minchâinangei ngâidamin a oma, an
sietnangei mukhua aom ngei chu, satvur an
ni! 8 Pumapa'n sietna dôn a be loi ngei chu
satvur an ni!” 9 Ha satvurna hah sertan ngei
rang vai mo? Sertanloi ngei rang khom mo?
Abraham'n taksônna sikin dikna achang ei tia.
10 A sertan mâna chong mo, a tan suole mo?
nimak, sertan suole nimaka, sertan mân ani.
11 A sertan mâna a taksônna sika, Pathien'n
thei a minchang minenna ranga sertan kêng
ani. Hanchu sertan khom no rese iemna sika
Pathien'n thei a minchang ngei ta rangin chu
Abraham chu an rathatienga pa ani. 12 Sertan
ngei pa khom ani, sertan anni vai sika niloiin ei
pa Abraham'n a sertan mâna an taksôn angdêna
iemna an nei sika ani. 13 Balam jôm sik niloiin,
iemna sika thei minchang a lei ni, Pathien'n
Abraham kôm, ama le a jâisuon ngeiin rammuol
hih la luo an tih, ti a khâm ani. 14 Balam jôm hih
rochon luona anĩnchu, taksônna hih akorong
nĩng ata, chongkhâm khom hah kâmomloi
ani, tina nĩng a tih. 15 Balam han Pathien
taksina a minsuok ngâi balam boina hanchu
minchâina khom om ngâi mak. 16 Masikin,

chongkhâm hah Abraham jâisuonngei murdi
rangin balam a jôm ngei mang niloiin ama
taksôn anga iempungei rang khomin Pathien
manboipêk a nitie min langna rangin iemna
sikin ani Abraham kôma chong a lei khâm hah,
ama hah ratha tienga ei rênga ei pa ani. 17
Pathien lekhabu'n, “Nam tamtak pa'n nang ki
minchang zoi” a tia, inkhâmna hah Pathien
tieng chu asa ani. Hi chongkhâm hih Abraham'n
ai iem Pathien mithi ngei minringnôkpu le
neinun a omloi ngei min ompu kôm renga ai
mu ani. 18 Abraham han sabei rang aboi tet nûk
khomin ala sabei ngit sikin, “Nam tamtak ngei
pa,” a hongchang zoi ani. Pathien chongin, “Na
jâisuonngei ârsi dôr la nîng an tih,” ati anghan.
19 Kum raza mi ani zoia a taksa mindon nân
chu mithi angdôr ani zoia, Sarah khom aching
ani ti a riet chien pum khomin a taksônna chu
duoi uol mak. 20 Taksônna insamin Pathien
chongkhâm hah mindon kârminlak maka, a
taksônna a rât uol uola Pathien a chôiminsânga.
21 Pathien'n a chongkhâm tuonmintung thei
ngêt a tih, ti a riet minthâr sikin. 22 Masika han
kêng, “A taksônna sika thei minchang ani,” ti
ani. 23 Hi chong, “midika pom ani,” ti hih ama
chungroi misîrna rang manga miziek ni maka.
24 Eini, ei Pumapa Jisua thina renga kaithoipu
iemngei sika dikna intum sai ngei rang khomin
miziek ani. 25 Jisua hah ei sietnangei sikin
thatin a oma Pathien makunga dikna intum
theina rangin kaithoiin a om nôk ani.

5 Hanchu taksônna sika dik intuma omin,
ei Pumapa Jisua Khrista jârin Pathien leh
inngêiin ei om zoi. 2 Ama jârin hi ei omna
moroina nuoia hin taksônna ei lut zoi Pathien
inlalna sabeina sikin insongin, râisânin ei om
ani. 3 Mapêna ei intakna khom ei insong ani,
intaknân tuongdierna asuoka, 4 Tuongdierna'n
Pathien pomna amusuoka, detna han sabeina
asuok ti ei riet ani. 5 Ha sabeina han ei
bei mindong maka, asikchu Pathien'n Ratha
Inthieng renga a lungkhamna hah ei mulung
sûnga a juong vura, maha eini ranga Pathien
manboipêk ani. 6 Asan rang boi ei ni lâitak han,
azora taka Khrista chu mi nunsie ngei rangin a
juong thi zoia. 7 midik ranga thi chu a nuom om
khet noni ngei, misa ta rangin chu tumakhat
athi ngam khom an om duoi thei. 8 Nikhomrese,
Pathien'n mi lungkham tatak ti a minlang zoi,
mi nunsie ei la ni lâitakin Khrista hah ei ta
rangin a juong thi zoi. 9 A thisen sika han
Pathien'n dik mi juong mintum zoia, a taksina
renga khom ama jârin mi sanminjôk ngêt atih.
10 Pathien leh râl ei lei nia, aniatachu a nâipasal
thina sikin a malngeiin mi sin zoi. Atûn chu
Pathien malngei ei ni zoia, Khrista ringna sikin
vângchu idôra sanminring mo ei ni rang na! 11
Ma mang hah nimaka, atûna inngêina mi pêkpu
ei Pumapa Jisua Khrista jâra han Pathiena ei
râiasân ani. 12 Rammuola hin mi inkhat sikin
nunsie ahong lûta, nunsie sika han thina ahong
om zoia hanchu rammuola mi murdi'n nunsie
an sin zoi sikin, thina han mi murdi ahuom zoi.
13 Balam aom mân khomin rammuola nunsie
aom zoia, hannirese balam aom loi sikin nunsie
hah nunsiea be nimak. 14 Hannirese, Adam
zora renga Moses zora dênin mi murdi chunga
Adamin Pathien chongpêk jômloia nunsie a tho
sikin nunsie tho loi ngei chunga khom thina
han racham aneia. Adam hah a la juong rangpu
le mintêk ani. 15 Hannirese, Pathien manboipêk
hah chu Adam nunsie leh han in-ang tet mah,
ha mi inkhat nunsie sika han mi tamtak an thia.
Aniatachu, Pathien moroina chu alien oka male
mi inkhat Jisua Khrista sika a manboipêk chu mi
tamtakin an chang ani. 16 Pathien manboipêk
leh mi inkhat nunsie hah in-ang riek mak, mi
inkhat nunsie sikin theiloi changna ahong oma,
nikhomrese, mi tamtak nunsie sikin moroinân
thei inchangna ahong om nôk zoi. 17 Mi inkhat
nunsiena sikin rammuola hin thina'n roi a jêka,
hanchu, mi inkhat nanâk, Jisua Khrista sikin
Pathien moroina lientak leh a manboipêka thei
inchanga omngei han ringna changin inlaltakin
roi la jêk ngêt an tih. 18 Ma anghan, mi inkhat
nunsie sikin mi murdi theiloi intum an nia, ma
angdênin mi inkhat dikna sikin mi murdi dik
intumin an ring thei zoi ani. 19 Mi inkhat chong
jômloina sikin mi tamtak nunsie an ni zoia, ha
angdênin mi inkhat chong jôm sikin mi tamtak
dik intum an tih. 20 Hanchu, nunsie apung nôk
uol theina rangin balam ajuong oma, hannirese,
nunsie apung nôk uolin Pathien moroina apung
nôk uol ani. 21 Hanchu nunsie chu thina'n roi
a jêka ei Pumapa Jisua Khrista jâra kumtuong
ringna ei man theina rangin Pathien moroina
han thei intumnân roi a jêk ani. (aiōnios g166)

6 Imo ei ti rang ani zoi? Pathien moroina
apung uol theina rangin nunsie ei la tho tit
rang mini? 2 Nitet mak! Ei ni nunsiea thisai

ngei hin i-angin mo nunsiea ei la om tit thei
ranga? 3 Khrista Jisua han baptis chang murdi
ngei chu a thina han baptis in ei omsa ti nin
riet loi mini? 4 A thina han baptis changin,
ama leh phûmin ei omsa zoi, Pa'n roiinpuitakin
thina renga Khrista a kaithoi anghan ei ni khom
ringna thara ei lêng theina rangin. 5 A thi
anghan ei ni khom ama leh inzomin ei thia ma
anghan ama leh inzomin kaithoiin om sâng ei
tih. 6 Nunsie suoka ei om khâi loina rangin
nunsie pêl taksa hih that rangin ei miriem
muruo hah Khrista leh khros chunga jêmdelin
aom zoi ti ei riet. 7 Tukhom a thiin chu nunsie
sinthotheina renga a jôk ani. 8 Hanchu, Khrista
kôma ei thisân chu a kôma ringsa nôk ei tih, ti
ei iem ani. 9 Khrista hah thina renga kaithoiin
a oma, thi nôk tet khâi no nih ti ei riet, thina
han a chunga racham nei khâi mak. 10 Hanchu
a thi sikin nunsie han a chunga racham nei
khâi maka, male atûn chu a ringna ha Pathien
leh inzomin aom zoi. 11 Ha anghan, nangni
khom nunsie tieng athi saiin inbe ungla, Khrista
Jisua han Pathien tieng a ringin inbe roi. 12
Masika han, nin taksa mulungbôk jôm rangin
nin takpum athithei han nunsie hah minlal
khâi no rese. 13 Nin takpum abâkngei khom
dikloina mangruo rangin nunsie thona rangin
phal no roi. Manêkin thina renga a ring nôk
anghan Pathien kôm inpêk ungla, nin takpum
abâkngei hah dikna mangruo rangin Pathien
kôm pêk rangin phal let roi. 14 Nunsie han nin
chunga racham nei khâi no nih, balam nuoia
om loiin Pathien moroina nuoia nin om zoi
sikin. 15 Inmo a ni rang ani zoi? balam nuoia
om loiin Pathien moroina nuoia ei om zoi sikin
nunsie ei la tho tit rang mini? Nitet mak. 16
Tu kôma khom nirese an chong jôm ranga an
suoka nin inpêklûta thina rang raka nunsie suok
mini, dikna ranga chong jômna suok mini khom
nirese a chong nin jômpu suok chu nin ni ti nin
riet minthâr ani, Pathien kôm dik intumna han
a minlangsuok ani. 17 Hannirese, Pathien chu
minpâkin om rese, voikhat nunsie suok lei ni
ta khom ungla, minchuna chongdik nin man,
nin mulungrîl murdia nin jôm sikin. 18 Hanchu,
nunsie suok renga chu mojôkin nin oma, dikna
suokngei nin hongni zoi. 19 (Nin riet theina
rangin anîngtina chong ei mang ngâi lamin ki
ril ani) nin takpum abâkngei hah inthiengloina
le dikloina suoka siet rangin nin lei phal ngâi
anga han, atûn chu dikna suoka inthienga ring
rangin hong pêk phar roi. 20 Nunsie suok nin
ni lâihan chu dikna renga nin inkêm ani. 21
Atûna nin inzakpui tak nin lei sin ngâi hah nin
inlâp pui mo? ha ngei murdi mongna hah chu
thina kêng ani. 22 Atûn chu nunsie suok renga
mojôka omin Pathien suokngei nin hong ni zoi.
Hanchu a kôma ringna akipphar le ânthieng
kumtuong ringna hah nin hong nei zoi. (aiōnios
g166) 23 Asikchu nunsie sin mara chu thina ania,
Pathien manboipêk rêk chu ei Pumapa Jisua
Khrista leh inzomin kumtuonga ringna ani.
(aiōnios g166)

7 Sûngsuokngei, balam nin riet let sikin ki
misîr rang hih riet thei nin tih. Balam han
mi an ringsûng kâr mang kêng an chunga
roi a nei ngâi ani. 2 Dôngma hah a lômpa
ringsûng kâr chu a lômpa balam han a khita,
hannirese a lômpa a thi inchu a lômpa renga
balamin a khit hah sûtin aom ngâi. 3 A lômpa
ringsûngin midang a nei inchu a inrê ania, a
lômpa thi nûkin chu balamin a khit hah a jôk
ania, midang nei khom senla inrê nikhâi mak. 4
Ma angtak han ani, ku sûngsuokngei, Khrista
takpum machangngei nin ni zoi sikin Balam
tieng chu nin thi zoia, atûn chu thina renga
kaithoia ompu ta nin ni zoi, Pathien chuonsina
mangruo sa ei nina rangin. 5 Ei miriem nina
muruo nuna ei lêng lâihan chu ei ngâituina
saloi Balamin ânchoka han ei takpuma sin a
thoa, thina amintung ngâi. 6 Atûn chu mikhit
ngâipu hah ei thisan zoia, balam renga mojôkin
ei om zoi, balam inziek muruo papai ang niloiin
Ratha balam tharin sin ei tho ani zoi hi. 7
Imo ei ti rang ni zoi, Balam ha nunsie mini?
nitet mak! Aniatachu balam han mi min riet no
rese chu nunsie hih riet no ning. Balam han
“Mi ta ôi no roh” ti no rese chu, ôi hi ki riet
loi rang ani. 8 Hi chongpêk hih chuminrêna
mangin sietna han ôina tamtak amin om ngâi,
Balam om no rese chu nunsie hih neinun thi
ani. 9 Moton han chu balam boiin ke lêng ngâia,
hannirese, chongpêk hah ahong oma, nunsie
hah ahong hara, 10 kei chu ki thi zoia. Ringna
ranga chongpêk hah kei rangin chu thina
ahong ni zoi. 11 Asikchu sietna han chongpêk
hah chuminrêna mangin mi huonga mi that
zoi ani. 12 Balam chu ânthienga, chongpêk
khom ânthienga, adika asa ani. 13 Nônchu,
neinun sa han kata rangin thina amintung
mini? nitet mak! nunsie hin ani, nunsie ani

ti minlangna rangin neinun sa mangin kata
rangin thina amintunga, chongpêk sik han
nunsie hah saloina inchung uolin aminlang ani.
14 Balam chu rathatienga neinun ani ti ei riet,
keima rêk chu athithei miriem papai nunsie
suoka juor ki ni zoi. 15 Ki sintho hi rietthei mu-
ung ko jôtlam tho ngâi loia, manêkin ko jôt
loilam sin ngâi ki ni. 16 Ko tho nuom ngâiloi
hah ko thôn chu, balam hah asa tia jôm nîng ki
tih. 17 Masikin, hi sinngei hih keima a thopu
ni mu-unga, nunsie keima taka om han atho
ngâi ani. 18 Keima miriem nina hin neinun
adik reng om mak ti ki riet adik tho nuomna
nei ngâi khom inlang thothei ngâi mu-ung. 19
Neinun asa ko tho nuom hah tho loiin, neinun
saloi ko tho nuomloi hah ko tho ngâi. 20 Ku
nuom loi ko thôn chu a thopu hah keima ni
khâi mu-unga, nunsie keima taka om han atho
ngâi ani. 21 Masikin, hi balam hih sin atho tit ti
ki riet thei zoi, neinun asa tho ku nuom ngâi
nâka, neinun saloi ko tho nôk kelen ngâi. 22
Ki miriem sûngrîlin chu Pathien Balam hah a
râiminsân ngâia. 23 Nikhomsenla, ka takpuma
hin balam dang sin atho tit aom ti ki riet, ama
han ku mulung sung balam hah adoia, nunsiena
balam ka takpuma sin atho tit ngâi suok mi min
chang chien ngâi. 24 I anga mi Lungkham omtak
mo ki nina! hi thina mi tuong rang takpum
renga hih tûn mo mi sanminjôk rang ani zoi?
25 Pathien vaiin kêng. Ei Pumapa Jisua Khrista
jârin ei Pathien minpâkin om rese. Hanchu ku
mulungrîl takin chu Pathien Balam sin ko tho
ngâia, ki miriem nina rêkin chu sietna balam
sin atho ngâi.

8 Masika han atûn chu Khrista Jisua taka om
ngei rangin chu theiloi intumna rang reng
om khâi mak. 2 Khrista Jisua a ringna Ratha
balam han sietna le thina balam renga mi
sanminjôk zoi sikin. 3 Miriem nina rât loina sika
balamin atho thei viet loi hah Pathien'n a juong
thoa, miriem taksa nunsie nina pêlin a Nâipasal
hah, nunsie inbôlnân Pathien'n a juongtîra,
miriem nina nunsie aom hah theiloi a minchang
zoia. 4 Pathien'n mahih a tho ani, taksa balama
om khâiloi Ratha Balama omsai ngei, einia
hin balamin aphut hah thangsuoa aom theina
rangin. 5 Taksa nina balama om ngeiin chu taksa
tienga neinunngei an nuoma, Ratha tienga om
ngeiin chu Ratha tienga neinunngei an nuom
ngâi. 6 Taksa nina tienga neinun a nuom chu
thina ania, Ratha tienga neinun a nuom chu
ringna le inngêina ani. 7 Taksa nina nuomlam
han Pathien adoi ngâi, Pathien Balam ajôm loi
sikin, jôm khom jôm thei ngâi mak. 8 Masikin
taksa nina nuomlam ajôm ngeiin chu Pathien
râiminsân thei mak ngei. 9 Hannirese, Pathien
Ratha hah nin kôm aom tikin chu taksa nina
mi nikhâi mak chôia, Ratha mi kêng nin ni
zoi. Tukhom Khrista Ratha dôn loi chu ama mi
nimak. 10 Khrista hah nangnia aomin chu nin
takpum hah nunsie sikin thi khomrese Pathien
kôm dik inchang nin ni sikin nin Ratha chu a
ring ani. 11 Thina renga Jisua kaithoi nôkpu
Ratha hah nangnia han aomin chu thina renga
Khrista Jisua kaithoi nôkpu han nin takpum athi
thei hah nangnia han ama Ratha omin min ring
atih. 12 Masikin, sûngsuokngei, lâkâi ei dôn,
taksa nina balama omloi rangin, taksa tieng
khom ni sa loiin. 13 Taksa nina balamin nin
omin chu nin thi ngêt rang ani, nikhomsenla
nin taksa nunsie sintho ngei hah Ratha'n nin
thatin chu ring nin ti. 14 Pathien ratha iruoi
ngei kaichu Pathien nâingei an ni. 15 Nin Ratha
chang hah ichia om nôk ranga suokngei nina
Ratha nimaka, Pathien nâingei nina Ratha kêng
nin chang, ha ratha sinthotheina jâra han
“Abba! Pa!” tiin Pathien kôm ei koi ngâi ani.
16 Ma Ratha nanâk han ei Ratha leh inzomin
Pathien nâingei ei ni tiin amin rieta. 17 Hanchu,
a nâingei ei nînchu a rochon luopungei Pathien
rochon luopu ngei Khrista luopu ngei ei ni,
Khrista tuongna ei tuongpuiin chu a roiinpuina
khom ei changsa ngêt rang ani. 18 Atûn lâia
tuongna ngei hih chunga roiinpuina inlanga
la om rang lehan mintuk zatin be mu-ung.
19 Neinun sin murdi ngeiin Pathien nâingei
hong inlang rang zora an ngâklal tatak ani. 20
Neinun sin murdi ngei hah an nuom sika niloiin
Pathien nuom sikin mangmunboi ni rangin
heng an ni zoi, nikhomsenla, sabei rang ala om.
21 Neinun sin murdi ngei khom nikhuo khat chu
sietna suok renga mojôkin la om an ta, Pathien
nâingei zalenna roiinpui hah la koppui an tih,
ti sabeina hah ani. 22 Neinun sin murdi ngei
hah atûn tena nâiha na inrûm anga inrûm ti
ei riet. 23 Maha vai niloiin ei ni Ratha mara
chang masapu ngei khom hih a nâingei mi
minchang rang zora ei takpum minjôk rang
ngâklalin ei inrum ani. 24 Ma sabeina han kêng
min ringin ei oma, nikhomsenla, mu thei tit
sabeina hih sabeina tatak nimak, ei mu thei

tit hah i angin mo ei la sabei tit ranga? 25 Ei
muloi hah ei sabeiin chu tuongdiertakin ei ngâk
zajâm ngâi ani. 26 Ma angdênin, Ratha'n ei rât
loina mi san ngâia, i anga chubaitho rang mo ei
nâng khom riet mak meh, nikhomsenla, Ratha
han inrûm misîr thei loiin chubai mi thope
ngâi. 27 Mi mulungrîl bôkna rietpu Pathien'n
chu Ratha bôkna a rieta, asikchu Ratha'n chu
Pathien a mingei ruthûlin ama nuomlam takin
a ngên pe ngâi. 28 Hanchu Pathien'n lungkham
a mupu ngei chu, a mintuo anga a koi ngei
rangin chu an satna rangin neinuntin a thope
ngei ngâi ti ei riet. 29 Pathien'n a lei thangsai
ngei hah ama nâipasal angin om rangin a lei
mintuma, masikin a nâipasal chu urêng tamtak
kâra nâi lutîrtak ni theina rangin. 30 Hanchu,
Pathien'n a lei thangsai ngei hah a koia, a
koi ngei chu dik a mintuma, dik intum ngei
chu a roiinpuina a semsa ngei ngâi ani. 31
Ma roia han imo ei ti rang ani zoi? Pathien
eini tieng a kop inte tumo mi doi thei ranga?
32 Nitet mak, Pathien'n a Nâipasal luo manar
loia ei rênga ruthûla pêkpu han neinun dang
murdi khom manboiin mi pêk sa noni mo?
33 Pathien'n a thangsai mingei hah tûn mo a
rilminsiet ngam ranga? adik mintumpu hah
Pathien ani sikin. 34 Tu ngânin mo theiloi a
mintum ranga? a thi hah Jisua Khrista ania,
a thina renga ânthoinôka Pathien changtieng
omin mi chongpepu hah ama nanâk kêng ani.
35 Khrista lungkhamna renga chu tûnmo mi
sensâi thei ranga? Injêlna ngei mo? intakna mo,
nuomlona mo, vonchâmnân mo, inriengnân
mo, chi omna mo? nônchu thina'n mo, mi
sensâi thei rang mini? 36 Pathien lekhabu'n,
“Nangma jârin zoratin thina rang chipumin
kin oma, Belri that rang toto, anga bên kin
om ani hih,” ati anghan. 37 Nithei no nih,
ha ngei murdi renga han lungkham mi mupu
sikin roiinpui taka azoipu ngei ei ni. 38 Thina
khomin, ringna khomin, vântîrton khomin,
invâna rachamneina khomin, neinun a omsai
le ala hong om rang khomin, sinthotheina
khomin, 39 insângna khomin inthûkna khomin,
neinun sin dadang ngei khomin, ei Pumapa
Khrista Jisua a om Pathien lungkhamna renga
chu mi sensâi thei no nih, ti ki riet minthâr ani.

9 Chong diktak ki ril ani; Khrista taka kini
milak ril mu ung. Ki sielesarietna Ratha
Inthieng ruoina han khom milak tho mu ung
ti mi minthâr ani. 2 Ku mulung dûktongna
lientak le mulung nanah boi theiloi ko dôn
tie ki ti zora hin, 3 Ki mingei, taksa tienga ki
richibulngei ruthûla hin Pathien khomâksâmin
Khrista renga minsenin om inlang chu ku
nuom ngâi. 4 Pathien mingei an nia, aman a
nâingeiin a sin ngeia, an kôm a roiinpuina ngei
a minlanga; chonginkhitngei a sinpui ngeia
male Balam ngei a pêk ngeia; Sava diktak an
dônna; Pathien chonginkhâmngei an man ani;
5 Richibulngei inthang tak Hebrew jâisuon an
nia, taksa tieng roia chu Khrista reng khom hah
an rûia mi ani. Jâttin chunga roijêkpu Pathien
chu tuonsôtin! minpâkin om rese, Amen. (aiōn
g165) 6 Pathien chonginkhâm hah ite asena
ommak ki tina ni riek mak. Israelngei nâm
hah anrêngin Pathien mi ni zit mak ngei. 7
Abraham richi murdi khom anrêngin Pathien
nâingei ni let uol mak ngei, “Isaac hin nu rûi
isûi nîng atih,” Pathien'n a ti pe ani. 8 Ma
hah taksa lama a nâingei hah Pathien nâingei
nimak ngei, chonginkhâm nâingei hah kêng
Abraham richi diktaka be an ni tina ani. 9
Pathien chonginkhâm hah mahi ani “Azora taka
juong nôk ka ta, Sarah'n nâipasal nei atih,” ti hi.
10 Ma vai hah nimaka, Rebecca han ei richibul
Isaac renga nâi inphîr a neia. 11 Nâite ngei an la
suok mân, sielesa an tho thei mân Pathien'n a
lungdo angin inkhat lam a thang ani ti ânlang.
Sintho sik ni loiin a koipu lungdo sikin Rebecca
kôm, “A ulienpu'n nâipangpu sin thông atih,”
Pathien'n a ti hah. 13 Pathien lekhabu'n, “Jacob
ku lungkhama, aniatachu Esau chu ke heng,”
ati anghan. 14 Hanchu, imo ei ti rang ani zoi?
Pathien han dik zoi loina aom mini? Nitet mak.
15 Ama han Moses kôm han, “Ku nunuom moroi
ka ta, ku nunuom chunga inriengmu ki tih
a ti anghan.” 16 Masikin, miriem nuom sika
le sin tho sika niloiin Pathien inriengmuna
sikin kêng ani. 17 Pathien lekhabu'n Pharaoh
kôm, “Ki sinthotheina ki minlang theina rang
le rammuol pumpuia ki riming ânthang theina
rang pielin rêngin nang ku phun ani,” a ti. 18
Ma anghan Pathien'n a nuom kai inriengmuna
a neia, a nuom kai a mulung a minngar ngâi
ani. 19 Ma anghan aninte, “Pathien'n irangin
mo mi a lei dem tit rêka? A lungdo hah tumo
a makhal theia?” mi nin ti thei. 20 Hannirese,
O miriem, Pathien makhalpu hah tumo ni ni?
bêlpil han a sinpu rekel ngâi mak, “Irangin mo
hi anghin mi ni sin?” ati rang mini? 21 Bêlpil

tangkhat renga bêl a lut uol, anem uola sin
rangin bêl sinpu han bêlpil chunga racham
a dôn nimak mo? 22 Ma anghan Pathien'n a
tho ngâi, a taksina le a sinthotheina minlang
nuom khomrese, a taksina changpu bêl inmang
kelen ruo ngei chu a tuong zajâma. 23 Hanchu,
a inriengmuna bêl a roiinpuina chang ranga a
minsûk, eini ngei kôma hin a roiinpuina tamtak
a juong vur ani. 24 Ma anga bêlngei hah eini
Judangei lâia vai niloiin Jentailngei lâi renga a
koi ngei khom ei ni sa. 25 Hosea lekhabua, "Ki
mi ni ngâi loi ngei hah 'ki mingei' tîng ka ta.
Lungkham ku mu ngâi loi nu hah 'Lungkhamnu'
tîng ki tih. 26 'Ki mingei nimak chei' a tina
mun lelê han Pathien a ring nâingeiin bên om
an tih," tia a lei misîr anghan. 27 Isaiah khom
han Israelngei chong hêt puiin "Israelngei hah
tuikhangliena sietsai dôr tam khomrese ngei,
mi tômte kêng sanminringa om rang an ni. 28
Pumapa'n pilchunga a roijêkna rang hah a jêk
kelen rang sikin," a ti hah. 29 Isaiah nanâkin,
"Pumapa Râtinchung han suonpâr mi lei hôih
pe no rese chu, Sodom anghan nîng ei ti zoia.
Gomorrah angtakin nîng ei ti zoi," tia a lei ril
anghan. 30 Imo ei ti rang ani zoi? Jentailngei,
Pathien taka dikna zong loi ngei hah taksônna
sikin dik an hong intum zoi ani. 31 Balam jôma
adik chang rang bôk Pathien mi Israelngei
hanchu balam angtakin dik chang makngei.
32 Itho sikin mo? Taksônnân minngam loiin
sintho nân an zong sika ani. Masikin "Inpalna
rang lunga" an inpal zoia. 33 Pathien lekhabu'n,
"En roh! Keiman Ziona han lungpui ka dara
mahan mingei minpal a ta, ma lungpui han
minlet ngei atih. Tutu khom ama iem murdi'n
chu mâimôkinshakin om noni ngei," tia inziek
anghan.

10 Ku sûngsuokngei Israelngei chu
sanminringin om rese ngei ti hih ku
nuom tak le Pathien kôma ki ngên ngâi tak
ani. 2 Pathien tieng ningsietakin an om ti ki
riet, aniatachu an inpêkna hah rietna diktaka
inngam nimak. 3 Pathien'n mi dik a minchang
lam hah riet theiloiin anni an lampui an jûi
ngita, Pathien'n dik a min changna balam nuoia
han inpêklût nuom mak ngei. 4 Khrista chu
Balam murdi mongna ania, a iem murdi chu
Pathien kôm dik intuma an om theina rangin. 5
Moses han Balam jôm sika dik changna thurchi
hi anghin a miziek, "Balam chongpêk a jômpu
chu ring atih," ti. 6 Taksônna sika dik changna
thurchi rek chu, "Tumo invâna kal ranga?"
(Mahan tumo chungtieng renga Khrista hong
ruoi rang tina ani) 7 Tumo pilrîla juong se
ranga? (thina renga tumo Khrista hong ruoi
rang, tina ani) nin mulungrîlin ti no roi, a
tia. (Abyssos g12) 8 Hanchu imo a ti? "Pathien
chong han, nu mûr le nu mulungrîla nang
anâi ani," ma taksônna chong hah kin misîr
ani. 9 Na mûrin Jisua hah Pumapa ani tiin nu
phuonga, thina renga Pathien'n a kaithoi ti nu
mulungrîlin ni iemin chu sanminringin om ni
tih. 10 Mulungrîla taksôn chu dik minchang
an nia, mûra thop chu sanminringin an om sa
ngâi. 11 Pathien lekhabu'n, "Tukhom ama iem
murdi chu mâimôkinshakin om no ngei," a ti
ani. 12 Juda le Jentialngei hah ite lei teina dôn
mak ngei, Pumapa inkhat hah anrênga Pumapa
ania, Ama ralam ngei kai chu sat a vur ok
ngâi. 13 Pathien lekhabu'n, "Tukhom Pumapa
riming ralam ngei murdi chu sanminringin
om an tih," ati anghan. 14 Nikhomsenla, an
iem loi hah i angin mo an ralam thei ranga?
An rietloi hah i angin mo an iem thei ranga?
Thurchi misîrpu omloiin kho angin mo an
riet thei ranga? 15 Itîr niloiin kho angin mo
thurchi an misîr ranga? Pathien lekhabu'n
Thurchi Sa hong mintungpu ngei chu en ahoi
bâk na! ati anghan. 16 Hannisenla, Thurchi Sa
hah anrêngin chu pom let mak ngeia, Isaiah
reng khomin, "Pumapa kin chongril tumo a
iem?" a ti ani. 17 Ma anghan, taksônna hah
chong riet sikin ahong oma, chong rietna hah
Khrista thurchi misîrna sikin ahong om ngâi. 18
Hanchu, thurchi an riet loi tatak mini? an riet
ngêt Pathien lekhabu'n, "An rôl miring hah
ramtina ânthanga; An thurchi hah kôlkung
dênin ânthang suo zoi," ati anghan. 19 Hanchu,
Israelngeiin an riet loi mini? amotontaka Moses
rengin "Nama telkhâiloi ngei hah nangni min
narsa ka ta; Nam inmôlngei sikin nin takminsi
ki tih," a lei ti ani. 20 Isaiah'n hâi uolin, "Mi rok
loi ngeiin min mua, mi ralam loi ngei kôma
kên lâr," a lei ti sa. 21 Hannirese, Israelngei
chungroia chu, "Hedonloi ngei le inhel mingei
modôm rangin sûntuonin ka bân ka phar ngâi,"
a ti.

11 Hanchu, Pathien'n a mingei a hengpai
mini? Nitet mak, keima reng khom hih
Israel mi, Abraham richi Benjamin rûia mi ki

ni. 2 Pathien'n aphuta a thang, a mingei hah
paiphar mak. Pathien lekhabu'n Elijah roi a
misîr hah imo a ti nin riet. Ama han Israelngei
chungroi Pathien kôm a mintunga. 3 “Pumapa
ne dêipungei an thata, na mâichâmngei an
misima; Keima vai kêng ko om zoi. Keima khom
hi mi that rang an bôk,” tiin. 4 Hannirese,
Pathien'n, “Baal makunga khûk lân bil ngâiloi
mi isâng sari ka ta rangin ka la dar tit ani,” tiin a
thuona. 5 Ma angdênin atûn hin khom Pathien'n
a moroina sika a thangsuok ngei pâl atômte
an la om. 6 A moroina sika a thangsuok anni
an sintho sika nimak, ma anghan aninônchu
moroina hih moroina tatak ni thei no nih. 7 Imo
ei ti rang? Israelngeiin an rok hah man mak
ngeia, Pathien thang atômte ngei vaiin an mana,
midang ngei murdi chu Pathien koina han an sêt
suo zoi. 8 Pathien lekhabu'n, “Pathien'n avien
sûn tena an mindonna le an mulungngei a min
môl pea, an mua an riet thei loina,” a ti anghan.
9 David khomin, “An ruolhoi thona bukhalâi hah
châng le in ôkna chang senla, An inbana le an
khitrûi chang rese. 10 An mu theiloina rangin
an mit hong jîng senla, an intakna puokrikin
del ngei tit rese,” a tia. 11 Hanchu an inba sikin
an inluoi phar rang mini? Ni mak! an inpal sikin
Jentailngei kôma sanminringna a juong tung
ani. Judangei narsana rang ani. 12 Ha anghan,
Judangei an inpalna man rammuol neina ania,
Judangei ratha tienga an insamna man hah
Jentailngei neina a ninte, Judangei an hong kip
tena vâng chu idôra satvurna mo a ni rang ani
zoi. 13 Ha anghan, nangni Jentailngei kôm ki ti
ani, Jentail tîrton ki ni anghan ki sinthona hih
ki minlût ani. 14 Ki mingei nangni ki min narsa
senkhat luo ka sanminring thei ngêt na rangin.
15 An hengpai lâihan rammuol ta ranga Pathien
leh inngêi nôkna aninte, an pom nôkna tena
inmo ani rang? Maha thina renga ringna nîng
atih. 16 Vâipôl hâr ât masatak han Pathien kôm
pêk minthieng anînchu apumin pêk minthieng
ani. Hanchu thing khom a ruzung ânthienga
anînchu amachangngei khom an inthieng ani.
17 Olive thing machang senkhat tanpaiin, nangni
ram olive, an lâia zomin nin oma, ruzung asa
hah nin inzompui zoi ani. Nangni Jentailngei
hah ram olive angin nin nia, male atûn chu
Judangei ratha râtna tienga ringna hah nin
insempui ani. 18 A machang dangngei chunga
insong no roi, insong khom ungla, aruzung
vâipu nimak chei, aruzung in kêng nangni avâi
ani. 19 Hanchu, nangman, “Zoma ko om theina
ranga amachangngei hah thâk kêng an ni,” tîng
ni tih. 20 Ani, an iem loina sikin thâkin an oma,
nang chu na taksônna sikin zom ni ni, inpâk
nônla, manêkin chi roh. 21 Pathien'n amachang
taktak angati Judangei luo a manar nônchu
nang khom nang manar uol no nih. 22 Masikin,
Pathien sa tie le chi aomtie ei mua, ânpal ngei
ta rangin chu chi a oma, a satna no omtitin chu
nangma ta rangin chu asa ani. No omtit nônchu
nang khom thâkpai sa nîng ni tih. 23 Male,
Judangei khom an iemloina an maka anînchu
zomin la om nôk an tih, Pathien'n a zom nôk
thei sikin. 24 Nangni Jentailngei, ram olive
machang renga thâkpai luon olive thing bâk
sa taka inzomin nin om inte, nangni Judangei,
olive thingkung diktak amachangngei a zom
chu Pathien rangin abai pe uol ok rang ani. 25
Ka malngei hi chong inthup hih nin riet rangin
ku nuom ani, aninônchu avâr intum nin tih.
Isreal mingei tukdullienna hah a omjêt rang
nimak. Aniatachu Jentailngei hah Pathien kôma
an hong kipphar tena rang vai ani. 26 Hanchu,
Israelngei murdi sanminringin om an tih.
Pathien lekhabu'n, “Zion renga Minringpu hah
juong a ta, Jacob jâisuonngei renga puoloinangei
minboi atih. 27 Mahih an kôma ko chongkhit
rang chu ani, An nunsienangei ka lâk pai tika
chu,” ati anghan. 28 Thurchi Sa an hengpaia,
nangni sikin Judangei chu Pathien râl an ni.
Pathien'n a thang ngei na mindonin chu an
richibulngei sikin a champui lungkhamna ngei
an ni. 29 Pathien'n mi a thangna le sat a vurna
lama a mulungrîl thûl ngâi mak. 30 Tienlâi han
chu nangni Jentailngei chu Pathien chongjôm
mak cheia, atûn chu Judangei an jômloina sikin
a moroina nin chang zoi ani. 31 Ma ang nanâk
han, atûn nang nin moroina nin chang sikin
Judangei khomin Pathien moroina an chang sa
theina rangin atûn hin chu chongjômloia om an
ni. 32 Asikchu anrênga chunga a inriengmuna
a minlang nuom sikin Pathien'n mi murdi
chongjômloina a khum zit ani. (eleēsē g1653) 33
Pathien neina ngei chu idôra roiinpui mo! a
vârna le a rietna khom idôra ânthûk mo! tûn
mo a roijêk a rilminthâr thei ranga? tun mo a
lampui a riet thei ranga? 34 Pathien lekhabu'n:
“Tun mo Pumapa mulungrîl rieta? Tu mo rilna
a pêk thei ranga? 35 Tumo a kôma lâkâi amin
tanga, tumo a kôm renga a man nôk rêk ngai?”
ati anghan. 36 Asikchu neinun murdi hih ama

sin ania, ama sika hong om le ama ta riempet
ani. Pathien kôma tuonsôtin inlalna chu om
rese! Amen. (aiōn g165)

12 Masikin ka malngei, Pathien inriengmuna
lientak sika hin inbôlna ring le inthieng leh
a khôktheiruo ni rangin nin takpum hah Pathien
kôm pêk rangin nangni ki ngên ani. Maha nin
biek rang lampui diktak chu ani. 2 Hi rammuol
omlam anghin om no ungla, Pathien lungdo asa
le a khôktheiruo le asakipdir ngei hah nin riet
minthâr theina rangin nin mulungrîl minthara
omin hong tei ta roi. (aiōn g165) 3 Pathien'n mi
pêk moroina neinunpêk sika hin nangni ke
ngên ani. Nin kâra tute rangâiinlut rai om no
roi. Manêkin, Pathien'n mitin kôma taksônna
a pêk angtakin intukpui chit mulungrîl pêl
roi. 4 Takpum inkhata amachang tamtak ei
dônna ha amachangngei sintum hah aom chit.
5 Ma angdênin, eini khom tamtak ni khom inla,
Khrista leh takpum inkhat ei nia, ei rêngin
takpum abâk anga ânzom chit ei ni. 6 Masikin
Pathien moroina mi pêk angtaka hin manboia
pêk adang dang ei chang chita. Pathien chongril
rang anînchu ei taksônna dôn angtaka hin
misîr ila. 7 Sintho rang anînchu ei sinthona
hin inpêk ngit ila, mi minchu rang anînchu
minchu ngit ila. 8 Mi mohôk rang anînchu
mohôk ngit ila, neinun pêkpu'n phaltakin pêk
senla, rachamneipu han takintâitakin tho senla,
mi lungkhampu khomin râisântakin lungkham
rese. 9 Lungkhamna chu a rothol koploiin
nirese. Asie hah mumâk ungla, asa ha chu
mutu tit roi. 10 Khristien sûngsuokrêng angin
inkhat le inkhat inlungkham inlôm ungla, mirit
inlômna minlang rang jôt tit roi. 11 Sinthona
lama ningsiet ungla, nin ratha minboi no roi.
Mulungrîltakin Pumapa sin tho roi. 12 Nin
sabeina han nin râiminsân senla, intaknangei
nin tuong khomin dier ungla, zora tina chubai
tho ngâi roi. 13 Nin Khristien champui ngei
insamna nin neinun insan ungla, nin ina
khuolmi mintung ngâi roi. 14 An nuom nangni
lo ngâi ngei hah khomaksâm loia satvur ngei
rangin Pathien kôm ngên roi. 15 A râisân ngei
râiminsân pui ungla, a chap ngei chappui roi.
16 Mindon munkhatin om ungla, insong no roi
rangâiinchîn mingei leh ruol inchang roi. Nin
thetheiin avâr intum no roi. 17 Mingeiin nin
chunga an sin minchâina hah sietna nanâkin
thuon no roi. Mi murdi ranga asa hah tho rang
pût roi. 18 Mi murdi leh inngêia lêng theina
rangin bôk ngit roi. 19 Ka malngei, phûba lâk
tet no ungla, manêkin Pathien taksina han tho
rese. Pathien lekhabu'n, “Phûba murdi chu
keiman ka lâk rang ani, Keiman thuon ki tih,
Pumapa'n a ti,” ati anghan. 20 Manêkin, Pathien
lekhabu'n ati nôka, “Na râlngei an vonachâmin
chu sâk rang pêk ngei inla, an tui ânrâlin chu
an nêk rang pêk ngei roh, ha anghan no thôn
chu ni min zak ngei ok rang ani.” 21 Sietnân
motorin om nônla, manêkin nangman sietna
hah motorin satnân zoiin om roh.

13 Mitinin an chunga rachamneipungei chong
an jôm ngêt rang ani. Pathien'n a phun ni
nônchu tute rachamneipu om ngâi mak ngei,
atûnlâia rachamneipungei khom hih Pathien'n
a phun an ni. 2 Masikin, tukhom rachamneipu
adoipu chu Pathien a phunpu an idoi ani,
adoipu ngei han an chunga roijêkna tung
atih. 3 Roijêkpungei hah neinun dik thopu
ngei rangin chu ichi om mak ngeia, neinun
dikloi thopu ngei ta rangin chu ichi an om ani.
Rachamneipungei chi loia om nu nuom mo?
Neinun dik tho inla hanchu nang minpâk an tih.
4 Na satna ranga Pathien tîrlâmngei kêng an ni.
Hannirese, neinun dikloi no thôn chu chi roh,
khandai hah an chôi papai nimak kêng. Pathien
tîrlâmngei an nia, neinun dikloi tho ngei chunga
taksia dûkmintongpu ngei an ni. 5 Masikin,
Pathien dûkmintongna chi sik vaiin niloiin,
ni sielesarietna sik khomin rachamneipungei
chong no jôm ngêt rang ani. 6 Masika han kêng
chôiruol nin chôi ngâi, rachamneipungei han
an sintum asân an thôn chu Pathien sin an tho
kêng ani. 7 Pêkna rang murdia pêk roi, pilman
pêk rang anînchu pêk ungla, mimala le neinun
man chôi rang anînchu chôi ungla, miritna
le minlalna minlang pe ngei roi. 8 Lungkham
inmu inlômna ti loiin chu tute kôm ite intâng
no roi, ei miriem champui lungkhampu han
Balam a jôm mikhip zoi ani. 9 Chongpêkngei,
“Inrê no roh, mi that no roh, inru no roh, mita
ôi no roh,” ti ngei le chongpêk dang ngei murdi
hih, “Nangma nên lungkham angin nu bunga
mingei lungkham roh,” ti hin a kaikhôm zit ani.
10 Mi nu lungkhamin chu an chunga asaloi tho
tet no tinia, lungkhamna chu Balam pumpui
jôm mikhipna ani. 11 Atûnlâi neinun omtie nin
riet sik le a in ngei inthoi zora ani tatak zoi ti
nin riet sikin maha ki ril ani, atûna hin chu ei

iem phut lâia nêkin chu ei sanminringna hah
anâi uol zoi. 12 Jân hih ase ok zoia, khuovâr
rang kêng ani zoi. Masikin ajîng sintho ngei
hah mong ei ta a avâra indoina râlrovo invo ei
ti u. 13 Sûna om ngâi mingei angin enhoitakin
om ei ti u, junêk omhoina le ju inrûiin om
loiin hurindit le inditnasaloi songloiin, insuol
le innarsân khom om loiin. 14 Pumapa Jisua
Khrista râlrovongei hah lâk ungla, nin taksa
nunsie nina ôina saloi ngei thangminsuo rang
bôk no roi.

14 Hanchu taksônna tienga râtloi mingei
chu anthena an mindona hah dem loiin
môdôm ngei roh. 2 Mi senkhatin an taksônna
han jâttin sâk thei rangin a phal zoia, aniatachu
taksônna râtloi mi han chu ansûl vai a sâk
ngâia. 3 Jâttin sâk thei mi han a sâk loi mi
hah dem no rese, a sâk loipu khom han a
sâkpu hah jêk no rese, Pathien'n ama hah a
khôk kêng ani zoi. 4 Midang tîrlâm jêkpu hah
tumo ni ni? Ânding indetin mo, ânletin mo,
a mindon rang chu a pu ani. Inding det ngêt
atih, Pumapa a minding mindet thei sikin. 5
Hanchu, mi senkhatin nikhuo khat hah nikhuo
dang nêkin a mindon minlut uol ngâia, mi
dangin chu nikhuo murdi an angnatin a be
ngâi. Mitinin ama mindon lam diktak nei chit
rese. 6 Nikhuo khata aser-uolpu han Pumapa
chôiminsângna rangin a ser ani, jâttin sâkpu
han Pathien kôm râisânchong a ril baka a sâk
ani sikin Pumapa a chôiminsâng ani. A sâk
loipu khom hah Pathien kôma râisânchong a ril
sa nôk sikin Pumapa chôiminsângna rangin a
ngêi ani. 7 Tute eini ta ranga vaia ring nimak
mea, tute eini ta ranga vaia thi khom nimak
me. 8 Ei ringin chu Pumapa ta ranga ei ring
ania, ei thi khomin Pumapa ta ranga ei thi ani.
Masikin ei ring khomin ei thi khomin Pumapa
ta ei ni. 9 Masikin, mi ring le mi thi Pumapa
ani theina ranga Khrista hah a thia, a ring
nôk zoi ani. 10 Hanchu, nangma ansûl riempet
sâkpun irang mo midangei ne jêk? Nônchu,
nangma jâttin sâkpu irang mo iempu dangngei
ne dema? Pathien roijêkna makunga ei rêngin
ei lân ding pak rang kêng. 11 Pathien lekhabu'n:
“Adiktakin Keima hi Pathien ring ki ni, Pumapa
han a ti, mi murdi ka makunga an minkhûk lân
bil pak an ta, Male mitinin keima Pathien ki
ni la Phuong an tih,” a tia, ânziek anga han.
12 Ma anghan, ei rêngin Pathien makunga ei
thurchi ei la misîr pak rang ani. 13 Masika
han inkhat le inkhat injêk inlôm khâi no roi.
Manêkin na lâibung nunsie mo, inbana mo a
tho tet loina rangin no bôk rang ani. 14 Athei
mamangin chu ânthiengloi neinun ite ommak
ti Pumapa Jisua leh kin inzomna hin ki riet
minthâr ani. Nikhomsenla, neinun senkhat chu
ânthiengloi iempu rangin chu ânthiengloi ani.
15 Na sâk sâk sikin na lâibung mo na sarnu mo,
mulungrîl ahoi nônchu lungkhamna lampui
nu jûi khâi loi ani. A thi sika Khrista a thi pe
hah na sâk sâk sikin minsiet no roh. 16 Masikin
ninta ranga asa anga nin mindon hah ril min
sietin om no rese. 17 Asikchu Pathien Rêngram
chu sâk le nêk roi nimaka, Ratha Inthieng jâra
diknangei, inngêina le râisânna ngei kêng ani.
18 Tukhom ma anga Khrista sin tho chu Pathien
râiaminsâna male midangngei pomna khom
a chang ngâi ani. 19 Masikin, inkhat le inkhat
inngêina rang le min râtna rang ngei hah ei
rujûl tit ngêt rang ani. 20 Na sâk sikin Pathien
sintho siet no roh. Sâk murdi sâk thei ania,
hannirese midang nunsie minchâina ranga sâk
chu sa mak. 21 Na lâibungngei le na sarnungei
inbana rang anînchu me ngei, ju ngei le neinun
dadang ngei a ngêi hih asa uol. 22 Ni iemna
hah iem chien roh, Pathien le nin kongkâra
ama iemna lama theiloi intum loi chu satvur
an ni. 23 Hannirese tukhomin mulungokcha
pumin a sâkin chu a taksôn lam niloi a tho ani
sikin Pathien'n theiloi a mintum ani. Male i-ih
neinun khom taksônna chunga ânngam loi hih
chu nunsie ani.

15 Eini taksônna taka râtngei hin eini râisânna
rang rok loiin, râtloi ngei râtloina han
ei san ngei rang ani. 2 Manêkin taksônna
ei phun mindet theina rangin iempu dangei
râiminsânin anni ranga neinun sa hah ei
tho rang ani. 3 Asikchu Khrista khom ama
râisânna rok maka. Pathien lekhabu'n, “Nang
êro ngei êrona hah ku chunga achul zoi,” ati
anghan ani. 4 Pathien lekhabu'n apêk ngâi
sabeina renga tuongdierna le mohôkna ei
nei theina rangin Pathien lekhabua lei inziek
ngei murdi hah ei inchu rang ani. 5 Khrista
Jisua nin jûi anghan nin lâia inngêina ratha
han tuongdierna le mohôkna hah Pathien'n
nangni min dôn senla. 6 Hanchu, nin rêngin
rôl-ûm khatin ei Pumapa Jisua Khrista Pa le
Pathien hah nin minpâk thei rang ani. 7 Pathien

roiinpuina rangin Khrista'n nangni a pom angin
inpom inlôm chit roi. 8 Nangni ki ril, Pathien
taksônomna minlangnân an richibulngei kôma a
chonginkhâm tuontungin Khrista hah Judangei
ruthûlin sinthopu'n a juong oma, 9 Jentailngei
khomin a moroina sika Pathien an minpâk
theina rangin. Pathien lekhabu'n: “Masikin
Jentailngei lâia nang minpâk ka ta, Ni riming
minpâkin uoi ki tih,” ati anghan. 10 Ati nôka,
“Jentailngei Pathien mingei leh râiminsân roi,”
ati sa. 11 Male, “Nangni Jentailngei murdi,
Pumapa minpâk roi; Mingei murdi khomin
minpâk rese ngei!” ati nôka. 12 Male avêlin,
Isaiah khomin, “Jesse jâisuon la hong inlang
a ta; Jentailngei chunga inlal rangin la hong
om a ta, Ama chunga han an sabeina minngam
an tih,” a tia. 13 Ratha Inthieng sinthotheina
jâra sabeina nin sip theina rangin sabeina nâr
Pathien han ama nin taksônna sikin, râisânna
le inngêinangei nangni minsôn pe bang rese. 14
Ku sûngsuokngei, nangni hih satna akip, rietna
murdi dônna, inril inlôm thei rang nin ni tiin tak
ko sônchêt ani. 15 Nikhomsenla, neinun senkhat
nangni min riet nôk rangin hâitakin ma lekha
hih ki miziek ania, Pathien'n mi pêk moroina
sikin 16 Jentailngei sinthopu rangin Khrista Jisua
tĩrlâm ki ni. Jentailngei hah Ratha Inthiengin
minthienga Pathien inbôlna ringa khôktheiruo
min ni ranga Thurchi Sa misĩrna hin ochai
angin ki sin ani. 17 Masikin Khrista Jisua leh
inzomin hima Pathien sinthona hin insongna
ke dôn thei ani. 18 Jentailngei ruoia Pathien
chong min jômna rangin Khrista'n sintho
le chongrilin keima mi manga, a sinthongei
pêna chu ite dang ril ngam no ninga, 19
sininkhêlngei le sin kamâmruoingei, Pathien
Ratha sinthotheina han mi manga, masika han
Jerusalem le akôl revêla ram renga Illyricum
dênin Khrista Thurchi Sa chu ku phuong let
zoia. 20 Midang lungphûm chunga sinminding
ki ni loina rangin Khrista la riet loina muntina
Thurchi Sa phuong hi ku lungdo ani. 21 Pathien
lekhabu'n: “A thurchi la rilna ngâi loina mingei
han mûng an ta, A koura la riet ngâi loingei han
riet an tih,” tia ânziek anghan. 22 Masika hah
kêng ani, nin kôma hong rang ki minchâi titna
ngâi. 23 Aniatachu, atûn hin hi ram revêla hin
chu ki sintho ko zoia, kum tamtak nangni hong
mu rang ke lei nuom ngâi anghan. 24 Spain
rama se malamin nangni hong mu rang ko bôk
ani. Chomola nangni le inlopkhôm zoiin, nangni
sanna renga ka panna rang mun tieng se thei
rangin ka sabei ani. 25 Atûn tak hin chu Pathien
mingei sintho rangin Jerusalema la sêng ki tih.
26 Macedonia le Achaia rama koiindang mingei
han phaltakin Jerusalema Pathien mingei kâra
inriengngei rangin chôiruol an tho sikin. 27
Inphaltaka an tho ani, aniatachu an kôma an
intâng sa piel khom ani. Asikchu, Jentailngei
ratha satvurnangei Judangei an insempuiin
chu rammuol neinun satvurna tieng khomin
Jentailngei Judangei san rang anâng ani. 28
Ma hah ko tho zoiin, an sum ngei an kôm ka
bâng let zoiin Spain rama se rangin nangni la
hong lût ki tih. 29 Nin kôm ko hong tika chu
Khrista satvurna akipin hong ki tih ti ki riet. 30
Sûngsuokngei, ei Pumapa Jisua Khrista le Ratha
pêk lungkhamnân Pathien makunga chubai mi
nin thopui tatak ngâi rangin nangni ki ngên. 31
Judea rama iemloingei kut renga ko jôk theina
rang le Jerusalema ki sintho hih Pathien mingei
khôktheiruo ani theina rangin chubai mi thope
roi. 32 Pathien'n asa a tiin chu râisânna sipmata
nin kôm ko honga ei har inruol theina rangin.
33 Atûn inngêina Pathien hah nin rênga nin
chunga om rese, Amen.

16 Ei sarnu Phoebe Cenchreae koiindang
mingei sinthonu hih a mêl nangni min riet
ku nuom. 2 Pumapa riminga Pathien mingei
anga nin lei modômna rang le asan anângna
tina nin lei san theina rangin. Ama reng khom
hi mi tamtak lei san ngâi ania, keima reng khom
mi lei san ngâi ani. 3 Priscilla le Aquila, Khrista
Jisua chuonsina ki sintho champui ngei hah
lei chibai roi. 4 Anni han ki ringna minjôkna
rangin an ringna tena lên phala an chunga
ka râisân sabak ani, keima vai niloiin Jentail
koiindang murdi khom an chunga an râiasân
ani. 5 An ina koiindang inkhôm ngâi ngei hah
chibai mi mûk pe sa roi. Asia rama Khrista lei
iem masatak ka mal Epaenetus hah chibai mi
lei mûk pe roi. 6 Mary ninta ranga sin dûktong
nu hah lei chibai roi. 7 Andronicus le Junia, ku
Juda champui le intâng ina ke lei lûtpuingei
hah mi lei chibai pe roi. Ma ngei hah tĩrtonngei
riming inthangtak le keima nêka Khrista lei
iem masa an ni. 8 Ampliatus, Pumapa taka ku
ruol miditom hah mi chibai pe roi. 9 Khrista
chuonsina kin sinthopui Urbanus le ku ruol
miditom Stachys hah mi chibai pe roi. 10 Khrista
mi tatak ânthârlak Apelles hah mi chibai pe

roi. Aristobulus insûngmingei hah mi chibai pe
roi. 11 Ku Juda champui Herodion, Khristien
insungmingei lâia Narcissus mi chibai pe roi.
12 Tryphaena le Tryphosa, Pumapa a sin ngâi
hah mi chibai pe roi. Ku ruol miditom Persis,
Pumapa sintho râttak nu mi chibai pe roi. 13
Pumapa chuonsina sinthopu satak, Rufus le a
nû, a nâi anga mi be ngâinu hah mi chibai pe
roi. 14 Asyncritus, Phlegon, Hermas, Patrobas,
Hermes ngei le a kôma Khristien sungsuok
dang omngei murdi hah mi chibai pe roi. 15
Philologus le Julia Nereus le a sarnu, Olympas
le an kôma Pathien mi omngei murdi hah
mi chibai pe roi. 16 Intum inthiengin inkhat
le inkhatin chibai roi. Khrista koiindangngei
murdi'n chibai nangni an pêk. 17 Sûngsuokngei,
rilna chong nin man ha ânkâl lama nin kâra
insenna le mingei taksônna minngûipu ngei
renga han inđîn rang le mangei hah nûksong
rangin nangni ke ngên. 18 Ha mingei han ei
Pumapa Khrista sintho mak ngei, an phûngpui
sin kêng an tho ani. An chong hoi le an mûr
thiemin mi theiloinaboi ngei an huong ngâi
ani. 19 Thurchisa taka nin det tie mitinin
an riet zoi masikin nin chunga kin râiasân
ani. Nikhomsenla, satna tieng nin vâra sietna
tieng chu theiloinaboi nin ni rang ku nuom
ani. 20 Hanchu ei inngêina bulpui Pathien
han Soitan hah nin kepha nuoia om rangin
min nôichit lâi atih. Ei Pumapa Jisua Khrista
moroina hah nin kôma om rese. 21 Ki sinthopui
Timothy le Lucius, Jason le Sosipater ku Juda
champuingeiin chibai nangni an pêk. 22 Keima,
Tertius hi lekha miziekpu hin, Pumapa rimingin
chibai nangni ke pêk. 23 Ku tungnapa Gaius
le koiindangngei inkhômna ngâi in pumapa,
khopuiliena sumrâkpu Erastus le a lâibungpa
Kuartus khomin chibai nangni an pêk. 24 Ei
Pumapa Jisua Khrista moroina hah nin rênga
nin chunga om rese, Amen. 25 Pathien chu
chôilôm ei ti u! Ama han Jisua Khrista thurchi,
Thurchisa kin ril le zora sôt taka chongtak
inthup lei muphuong anghin nin taksônna
dettakin nangni minding thei ani. (aiōnios g166) 26
Atûn chu ha chong dik hah dêipungei lekhabua
ajuong inlanga, tukhomin an iema an jôm
theina rangin kumtuong Pathien chongpêk
angtakin namtin kâra min riet ani zoi. (aiōnios
g166) 27 Pathien inkhat mang avârtak kôma om,
Jisua Khrista jâra tuonsôtin roiinpuina chu om
rese! Amen. (aiōn g165)

1 Korinth

1 Paul renga, Pathien lungdoa Khrista Jisua
tîrton ni ranga koi le ei lâibungpa Sosthenes
han, **2** Korinth taka Pathien koiindang aom,
Pathien mi inthieng ni ranga koi ngei, Khrista
Jisua leh inzoma ama ta, muntina ei Pumapa
Jisua Khrista biek mi murdi ngei leh munkhatin,
an Pumapa le ei Pumapa kôm: **3** Pathien ei Pa
le Pumapa Jisua Khrista kôm renga moroina
le inngêina nin kôm om rese. **4** Khrista Jisua
Pathien'n moroina nangni a pêk sikin nin ta
rangin Pathien kôm râisânchong ki misîr bang
ngâi. **5** Ama renga lam tina minei nin nia,
chong le rietnangeia nin insôn bang sikin. **6**
Khrista chong hah nin kôma mindetin aoma
7 ei Pumapa Jisua Khrista inlâr rang nin ngâk
angin a satvurnangei inkhat luo man loiin om
mak chei. **8** Ei Pumapa Jisua Khrista Nikhuo
han khom châinaboia nin omna rangin a kôm
han among dênin nangni mindet atih. **9** A
Nâipasal Jisua Khrista, ei Pumapa leh inlopna
dôn ranga nangni koipu Pathien hah taksôn
aom ani. **10** Ka lâibungngei le sarnungei, nin
tina murdia inruola, nin lâia insenna reng
om loia, mulungrîl munkhat leh mindonna
munkhat dôna om rangin ei Pumapa Jisua
Khrista rimingin nin rêngin nangni ke ngên.
11 Ku sûngsuokngei, nin lâia inkhalna aom ti
Khloe insûngmi senkhatngeiin ânthârlakin min
ril. **12** Ma anghin lei ti rong: nin rêngin nin ti
lam atei chita, senkhatin an ti "Kei chu Paul
pâl ki ni"; "Kei chu Apollos pâl ki ni"; adangin
"Kei chu Peter pâl ki ni"; male adangin "Kei
chu Khrista pâl ki ni" nin tia. **13** Khrista chu
pâlngeiin semin aom mo! Nin ta ranga khrosa
thipu hah Paul mini? aninônchu tîrton Paul
riminga baptis chang mo nin ni? **14** Krispus le
Gaius tiloiin chu tute ka baptis loi sikin Pathien
kôm râisânchong ki ril. **15** Masikin, tutên ku
ruoisingei rimingin baptis ka chang ti thei no
tunui. **16** (O ani, Stephanas le a insûngmingei
khom baptis ko thoa, midang ka baptis sa mo
khom riet mu-ung.) **17** Khrista'n baptis rangin
mi tîr maka, Thurchi Sa misîra, ma thurchisa
hah miriem vârna mang loia misîr rangin mi tîr
kêng ani, Khrosa Khrista thina hah asênaboi
achang loina rangin. **18** Khrosa Khrista thina
roi hih ânmang tir ngei ta rangin chu mona
ania, aniatachu eini sanminring tira omngei ta
rangin chu Pathien sinthotheina ani. **19** Pathien
lekhabu'n: "Mivâr vârna chu min boi riei ka
ta, male mitheingei riettheina chu paivar ki
tih," ati. **20** Hanchu, mivârngei hah khonmo
an om? mitheingei hah khonmo an om? Hi
rammuola mi makhal theitakngei hah khonmo
an om? Pathien'n hi rammuol vârna hih mona
ani ti a minlang zoi! **(aiōn g165)** **21** Miriemngeiin
an vârna mangin Pathien an riet thei khâiloi
lehan Pathien vârna thurchi misîr "inmôl tak"
manga a iemngei sanminring hah Pathien
lungdo tak ani. **22** Judangeiin minthârna rangin
sininkhêlngei an zonga, Greekngeiin vârna an
zong. **23** Keini rêkin chu Khrista jêmdelna roi
kin misîr ngâia, mahah Judangei ta rangin
chu inpalna ania, Jentailngei ta rangin mona
ani; **24** aniatachu Juda mo, Greek mo Pathien'n
a koingei ta rangin chu Khrista hah Pathien
sinthotheina le Pathien vârna ani. **25** Pathien
inmôlna chu miriem vârna nêkin avâr uola, a
râtloina khom miriem râtna nêkin arât uol sikin.
26 Ka lâibungngei le sarnungei atûn, nangni a koi
lam hih mindon ta u, nin lâia mi tamtak hi taksa
tienga mivâr nimak choia, mi sinthotheitak
khom nimak choia, mi roiinpui lâia khom nimak
choi. **27** Pathien'n mivârngei mâimôkashak
theina rangin rammuol mindonna inmôlngei a
thang ngeia, mirâtngei mâimôkashak theina
rangin rammuol mindonna mi dok ngei a
thang zoi. **28** Mapên han Pathien'n rammuol
mindonna neinun kâm omngei hah kâmnângloi
a min chang theina rangin rammuolin a en
nuomloia amintem le itea abe loi hah a thang
sa zoi. **29** Masikin Pathien makunga han tute
omlien song thei om noni ngei. **30** Aniatachu
nangni chu Pathien'n Khrista Jisua le nangni
minzomin, Khrista hah ei vârna rangin a sin ani.
Ama jârin Pathien makunga midik ei changa,
Pathien mi inthieng ngei ei hongnia mojôkin
ei om zoi. **31** Masikin Pathien lekhabu'n ati
anghan, "Tukhom insong rang ajôt ngei chu
Pumapa sintho hih song ngêt rese ngei."

2 Ka lâibungngei le sarnungei, Pathien
chongtak inthup, misîra nin lâia ko hong
lâihan, chong roiinpui le rietna roiinpui mang
mu-ung. **2** Nin lâia ko om han khom neinun
dang murdi mingil riein Jisua Khrista jêmdela
aom roi vai kêng nin riet rang ku nuom ngâi. **3**
Ma anghan nin lâia han râtloi le innîk pumin
leh ichin ko oma, **4** male ka bâi renga minchuna

chong asuok le ku thurchi misîr ngei khom
hah miriem vârna methêmna chong nimaka,
Pathien Ratha sinthotheina chong kêng ani
uol. 5 Masikin nin taksônna hah miriem vârna
han inngam maka, Pathien sinthotheina han
kêng ânngam ani. 6 Hannoma rathatienga
mitungsuo ngei kôm chu vârna chong ki misîr
ngâi. Hannirese hi rammuol vârna chong chu
nimaka, hi rammuol roijêkpungei an inlalna
ânmang tir ngei vârna chong khom nimak. (aiōn
g165) 7 Pathien vârna chong inthup ha kêng ki
misîr ngâi, vârna chong inthup ei roiinpuina
ranga Pathien'n rammuol om mânna a lei
thangsai hah kêng ani. (aiōn g165) 8 Ma vârna
hah hi rammuol roijêkpungei rengin riet mak
ngei. Riet senla ngei chu roiinpuina Pumapa
hah jêmdel noni ngei. (aiōn g165) 9 Hannoma
Pathien lekhabu'n, "Tutên an mu ngâiloi le
an riet ngâiloi, Ma anga tung ranga tutên
an mindon loi, Pathien'n a lungkham ngei ta
ranga a mintuosai ngân chu," ati anghan. 10
Aniatachu Pathien'n eini rangin chu a chongtak
inthup hah Ratha'n mi min riet zoi. Ratha han
jâttin a sûisuok ngâi, Pathien neinunkhînngei
inthûktaka inthup khom. 11 Ei sûnga om ei
ratha lelê hih vai kêng ei chungroi a riet ngâia;
ma angdên han, Pathien Ratha vai kêng Pathien
chungroi murdi a riet thei ngâi. 12 Ei man hih
rammuol Ratha nimaka; manêkin, Pathien'n
neinun mi pêk ngei murdi ei riet theina rangin,
Pathien juongtîr Ratha ha kêng ei man ani. 13
Masika han miriem vârna minchûn, misîr ngâi
mak mea, Ratha minchûn kêng kin misîr ngâi,
rathatienga chongtakngei hah Ratha dônngei
kôm kin rilsensâi ngâi. 14 Tukhom Ratha dôn
loiin chu Pathien Ratha renga manboipêkngei
hah man thei ngâi mak ngei. Ma anga mingei
han chu ma neinunngei hah riet thei ngâi mak
ngeia; ama ta rangin chu inmôlna vai kêng ani,
a luttie hah Ratha'n vai kêng a riet thei sikin.
15 Tutu khom Ratha man ngei chu neinuntin
aluttie an riet ngâi, hannirese, ama chu tutên
jêk thei ngâi mak ngei. 16 Pathien lekhabu'n
ati anghan: "Tu'n mo Pumapa mulungrîl a
riet? Tu mo minchuna chong a pêk thei rang?"
Nikhomrese, einin chu Khrista mulungbôk ei
pêl ani.

3 Ka lâibungngei le sarnungei, ratha mingei
kôma ki misîr angin nin kôm thurchi misîr
thei mu-unga; hi rammuol mi, khrista taksônna
tieng nâitengei kôma misîr angin kêng nangni
ki misîr pe. 2 Burum niloiin, runutuiin nangni
ka vâi ani hi, bu nin la nêk theiloi sikin. Male
atûn khom la nêk theiloi dên nin nia, 3 rammuol
mingei om anghan nin la om tit sikin. Nin lâia
innarsana le inkhat le inkhat inkhalna aom kâr
chu rammuol ta nin ni tiin minlangin aoma,
anni angdêna la om nin ni tina nimak mo? 4
Nin lâia, "Kei chu Paul pâl ki ni," a dangin "Kei
chu Apollos pâl ki ni," ti ngei nin la om kâr
chu rammuol mingei angin nan la om bang
nimak mo? 5 Apollos hah tumo ani? Paul khom
tumo ani? Pathien tîrlâmngei, nin iem theina
ranga sinthopu papai kêng kin ni. Pathien'n
tho rang mi pêk chit kêng kin sin: 6 Keiman
chimu ker thea, Apollos'n tui a buoka, aniatachu
chimukung a minsônpu chu Pathien ani. 7 A
minsônpu Pathien ni loiin chu chimu rethepu le
tui buokpu hah ite nimak ngei. 8 A lingpu le tui
buokpu hah ite an teina om mak. An sintho lam
angtakin Pathien'n râisânman pêk ngei atih.
9 Pathien ta ranga munkhata sintho kin nia,
nangni hih Pathien loimân nin ni. Pathien in
nin ni sa. 10 Pathien'n manboipêk ni pêk mangin
in sinpu theitak angin keiman lungphûm ku
phûma, midangin in an sin ani. Aniatachu
mitinin an sin rang lam angtakin indîn thei rese
ngei. 11 Pathien lungphûm a lei phûm sai Jisua
Khrista pêna chu tutên lungphûm dang phûm
thei noni ngei. 12 Ma lungphûm chunga han
senkhatin rângkachakin mini, sumdârin mini,
lung mantam mini mangin sin an ta; senkhatin
thingin mini, sûlbuon mini, sapôl mini mangin
sin an tih. 13 Khrista Nikhuo han meiin ânlâr
rang sikin mei ngêt han mitin sintho hah phuol
a ta; anina tak inlang atih. 14 Lungphûm chunga
sin hah akâng nônchu a sinpu'n râisânman man
atih. 15 Aniatachu tutu sintho khom akângin
chu dok atih; hannirese, ama ha chu mei rakân
angdôrin sanminjôkin om atih. 16 Pathien in
nin ni le Pathien Ratha nin kôma aom ngâi
ti nin riet minthâr khet mo? 17 Masikin tutu
khom Pathien biekin hah a sietin chu Pathien'n
ama hah siet atih. Pathien biekin chu ânthieng
kêng, male nangni ngei hah a biekin nin ni.
18 Tutên athenin inhuong no rese. Nin lâia
tutu khom hi rammuol balama avârin ân bên
chu a vâr tatak theina rangin amo chang bak
rese. (aiōn g165) 19 Hi rammuolin vârna ati hih
Pathien mitmûn chu achâng ani sikin, Pathien
lekhabu'n, "Pathien'n mivârngei chu kin vâr

an intina han a min ôk ngei ngâi," ati anghan;
20 male Pathien lekhabu dangin, "Pumapa'n
chu mivârngei mindonna hah mangmunboi
ani ti a riet," ati sa anghan. 21 Masika han
tutên miriemngei song no rese ngei. Adikin chu
neinun nâm nin ta ani: 22 Paul khom, Apollos
khom, Peter khom; hi rammuol khom, ringna
le thina khom, neinun omsai le ala hong om
rang ngei khom anrêngin nin ta riempet an ni,
23 male nangni khom Khrista ta nin nia, Khrista
khom Pathien ta ani.

4 Keini hih Khrista tîrlâmngei, le Pathien
chongtak inthup donsûipungeiin mi mindon
roi. 2 Hi taka neinun ankhat anâng chu
tîrlâmngei hah an pu mitmua mi taksônom an
ni rang ani. 3 Atûn nangnin mi nin jêkna le
miriem mindonna balama mi nin jêkna hah kei
rangin chu itên bê mu-ung; Ke thenin khom
ko roijêk ngâi mu-ung. 4 Ki sielesarietna chu
ânthâr, hannirese mahan keima sietnaboi ki ni
tatak inthârna om uol mak. Pumapa hah ku
chunga roijêkpu chu ani. 5 Masikin Pumapa
juong nôk mâka chu azora diktak motona roi
lei jêkmasat lai no roi. Azoina roijêkna chu
Pumapa juong rang ngâk ngêt nîng a ta; ama'n
ijînga inthup ngei hah avâra hong kêlsuong a
ta, miriem mulungrîla bôkna inthup ngei khom
minlang sâng atih. Male mitinin minpâkna an
chang rang dôr Pathien renga an khôk rang
ani. 6 Ka lâibungngei le sarnungei, "Balamngei
hih jôm roi," ti hi nin inchu theina rangin
keima le Apollos hih nin enton rangin ko
hong târminlang ani, tutên mi inkhat songin
midang enkhûm no roi. 7 Tumo midang chunga
ulienin nangni sin? Neinuntin nin man ngei
hah Pathien'n nangni a pêk nimak mo? Asa, nin
man anînte ithomo manboipêk aman loi angin
omlien nin songa? 8 Nin nâng ngei murdi nin
dôn zoi mo? Nin nei mo ani zoi? Kin om nonnom
rêngngei nin chang thei mo ani zoi? Asa,
rêngngei chang thei tatak ungla ku nuom ani,
hanke nangni leh munkhata rêngngei ei chang
thei rang. 9 Pathien'n keini tîrtonngei hih thi
ranga inkhâm anga anûktaka mi tîrsuokin kin
bê ani; rammuol le vântîrtonngei le miriemngei
mitmua enhoia sinin kin om sika hin. 10 Keini
chu Khrista jârin amo kin ni; aniatachu nangni
chu Khrista jârin mivâr nin ni! Keini chu kin
doka, hannirese nangni chu nin rât! keini
chu mingeiin min enkhûma, nangni chu mirit
nangni an tho! 11 Atûn ten vonchâm le tui
inrâlin kin oma; rovo chetin kin invoa; mi
tôkmol kin tuonga; ommun invâiin kin chai
titir ani; 12 Kin kuta sinthôn dûktong takin
kin invâi ani. Mîn khomâk min sâm khomin
sat kin vur ngâia; dûk min mintong khomin
diertakin kan tuonga; 13 Mi min êro khomin
chong dâiriemin kin thuon ngâi. Hi rammuola
ronok leh tei uol khâi mak meh; hi zora ten
khom hin rammuola pornôngkok angin kin ni.
14 Hi chong ki miziek hih nin inzakpuina ranga
ki ti niloiin, Ka nâi moroi ngei angin nangni
minchu ku nuom sika ani. 15 Khristien ringnuna
enkolpu isâng sôm dôn khom ungla, Pa chu
inkhat vai kêng nin dôn. Nan lâia Thurchi Sa
hong mintunga Khrista Jisua leh inzoma nin
ringna han nin pa ko hongni ani. 16 Masikin
keima ku nunchan jûi rangin nangni ke ngên.
17 Hi chungroia hin Timothy, khristien ringnun
jâra ka nâipasal moroi le taksônom hih nin kôm
ko hongtîr. Ama'n Khrista leh inzomin ringna
thara ku nunchan muntina koiindangngei murdi
ki minchu ngâi anghan nangni min riet nôk
atih. 18 Nin lâia ko hong khâi loi rang mini ti nin
bôk sikin, mi senkhatin chu omlien nan song
ani. 19 Nikhomrese, Pumapa'n asa a tiin chu nan
lâia hong lai ki tih, Hanchu hi mi ânsong ngei
hih an mûrra an ti vai niloiin, sinthotheina an
dôn khom mu thei ki ti zoi. 20 Pathien Rêngram
chu chongbâingei vaia om niloiin sinthotheinân
aom kêng ani uol. 21 Imo nin nuom uol? Tôkmol
leh mo nin kôm ku juong rang, aninônchu ratha
lungkhamna le nuninnêmin mo?

5 Atûn, nin lâia inditnasaloi aom ti mîn an
hong misîr baka, ma-angdôra inditnasaloi
ha chu sonongngei lâia luo om ngâi mak. Mi
inkhatin a puingâk a jâlpui ngâi ti khom min lei
ril ani! 2 Hanchu, kho angin mo nin lân song
bang theia? Ânsong nêkin, Ma anga saloi thopu
ha chu nin inzomkhômna renga nin rujûlpai
theina rangin kângdoinân nin sip uol rang ani.
3 Nin lâia taksan inchel thei no khom ronga
ratha'n chu kên chel ani; nan lâia om anghan ei
Pumapa Jisua rimingin ma angtaka saloi ichi om
thopu chunga han roi ke jêkmasat zoi. Nangni
le keima ratha Pumapa Jisua sinthotheinân
intûpin, 5 ha miriem hah Pumapa Nikhuoa han
a ratha sanminring ani theina rangin Soitan
kuta a takpum minmang rangin nin pêk rang
ani. 6 Nin inpâk rang hi dik mak! "Chol tômtên

vâipôl bil pumpui amin thoizit ngâi," ti nin riet
nimak mo? 7 Chol koploi vâipôl bil nin nia,
vâipôl tang atharzek nin ni theina rangin sietna
chol muruo hah khâipai roi. Atûn, ei Kalkân Kût
Khohoi thona rang Khrista, ei Kalkân Kût belrite
hah, inbôlnân pêkin aom zoi sikin. 8 Masikin
ei Kalkân khohoi mang ei ti u, Chol muruo
puoloina le sietna kop vâipôl niloiin cholboi
inthiengna le chongtak vâipôl leh mang ei ti u. 9
Ke lekhamuthuon han inditnasaloi song mingei
leh inlop loi rangin nangni ki tia. 10 Sonongngei
inditnasaloi song ngei mini, tamrâival ngei
mini, inrungei mini le mirmil biekngei mini
inloppui tet no roi ki ti nimaka, ma anghan
nisenla chu rammuol hih nin mâkving rang
anâng rang ani. 11 Ki ti tak chu tutu khom
iempu intia, inditnasaloi song mini, tamrâival
mini, mirmil biek mini, inngo song mini, ju
inrûi mini, inru mini ala thopu chu inloppui
no roi ti hih ani. Ma anga mingei lehan chu
insungin nêk le sâk khom thopui no roi. 12
Keiman pêntienga mingei roi ke jêk rang nâng
mak. Pathien'n jêk ngei atih. Hannirese nin lôm
kâra mi chu nin jêk rang nimak mo? Pathien
lekhabu'n, "Mi saloi hah nin pâl renga khâipai
roi," ati anghan.

6 Nin lâia tumakhatin a Khristien champui
leh insûkloina dôn senla, ma insûkloina roi
hah jêk rangin Pathien mingei kôm mintung
loiin sonong roijêkpungei kôm a mintung ngam
rang mo? 2 Pathien mingeiin rammuol roijêk
an tih, ti nin riet loi mo? Rammuol roi luo
mana nin la jêk rang anînte, roi achînte jêk
rang hi nin jêk thei loi mo? 3 Vântîrtonngei
khom ei la jêk ngei rang anni ti nin riet loi mo?
Hi damsûng roi vâng chu ti rang luo nâng mak.
4 Ma anghan damsûng roijêk rang ahong om
duoiin chu, koiindanga itea tel bâkloi mingei
nin min jêk rang mo? 5 Nin inzakna ranga ki ti
ani! Nin Khristien champuingei lâia roi injêl
jêk thei mivâr inkhat luo nin om loi mo? 6
Manêkin, khristien ankhatin a sûngsuok leh an
insûkloina roijêkna mintungin sonongngei a
man jêk ngâi hi! 7 Roi injêl nin dôn ngâi sika
hin chukloina tak nin dôn ti chu ânlang ani.
Tho minchâia aom hah nin ta rangin asa uol
nimak mo? Muruka aom hah nan ta rangin asa
uol nimak mo? 8 Manêkin nangni rengin nin
tho minchâi inlôm ngâia, nin inru inlôm ngâi,
nin lâibungngei le nin sarnungei lelê leh khom!
9 Adiktakin mipuoloi ngeiin Pathien Rêngram
luo noni ngei ti nin riet loi mo? Nin thethenin
inhuong no roi; inditnasaloi song ngei, mirmil
biekngei, inrêngei, hurngei, pinkuohurngei 10
aninônchu inrungei, tamrâivalngei, ju inrûingei,
inngo song ngei, murukmeret tho ngei hin
Pathien Rêngram luo tet noni ngei. 11 Nangni
khom senkhat chu ma anga mi nin lei ni ngâi.
Aniatachu, sietna renga rusûk minsâiin Pathien
kôm pêk nin ni zoia; ei Pumapa Jisua Khrista le
ei Pathien Ratha sikin Pathien kôm adik nin
chang zoi. 12 Tumakhatin, "Keima rangin jâttin
tho phal ani," a ti thei. Asa; aniatachu jâttin tho
hi nangma rangin sa suolet mak. Jâttin keima
rangin tho phal ani ki ti thei, aniatachu ite
suokin om no ning. 13 Tumakhatin, "Sâk nêk
chu von ta rang ania, von chu sâk nêk ta rang
ani," a ti thei. Asa; aniatachu, Pathien'n minboi
ruruoi atih. Takpum hih inditnasaloia mang
rang nimaka, Pumapa sinthona mang rang kêng
ani; male Pumapa'n takpum ranga anângngei
a pêk minhun ngâi ani. 14 Pathien'n Pumapa
chu thina renga a kaithoia male eini khom
a sinthotheinân mi kaithoi sâng atih. 15 Nin
takpumngei hah Khrista takpum amachangngei
ani ti nin riet. Khrista takpum amachangngei
hah lâkpên notizuor ngei takpum amachangin
ki minchang rang mo? Ni tet mak! 16 Notizuor
inzompui mi hah chu notizuor leh takpum
inkhat an ni ti nin riet loi mo? Pathien lekhabu'n
ânthârtakin, "Anruonin takpum inkhat hong
nîng an tih," ati. 17 Aniatachu, Pumapa inzompui
mi hah chu ama leh ratha pumkhat an ni. 18
Inditnasaloi hih mong ta roi miriemin sietna
dang a tho ngei nâm chu a takpum pêntieng
ania, inditnasaloi song mi rêk chu ama takpum
chunga nunsie a tho ani. 19 Nin takpum hah nin
sûnga om Pathien nangni pêk Ratha Inthieng
biekin ani ti nin rietloi mo? Nin ta nikhâi mak
choia, Pathien ta kêng nin ni; 20 mana rochôk
kêng nin ni zoi. Masikin nin takpumngei hah
Pathien roiinpuina rangin mang roi.

7 Atûn, nin chong miziek chungroi ngei hah
mindonin. Pasal rangin innei loi asa. 2
Aniatachu, inditna tamtak aom ngâi sikin
pasalin an theia dôngma dôn chit senla ngeia,
nupang khomin an theia ruothar dôn chit rese
ngei. 3 Pasalin a pasal nina sintum a dôngma
kôm zoi senla, ma angdênin nupang khomin
a pasal kôm a sintum zoi sa senla, an nângna

nâma inmathâi inlôm rese ngei. 4 Nupangin ama
takpum chunga han racham nei maka, a pasalin
kêng a nei; ma angdênin pasal khomin ama
takpum chunga racham nei maka, a dôngman
kêng a nei ani. 5 Chubaitho ranga nin inpêk
theina rang le nin inmunnôk theina rangin
chomoltea rangin asa nin ti ruruoi nônchu
nin rachamneina inchu no roi; aninônchu nin
indîinzoiloina sikin Soitan'n nangni huong i-
nih. 6 Hi chong hih chongpêk angin misîr mu-
unga, phalna chong angin vai ki misîr ani.
7 Adiktakin chu nin rêngin keima angin om
ungla chu ku nuom ani; aniatachu, mitinin
an chang rang chit manboipêk Pathien kôm
renga an chang chita, inkhatin lam dang tieng,
adangin lam dang tieng. 8 Atûn, inneiloi ngei le
meithâingei rangin chu hi anghin ki ti, Keima
angin intîmvielin om rang bôk tit ungla nin ta
rangin sa uol atih. 9 Aniatachu, nin nângna
han indîintheina nin dôn nônchu innei roi, hur
nêkin chu innei asa uol. 10 Inneisai mingei
ta rangin chong ke pêk, ma hih keima renga
niloiin, Pumapa chongpêk ani: nupangin a pasal
insenpui no rese; 11 aniatachu ân senpui lekhom
pasal dang nei khâi no rese, nônchu a pasal
le ngêt inluo nôk rese; male pasal khomin a
dôngma mâk tet no rese. 12 Mi dangngei kôm
chu ki ti (keiman, Pumapa niloiin): Khristien
pasalin sonong dôngma a neiin chu a dôngma
han a kôm om tit rangin a mulung achuk tatakin
chu mâk tet no rese. 13 Male Khristien nupang
khomin sonong ruothar a neiin chu a pasal han
om kelen rangin a mulung achuk tatakin chu
mâk no rese. 14 Iemloi pasal hah a dôngma
jârin Pathien mitmua pomthei ani zoia, iemloi
nupang khomin a Khristien pasal jârin Pathien
mitmua pomthei ani sa zoi. Ma anghan nino
senla chu, an nâingei hah inthieng noni ngei;
aniatachu, Pathien mitmua pomthei ani zoi. 15
Nikhomrese, iemloi inkhat han insen a nuomin
chu insen chien rese ngei, ma anga roi hah
atokin chu iempu pasal mo, nupang mo, khit
nimak ngei. Pathien chu inngêia om rangin
nangni a koi ani. 16 Khristien dôngma na pasal
na sanminring thei rang le thei loi rang kho
angin mo ni riet? Aninônchu khristien pasal,
no dôngma na sanminring thei rang le thei
loi rang kho angin mo ni riet? 17 Tutu khom
Pumapa'n manboipêk a pêk lam angtakin le
Pathien'n a koi lam angtakin om rese. Hi balam
hih koiindang tina ki ril ani. 18 Sertansai mi hah
Pathien koina a pomin chu, a sertana sîn hah
pai rang a bôk rang nikhâi mak; sertanloi mi
khomin Pathien koina a pomin chu, ser a tan
rang nikhâi mak. 19 Sertan le tanloi ite ni uol
mak; Pathien chongpêkngei jôm hi kêng ani uol
tak. 20 Tutu khom Pathien koina a pom lâia an
om anghan omtit rese ngei. 21 Pathien'n nang a
koi han suoka om mo ni ni? Asa, mindon no
roh; hannirese, jôkna zora na manin chu mang
roh. 22 Suok, Pumapa'n a koi chu Pumapa mojôk
suok ania; ma angdên han suok niloi Khrista'n
a koi khom hah Khrista suok ani. 23 Pathien'n
mana nangni a rochôksai kêng; masikin mingei
suokngei chang no roi. 24 Ka malngei, tukhom
Pathien'n a koi lâia a omlam anghan Pathien
leh inlopin omtit rese. 25 Atûn, inneiloi mingei
chungroia nin chong miziek hah mindonin:
Pumapa renga chongpêk chu ite dôn mu-unga,
aniatachu, Pumapa moroina sika mi iemom ki
ni sikin ki mindon lam misîr ki tih. 26 Atûnlâi
intakna mindonin mi a om lam angtaka a omtit
rang hih sa uol le ki minhoi. 27 Dôngma mo
no dôn zoi? Amanu renga jôkna rok no roh.
Inneiloi mo na la ni? Dôngma rang rok no roh.
28 Hannirese lômnu no dôn khomin nunsie tho
mak chea; inneiloi nupang khomin ruothar a
dôn khomin nunsie tho mak. Aniatachu in nin
neiin chu rammuola dûktong nin tih, maha
nangni mojôk rang ku nuom ani. 29 Ka malngei,
ki ti nuom tak chu mahi ani: Zora hih abong
zoia, atûn renga chu dôngma dôn ngei hah a
dônloi angin om senla ngeia; 30 achap ngei
hah inngûiloi angin om senla ngeia; ânnui ngei
hah râisân loi angin om senla ngeia; a rochôk
ngei han dônloi angin om senla ngeia; 31 hi
rammuola neinun sampâr ranga sinchuon tho
ngei hah anrêngin luo loi angin om rese ngei.
Hi rammuol hih, atûna anghin, aom sôt khâi loi
rang ani sikin. 32 Mulungdûk dôn loi rangin
nangni ku nuom ani. Ruotharte'n chu Pumapa
râiminsân rang a bôk sikin Pumapa sin hah a
mindon ngâi. 33 Aninâkchu pasal inneisai chu a
dôngma râiminsân rang a bôk sikin rammuol
neinun a mindon ngâia; 34 masikin kângnikin
kaiphirînin a om ngâi ani. Nupang inneiloi,
aninônchu dôngmate inthieng chu a taksa le a
ratha inpêkphar rang a nuom sikin Pumapa sin
hah a mindon ngâia; hanchu inneisai nupangin
chu a ruothar râiminsân rang a nuom sikin
rammuol neinun a mindon ngâi. 35 Nangni
san rang ku nuom sika mahi nangni ki tipe

ani. Nin chunga balam inngar nangni khang pe
rang bôk mu-ung. Manêkin, neinun adik le asa
nin sin theina rang le Pumapa sinthona han
ite manar tet loiin nin inpêk let theina rangin
nangni ku nuom ani. 36 Dôngmate le ruotharte
innei roi chu sûtminthel ani zoi, innei nôk khâi
loi rang ti ngei chungroia chu: ruotharte hah
dôngmate tienga han mirita omin ândînthei
tet noa, innei anâng angin a rietin chu innei
rese, a nuom angin, mahan nunsie om mak.
37 Aniatachu, pasal hah dânderit ani noa, ha
dôngmate hah innei loi ranga mulungbôk det
taka sinsiema, male a nuomlam a dier theipu
han chu om rang chang a mulungrîla a mindon
suo zoi, dôngmate hah in a neipui loi sikin a tho
min sa. 38 Masikin ruotharte inneipu han a tho
min sa, aniatachu, inneiloipu han a tho min sa
uol. 39 Nupang inneisai hah a pasal ringsûngin
chu a pasal han khit ania; hannirese, a pasal a
thîn chu, pasal dang a nuom tak in a nei pui
thei, Khristien ani ngânin chu. 40 Aniatachu, a
om ngâiin om senla, a râisân uol atih. Maha ki
mindon lam ani, male kei khom Pathien Ratha
chu ko dôn angin kên bê ani.

8 Atûn mirimil biekna sâknêk pêkna chungroia
nin chong miziek mindonin. "Ei rêngin rietna
ei dôn," an ti angin adik ani. Hannoma, ma anga
rietna han chu mi a minpâk ngâia; aniatachu
lungkhamna rêkin chu mi asin minding ngâi. 2
Tukhomin idôr tena mini rietna dôn sai angin
ân bên chu a riet rang dôr ala riet loi ani. 3
Hannirese tukhomin Pathien lungkhamna a
dônin chu ha mi hah Pathien'n a riet ani. 4
Masikin, mirimilngei biekna sâknêk pêka omsai
sâk chungroia chu: rammuola mirimilngei
murdi hih atataka inzir niloi, rimila inding
an ni tie le Pathien inkhat vai aom ti chu ei
riet. 5 Invâna mo, pilchunga mo pathien riming
pêl "pathienngei" le "pumapangei" tamtak om
khom senla, 6 eini rangin chu Pathien inkhat
vai, Pa, neinuntin Sinpu hah a oma, ama ta
rangin ei ringa; male Pumapa khom inkhat
vai, Jisua Khrista a oma, Ama sikin neinuntin
sin ania, eini khom ama sikin ei ring ani. 7
Aniatachu ma chongtak hih mi murdi'n riet mak
ngeia, mi senkhat chu atûnten hin mirimilngei
biek ngâiinzong an ni sikin atûnten hin mirimil
ta angtaka bên an sâk jêta an sielesarietna hah
ânzala, ha sâk sika han a minnim ngei angin an
inbe ngâi. 8 I-ih khomnirse sâk hin Pathien leh
ên zomna chu mi min sa pe thei no ni; sâk no
khom ila ite dok no ih, sâk khom ila ite man
uol no ih. 9 Nikhomrese, nin zalenna sintho
han taksônna tienga râtloi ngei hah sietna an
chul loina rangin indîn roi. 10 Chongkhatin,
nangma "Rietna dôn," ân tipu han, sielesarietna
tienga râtloi mi han mirimil biekna ina na
sâk lâitak nang mu senla, a sielesarietna han
mirimilngei biekna sâknêk pêka omsai hah a sâk
ngam rang nimak mo? 11 Masikin ma miriem
râtloi, na lâibung Khrista'n a ruthûla a thi
pepu hah nangma "Rietna" sikin ânmang rang
ani! 12 Ma anghan nin Khristien lâibungngei le
sarnungei chunga thominchâiin an sielesarietna
hah mophoppên Khrista chunga nin thominchâi
nîng atih. 13 Masikin sâkin ka lâibungpa mo, ka
sarnu mo sietna han amathâkin chu me sâk tet
khâi no ning, ka lâibungpa mo, ka sarnu mo
sietna a tâk khâi loina rangin. (aiōn g165)

9 Zalên mi ni mu-ung mo? Tîrton ni mu-ung
mo? Ei Pumapa Jisua mu loi mo ki ni? Male
nangni khom Pumapa ta ranga ki sinthona
mara nimak choi mo? 2 Midangngeiin tîrtonin
mi pom no khom rese ngeia, nangnin chu mi
nin pom ngêt! Pumapa leh nin ringna ânzom
zoi sikin ki tîrton indangna chu nangni hah
nin ni. 3 Mîn min makhalin chu hi anghin
kên rung ngâi: 4 Sin ko tho theina ranga
sâknêk man rangin racham ko dôn loi mo?
5 Tîrton dangngei le Pumapa lâibungngei le
Peter ngei anghan ku khuolchaina Khristien
dôngma tuong rangin racham ko dôn loi mo?
6 Aninônchu, Barnabas le keima vai mo kin
ringna ranga sinthoa invâi rang? 7 Tu râlmingei
mo anninanâk thâma invâiin râl an doi ngâi?
Tu chuonsinpungei mo grapebil thoa amara sâk
ngâiloi? Tu belrihôlpungei mo belri pâl vâia
an runutui nêk ngâiloi? 8 Balam khomin ma
angdên han ati sikin anîngtina enminkhina hih
aten dôn mu-ung ani. 9 Moses balam lekhabua
han, "Sechal hah bu ni minchîl lâitak han a
mûr khit pe no roh," ti ei pore. Atûn, Pathien'n
sechal mo a mindon? 10 Eini ranga a misîr
nimak mo? Ani, eini rang piela a miziek, âlkaipu
le bu âtpu han an chang rangtum ngâituiin
sin an tho rang ani. 11 Nin lâia ratha sachi kin
rethea, nin kôm renga taksa neinun ngei ât
unglang kamâmom rai no ni mo? 12 Midangngei
luo mana hi taksa neinun ngei hih nin kôm
renga chang rangin racham an neiin chu, keini

vâng chu rachamneina lien uol kin dôn nimak
mo? Hannirese, ha rachamneina hah mang mak
me. Khrista Thurchi Sa kin chakal loina rangin
jâttin kin tuong zajâm ngâi. 13 Pathien Biekina
sintho mingei han Biekin renga an sâk rang
an man ngâi ti le mâichâma inbôlnangei min
tungpungei khomin mâichâma neinunpêkngei
han rangtum an dôn ngâi tiin nin riet minthâr
ani. 14 Ma angdên han Pumapa'n Thurchisa
hah a misîrpungeiin hima renga hah an sâk
rangin chong a pêk ani. 15 Aniatachu, Keiman
chu mangei hah inkhat luo ka mang loi ani,
atûn hin khom ku chunga ma anghan nin thona
ranga ki miziek ni tet mak. Tutu khom kên
songna hih asênaboi chongngei an minchang
nêkin chu thi ving inlang kei rangin asa uol! 16
Thurchisa ki misîr sika ririemin insong theina
dôn mu-ung. Thurchisa hih misîr ngêt ranga
dânde kêng ki ni. Thurchisa hih misîr nôn lang
chu kei rangin ichi omtak ani rang! 17 Hi sin
hih keima nuom thangna sika ki sin nisenla chu
thalo khôk thei ki tih; hannirese, Pathien'n hi
sin hih mi minkol sikin ki sintum piela bên, ki
sin ani. 18 Hanchu, kho anga thalo mo ka man
rang ani zoi? Thurchi Sa rang sika ki sinthona
hin ka rachamneinangei mang loia thalo boia ki
sin hih thurchisa rangin zora sa ani. 19 Zalen mi
ki ni, tute suok chu ni mu-ung; aniatachu thei
dôra mi tamtak ngei ka lâklût theina rangin
mi murdi suok ka chang ani. 20 Judangei ka
lâklût theina rangin Judangei lâia chu Juda
angin ko om ngâi; male Moses Balam nuoia
om no khom inlang, balam nuoia om ngei kôm
chu ka lâklût ngei theina rangin balam nuoia
om anghan ko om ngâi. 21 Ma angdên han,
Jentailngei ka lâklût theina rangin Jentailngei
lâia chu Jentail angin Juda balam pêntieng ko
om ngâi. Ma hah Pathien balam jôm mu-ung ki
tina nimaka; Khrista balam nuoia ko om tatak
ani. 22 Taksônna tom ngei ka lâklût theina
rangin râtloingei lâia chu râtloi angin ko om
ngâi. Masikin kho angin mo senkhat ngei luo
ka sanminring theina rangin mi murdi kôm
jâttin ki ni zoi. 23 Satvurna ka chang theina
rangin mangei nâm hah Thurchisa sikin ki sin
ani. 24 Tân insiet ngei hah anrêngin an tânna,
hannirese inkhat vaiin kêng râisânman a man
ngâi ti nin riet loi mo? Râisânman hah nin man
theina rangin ma angtak han tân roi. 25 Insietna
akop ngeiin chu lam tina an indîn ngâi. Anni
chu rênglukhum sietthei man rangin an insieta
eini chu rênglukhum siet theiloi kumtuonga om
rang man rang ei ni. 26 Masikin ânjîkzatin zoina
tenkung tieng ka tân ngâia; masikin kuttum leh
insuk ngâipu'n min pâm loia a kuttum leh a suk
ngâi angin ki ni. 27 Midangngei insietna taka ko
koitûp suole keima chukloia ko om loina rangin,
ka takpum dûk min tongin ke sep ngâi ani.

10 Ka lâibungngei le sarnungei, ei richibulngei
Moses jûingei chunga neinun atung hah
nin riet bang rangin ku nuom ani. Anrêngin
sûm thupna nuoia an om rieia hoiriemin Tuipui
Sen varâl an kâi ani. 2 Sûm le tuipuia han Moses
nûkjûingei nitheina rangin anrêngin baptis
changin an om ani. 3 Anrêngin rathatienga bu
munkhatin an nêka, 4 munkhatin rathatienga
tui an nêka. Anni ngei leh sepuipu rathatienga
lungpui renga tui an nêka; ma lungpui hah
Khrista ani. 5 Aniatachu an lâia mi tam uol
chunga chu Pathien mulunghoi maka, ramchâra
han an ruok ânzamnung ani. 6 Atûn, ma ngei
hah eini ranga minenna ani, neinun saloi ngei
an ngâitui angin ei ngâitui loina rang le 7 an lâia
mi senkhat mirimilngei an biek angin ei biek
loina rangin. Pathien lekhabu'n, “Mingei ha
ruolhoia sâk rangin an insunga, hannirese junêk
le indit hoiinhâinân an inlet nôk” ati angin.
8 An lâia mi senkhatin inditnasaloi an songa,
sûnkhat sûngin mi isâng sômnikleithum an thi
anghan eini chu inditna saloi song no uh. 9 An
lâia mi senkhat Pumapa an minsina, murûlin
amuchuk that ngei ok anghan minsin no uh.
10 An lâia mi senkhat Pathien kôm an chiera,
Thina Vântîrtonin a minmang ngei anghan
chier no uh. 11 Ma an chunga neinun tung ngei
murdi hah midangngei rangin minennangei
ania, eini zora monga lêng ngei inningna ranga
mangei ha miziek ani. (aiōn g165) 12 Adettaka
inding nin ni tiin nin mindonin chu nin inlet
loina rangin indîn roi. 13 Huongna nin tong ngei
murdi hah mingei tuong ngâi tena ani. Pathien
chu a chonginkhâma iem aom sikin nin phari
loi rang dôr chu huongna nin tong rang phal
no nih; huongna nin tuong zorân tuongdierna
ranak nangni pêk a ta, male huongna jôkna
lampui khom nangni sin pe atih. 14 Masikin, ku
ruol moroitak ngei, mirimilngei biek hih mâk
ta roi. 15 Arietvar mingei kôma misîr anghan
nin kôm ki misîr ani; ku thurchi misîr hih
mindon roi. 16 Satvurna khuri chunga Pathien
kôm râisânchong ei misîr ngâi: ei nêkin Khrista

thisen hah ên sempuina ani. Male vâipôl ei
khoi ngâi ha: ei sâk khom hih Khrista takpum
ên sempuina ani. 17 Vâipôl hih tâpkhat ani
angin, eini hih mi tamtak ni khom ila, vâipôl
tâpkhat renga ei rêngin ei chang pak sikin
takpum inkhat ei ni. 18 Israel mingei hah en
ta u, inbôlna neinunpêka om sâk ngei han
mâichâma Pathien sin hah an insempui ani. 19
Mirimil aninônchu a kôma sâk pêka om hah
neinun kâmom ki tina mo? 20 Nimak! ki ti chu
sonongngei mâichâmngeia inbôlna hah Pathien
kôm niloiin ramkhoringei kôm kêng an pêk
ani. Ramkhoringei leh lôminchang rangin chu
nangni phal tet mu-ung. 21 Pumapa khuri le
ramkhoringei khuri nêk molop thei no tunui;
Pumapa dosâng le ramkhoringei dosâng khom
sâk molop thei no tunui. 22 Aninônchu Pumapa
hah ei min nuor rang mo? Ama nêka rât uolin ên
be mini? 23 “Jâttin tho thei rangin phal ei ni,” an
ti anghan. Adik, hannirese jâttin nâm sa let mak.
“Jâttin tho thei rangin phal ei ni,” aniatachu
jâttin hi satna ni let mak. 24 Tutu khom athei
vaia satna rang vai rok loiin midang satna rang
rok rese. 25 Me bazara an zuor kai chu ite rekel
loiin nin sielesarietna sikin sâk roi. 26 Pathien
lekhabu'n, “Pilchung le asûnga omngei murdi
hih Pumapa ta ani,” ati sikin. 27 Sonong inkhatin
bunêk rang nangni a sielin se ta ungla, nangni
a do kai chu rekel tet loiin nin sielesarietna
sikin sâk roi. 28 Aniatachu tumakatin, “Hi sâk
hih mirimil kôma pêksai ani,” tiin nangni a
rilin chu nangni rilpu sik le ama sielesarietna
sikin sâk no roi 29 ma hih nin sielesarietna
ki ti nimaka, midangngei sielesarietna ki ti
kêng. “Asa, hanchu,” senkhatin, “Iranga midang
sielesarietna han ka zalena tentana mi sin pe
mini? tiin an rekel ngâi ani. 30 Ka sâk chunga
Pathien kôm râisânchong ki misîr sai piel ha
irang mo mîn min la êro ngâi hi?” 31 Asa, ma
anghan nin sin murdi, nin sâk le nin nêk murdi,
Pathien roiinpuina rangin tho roi. 32 Judangei,
Jentailngei le Pathien koiindangngei ta ranga
bâiinkhamna nin niloina rang lam takin om roi.
33 Ko tho angtak hin tho roi; Keima rang satna
rok loiin, sanminring an ni theina ranga mi
murdi satna rang rokin, ki sinthona nâma mi
murdi râiminsân rangin ki mindon ngâi ani.

11 Khrista nunchan inchupu ki ni anghan,
ku nunchan inchu ngei ni roi. 2 Mi nin
riettit ngâi sik le nangni ki minchunangei nin
jûi tit ngâi sikin nangni ki minpâk. 3 Aniatachu,
pasal lu chu Khrista ani, nupang lu chu pasal
ani, male Khrista lu chu Pathien ani ti nin
riet rangin ku nuom. 4 Masikin pasal lukhum
inkhum puma inkhômna taka chubaitho ngâi
mini, thurchi misîr ngâi ngei mini chu Khrista
an lu hah mâimôk an shak ani. 5 Male nupang
tukhom lukhum inkhum loia inkhômna taka
chubaitho ngâi mini, thurchi misîr ngâi ngei
mini khom an lu, an pasal mâimôk an shak ania;
ma anga nupang chu nupang an sam zietminkol
leh ateina om mak ani. 6 Nupangin lukhum ân
khum nuom nônchu epin ep let rese, ma anga
nupang rangin samep mo, luvoi mo hi inzakpui
aomin chu lukhum tho rese. 7 Pasal chu Pathien
rimil in-angpui le Pathien roiinpuina minlang
ngâipu ani sikin lukhum ân khum rang nâng
mak. Aniatachu nupang chu pasal roiinpuina
minlang ngâinu ania; 8 pasal hih nupang renga
sin nimaka, aninâka nupang chu pasal renga sin
ani. 9 Pasal hih nupang jâra sin khom nimaka,
aninâka nupang rêk chu pasal jâra sin ani. 10
Masikin vântîrtonngei sika han nupangin pasal
rachamneina nuoia om ani ti indangna rangin
lukhum a tho rang ani. 11 Nikhomrese, Pumapa
taka ei ringnuna hin nupang hih pasal boiin chu
om thei maka, pasal khom nupang boiin chu
om thei mak. 12 Nupang hih pasal renga sin ani
anghan pasal hih nupang renga suok ania; male
jâttin hih Pathien renga ânzir let ani. 13 Mindon
ta u, nupang lukhum inkhum loia inkhômna
taka Pathien kôm chubaitho ânhoi mo? 14 Pasal
sam minsei chu ata rangin neinun inzakom ani
ti nin inzirpui mulungrîl khomin a riet nimak
mo? 15 Nupang sam minsei chu ama roiinpuina
ania, a sam hah ama inkhum rang piela pêk
ani. 16 Aniatachu, tumakhatin hi roi hih a
makhal an om lekhom, mapêna hi chu balam
dang reng dôn mak me, Pathien koiindangngei
khomin dôn mak ngei. 17 Nikhomrese, nangni
ki rilnangei zomin chu nangni minpâk mu-ung,
nin satna rang niloiin nin siet uolna rangin
nin inkhôm ngâi sikin. 18 Amotontaka, nin
intûpnangei han doi pâlngei an om ti mîn min
rila; male ma hih dik lekhom ki iem ani. 19
(Midik ngei hah an inlang theina rangin nin lâia
insenna aom rang piel ani.) 20 Apâla nin intûp
zora nin sâk ngâi hah Pumapa Jânbu nimak.
21 Nin nêkin nin bu pak motona nin nêk baka,
senkhat nin inrûi lâiin senkhat nin von achâm
ngâi sikin. 22 Nin sâk nin nêkna rangin inngei

nin dônloi mo? Aninônchu, Pathien koiindang
en min nuoiin mi intak ngei hah mâimôk nin
shak mini? Hi chungroia hin imo ti-le mi nin
minhoi? Nangni ki minpâk rang mini? Nangni
minpâk tet mu-ung. 23 Inchuna nangni ke pêk
ngei hah Pumapa kôm renga ka man kêng:
Pumapa Jisua minsûra aom ni jâna han vâipôl
hâr a lâka. 24 Pathien kôm râisânchong a misîr
suole a khoia, “Hi ma hih ka taksa nin ruthûla
pêk rang hah ani. Mi nin riettitna rangin ma
hih tho ngâi roi,” a tia. 25 Ma angdên han, jânbu
an nêk suole khuri khom a lâka, “Hi khuri hih
Pathien chonginkhitna athar ki thisena mindet
ani. Nin buong racham mi nin riettitna rangin
tho ngâi roi,” a tia. 26 Zoratin hi vâipôl hih nin
sâka, khuri renga nin buong racham a juong
nôk mâka chu Pumapa thina hah nin phuong
ani. 27 Masikin tukhom chukloi pumin Pumapa
vâipôl hih nin sâka, a khuri renga buong ngei
kai chu Pumapa taksa le thisen chunga theiloi
chang nin tih, tiin ajûi sa ngâi ani. 28 Masikin
mitin inphuol bak ungla, masuole vâipôl hah
sâkin male khuri renga hah buong roi. 29 Vâipôl
sâkpu le khuri renga buongpu ngei han Pumapa
taksa omtie nin riet minthâr nônchu nin sâk le
nin buong sika han nin chunga roijêkna nin
mintung ani. 30 Masika han kêng nin inzala,
damloiin nin oma male mi tamtak nin thi.
31 Eini nanâkin inphuol bak ila chu Pathien
roijêkna nuoia om no uh. 32 Aniatachu rammuol
leh munkhata theiloi ei chang loina rangin
Pumapa jêkin le dûkmintongin ei om ngâi. 33
Masikin, ka lâibungngei le sarnungei, Pumapa
jânbu ot ranga nin intûpin inngâk inlôm ngâi
roi. 34 Nin intûpin Pathien roijêkna nuoia nin
omloina rangin tutu khom a vonchâmin chu a
ina nêk rese. Roi dangngei nâm chu ko hong
tika hong min sûk ki tih.

12 Atûn, Ratha Inthieng tienga
manboipêkngei chungroia nin miziek ngei
mindonin. Ka lâibungngei le sarnungei hima
roia han adiktakin nin riet rangin nangni ku
nuom. 2 Sonong nin ni lâihan chu ringna dônloi
mirimilngei biekna lamtieng tuong minvâiin
nin om ngâi ti nin riet. 3 Tutên Pathien Ratha
ruoiin, “Jisua chu vânisal ani!” ti thei ngâi mak
ngei ti le tutên Ratha Inthieng ruoi loiin, “Jisua
chu Pumapa ani,” ti thei mak ngei ti hih nin riet
rangin ku nuom. 4 Rathatienga neinunpêkngei
adadang an oma, aniatachu ha Ratha nanâk
han a pêk ani. 5 Sinthona lam adadang ngei
aoma, aniatachu Pumapa sin nanâk ani. 6
Sinthona rangin thotheinangei adadang an
oma, aniatachu Pathien nanâkin mitin kôm sin
an thona rangin thotheina a pêk ngei ngâi ani.
7 Mitin satna rangin Ratha aom ti ei misang
chita lam tamtakin ânlang. 8 Ratha han mi
senkhat kôm vârna sip chong misîr theina a
pêka, midang kôm han ma Ratha dên han rietna
sip chong a pêk ngâi. 9 Ma Ratha inkhat nanâk
han mi inkhat kôm taksônna a pêka, midang
kôm han mindam theina a pêk. 10 Ratha han mi
inkhat kôm sin kamâmom thotheina a pêka;
adang kôm, Pathien chongbê misîr theina a
pêka; male midang inkhat kôm Ratha adik le
dikloi riet sensâi theina a pêka. Midang inkhat
kôm rietloi chonga thurchi misîr theina a pêka,
male midang kôm rietloi chong rilminthâr
theina a pêk ani. 11 Aniatachu ha ngei murdi
thopu hah Ratha inkhat dên ania; a nuom lam
angtakin, mitin kôm manboipêk adadang a
pêk ngâi ani. 12 Khrista hih takpum inkhat
angin ania, abâkngei tamtak a dôna, abâkngei
tamtaka sin nikhomsenla maha takpum inkhat
dên ani. 13 Ma angdên han, ei rêngin Judangei
mo, Jentailngei mo, suokngei mo, suokngei
niloi mo takpum inkhata om rangin Ratha
inkhat dên han baptis ei nia, male ei rêngin
Ratha inkhatin buong rangin pêkin ei om zoi
ani. 14 Takpum hih abâk inkhat vai niloiin,
abâkngei tamtak ani. 15 Kepha hin, “Kut ki niloi
sikin takpuma kop mu-ung,” ti ta senla masika
han takpuma koploi ni uol no nih. 16 Kuor
hin, “Mit ki niloi sikin takpuma kop ni mu-
ung,” ti ta senla masika han takpuma koploi
ni uol no nih. 17 Takpumpui hih mit nizit ta
senla kho angin mo a rangâi thei rang? Kuor
nizit ta senla inmo amirim a riet rang? 18 Ma
anghan, nikhomrese, Pathien'n takpuma hin
a nuomnana muna a abâk a mokhop ani. 19
Anrêngin abâk khat ni ta senla, takpum khom
om no ni! 20 Ma anghan abâkngei tamtak
nikhom senla takpum chu inkhat kêng ani. 21
Masika han mitngei hin kutngei kôm, “Nangni
nâng mak me!” ti thei mak ngei. Lu khomin
kephangei kôm “Nangni min nâng mu-ung!”
ti thei uol mak. 22 Ani, hima nêkin, takpum
abâk râtloi anga ânlang ngei hih kam an nâng
uol tatak ania; 23 male takpuma ei minlut ok
ngâiloi abâkngei hih ei minlut tak ani ngâia; ei
takpum abâk enhoi bâkloi ngei hin enhoina

lien uol an man ngâi, 24 ei takpum abâk enhoi
uol ngeiin chu ma anga tho rang hah nâng
mak. Pathien lelên enhoina dônloi abâkngei
hah minlut uolin takpum hih aminpholom
ani. 25 Masikin takpuma hin insenna om
maka; abâkngei murdi hin inangsarrin an
mindon inlôm ngâi ani. 26 Ma anghan abâk
inkhatin atuongin chu abâk dangngei khom
an tuongpui sa ngâi; abâk inkhatin minpâkin
aomin chu abâk dangngei murdi'n an râiasân
pui ngâi. 27 Nin rêngin Khrista takpum nin
nia, male nin sika abâk inkhat chit nin ni.
28 Koiindanga Pathien'n hi mingei hih an
mun chita a dar ngeia: inkhatna tîrtonngei,
inikna dêipungei, inthumna minchupungei;
masuole chu sininkhêl sinpungei, mindam
theina ranak dônpungei, mi san theina ranak
dônpungei, roijêk theina ranak dônpungei le
rietloi chonga thurchi misîr theina manboipêk
changpungei hah an ni. 29 Anrêngin tîrtonngei
mini, dêipungei mini, minchupungei mini ni let
mak ngei. Mitinin sininkhêlngei sin thei let
mak ngei 30 ri-ngei mindam theina mini, rietloi
chonga thurchi misîr theina mini, rilminthâr
theina mini dôn let mak ngei. 31 Hanchu,
manboipêk kâmom uol ngei chunga han nin
mulungngei hah dar roi. Nikhomrese, mangei
kâra asatak, chu a nuoia hih ani.

13 Miriem chongngei le vântîrtonngei
chongin thurchi misîr thei khom ronga
lungkhamna ko dôn nônchu, ko chongngei hih
jâmluong miring aninônchu sûmeng tôk miring
angin kêng ani rang. 2 Thurchi misîr theina
neinunpêk dôn khom ronga; chong inthupngei
murdi rietheina le rietnangei nâm dôn khom
ronga; muolngei thînpai theina taksônna dôn
khom ronga aniatachu lungkhamna ko dôn
nônchu, ite ni mu-ung. 3 Inriengngei rangin ko
dôn murdi pêk khom inlang, male ka takpum
tena khom kâng let rangin ka takpumpui pêk
khom inlang, lungkhamna ko dôn nônchu
ite a satna om mak. 4 Lungkhamna chu
atuongdiera male moroina adôna; narsa ngâi
maka, inpâk ngâi maka, omin-ân tho ngâi
maka; 5 Lungkhamnân chu omsaloingei tho
ngâi maka, ama satna rang rok ngâi mak, a
ningthik ngâi mak; dikloinangei mindon tit ngâi
mak; 6 Lungkhamnân chu saloina arâisân ngâi
mak, aniatachu, chongdika kêng arâisân ngâi. 7
Lungkhamnân chu atuong zajâma; a taksônna
ngei, a sabeina ngei le atuongtheina ngeia
duoi ngâi mak. 8 Lungkhamna hih kumtuonga
om ani. Thurchi misîrnangei hih om khom
senla la min mong nîng atih; rietloi chongngeia
manboipêkngei hih om khom senla, la mong an
tih; rietna hih om khom senla lan mang atih. 9
Akiploiin ei rieta akiploiin thurchingei ei misîr
ngâia; 10 hannirese akipphar hih ajuong tika
chu akiploi hih inmang atih zoi. 11 Nâipang ki ni
lâihan chu, ko chongngei, ko khorietnangei le
ki mindonnangei khom nâi ânpanga; aniatachu
atûn chu ulien ki ni zoi sikin nâipang tho ngâi
hah chu ka mâk zoi ani. 12 Atûna ei mu hih chu
îmena rimil ânlangdap angin ania; nangkana
chu mâi-intongin la mûng ei tih. Atûna ki
riet hih chu akiploi ania; nangkana chu kip
atih zoi, Pathien'n keima ni rietna akipphar
anghan. 13 Mangei inthum: taksôna, sabeina,
le lungkhamna ngei hi chu omtit atih; male
mangei lâia aroiinpuitak chu lungkhamna hih
ani.

14 Hanchu, nin rujûl rang tak chu
lungkhamna hih ani. Rathatienga
neinunpêkngei chunga han nin mulungngei ha
dar roi, aliekin Pathien thurchi misîr theina
neinunpêk hah rujûl roi. 2 Rietloi chonga
chongpu ngei hah miriemngei kôm an chong
nimaka Pathien kôm an chong ani, asikchu
an chong hah tutên riet mak ngei. Anni ngei
han Ratha sinthotheinân chongtak inthupngei
ha an misîr ani. 3 Aniatachu Pathien thurchi
misîrpu ngei han miriemngei kôm an misîr ania
male sanna ngei, mohôkna ngei le phûkdâina
ngei apêk ngâi. 4 Rietloi chonga chongpu ngei
han chu anninanâk vai mâsôn an ta, aniatachu
Pathien thurchi misîrpu ngei han chu koiindang
pumpui an sinsiem ngâi. 5 Nin rêngin rietloi
chongngeiin thurchi nin misîr rangin nangni
ku nuom; hannirese Pathien chong phuong
theina neinunpêk dôn rangin nangni ku nuom
uol. Rietloi chong chu koiindang pumpuiin
sinminsana an manna ranga rilminthâr thei
an om no vângin chu Pathien thurchi misîrpu
hah rietloi chonga thurchi misîrpu nêkin chu a
lut uol ok ani. 6 Masikin atûn sûngsuokngei,
keiman nin kôm juongin rietloi chong juong
tho ronga, chongphuong mo, rietna mo, ratha
chongphuong mo, minchuna chong mo, ku
juong chôi nônchu nin ta rangin imo asena aom
rang? 7 Ringnadônloi miringhoi mangruongei

theili mo, serânda mo an mût le an ât hah
amiring ânthâr nônchu ilâ mo an minjûi khom
ânthâr nônchu kho angin mo riet thei ani rang?
8 Bekul khom hih a mûtpu'n a mût minthâr
nônchu tumo râl kâp rangin ânthok rang? 9
Ma angdên han, nangni khom chong rietbai
lamin nin misîr nônchu, i roi mo nin misîr
inmo riet thei ani ranga? Nin chongngei hah
môk chochong ani rang! 10 Rammuola hin
chong jât tamtak aoma, hannoma inkhat luo
asena boi reng om mak ngei. 11 Aniatachu
achong omtie ki riet nônchu kei rangin chu ma
chong mangpu ngei hah ramdangmingei nîng
a ta, kei khom anni rangin ramdangmi nîng
ki tih. 12 Ratha neinunpêkngei dôn rang nin
ngâitui anghan jâttin nêka asatak koiindang
sinmindingna ranga mang uol rang ngei ha man
rangin pût ngêt roi. 13 Hanchu rietloi chonga
chong ngâipu han a rilminthâr sa theina rangin
chubaitho ngêt rese. 14 Masikin rietloi chonga
ku chubaitho chu ka ratha'n chu a chubai ngâia,
hannirese ki mindonna chu mahan kopna dôn
mak. 15 Hanchu itak mo ko tho rang ani zoi?
Ratha'n chubaitho ka ta, ki mindonna khomin
chubaitho sa ki tih; Ka ratha'n lâtho ka ta, ka
mindonnân khom lâtho sâng ka tih. 16 Pathien
kôm, Ratha vaiin râisânchong ni rilin chu, mi
papai ânsungngei han no chong omtie hah
riet noni ngeia, inmo na râisânchongril hah
“Amen” an ti thei rang? 17 Pathien kôma na
râisânchongril chubaithona han asân asa khom
ni ti thei, nikhomsenla midangngei sanna
chu nimak. 18 Nangni nêkin rietloi chong ka
mang uol sikin Pathien chunga asân ka râiasân.
19 Hannirese koiindang inkhôma chu rietloi
chongbâingei isâng tamtak misîr nêkin mingei
an rietthei rang lamin minchuna chongbâingei
rangnga misîr ki tih. 20 Sûngsuokngei, nin
mindonna tieng chu nâi inpang no ungla;
sietna tieng chu nâi inpang roi, nin mindonna
tieng chu ulien ni roi. 21 Pathien lekhabungeia
ma hih miziek ani: “Pumapa'n, chong dangin
ramdangmingei mûrrin ki mingei kôm thurchi
misîr ki tih. Ramdangmingei bâiin chong ka ta,
hannirese ki mingeiin ni rangâi pe uol noni
ngei,” a ti, ti hih. 22 Masikin rietloi chong
thona neinunpêk hih iemloipungei rangin
sînthona ania, iempungei rang nimak, hanchu
Pathien thurchi chongphuongna neinunpêk chu
iempungei rangin sînthona ania, iemloipungei
rang nimak. 23 Hanchu, koiindang pumpui
inkhômna han nin rêngin rietloi chongin
chong ta ungla, male amolmangei senkhat
aninônchu iemloipungei hong lût ta senla ngei,
nin rêngin nin châng luk zoi nangni ti noni ngei
mo? 24 Aniatachu nin rêngin Pathien thurchi
misîr ta ungla, iemloipungei aninônchu mi
amolmangei, ahong lût ngei hah nin chong
an rieta han an siet tie min riet atih. An
chong rangâi han anni ngei ha jêk a ta, 25 an
mindonna inthupngei hah minlangin om atih,
an sietnangei inphuong an ta, inbokin Pathien
chubaimûk an ta, “Nin lâia Pathien aom tatak!”
an ti rang. 26 Ka lâibungngei le sarnungei,
ma hih ki tina abi chu ani. Nin inkhômin
mi inkhatin minpâkna lâ, adangin minchuna
chong, adangin Pathien renga chongphuong,
male adangin rietloi chongngei le rilminthârna
ngei nin dôn pak ngâi. Jâttin koiindang min
sana rangin tho ngêt ni rese. 27 Tumakhatin
rietloi chongin a chongin chu, inik mini,
atamtakin inthum mini nisenla, inthâk senla
ngeia male tumakhatin imo an ti ha rilminthâr
ngêt ni rese. 28 Hannirese tute a rilminthâr thei
an om nônchu koiindang inkhôma chu dâirek
ngêt senla ama le Pathien kôm vai mang rese.
29 Pathien thurchi misîr ngei khom inik, inthum
vaiin misîr senla ngei, midangin asadimin lei
rangâi rese ngei. 30 Aniatachu ânsung ngei
lâia han inkhat lamin chongphuong rang an
omin chu a misîr masapu hah dâirek rese. 31 Mi
nâmin an inchu theina rang le mohôka an om
theina rangin inkhat inkhatin Pathien chong
nin misîr thei. 32 Pathien thurchi misîr theina
neinunpêk hah thurchi misîrpu jêkna nuoia
aom rang ani. 33 Pathien'n injêl rangin mi nuom
maka, minhoi rang le inngêi rangin mi nuom
sikin. Koiindang tina Pathien mingei anghan,
34 koiindang inkhômngeia chu nupangngei
hah an dâirek rang ani. An chong rang phal
nimaka; Juda balamin ati anghan chong an
jôm ngêt rang ani. 35 Imakhat riet nuom an
dônnin chu insûnga an pasalngei rekel rese
ngei. Nupang rangin chu Pathien koiindang
inkhômna taka chong rang hih inzakpui om ani.
36 Pathien chong hi nangni renga suok ani thei
rang mo? Aninônchu nin kôm vai mo ajuong
tung? 37 Tumakhatin Pathien thangtheipu
mini, rathatienga neinunpêk dônnin mini an
inbên chu nin kôma ko chong miziek hih
Pumapa chongpêk ani ti lei riet ngêt rese. 38
Hannirese lunghâng a tho nônchu ama khom

lunghâng tho no roi. 39 Masikin, ka lâibungngei
le sarnungei, Pathien thurchi misîr hih asân
lunghâng tho ungla rietloi chonga thurchi
misîr ngei khom khap no roi. 40 Neinuntin hih
asadimin le ani rang lam takin tho ngêt ni rese.

15 Male ka lâibungngei le sarnungei, Thurchi
Sa nangni ke lei ril hah atûn hin nangni
minrietnôk ku nuom, male ma nin pomna
chunga han nin taksônna ânding mindet ngâi
ani. 2 Ma hah thurchisa, nin kôma ki misîr
hah ani. Nin iem papai aninoa, nin pom
mindet tatakin chu ma thurchisa han nangni
sanminring ani zoi. 3 Moton renga ka man kai
chu nangni ki misîr pe ngâi, ma hi aroiinpui
tataka: Khrista hah Pathien Lekhabungeia
ânziek angin ei nunsiengei sikin a thia; 4
Pathien Lekhabungeia ânziek anghan an phûma,
sûnthum suole kaithoiin a oma; 5 Peter kôm
ânlâra masuole tîrton sômleinik ngei nâm kôm
ânlâr nôk. 6 Hanchu voikhat chu ama jûi ngâi
ngei raza rangnga nêka tam ngei lâia ânlâr
nôka, mangei lâia mi senkhat thi ta khom senla
ngeia, atam uol chu an la ringa. 7 Hanchu Jacob
kôm ânlâr nôka, masuole chu tîrtonngei nâm
kôm ânlâr nôk. 8 Anûktaka chu keima azora
niloia suok nikhom ronga ko kôm khom ânlâr
nôka. 9 Kei chu tîrtonngei lâia achîntak, Pathien
koiindangngei dûk ko tho sika tîrton inti rang
luo inhoi loi ki ni. 10 Aniatachu Pathien moroina
sikin imo ki ni chu ki ni zoi, male a moroina
ni pêk ha akorong chang maka. Manêk han
tîrton dangngei murdi nêkin a sin uol tak ka
la ni, nikhomsenla maha keima ki sin nimaka,
hannirese Pathien moroina ko kôma om han
kêng a sin ani. 11 Masikin, keima renga mo, anni
renga mo, ma hih kin renga kin misîr ania, male
nangni khom ma hih nin iem zoi ani. 12 Atûn,
Khrista hah thina renga ânthoinôk ti chong
nangni ki misîr pe hah nin iem suole khom
ithomo nin lâia mi senkhatin mithi inthoinôkna
reng hih om mak nin ti? 13 Mithi inthoinôkna
reng hih aom nônchu Khrista khom kaithoiin
om mak tina ania; 14 male Khrista hih thina
renga kaithoiin aom nônchu, ite misîr rang dôn
mak mea, male nin iem rang khom ite dôn mak
chei. 15 Mapêna han, Khrista hih thina renga a
kaithoi kin ti sikin Pathien chungroia milak kin
minlang nîng a ta, mithi ngei aringin kaithoiin
om mak ngei ti hih adikin chu, Khrista khom a
kaithoi loi nîng atih. 16 Mithi ngei kaithoiin
an om nônchu Khrista khom kaithoiin a la
omloi nîng atih. 17 Male Khrista hah kaithoiin
aom noa anînchu nan taksônna hah khom
kâmnângloi nîng a ta, male nin sietnangei han
nin lân mang tit ani rang. 18 Mapêna iempungei
Khrista jâra lei thi ngei khom hah an inmang
zoi tina ani sa rang. 19 Atûnlâi damsûng rang
vaia Khrista chunga sabeina dôna masuole chu
dôn khâiloi einin chu rammuola mingei nâm
nêka inriengomtak nîng ei tih. 20 Aniatachu
chongtak chu Khrista hah thina renga kaithoiin
aom ngêt ani, thina taka a in ngei hah kaithoiin
la om ngêt an tih, ti khâmnân. 21 Miriem inkhat
sika thina ahong om anghan miriem inkhat
sika nanâkin inthoinôkna ahong om ani. 22 Mi
murdi Adam leh an inzomna sika an thi anghan
mi murdi Khrista leh an inzomna sikin kaithoiin
om an tih. 23 Hannirese an zora angtakin
kaithoi nîng an tih; amotontaka Khrista ania,
Khrista ta ngei chu a juong nôk tika kaithoiin
om an tih. 24 Hanchu zora mongna tung a
ta; rathatienga roijêkpungei, rachamneipungei
le sinthotheinangei hah Khrista'n zoilet a ta,
male Rêngram hah Pa Pathien kuta bâng atih
zoi. 25 Pathien'n a râlngei a mene rieia a ke
nuoia a dar mâka chu Khrista ânlal tit rang
ani. 26 Râl nûktaka zoia om rang chu thina
hih ani. 27 Pathien Lekhabu'n atia, “Pathien'n
neinunngei murdi a ke nuoia a darleta,” masikin
“neinunngei murdi” ti chong hin Pathien
neinunngei murdi Khrista ke nuoia darpu
chu huom mak tiin ânlang ani. 28 Hannirese
neinunngei murdi Khrista roijêkna nuoia a dar
tika chu, Nâipasal khom Pathien neinunngei
murdi a nuoia a darpu nuoia om a ta; male
Pathien chu neinuntin chunga roijêk atih zoi. 29
Atûn, mi senkhatngei an ti anghan, mithi ngei
aringin inthoinôk mak ngei, an ti hih adikin
chu, athipu sika baptis chang ngei chungroi ha
imo ani rang? Imo sintho lenna ha an sabei
rang? Irang mo mingei han athipu sika baptis
an chang ranga? 30 Male eini rang khomin
itho mo azoratina chipumin ei tân ngâi? 31 Ka
lâibungngei le sarnungei, nîngtin thina ko tong
ngâi! nangnia inpâkna ko dôn ha, ei Pumapa
Jisua Khrista leh ei ringnun inzomna han mi
minlang ngâi ani. 32 Miriem tho ngâi vaia
Ephesia “ram sarângngei” insuolpui ki nînchu,
kei rangin imo ânlâp ranga? Hanchu, mithi
ngei ha aringin kaithoiin an omloi rangin chu
senkhat ngei ti ngâi anghan, “Tho sâk ei ta, lei

buong rei u, nangtûka ei thi rang ani zoi sikin.”
33 Mo no roi. “Champui saloi ngeiin nunchan
asa an siet ngâi.” 34 Nin rietnangei adika han
hongkîr nôk ungla, male nunsietaka nin omna
ngâi lamngei ha mak roi. Nin lâia mi senkhat
chu Pathien rietna reng nin dônloi sikin nin
inzakna ranga mahi ki ti ani. 35 Tumakhatin,
“Inmo mithi ngei hah aringin kaithoi an om
rang? Kho anga takpum mo an dôn rang?” Tiin a
rekel thei. 36 Nangma amo! Pila sachi ni ling hah
athi bak nônchu môn ngâi mak ngah. 37 Male
na sachi ling khom hah a takpum la om rangin
ling mak chea, aramal samsâi kêng nu tuh ngâi
duo, bu ramal mini aninônchu chimu dang
mini khom ani thei kêng. 38 Pathien'n a nuom
lam angtakin chimu tin takpum a min pêla;
ama'n chimu tin an takpum rang chit a pêk ngei
ngâi ani. 39 Iring parânngei taksa nâm hih in-
ang suo maka; munisingei taksa adang, sângei
taksa adang, vângei taksa adanga, male ngangei
taksa adang ani. 40 Male invân takpumngei
le pilchung takpumngei khom aoma; invân
takpumngei mêlsana adang ania, pilchung
takpumngei mêlsana adang ani. 41 Nisa khom
amêlsana adanga, tha mêlsana adang, ârsingei
mêlsana khom adang sa; ârsingei lâia khom an
mêlsana ajât dadangngei aom ani. 42 Mithi ngei
aringin an inthoinôk tika aom rang chang chu
hih anghin ani. Takpum hih phûmin aom tika
chu ma hih monthei ania, kaithoiin aom lechu
montheiloi nîng atih. 43 Phûmin aom han chu
mêlsietak le râtloi tak nîng a ta; inthoinôkin
aom lechu enhoitak le râttak nîng atih. 44
Phûmin aom han chu taksatienga takpum
nîng a ta; kaithoiin aom lechu rathatienga
takpum nîng atih. Taksatienga takpum aom
sikin rathatienga takpum khom aom rang ani.
45 Pathien lekhabu'n atia, “Miriem masatak,
Adam, chu miringin sin ania”; Anûktaka Adam
hih chu ringna-pêk Ratha ani. 46 Rathatienga
hah ajuong om bak nimaka, taksatienga hah
ajuong om baka, masuole kêng rathatienga
hah ajuong om ani. 47 Adam masatak hah pila
sin, pil renga hong ania; Adam inikna hah chu
invân renga juong ani. 48 Pil ta ngei chu pila
sinpu hah an phuoa; invân ta ngei chu invân
renga juongpu hah an phuo ani. 49 Pila sinpu
miriem phuona ênsil anghan, masikin invân
renga miriem phuona khom ei lan sil rang
ani. 50 Lâibung le sarnungei, “Taksa le thisen
hin Pathien Rêngram luo thei no nia, thithei
hin thitheiloina hah luo thei no ni,” ti hih ki
tina ani. 51 Chongtak inthup hi rangâi roi: Ei
rêngin chu lei thi riei no ih, aniatachu bekul
nûktaka ahôn ring lehan, chomoltên, mitmisim
kongkârin ei rêngin inthûlin om ei tih. Bekul
ânring tikin chu mithi ngei khom thi nôk khâiloi
rangin kaithoiin om an ta, male eini khom
inthûlin om ei tih zoi. 53 Thithei hih thitheiloiin
thûlin om ngêt a ta; athi ngâi khom hi athi
ngâiloiin inthûlin om ngêt atih. 54 Masikin
hi thithei hih thitheiloiin thûlin aom lechu,
hanchu Pathien lekhabua mizieka om hah hong
tung tatak atih zoi: “Thina hih sietminmang
ani zoia; motorna hih ânthôtphar zoi!” 55 “O
Thina, no motorna hih khonmo aom zoi? O
Thina, ni minna theina ranga sinthotheina
hih khonmo aom zoi?” (Hadēs g86) 56 Thinân
minna theina ranga sinthotheina chu sietna
renga aman ngâi, male sietna sinthotheina
chu Balam renga aman ani. 57 Hannirese ei
Pumapa Jisua Khrista jâra motorna mi pêkpu
Pathien kôm râisânchong om rese! 58 Masikin
ko moroitak lâibungngei le sarnungei, adet
le ngîrtitin inding roi. Pumapa ta ranga nin
sintho hah ningsiettakin sin tit ungla, Pumapa
chuonsin hih mangmunboi chang tet ngâi mak,
ti nin riet sikin.

16 Atûn chu, Judea rama Pathien mingei ranga
chôiruol chungroi nin miziek anghan.
Galatia koiindangngei kôma ki ril anghan nangni
khom lei tho ngêt sa roi. 2 Masikin ko hong tika
chôiruol rusuong anâng loina rangin, Pathienni
tinna nin sisika nin sum suo ngei renga hah khâi
ngêt ungla, male lei dar roi. 3 Ko hong suole,
nin neinunpêkngei chôia Jerusalema se ranga
nin thangpu ngei hah mêlinrietna lekhangei
min chôiin tîr ngei ki tih. 4 Hanchu ke se ranga
ânhoi ani vângin chu keima leh mên ruoipui
thei an tih. 5 Macedonia rama ka chai rang
anâng sikin Macedonia rama ka chai suo tika
nin kôm hong ki tih. 6 Nin kôm chu asôtzan om
ki tih, phalbi sûng kai khom anithei, kho-kho
tieng khom apêna ke sena ranga ma san thei
nin tih. 7 Atûna selampala nangni mu rang chu
nuom mu-unga; Pumapa'n aphal ngâiin chu
nin kôm zora sôtzan châm rangin kên sabei ani.
8 Ephesi khuo hin Pentecosni tena chu ko om
rang. 9 Mahan mi doipungei tamtak om khom
rese ngeia, sin roiinpuitak le sin kâmomtak ki
sin theina ranga zorânchum tak aom ani. 10

Timothy hah nin lampui tieng a hong duoia
anînchu, chi tet loia nin kâra aom theina rangin
lamdon lei tho roi, keima angin Pumapa sin a
tho ngâi sikin. 11 Tutên enkhum no rese ngeia,
phûkdâitakin ko kôm a hong kîrnôk theina
rangin san ngêt ungla mojôk roi; iempungei
leh munkhata hong rangin ka lei sabei kêng.
12 Atûn, ei lâibungpa Apollos chungroi chu,
iempu dangngei leh munkhatin nangni hongpan
rangin ko mohôk tita, hannirese ama hih ma
vêl hin chu hong rangin la minnuom phar
nimaka. Nikhomrese zorânchum a man tika
hong atih. 13 Intûngchienin om ungla, taksônna
han inding det ungla, hâi ungla, râttakin om
roi. 14 Nin sin ngei murdi hah lungkhamnân sin
roi. 15 Ka lâibungngei le sarnungei, Stephanas
le a inmingei chungroi hah nin rieta; anni
ngei hah Achaia rama Khristien chang masatak
an nia, Pathien mingei chuonsin ranga inpêk
an nia, 16 ma anga mingei ruoipunina, le
tumakhat khom anni leh chuonsin ngâingei le
sintho ngâingei chu an chong jûi rangin nangni
ke ngên ani. 17 Stephanas, Fortunatus, male
Achaicus ngei; an hong hih asân ka râiasâna
nin omloi khom indang loiin min donsûia 18
male nin mulungrîlngei nangni an minhar pe
anghan, kei khom min minhar kêng. Ma anga
mingei hih minlut rang rohoi piel an ni. 19 Asia
ramhuol sûnga koiindangngei hin an chibaingei
nangni an hong muthuona; Aquila le Priscilla
male an ina koiindang inkhôm ngâingei hin
Khristien chibaimûknangei nangni an hong
muthuon. 20 Hi muna iempungei murdi khom
chibaimûknangei nangni an hong muthuon.
Intum inthiengin inkhat le inkhat inchibai
inlôm roi. 21 Keima ku kut lelên mahi ki
miziek ani: Paul renga chibaingei hi. 22 Tukhom
Pumapa lungkham mu loi ngei chu an chunga
khomâksâmna om rese! Marana tha Ei Pumapa,
a juong! 23 Pumapa Jisua moroina hah nin
kôm om rese. 24 Khrista Jisua sika nangni ku
lungkhamna chu nin rênga nin kôm om rese.

2 Korinth

1 Paul, Pathien lungdoa Khrista Jisua tîrton,
le ei lâibungpa Timothy ngei renga han,
Korinth taka Pathien koiindang, male Achaia
ram pumpuia Pathien mingei murdi kôm han: **2**
Pathien ei Pa le Pumapa Jisua Khrista'n moroina
le inngêina nangni pêk rese. **3** Ei Pumapa
Jisua Khrista Pathien le Pa, mulungjûrpuina
sip Pa, sannangei murdi juongna Pathien kôm
han râisânchong misîr ei tih u! **4** Ama'n ei
intaknangei murdia mi san ngâia, masikin eini
khom Pathien renga sanna ei man nanâk hah
mangin midangngei an intakna murdia ei san
thei ani. **5** Khrista tuongna tamtak ngei han
rangtum ei dôn anghan Khrista jârin Pathien
sanna lien khom han rangtum ei dôn ani. **6**
Kin tuongin chu, mahah sanna le sanminringna
nin manna rang ania; sannin kin omin chu,
hanchu nangni khom sannin nin oma male
tuongna kin tuong hah tuongdierna dôna tuong
rangin râtna pêkin nin om ani. **7** Masikin
nangni kin sabeina hah inrîk tet ngâi mak; kin
tuongnangeia rangtum nin dôn anghan sanna
kin manna ngei khoma hin rangtum nin dôn sa
tiin kin riet. **8** Lâibungngei le sarnungei Asia
ramhuol sûnga intakna kin tong roi hah nangni
minrietnôk kin nuom. Kin chunga puokrikngei
hah alien rai sik le arik rai sikin la ring rangin
sabeina reng dôn khâi mak me. **9** Kin chunga
thina rangin roi an jêkmasat angin kin riet.
Hannirese maha chu keinia hin minngam loiin
Pathien mithi kaithoi nôkpu kôm kin minngam
theina rang sika alei ni. **10** Ma anga thina chiruoi
inrîngomngei renga hah mi sanminring zoia, mi
la sanminjôk atih, male kin sabeina ama chunga
kin minngama, ama'n mi la sanminring nôk atih,
11 nangni khom kin ta rangin chubaithonangeia
mi nin san anghan. Masikin kin ta ranga
chubaithona tamtak ngei hah thuonin om a
ta, male Pathien'n sat mi vur a ta; male mi
tamtakin kin ruthûlin a kôm râisânchong misîr
an tih. **12** Hi rammuola kin ringnuna leh aliekin
nangni le kin inkainangei han munisi vârna
sika ni loiin Pathien moroina sinthotheina sikin
Pathien-pêk ngamna le takintâinân roi ajêka
mi mindeta kin sielesarietnân mi ril sikin kin
inpâkpui ani. **13** Nin pore thei le nin rietthei kai
kêng nin kôm kin miziek. Nikhomsenla atûn hin
la rietthei sabak no khom ungla, mi la rietthei
tatak nin tih, tiin ka sabei ani, ei Pumapa Jisua
Nikhuo han nangni kin minpâk anghan mi
nin minpâk theina rangin. **15** Mangei murdi
hah ki riet minthâr sabaka, vêlnik satvura nin
om theina rangin nangni hongpan bak rangin
mintuonangei ki sin ani. **16** Macedonia rama
ke se balamin nangni hongpana, ko hongkîr
nôk tieng khom nangni hongpan nôk rangin
ki mintuo ani, Judea rama ku khuolchaina
ranga han mi nin san theina rangin. **17** Hi
anga mintuona sika hin mintuona thûldul mi
anghan kên lang mini? Ki mintuonangei ki sin
lâihan, ranghuolna bôknangei renga ki sin mo,
“Ani, ani” le “Niloi, niloi” voikhat rengin ti
ranga ânzoi sai mini? **18** Adiktakin Pathien'n
chongtakin a chong ngâi anghan, nin kôma ko
chonginkhâm khom hah “Ani” le “Niloi” nimak.
19 Jisua Khrista, Pathien Nâipasal, a thurchi nin
lâia Silas, Timothy le keiman kin misîr hah,
“Ani” le “Niloi” hih ani loi sikin. Ama hih Pathien
“Ani,” **20** Pathien chu ama chonginkhâmngei
murdia “Ani ngâi” ani sikin. Masika han kêng
Jisua Khrista jârin Pathien roiinpuina rangin
“Amen” ei ti ngâi ani. **21** Ma hih eini mi sinpu
Pathien lelê ania, nangni leh munkhata, Khrista
leh inzoma ei ringna mi min thîk pea; ma hih
atheipiela mi darpu Pathien nanâk hah ania, **22**
ei chunga pumanina a sînthona darpu, le ei ta
ranga neinun a lei mintûp murdi hah khâmna
anghan ei mulungrîlngei sûnga Ratha Inthieng
mi pêk ani. **23** Ni rietpuipu rangin Pathien ko
koia—ku mulungrîl a riet ngâi! Nin ruthûla
Korinth khuoa se khâi loi rangin ka masat zoi
ani. **24** Nin iem ngêt rang thurchi nangni misîr
pe rang pût mak mea; taksônna han nin inding
det tiin kin riet. Manêkin, nangninanâk nan
râisânna rangin nangni leh sin kin tho ani.

2 Masikin nangni minngûi nôk ranga nin kôm
hong khâi loi rangin ku mulungbôk ki sinsiem
zoi. **2** Nangni minngûi ronga tumo râisân mi
shak ranga? Ki minngûi loi tute om mak ngei. **3**
Masika han kêng ke lekhamuthuon hah nin kôm
ki miziek — râisân mi shak rang ngei tak hah
nangni minngûi ranga hong rang chu nuom mu-
ung. Ka râisânin chu nangni khom nin râiasân
ngâi ti ki riet sikin. **4** Mulungbôk injêl leh
beidong takin le mitrithingei tamtak tâkpuma ki
miziek ani; ke neinunkhîn chu nangni minngûi
loia, nin rêngin kho dôr mo nangni ku lungkham
hih nin riet theina rang sika ani. **5** Atûn, hin

tumakhatin nangni minngûiin chu, keima mi
minngûi nimaka, nin rêngin nangni minngûi
ri-riek let ani. (Hima hih ki tina abitak chu a
chunga ânngar rai ku nuom loi sika ani.) 6
Ha mi hah chu nin lâia mi tam uolin ma anga
dûk nin tho hah ahun zoi ani. 7 Nikhomresea,
atûn, ngâidam ungla male ama hah mohôk roi,
ânngûi phar loina rangin. 8 Masikin ama hah
nin lungkham tatak ani ti nin min riet rangin
nangni ki ngên. 9 Nin kôma lekhamuthuon
ki miziekna bi tak chu minsina han nin lei
hong indingdet le nangni ki rilna chong zoratin
jôm tit rangin nin inthok mo ti riet ku nuom
sika ani. 10 Tukhom amanu mo amapa mo a
sintho chunga nin ngâidam tika chu kei khom
ka ngâidam ngei ani. Kei khomin ka ngâidam
sa ngâi. Ka ngâidam tika chu, adiktakin, i-ih
khom ngâidam rang ka nâng kai chu nangni
sikin Khrista makunga ka ngâidam ngâi ani,
11 Soitan'n ei chunga zorânchum a man loina
rangin; a mintuonangei hah ei riet chien sikin.
12 Khrista Thurchi Sa misîr rangin Troas taka
ku tungin chu, mataka sintho rangin Pumapa'n
lampui mi lei mo-ong pe ku mua. 13 Aniatachu
ei lâibungpa Titus ku mu loi sikin ka kângdoi
sabaka. Masikin mataka mingei hah he hoiin
ka mathân ngeia Macedonia rama ke se zoi
ani. 14 Hannirese Pathien kôm râisânchong om
rese! Khrista motorna sika lampui jûina han
mi intângngei anghan Pathien'n Khrista leh
inzomin mi ruoi tit ngâi sikin. Khrista rietna
thurchi hah muntina mirimhoi angin minzar
rangin Pathien'n mi mang ngâi ani. 15 Keini
chu Khrista'n mirimhoi hâla Pathien kôma pêk
sanminring tira om ngei le ânmang tira om
ngei lâia minzar anghan kin ni. 16 Ânmang tira
om ngei ta rangin chu thina rang mirimsie ania;
aniatachu sanminring tira om ngei ta rangin
chu ringna rang mirimhoi ani. Hanchu, tumo
ha sin thothei rangin achuk rang ani zoi? 17
Midangngei tamtak chu Pathien chong hi sadâi
thonân an mang anghan keini chu nimak mea;
hannirese Pathien'n mi tîrna sikin kêng Khrista
tîrlâmngei anghan Pathien mitmua takintâi
takin kin chong ngâi ani.

3 Eini nanâkin ei insong nôkrêk rang mo ani
zoi? Nônchu, midang senkhatngei anghan
rilminsana lekhamuthuonngei nin kôma rang
mini, nin kôm renga mini ei nâng mini? 2 Kin
lekhamuthuon dôn chu nangninanâk hah ania,
mitin riet rang le pore ranga kin mulungrîlngeia
miziek nin ni. 3 Hi lekhamuthuon hih Khrista
lelên a mizieka keini mi hong min chôi tiin
ânthâr ani. Hima hih pentuia miziek nimaka,
Pathien ring Ratha leh miziek ani, male
lungpêkngeia miziek khom nimaka, munisi
mulungrîlngeia miziek kêng ani. 4 Khrista jârin
Pathien kôm ngamna kin dôn sikin mahah kin
ti ani. 5 Hi sin tho rang hin ite thotheina le
inti theina rangin phalna keinia hin omak.
Thotheina kin dôn chu Pathien renga juong
ngâi kêng ania; 6 ama han balam mizieka
niloiin Ratha taka chonginkhit athar sinthopu
ni thei rangin mi sin zoi. Balam miziekin thina
amintung ngâia, Ratha rêkin chu ringna a pêk
ngâi. 7 Balam hah lungpêkngeia lekhabulngeia
miziek ania, pêka aom lâihan Pathien roiinpuina
ânlang ani. Moses mâia vâr hah duoi tetet
khomsenla, maha ala rât oka, Israelngei han
an mitngei leh ama ha enlak thei mak ngeia.
Balam mangin thina amintung ngâi luoi ha,
madôra roiinpuina leh ajuongin chu, 8 Ratha
sinthotheina hah idôra roiinpuina lien uol mo
ani rang ani zoi! 9 Theiloi mintumna mintung
ngâi luo mana a roiinpuiin chu; sanminringna
mintung ngâi sinthona ha idôr taka roiinpui
uol mo ani rang ani zoi! 10 Roiinpuina vâr uol
ok sika han zora vunsaia roiinpuina vâr hah
chu om khâi mak kin ti thei. 11 Ma chomolte
rang luo mana roiinpuina aomin chu, tuonsôta
rang vângin chu idôra roiinpuina lien uolin mo
aom rang ani zoi na! 12 Ma sabeina hah kin
dôn sikin kin hâi ani. 13 Keini ngei chu Moses
anghan nimak me, ama han vâr achuoi tetet
le boipharna hah Israel mingeiin an mu loina
rangin a mâi hah a mukhûa. 14 Adiktakin, an
mulungbôkngei hah ânkhâr ania; male aviensûn
tena khom hin chonginkhit muruo lekhabungei
ha an porên chu ma mukhûna nanâk han an
mulungbôkngei ha amukhû ngâi. Mîn Khrista a
zom tika vai kêng ha mukhûna hah pai ani ngâi.
15 Aviensûn tena khom hin Moses Balam, an pore
racham ha mukhûna han an mulungbôkngei
ala mukhû tit ngâi ani. 16 Hannirese Pathien
lekhabu'n Moses chungroi a lei ti anghan, ha
mukhûna hah pai thei ani: “Pumapa tieng a
hônhei lehan a mâi mukhûna hah paiin aom
zoi.” 17 Atûn, hi muna, “Pumapa” ti hi chu
Ratha ania; male Pumapa Ratha omna nâma
chu zalena aom ngâi. 18 Hanchu, kin rêngin
mâi mukhû loiin Pumapa roiinpuina min-êlin;

male ma roiinpuina nanâk han, Pumapa renga
juongpu, Ratha hih, roiinpuina lien uolin ama
angin eini mi minthûl ngâi ani.

4 Pathien'n a mulungjûrpuinân hi sin hih tho
rangin mi pêka, masikin kin jâminzal mak.
2 Neinun inthup le inzakpui om sin ngei hah
kin mâka; milak leh sintho mak mea, Pathien
chong mi huongnân khom mang mak me.
Chongtak vârna akipin Pathien mitmua han
mitin sielesarietna mi mitngei mintung rang
kin pût ngâi. **3** Kin thurchisa misîr hih thupin
aomin chu ânmang tir ngei renga vai thupin
aom ani. **4** Hi rammuola pathien saloi han an
mulungbôkngei hah ijîinga a dar pe ngei sikin an
iemloi ani. Khrista, Pathien le in-angna dônpu
roiinpui tie Thurchi Sa vâr an chunga ajuong
inlang hah an mu loina rangin an mitngei hah
a mincho pe ngei ani. **(aiōn g165)** **5** Keini kin roi
misîr mak mea; Jisua Khrista chu Pumapa ani ti
kêng kin misîra, male keini khom Jisua jârin
nin tîrlâmngei kin ni ti kin misîr ngâi. **6** "Ajîng
renga avâr hong vâr suok atih!" a tipu Pathien
nanâk hah ani, Khrista mêla Pathien roiinpuina
vâr suok kin rietna rangin kin mulungrîlngeia
a minvâr zoi. **7** Hannoma keini rathatienga
rochon dôn ngei hih pil bêlngei anghan kin ni,
sinthotheina lientak hah kin ta niloiin, Pathien
ta ani ti ânlang theina rangin. **8** Bâiminkham pe
bangin kin oma, aniatachu, duoi uol ngâi mak
mea; akâra chu mulungjîngin kin oma, male
kin beidong tet ngâi maka; **9** râlngei tamtak
an oma, aniatachu mal le ruol dôn loiin om
tet ngâi mak me; male mophop nôinekin om
ngâi khom rong unga, sietminmangin chu om
mak me. **10** Khotiklâi khom kin takpumngei
thitheia hin Khrista thina kin ruput tit ngâi,
a ringna khom kin takpumngei hin ânlang
theina rangin. **11** Kin ringkâr chu Jisua jârin thi
rang ichi omin kin om tit ngâi, a ringna khom
kin takpumngei thitheia hin ânlang theina
rangin. **12** Mahi aomtie chu keini rangin thinân
sin athoa, aniatachu, nangni rang rêkin chu
ringnân sin atho ani. **13** Pathien Lekhabu'n, "Ki
iemna sikin thurchi ki misîr ani," ati anghan,
ha taksônna ratha nanâk han keini khom kin
iem sikin thurchi kin misîr ani. **14** Pumapa
Jisua aringa kaithoipu han keini khom Jisua
leh mi kaithoi del a ta, male nangni leh a
makunga mi tuong atih ti kin riet. **15** Hingei
murdi hih nangni jâra ania; Pathien moroinân
mi tam uol chunga atungtir anghan, mangei
han Pathien roiinpuina rangin râisânchongrilna
chubaithonangei Pathien kôm min tung u-uol
an tih. **16** Masika han kin jâmminzal tet mak me.
Kan taksatieng hih hong mon titir khomrese,
kin rathatieng chu anîngtin sinmintharin aom
bang ani. **17** Hi chomolte ranga kin dûktongna
achînte hin kumtuong roiinpuina lientak kin
dûktonga nêka lien uol mi sin pêng atih. **(aiōnios
g166)** **18** Mu thei neinunngei chu thîr mak mea,
mu theiloi neinunngei kêng kin thîr ani. Mu thei
neinunngei chu chomola rang an nia, aniatachu
mu theiloi neinunngei chu tuonsôtin om tit an
tih. **(aiōnios g166)**

5 Hi ei omna pilchung puon-in ei takpum hi
rammuol chunga hih sietchit khomsenla,
invâna omna rang in Pathien'n ama nanâkin mi
sin pe, tuonsôta aom tit rang in det ei dôn tiin ei
riet. **(aiōnios g166)** **2** Male atûn hin invâna ei omna
rang in renga han mi mukhû rang ôi tatakin
ei inrum tatak ngâi ani; **3** Maha ei insilin chu
takpum boiin om no uh. **4** Hi pilchung puon-
ina ei om lâihin sirdêna sikin chapin ei inrum
tatak ngâi ania; hi ei pilchung takpum hih mâk
ei nuom sika niloiin, aniatachu invâna in mi
mukhû rang ei nuom sika ani, masikin hi thithei
hi ringnân ânthûl rang ani. **5** Hi inthûlna rang
mi mintuo pepu chu Pathien ania, male eita
ranga neinun a lei mintûp murdi hah khâmna
anghan Ratha mi pêk zoi ani. **6** Masikin zoratin
hâinân kin sip tit ngâi ani. Takpum ina ei om
kâr chu Pumapa ina om mak me ti ei riet. **7** Ei
ringnun hih mu theia om niloiin, taksônnân
kêng ei om ani. **8** Hâinân ei sipa, ei takpum
in hih mâkin Pumapa ina om rang ei nuom
uol ok ani. **9** Neinun dadang nêkin, hi taka ei
omna ina mo, khi khin mo, ama a râiminsân
rang ei nuom ani. **10** Khrista han ei roijêk
rangin amakunga ei rêngin ei lân lang pak
rang ani. Ei rammuol ringnuna ei sintho ngei
murdi asa mo, asie mo, ei man rang rohoingei
dungjûiin ei man rang ani. **11** Pumapa china
chang kin rieta, male midangngei khom kin
methêm ngâi ania, Pathien'n mi riet minthâr
let, male nangnin khom nin mulungrîlngeia
mi nin riet minthâr tiin ka sabei. **12** Nin kôm
keini nanâkin rilminsana ranga kin pût nimaka;
manêk han, nunchan tieng niloia achungtieng
ririema ânsong ngâi ngei hah nin thuon theina
rangin keini mi nin songna rang abi nangni

pêk rang kin pût ani. 13 Kin mo tatak mini?
Maha Pathien jâra ani. Aninônchu kin vâr
mini? Hanchu maha nangni jâra ani. 14 Khrista
lungkhamna han mi jêk ani, mi murdi ta rangin
mi inkhat a thia, maha aomtie chu an rêngin
a thina han an inlopui sa ani tiin atûn chu
kin riet minthâr zoi. 15 Ama chu mi murdi
rangin a thia, masikin a ring ngei han anni ta
ranga ring ni khâi loiin, an ta ranga thia ân
thoinôkpu ta rang vaia ring kêng an ni zoi ani.
16 Hanchu, atûn pêna chu munisi vârnân tute
jêk khâi noni ung. Munisi vârnân moton han
Khrista hah lei jêk ta khom unglang, atûn pêna
chu jêk khâi noning ung. 17 Tukhom Khrista
hah a zomin chu mi thar ani zoia; amuruo chu
ahek zoia; athar kêng a hongni zoi. 18 Ma ngei
murdi hah ei râlinchangna renga Khrista jâra a
malngei mi minchanga, midangngei khom a
malngei minchang theina sin mi pêkpu Pathien
han a sin ani. 19 Kin thurchi misîr chu mahi
ani, Pathien'n khrista jârin munisingei murdi
a ruolngeiin a minchang zoi. Pathien'n an
sietnangei hah mindon pe ngei khâi loiin, male
kho angin mo a ruolngeiin a sin ngei chang
thurchi hah, keini mi pêk ani zoi. 20 Hanchu,
mahin keini hih, Pathien'n nangni a ngêna
hah kin chunga a bâng anghan, Khrista ranga
chong kin ni. Khrista ruthûlin nangni kin ngên:
Pathien râlngei nin nina renga a ruolngeiin
nangni thûl rese! 21 Khrista han sietna dôn
mak, aniatachu ama leh inzoma Pathien dikna
hah ei chang sa theina rangin Pathien'n ei
sietna hah a minchang sa ani.

6 Hanchu, Pathien moroina nin chang hah
asênaboia nin mang minhek loina rangin
keini Pathien leh munkhata sinthongei hin
nangni kin ngên. 2 Pathien'n imo a ti rangâi
roi: “Ku lungkhamna nangni min mu rang
zora ahong tungin chu, nangni ka rangâi pea;
nangni ka sanminring nikhuo ahong tungin
chu, Nangni ka san ngâi.” Rangâi roi! Atûn
tak hih Pathien lungkhamna chang zora ania;
aviensûn hih sanminringna chang rang nikhuo
ani! 3 Kin sinthona hin tutên achâina man no
rese ngei kin nuom ani, masikin tu lampuia te
lamchâishaknangei dar rangin pût mak meh.
4 Manêkin, kin sinthona ngeia injêlnangei,
dûktongnangei le intaknangei diertaka tuongin
Pathien tîrlâmngei kin ni tie kin minlang ngâi.
5 Jêm bitin, intângna ina khumin le phenêngin
kin oma; sin sôlin, inmurahal inshakin le
bungêiin kin om ngâi. 6 Kin inthiengna,
rietna, tuongdierna, le singna ngei hah, kin
lungkhamna diktakin, Ratha Inthiengin, Pathien
tîrlâmngei kin ni tiin keininanakin kin minlang
ani, 7 chongtak kin misîrna sikin le Pathien
ranak râtin. Dikna hah doina rang le kin
inrungna rangin râlrovôn kin mang ngâi ani. 8
Mirit pêkin le mâimôkinshakin kin om ngâia;
êro le minpâkin kin om ngâi. Chongtak kin
misîr ngâi, hannoma milakngei intumin kin
om ngâia; 9 mingei rietloi anghan kin oma,
hannoma mi murdi'n min riet; athi anga omin,
hannirese, mi nin mu anghan kin ring ani.
Dûkmintongin om khom unglang that chu
nimak mea; 10 inngûiin om khom unglang,
zoratin kin râiasân tit; inrieng kêng kin ang,
aniatachu mi tamtak minei kin min changa;
ite dônloi kêng kin anga, hannoma neinunngei
murdi kin dôn suolet ani. 11 Korinth taka
ruol moroitak ngei! nin kôm ngampengin kin
chonga; kin mulungrîlngei alienin kin min-
onga. 12 Keini chu kin mulungrîlngei nin tieng
khâr mak mea; nangni chu nin mulungrîlngei
kin tieng nin khâr ani. 13 Ka nâingei anghan
nangni bên atûn hin ki ti ani: ninta ranga
nuomnangei kin dôn anghan nangni khom mi
minmu roi. Nin mulungrîlngei alienin mo-ong
roi! 14 Iemloipungei leh munkhatin sin ân-
angbangin tho rang pût no roi, maha tho thei
aniloi rang sikin. Kho angin mo adik le adikloi
an inlop thei ranga? Kho angin mo avâr le ajîng
munkhatin an om thei ranga? 15 Kho angin
mo Khrista le Diabol an inruol thei rang? Kho
angin mo iempu le iemloipu an dôn inchun
thei rang? 16 Kho angin mo Pathien Biekin le
sonong mirimilngei an inmun thei ranga? Eini
chu Pathien aring Biekin kêng ei ni! Pathien
lelên a ti anghan: “Ki mingei kôm in sin ka ta
male an kôm om ki tih; Keima an Pathien nîng
ka ta, male anni ngei hah ki mingei nîng an
tih.” 17 Masikin, Pumapa'n a tia, “Anni ngei
hah mâk ngêt ungla male nangninanâkin anni
renga atheipielin om roi, Ite ânthiengloi reng
tho tet no roi, male keiman nangni pom ki tih.
18 Keima nin Pa nîng ka ta, male nangni hah
ka nâipasalngei le nâinupangngei nîng nin tih,
Pumapa Râtinchung han a ti.”

7 Ku ruol moroitak ngei, hi chonginkhâmngei
murdi hih ei ta ranga sin ani. Masikin

takpum le ratha min nim thei ngâi neinunngei
renga inkêm ei ta, male Pathien rin puma
omin inthiengna mikhipphar ei ti u. 2 Nin
mulungrîlngeia mun mi pêk roi. Tute chunga
saloi tho mak mea; tute siet mak mea, tute
chunga khom inlâpna rok uol mak me. 3 Mahi
theiloi nangni minchangna ranga ki ti ni maka;
motona ke lei ti anghan, mi nin moroi sabak
sikin munkhatin ei om tit ani, ei ringle, ei
thile. 4 Nangni ki riet minthâr sabaka; nangni
ko song tatak ani! Kin intaknangei murdia
khom mohôknân ka la sip tita; râisânnân
ki sipmat ani. 5 Macedonia kin tung suole
khom inngamna reng dôn mak me. Muntina
intaknangei aoma, midangngei leh inkhalin
kin oma, kin mulungrîlngeia chinangei kin
dôna. 6 Aniatachu Pathien mulungrîl inngûi
minhar ngâipu han Titus a hong sikin mi mohôk
minhara. 7 A hong sika han kin râiaminsân
vai nimaka, ama'n kho angin mo nin mohôk
minharna chang khom mi min rieta. Ama'n ni
mu rang nin nuom tie ngei khom mi rila, nin
mulung nin min ruongtie ngei le mi thop ranga
nin inthok tie ngei; mi ril sikin atûn hin chu
ka râiasân uol ani zoi. 8 Ke lekhamuthuon han
nangni minngûi khom senla, ki miziek hah insîr
khâi mu-ung. Chomolte chu nin inngûi ti ku
mu lehan kên sîr ani. 9 Aniatachu atûn chu ka
râiasân zoi nangni ki minngûi sika niloiin, nin
inngûina han nin lampuingei nangni min thûl
pe sikin. Ha inngûina hah Pathien'n a mang ani,
male masikin nin chunga tho minchâi mak me.
10 Inngûina, Pathien'n a mang han mulungrîl
inthûlna nangni pêkin sanminringna amintung
ngâi sikin mahan insîrna om mak! Hannirese
munisi inngûina mamangin chu thina amintung
ngâi. 11 En ta u, nin inngûinân Pathien sintho
hih: ningsietna nangni min dôn tie ngei, nin
theiloinaboi tie minlang ranga nin ngâklal tie
ngei! Ma anga adikna tienga taksinangei, ma
anga inningnangei, ma anga nuomnangei, ma
anga inpêknangei, ma anga asaloi tho ngei
dûkmintong ranga nin inthok tie ngei! Ma
ngei roi han nangninanâkin minchâina reng
dôn mak chei ti nin minlang ani. 12 Masikin,
ma lekhamuthuon hah miziek khom ronga,
atho minchâipu sika nimaka aninônchu tho
minchâina tuongpu sika khom nimak. Manêkin
idôr mo kin ta ranga nin inpêkna inthûktie,
Pathien mitmua nangni min mu rangin ki
miziek ani. 13 Masika han kêng mohôkin kin om.
Mohôka kin om vai niloiin; Titus nin lei sanna
jâra a râisâna sikin keini khom kin râiaminsân
sabak ani! 14 A kôm nangni ko song ngâia, male
nangnin mâimôkinshakin mi dar mak chei. Nin
kôm chongtak kin misîr bang ngâi, male ma
anghan Titus kôm nangni ko songna han adik
tiin ânlang zoi. 15 Male a rilnangei jôm rangin
nin rêngin nin inthokngei, chi le innîk puma
ama nin lei phâm ngâi hah a riettit sikin nin
ta rangin a lungkhamna ânsôn uol zoi. 16 Nin
chunga kên ngamphar thei sikin idôra râisân
mo ki ni zoi!

8 Kin lâibungngei le sarnungei, Macedonia
rama koiindangngei lâia Pathien moroina
sintho lenna hah nin riet rangin kin nuom ani.
2 Intaknangei an tong han minsin tatakin an
oma; aniatachu, an râisâna alien tatak sikin
inriengtak nikhomsenla ngei, phaltakin pêkna
an dôn ani. 3 An pharidôr chu an pêka, an
phari nêka tam khom an nuom dodôrin an
pêk ti nangni ki min riet minthâr ani. 4 An
theia mulungsuokin Judea rama Pathien mingei
sanna thona tieng khom sintum dôn sa rangin
min ngên ani. 5 Maha kin sabeina pêna ani!
Amotona Pumapa kôm an pêk baka; masuole
chu, Pumapa lungdôn kin kôm anninanâkin an
inpêk nôk ani. 6 Masikin hi sin phutpu, Titus
hih kin ngên, hi lungkhamna chuonsin alieka sa
uol hih sin minzom tita nangni zoipui rangin. 7
Nin dôn murdi: taksônna ngei, thurchi misîr
theina ngei, le rietna ngei, mi san ranga nin
jôtna ngei le mi nin lungkhamna han nin nei
oka. Masikin hi lungkhamna chuonsin khoma
hin phaltaka nin inpêk sa rangin nangni kin
nuom ani. 8 Ite balamngei nangni khang pe
ma-ung. Nikhomsenla midangngeiin mi san
rang an jôt tie ngei nangni min mûn, mi nin
lungkham hih adik tatak mo ti riet rang ku pût
ani. 9 Ei Pumapa Jisua Khrista moroina hah
nin rieta; nei bâk khomsenla, nangni a min
nei theina rangin, nangni jârin amananâkin
inrieng a chang ani. 10 Ku nuomlam chu nikuma
nin phut hah atûn hin zoi ungla chu nin ta
rangin sa uol atih. Sin ranga aphut masa vai
nimak choia, hannirese sin ranga a nuom masa
khom nin ni sa. 11 Hanchu ma chunga han
minngam titin, nan chuonsin hah zoi ta roi! Nin
lei mintuo anghan zoi rangin jôt ungla, male
atûna nin dôn lam tak lehin tho roi. 12 Pêk
rang nin jôtin chu, nin dônloi chunga niloiin,

nin dôn chunga nin neinunpêk hah Pathien'n
khôk atih. 13 Nin chunga puokrik nangni min
pêlin midangngei mojôk rang pût mu-unga;
aniatachu hi zora hin atam nin dôn sikin, ânsam
ngei nin san ngei hah asa ani. Hanchu, nangni
nin insama anni an dôn mintam khomin nangni
san an tih. Ma anghan in-angna om atih. 15
Pathien lekhabu'n, “Arût mintam pu han dôn
mintam uol maka, male arût mintôm pu han
dôn mantôm uol mak,” ati anghan. 16 Nangni
san ranga kin jôt anghan Titus mulung sûnga
jôtna min dônpu Pathien chunga kin râiasân
tatak! 17 Kin ngênna a lei modôm vai niloiin;
ama theia mulungsuokin nangni san rang jôtin
nin kôm hong rangin a masat ani. 18 Ama leh
lâibung inkhat thurchisa misîrna sin a thona
sika koiindangngei murdi'n an jâ tatak ngâipu
hah kin juongtîr sa. 19 Male mapên han, ama
hih lungkhamna sin Pathien roiinpuina rang
le nangni san kin nuomna minlangna rang
kin chuonsina le khuolchaina mi jûi ranga
koiindangngeiin an thanga an phun ani. 20
Phaltaka neinunpêk tam kin semna roia hin
tute chiernangei akaithoi loina rangin kin indîn
ani. 21 Kin neinunkhîn chu Pumapa mitmua
vai niloiin, midangngei mitmua khom dikna
sin hih ani. 22 Masikin anni lehan kin lâibung
inkhat kin juongtîra; vêl tamtak kin minsina
male nangni san rang a jôt tatak tiin kin riet.
Male atûn vâng chu nin chunga mulungngamna
a dôn sabaka, nangni san rang a jôt uol ok
zoi. 23 Titus hi chu, ka champui le nangni
sanna sin ni thopui ngâipu ani; lâibung dang
a champuingei hi chu koiindangngei ruthûla
Khrista kôm roiinpuina mintung ngei an ni. 24
Anni ngei kôm han nin lungkhamna minlang
roi, masikin nangni kin songna chungroi hin
kin dik ti hih koiindangngei murdi'n an riet
theina rangin.

9 Judea rama Pathien mingei sanna muthuona
aom chungroia hih nangni miziek pe rang
nâng tet mak. 2 San rang nin nuom tiin ki rieta,
male Macedonia rama mingei kôm, “Achaia
rama lâibungngei le sarnungei,” anni chu,
“Nikum renga san rangin an inthok sai kêng
ani zoi.” tiin nangni ko song ani. Nin jôtna han
an lâia mi tamtak akaithoi minhar ngei ani. 3
Atûn hin hi lâibungngei hih ku juongtîr ngei
ani, masika han nangni kin songna chungroi
hah chongbâingei koronga ânlet loina rangin.
Aniatachu, ki tisai anghan, nin sanna lehan
inthoksaiin lei om roi. 4 Nikhomrese, Macedonia
ram renga mingei ngânin ni juong jûiin nin
inthok loi juong mu duoi ta rese ngeia, idôr mo
kin inzak rang — nangni nin inzak rang pairakin
— tak nangni kin sôn sabak tie ha! 5 Masikin
neinunpêk ranga nin inkhâm hah nin lênthok
theina rangin hi lâibungngei hih ko motona nin
kôm lei juong ranga ngên rangin anângin ki
riet. Hanchu ku juong tung tena chu lêntuosai
nîng a ta, male nin dôn sika niloiin nin nuom
sika nin pêk ani ti inlang atih. 6 Chimu tômte
lingpu han sâkthar tômte dôn a ta; chimu atam
lingpu han atam dôn atih, ti hih riettit roi. 7
Hanchu, nin sisika, nin masat angin nin pêk
rang ani, insîr pum le nin sintum ani ti rietloi
niloiin; mulungtâihieia pêkpu hah Pathien'n a
lungkham ngâi sikin. 8 Male Pathien'n nin nâng
nêka tam nangni a pêk thei, masikin nin nâng
murdi nin dôn tita, sin asa ngei rangin dôn thei
uol nin tih. 9 Pathien lekhabu'n, “Phaltakin
ânsamngei kôm a pêk ngâia; a lungkhamna
chu tuonsôtin adier ngâi,” ati anghan. (aiōn
g165) 10 Male Pathien'n, chimuru rethe ranga
pêkbang ngâipu le vâipôl sâk ranga pêkbang
ngâipu, han chimu nan nâng murdi nangni
pêkbangin nangni minsôn pe a ta, phaltaka nin
pêkna renga han amara tamtak mintûp rang
nangni musuo pêng atih. 11 Phaltaka nin pêk
tit theina rangin Pathien'n nangni min nei tit a
ta, mi tamtakin nin neinunpêkngei keini renga
an man sika han Pathien kôm râisânchong
misîr an tih. 12 Hi nin chuonsin hin Pathien
mingei an nângngei a mintongngei vai nimaka,
Pathien kôm aliemrak dôra râisânchong misîrna
lientak khom amusuo ngâi ani. 13 Male nin
chuonsin minthârna amintung sika han mi
tamtakin Pathien kôm roiinpuina pêk an tih,
Khrista thurchisa nin phuong ngâia iem nin om
sik le an ta rang le mitin ta ranga phal tatak
nin insempui ngei sika han. 14 Male masikin
moroina inthûk tak dônin chubai nangni tho
pe an tih, Pathien'n moroina aliekasa nangni a
min mu sikin. 15 Amanboi neinunpêk sika han
Pathien kôm râisânchong misîr ei tih u.

10 Keima, Paul, nin kôm ko om lâihan
nin chunga innuoitak le dâiriema omin,
aniatachu nin kôm ko omloi lechu nin chunga
lumraka om ngâipu an ti hin. Khrista nunnêmna
le lungkhamnân misangin nangni ke ngên.

2 Nin kôm ku juong zorân rammuol mingei
mulungbôkngei anga sinthoa mi bê ngei chunga
chu ku lumrak ngêt rang khomin; nangni
nin chunga chu lumrak loi rangin ni namnôl
loi rangin nangni ke ngên ani. 3 Mahi adik
rammuola lêng chu kin ni, aninâka rammuol
mingei mulungbôkngei angin chu doi mak meh.
4 Indoina râlrovongei kin mang ngei hi chu
rammuol râlrovongei hih nimaka, aniatachu
Pathien râlrovongei ranakrâttak ngei kêng ani,
maha kulpuidetngei sietminmangna rangin
kin mang ngâi ani. Inkhalna dikloingei kin
minheka; 5 Pathien rietna khâr ranga inpâkna
lamchâingei murdi hah kin seta, mindonna
murdi sûrmintangna renga tuongin Khrista
chong kin min jôm ngâi ani. 6 Male iemom
tatak nin ni minthârna nin dôn suole chu,
iemomloingei dûkmintong rangin inthok kelen
kin tih. 7 Nangnin neinunngei hi pêntienga
ânlang vai kêng nin en ngâia. Mahan tumakhatin
amapa mo, amanu mo Khrista mîn ânbê an
om mini? Asa, an omin chu an thethenin an
chungroi mindon nôk rese ngei, anni ngei
an tho angtakin keini khom Khrista ta kin
ni sikin. 8 Nangni setna rang niloia, nangni
sinmindingna ranga Pumapa'n rachamneina
mi pêk hih insongpui ok khom ronga inzak
ma-ung. 9 Ke lekhamuthuonngei hin nangni
misih anga ânlang rang chu pût mu-ung. 10
Tumakhatin, “Paul lekhamuthuonngei hi chu
ana le ânngar ani, aniatachu ei kôm a omin chu
ânzala, a chongngei khom ite nimak!” tîng an
tih. 11 Ma anga mingei han mun danga kin oma
kin lekhamuthuonngei leh nin kôm kin oma
kin sintho rang hah ateina reng om mak, tiin
an rietthei ngêt rang ani. 12 Adikin chu anni le
anninanâk ânpâka ânsâng oka ânbê ngei lâia
han intelin anni leh intêk ngam mak me. Idôra
amo mo an ni! Anninanâk an inkhina rang
leh an injêkna rangin balamngei an sinna! 13
Nikhomrese, keini rangin chu, kin insongna hah
tentanangei khêl no nia; Pathien'n sintho ranga
tentanangei mi dar pe sûnga han ani ngâi, male
nin lâia kin sintho khom hih ahuom sa. 14
Male ma tentanangei sûnga om nin ni sikin
Khrista Thurchi Sa chôia nin kôm kin juong
lâihan khom tentanangei pêna chu se mak me.
15 Masikin Pathien'n tentanangei mi dar pe
pêna chu midangngei an sin hah song mak me.
Manêkin, nin taksônna hah hônsôn a ta, male
Pathien'n tentanangei mi dar pe sûnga chu
zoratin nin lâia sinthona lien uol ok tho thei
kin tih, tiin kin sabei ani. 16 Hanchu Thurchi
Sa hih nin kôm pêna ram dangngeia khom
misîr thei kin ta, mun danga mîn sin an lei tho
sai hah song noni ung. 17 Aniatachu Pathien
lekhabu'n ati anghan, “Tukhom a song nuom
kaiin chu Pumapa sintho hih song rese ngei.”
18 Eini nanâkin asa kin ni tiin ei mindonin chu
pomna chang ngâi mak mea, Pumapa'n asa tiin
mi mindon pe tika kêng pomna ei chang tatak
ngâi ani.

11 Ânmôl siei anga ko om lâi khomin
mi nin tuongdier pe rangin ku nuom.
Rangâihoitakin tho roi! 2 Pathien narsana angin
kêng nangni ka narsa; dôngmate inthiengtak
angin nin nia, pasal inkhat vai, Khrista ngêt
lehan in nangni min nei ranga kên khâm pe ngei
nin ni. 3 Nin mulungbôkngei hah hong sietin
Khrista taka nin inpêkna akip le ânthieng hah
mâkrak nin tih, ti hih ki chi ani ma angdên han
Eve hah murûl vârna milakngei han huongin
aom ani. 4 Tumini nin kôm juongin Jisua
dang, a thurchi kin misîr niloi a juong misîra;
râisântaka nin lei rangâi thei sik le keini renga
nin man niloi Ratha le thurchisa adang viek
ratha dang le thurchisa dang nin lei pom sikin!
5 Aliekin, “tîrtonngei” tia nin koi ngâi ngei
nêka chîn uol ki ni rangin chu mindon mu-
ung! 6 Thurchi misîr chu ke theibâkloi khom
ani thei, aninâka rietna tieng chu ma anghan
ni tet maka; maha chu zoratin le lampui tina
khom nangni kin minthâr pe suo zoi ani. 7
Pathien Thurchi Sa nin kôm ku juong misîr
lâihan ite neinun nangni ngên mu-unga; nangni
chôiminsângna rangin keimananâk kên nuoi
ani. Maha ko tho minchâi mo? 8 Nin lâia sin ko
tho zorân koiindang adangngeiin sanna min
pêk ani. Masikin chongna rangin, anni ngei
murûkin ke nangni ka san ngâi ani. 9 Male nin
kôm ko om sûng han sum kên sam zorân tute
nangni minjêl mu-unga; Macedonia ram renga
lâibungngei le sarnungei an hong han ka nâng
murdi min juong chôi pe ani. Sûnnûk tienga
anghan, sûnmoton tieng khom nangni rangin
puokrik ni tet no ning! 10 Khrista chongtak
keima taka om sika han hi kên songna hih
Achaia ram pumpuia dâirek noni tih hih kên
khâm ani. 11 Nangni ku lungkham loi sika
mahi ki ti mini? Pathien'n nangni ku lungkham
tatak tiin a riet ngâi ani! 12 Atûna sin ko tho

anghin tho tit ki tih, “tîrtonngei” adangngei
hah an insong thei loina rang le keini kin
sintho angtakin sin an tho an ti thei loina
rangin. 13 Ha mingei hah tîrton dik nimak ngei,
anni ngei hah tîrton dikloi an nia, an sinthoa
milak thoa Khrista tîrton tatak ngei anga inlang
ranga ânthok ngei ha an ni. 14 Asa, kamâm
rang om mak! Soitan luo mana vântîrton vâr
angin inlang rangin ânthok duo! 15 Masikin a
tîrlâmngei khom dikna tîrlâmngei anga inlang
ranga an inthok hih neinun kamâmom ni uol
mak. Amongna chu an sinthongei angtakin
an man rangrohoi hah la man an tih. 16 Ki ti
nôk: tutên amo angin mi mindon no rese ngei.
Aniatachu nin mindonin chu, alekti luo kên
song theina rangin amo angin ni pom roi. 17
Adiktakin atûna ki ti hi chu Pumapa'n ti ranga
ni nuom anga ki ti nimaka; hi insongna roia hin
chu amo tatak angin ko chong ani. 18 Hannirese
mi tamtak munisi ninangei song an om sikin
kei khom ma angdênin tho ki tih. 19 Nangni chu
nin vâr tatak, male masikin râisântakin amo
ngei ha nin tuongzit ani! 20 Nangni chu mîn
nangni dânde khom rese ngei, inlâpnân nangni
mang khom rese ngei, changa nangni min ôk
khom rese ngei, nangni enminnuoi khom rese
ngei, nin mâia nangni bên khom rese ngei
nin tuongzit ngâi. 21 Ha neinunngei hah tho
rangin chu kin chi rai sikin apom khom kên zak!
Hannirese tukhomin i-ih lama khom an insong
ngamin chu — amo angin ko chong ani — kei
khom ka hâi ngam. 22 Hebrew mi mo an ni? Kei
khom ki ni. Israel mi mo an ni? Kei khom ki ni.
Abraham richisuonpârngei mo an ni? Kei khom
ki ni. 23 Khrista tîrlâmngei mo an ni? Achâng
ku phuo nâka chu anni rangin chu keima ke
tîrlâm asa uol ki ni! Sintho ranak ko song uol
ok, intângna ina ku lût zora atam uol, vîkin ko
om uol, male vêl tamtak thi vavângin ko om
uol. 24 Judangeiin voisômthum voikuo chum
rangnga min tôka; 25 Rom mingeiin voithum
min vîka, male voikhat lung leh dêngin ko oma.
Voithum rukuong sietna ko tonga, voikhat chu
sûnkhat jân khat tui chunga ko oma. 26 Ku
khuolchaina voi tamtak tuilien ichîn, inru ichîn,
ku Juda champuingei ichîn, Jentailngei ichîn;
khopuilienngei sûnga chîna tongin, rama chîna
tongin, tuipuilienngeia chîna tongin, male mal
saloingei chîn ko om ngâi. 27 Ki sinthona ko sôl
rai sika inloia ko om tik atam ngâi; vonchâm le
tuiinrâlin ko om ngâia; bu ko khop loi tik, omna
rang ka man loi tik, aninônchu puonsil kên vâi
tik atam ngâi. 28 Male neinun dangngei tiloiin,
koiindangngei murdi ki mindonna ni delin
nîngtin ko om ngâi. 29 Tumakhat an inzalin
chu, kei khom kên zal ok ngâia; tumakhat sietna
tieng tuongin aomin chu beidongin ki sip ngâi.
30 Ko song ngêt rangin chu kên zal tie ânlang
neinunngei hih song ki tih. 31 Pumapa Jisua
Pathien le Pa riming chu tuonsôtin satvurin om
rese! milak tho mu-ung ti a riet ngâi. (aiōn g165)
32 Damascus taka ko om lâihan, Rêng Aretas
nuoia râiôt'n mi sûr rangin khopui mokotngeia
rungpungei a dar ani. 33 Aniatachu kok sûnga
kulpui bang in-onga min mathâka, ma renga
hah ko rotpai ani.

12 Kên song ngêt rang ani, ite asena aom loi
rang khomin. Aniatachu atûn Pumapa'n
inlârnangei mi min mu le chongphuong rang mi
pêk ngei hah misîr ki tih. 2 Khristien mi inkhat
invân insângtaka khin juong lâkin aom ti ki riet
ama hah kum sômleiminli ani zoia (mahi ataka
mini, inlârna a mu mini riet mu-ung Pathien
vaiin a riet). 3 Ki ti nôk, ma miriem hah Paradis
taka rangin juong lâkin aom ti ki riet (mahi
khom atak mini, inlârnân a mu mini riet mu-
ung — Pathien vaiin a riet), male ama han chong
a misîr thei loi, le munisi mûrngeia misîr ranga
phal loi neinunngei a hong rieta. 5 Masikin
hi mi hih song ki tih — aniatachu ko dok tie
ânlang neinunngei tiloiin chu keimananâkin
chu insong no ning. 6 Insong nuom khom
ronga, amo chu ni no ning, chongdiktak ki misîr
rang sikin. Aniatachu insong no ning, tukhomin
min mu angin le keima renga chong an riet
lam nêkin min mindon minsâng loina rangin.
7 Kamâmom neinunngei tamtak ku mu ngei
sikin inpâknân ki sip loina rangin taksatieng
damloina natak pêkin ko om ani, maha kên pâk
loina ranga Soitan thangtheipu anga sinthoa
ni jêm ngâi ani. 8 Ma natna hah mi khâi
pai pe rangin voithum Pumapa ke ngênna. 9
Aniatachu ama'n, “Ko moroina hi kêng na nâng
ani, na râtloi zorân kêng ki sinthotheina akip
ngâi,” tiin mi thuon ani. Hanchu, ku chunga
Khrista sinthotheina mi rungna hi rietna rangin
râisântakin ka râtloinangei hih song ki tih zoi.
10 Khrista jârin chu râtloinangei, êronangei,
intaknangei, nuomlonangei le dûktongnangei
khom ku mulung achuk. Ka râtloi zorân kêng, ka
rât ngâi sikin. 11 Amo angin ko oma — aniatachu

nangnin mo rangin mi nin tho pe sikin. Nangni
kêng mi nin pomna minlang rang nin ni. Ite
ni no khom ronga, i-ih lampuia khom alieka
nin, “tîrtonngei” nêkin chu chin uol no ning. 12
Tîrton ki ni minthârnân sininkhêlngei le neinun
kamâmomngei tamtak nin lâia dierna tatak
dônin ki sin ani zoi. 13 Koiindang adangngei
nêka saloi uola enin inmo nin om, sumtienga
sanna nangni ki minjêl loina hah ani nônchu?
Rangâihoitakin ki dikzoiloina hah ni ngâidam
roi! 14 Atûna zora hih nin kôm juonga nangni
juongpan rang kên thok voithumna ani zoi,
male ite nangni sîng no ning. Ka nâng chu
nangni hah nin ni, nin sum nimak. Mangei
murdi suole, nâingeiin an nulepangei sem rang
an dôn rang nimaka, nulepangeiin kêng an
nâingei sem rang an dôn rang ani. 15 Nangni
sanna rangin ko dôn murdi râisântakin thâm let
ka ta, male nangni sanna rangin keima khom
inpêk let sa ki tih. Nangni ku lungkham sabak
sika han mi nin lungkham bâkloi rang mini? 16
Hanchu, puokrik nangni ka chang pe loi hah chu
nin jôtinruol atih. Hannirese tumakhatin keima
hih milaka sip, male milakngei leh nangni a
min ôk zoi ani la tîng an tih. 17 Inmo? Nin kôma
thangtheipungei ku juongtîr ngei mangin nin
chunga inlâpna ko rok rang? 18 Titus hah juong
rangin ke ngênna, male iempu dang hah ama
leh ku juongtîr ani. Titus'n nin chunga inlâpna
a rok nin ti thei rang mo? Ama le keima hih
bôknangei inmunin lampui inkhata singinsa'n
sintho ngâi mak me mo? 19 Nin kôm kin dikna
thurchi kin misîr tit angin nin mindon thei.
Nimak! Khrista'n kin chong ranga mi nuom
anghan Pathien makunga kin ti ani, male ruol
moroitak ngei, neinuntin kin tho ngei murdi
hih, nangni sanna rang kêng ani. 20 Ku juong
tika ku nuom lamin nangni mu loiin ti le nangni
khom nin nuom lamin mi nin mu nônchu ti
hih, ki chi ani. Inkhalnangei le narsanangei,
mulunglumngei le ranghuolna rokngei,
êronangei le mûrtamnangei, inpâknangei le
bâiinkhamnangei ku juong mu rang mini ti
hih, ki chi sa ani. 21 Ku juong nôk tika ka
Pathien'n nin mitmua mâimôkin mi dar ni
ti, le zora vunsaia mi tamtak sietna an sina
an nunchan saloi neinunngei, an ngâituina le
hurna sietnangei renga insîr loipu ngei hah ka
chappui rang mini ti hih, ki chi sa ani.

13 Atûna nangni ku juongpan rang hih
avoithumna ani. Pathien lekhabu'n ati
anghan, “Nônna hah rietpuipungei inik mini,
inthum mini an om vaiin kêng mindet ani rang.”
2 Zora vunsaia sietna sinpu ngei, le midangngei
murdi khom nangni ril ku nuom ania; nin kôm
ku juong avoinikna han ki tisai, aniatachu atûn
hin nin kôm ko om loi sikin ti sir ki tih: Ku
juong nôkin chu tute sepna renga rotpai thei
no tunui. 3 Khrista, keima renga a chong ngâi
minthârna nin rok hah anrêngin mûng nin tih.
Ama hah nangni a mindon zorân, ama chu inzal
ngâi maka; manêkin, nin lâia a sinthotheina
a minlang ngâi ani. 4 Ama hah râtloinân
khrosa jêmdelin thatin om khomsenla, Pathien
sinthotheinân aring tit ani. Keini khom ama
leh inzomin râtloi kin nia; aniatachu nangni
leh kin inzomnangei sikin a ringna han Pathien
sinthotheina chang sa kin tih. 5 Taksônna han
nin om le nin omloi nin riet theina rangin
nangninanâkin minsin ngâi ungla, injêk ngâi
roi. Khrista Jisua hih nangnia han aom nin
riet minthâr nimak mo? minsina han nin kâi
tetloi ani noa anîn chu. 6 Minsina han keini chu
akâiloi nimak me la riet nin tih tiin, iemzoina
ko dôn. 7 Ite asaloi nin tho loina rangin Pathien
kôm chubai kin tho ngâi — kin thangsuona
minlangna rang niloiin, hannirese keini chu
akailoiin om khom rong unga, nangnin adik nin
tho theina rang sika han. 8 Chongtak rang sika
ani nônchu, adoi rangin chu sintho thei mak
me. 9 Kin inzal zora khom nin lei rât ngâi sikin
kin râiasân ani. Masikin akiphar nin hongni
theina rang khomin kin chubai sa ngâi. 10
Masika han kêng mahi nin kôm ko om loi zorân
ki mizieka; nangni setna rang niloiin, nangni
sinmindingna rangin rachamneina Pumapa'n
ni pêk hih mangin ku juong tung tika nin
chunga ku lumrak loina rangin. 11 Male atûn
chu, ka lâibungngei le sarnungei, dam roi!
Akippharna rangin rujûl ungla; ke ngênnangei
rangâi roi; inkhat le inkhat jôtinruol ungla;
inngêiin lêng roi. Male lungkhamna le inngêina
Pathien hah nin kôm om atih. 12 Inkhat le
inkhat inngêina intum inthiengin chibai inmûk
inlôm roi. Pathien mingei murdi'n chibaingei
nangni an hong muthuon. 13 Pumapa Jisua
Khrista moroina, Pathien lungkhamna, le Ratha
Inthieng inloppuina hah nin rênga nin kôm om
rese.

Galatia

1 Paul, Miriem renga niloi, miriem jâra khom niloi, Jisua Khrista le thina renga kaithoipu Pathien jâra tîrton keima. **2** Male ko ompui sûngsuokngei nâmin Galatia taka om koiindangngei chibai nangni an muthuon; **3** Pa Pathien le ei Pumapa Jisua Khrista renga moroina le inngêina nangni pêk rese. **4** Atûnlâi rammuol sietna renga Khrista'n mi kêlsuo theina rangin, ei Pathien le ei Pa lungdo jômin, ei nunsie sikin ama ânpêk zoi. **(aiōn g165)** **5** Pathien kôma inlalna tuonsôtin om rese, Amen. **(aiōn g165)** **6** Khrista moroina jâra nangni koipu hah irang mo inrangtaka nin mâka, Thurchisa dang nin ipom hih nangni ka kamâm. **7** Maha thurchisa adang viek ni uolma, mi senkhatngei hin nangni minjêlin Khrista thurchisa thûl an bôk kêng ani. **8** Nikhomsenla, keinin mo, invân renga vântîrton khomin mo thurchisa dang an misîr duoiin chu meiđîla rang theiloiintumin om rese. **9** Motona kin ti anghan kin ti nôk, nin pomsa thurchisa hah niloia thurchisa dang nin kôm juong misîr an omin chu, ama hah meiđîla rang theiloiintumin om rese. **10** Keiman atûn hin miriemngei pomna zong mo kini? Nitet mak! Keiman ka nuom chu Pathien pomna kêng! Miriem riming inthangna rang rok ka la mîn chu, Khrista tîrlâm ki ni loi rang ani. **11** Ma anghan, sûngsuokngei, thurchisa nangni ki ril hah miriem tienga chong ni mak iti nangni minriet rong. **12** Miriem kôm renga ka man ni maka, tute mi minchu khom ni mak. Mahah Jisua Khrista'n ko kôm lelea ânlâr ani. **13** Juda sakhuo balama kênpêk lâia ko om lam hah nin riet; Pathien Koiindangngei lungkhamna boiin dengminthei ngeia, theidôra minmang ngei rang bôkin ke lei oma. **14** Hanchu, ki richibulngei chong mâk chunga kênpêk uol ngâi sikin Juda balama ki sinthona han ki richingei lâia ka ruolngei tamtak chu ke khêl ani. **15** Hannirese, Pathien'n a moroinân ka nu vonsûnga ko omlâi renga mi thangsai, a sin tho rangin milei koi ani. Male ama'n mi mindon ha, **16** Jentailngei lâia Thurchi Sa ki misîr theina ranga a Nâipasal ko kôma ânlâr han tute rekel loiin; **17** Jerusalema ko motona tîrton lei changngei kôm khom se khâi loiin, Arab rama ke se kelena, masuole Damascus'a ko hongkîr nôka. **18** Hanchu, kum thum suole chu, Peter kôm roi ngei riet rangin Jerusalema kava sea, a kôma hapta nik ka va oma. **19** Ania, Pumapa lâibungpa Jacob telloi chu tute tîrton dangngei mu mu-ung. **20** Nin kôma chong ki miziek hih adik ani. Milak tho mu-ung iti Pathien'n a riet. **21** Masuole han Syria le Cilicia ramhuol sûnga ke se zoi ani. **22** Ma zora han Judea rama Koiindangngeiin ke mêl la riet mak ngeia; **23** “Motona mi esêlpu le iemna ahong minboi phar rang bôk ngâipu han atûn hin chu taksônna chong kêng a misîr zoi” ti mi misîrna vai an riet. **24** Ma anghan, keima sikin Pathien an minpâk zoi.

2 Hanchu, kum sômleiminli suole, Barnabas le Titus tuongin Jerusalema kin se nôka. **2** Pathien ânlâra mitîr sikin ke se ani. Koiindang ruoipungei leh atheiin kin chong khôma Jentailngei lâia thurchisa ki misîr ngâi hih an kôm ki rilminthâr pe ngeia; zora lei vunsaia ki sinthona mo, atûnlâia mo, mok sôl ki ni loina rangin. **3** Ania kên ruoipui Titus hih Greek mi aniatachu rangrâtin sertan min tho uol mak ngei. **4** Sûngsuok rothol, inrûka hong lûtngei vai han sertan tho ngêt rang an bôka; ma-ngei han suoka min minchang theina rangin Khrista Jisua zalêna ei nei hih enrichik ranga lût an ni. **5** Aniatachu, thurchisa chongtak hah ninta ranga aom bang theina rangin hapkhat khom an chong jôm makme. **6** Ania, ruoipu uola an ibe ngei hah i-anga mi khom nisenla, keima rangin chu ite dang uol mak, Pathien'n chu pêntienga ânlang a jêk ngâiloi sikin, mangei han sin tho rang tie athar ite mi ril thei uol makngei. **7** Manêkin Juda ngei lâia thurchisa misîrna sin Peter minkola aom anghan, keima Jentailngei lâia thurchisa misîrna sin keima minkolin ko om iti an riet. **8** Pathien'n, ranakin Peter Judangei tîrton a minchang anghan kei khom Jentailngei tîrton mi minchang. **9** Pathien'n hi sin ngêt hih mipêk ti hih ruoipungei, Jacob, Peter le John ngei khomin an rieta, Keima Jentailngei lâia se rangin le anni Judangei lâia se rangin keima le Barnabas inlopna kut changtieng min lei pêk zoi. **10** An lâia inriengngei hah kin riettit rangin an nuoma, ma tak hah tho ranga ka lei ngâklal ngâi khom ani. **11** Hanchu, Peter hah Antioch a hong lâihan dik mak ti inthâr takin ânlang sikin, loko ngei rietin mâi intongin ko ngoa. **12** Jentailngei lâia bu a nêk ngâia, ania Jacob kôm renga mi senkhat Jentail sermintan rang bôkngei hah a chia, an hong tung lechu

a chia, a theiin a om zoi. 13 Juda dangngei
khom Peter thâiindôp anghan an thâiândôp
suo zoia; Barnabas tena an thâiindôpnân an
tuong minmang sa zoi. 14 Ania, thurchisa chong
takin lôn mak ti ki rieta an rênga makunga
Peter kôma, “Nangma Juda mi ni nia, Judangei
om anghan om loiin Jentailngei om anghin,
irang mo Jentailngei hah Judangei anga min om
ngêt rang no bôka? ki tipea.” 15 Eini chu Juda
mi rang piela suok ei nia, “Jentail mi nunsie
ngei” an ti ngâi angin ni makme. 16 Aniatachu,
Jisua Khrista taksônna sika vai, Balam jôm sika
ni loiin, mîn Pathien makunga dik ei chang
thei iti ei riet; Balamin a nângngei jôm sika ni
loia Khrista iem sika Pathien makunga dik ei
chang theina rangin keini ngêt khom Khrista
han taksônna kin min ngam ani. 17 Khrista leh
inzoma Pathien kôm dik chang rang ei bôk lâi
hin Jentailngei anghan ei la nunsie bang inte,
Khrista hih nunsie thona mi sanpu mo ai ni?
nitet mak! 18 Balam keset sa hah ki minding
nôkin chu balam sietpu ki ni iti ânthâr. 19
Pathien tienga ki ring theina rangin keichu
Khrista leh khrosa jêmdel ki ni zoi, Balam a om
sikin Balam tieng chu ki thi ani zoi. 20 Khrista
kôm jêmdelin ko om zoia, aniatachu, ki ring ani,
keima chu ni khâi mu unga, Khrista hah keima
han a ring zoi ani. Atûna taksa taka ki ring
hih, mi lungkhampu kei ranga ringna pêkpu,
Pathien Nâipasal taksôna ring kini. 21 Pathien
moroina hih heng mu-ung. Ania, Balam sikin
Pathien kôm mîn dik an inchang theiin chu
Khrista chu asenaboia thi nîng a tih!

3 O, Galatia rama mi mo ngei, tumo nangni dôi?
Nin mitmu ngêta Jisua Khrista hah khrosa
jêmdel ani tie ânthârtaka ânlang anga han. 2
Ma inkhat hih mi ril ta u; Balamin ai nâng ngei
sintho sikin mo Pathien Ratha hah nin man,
Thurchisa nin rangâia nin rieta nin iem sikin
mo? 3 Inmo madôrpa nin moh theia, Pathien
Ratha leh nin phut hah atûn nin theia rachamin
min mong rang nin nuom mo ani? 4 Ma angdôra
nin tuongna hah môk tutuong mo ani rang?
nitet noni! 5 Hanchu Pathien Ratha nangni
a pêka, nin lâia sininkhêl ai tho hah Balamin
anâng ngei nin sin sika mo, Thurchisa nin rieta
nin iem sika mo? 6 Abraham'n a leirietna hah
mindon roh, Pathien lekhabu'n ai ti anghan
Abraham'n Pathien a iema, ha a taksônna hah a
diknân ipompe ani. 7 Masikhan a taksôn mingei
nâm chu Abraham richi diktak an ni, ti riet roi.
8 Pathien lekhabu han aphuonga, Pathien'n an
taksônna sikin Jentailngei dik a minchang rang
ani. Hanchu Thurchi Sa han Abraham kôma,
“Nangma renga hah miriem murdi satvur a tih,”
tiin a lei ril suo zoi ani. 9 Abraham'n Pathien a
iema, satvura a om anghan, a iem ngei murdi
chu satvurin an om. 10 Balam jôm vaia inngam
ngei chu khomâksâmna nuoia an oma, Pathien
lekhabu'n, “Balambua ânziek murdi jôm tit
loi kai chu Pathien khomâksâmna nuoia an
om ani,” ati. 11 Masikin, balam jômin Pathien
makunga tute dik intum mak ngei, ti hih ânthâr
zoi; Pathien lekhabu'n, “taksôn sika Pathien
makunga dik intum ngei vai ring an tih,” ati
sikin. 12 Aniatachu, Balam leh taksônna chu ân
manna om maka, manêkin, “Tukhomin Balamin
ai ti murdi thopu chu ring an tih,” ati ani. 13
Aniatachu, Khrista hah ei ruthûla khomâksâm
lei nîn, balam khomâksâm renga mi khôk
zoi ani; Pathien lekhabu'n, “Tukhom thinga
makhâi chu Pathien khomâksâm chang ani”
ati. 14 Khrista'n ma-ngei murdi a tuongna chu
Abraham chunga Pathien satvurna hah Khrista
Jisua jâra Jentailngei chunga a hong om theina
rang le taksônna sika Ratha inkhâm hah ei chang
theina ranga ani. 15 Ka malngei, nîngtina nin
riet ngâi neinun enminkhinân ka mang rang ani
hi; mi inikin an chonginkhâma inruol senla ngei,
pominruolna chong nei senla ngei; ha an chong
hah tutên set thei noni ngei, bôk khom bôk
thei noni ngei. 16 Atûn Pathien chonginkhâm
ngei hah Abraham le a richisuonpârngei kôma
a pêka, Pathien lekhabu'n mi tamtak chungroi
a misîr loi anghan “Richisuonpârngei,” ti maka,
mi inkhat vai rilna anghan “Jâisuon” ai ti
ani, ama hah Khrista ani. 17 Imo ki tina tak
chu, chonginkhâm Pathien'n Abraham kôma,
a lei phun mindetsa hah, kum razaminli kum
sômthum suoleh balam hong oma han Pathien
chonginkhâm hah mangmunboi achang loina
rangin thonpai uol mak. 18 Asikchu Pathien
neinunpêk hah Balama ânngam rang anînchu,
chonginkhâm sika ni khâi nonih; aniatachu,
Pathien'n chonginkhâm sika kêng, Abraham
kôm neinunpêk ai pêk. 19 Ma anghan ni senla,
balam hi itho sika mo pêk ai ni? Pathien'n
chonginkhâm a pêkna Abraham jâisuon hah
a hong om mâka minchâina ânlang theina
rangin Balam hah ipêk ani. Ma Balam hah
vântîrtonngei leh palâi imanga a mingei kôm

juong mintung ani. 20 Aniatachu chonginkhâm
a pêk lâihan palâi nâng loiin mi inkhat vai
ân chela; male Pathien chu inkhat ani. 21
Ma anghan nisenla, Pathien chonginkhâm hih
balam hin ânkal mo? Inkal mak! Miriemngei'n
ring theina rang balam an lei man nisenla chu,
mitinin ha balam hah jômin Pathien kôm dik
inchangin an om rang ani zoi. 22 Ania, Pathien
lekhabua han, rammuol pumpui hih nunsie
nuoia a om a ti; masikin Jisua Khrista taksônna
sika manboipêk inkhâm hah a iem ngei kôm
han pêk ani. 23 Ania, Taksônna ahong om mân,
taksônna ajuong inlâr mâka han chu, ha balam
han mi intâng ina om anghan mi khitphier ani.
24 Maleh taksônna sika Pathien kôma dik ei
chang theina rangin balam hah Khrista juong
mâka han chu eini ni lei enkolpu ani. 25 Atûn
chu taksônna a om zoi sikin balamin ni kairuoi
khâi mak. 26 Taksônna sikin kêng nin rêngin
Khrista Jisua leh inzomin Pathien nâingei nin
ni. 27 Khrista leh inzomin baptis nin chang zoia,
atûnchu Khrista ringnân nin invoa, ama leh nin
chonga, Khrista ringna han inzomkhôm nin ni
zoi. 28 Masikin Juda le jentail khom tei uolna
reng ommak, suok le suok niloi khom pasal le
nupang khom, Khrista Jisua leh inzomin nin
rêngin inkhat nin ni. 29 Hanchu, Khrista mi nin
nînchu Abraham richi ngei nin ni zoi; Pathien'n
ânkhâmna hah nin man rang ani.

4 Nikhomsenla, keiman ki ti nuom chu, nâi,
a pa rochon murdi luo rangpu hah nâipang a
lani kâr chu suok leh ite tei uol mak, neinun
murdi a ta ni let khom rese. 2 Nâipang a lani
sûng kâr chu, a pa zora khâm atung mâka chu a
donsûipu le a rochon jêkpepu a om ngâi ani.
3 Ma anghan eini khom ratha tieng ulien eini
mân chu, rammuol ratha saloi ruoina nuoia
suok ei chang ani. 4 Aniatachu, zora khâm
a hong tung tik han, Pathien'n a nâipasal a
juongtîr ani. Mahan nupang sûnga inzirin,
Juda balam nuoia a lênga; 5 Pathien nâingei
ni theina ranga Balam nuoia om ngei murdi
mirtan rangin. 6 Hanchu, a nâingei nin ni
ti rietnân, Pathien'n a Nâipasal Ratha hah ei
mulungrîla a juongtîra, Ratha han, “Abba” O
Pa tiin ei iniek ngâi ani. 7 Masika han, suok ni
khâi mak cheia, nâi nin ni zoi. Hanchu, nâi nin
nina sikin Pathien'n a nâingei ranga ânkhâm
murdi hah nangni pêk a tih. 8 Tienlâi hanchu
Pathien la riet mak cheia, masikin pathien ni
ngâiloi ngei suoka nin om ngâi. 9 Ania atûn chu
Pathien nin hong riet zoia, nônchu Pathien'n
nangni riet suonûkin, inmo adok le inrieng
om ratha ngei ruoina dikloi tieng inhei nôk
rang nin nuoma? Inmo an suok chang nôkrêk
rangin nin nuoma? 10 Nangnin nikhuongei, thâ
ngei, kumtentana ngei, kumngei, nin ser ngâia.
11 Nin chungroi nangni ka kamâm sabak ani!
Ninta ranga ki sin murdi mangmunboi achang
rang mini? 12 Ka malngei, nangni anga ko om
anghin nangni khom keima anghin om roi, tiin
nangni ke ngên. Nangnin adikloiin ite mi lo mak
chei. 13 Ka damloina sikin motontaka thurchisa
nangni ki ril hah nangrîn nin rieta. 14 Ka taksa
dingmun hah nangni ranga minsinna lientak
khom nisenla, mi mumâkin ni hengpai mak
chei. Ma-ang nêkhan invâna vântîrton anghan
le Khrista Jisua anghan mi nin modôm ani. 15
Nin râiasân bâka! itho mo? thei nisenla chu
nin mitngei khom kêlpai nin ta mipêk nin tih
ki ti thei. 16 Chongdik hah nangni ki ril sikin
nin râl ka chang zoi mo? 17 Midangngei han
lunghâng nangni an tho sabak, ania an mindona
sa mak. An nuom tak chu keima leh nangni
minsen rang, hanke lunghâng nangni an tho
anghan, nangni khomin lunghâng nin tho ngei
rang hah ani. 18 Mindonna asa anîn chu ma
anga lunghângna hi khotik khom asa ani, nin
kôma ko om lâi vai niloiin. 19 Ka nâi moroingei!
avêllin voikhat, Khrista nina hah nin kôm sin
mindetin a om mâka chu nupang nâiha phut
anape ngâi anga na han nin rang sikin ku tuong
ani. 20 Male atûn hin nin kôm honga chong
rôlûm dangin thurchi misîr ku nuoma; ithomo
ei tiin chu nin chungroi ka kângdoi sabak ani.
21 Balam nuoia om nuomngei hah, nangni rekel
rong; Balamin ai ti hah nin rietloi mo? 22 Ma
anghin a ti, Abraham'n nâipasal inik a dôna
inkhat chu a suoknu nâi ania, inkhat chu suok
niloinu nâi ani. 23 Suoknu leh an nâi hah chu
taksa balam anghan ânzira, suok niloinu leh an
nâi ha chu Pathien chongkhâm sikin ânzir iti
hih. 24 Ma chong hah chongmintêka riet thei
ani; ma nupang inik ngei hah chonginkhit inik
an ni. A nâingei suoknu renga ânzir a nu hah
Hagar ania, Sinai tânga chonginkhit hah ani.
25 Male Hagar hah Arabia rama Sinai tâng hah
ania, atûnlâia Jerusalem khuopuiliena mi murdi
ngei le suoka omngei leh hin munkhat an ni. 26
Hannirese, suok niloinu hah chu chung tieng
Jerusalem ania, suok nimaka, hanu hah ei nû

ani. 27 Pathien lekhabu'n; “Nangma aching nâi
nei ngâi loi, Na râiminsân roh! Nangma nâiha la
doi tet ngâiloi, Râisânin tânghâi roh! Nupang a
pasalin ai mathân tet ngâiloi nu Nêkin nupang
mi imâknu han nâi nei mintam uol a tih,”
tiin ânziek sikin. 28 Atûn nangni ka malngei,
eini khom Isaac anghan Pathien chongkhâm
nâingei eini. 29 Ma zora lâihan, taksa balama
suokpu han Pathien Ratha lama suokpu hah
deng-amintheia, atûn hin khom ma anghan
ani. 30 Aniatachu Pathien lekhabu'n imo ai ti
hah? “Suoknu le a nâipasal chu rujûlpai roh;
suoknu nâipasal han suok niloinu nâipasal leh
a pa rochon luopui thei no nih. 31 Masikin,
ka malngei, suoknu nâingei ni mak mea, suok
niloinu nâingei kêng eini.”

5 Zalênna ei nei chu, Khrista han mi mojôk
zoi! Hanchu zalên mingei ang takin inding
det ungla nin theiin suok achang nôk rangin
inphal khâi no roi. 2 Rangâi roi! keima Paul'n
nin kôm ki ti ani, sertan rangin nin inphalin
chu Khrista hah ninta rangin ite asena om tet
loi nîng a tih. 3 Sertan ngei ngân chu balam
chong murdi jôm ranga nuom an ni iti ki min
riet nôk. 4 Balam jôm sika Pathien kôma adik
inchang abôk ngei, Khrista leh nin insen zoia,
Pathien moroina pêntieng han nin om ani. 5
Keini rangin chu, kin taksônnân Pathien Ratha
sinthotheina jârin Pathien kôm adik inchang
kin tih iti kin sabei ani. 6 Khrista Jisua leh
inzomna han chu sertan khom, sertanloi khom
ite ateina ommak, lungkhamna sika taksôna
sin vai asêna aom ani. 7 Nin tho minsa sabak!
chongdik hah nin jôm loina rangin tumo nangni
akhap? Inmo nangni a methêm. 8 Mahi chu
nangni koipu Pathien renga chu nitet mak.
9 An ti anghan, “Chol hâr chînte hin vâipôl
pumpui athoi zit ngâi.” 10 Aniatachu, nangni
ka la taksôn tit Pumapa ei ringna ân zomna
sikin mindonna dang uol nei no tunui ti ka
sabei; hanchu, nangni minjêlpu ha chu i-anga
mi nikhomsenla, Pathien'n dûkmintong a tih.
11 Ka malngei keiman sertan anâng tiin lei
misîr ngâi inlang, ithomo dûk ko tong ranga?
Ma anghan nisenla, khros chong ki misîr hin
intakna suok no nih. 12 Nangni minjêl kai
chu sertan vai ni loiin, ma anghan tho lilia
rese ngei anthenin tanpit rese ngei ku nuom
ani. 13 Ka malngei, nangni chu zalên ranga koi
nin ni. Aniatachu nin zalênna hah nin taksa
mulungbôkngei rangin zoranchumin mang no
roi. Manêkin, in lungkham inlômin sintho insan
inlôm roi. 14 “Nangma nên lungkham anghan
nu bungmingei lungkham roh” iti chong hin
Balam pumpui chongpêk inkhatin a kaikhôm
let ani. 15 Aniatachu, ramsa anghan nin inpetta,
nin insâk inlôm duoiin chu, nin inmang let
loina rangin indîn roi. 16 Ki ti chu mahih ani;
ratha'n nin ringnun ruoi rese, hanchu, miriem
nina mulungbôkngei hah nin jôm loi rang
ani. 17 Ei miriem nina mulungbôk hah ratha
mulungbôkin a doi ngâia, ratha mulungbôk
khom miriem nina mulungbôkin adoi ngâi. Ma
ngei inik hah râl an ni. Masikin nin sin tho
nuomngei hah nin tho theiloina ani. 18 Ratha'n
nangni a ruoia anin chu Balam nuoia ommak
chei. 19 Miriem nina sintho ngei chu ânlang-
iem. Mangei hah inditnasaloingei, inthiengloina
ngei, hurna ngei, 20 mirimil biekna ngei, dôi
theina ngei. Mingei râl inchangin an indoia, an
innarsaa, an ningathika an inmumâka. Pâl dang
le lôm dangin an inkêm ngâi. 21 narsana ngei,
ju inrûina ngei, hurinliekna ngei le ma anga
adang dang an tho ngâi. Motona nangni ke lei
ril sai anghan atûn khom nangni ki ril nôk, ma
anga sin tho ngei hah chu Pathien Rêngram
luo tet noni ngei. 22 Aniatachu Ratha mara
chu; lungkhamna ngei, râisâna ngei, inngêina
ngei, tuongtheina ngei moroina ngei, satna
ngei, taksôn omna ngei, 23 rangâiinchîna ngei
le indîntheina ngei hih ani. Ma ngei akal rangin
balam reng ommak. 24 Khrista Jisua mingei
chu an miriem nina hah an mindonna le an
mulungbôkngei murdi leh an that suozoi. 25
Ratha'n ringna thar mi pêk zoia; ama'n ei
ringnun khom a jêk ngêt rang ani. 26 Inpâka,
insuol inkhalin le inkhat le inkhat innarsân ei
om tet rang nimak.

6 Ka malngei, mi tumakhatin nunsie sinin in
ôk senla, nangni ratha mingeiin nin mindik
rang ani; hannirese, mulung innêm takin nin
tho rang ani. Nangni khom huongna han nin
lût sa loina rangin in enchak roi. 2 Nin puokpêl
insan inlôm roi; hanchu Khrista balam nin jôm
nîng atih. 3 Nangman ite ni tetloia milien takin
nênbên chu nethena ânhuong ni ni. 4 Nin sin
tho chit injêk bak ungla. Asa anin chu, mi sintho
leh mintêk loiin, maleh nin sin thoa han insong
thei nin tih. 5 Nin rêngin nin puok chit nin
pêl rang sikin. 6 Nangma hah Khristien chong

minchuna changpu ninia anînchu neinun sa
no dôn murdi nang a minchupu kôma han ne
sem sa rang ani. 7 Nin theiin inhuong no roi;
tutên Pathien a môh mintum no roi. Nu tu tak
hah na ât rang ani. 8 Na taksa ngâituina tienga
nerthên chu thina hah ât na ta, Ratha tienga nu
tua anînchu na ratha han kumtuong ringna hah
ât atih. (aiōnios g166) 9 Masikin sin sa sin sôl no
ih, ei mâk nônchu a ât zora la hong tung ngêt a
tih. 10 Ma anghan zora sa ei man dôr han mitin
chunga sin sa sin ei ti u, aliekin taksônna han
ei inmi ngei chunga sin uol ei ti u. 11 Keima
kut ngêta nin kôma inrolbura ki miziek hih en
ta u! 12 Sertan ranga nangni pût ngâingei hah
apêntieng korong minlanga, ânpâk nuomngei
hah an ni. An tho ngâi nikhomrese, Khrista
khros sika nuomlona an jôkna rang papaia an
itho ngâi ani. 13 Sertan ngei luo khomin Balam
hah jôm ngâi makngei; taksa balama nin inpêk
tia an insong theina rang ser nangni mintan
nuom kêng an ni. 14 Nikhomresea, keiman rang
chu, ei Pumapa Jisua Khrista khros vai song ki
tih, ha a khros jâra han rammuol hih ka rangin
jêmdelin a om zoia, kei khom rammuol rangin
jêmdelin ko om zoi. 15 Miriem insintharna
tiloi chu sertan le tanloi ite nimak. 16 Male
an ringnuna ma balam a jûi ngei chunga le
Pathien mingei chunga inngêina le moroina
om rese! 17 Amongna rangin: atûn pêna chu
tutên mimintak khâi no rese; isikamo ei tiin
chu ka takchunga sabe hin Jisua suok kini hih
a minlang ani. 18 Ka malngei ei Pumapa Jisua
Khrista moroina hah nin rênga kôma han om
rese. Amen.

Ephesi

1 Pathien nuomlama Khrista Jisua a tîrton Paul
han, Ephesi taka om Pathien mingei, Khrista
Jisua leh munkhata an ringnun taksônoma
mang ngei. **2** Pathien ei Pa le Pumapa Jisua
Khrista'n moroina le inngêina nangni pêk rese.
3 Pathien le ei Pumapa Jisua Khrista Pa kôm ei
râisânchong mintung ei tih u! Khrista leh ên
jômna sika han invânrama ratha satvurnangei
nâm mi vura. **4** Rammuol insieng mân renga,
Pathien'n Khrista jâra a makunga inthieng le
minchâinaboi nirangin mi lei thangsai ani zoi. A
lungkhamna sikin **5** Pathien'n Jisua Khrista jâra
a nâingei mi minchang rangin alei mintuosai
ani, maha a râisânna le a neinunkhîn ani. **6** A
lungkhamna roiinpuitak hah, a nâipasal taka
han neinun manboipêk mi pêk sikin Pathien
chu minpâk ei tih u! **7** Khrista inbôlna thisen
sikin ei sietnangei ngâidamin, jôkin ei om zoi.
Pathien moroina roiinpui tie hih, **8** minkhîna
lientak mi pêk hi! A vârna le a rietheina ngei
nâmin **9** Pathien neinunkhîn ngei hah zoiin
aoma, a lungdo inthup hah zoi ranga a lei
khâm chu Khrista taka han min zoi rangin
mi min riet zoi. **10** Ma a lungdo hah azora
diktaka Pathien'n neinunsinngei nâm, invân
le pilchunga omngei nâm minchunin Khrista
han alutak ani rang. **11** Neinunngei murdi hih
Pathien lungdo le a jêklam angtaka tho ania;
hanchu Pathien'n aphutnataka a mintuo lam
angtakin Khrista taka a mingei nirangin mi
thang zoi ani. **12** Tho masikin eini Khrista lei
sabei masa ngei hin Pathien roiinpuina minpâk
ei tih u. **13** Sanminringna Thurchi Sa, chongtak
nin riet lehan Pathien mingei nin hongni zoi.
Jisua Khrista nin iema, male Pathien'n Ratha
Inthieng a khâm lehan pumanina mohôr nangni
nam ani. **14** Pathien'n a mingei a khâm pe ngei
hah la man ei tih, ti hah ratha khâmna ania,
Pathien mingei murdi zalên pharna pêk atih,
ti khom mi min riet sa ani. Tho a roiinpuina
minpâk ei tih u! **15** Masikin keima khom,
Pumapa Jisua nin taksôn le Pathien mingei nin
lungkhamna ti ki riet renga chu, **16** Pathien
kôm râisânchong ki mintung hih mong khâi
mu-ung. Chubai ko thôna khom nangni ki
riettit ngâi. **17** Male ei Pumapa Jisua Khrista
Pathien, Pa roiinpuitak han, ama nin rietna
rangin, Ratha vârna le inlârna nangni pêk
rangin ke ngên ani. **18** Ama vâr nin mu theina
rangin nin mulungrîlngei ân-onga, nangni a
koina taka sabeina aom ngei, a mi inthieng
ngei ranga a khâm satvurnangei kamâmruoi
tamtak ngei le, **19** keini a iemngei kâra
sinthotheina lien tie ngei hah nin riet theina
rangin ke ngên ngâi ani. Hi râtna, kin chunga
sin atho tit hih râtna inthieng **20** Khrista thina
renga inthoinôka invânrama a chang tienga
ânsung lâia a mang nanâk hah ani. **21** Khrista
chu invâna roijêkpungei, rachamneipungei,
sinthotheinangei, le pumangei; hi rammuol le
rammuol a lahong om ranga rachamneipungei
chunga riming ânchungtak a la dôn rang ani.
(aiōn g165) **22** Pathien'n neinunngei murdi hih
Khrista ke nuoia a dara, ma neinunngei murdi
hah Pumapa ânchungtak han koiindang kôm a
pêk zoi. **23** Koiindang chu Khrista takpum ani,
mun nâma neinun murdi mikhippharpu kipna
hah ani.

2 Zora vunsai han chu chongdonloi le
sietnangei sikin rathatieng nin thi ani. **2**
Mâlâia hanchu rammuola lampui saloingei
nin jûia; munronga ratha sinthotheinangei,
rachamneipungei chong nin don ania, atûna
Pathien chongdonloingei lâia sinthotit ratha
hih ani. **(aiōn g165)** **3** Adiktakin eini khom
ei rêngin anni angin ei om ani, ei taksa
ngâituina dungjûiin ei oma, ei takpum le ei
mulungrîl lungdongei ei sin ngâi ani. Eini khom
midangngei angin eini sikin, Pathien ningthikna
tuong rang piela inzir ei leini. **4** Aniatachu,
Pathien moroina hah atamin a lungkhamna hah
alien ani, **5** ei chongdonloina sika rathatieng
athi eini lâitak khomin ama'n Khrista leh mi
minring zoi ani. Pathien moroina han kêng
sanminring nin ni zoi. **6** Khrista Jisua leh ei
inzomna sika han invânrama ama leh roijêk
rangin ama leh mi kaithoi zoia. **7** Mangei
murdi hah a lei thôna abi chu, zora lahong
rang ngeia Khrista Jisua han mi lungkhamna
le mi moroina alieka lien tie hah ei chunga a
minlang theina ranga ani. **(aiōn g165)** **8** Pathien
moroina sikin nin taksônna han sanminring
kêng nin ni. Nangni renga suok nimaka, Pathien
neinunpêk ani. **9** Sinthona sika khom nimak,
masikin tute insong thei mak ngei. **10** Pathien
kutsuokngei eini, Khrista Jisua han sin asa
tho ranga mi sin ani, ma sin sa hah ei tho
ranga a lei minsûk piel kêng ani. **11** Nangni,

ânzir renga Jentailngei, Juda “Sertan” (maha
miriemngei an takpuma an tho, a rokôkna ani)
ki ni inti ngâi ngeiin “Sertanloingei” nangni
an ti ngâi hah, zora vunsaia nin nina hah
riettit roi. 12 Ma lâia han chu Khrista leh nin
tei ani, Ramdangmingei nin nia, Pathien mi
thangngei nimak cheia. Pathien'n a mingei
kôma a chonginkhâm chongtung han rangtum
dôn mak chei, male sabeina boi le Pathien boiin
hi rammuola hin nin om ani. 13 Aniatachu,
atûn chu Khrista Jisua han, nangni ala taka om
ngâi ngei hah Khrista thisen sikin nangni hong
minnâi zoia. 14 Khrista'n, Judangei le Jentailngei
hih mi inkhata sinin inngêina mi pêk zoi. An
insenna le râl an inchangna banglâi hah ama
takpum lelên a misim pe ngei zoi. 15 Ama han
Judangei balam leh chongpêkngei le jûiruongei
murdi a minboia, ama'n inik ngei hah miriem
thar, inkhata sinin, inngêina a sin ani. 16 Khrosa
a thina sika han, Khrista'n râl an inchangna hah
a minboia, ma khros sika han jât inik ngei hah
molopin takpum inkhata sinin Pathien tieng
a hong mikhîr nôk ani. 17 Masikin, Khrista a
juonga mingei murdi kôma inngêina Thurchi
Sa hih a misîr ani, nangni Jentail Pathien leh
inkârzana omngei kôm khom, Juda ama nâikik
ngei kôm khom. 18 Khrista jârin ei rêngin
Judangei le Jentailngei Ratha inkhatin Pa kôm
ei lût thei ani. 19 Masikin nangni Jentailngei
khom ramdangmingei le khuolmi ni khâi mak
cheia, atûn chu Pathien mingei le ramkhatmi
le Pathien insûngmingei kêng nin ni zoi. 20
Nangni khom tîrtonngei le dêipungei lungphûm
chunga sinminding nin ni, akila lung kâmomtak
chu Khrista Jisua lelê hah ani. 21 Ama hah a in
pumpui sûra Pathien biekin inthieng minsôna
Pumapa kôma minlang ngâipu ani. 22 Ama leh
inzomin nangni khom midangngei leh Ratha
taka, Pathien omna mun ranga sinminding nin
ni.

3 Masikin keima Paul hin, nangni Jentailngei
rang sika Khrista Jisua taka intângmi hin
Pathien kôma chubai ko tho ngâi ani. 2 Nin satna
ranga sintho rangin Pathien'n a moroina mi
minrâk hah lei riet ngêt nin tih zoi. 3 Pathien'n
a lungdo inthup hah a phuonga, keima mi
minriet tie hah. (Ma roi hih abongkikin ki
mizieka, 4 ma ki miziek hah nin porea anînchu
Khrista chong inthup ki riet tie hah riet nin tih.)
5 Zora lei vunsaia han chu hi chong inthup hih
miriemngei lei ril ni ngâi maka; nikhomrese,
atûn chu Pathien'n a tîrton inthiengngei le
a dêipu inthiengngei kôma Ratha Inthiengin
a minlâr zoi. 6 Chong inthup chu mahih ani,
Thurchisa sikin Judangei, Pathien satvur an
changna han Jentailngei khom an changdelsa,
takpum inkhata mi an nia, Jisua Khrista taka
Pathien chonginkhâm ha munkhatin an chang
thei ani. 7 A sinthotheina ranak sintit jâra mi
pêk, Pathien manboipêk satak han thurchisa
tîrlâmin mi sin ani. 8 Keima hih Pathien
mingei nâm lâia achîntak nêka achîn uol ki
ni, hankhoma Pathien'n sintum satak mi pêk,
Jentailngei kôma Khrista neina suisuok theiloi
Thurchi Sa misîr rangin, 9 male Pathien mintuo
inthup kâmnânga om rangin mi nâm kôm min
mu ranga sin ania. Pathien, neinunngei murdi
sinpu han, kum leivunsai ngeia chong inthup
inrûk a dara, (aiōn g165) 10 ma anghan atûnlâia
hin, koiindang sikin, vântîrton roijêkpungei
le invânrama sinthotheinangei le a vârna
dadang ngei murdi an inchu theina rangin. 11
Kumtuonga alei mintuo dungjûiin Pathien'n ei
Pumapa Jisua Khrista jârin thang a min suo zoi.
(aiōn g165) 12 Khrista ei inzompuina sik le ama ei
taksôn sikin hâitak le ngamtakin Pathien kôm
ei se thei zoi ani. 13 Masikin nangni sika intak
ku tuongna sika hin nin jâminzal loina rangin
nangni ki ngên ani, mangei hah nin satna
rang inzie ani. 14 Hingei sika hin Pa makunga
khûk kên bil ngâi, 15 Pa, invân le pilchunga
insûngkuo murdi'n an riming diktak an manna
hah. 16 Ama Ratha jâra nin sûngrîl tieng râtna
nin man theina ranga a roiinpuina rochon
renga sinthotheina nangni a pêk theina rangin
Pathien kôm ko zong ngâi, 17 male, Khrista hah
taksônna sika nin mulungrîla aom theina rang
le lungkhamna han ruzung mathâka lungphûm
nin nei thei rangin ku chubai sa ngâia, 18
masikin, nangni, Pathien mingei nâm lehan
Khrista lungkhamna inzar tie ngei, asei tie ngei,
ânsâng le ânthûk tie ngei riettheina ratha nin
dôn theina rangin. 19 Nangni minriet mikhip
riei thei nino khomrese, a lungkhamna hah riet
thei ungla Pathien nina atakin sipmat roi. 20
A kôma a sinthotheina ranak einia a sintitpu
han, ei zong phâkloi le ei mindon phâkloi a
tho theia: 21 zoratina Pathien kôm, koiindanga
le Khrista Jisua han a roiinpuina chu tuonsôt
tuonsôtin om tit reseh! Amen. (aiōn g165)

4 Hanchu, keima Pumapa sintho sika intângmi
hin: Pathien'n nangni a koi lâia nangni a
dar lam angtaka om rangin nangni ke ngên
ani. 2 Khotiklâi khom nunnêmna, rangâiinchîna
le tuongtheina ngei dôn tit ngâi roi, nin
lungkhamna hah tuongdiernân inkhat le
inkhat chunga minlang roi. 3 Inngêina han
inpumkhatna nangni akhitlomna ngei sika
Ratha nangni a pêk inpumna hah dôn tit rangin
nin theidôr pûtrît roi. 4 Pathien'n nangni a
koina taka sabeina inkhat ani anghan takpum
inkhat le Ratha inkhat mamang aom. 5 Pumapa
inkhat, taksônna inkhat, baptisma inkhat aoma;
6 mitinngei Pathien le Pa inkhat aoma, ama
hah neinun murdi Pumapa ania, neinun murdi
chunga sin a thoa, neinun murdi chunga aom
ani. 7 Khrista'n ei rangtum mi pêk lamtakin ei
sika neinun manboipêk satak ei chang ani. 8
Pathien lekhabu'n, “Chungtieng insângtaka a
kal lâihan, suok intângngei tamtak a tuonga;
Miriemngei kôm neinunpêkngei a pêk,” ati
anghan. 9 “Chungtieng a kal” ti hih khoimo
aomzie? Pilchung innuoitaka hin a juong chum
bak tina ani. 10 Masikin, a juong chumpu nanâk
hah pil le invân murdia aom let theina rangin
invân chunga le invân pênah a se nôk ani. 11
“Miriemngei kôma neinunpêk a pêkpu” hah ama
ania, mi senkhat chu tîrtonin a phuna, senkhat
chu dêipu'n a phuna, senkhat chu Thurchisa
misîrpu'n a phuna, senkhat chu koiindang
enkolpu'n a phuna, senkhat chu mi minchupu'n
a phun ani. 12 Khrista takpum sinmindingna
rangin Pathien mingei murdi Khristien sinthona
taka an inchel theina rangin maha a tho ani. 13
Male Pathien Nâipasal ei rietna le ei taksônna
lama han ei rêngin ma inkhatnina han ei hong
intûp rang ani; mitungsuo nîng ei ta, Khrista
ulien nina insângtak hah phâk ei tih zoi. 14
Hanchu miriem milaknangei, an milak mang
sika midangngei minvâi ngâi ngei, minchuna
dikloi sika tuilien insôn ranak le sêm inmang
anga nâipang nikhâi no ih. 15 Manêkin, ratha
lungkhamna chongtak misîrin Khrista ei lu
tieng lamtina hong insôn ei tih u. 16 Ama
enkolna nuoia takpuma abâkngei murdi minsûk
khomin rolotin sin atho chit anghan, takpumpui
chu a sûr minding ani; Masikin abâk chitin sin
an tho rang lamtakin an tho inchu takpumpui
hah lungkhamna sikin insônin ândingsuok ngâi
ani. 17 Hanchu, mahih Pumapa rimingin nangni
ki minriet; sonongngei angin om khâi no roi,
ha ngei mindonna ha chu asenaboi ania, 18 an
mulungrîlngei khom ijînga om ani. An sêt sik
le an mulungrîl inngar sika han Pathien pêk
ringna han rangtum dôn makngei. 19 Inzak
rietnangei murdi an minmanga, hurna le neinun
innim murdi an nuom dôra tho rangin an inpêk
zoi. 20 Khrista roi nin inchu ha chu ma anghan
nimak. 21 Ama roi nin riet zoia, ama nûkjûipu
ngei anghan Jisua chongtaka aom hah minchu
nin ni zoia. 22 Masikin nin mi nina muruoa,
milak ôina saloia, nin lei om lam muruo asietsai
hah nûksong ta roi. 23 Nin mulungrîlngei le
nin mulungbôkngei sin mintharin aom ngêt
rang ani, 24 male mi nina thar, Pathien angna
dôna sin ringna dik minlang le ânthienga han
invo ngêt roi. 25 Hanchu milak om khâi nonia,
mitinin a iempuipu kôma chongtak ril an tih
zoi, Khrista takpuma mingei eini chit sikin. 26
Nin taksi khomin ma nin taksina han nunsie
tieng nangni tuonglût no senla, sûntuonin taksi
pumin om no roi. 27 Diabol hah zorânchum
pêk no roi. 28 Inru ngâipu han inru tho khâi
no senla, ama rang le inriêngngei a san theina
rangin sin asa hah tho ta rese. 29 Mi siet thei
chong mang no ungla, nin chong rangâi ngeiin
satna an man theina rangin akâmom chong mi
sinminding ngâi le an nâng a pêk ngâi moroina
chong vai hah mang roi. 30 Pathien Ratha
Inthieng hah min ngûi no roi; asikchu Ratha
hah Pathien nangni mojôk rang Nikhuoa ama ta
nin nina sînthona ani. 31 Mulungkhana, ngalna,
taksina, êrona, inmumâkna ngei murdi hah
mâk ngêt ta roi. 32 Manêkin, lungkham inlômin
le mulungbôk minmun ungla, Pathien'n Khrista
sikin nangni ngâidam angin inkhat le inkhat in
ngâidam inlôm roi.

5 Pathien nâi moroitakngei nin ni sikin ama
phuo rangin nin pût ngêt rang ani. 2 Khrista'n
mi lungkhama, eini rangin a ringna a pêka,
inbôlna neinunpêk anga mirimhoi Pathien'n a
râisân anghan, nin ringna hah lungkhamnân
jêk ngêt rese. 3 Pathien mingei nin ni zoi sikin,
nin lâia inditnasaloi ngei, inthiengloina ngei
aninônchu inruôkna ngei, nin bâia nin ril luo
hih adikloi ani. 4 Bâingal ngei, chongkâmboi
ngei, tusiem porinche ngei khom nin mang
rangin inhoi mak; ha ngei ril nêkin Pathien
kôm râisânchongril roi. 5 Tutên hurindit song
le inthiengloi le inruôkngei (inruôk hih mirmil
biek ani) murdi'n, Khrista le Pathien Rêngrama

rangtum man noni ngei ti nin riet minthâr
sikin. 6 Tutên chongkâmboi leh nangni huong
no rese ngei; ma neinunngei sikin kêng Pathien
taksina hah ama chongdonloipungei chunga
ajuongtung rang ani. 7 Masikin ma anga mingei
lehan ite inzomkhômna dôn rangin tho no roi.
8 Nangni nanâkin ijîinga lei inmangin nin om
ngâia, hannirese Pumapa mingei nin hongni
zoia, masikin avâra om ngâi mingei anghan
nin om ngêt rang, 9 satnangei, diknangei le
chongtak jâttin mara tamtak musuok hih avâr
chu ani. 10 Pumapa râisânna ngâi hah imo
ani riet rangin pût roi. 11 Mingei an sin ngâi
kâmnângloi neinunngei hah ite tho no roi, ijîng
ta neinunngei hah. Manêkin avârna hongtuong
pai ngei roi. 12 (Inrûka an tho ngâi neinunngei
chungroi hih chu amisîr khom inzakpui aom
sabak tatak ani.) 13 Male neinunngei murdi hi
avâra hong tuongin aomin chu, an nina diktak
hah ânthârin ânlang ngâia; 14 i-ih neinun khom
ânthârlaka inlanga omngei ngân chu avâr ani
sikin. Ma sika han kêng, “Nangma a in meng inla,
thina renga inthoi roh, hanchu, Khrista'n nu
chunga juong êlminvâr atih,” a ti hah. 15 Masikin
mi inmôlngei angin om loiin, mivârngei anga
omin, nin om lama singthei roi. 16 Nikhuongei
hih asa khâi loi sikin, zorânchum nin dôn ngei
hah mang mindik ta roi. 17 Masikin moh no
ungla, Pumapa'n nin sin ranga a nuomngei hah
riet rangin pût ta roi. 18 Ju inrûiin om no roi,
nangni vai kêng nangni asiet rang; manêkin
Ratha'n sip roi. 19 Lapuingei chongbâingei,
minpâkna lângei, male la inthiengngei leh
inrokôk ungla; minpâkna lângei lapuingei lehan
nin mulungrîlngeia Pumapa kôm minpâkna
lâtho roi. 20 Neinunnâm chunga ei Pumapa
Jisua Khrista rimingin, zoratin Pa Pathien kôm
ngêt han râisânchongril roi. 21 Khrista taka
nin inthieng sikin inkhat le inkhat inpêklût
inlôm roi. 22 Lômnungei, Pumapa kôm nin
inpêklût anghan nin lômpangei kôm inpêklût
roi. 23 Khrista chu ama takpum, koiindang
sanminringpu ania, koiindang chunga racham
a nei anghan pasal khomin a lômnu chunga
racham a nei ani. 24 Koiindangin Khrista
chunga ânpêklût anghan lômnungei khomin
an lômpangei chunga an inpêkrip rang ani.
25 Lômpangei, nin lômnungei lungkham roi.
Khrista'n koiindang a lungkham sikin a ringna
a pêk anghan. 26 Koiindang hah tuia rusûk
minsâia, ama chong sika han Pathien kôm a pêk
theina ranga maha a tho ani. 27 Innimna koploi,
demnaboi, minchâinaboi, kôknaboi le jûrnaboi
le chukloina reng omloia, ama kôm nanâka
koiindang hah a pêk theina rangin. 28 Ma
anghan, pasalngei khomin an takpum angtakin
an lômnungei an lungkham ngêt rang ani. A
lômnu lungkham kai chu ama ânlungkham ani.
29 (Tutên ama takpum heng ngâi mak, a vâiin
a donsûi ngâi; Khrista'n koiindang a donsûia
a vâi ngâi anghan, 30 a takpum abâkngei eini
sikin) 31 Pathien lekhabu'n, “Masikin pasalin a
nû le a pa mâk a ta, a lômnu leh inpumkhat an
ta, inik hah inkhat chang an tih,” ati anghan.
32 Ma Pathien Lekhabua han chongtak inthup
inthûk minlanga om aom, maha keiman chu
Khrista leh a koiindang a misîrnân ki rietthei.
33 Aniatachu nangni tieng khom mang thei
ania; pasal nâmin anni angin, an lômnungei an
lungkham rang ani, lômnungei nâm khomin an
pasalngei mirit an tho rang ani.

6 Nâipangngei, Pumapa taka han nin
nulepangei chongdon roi, maha nin Khristien
sintum tak, le neinun dik tak ani. 2 “Nin nû le
pa ngei mirit tho roi,” ti hih chongpêk masataka
lei khâm ani: 3 “Masikin ninta rangin sâng a
ta, pilchunga nin dam sôt atih.” 4 Nulepangei,
nin nâingei ningthik rang lamin tho pe no
ungla. Manêkin, Khristien rilna le minchuna
han kairuoi ngei roi. 5 Suokngei, Khrista sintho
anghan ichi le inmîk pumin mulungrîl diktakin
taksa tienga nin pungei chongdon roi. 6 Nangni
an modômna rangin, an mitmu kârin vai sin
no ungla, Khrista suokngei anghan Pathien'n a
nuomna hah nin mulungrîl murdi'n jôm roi.
7 Miriem sin vai niloia, Pumapa sintho asa
anghan nin sin hah suok angin tâihieiin sin
roi. 8 Mitinin suok khom suok niloi khom sin
asa an tho lam angtakin Pumapa'n râisânman
pêk atih, ti hih riettit roi. 9 Suok pumangei,
nin suokngei tieng khom ha ang nanâk han
tho ungla, misi ngei khâi no roi. Nangni le nin
suokngei puma hah, invâna aoma, mi murdi
chunga ân-angsâra roijêkpu ta nin ni, ti riettit
roi. 10 Anûktaka chu, Pumapa taka sinthotheina
lien lehan nin ranak minding roi. 11 Diabol
huongvâr saloingei nin doi zoi theina rangin,
Pathien'n nangni a pêk râlrovo murdia han
invo roi. 12 Ei inbuonpui ngei hih taksa le
thisen nimak ngeia, invânrama ranak, ratha
saloingei, roijêkpungei, rachamneipungei, hi

ijîng chunga rammuola ratha saloi ranakngei hi
an ni. (aiōn g165) 13 Masikin atûn Pathien râlrovo
invo ta roi. Hanchu, nikhuo saloi ahong tungin,
râlngei ranak song hah nin khap zoia, among
dêna nin insuolpui ngei suonûk khomin lânding
thei tit nin tih. 14 Masikin, indingdet ungla,
chongtak hah kongkhit angin nin konga khit
ungla, dikna hah rôpphoa mangin, 15 inngêina
Thurchi Sa misîr ranga inthokna hah kekok
angin mang roi. 16 Zoratin taksônna hah pho
angin mang ungla, mahan Saloi Inkhatpa renga
thal kâp meichuong murdi ngei hah that thei
nin tih. 17 Sanminringna hah thîr tapor angin
lâk ungla, Ratha'n nangni a pêk Pathien chong
hah khandai angin lâk roi. 18 Ha ngei murdi hah
chubaithoa Pathien kôm ngên pumin tho roi.
Khotiklâi khomin, Ratha'n nangni aruoi lam
takin chubaitho ngâi roi. Masika han mâk tet
loiin inning tit ungla, zoratin Pathien mingei
ta rangin chubaitho sa ngâi roi. 19 Hâitakin
thurchi ki misîra, thurchisa taka inthup hah ki
min riet theina ranga phuong ranga kên ding
tika, Pathien chong mi pêkna rangin keima rang
khomin chubai ni tho pe sa ngâi roi. 20 Atûn
intângina om khom inlang, ha thurchisa palâi
hah ki ni. Masikin thurchisa misîrna lama ka hâi
rang lam angtaka ka hâi theina rangin chubai mi
tho pe sa ngâi roi. 21 Ku chungroi nin riet theina
rangin Tychicus, lâibung moroitak le Pumapa
sinthona taka tîrlâm taksônomtakpu han, ku
thurchi anrêngin nangni lei ril a tih. 22 Masik
taka hin ama hah ko hongtîr ani, kin rênga
kin chungroi nangni ril rang le nangni mohôk
rangin. 23 Khristien sûngsuokngei nâm chunga,
Pa Pathien le Pumapa Jisua Khrista'n taksônna
lehan, inngêina le lungkhamna, nangni pêk
rese. 24 Lungkhamna thiloi leh ei Pumapa Jisua
Khrista lungkham titpu ngei murdi kôm han
Pathien moroina hah om rese.

Philipi

1 Paul le Timothy, Khrista Jisua tîrlâmngei
renga, Philipi khopuiliena Pathien mi Khrista
Jisua taka inruol ngei, le koiindang ruoipungei
le sintho sanpungei: **2** Pathien, ei Pa le Pumapa
Jisua Khrista'n moroina le inngêina nangni pêk
rese. **3** Nangni ki mindon racham ka Pathien
kôm râisânchong ki mintung ngâia; **4** nin rênga
rangin chubai ko tho zora racham, kên zongna
ngeia mulung râisânin asip ngâi ania **5** asikchu
sûn motontak renga atûntena thurchisa phuong
minzar sinthona hin mi nin la thop tit sikin.
6 Male nangma taka sin sa, Pathien'n nang a
phutpui anghan, Khrista Jisua Nikhuo, nikhuo
mongni dênin nang ruoi tit atih, tiin khom ki
iempam ani. **7** Ku mulunga nin om tit ngâia! Hi
anga nin chungroia adiktaka ki mindon rang
piel khom ani. Atûna intâng ina ko om sûngin
le thurchisa rung rang le adettaka ki minding
lâi ngei han khom Pathien mi pêk zora sa ngei
khom nin chang sa. **8** Ku mulungrîl tataka
nangni ki ti ngei hih khom Jisua Khrista mulung
renga nanâk ani, ti hih Pathien hih rietpuipu
ani. **9** Nin lungkhamna hah, rietna diktak le
roijêkna diktak leh ahong pung u-uol theina
rangin chubai ko tho ngâi, **10** masikin asatna nin
thang thei ani. Hanchu, Khrista Nikhuoa han
inthieng le demnaboi hongni nin tih. **11** Jisua
Khrista vaiin a pêk thei, nin ringna hah satna
diktakin nangni minsip atih, Pathien roiinpuina
rang le minpâkna rangin. **12** Ku sûngsuokngei,
ku chunga neinun hongtung ngei hah thurchisa
minzarna taka mi san tatak ani ti nin riet rang
ku nuom. **13** Khrista tîrlâm ki ni sikin intâng
ina minkhum ti hih munpui rungpungei nâm le
midang hitaka om ngei nâmin an riet zoi **14** Male
intâng ina kên tâng sika ei khristien champui
tamtak ngeiin Pumapa taka phûkdâiin an oma,
an ngam teteta chiloi riekin Pathien thurchi an
misîr zoi. **15** Ani, senkhatin chu Khrista thurchi
hih keima mi narsana sika le mi makhalna
sikin an misîra, aniatachu adangngeiin chu
mulungbôk diktakin an misîr ngâi. **16** Hi ngei hin
chu thurchisa muphuong rang piela Pathien'n
sintum mi pêk ani ti rietpumin, lungkhamna
sika misîr ngâi an ni. **17** Senkhat ngeiin chu
Khrista thurchi hih, ranghuolna mulungbôk
ratha mangin, jêlina ko om sûngin mi minjêl
sabak rangin an mindon ani. **18** Hannisenla ite
injêl mak! asikchu, asa khomin, asie khomin,
ikhomnirese Khrista thurchi an misîr sikin ka
râiasân ani. Ma angdên han râiminsân tit ki tih,
19 nin chubaithona sika le Jisua Khrista renga
Ratha sanna sikin mojôkin la om ki tih, ti ki riet
ani. **20** Masikin ko ôina inthûktak le sabeina chu
ki sintum châi tet loiin, aliekin atûn lâitak le
zoratina khom hâina sipin ko om theia, ringna
nirse, thina nirse, ka takpumpui leh Khrista
kôm miritna ki mintung theina rangin. **21** Aring
hih imo ania? Ka ta rangin chu Khrista ani.
Hanchu, thi hih inlâpna mintung uol atih. **22**
Aniatachu ka la ringin chu chuonsin kâmom
la sin uol thei ki tih, aniatachu kho tak hi mo
ka thang rang riet thei mu-ung. **23** Kâng inikin
kaiphirînin ko om ani. Hi ringnun hih mâkin
Khrista leh om ta rong chu ko jôt tataka, ma
neinun ha asa uol ok ani; **24** aniatachu nangni
jâra aringa ka la om hi kâmnâng uol ok ani. **25**
Mahi tak ko sônchêt sikin ka la om rang ti ki
rieta, nin taksônna han masônna le râisânna
nangni bôk pe rangin nin rênga nin kôm ka
la om bang rang, **26** masikin nin kôm ko hong
tika, Khrista leh inzoma ring nin ni, tiin mi
nin minpâkna abi nin dôn uol theina rang ani.
27 Atûna, nin ringnunna neinun kâmnâng tak
chu Khrista thurchisa'n anânglam angtak hah
nîng atih, masikin nangni ko hong en theiin
khom, en theiloiin khoma, thurchisa taksônna
rangin neinunkhîn munkhat le ôina munkhata
inding deta doi nin ni, tiin lei riet thei ki tih.
28 Nin râlngei chi no ungla; zoratin hâitakin
om roi, male mahi an ta rangin dokna rang
ani tiin minlangna nîng a ta, nin rât rang ania,
mahi Pathien'n menêna nangni pêk sikin ani.
29 Khrista sin tho ranga zora sa pêkin nin oma,
ama nin iem vai niloiin, tuongsa rang khom
phal nin ni. **30** Atûn indoina takah ko kôm nin
kop thei zoi. Zora vunsaia indoina kên doipui
nin mu ngâi angdên ha, atûn tena khom ka lân
doipui bang nin riet anghan.

2 Khrista taka nin ringna han nangni a min
râta, male a lungkhamna han nin ratha a
minngama. Ratha leh inlopkhômna nin dôna,
inkhat le inkhat inriengmuna le inkan inlômna
nin dôn ani. **2** Hanchu mindona munkhat dônin,
lungkhamna munkhata insem suom rangin,
mulungrîl le ratha munkhata omin ka râisânna
mikhipphar rangin nangni ke ngên ani. **3**
Ranghuolna oîna renga aninônchu insongna

ôinangei renga ite sin no ungla, inkhat le inkhat
chunga rangâiinchîna dônin zoratin nangni
nanâk nêkin mi dangngei asa uolin be roi. 4 Male
nangni nin nuomlam vai en loiin mi dangngei
an nuomlam khom en sa roi. 5 Hi mulungbôk
nin dôn rang hih Khrista Jisua'n a dôn hah ani: 6
Ama chu zoratin Pathien nina a dôna, aniatachu
rangrâtin Pathien leh inangbanga ombang
rangin pût rang mindon mak. 7 Hima nêkin,
ama lungdôn a dônngei murdi a mâk rieia, male
tîrlâm nina hah a lâk zoi. Miriem angin a juong
oma male miriem mêl angin ânlang zoi. 8 Ama
chu rangâiinchînin chongjômna lampuia a lôna,
thina lampuingei dênrakin, khros chunga a
thina hah. 9 Masika han Pathien'n ama chu mun
insângtak chunga a domsânga male riming dang
dangngei nêkin riming inchungtak a pêk zoi. 10
Masikin, Jisua riming miritnân invâna omngei
murdi, pilchunga omngei, le rammuol nuoia
omngei khûk an inbilna rangin, 11 male mitinin
Jisua Khrista hih Pumapa ani tiin ânlangin Pa,
Pathien roiinpuina rangin phuong an tih. 12
Masikin, ruol moroitakngei, nin kôm ko om lâia
zoratin ko chong nin don ngâi anghan, atûn nin
kôm ko om loi kâr hin vâng chu nin don uol rang
anâng ani. Chi le innîk pumin nin sanminringna
minzoi rangin sintho tit ungla, 13 a neinunkhîn
nin jôm theina rang le nin sin nuomna rangin
Pathien'n zoratin nin sûnga sin a tho sikin. 14
Neinuntin chierna le inkhalna boiin tho roi,
15 han kêng hi rammuola mi nunsiengei le
murûkmeret tho ngei lâia Pathien nâi diktak,
sietnaboi le inthienghieia om anghan nin ni
duoi thei, ârsingeiin invân an êlminvâr angin
an lâia nin vâr ngêt rang, 16 an kôm ringna
chongbe nin pêk ngei anghan. Ha anghan nin
thôn chu, Khrista Nikhuo han ke dengtheina le
sinthona ngei murdi mâkana chang mak, tiin
minlang theiin nangni minpâk theina rang abi
dôn thei ki tih. 17 Ani, ki ringna thisen hih nin
taksônna inbôlna ngei Pathien kôm nin pêk
angin, bunpai rang nikhom ronga ka râiasâna
male ka râisânna nin rêngin nangni kên sempui
sa ani. 18 Ma angdên han, nangni khom nin
râiminsân ngêt ungla, kei khom nin râisânna
mên sempui sa roi. 19 Masikin nin roi ki rieta
mohôkin ko om theina rangin Pumapa lungdo
anînchu, Timothy hih nin kôm hongtîr lai thei
rangin kên sabei ani. 20 Ama vai hih ki mindona
mên sempui ngâi le nin chungroi adiktaka
donsûi ngâi ani. 21 Adangngei nâm chu an
siksika rang vai an mindona Jisua Khrista rangin
chu mindon mak ngei. 22 Male ama chu alut tie
minsina aom hah nangni rengin nin rieta, ama
le keima hih kho angin mo kin ni, nâipasal le a
pa angin kin nia, thurchisa rang jâra munkhata
sintho ngâi kin ni. 23 Masikin keima rangin
neinunngei kho angin mo a hong inhei ki riet
lehan nin kôm hongtîr kelen rangin ka sabei
ani. 24 Male keima reng khom nin kôm ânranga
hong thei rangin Pumapa han iemna ko dôn ani.
25 Ki sinthopui le ki tienga mi doipui ngâi, nin
tîrton anga sintho, mi san ngâipu ei lâibungpa
Epaphroditus hih nin kôm hongtîr rang anâng
tiin mindona ko dôn ani. 26 Ama hih nin rêngin
nangni mu rang a jôt sabaka, a damloi nin
riet sikin ânngûikhak ani. 27 Ataktakin ama
chu damloiin a thi vânga. Aniatachu Pathien'n
inrieng a mua, ama chung vai niloiin, keima
khom inngûina lien uola ko om loina rangin
mi thop sa ani. 28 Masikin ama nin mu tika
nin râisân nôkna rang le ka inngûina ânmang
theina rangin nin kôm hongtîr rang ka ngâklal
sabak ani. 29 Pumapa jârin ama hah lâibungpa
anghan râisânin lei modôm roi. Ama anghan
mingei murdi kôm miritna minlang ungla, 30
nangni'n sanna mi nin pêk thei loi, mi pêk
rangin Khrista chuonsina jâra a thi vâng dôr a
ringna phalin alei inpêk sikin.

3 Chongkhârnân, ka lâibungngei le sarnungei,
Pumapa leh nin inzomna han nin râiminsân
roi. Motona ke lei mizieksai avêla miziek hih kei
rangin ningchiel om nimaka, ma anga ko tho
hah nangni rangin ânlâp uol ani. 2 Neinun saloi
tho ngei, uingei, taksa mortan lunghâng tho
mingei renga han indîn roi. 3 Anni ngei niloiin,
eini ngei hih ama Ratha jâra Pathien chubaimûk
ngei le Khrista Jisua leh inzoma ringna râisânna
man ngei hih kêng sertan diktak eini. Eini chu
pêntieng neinuna ei taksônna minngam mak
me. 4 Nuom ronga chu kei khom ma anga
neinunngei chunga taksônna minngam thei
kêng ki ni. Mi dang ngeiin pêntienga neinuna
an taksônna minngam theiin an mindonin chu,
keima vâng chu ma lampui han ma nêkin abi ko
dôn uol ani. 5 Haptakhat ki ni han sertan ki ni.
Israelmia inzir ki nia, Benjamin jât mi, Hebrew
thisen inthienghiei ki ni. Juda Balam jûina
tieng chu Pharisee ki nia, 6 male koiindang
nuomlona tieng asân ningsiet ngâi ke lei ni.
Miriemin Balam chongpêkngei jôma adik chang

theina tieng chu demnaboi ki ni. 7 Aniatachu
inlâpna ranga ke tel thei neinunngei murdi
hah atûn hin Khrista jârin machânin ke be
zoi ani. 8 Ma neinunngei vai hah niloiin; ku
Pumapa Khrista Jisua rietna luttak jârin neinun
murdi khom machân rieiin ke be zoia; ama jârin
neinun murdi ko vôrpai leta, Khrista ka man
theina rangin mangei nâm hah ânnim, ânnok
anghan ke be zoia, 9 male ama leh inpumkhat
tatakna rangin. Balam jôm sika man thei ngâi
jât dikna hah keima hin dôn khâi mu-ung. Atûn
chu taksônna chunga ânngam, Pathien renga
hongsuok ngâi dikna, Khrista taksôn sika pêka
om ngâi hah ko dôn zoi ani. 10 Anrênga ku nuom
tak chu Khrista rieta, ânthoinôkna sinthotheina
riet mindika, a tuongnangei tuongpuia, a thina
angin thi rang hih ani. 11 Keimananâk khom
thina renga inthoia, ring rangin insabei ki ni.
12 Keima chu ko zoisai ke ani zoi, aninônchu
achukphar ko hongni zoi ki tina khom nimak.
Khrista Jisua'n ama nanâkin mi lei mansaina
râisânman hah ka man thei duoi mo tiin ku
rujûl ani. 13 Ani, ka lâibungngei le sarnungei,
adiktakin ka man saiin la mindon mu-ung
nikhomrese, neinun khat ko tho ngâi chu, ku
nûktienga om neinunngei mingilin motontienga
om neinunngei phâk rangin ka pharidôr ko tho
ani. 14 Masikin râisânman man rangin tenkung
tieng ânjîkzatin ka tâna, hima hih Khrista Jisua
sika chungtienga ringna Pathien koina ani. 15
Eini ratha taka mitungsuo ngeiin ei rêngin hima
anga mulungrîl munkhat hih ei dôn rang ani.
Aniatachu mi senkhatin mulungrîl dang nin
dôn duoiin chu Pathien'n nin kôm la minthâr
atih. 16 Maha kho angin khom nirse, atûn tena
ei lei jûisai balamngei dungjûiin motontieng
panin se ei ti u. 17 Ka champuingei, ku nunchan
inchupungei ni roi. Nangni ranga minenna
dik kin dar ajûipungei hah lunghâng tho ngei
roi. 18 Mi tamtak ringnun hah Khrista khros
chunga a thina râlin a sin ngeia, tiin motona
vêltamtak nangni ke lei ril angin, atûn khom
avêlin mitrithi tâkpumin: nangni ki ril ani. 19
Anningei sêna hah amongna chu meidil ania,
an pathien hah an taksa ôinangei ani sikin.
An inzakna rang hah an inpâkpuia, male hi
rammuol neinunngei vai hih an mindon ngâi
ani. 20 Nikhomrese, eini chu invân mingei einia,
ei Sanminringpu Pumapa Jisua Khrista invân
renga a juong rang ôtlaltakin ei ngâk ani. 21 A
sinthotheina mangin neinun murdi ama racham
nuoia hongchôi thei han, ei takpum thithei
adokngei hih thûlin ama takpum roiinpuitak
angin minchang ngei atih.

4 Masikin, ka lâibungngei le sarnungei, keima
rangin idôra moroiom le ka rangâi ngei
mo nin ni zoi! Nangni jâra idôrmo ka râisân
le minpâka om mo ki ni zoi! Hanchu mahi,
moroiomtak lâibungngei le sarnungei, Pumapa
taka han nin ringna nin minding det rang ani.
2 Euodia le Syntyche, rangâihoitakin, Pumapa
han zuorpuisa anghan jôt inruol rangin nin
pût rangin nangni ke ngên. 3 Nangma, ka
champui taksônom tak khom, hi nupangngei
hih na san ngei rangin ko jôt sa; thurchisa
phuong minzarna sinthona han Clement
le ki sintho champui adadangngei, Pathien
ringna lekhabua an riming chuongngei lehan
munkhata intaktakin sin min thopui ngâi sikin.
4 Zoratin Pumapa leh nin inpumkhatna han
nin râiminsân roi. Ti nôk ki tih; nin râiminsân
roi! 5 Mitin chunga nin nuninnêmna minlang
roi. Pumapa chu a juong lai rang kêng. 6 Ite
chungroia nin kângmindoi no ungla, hannirese
nin chubaithona murdia imo nin nâng Pathien
kôm zong ungla, mulung râisântakin a kôm
zong tit ngâi roi. 7 Hanchu Pathien'n inngêina,
munisi ngeiin an riet phâk ngâiloi, Khrista Jisua
leh nin inzomnân nin mulungrîlngei le nin
mulungbôkngei hah aringin nangni a dar pe
rang ani. 8 Chongkhârnân, ka ruolngei, asa
le minpâkna manrangrohoi neinunngei lehan
nin mulungbôkngei hah minsip ungla: hima
neinunngei hah, atak, misang asa nina, adik,
ânthieng, miditruoi, le miritom ngei hah an ni.
9 Keima renga anruona, ko chongbâingei renga
le ki sinthongei renga nin inchu le nin manngei
hah tho rangin inchu ngâi roi. Male inngêina mi
pêkpu Pathien hah nangni ompui rang ani. 10
Ki ringnun hin Pumapa leh inzomin zora sôttak
suonûkin keima ranga nin mindona vêl khat
hong minlang nôk thei rangin zorânchum nin
dôn sikin kei rangin râisânna lientak ani. Mi
nin mindona hah nin mong zoi ki tina nimaka,
a minlang rang zorânchum nin dôn loia kêng
ani. 11 Mahi lunghâng nin tho loi sika ki ti
nimaka, ko dôn chunga mulungchuka om rang
kên chusai sika ani. 12 Imo ahong nâng rang,
imo ahundôr nêka atam dôn rang khom ki
riet. Hi omlam inthup hih kên chua, masikin,
kho muna khom, kho zora khom, khopin mo

aninônchu vonchâmin mo, dôn mintam okin
mo, atômte ko dôn khomin ku mulung achuk
ani. 13 Khrista'n mi pêk, sinthotheina han
intaknangei nâm hah tong theina ranak ko dôn
zoi. 14 Aniatachu ke dengtheina ngeia mi nin
san hih nin tho minsa sabak ani. 15 Nangni
Philipi mingei, Thurchi Sa misîra aom phut
nikhuo ngeia Macedonia ram ka mâk lâihan
nangni nin koiindang vai ke mi san nin ni;
nangni inkhat vai kêng ka âikalnangei le ki
insûmnangei mên sempui ngâi ninni, tiin nin
riet minthâr sabak ani. 16 Thessalonica sûnga
ko om lâia, voikhat nêka tam sanna ka nâng
han, mi nin hong muthuona. 17 Neinunpêk
man rang ko jôt vai niloiin; manêk han, nangni
tienga âikalna molopa aom mu rang ko jôt ani.
18 Hanchu, mahi, neinun mi nin pêk ngei murdi
ka manna lêkha ani, male ahundôr nêka tam
aom zoi! Epaphroditus'n nin neinunpêkngei
anrêngin mi hongchôi pea, atûn chu ka nâng
nâm ko dôn zoi. Mangei hah mirimhoi Pathien
kôma pêk, inbôlna a pomtheiruo le a lungdo
angin an ni. 19 Ka Pathien'n nin nângngei
murdi Khrista Jisua renga, a neina ânniengrakin
nangni a pêk bang rang ani. 20 Ei Pathien le Pa
kôm han tuonsôt tuonsôtin roiinpuina om rese!
Amen. (aiōn g165) 21 Jisua Khrista taka, Pathien
mingei murdi hah chibai mi mûk pe roi. Hi
taka keima leh om ei lâibungngei le sarnungei
chibai nangni an hong muthuon ani. 22 Hi
taka Pathien mingei murdi'n chibai an hong
muthuona, aliekin Rêng ina ompu ngei hin. 23
Pumapa Jisua Khrista moroina hah nin rênga
nin kôm om rese!

Kolossa

1 Paul, Pathien lungdoa Khrista Jisua tîrton
le ei lâibungpa Timothy ngei renga han,
2 Kolossa sûnga Pathien mingei kôm, Khrista
leh inzoma taksônomtak kin lâibungngei le
sarnungei: Pathien ei Pa'n moroina le inngêina
nangni pêk rese.
3 Nin ta ranga chubai kin
tho racham, zoratin Pathien, ei Pumapa Jisua
Khrista Pa kôm han râisânchong kin misîr
bang ngâi.
4 Khrista Jisua taka nin taksônna le
Pathien mingei murdi ranga nin lungkhamna
hah kin lei riet sikin.
5 Thurchi Sa, chongtak nin
kôm ahong phut masa lâihan, sabeina a pêk ngâi
thurchi hah nin riet zoi. Masikin nin taksônna
le lungkhamna ngei hah nin sabeina chunga
ânngama, ma hah nangni rangin invâna hôiin
dar ani zoi.
6 Nin lâia thurchisa ahong tung
masa nia Pathien moroina roi nin lei riet mindik
anghan rammuol pumpuia satvurnangei hong
mintungin le phuong minzarin aom zoi ani.
7
Epaphras, kin tîrlâm champui moroitak, kin
ruthûla Khrista sinthopu taksônomtak renga
Pathien moroina nin inchu ani.
8 Ama han
Ratha'n lungkhamna nangni pêk hah khom
mi ril zoi ani.
9 Masika hin, nin chungroi
kin riet renga chu zoratin ninta rangin kin
chubai ngâi. Ama Ratha'n vârna le riettheina
murdi nangni pêka, ama lungdo rietna leh nin
hong sip theina rangin Pathien kôm kin ngên
ngâi ani.
10 Hanchu Pumapa nuomlam anghan
nin om theina rang le zoratina a râisânruo
nin tho theina rangin. Nin ringnun han sin
asa ngei murdi musuokin, male Pathien nin
rietna han nin insôn rang ani.
11 Masikin
neinun murdi diertaka nin tuongdier theina
rangin a sinthotheina roiinpuitak renga hong
râtnangei lehan a râtin nangni sin rese. Male
rêngram avârna han Pathien'n a mingei ta
ranga rangtum a hôi pe ngei hah nin chang
theina ranga ânhoiin nangni sinpu Pa kôm
mulung râisântakin râisânchongril roi.
13 Ama'n
ijîng sinthotheina renga mi kêlsuoa, a Nâipasal
moroitak rêngrama han mi sanminjôkin mi
hong tuong lût zoia,
14 ama'n mi mojôka,
maha, ei sietnangei hah mi ngâidam zoi ani.
15 Khrista muthei hih mutheiloi Pathien in-
angpui ani. Ama hih Nâipasal masatak ania,
neinun sinngei murdi nêka ânchungtak ani.
16 Ama jârin Pathien'n invâna neinunngei
murdi le pilchunga neinunngei murdi a sina,
muthei le mutheiloi neinunngei; le ratha
sinthotheinangei, pumangei, roijêkpungei,
rachamneipungei khom minlûtsa ani. Rammuol
pumpui hih Pathien'n ama jârin a sin ania, ama
ta rang ani.
17 Khrista chu neinunngei murdi
om mân a lei omsai piel ania, ama leh inzomin
neinunngei murdi an omna mun diktaka an
om ani.
18 Ama hih a takpum, koiindang lu
ania; ama hih takpuma ringna bulpui ani. Ama
hih Nâipasal masa, neinunngei murdi chunga
ama vai hih mun masatak a chang theina
rangin thina renga kaithoiin aompu hah ani.
19
Pathien nina akipdira Nâipasal sûnga om hah
Pathien'n ama nanâkin a lungdoa roimasat ani.
20 Hanchu, Nâipasal jârin Pathien'n rammuol
pumpui ama tieng nanâk hong tuong nôk
rangin a masat zoi. Pathien'n a Nâipasal khros
chunga a thisen jârin inngêina a sina, masikin
pilchung le invâna om neinunngei murdi ama
nanâkin anruonin a kôm ahong tuong mikhîr
nôk ngei zoi ani.
21 Zora khat chu nangni khom
neinun saloingei nin sin sik le nin mindon
sikin Pathien renga alazanna omin a râlngei
nin lei ni.
22 Aniatachu atûnhin, a Nâipasal
taksa thina sikahan a malngeiin nangni sinin a
makunga ânthieng, demnaboi le minchâinaboia
nangni tuong theina rangin.
23 Hannirese nin
indingna han taksônomin le dettakin nin om
bang ngêt rang ani. Thurchisa nin rieta sabeina
nin manna renga han nangni nanâkin inthînpai
rangin nin inphal tet rang nimak. Hi thurchisa
hih rammuola mitin kôm misîr ani zoia; keima
Paul hih ma thurchisa tîrlâm ko hongni zoi ani.
24 Atûn nangni ranga ku dûktongnangei roia
hin ka râiasân. Taksân ku dûktongnangei sika
hih Khrista'n a takpum koiindang ruthûla a
dûktongnangei aminieng alaomngei zoi ranga
ka sanna ani.
25 Nin satna ranga sin minlang
ranga mi pêkpu Pathien'n koiindang tîrlâmin
mi sin zoi ani. Hi sin hih a thurchisa misîr
mikhip rang hih ania,
26 ma Pathien chong
hah zora vunsai ngei han chu munisi jâtngei
renga thupin aom ngâia, aniatachu atûnhin
chu a mingei kôm a minlang zoi. (aiōn g165)
27 Mi
murdi ta ranga chonginthup anei le roiinpuitak
a dôn hih a mingei min riet hih Pathien mintuo
ani. Ma chonginthup ha chu Khrista nangnia a
om sika Pathien roiinpuina nin chang sa rang
hah ani.
28 Masikin mimal tinin Khrista leh
inzomin Pathien makunga mitungsuo anghan

kin hong tuong theina rangin vârna murdia
rilin, minchûn, mitin kôm Khrista thurchisa kin
misîr ngâi ani. 29 Ma sintho rang han Khrista
râtna inchungtak mi pêk ngâi le ku sûnga sintho
ngâi hih mangin asân ranak songin ki sin ngâi
ani.

2 Nangni le Laodikea sûnga omngei rang le
midang ki misanga mi la rietloingei nâm
rangin idôrtak mo sintho ranak ko songtie
hih nangni ril rong. 2 Hima hih ko thona
abi chu mulungrîl hâinân an hong sipa,
male lungkhamnân munkhatin an inchunna,
riettheina adikin an dôn ngâi rietminthârna
akipdir an dôn theina rangin ani. Ma anghan
Pathien chonginthup hah hong riet an ta, ma
Khrista nanâk hah ani. 3 Ama hih Pathien vârna
le rietna rochon inthupngei mo-ongna châbi
ani. 4 Hanchu, nangni ki ril, tutên inkhalna
dikloiin nangni huong no rese ngei, idôra asa
angin khom inlang rese ngeia ite nimak ngei. 5
Taksân nin kôm om khom no ronga, hannom
ratha'n chu nin kôm ko om tit ngâi, male
Khrista taksônna lehan munkhatin nin inding
detna inruol hah ku mu anghan ka râiasân ani.
6 Khrista Jisua hah Pumapa'n nin lei pomsai
anghan, ama leh inzomin om tit roi. 7 Ama
han ruzung inthûk mathâk ungla, nin ringna
hah ama chunga sinminding ungla, male nin
taksônna han hong rât uol roi, minchua nin
om anghan. Râisân chongrilna leh sip sa roi.
8 Hanchu, tutên Khrista renga niloiin miriem
kuta pêk, minchunangei renga le rammuol
ratha saloingei roijêkna renga miriem vârna
sika huongna kâmnângloi suokin nangni an
sin loina rangin indîn roi. 9 Khrista, miriem
nina sûnga han Pathien nina akipin aoma,
10 male nangni khom ama leh nin inzomna
han ringna akipin pêkin nin om zoi. Ama chu
rathatienga roijêkpungei le rachamneipungei
nâm chunga Rachamneipu lientak ani. 11
Khrista leh nin inzomna han sertan nin ni
zoi, miriemngei sertan an tho anghan niloiin,
Khrista sertana leh hi taksa nunsie sinthotheina
renga sanminjôkna lehin. 12 Baptis nin chang
han Khrista leh phûmin nin om zoia, male ma
baptisma nanâk han thina renga a kaithoipu
Pathien sinthotheina hah taksônna nin dôn sikin
Khrista leh kaithoiin nin om sa zoi. 13 Moton
han chu nin sietnangei sikin le Jentail Balam boi
nin ni sikin rathatienga thi nin lei ni. Aniatachu
Pathien'n atûn chu Khrista leh nin inzomna han
nangni a minring zoi. Pathien'n ei sietnangei
murdi mi ngâidam zoia; 14 ei lâkâi intângngei
lungkhamna chang phâkloi ranga mizieka
omngei leh balam mikhit ngâi ngei hah khâi
paiin Khrosa peret leh jêmdelin a minhek suozoi
ani. 15 Ma khros chunga han Khrista'n ratha
roijêkpungei le rachamneipungei sinthotheina
renga ama nanâkin jôkpaiin; ma a menênangei
hah mitin mu rangin a minlang zoi ani. 16
Masikin nin sâk, nin nêk roia, aninônchu nikhuo
inthieng ngei roia aninônchu Tha Thar Khohoia
aninônchu Sabbathni roia mini, tutên roineina
nangni dôn pe no rese ngei. 17 Ma anga
neinunngei murdi hah chu sûnmotona neinun
hongom rang ngei rilîm vai kêng an nia; atatak
chu Khrista ani. 18 Tukhom inlârna adangviek
ngei mu sikin ânchungtak ni ranga, misîra,
nunnêmna dikloi dôn rang le vântîrtonngei
chubaimûk rang ti ngei han theiloi nangni
minchang rangin nangni nanâkin inphal no
roi. Mangei hah ite ni uol makngei, ma anga
mingei hah chu an miriem mindonân ânpâk
an nia 19 male mangei han takpum lu Khrista
hah mutu khâi mak ngei. Khrista enkolna nuoia
takpumpui hah asân donsuiin, rolo le ratharûi
inchunna ngei le ânzomna ngei hah munkhata
minchunin, Pathien'n ânsôn ranga a nuom
anghan ânsôn ngâi ani. 20 Khrista leh nin thia
hi rammuol rathangei renga nin jôksaipiel hah,
ithomo rammuol mingei anghan nin la om
bang? Ithomo hi balamngei, 21 “Mang no roh,”
“Sâk no roh,” “Tôn no roh,” ti ngei hih nin
jôma? 22 Mangei hah chu miriemngei an sin
balamngei le minchunangei an nia; vêlkhat
mang suonûkin chu kâmnângloi neinunngei
kêng an ni. 23 Hi rangrâta vântîrtonngei
chubaimûk rang ti mo, nunnêmna dikloi dôn
rang ti mo, takpum dûkmintong rang ti ngei
mo hi vârna chunga ânngamin inlang khom
rese ngeia; taksa ôinangei enkolna rangin chu
alutna diktak dôn mak ngei ani.

3 Khrista leh aringin kaithoiin nin om
zoi, masikin Pathien kut changtienga
Khrista insungna rêngsukmuna neinunngei
chunga khin nin mulungngei dar roi. 2
Hi pilchunga neinunngei chunga niloiin,
chungtienga neinunngei khin nin mulungrîlngei
minngamphar roi. 3 Nin thi zoia, nin ringna
hah Khrista leh Pathien kôm thupin aom zoi.

4 Nin ringna tatak chu Khrista ania, a juong
inlâr tika chu nangni khom ama leh inlâr nin
ta, a roiinpuina chang sa nin tih. 5 Hanchu,
nin pilchung ôinangei nin sûnga sinthongei,
inditnasaloingei, ominthiengloi, ôinasaloingei,
hurporinchengei, inruôknangei (inruôknangei
ti hih mirmil biek ani), ma anga ngei hih nin
that ngêt rang ani. 6 Ma neinunngei sikin kêng
Pathien taksina a chong donloipu ngei chunga
ajuong tung rang ani. 7 Nangni nanâk khom
moton han chu ma ôinangei han nin chunga
roi ajêk lâihan chu ma dungjûiin nin om ngâia.
8 Aniatachu, atûn hi neinunngei murdi: taksina,
ngalna, inmûmâkna ngei hih nin mâk ngêt
rang ani. Inêronangei, chongbâingalngei hih
nin bâingei renga suok khâi no rese. 9 Inkhat le
inkhat inhuong inlôm no roi, miriem muruo
leh a thobaisingei hah nin khekpaia, 10 miriem
tharin nin invo zoi sikin. Ama rietna akip nin
dôn theina rangin ma miriem thar hah Pathien,
a Sinpu, rimil angin sinminthar bangin aom ngâi
ani. 11 Ma ringna thara han chu Jentialngei le
Judangei, sertan le sertanloingei, amolmangei,
pentienga mingei, suokngei le suokniloi ateina
reng om khâi mak, Khrista chu anrêngin anileta,
anrênga sûnga aom let ani. 12 Pathien mingei
nin ni zoia; nangni lungkhama, male ama ta
ni rangin nangni a thang zoi ani. Masikin
inkaninlômna, inriengmuna, nunnêmnangei,
rangâiinchînangei, tuongdiernangei leh nangni
nanâkin nin invo ngêt rang ani. 13 Tukhomin
tu chunga makhat roi bâiinkham nin dôn zora
khomin tuongthei roi, Pumapa'n nangni a
ngâidam anghan inkhat le inkhat inngâidam
inlôm ngêt roi. 14 Ma nina ngei murdi chunga
han lungkhamna bôk sa roi, maha neinunngei
murdi inruolna achuka khitlompu ani. 15
Khrista inngêina nangni pêk hah inruolna
nin sinna han nangni kairuoi rang ani; Ma
inngêina chang rangin Pathien'n takpum
inkhata munkhata om rangin nangni a koi
ani. Nin râiminsân roi. 16 Khrista chong chu
aneinangei nâm leh nin mulungrîlngeia om
rese. Vârna murdi ngei leh inril inlômin,
inchû inlôm roi. Nin mulungrîla Râisânchongril
pumin Pathien minpâkna Lapuingei, minpâkna
lângei, lâ inthiengngei tho pe roi. 17 Male nin
sinna le nin tina ngei nâma, Khrista jâra Pa,
Pathien kôm râisânchongril pumin Pumapa
Jisua rimingin nin tho ngâi rang ani. 18
Lômnungei, nin lômpangei kôm inpêklût roi,
maha Khristienngei nin ni anghan nin tho
rang piel ani. 19 Lômpangei, nin lômnungei
lungkham ngei ungla, an chunga nin nunminsie
no roi. 20 Nâipangngei, zoratin nin nulepangei
chong don roi, maha nin Khristien sintum
ranga Pathien nuomlam ani. 21 Nulepangei,
nin nâingei min nuor no roi, jâmzalin hong om
ni ngei. 22 Suokngei, neinunngei murdia taksa
tienga nin pungei chongdon roi, nangni an
pomna rang nuomin an mitmu kâr vai jôm no
ungla; Pumapa mân nin thona sikin mulungrîla
takintâitakin don roi. 23 I-ih khom nin tho ngei
murdi chu miriem ta rang anghan sin loiin,
Pumapa ta rang anghan nin mulungrîl murdi'n
sin roi. 24 Khrista hih Puma tatak ani tia, sin
nin tho sikin a mingei ta ranga râisânman a
darsai hah Pumapa'n nangni a pêk rang tiin
riettit roi. 25 Neinun dikloi thopu ngei chu an
neinun dikloi thona aman man an ta, Pathien'n
mitin chunga ân-angsarin roi a jêk ngâi sikin.

4 Pumangei, nangni khom invâna Puma
nin dôn ti rietitin, suokngei nin dôna
han asadimin le adiktakin dôn ngei roi. 2
Chatloiin chubaitho ngâi ungla, male chubai
nin tho anghan inningchienin, Pathien kôm
râisânchongril ngâi roi. 3 Ma angdên han
Khrista chonginthup misîrna rangin Pathien'n
zorânchum mi pêk theina rangin keini rang
khom chubai mi tho pe sa roi. Atûna intânga ko
om sika hin. 4 Hanchu, ki misîr rang anghan
ânthârtaka ki misîr theina rangin chubai mi tho
pe sa roi. 5 Iemloipungei chunga nin singinsana
han vârtakin om ungla, zorânchum nin dôn
murdi asadimin mang roi. 6 Mitin kôm chong
diktaka nin thuon theina rangin zoratin nin
chongbâisuok hah chonghoi le mulunglût om ni
tit rese. 7 Pumapa sinthona taka taksônomtak
le kin tîrlâm champui, kin lâibungpa moroitak
Tychicus, hin ku chungroi murdi nangni ril
a tih. 8 Hima sik taka hin ama hih nin kôm
ko hongtîr ani, kin rêngin kho angin mo kin
omlam nangni a rila nin tâi theina rangin. 9
Ama leh lâibungpa moroitak le taksônomtak,
nin pâla mi Onesimus khom a hong sa. Anni
ngei han hi tienga neinun hongtungngei murdi
nangni ril an tih. 10 Keima leh intâng ina ompu
Aristarchus hin chibai nangni a hong muthuon;
male Mark, Barnabas lâibungpa khom hin chibai
nangni ahong muthuon sa. (Lamdon ranga rilna
nin mansai anghan ahongin chu lei phâm roi.)

11 Joshua, Justus tiin khom an koi sa ngâi, ama
khomin chibai nangni a hong muthuon sa. Juda
iempungei lâia chu hi mi inthum ngei vai kêng
keima leh Pathien Rêngrama sintho an ni, male
anni ngei hin min san tatak ngâi ani. 12 Nin
pâla midang inkhat Epaphras, Khrista Jisua
tîrlâm renga khom chibai nangni a pêk. Ama
hin Pathien lungdo nin jôm mikhipa mitungsuo
le Khristien dingmuna nin inding detna rangin
zoratin Pathien kôm chubaithôn nangni a ngên
pe bang ngâi ani. 13 Nin ta rang le Laodikea
le Hierapolis mingei ta ranga a sintho ranak
songtie hih keima misang rengin ki rietpui
ani. 14 Ei moroitak doctor Luke, le Demas
ngeiin chibai nangni an hong muthuon ani.
15 Laodikea sûnga lâibungngei le sarnungei,
nupangnu Nympha le a ina koiindang inkhôm
ngâi ngei hah kin chibai satak pêk ngei roi. 16 Hi
lekhamuthuon hih nin pore suole chu Laodikea
koiindanga khom pore sa ngêt nirse duo.
Ma angdênin, Laodikea sûnga lâibungngei le
sarnungei, lekhamuthuon nangni an muthuon
rang khom hah nin pore sa rang ani. 17 Male
Archippus kôm han, “Pumapa sinthona taka
sinruo nang pêka om hah no zoi ngêt rang
kêng,” tipe roi. 18 Mahi keima ku kut lelên ki
miziek ani: Paul renga chibaimûknangei. Ku kut
khitna zingjirûi hih mingil no roi duo! Pathien
moroina hah nin kôm om rese.

1 Thessalonika

1 Paul, Silas le Timothy ngei renga, Pa Pathien
le Pumapa Jisua Khrista ta Thessalonika
koiindang sûnga mingei kôm: Moroina le
inngêina ninta nirese. **2** Kin chubaithonangeia
han nin riming ralamin, nin rênga rangin
Pathien kôm râisânchong kin misîr tit ngâi.
3 Pathien le Pa mitmua, taksônna sika nin
sintho tie ngei, lungkhamna sika nin sinrât
tie ngei, ei Pumapa Jisua Khrista nin sabeina
chunga nin det ngei hah mingil loiin kin riettit
sikin. **4** Kin ruolngei, Pathien nangni lungkham
ngâia male ata ni rangin nangni a thang zoi
ani ti kin riet. **5** Thurchi Sa hah chongbâingei
vaiin hong mintung mak mea, sinthotheina leh
Ratha Inthieng leh a chongtak iemna dettak
leh kin hong mintung ani. Nin kôm kin om lâia
kin nunchan hah nin riet; nangni nin satna
rang rokin kin om ngâi ani. **6** Keini le Pumapa
entonin mi nin dôna; male intak nin tuong
sabak lâi khomin Ratha Inthieng renga râisânna
thurchi ajuong ngâi ha nin lei modôm ani. **7**
Masikin Macedonia le Achaia rama iempungei
murdi ta rangin minenna nin hongni zoi. **8**
Pumapa thurchi hah nangni renga Macedonia
le Achaia rama ânthang vai niloiin, Pathien
chunga nin taksônna thurchi khom muntina
ânthang sa zoia; hanchu, kei nin ite kin misîr
uol nâng khâi mak. **9** Ha mingei han nangni kin
hongpan zorân mi nin lei modôm ngâi ngei le
mirmilngei renga Pathien tieng nin hônheia,
Pathien adiktak le aring sin tho rangin **10** le a
Nâipasal Jisua thina renga a kaithoia, taksina
juongtung rang renga mi kêlsuo ngâipu hah
invân renga a juong rang nin lei ngâk tie khom
an misîr ngâi.

2 Kin ruolngei, nangni kin hongpan hah
akorong chang mak ti nangni rengin nin
riet ani. **2** Thessalonika taka nin kôm kin hong
motona Philippia min lona anatie le êroa kin
omtie ngei hah nin rieta. Male mi doina tamtak
om khom senla ngeia, kin Pathien'n ama renga
juong ngâi Thurchi Sa nangni ril thei rangin
hâina ha mi pêk ani. **3** Nangni kin ngêna hih
dikloina mini, aninônchu bôknangei inthiengloi
ngei chunga ânngam nimaka, tute huong rang
khom pût ngâi mak me. **4** Manêkin, zoratin
Pathien'n mi nuomlam anghan thurchi kin
misîr ngâia, Thurchi Sa enkol ranga achukin
mi bê zoi sikin. Miriem râiminsân rang pût
mak mea, kin bôknangei minsinpu, Pathien
râiminsân rang kin pût ani. **5** Nin kôm milak
lêngminlôi chongti mini, aninônchu, inruokna
mukhûna chongngei mini mangin hong mak
me tiin nangni rengin nin riet minthâr anghan
Pathien hah mi rietpuipu ani. **6** Tute mi
minpâkna man rangin pût ngâi mak me, nin
kôm khom, aninônchu midangngei kôm khom.
7 Khrista tîrtonngei kin ni sikin nin kôm zong
thei khom ni unglang. Aninâkachu nin lâia kin
om lâihan kin nun ânnêmma, nu'n a nâingei
a donsûi anghan kin om ani. **8** Nangni kin
lungkhamna sikin Pathien renga Thurchi Sa
vai niloiin kin ringna tena khom nangni pêk
rang kin inthok ani. Mi nin moroi sabak ani! **9**
Adiktakin, kin malngei, idôra sintho le sôltie
ngei mo kin ni hah nin la riettit duo! Pathien
renga Thurchi Sa nangni kin misîr pe lâihan
tute intak nangni kin mintong loina rangin
sûn le jân sin kin tho ngâi ani. **10** Nangni a
iemngei chunga ânthieng, adik, le demnaboia
kin nunchan ngei hah nangni le Pathien hih mi
rietpuipungei nin ni. **11** nulepangeiin an nâingei
lelê chunga an tho ngâi anghan nin rênga nin
chung chita kin tho ani tiin nin riet ani. **12** A
Rêngram le a roiinpuina chang ranga nangni
koipu Pathien râisân rang lama nin lêng theina
rangin nangni mohôkin, ratha'nngam nangni
shakin nangni kin ngên rît ngâi ani. **13** Male
Pathien kôm ithomo râisânchong kin misîr
bang ngâi, abi mahin aoma. Keini renga Pathien
chong nin rieta nin pom lâihan miriem chong
anghan niloiin Pathien chong ani angtakin
nin pom ani, nangni a iemngei sûnga han
Pathien'n sin a tho sikin. **14** Kin malngei, Judea
rama Pathien koiindangngei, Khrista ta ngei
chunga neinunngei atung anghan nangni nin
chunga khom atung ani. Anni ngeiin Judangei
renga nunuomlona an tuong anghan nangni
khomin nin mingei lelê renga nin tuonga,
15 ma Judangei han Pumapa le dêipungei an
thata, keini khom an nunuom min lo ani. Kho
angtaka Pathien nuom loi lam mo an ni! Kho
angtaka mitin rangin ânkâl mo an ni zoi! **16**
Sanminringna an man theina ranga Jentailngei
kôm thurchi kin misîr tena mi khap rangin
an pûta. Ma angdên han sietnangei an lei tho
bang ngâi hah an tho thangsuo ani. Male atûn
amongnatak chu Pathien taksina an chunga
atung zoi ani! **17** Keini rangin chu, malngei,

chomolte rangin nangni le mindonnangei tieng
insen loia, takpum tieng vaia insena kin om
sikin idôr mo nangni rangâiin nangni mu nôk
rang kin pût tatak ani! 18 Nin kôm hong kîrsir
rang kin nuom ani. Keima Paul, reng hih voikhat
nêka tam hong rang ku pûta, aniatachu Soitan'n
mi min hong mak. 19 Mangei murdi suole,
nangni ngêt hah nangni, midangngei niloiin!
kin sabeipu ngei, kin râisânna, le ei Pumapa
Jisua juong tika amakunga kin motorna sika kin
insongna rang abi khom nin ni. 20 Ataktakin,
kin inpâkna le kin râisânna chu nangni ha nin
ni!

3 Azoinataka chu, tuong zoi khâi mak mea.
Masikin Athens khuoa ke thenin lei om
rangin kin masata 2 Timothy kin lâibungpa,
Khrista Thurchi Sa misîrna tienga keini leh
Pathien sintho ngâipu hi kin hongtîr ani. Kin
hongtîrna abi chu nangni min râta, nin taksônna
tienga nangni sanna, 3 masikin nan lâia tutên
hah nuomlonangei sika nûkkîr nin tho loina
rangin ani. Ma anga nuomlonangei hah ei tuong
ranga Pathien lungdo ani sa ti khom nangni
lelên nin riet ani. 4 Nin kôm kin om lâihan,
nunuomloa ei om rang nangni kin lei ril sai ania;
male nin lei riet minthâr anghan ahongtung
tatak ani. 5 Maha mapêna chu tuong zoi khâi
mu unga, masika han Timothy ko hongtîr ani.
Adikin, Soitan'n nangni a huong mathâk duoia
male kin sinsôlna asênaboi achang loina rangin,
masikin nin taksônna chungroi ha ke lei riet
theina rangin ama ko hongtîr ani! 6 Atûn
chu Timothy a juong kîrnôk zoia, male nin
taksônna le nin lungkhamna thurchi râisân
omtak mi juong chôi pe zoi. Nangni mu rang
kin nuom angin nangni khom mi mu rang nin
nuoma mi nin mindon tit ngâi ti khom mi ril
sa. 7 Masikin, kin lâibungngei le sarnungei,
kin intakna le dûktongna murdia khom nin
thurchi sikin mohôkin kin oma. Mi mohôk chu
nan taksônna hah ania, 8 asikchu atûn nin
ringna han Pumapa leh inzomin nin indingdet
ngânin chu kin ring tatak zoi ani. 9 Atûn chu
nangni rangin ei Pathien kôm râisânchong kin
misîr thei zoi. Nangni sikin ei Pathien makunga
râisânna kin dôn sika hin a kôm râisânchong
kin misîr ani. 10 Nin mêl kin mua nin taksônna
tienga nin insamna nangni kin pêkbang theina
rangin sûn jânin mulungrîl murdi'n kin ngên
ngâi ani. 11 Ei Pathien le Pa amananâk male ei
Pumapa Jisua khomin nin kôm kin misangin
hong theina rang lampui mi sinsiem pe rese! 12
Nangni inkhat le inkhat nin inlungkhamna le mi
murdi nin lungkhamna hah Pumapa'n nangni
min pung pe u-uol senla, nangni rangin kin
lungkhamna le min-ang rese. 13 Ma angdênin
nin mulungrîlngei nangni min rât pe a ta, male
ei Pumapa Jisua ama ta ngei murdi leh a juong
tika, ei Pathien le Pa makunga achukphar le
ânthiengin inlang thei nin tih.

4 Azoinataka chu, kin lâibungngei le sarnungei,
Pathien râi nin minsân theina ranga nunchan
keini renga nin inchu, ma hih, atûna nin om
anghan nin om u-uol theina rangin le atûn hin
Pumapa Jisua rimingin nangni kin ngêna male
kin invui ani. 2 Pumapa Jisua rachamneina
taka rilnangei nangni kin pêk hah nin riet
sikin. 3 Pathien'n inthienghiei rang le hur le
ngal mâkphar rangin nangni a nuom ani. 4
Pasal tinin nin dôngma ngei leh inthiengtak le
miritomtaka om rang lam nin riet rang ania, 5
Pathien riet loi sonongngei angin hurna tieng
ngâituinasip ôi leh niloiin. 6 Hanchu ma roia
han, tukhomin nin khristien champui dangngei
chunga tho minchâi no roi aninônchu inlâpna
tho no roi. Ma anga thopu ngei chu Pumapa'n
dûkmintong ngei atih, tiin nangni kin lei rila,
male inningna lientak nangni kin pêksai ani. 7
Pathien'n nunchan ânthiengloia om rangin mi
koi maka, ânthienga om rangin kêng mi koi ani.
8 Masikin tukhom hi minchuna heng ngei chu
miriem heng nimak ngeia, Pathien ama Ratha
Inthieng nangni pêk ngâipu heng kêng ani. 9
Nin iempu champuingei nin lungkham rang roi
chu miziek pe rang nâng mak chei. Inmo inkhat
le inkhat nin inlungkham rang chu nangni reng
Pathien'n nangni a minchu zoi ani. 10 Male
nangnin, atatakin, ma angtak han Macedonia
rama lâibungngei le sarnungei murdi chunga
nin tho ngâi zoi ani. Masikin ruolngei tho nôk
uol rangin nangni kin ngên ani. 11 Nangni kin
lei ril anghan, dâiriema ringnun mang rangin
khîna sin ungla, nin sin chit lunghâng thoa,
male nin ringna rang chit lo suok rangin bôk
roi. 12 Ma anghan anînchu nîngtina nin ringnun
han iemloipungei nangni jâ an ta, male nin
nâng ngei hah tute chunga nin inngam nâng
no nih. 13 Kin lâibungngei le sarnungei, midang
sabeina reng dônloi ngei anghan nin inngûi
loina rangin alei thisai ngei chongtak chungroi

hah nin riet kin nuom ani. 14 Jisua a thia male
ânthoinôk zoi ti ei iem ani, masikin Pathien'n
ama iema lei thi ngei chu Jisua leh munkhatin
tuong ngei nôk atih, ti ei iem ani. 15 Atûna
nangni kin minchu hih Pumapa minchuna ania:
eini Pumapa juong ni dêna aringa lei omngei
hin alei thisai ngei hah khêl thei ngei tet no
ih. 16 Chongpêka iniek miring ngei, vântîrton
inchungtak ngei rôl, Pathien bekul miring ngei
om a ta, male Pumapa lelên invân renga juong
chum atih. Khrista iema thi ngei hah aringin
inthoi masa an ta; 17 hanchu eini aringa lei om
ngei hih sûmngei lâia Pumapa don rangin anni
ngei leh phâivuo kâra khin munkhatin juong
lâkin om ei ta. Male chu Pumapa kôm om tit ei
ti zoi. 18 Masikin hi chongngei lehin inkhat le
inkhat inmohôk inlôm ngâi roi.

5 Lâibungngei le sarnungei, ha neinunngei
juongtung rang zora le nikhuo chungroi
chu nangni miziek pe rang nâng mak. 2
Pumapa Nikhuo chu jâna inru hong ngâi
anghan juongtung atih, ti nangni rengin nin
riet minthâr ani. 3 Mingeiin, “Ningbeiriem
le jôkna,” zorân an bê lâitakin inningloiin an
chunga sietminmangna juong dê ngei a ta!
inningloia nupang chunga nâiha ahong tung
anghan nîng atih, male mingei hah rotpai
thei noni ngei. 4 Aniatachu, lâibungngei le
sarnungei, nangni chu ijînga om mak choia,
male ma Nikhuo han inru angin nangni dêrak
no nih. 5 Nin rêngin avâra mi le sûna mi nin
ni. Jâna mi le ijînga mi nimak me. 6 Masikin
midangngei anghan in no u; meng ei ta, male
hangvangin om ei ti u. 7 Jâna kêng mingei
an in ngâi; jâna kêng ju khom an inrûi ngâi.
8 Hannirese eini chu sûna mi eini sika hin
taksônna le lungkhamna rôppho hah hakin,
male sanminringna sabeina hah lukhum anghan
mangin hangvangin om ei ti u. 9 Pathien'n a
taksina tuong rangin mi thang maka, ei Pumapa
Jisua Khrista jâra sanminringna chang rangin
mi thang ani, 10 a juong tika ei lei ring innom,
ei lei thi innom ama leh munkhata ei om theina
rangin ei ruthûlin ama a thi ani. 11 Masikin
inkhat le inkhat inmohôk ngâi ungla, inkhat le
inkhat insan inlôm ngâi roi, atûna nin tho ngâi
anghan. 12 Ka lâibungngei le sarnungei, nin
lâia sin dûktonga khristien ringnuna nangni
ruoi ngei le nangni minchu ngei hah asadima
nin jâ ngei rangin nangni kin ngên ani. 13
An sintho sika han lungkham ngei ungla, jâna
lientak pêk ngei ungla. Nin lâia inngêi-irrin om
roi. 14 Kin lâibungngei le sarnungei, mithaboi
ngei hah rokôk ungla, mulungchîn ngei hah
mohôk ungla, mirâtloi ngei hah san ungla, mi
murdi chunga nin phûk min-uoi roi, tiin nangni
kin ngên ani. 15 En roi, tukhom asaloi chu
asaloi nanâkin thuon no ungla, zoratin inkhat
le inkhat chunga sin sa tho pe inlôm rang le mi
murdi chunga khom tho rangin khîna sin roi. 16
Râiminsân tit ungla, 17 zoratin chubaitho ungla,
18 i-ih chunga khom râisânchong misîr ngen roi.
Ma hih Khrista Jisua leh nin inzoma nin tho ngâi
ranga Pathien'n nangni a nuom ani. 19 Ratha
Inthieng khan no roi; 20 inmohôkna thurchingei
mumâk no roi. 21 Neinunngei murdi en minsin
ungla: asa kai chu pom tit ungla 22 male asaloi
murdi renga chu inkêm roi. 23 Inngêina mi pêk
ngâipu Pathien han lam tina nangni minthieng
senla, ei Pumapa Jisua Khrista a juong tika nin
ratha, nin mulungrîl, takpum le theiloina ngei
murdi renga le nin pumin nangni mojôk rese. 24
Nangni koipu hah taksônom ani sikin, tho khom
thông atih. 25 Lâibungngei le sarnungei, keini
rang khom chubai mi tho pe roi. 26 Iempungei
murdi hah intum inthiengin leh chibaimûk
ngei roi. 27 Hi lekhamuthuon hih iempungei
murdi kôm pore rangin Pumapa rachamneinân
nangni ke ngên ani. 28 Ei Pumapa Jisua Khrista
moroina hah nin kôm om rese.

2 Thessalonika

1 Paul, Silas, le Timothy ngei renga, Pathien ei
Pa le Pumapa Jisua Khrista ta, Thessalonika
koiindanga mingei kôm: **2** Pathien ei Pa le
Pumapa Jisua Khrista'n moroina le inngêina
nangni pêk rese. **3** Kin lâibungngei le sarnungei,
nangni rangin zoratin Pathien kôm râisânchong
kin ril ngêt rang ani. Hi anga tho hih keini
rangin adik ani, nin taksônna hah asân ânsôna,
midangngei nin lungkhamna khom ahong lien
uol sikin. **4** Masika han keini nanâkin Pathien
koiindangngei lâia nin chungroia nangni kin
song ngâi ani. nuomlonangei le dûktongnangei
nin tuonglâi khomin iemnân nin dier tit ngâi
sikin nangni kin song ngâi ani. **5** Ma nin
tuongnangei nâm hah Pathien roijêkna diktie
riet minthâr theina le ama Rêngram mi nin
hongni theina ranga ani. **6** Pathien chu adik
hih tho a ta: dûk nangni mintong ngei chunga
dûktongna juong chôi atih, **7** male ama'n
nangni le keini dûktong ngei hih hoina mi
pêk atih. Maha Pumapa Jisua'n râtinchung a
vântîrtonngei leh invâna a juong inlang tika
thông a ta, **8** Pathien pomloipu ngei le ei
Pumapa Jisua Khrista Thurchi Sa jômloi ngei
hah meidon leh dûk tho ngei atih. **9** Mangei han
Pumapa makung renga le a râtna roiinpuitak
renga sensâiin kumtuong inmangna dûktongna
tuong an tih, (aiōnios g166) **10** a mi inthieng ngei
kôm renga roiinpuina chang rang le ama iempu
ngei murdi renga miritna chang ranga a juong
Nikhuo lehan. Nangni khom thurchi nangni
kin misîr pe hah nin iem sikin nangni khom
anni ngei lâia inchel sâng nin tih. **11** Masika
han nin ta rangin zoratin chubai kin tho bang
ngâi. Nangni a koi lam anghan pomtheiruo
ringnun nin dôn theina rang le i-ih asana rang
le taksônna nin sin zoina ranga nin ôina murdia
a sinthotheinân tuon nangni mintung pe theina
rangin Pathien kôm kin ngên ngâi ani. **12** Ma
angdênin ei Pathien le ei Pumapa Jisua Khrista
moroina jârin nangni renga ei Pumapa Jisua
riming hah roiinpuina chang a ta, male nangni
khomin a kôm renga chang thei nin tih.

2 Ei Pumapa Jisua juong nôkna rang le a kôm ei
hong intûpna rang roia han: ka lâibungngei
le sarnungei, nangni ke ngên ani, **2** Pumapa
Nikhuo chu atung zoi tiin ratha chongphuongin
mini, thurchi misîrin mini, kin lekhamuthuon
sikin mini, abairalin nin mindonna minjêlin le
nin jâminzal kelen no roi. **3** Kho anga lampuia
khom tutên nangni huong no rese ngei. Inhelna
nûktak le Puoloipa Inkhat, meidîla paia om
rangpu hah ahong inlang mâka chu ha Nikhuo
hah tung no nih. **4** Ama han pathiena ânbê
murdi aninônchu biekna neinun murdi doi a
ta, male amananâkin an chunga omin inpâk
atih. Pathien Biekin tena luo sên insung a ta,
Pathien'n inbê atih. **5** Nin lâia ko om lâihan
ma roi ngei murdi hah nangni ki ril ngâi ti nin
riettit khâi loi mini? **6** Atûn ala hongtung loina
rangin imini ala khapa, maha nin riet. Hanchu
azora taka Puoloipa Inkhat hah hong inlang
atih. **7** Misîrtheiloi Puoloina ha chu atûn hin
khom inthupin sin a tho tir zoi ani, aniatachu
asûrmintang ngâipu ha a lampui renga lâkpaiin
aom mâka chu ahongtung rang hah hongtung
no ni. **8** Hanchu Puoloipa Inkhat hah hong
inlâr a ta, hannirese Pumapa Jisua a juong nôk
tena chu a bâiruhu ântêr lehan ama hah that a
ta, male minmang atih. **9** Ma Puoloipa Inkhat
hah Soitan ranak râtna leh hong suok a ta,
sininkhêlngei le kamâmruoingei arothol jât
tamtak sin a ta, **10** male ânmangrip rang ngei
chunga huongna siettak jât dadang mang atih.
An inmangripna rang abi chu sanminringa an
omna rang chongtak hah an modôm loi sik
le lungkham an mu loi sika ani. **11** Masikin
chongnôk an iemna rangin Pathien'n dikloina
sinthotheina ranak an kôm a tîra. **12** Asikchu
tutu khom chongtak iem loia, sietna tienga
râisâninshak uol ngei han theiloi an chang
theina rangin ani. **13** Pumapa'n a lungkham
ngâi nangni, lâibungngei le sarnungei, nangni
rangin zoratin Pathien kôm râisânchong kin
misîr ngêt ngâi ani. Ratha sinthotheinân a mi
inthieng ni rang le chongtaka nan taksônna sika
sanminringna chang masa rangin Pathien'n
nangni thang ani. **14** Pathien'n ma nin kôma
Thurchi Sa kin misîr sai renga han nangni a koia;
ei Pumapa Jisua Khrista kôma roiinpuina nin
man rangtum hah chang rangin nangni a koi ani.
15 Masikin, kin lâibungngei le sarnungei, inding
det ungla, thurchi misîr le lekhamuthuona
chongtak nangni kin minchu ngei hah anruonin
mutu mindet tit roi. **16** Ei Pumapa Jisua Khrista
nanâk le Pathien ei Pa, mi lungkhamna le mi
moroina inthûlngâiloi hâina le sabeina det mi
pêkpu han, (aiōnios g166) **17** sin asa tho bang rang

le asa ti rangin nin mulungrîlngei mohôkin nangni man rât rese.

3 Azoinataka chu, kin lâibungngei le sarnungei, kin ta rangin chubai mi tho pe roi, Pumapa thurchi hih nin lâia aom anghan ânrangtakin ânzar tita, miritna leh poma aom theina rangin. **2** Mitinin thurchi hah an iem khâi loi sikin mipuoloi ngei le misaloi ngei renga Pathien'n mi kêlsuo rang khomin chubai mi tho pe roi. **3** Aninâka Pumapa chu taksônom ania, male nangni min râtin Puoloipa Inkhat renga nangni mojôk atih. **4** Male Pumapa'n nin chunga ngamriemna mi pêk ngâi, male nangni kin ril ngei hah tho nin ta, male tho mozom bang ngêt nin tih, tiin takinsônchêt ani. **5** Pumapa han Pathien lungkhamna rietheina lien uol le tuongdierna Khrista'n a pêk ngâi tieng nangni ruoi rese. **6** Kin lâibungngei le sarnungei, kin rilnangei jûi nuom loia rathaboi taka om iempungei renga inkêm rangin Pumapa Jisua Khrista rimingin chongpêk nangni kin pêk ngei ani. **7** Kin sin lam angtakin nin sin rang ani ti nangni rengin nin riet minthâr ani. Nin kôm kin om lâihan kin rathaboi ngâi mak. **8** Tu sanna te aman pêk loiin lâk pe ngâi mak me. Manêkin, nan lâia tute ta ranga thâmna kin niloina rangin sûn le jân sinthôn kin sôl ani. **9** Mi san rangin nangni sîngtheina racham kin dônloi sika, maha kin tho nimaka, nin jûi rang piela minenna ranga maha kin tho ani. **10** Nin kôm kin om lâihan, “Tukhomin sin a tho nuom nônchu sâk khom sâk no rese,” ti chong hih kin ti ngâi ani. **11** Nin lâia mi senkhat chu rathaboi takin, midangngei sintho chunga chier pêna chu ite tho riek loiin an ringnunngei mang an om ti kin riet sikin maha kin ti ani. **12** Ha mingei hah ringnunngei satak dôna, sinthoa, an ringna rang chit lo rangin Pumapa Jisua Khrista rimingin chong kin pêk ngei ani. **13** Aniatachu, kin lâibungngei le sarnungei, nangni chu sin asa tho nin sôl rang nimak. **14** Tukhomin hi lekhamuthuona kin chongbê nangni kin minpêl hih a jôm nônchu ânzak theina rangin mindang ungla, inloppui no roi. **15** Aniatachu nan râl angin chu tho no ungla; manêkin, iempu-champui angin inningna pêk ngei roi. **16** Pumapa ei inngêina bulpui lelên, zoratin lam tina inngêina nangni pêk rese. Pumapa hah nin rênga nin kôm om rese. **17** Mahi ku kut lelên ki miziek ani: Paul renga chibaingei. Ma hih ke lekhamuthuon nâma suoikai ko tho ngâia; ma anghin ki miziek ngâi ani. **18** Ei Pumapa Jisua Khrista moroina hah nin rênga nin kôm om rese.

1 Timothy

1 Paul, Pathien mi Sanminringpu Khrista Jisua
ei sabeina chongpêka Khrista Jisua tîrton
renga han, **2** Taksônna jâra ka nâipasal diktak,
Timothy kôm: Pathien ei Pa le ei Pumapa
Khrista Jisua han moroina, inriengmuna le
inngêina nang pêk rese. **3** Macedonia rama ke
se rang lâia Ephesus taka om ranga nang ke
ngên anghan atûn khom nang ke ngên nôk. Mi
senkhat chongrin dikloi ngei minchu an oma,
male an mong ngêt rangin chongpêk ngei roh. **4**
Thurchimuruongei le suizoijât niloi richibulngei
thurchi hah mâk rangin ril ngei roh; ma ngei
han taksônna min rieta om, Pathien mintuo
hih sin minsa nêkin inkhalnangei vai kêng an
musuo ngâi. **5** Ma chongpêkin a neinunkhîn
tak hih chu mulungrîl inthieng, sielesarietna
ânthâr le taksônna diktak renga hong suok
ngâi lungkhamna hah an dôn theina rangin
ani. **6** Mi senkhatngei chu mangei lampui
renga hah an pêta, amo ngei injêknangei
tieng lam an invâi zoi ani. **7** An chongngei
aninônchu ngamtaka an thurchi misîr nanâk
luo hah riettheina dôn loiin Pathien balam
minchupungei ni rang an nuom ngâi. **8** Balam
hih mîn ani rang anghan a mangin chu asa ngâi
ti ei riet. **9** Mahi riettit rang ani, balamngei
chu misa ngei ranga sin nimaka, hannirese,
balampalpungei le mipuoloingei rang, pathien
dônloingei le mi nunsiengei rang, sakhuotienga
mi niloi ngei aninônchu rathatienga mi niloi
ngei rang, pangei mo nûngei mo athatngei
rang, mithatngei rang, **10** nunchan saloingei
rang, pinkuohurngei rang, mimurukpungei
rang, milak thoa an thurchi dikloi taka misîr
ngei rang, chongrin dik minchuna aletienga ti
le sintho murdi ngei ranga sin ani. **11** Pathien
roiinpuitak le satvura ompu renga Thurchi Sa
phuong ranga, mi minkolpu renga ha minchuna
hah man ani. **12** Ki sinthona râtna ni pêkpu,
Khrista Jisua ei Pumapa kôm han râisânchong
ki misîr. Achuk angin mi bêa, male a sinthopu'n
mi phun sikin a kôm râisânchong ki misîr sa
ani, **13** tiena han chu a rokôk minnapu le a
nunuomlopu le a êropu lei ni khom ronga.
Aniatachu taksônna ka la dôn mâna riet loia
ko tho ani sikin Pathien'n inrieng mi la mu
ani. **14** Male ei Pumapa'n a moroina tamtak
hah taksônna le lungkhamna Khrista Jisua
leh inzoma eita hah ku chunga a bun zoi. **15**
Khrista'n mi nunsiengei sanminring rangin
rammuola hin a juong ti hih iem a omin
pomthei tatak ania: mangei lâia nunsie tak
chu keima ki ni, **16** hannirese hi sika hin ani,
inrieng mi mua, Jisua Khrista'n mi nunsie tak
keima hin a diertie murdi minlang a nuom
ani, atûn renga kumtuong ringna man ranga
ama la hong iem rang ngei minenna rangin.
(aiōnios g166) **17** Kumtuong Rêngpa, thitheiloi le
mutheiloi, Pathien kôm vai — han miritna le
roiinpuina tuonsôt tuonsôtin om rese! Amen.
(aiōn g165) **18** Ka nâi, Timothy, tiena nu chungroia
chongphuong lei ti sai chongbâingei dungjûia
hi chongpêk hi nang ki minkol ani. Indoina no
doi minsa theina rangin hi chongbâingei hi
râlrovongeiin mang inla, **19** male na taksônna
le sielesarietna ânthâr hah dôn tit roh. Mi
senkhat ngeiin an sielesarietna rangâi loiin
an oma, an taksônna an siet ngâi. **20** Ma ngei
lâia han Hymenaeus le Alexander ngei hah an
nia, Pathien rilsiet an bângna rangin; Soitan
sinthotheina kuta pêkin dûk ko tho ngei ani.

2 Hanchu, amotontaka, ngênna
chubaithonangei, invûinangei, le
râisânchong rilnangei hih mingei murdi ta
rangin Pathien kôm pêk pe ngei rangin nangni
ke ngêna; **2** rêngngei le adang rachamnei ngei
murdi ta rang khom, dâiriem le inngêitaka
Pathien tienga mân thona murdi le nunchan
diktak leh ringnun manga ei om theina rangin.
3 Mahi asa, le Pathien mi Sanminringpu râisân
ruo piel ania: **4** ama'n mi murdi sanminringa
an om rang le chongtak an riet rangin a nuom
ngâi ani. **5** Pathien hih inkhat vai aoma, male
Pathien le miriemngei minchunpu inkhat
vai aom nôka, miriem Khrista Jisua hah, **6**
miriem jât pumpui ratanna ranga ân pêkpu
hah ani. Maha Pathien'n mi murdi sanminring
rangin a nuom ti azora taka riet minthâr ani, **7**
male masika han kêng keima hi taksônna le
chongtak thurchi phuong rangin, Jentailngei
kôm tîrton le minchupua tîr ki ni. Milak tho
mu unga; chongtak kêng ki ril! **8** Koiindang
inkhôm tina pasal Pathiena ânpêk ngeiin an
kut inthieng ngei pharin, takminsi loiin le
inkhal loiin chubaitho senla ngei ku nuom ani.
9 Ma angdênin, nupangngei khom sillebomngei
ahundôr le satak le balam takin invo senla
ngeia, samphierin mini, rângkachakin mini,

lungmantamin mini, rovo mantamin mini invo
no rese ngei ku nuom sa, 10 hannirese, nupang
sakhuotienga mi inti ngei ha chu an inhoi lam
takin sin sân invo rese ngei. 11 Nupangngei
chu dâirekin le rangâiinchîna murdi'n an
inchu rang ani. 12 Mi minchu rangin mini,
aninônchu pasal chunga rachamnei rangin
mini phal mu unga; an dâirek ngêt rang ani.
13 Asikchu Adam hah sin bak ania, male kêng
Eve hah sin ani. 14 Male huonga om hah Adam
nimaka; nupang ha ke huongin aoma, Pathien
balam a siet ani. 15 Aniatachu nupang hah
nâingei a neina sikin sanminringin om atih,
taksônna le lungkhamna male inthiengna ngei
leh inpâkpuiloiin duoiloiin a tuongdier ngâiin
chu.

3 Tukhom koiindang ruoipu chang rang a
nuomin chu, sin satak tho a nuom ani: ti
chong hih adik ani. 2 Koiindang ruoipu chu
demnaboi ani ngêt rang, lômnu inkhat vai dôn
ani ngêt rang, mi harvang, indĩnthei, le balam
taka om mi; a ina khuolmingei min tung ngâi;
mi minchu thei; 3 ju inrûi ngâiloi aninônchu mi
leh insuol ngâiloi, phûkinchuol le mi leh inngêi
mi; sum midit mi ani tet rang nimak; 4 a insûng
jêk thei mi le a nâingei a chong an jôm mi le
an jâ ngâi mi ani ngêt rang ani. 5 A insûng luo
jêk theiloi mi han inmo Pathien koiindang a
enkol thei ranga? 6 Taksônna tienga mitungsuo
ani ngêt rang ani, masikin inpâknân a sipa
Diabol theiloi a chang anghan, theiloi a chang
loina rangin. 7 Koiindang pêntienga mingei
khomin an jâ ngâi mi ani rang ani, masikin
mâimôkinsakin le Diabol châng an ôk loina
rangin. 8 Koiindanga sanpungei khom nunchan
sa le takintâi mi an ni ngêt rang ania; ju mudu
ngâi loi le suma inruok mi an ni rang nimaka; 9
sielesarietna ânthârtak le taksônna chongtak
hah an mutu mindet tit rang ani. 10 Amotona
minsin bak nisenla ngeia, male minsina han
an kaiin chu, sin min tho ngei nirse. 11 An
lômnungei khom nunchan sa mi ani ngêt rang
ani, mi mûrtam an ni rang nimaka; neinuntina
mi harvang le mi indik anni ngêt rang ani. 12
Koiindang sanpu chu lômnu inkhat vai dôn
ngêt, male a nâingei le a insûng asadima jêk
thei mi ani rang ani. 13 Ha sanpungei lâia an
sin sataka thopu ngeiin chu anninanâk rangin
dingmun asa changin Khrista Jisua an taksônna
roi hah hâitakin an misîr thei ngâi ani. 14 No
kôma hi lekhamuthuon ki miziek anghin, honga
nang hong mu lai rangin ka sabei. 15 Aniatachu
ko hong innu duoiin chu, Pathien insûngmi
ngei kho angin mo eininanâkin ei om rang,
hi lekhamuthuon hin nang min riet atih, ma
hih Pathien ring koiindang, chongtak chopui le
ânngamna hah ani. 16 Ei sakhuo chonginthup
ânlal tie hih tutên dem thei no ni ngei: Ama
hah miriemin a juong inlanga, Ratha'n adik ti a
minlanga, male vântĩrtonngeiin an mua. Ama
hah namtinngei lâia phuong ani zoia, rammuol
pumpuia mingeiin an iema, male invân tieng
khin lâkpaiin aom zoi.

4 Nûka chu mi senkhatngei chu an taksônna
la mâk an tih tiin Ratha'n ânthârtakin a
misîr ania; ratha milakngei chong la jôm an
ta, male ramkhoringei minchuna la jûi an tih.
2 Ma anga minchunangei hah milakngei mi
huongna renga hônjôt ania, an sielesarietna
hah athi ani, thĩr inling bel anghan ani. 3 Ma
anga mingei han innei le i-ih mini sâk hih
dikmak tiin mi an minchu ngâia. Aniatachu ha
sâkngei hah a iem ngei lâia chongtak rietsai
ngeiin râisânchongril suole sâk thei rangin
Pathien'n a sin ani. 4 Neinuntin Pathien sin ngei
murdi hi asa; chubaithoa râisânchong misîra
sâk ani ngânin chu, ite pai rang reng om mak,
5 Pathien chong le chubaithona han Pathien
kôm pomtheiin a sin sikin. 6 Ma rilnangei hah
iempungei kôm ne pêkin chu, Khrista Jisua
tĩrlâm satak nĩng ni tih, taksônna chongngei le
minchuna dik nu jûi sai rathatienga nên vâi tit
anghan. 7 Aniatachu pathienboi thurchimuruo
misîrna ngei hah nûksong roh. Ni ringnun hah
Pathien'a inpêk rangin inchu roh. 8 Taksatienga
insepna hin a lekti chu asena aoma, rathatienga
insepna vâng chu lam tina asena aom ok ani,
asikchu atûnlâia ringna le sûnmotona ringna
pêk ranga inkhâmnangei aom ani. 9 Hi chong
hih adikin, iem aoma pomthei tatak ani. 10
Ranak ei songa male sin ei tho tatak ani, Pathien
ring chunga han ei sabeina ei bâng sikin, mi
murdi le aliekin iempu ngei Sanminringpu
chunga han. 11 Ma rilnangei le minchunangei
hih pêk ngei roh. 12 Nâipang na ni sikin tutên
nang enminnuoi no rese ngei, no chonglam,
nu nunchan, nu lungkhamna, na taksônna,
le nên thiengna ngeia iempungei minenna ni
roh. 13 Ko hong mâka chu, mipui makunga
Pathien Lekhabungei porên, thurchi misîr le

mi minchunân no zora le na ranak mang roh.
14 Dêipungei thurchi an misîra male upangei
nu chunga an kutngei minngama rathatienga
neinunpêk na chang hah itên bê loiin tho no
roh. 15 Mi murdi makunga na masôna ânlang
theina rangin hima neinunngei nâm hi inpêk
lakin tho roh. 16 Nangma le ni minchuna han
indîn inla, ma neinunngei ha tho tit roh, asikchu
ma neinunngei hah no thôn chu nangma le no
chong rangâi ngei hah anruonin sanminring ni
tih.

5 Pasal atar uol ngei chu ngo nônla, na pa angin
en inla ngênin ngên roh. Pasal ânnoi uol ngei
hah na lâibungngei angin bê inla, 2 nupang
atar uol ngei hah nu nungei angin bê inla, male
nupang ânnoi uol ngei hah inthiengna murdi
leh na sarnungei angin bê roh. 3 Meithâingei
anthei vaia omngei hah jâ ngei roh. 4 Aniatachu
meithâi han nâingei mini, tungei mini, a dônin
chu ha ngei hah sakhuotienga an sintumngei
hah an insûngmi ngei chunga sinin inchu bak
rese ngei, ma anghan sinin an nulepangei le
pilepungei khom donsûi thei an tih; maha
Pathien râisân lam khom ani sikin. 5 Meithâi
athei mamanga om, a donsûi rang boitet ngei
ha chu Pathien kôm an sabeina bângin, sûn le
jân chubaitho le a sanna zongin an om tit ngâi.
6 Aninâkchu meithâi amananâkin hoina tieng
riempeta ânpêk ngâi chu la ring bang khom
senla, athisai piel kêng ani zoi. 7 Masikin tutên
an minchâina an man loina rangin, ma rilnangei
hih pêk ngei roh. 8 Tukhom a sûngsuokngei,
aliekin an insûngmingei an donsûi nônchu
taksônna hah an minlêma iemloipu nêkin asiet
uol an ni. 9 Meithâi kum sômruk ânlei loi le
voikhat inneia pasal dôn sir khâiloi ngei chu
meithâi ngei riming mintângna han minchuong
no roh 10 male sin sa thona lama minpâk
lei lo sai, a nâingei asadima lei donsûi sai, a
ina khuolmingei lei mintung ngâi, a khristien
champuingei ta ranga ngâihoi sin lei tho sai, mi
intak ngei lei san sai, sin sa tho ranga ân pêksai
ani rang ani. 11 Aniatachu meithâi nâipang uol
ngei ha chu riming mintângna han minchuong
no roh; an ôinangei han innei rang amin nuom
ngei lehan chu Khrista nûk an song ngâi, 12
motona a kôma an chonginkhâm hah an sieta
theiloi changin an om ngâi. 13 In tin lôrrin
zora minhek an inchu ngâia, manêka sie uol
an tho ngâi chu, mûrtamngei le mi sintho dem
an inchua, an misîr loiruo khom an misîr sa
ngâi. 14 Masikin ei râlngeiin asaloi ti theina
rang zorânchum an man loina rangin, meithâi
nâipang uol ngei han innei rese ngei, nâingei
dôn rese ngei, male an inngei hah donsûi rese
ngei ku nuom uol ani. 15 Asikchu meithâingei
senkhat chu Soitan jûi rangin an pêt sai ke ani
zoi. 16 Aniatachu khristien nupangin a insûnga
meithâingei a dônin chu, ama'n a donsûi ngêt
rang ania, koiindang chunga puokrik bâng no
rese, masikin meithâi anthei vaia omngei hah an
donsûi theina rangin. 17 Koiindang upangei sin
sa thona tienga ruoipu chang ngei ha chu thalo
bâknik man ranga ânhoia bê rang an nia, aliekin
thurchi misîr le mi minchuna tienga ranak song
ngei hah. 18 Pathien lekhabu'n, “Serâtchal hah
bu ni minchîl lâitak a mûr khit pe no roh,”
male “Sinthopungei chu an thalo pêk rang ani,”
ati sikin. 19 Koiindang upa chunga an nônna
hah adik ti rietpuipu inik chung tieng an om
nônchu rangâi no roh. 20 Midang ngei khom
an chi sa theina rangin, nunsie tho ngei chu
mipui makunga ngo ngei roh. 21 Pathien le
Khrista Jisua le vântîrton inthieng ngei mitmua
hi rilnangei hih tute chunga zenuol aninônchu
lungkham uol minlang loiin, ni sinthona tina
tute thop nâng uol loia, mulung lût takin no
jôm rangin inngartakin nang ki min riet ani.
22 Pumapa sintho ranga mi inpêkna han nu
kutngei an chunga minngam rangin innot no
roh. Midangngei sietnangei an sinna han kop
nônla; ânthiengin om tit roh. 23 Tui vai nêk ngâi
no roh, na damthei ngâi loi sikin na sâkjôina
san rangin uain alektiti nêk sa ngâi roh. 24
Mi senkhat sietnangei chu ânlang-iema mu
theiin aoma, male an motona roijêkna atung
bak ngâia; hannirese midangngei sietnangei
rêk chu nûka kêng mu theiin aom ngâi. 25 Ma
angdên han sintho asa ngei ânlang-iema mu
thei aoma, ânlang-iem loi ngei khom thup thei
ni ngâi mak.

6 Pathien riming le ei minchuna tutên an êro
loina rangin suokngeiin an pumangei hah
lam tina an jâ ruo pielin bê rese ngei. 2 Suokngei
Khristien puma dôn ngei han an pumangei
enminnuoi tet no rese ngei, asikchu, anni ngei
hah khom an iempu champuingei an ni sikin.
Manêkin, an sin asa uolin tho pe rese ngei, an
sinthona renga âikalna an man ngei hah an
lungkham iempungei an ni sikin. Hi neinunngei

hih ni misîra ni minchu ngei ngêt rang ani. 3
Tukhom chongrin dang a minchua, ei Pumapa
Jisua Khrista chong dikngei leh ei sakhuo tienga
minchuna dik hah a pom jôt nônchu 4 ama
hah inpâknân a sipa ite riet loi ani. Ama han
insuolna le inkhalna chongngei tieng nuomna
saloi a dôn ani, male ma renga han narsanangei,
bâiinkhamnangei, inêronangei, sietna taksôn
zoiloinangei, 5 male mulungbôkngei sêttak le
chongtak mindonna reng dôn khâiloi mingei
han inkhal râtna ngei an musuo ngâi. Anni
ngei han sakhuo hih hong neina lampui ani
tiin an mindon ani. 6 Ani, sakhuo hin mi
min nei sabak ngâi, ei dôn chunga han ei
mulungachukin chu. 7 Imo rammuola hin ei
juong chôi lût? Ite nimak! Imo rammuol renga
ei jôkpui thei rang? Ite nimak! 8 Masikin, sâknêk
le sillebomngei ei dônin chu eini rangin ahun.
9 Aniatachu nei rang bôk ngei chu huongna
han an tâka, ôinangei saloitak le mi sietthei
chânga han an inôk ngâi, mahan sietna le
ramna tieng akaithâk ngei ngâi. 10 Asikchu sum
miditna hi saloi ngei murdi bulpui ani. Maha
senkhatin an râivala, taksônna renga an invâia,
ngâisietnangei tamtakin an mulungrîlngei
asunkhoi ngâi ani. 11 Aniatachu, nangma
Pathien mi, ma neinunngei murdi hah lôi inla,
dikna, Pathien angna, taksônna, lungkhamna,
tuongdierna, le nunnêmna ngei hah rujûl tit roh.
12 Taksônna tâninsietna han ranak songin tân
inla, male nangma rangin kumtuong ringna hah
man roh; maha chang rangin Pathien'n nang a
koi ani, rietpuipungei tamtak mitmua hâitaka
na taksônna nu phuong lâihan. (aiōnios g166) 13
Pathien makunga, neinunngei murdi ringna
pêkpu le Khrista Jisua, Pontius Pilat, makunga
a taksônna hâitaka a phuongpu mitmua han
chong nang ke pêk 14 ei Pumapa Jisua Khrista a
juong inlâr nôkna Nikhuo dêna chongpêkngei
hah taksônomtaka jôma male dar rangin. 15
Ânlârna ha chu azora taka Pathien satvura
ompu le Roijêkpu vai han, rêngngei Rêng le
pumangei Pumapa han mintung atih. 16 Ama
vai ke athitheiloi ania; tute nâi theiloi vâra han
a om ngâi. Ama chu tutên la mu mak ngeia;
tute khomin mu thei mak ngei. Ama kôm han
miritna le kumtuong sinthotheina chu om rese!
Amen. (aiōnios g166) 17 Hi rammuola anei ngei
hih inpâk loi rang le rochon inthîkloia hin
an sabeina minngam loia, ei râisânna ranga
neinun murdi manartetloia mi pêk ngâipu
Pathien chunga han minngam rangin chong
pêk ngei roh. (aiōn g165) 18 Sin sa tho rangin
chongpêk ngei inla, sin sa thoa nei rangin,
manarloia midangngei sem sa rangin. 19 Ma
anghan thôn, anta rangin rochon mintûp an
ta, maha sûnmotona rangin lungphûm dettak
nîng atih. Hanchu ringna hah chang thei an tih,
ringna tatak hah. 20 Timothy, no kôma minkola
om hah hôih roh. Pathien ngikloina chongti
le amo inkhalnangei, mi senkhatin dikloi taka
“Rietna” an ti hah lôi roh. 21 Maha senkhat
ngeiin an dôn mini intîn, male an taksônna
lampui hah an minmang zoi. Pathien moroina
hah nin rênga nin kôm om rase.

2 Timothy

1 Paul, Khrista Jisua taka ringna om inkhâmna
thurchi misîrna lama Pathien lungdoa Jisua
Khrista tîrton renga han, **2** Ka nâipasal moroitak,
Timothy kôm: Pathien ei Pa le Khrista Jisua ei
Pumapa han moroina, inriengmuna le inngêina
ngei nang pêk rese. **3** Ki richibulngei renga
sielesarietna inthiengtak dôna a sin ko tho
pe ngâi Pathien kôm râisânchong ki misîr
ngâi. Sûn le jân ku chubaithonangeia zoratin
nang riettitin a kôm râisânchong ki misîr ngâi.
4 Ni mitrithingei khom ki riettit ngâi, male
râisânnân ka sip theina rangin nang mu rang
ku nuom sabak ani. **5** Taksônna, takintâina no
dôn hah ki riettita, ma taksônna hah aphut han
ni pi Lois kôm le nu nû Eunice kôm khom aom,
nangma no kôm khom aom sa ti ki riet minthâr
ani. **6** Ma sika han nu chunga ku kutngei ki
minngam lâia Pathien'n neinunpêk nang a pêk
hah minring tit rangin nang ka minrietnôk
ani. **7** Pathien Ratha mi pêk han ei thâimindôp
maka; manêkin, ama Ratha'n sinthotheina,
lungkhamna le indîntheinân mi min sip ngâi
ani. **8** Hanchu ei Pumapa rietpuipu nina ha
inzakpui nônla; keima Khrista jâra mi intâng
khom hih mên zakpui uol no roh. Manêkin,
Pathien'n Thurchi Sa sika tuong theina ranak
nang a pêk ngâi anghan nu tuong rangtum
hah tuong roh. **9** Ama han ei sintho ngei sika
niloiin, ama neinunkhîn le a moroina sikin mi
sanminringa, a mingei ni rangin mi koi ani. Hi
moroina hih Khrista Jisua han rammuol insieng
mân mi pêk zoia, **(aiōnios g166)** **10** aniatachu maha
mi Sanminringpu Khrista Jisua juongna sikin
atûn chu ei kôm minlangin aom zoi ani. Ama
han thitheina ranak hah a min monga, male
thurchisa renga han thitheiloina ringnun a
minlang zoi. **11** Thurchi Sa phuong rangin
Pathien'n tîrton le minchupu'n ni phun zoi ani,
12 male ma sika han kêng hi neinunngei khom
hi ku tuong ani. Hannirese atûn tena khom
ngamnân ka la sippuia, ka taksônpu hah tumo
ani ti ki riet sikin, male ko kôma ni minkol hih
ma Nikhuo ha atung mâka a rung thei ti ki riet
mindik ani. **13** Chong dik nang ki minchu ngei
hah sûr mindet tit roh, nu jûi ranga minenna ani
anghan, Khrista Jisua leh inzoma eita, taksônna
le lungkhamna han omtit roh. **14** Ei kôma om
ngâi, Ratha Inthieng sinthotheinân neinun asa
ngei no kôma minkola om hah vong minsa roh.
15 Asia ramhuola om murdi'n min mâk ti ni
rieta, Phygelus le Hermogenes ngei khom an
inchel sa. **16** Pumapa'n Onesiphorus insûngmi
ngei inriengmu ngei rese, ama han vêl tamtak
mi minhar zoi sikin. Intângna ina ko om khom
hi mên zakpui maka, **17** aniatachu Rom a hong
tung lehan mi roka, ni mu mâka ni rok titir ani.
18 Pumapa'n ha Nikhuo han a inriengmuna pêk
rese! Male Ephesus taka keima rangin idôrmo
sin a tho khom ni riet minthâr sabak ani.

2 Ka nâipasal, nang chu Khrista Jisua leh
inzoma moroina eita han rât takin om
roh. **2** Rietpuipungei tamtak makunga ku
phuong, minchunangei ni riet hah mi taksônom,
midangngei khom minchu thei nôk rang ngei
kôm minkol roh. **3** Khrista Jisua râlmi iemomtak
anghan intak nu tuong rangtum hah tuong
roh. **4** Râlmi chang ranga thanga ompu hah an
ulienpu a râiminsân theina rangin, râlmi tutên
indoi lâiin hi ringlâi hoinangei hih minpol ngâi
mak. **5** Tân insietna ânchelpu khom balamngei
jômin a tân nônchu râisânman man ngâi mak.
6 Loia sintho ranak songpu ngêt hah amara ât
masatak rang ani. **7** Ko chong ti hi mindon roh,
asikchu Pumapa'n riettheina nang pêk let atih.
8 Jisua Khrista, David richisuonpâr, Thurchi Sa
misîra nang ki ril sai, thina renga inthoinôkpu
hah riettit roh. **9** Thurchi Sa sika mipuoloi angin
khitbelin intakna ngei khom ku tuong ngâia.
Aniatachu Pathien chong chu khitbelin om ngâi
maka, **10** male Khrista Jisua renga juong ngâi
sanminringna le kumtuong roiinpuina mintung
ngâi hah an man sa theina rangin Pathien
thangsai mingei jârin intakna ngei murdi ku
tuongdier ngâi ani. **(aiōnios g166)** **11** Hi chong hih
adika ti ani: “Ama leh ei thîn chu, ama leh ring
nôk sa ei ti u. **12** Ei tuongdier bangin chu, ama
leh roijêk sa ei ti u. Ama ei ipdelin chu, ama
khom mi ipdel atih. **13** Eini hih taksônom no
khom ila, ama chu taksônomin a omtit ngâi
ani, amananâkin adikloiin a om theiloi sikin.”
14 Hi chong hih ni mingei minrietnôk roh,
male chong kâmnângloia an inkhal loina rangin
Pathien mitmua inningna ngartak pêk ngei roh.
Ma inkhalna hah ite asatna om maka, arangâi
ngei kai asiet ngei ngâi ani. **15** Sinthopu, Pathien
chongtak diktaka mi minchu ngâipu, a sintho
inzakpui loi anghan Pathien mitmua pomna
tatak na chang theina rangin ranak song roh.

16 Pathien ngikloina le amo injêknangei renga
inkêm roh, mahah mingei Pathien renga amin la
tetet ngâi. 17 Ma anga minchuna ha chu pânsie
ân-ong taksa asâk minhek ngâi ang hah ani. Mi
inik ma anga mi minchu ngâi chu Hymenaeus
le Philetus ngei hah an ni. 18 Ha mingei hah
chongtak lampui ha an mâka, ei inthoinôkna
chu atung suo zoi, tiin iempu senkhat ngei
taksônna an min duoi ngâi. 19 Aninâkachu
Pathien lungphûm dettak ha chu min ńîk thei
maka; male ma chung han hi chongngei hih
miziekin aom: “Pumapa'n ama ta ngei chu a
riet ngâi,” male “Tukhom Pumapa ta ki ni ti
kaiin chu asaloi thona renga an inhei ngêt rang
ani.” 20 In lienpa hin bêlbûrngei le khuriâingei
jât tamtak an oma: senkhat chu rângkachak
le sumdâra sin an nia, senkhat ngei chu thing
le pilpoka sin an nia; senkhat ngei chu zora
dang uola mang rangin a sina, senkhat ngei chu
mang papai rangin a sin ani. 21 Tukhom amapa
mini, amanu mini hah asaloi neinunngei murdi
renga ânthienga anînchu, zora dang uol ngeia
mang ńîng an tih, asikchu anni ngei hah an Pu
ta ranga inpêk sai le kâmom an nia, sin sa ngei
murdi thona rangin mang ranga om sai an ni. 22
Vânglâi ôinangei mâk inla, mulungrîl inthienga
Pumapa ralam ngei kai kôm dikna, taksônna,
lungkhamna le inngêina ngei rujûl sa roh. 23
Aniatachu amo le iterietloi inkhalnangei renga
inkêm inla; ma ngei hah insuolnangeiin kêng
among ngâi ti ni riet sikin. 24 Pumapa tîrlâm
ni ni anghan mi leh nên suol tet rang nimaka.
Mi murdi chunga sing inla, minchupu sa le
tuongthei ni roh, 25 nang doipungei nunnêm
taka mindikpu ni roh, asikchu Pathien'n insîrna
zorânchum pêk ngei a ta chongtak la hong
riet an tih. 26 Hanchu hôn rietsuok an ta, a
lungdo min sin ngei ranga anni ngei sûrpu
Diabol chong min jômna rang châng renga hah
la jôkpai an tih.

3 Sûn nûktak ngeia chu zora intak ngei la
hong om atih, ti riettit roi. 2 Ama rang vai
satna rok mingei, rôlinruokngei, ânsongngei,
male ama le ama ânpâk jôt ngei; mi êro ngei,
nulepangei chongdonloi ngei, râisânna dônloi
ngei le sakhuo mi niloi ngei; 3 a singloi ngei,
inriengmunaboi ngei, adikloia mi chongsietipu
ngei, mi tukdullien ngei, le kerengboi ngei;
asa reng nuom loi ngei; 4 mi huongngâi ngei,
mulungrât ngei, male rangâiinluta inpâk ngei;
Pathien lungkhamna dôn nêkin an taksa hoina
vai midit ngei la suok an tih; 5 pêntieng en
rangin chu sakhuo mi phuozek an ta, hannirese
a sinthotheina tatak chu hêngpai an tih. Ma
anga mingei hah nûksong roh. 6 Ha mi senkhat
ngei ha kêng mi insûnga lûta, an sietnangei
puokrik pêla ôinangei jât tamtak dôn nupang
amo uol ngei sûrmintang ngâi, 7 ma nupangngei
hah zoratin inchu rang pûta aniatachu chongtak
reng riet thei tet loi ngei hah an ni. 8 Jannes
le Jambres ngeiin Moses an doi anghan, ha
mingei khom han chongtak hi an doi ngâi,
mulungbôkngei kâmtho loi le taksônna tieng
khom Pathien nuom loi lam mi an ni. 9
Aniatachu idôr sôt te se noni ngei, mitinin an
mo tie an la mu rang sikin. Ma angtak han
Jannes le Jambres ngei chunga khom atung
ani. 10 Aniatachu nang chu ki minchuna nu
jûia, ku nunchan, ki ringnuna ke neinunkhîn;
ka taksônna ni minlanga, ku tuongtheina, ku
lungkhamna, ki dierna, 11 nuomlonangei ku
tuong, le ku dûktongnangei. Antioch, Iconium
le Lystra taka ku chunga neinun ahongtung,
nuomlona chi omtak ku tuong murdi ngei khom
hah ni riet! Hannirese ma ngei murdi renga hah
Pumapa'n ni kêlsuo zoi. 12 Tukhomin Pathien
lungdoa Jisua Khrista leh inzoma ringnun mang
rang nuom ngei chu nuomlona tuong an tih;
13 male mi saloingei le mi huongngâi ngei
chu midangngei huongin le anninanâk khom
inhuong sân omin asaloi renga asaloi oul tho an
tih. 14 Aninâka nangma rangin chu, chongtak
nênchu ngei le ni iemna det sai ngei han om tit
roh. Nang minchupungei hah tumo an ni, ni
rieta, 15 male nâipangte ni lâi renga Pathien
Lekhabu Inthiengngei ni riet sai hah, vârna
nang pêk thei ngei Jisua Khrista taksônna jâra
sanminringna tienga ruoi ngâi hah ni riettit
sikin. 16 Pathien Lekhabungei murdi hi Pathien
phûksân khuma miziek ani sikin chongtak
minchuna rang ngei, adikloi rokôkna rang ngei,
achâi mindikna rang ngei, le adiktaka lêngna
ranga rilnangei rangin mangmunomtak ani, 17
masika han Pathien sintho ngâipu chu sin asa
ngei murdi tho ranga achuk tatak le intuo-ira
aom theina rangin.

4 Pathien le Khrista Jisua makunga, aring le
athi ngei roijêk rangpu mitmûn le ama hah
roijêk rangin Rêng angin ala juong rang sikin
inngartakin nang ke ngêna, 2 thurchi chu

misîr tit rangin (azora le azora niloi khomin)
tuongdier taka ni minchu ngâi anghan an
theiloina minriet ngei inla, rokôk ngei inla,
male mohôk ngei roh. 3 Mingeiin chongrin
dik an rangâi jôtloi zora om a ta, rangâi ranga
an kuor ânthak pe ngei anghan an ôinangei
jûi ranga misîr pe ngei rangin minchupungei
anninanâkin an mintûp zora la om u-uol atih. 4
Chongtak rangâina tieng an kuor min sêt an ta,
thurchimuruongei rangâi nuomna tieng pêt an
tih. 5 Aniatachu nang chu i-ih chunga indîn
det inla; intakna tuongdier inla, Thurchi Sa
misîrpu sinthôn la, Pathien tîrlâm anghan ni
sintum murdi no zoi rang ani. 6 Keima rangin
chu, inpêk rang zora atung zoia; hi ringnun
hih ka mâk rang zora ani zoi. 7 Tân insietna
han asân ranak ko songa, tenkung lampui ku
suo zoia, male taksônna hah ka dar tit zoi.
8 Male atûn chu Pathien kôma adik changna
motorna râtman hah ka ta rangin dar saiin
aom zoi, maha Pumapa Roijêkpu diktak han ma
Nikhuo han ni pêk atih, male keima kôm vai
niloiin, ama lungkhama a juong nôk rang lei
ngâk ngei murdi kôm khom pêk sâng atih. 9
Ko kôm hong lai rang pût roh. 10 Demas chu
hi damlâi rammuol a kan sikin mi mâksana,
Thessalonika a se zoi. Crescens chu Galatia a se
zoi, male Titus khom Dalmatia a se zoi. (aiōn g165)
11 Luke vai kêng ko kôm aom zoi. Mark hah siel
inla hong tuong roh, ki sinthona hin mi san
thei sikin. 12 Tychicus chu Ephesus taka ki tîr
zoi. 13 No hong tika, Troas taka Carpus kôma ka
kâncholi chunghak ka mâk hah hongchôi roh;
lekhabungei ha khom hongchôi sa roh, male
aliekin savunlekha hah, hongchôi ngêt roh. 14
Alexander thîrsukpa han ku chunga asaloi a
tho sabaka; Pumapa'n a sintho dungjûiin thuon
atih. 15 Ama renga han nangmananâk inrung
thei roh, asikchu ei thurchi misîr hih a doi tatak
ngâi kêng. 16 Ki dikna thurchi ki misîr masa
lâihan tute ni san mak ngeia; anrêngin min
mâksan riei. Maha Pathien'n anni doinân tel
pe ngei no rese! 17 Aniatachu Pumapa'n mi
ompuia male râtna ni pêka, masikin Jentailngei
murdi rangin thurchisa ki misîr mikhip theia;
male thina rang mun renga khom ni kêlsuo
zoi ani. 18 Male Pumapa'n saloina ngei murdi
renga ni kêlsuo a ta, male invâna a Rêngrama
khin hoitakin mi tuong atih. Roiinpuina chu
tuonsôt tuonsôtin a ta ni rese! Amen. (aiōn g165) 19
Priscilla le Aquila, male Onesiphorus insûngmi
ngei hah chibai ko hong muthuon. 20 Erastus
chu Korinth taka ala oma, male Trophimus
chu a damloi sikin Miletus taka ka mâk. 21
Phalbi mân hong rang pût ngêt roh. Eubulus,
Pudens, Linus, le Claudia ngei le Khristien dang
ngei murdi'n chibai nang an hong muthuon.
22 Pumapa chu na ratha kôm om rese. Pathien
moroina hah nin rênga nin kôm om rese.

Titus

1 Paul, Pathien tîrlâm le Jisua Khrista tîrton
renga han. Pathien a mi thangngei an
taksônna san rang le sakhuo lama dikna tieng
ruoi ngei rang le sanngei rang le, **2** kumtuong
ringna sabeina chunga ânngam hah minriet
ranga thang ki ni. Pathien, milak tho ngâiloi
han, zora hônphut mân renga ma ringna hih
ni leikhâm pea, **(aiōnios g166)** **3** male ama han
azora diktaka han a thurchi a juong minlang zoi
ani. Sanminringpu Pathien chongpêk anghan
phuong minzar rangin sintum pêk ki ni zoi.
4 Ei rêngin munkhat ei nina taksônna sika
ka nâipasal diktak, Titus rang ki miziek ani.
Pa Pathien le mi sanminringpu Khrista Jisua
moroina le inngêina nangni pêk rese. **5**
Neinunngei jêk ranga ala nângngei jêk rangin
le khopui tina koiindang upangei phun pe ngei
rangin, Crete tuihuola nang ka mâk ani. Nang
ki rilnangei hih riettit roh: **6** Upangei chu
demnaboi ngêt; lômnu inkhat dônpu ngêt, a
nâingei khom Pathien taksôn mi le hoiinhôkna
lama dem theiloi le chongdonloi mi niloi ani
ngêt rang ani. **7** Koiindang upa chu Pathien sin
enkolpu ani sikin, demnaboi ani ngêt rang ani.
Theiintum mi aninônchu ningthik bai, ju inrûi
mi aninônchu rahangrât mi, aninônchu sum
inruôk mi ani rang ni tet nimak. **8** Mi donsûi thei
le neinun sa midit mi, indîntheі mi, mi diktak,
mi inthieng le mi omchan dik ani ngêt rang ani.
9 Ama han, minchuna dik taktak lehan mingei
a mohôk theina rang le adoipungei khom an
dikloina a min mu theina rangin, thurchi taksôn
omtak, chongrin leh injûipui ngei sûrngit ngâi
mi ngêt ani sa rang ani. **10** An omphuoloi han,
midangngei hah adikna minjûiloi le huongna
tieng an tuong ngâi ani, aliekin Juda sakhuo
renga hong inheipu ngei hah an ni uol. **11** An bâi
hîp pe ngei rang anânga, asikchu inzakpuiruoi
tak sum rujûlin, an minchu loi rang ngei
minchûn, an insûngmingei nâm mulungjîng
an mintong ngei zoi ani. **12** Crete mingei lâia
nanâk, an dêipungei inkhatlam, chongdik misîr
ngâipu han "Crete mingei chu milakkok, rama
sarângngei, thaboi rôlruokngei," a ti lehan,
ngo bit ngei roh, taksônna dik an dôn theina
rangin le **14** Juda thurchimuruongei renga hong,
chongtak hengpai ngâi miriem chongpêkngei
jôm khâi no rese ngei. **15** Mi inthieng ngei
ta rangin chu neinun nâm hih ânthieng ania;
hannirese, mi innim ngei le iemloipu ngei ta
rangin chu ite hih ânthieng reng om maka, an
mindona le asielesarietna ten khom ânnim ani.
16 Pathien riet mi kin ni an intia, aniatachu an
sintho han an saloina aminlang pe ngei ngâi
ani. Mangei hah ennuôm pêlloi le chongdonloi
mi, asa sin rang ti reng inhoiloi an ni.

2 Aniatachu, nangma'n chu chongrin adik
vai kêng ni minchu ngêt rang. **2** Putarngei
chu hangvanga oma, roijêkthei, le indîntheі;
taksônna diktak dôn mi, lungkham, le
tuongdierna dôn mi ni rangin minchu ngei
sabak roh. **3** Ma angdên han pitarngei khom an
nupang nunchan rieta, ringnun inthienga om
rangin minchu ngei roh. Mi êro ngâi le ju suok
nitet no rese ngei. Asa ngêt hah minchu rese
ngei, **4** nuvengte avâng uol ngei hah an lômpa
le an nâingei lungkham rang, ti rilminchu
theina rangin, **5** indîntheina le inthârna, le
insûng cherêlnu satak, an lômpangei chong
nuoia omngei, hanke tutên Pathien chongngei
misîr minsiet noni ngei. **6** Ma angdên han
ruothartengei khom indîntheі rangin mohôk
ngei roh. **7** Nangma vâng chu neinun nâma
nunchan minenna satak ni ni ngêt rang.
Ni minchuna ngei han khom miritomtak le
takintâitakin tho roh. **8** Chongbâi thum tak, dem
theiloi chong hah mang roh, hanke na râlngei
han ei chungroia ite asie ti rang dôn noni
ngeia, inzak an tih. **9** Suokngei chu an pungei
rachamtakin om rang le neinunnâma an pungei
râiminsân rang ani. An pungei an makhal ngei
rang reng nimaka, **10** an pungei neinun khom
an muruk rang nimak. Manêkin chu, an satna le
an taksônomna minlang tit ngêt rangin minchu
ngei roh, hanke mi Sanminringpu ei Pathien
minchuna roi luttie hih an sinthona nâma an
minlang rang ani. **11** Mi nâmin sanminringna
an man theina rangin Pathien moroina hah
minlang ani. **12** Ma moroina han, Pathien
minlut jôtloi le rammuol ôinangei mâkraka,
hi rammuola hin indîntaka om le diktak le
Pathien minlut jôta ringnun mang rangin mi
rila, **(aiōn g165)** **13** ei lei ngâk ei Pathien roiinpuitak
le Sanminringpu Jisua Khrista chôiminsânga,
a juong inlâr rang satvur Nikhuo ei sabei
anghan. **14** Ama nanâkin eini rangin ânpêka,
phuoloinangei nâm renga mi mojôka, male ama
ata tatak vai ni rangin mi minthienga, sin sa tho

rangin mi nuom tatak ani. 15 Ma neinunngei
hih minchu ngei inla, no chong rangâi ngei hah
na rachamneina nâm mangin mohôk ngei inla,
ngo ngei roh. Tutên nang enminnuoi no rese
ngei.

3 Ni mingei hah roijêkpungei le
rachamneipungei jâ ngei rang, chongdon
rang, le lamtina asa tho rangin inningchien
tit rangin minrietnôk ngei roh. 2 Tute êro
loia, inngêidîl le insûk-irin, le mi nâm chunga
nunnêmtakin om tit rangin ril ngei roh.
3 Eini nanâk khom zora khat chu amotak,
chongdonloi le dikloi tak ei lei nia. ôina saloi le
hoiinhâinangei nâma suok changin ei lei om
ani. Ei ringnun ngei hih narsasie le nunsien ei
manga; mi enjôt makmea, mingeiin khom mi
enjôt mak ngei. 4 Hannirese, mi Sanminringpu
ei Pathien inriengmuna le lungkhamna a juong
minlanga han, 5 mi mojôk zoi. Mahih eini
ei rachama sin sa ei tho sika nimaka, ama
mi moroina han mi mojôka, Ratha Inthieng
jârin, mi rusûka suoktharna le ringna thar mi
pêk zoi ani. 6 Pathien'n, Sanminringpu Jisua
Khrista jârin ei chunga hin Ratha Inthieng hah
a bun ok zoi. 7 A moroina sika Pathien kôm
midik mi minchanga, ei lei sabei kumtuong
ringna rochonluopungei ei ni thei zoi. (aiōnios
g166) 8 Mahi adiktaka ti ani. Hi chongngei
hih aliekin, lunghâng thorîtin ni misîr tit
rangin nang ku nuom ani, hanke Pathien
iempungei chu an zora mang han, sintho asa
le mitin ta ranga mangruo sa ngei hah, tho
rangin an bôk duoi thei. 9 Hannirese amo
inkhal, richibulngei sûinangei, inkhalnangei,
Balam roia insuolnangei chu nûksong roh;
mangmunboi le kâmnângloi ani. 10 Insenna
sin ngâipu hah vêlnik dôr chu inningna chong
pêk inla, masuole chu ite tho pe ngei nâng
khâi mak. 11 Ma anga mingei hah chu mi saloi
mulungkôitak ani ti ni rieta, an sietnangei han
an dikloina a minlang ngâi ani. 12 Artemas
aninônchu Tychicus mini no kôma ko hongtîr
tika chu Nicopolis taka ko kôm juong rang bôk
tatak roh, asikchu ma muna han phalbi zora
kai chu om rangin ko bôk ani. 13 Balamtheipu
Zena le Apolos hah, an chaina ngeia ite an
insam loina rangin ne theidôr chu san ngei
roh. 14 Ei mingei hah sin sa thonân an ringnun
mang ngêt rese ngei, anâng tatak ngei hah
sem theia aomna rangin; ringnun kâmboiin
an om rang nimak. 15 Ko kôma omngei nâmin
chibaimûknangei nang an hong muthuon.
Taksônna taka ei malngei hah chibai pêk ngei
roh. Pathien moroina chu nin chunga om rese.

Philimon

1 Paul, Khrista Jisua jâra mi intângpu le ei
lâibungpa Timothy renga, Kin mal le kin
sinthopu champui Philimon kôm, **2** le ni insûnga
koiindang intûp ngâi ngei le kin sarnu Apphia
le kin râlmi champui Archippus: **3** Pathien ei Pa
le Pumapa Jisua Khrista'n moroina le inngêina
nangni pêk rese. **4** Lâibungpa Philimon, chubai
ko tho racham ni riming dênin ka Pathien kôm
râisânchong ki ril ngâi ani. **5** Pathien mingei
murdi chunga lungkhamna le Pumapa Jisua
han taksônna no dôn tit ke lei riet sikin. **6**
Ku chubaithona tak chu iempungei anghan
nangma leh kin inlopkhômna chungroi hin
Khrista leh inzoma ei ringnuna satvurna murdi
ei dôn ngei hih rietheina inthûk uol amintung
theina rangin ani. **7** Lâibung moroitak, nu
lungkhamna han râisânna lientak le mohôkna
tamtak mi mintung pe ani! Pathien mingei
mulungngei murdi ni mintâi ani. **8** Masika hin
Khrista han na lâibungpa anghan imo ni sintho
rang ruo chong nang pêk hih ngam bâk rang
khom ni ronga. **9** Aniatachu, manêkin nang ku
lungkhamna sikin, keima Paul nikhom ronga,
hima hih thôn Khrista Jisua palâi, male atûn
hin khom ama jâra mi intângpu nikhom ronga
ngêna ko dôn ani. **10** Intângna ina ko om sûngin
Khrista taka han ka nâipasal lelê; rathatienga
a pa ko hongni, masikin Onesimus ruthûlin
no kôm ngêna ko dôn ani. **11** Ama hih moton
han chu nangma rangin mangmunboi ania,
aniatachu atûn hin chu aruonin nang rang le
kei rangin mangmunomtak ani zoi. **12** Atûn
hin no kôm ko hongtîr nôka ama lehin ku
mulungrîl khom ahong sa ani. **13** Masikin, ama
hih nu ruthûla ni san theina rangin thurchisa
jâra intângna ina ko om sûngin ko kôm hin la
dar rang ku nuom ani. **14** Nikhomrese, mi san
rangin nang dânderit nuom mu unga; manêkin,
ma ha chu nu lungdo angin no tho rangin
ku nuom ani. Masikin, no jôtna boiin ite tho
noning. **15** Masikin Onesimus'n nangma renga
chomolte a rot hih zoratin no dôn nôk kelen
theina rang sika khom ani thei. **(aiōnios g166)** **16**
Atûn hin ama hih suok papai niloiin suok nêka
sa uol ok: ama hih Khrista taka han lâibung
moroitak ani zoi. Keima ta rangin khodôr tak
mo ani rang ni zoi! Male nangma ta rang vângin
chu ala ni uol rang, aruonin suok anghan le
Pumapa han lâibung anghan ani rang ani zoi!
17 Masikin no lôm anghan mi ni mindonin chu,
keima lamdon mi ni lei tho rang anghan ama
hih lamdon lei tho nôk roh. **18** Nu chunga a
tho minchâina tete aoma, ân tângna tete aom
lekhom keima ka lakâiin minsâp roh. **19** Mahin,
ku kut lelên hima hih ki miziek rang: Keima,
Paul'n nang thuon nôk ki tih. (Ko kôma nên
tâng khet ti nang ki min rietnôkna chu ni oul
mak.) **20** Masikin, ka lâibungpa, rangâihoitakin
Pumapa jârin mahi ni tho pe inla; Khrista taka
han lâibung anghan, mi mathâi roh! **21** Tak ko
sônchêt, anghan nang ke ngên hih tho na ta,
mapêna khom tho ni tih, tiin ki riet mindik
sikin no kôm mahi ki miziek ani. **22** Mapên
han, ku tungna rang khâltan mi lei mintuo pe
roh, Pathien'n nin renga nin chubaithonangei
a khôka nin kôm mi hongtîr nôk atih, tiin
ka sabei sikin. **23** Epaphras, Khrista Jisua jâra
keima leh intângna ina ompu hin a chibaingei
nangni a hong muthuon, **24** male ki sintho—
champuingei Mark, Aristarchus, Demas, le Luke
ngei khomin chibai nangni an hong muthuon
sa ani. **25** Ei Pumapa Jisua Khrista moroina hah
nin renga nin kôm om rese.

Hebrew

1 Tienlâi han Pathien'n ei richibulngei kôm
a dêipungei mangin zora tamtak le lam
tamtakin chong a lei misîr ngâia, **2** aniatachu
sûnnûktieng ngeia hin chu ei kôm a Nâipasal
mangin thurchi a misîr zoi. Ama taka han
Pathien'n vânnuoi hi a sina, ama hah sûn
nûktaka chu neinunngei murdi chang let rangin
a thang ani zoi. **(aiōn g165)** **3** Ama han Pathien
roiinpuina vâra min êla Pathien angna tatak
dônin rammuol pumpui ama sinthotheina
chongin a minding ani. Miriemngei sietna
renga ngâidamna a sin pe suonûkin, Pathien
Ânsângtak sinthothei kut changtieng invâna
a hon sung zoi. **4** Pathien'n Nâipasal hah
vântîrtonngei nêka riming roiinpui uol a lei
pêk anghan ama ha vântîrtonngei nêka inlal
uola sinin a hong om zoi. **5** Hi chong hi
Pathien'n vântîrtonngei tute kôm ti tet ngâi
mak, "Nangma ka Nâipasal ni ni; aviensûn hin
na Pa ko hongni zoi," Mapên han Pathien'n
tu vântîrton chungroi khom misîrin, "Keima
hi a Pa ŋîng ka ta, Male ama hah ka Nâipasal
ŋîng a tih," ti chong hi ti ngâi mak. **6** Aniatachu
Pathien'n a Nâipasal lutîr hah rammuola a
juongtîr rang lâiin, "Pathien vântîrtonngei
murdi'n Ama chubai an mûk ngêt rang ani,"
a ti ani. **7** Aniatachu vântîrtonngei chungroi
chu Pathien'n hi anghin a ti, "Pathien'n a
vântîrtonngei mantha a sin ngâia, male a
tîrlâmngei chu meidonin a sin ngâi." **8** Nâipasal
chungroi rêk chu Pathien'n a tia, "O Pathien ne
Rêngram chu kumtuong kumtuongin om tit a
tih! Ni mingei chunga satnân roi ne jêk ngâi ani.
(aiōn g165) **9** Adik ni midita male, adikloi chu nu
mumâk ngâi. Masikin Pathien, na Pathien han
nang thangin na champuingei nêkin miritna
le râisâna nang a pêk uol ok zoi ani hi," **10**
"Nangma, Pumapa, aphut han pilchung ni sina,
male invânngei khom nu kut ngêtin ni sin
ani a ti sa. **11** Ma ngei hah lân mang an ta,
aniatachu nangma chu om tit ni tih; anni ngei
ha chu puonsilngei angin la ĩimpai an tih. **12**
Kâncholinchuol anghan la thep ngei na ta, male
anni ngei ha pounngei angin la thûl ŋîng an
tih. Aniatachu nangma chu zoratin ni ni ngâiin
ni nia, male ni ringna khom hek tet no nih." **13**
Pathien'n a vântîrtonngei tute kôm hi chong hi
ti tet ngâi mak: "Na râlngei ne ke sirpha darnân
ka dar mâka chu Ka changtieng hin insung
roh," ti hi. **14** Nônte, vântîrtonngei hi imo an
ni? Anni ngei ha chu ratha, Pathien sintho ngei
an nia, sanminringna man rang ngei san ranga
ama'n a tîr ngei an ni.

2 Masikin tuong minmanga ei om loina rangin
chongtak ei riet ngei hah ei sûr mindet tit
rang ani. **2** Vântîrtonngeiin ei richibulngei kôma
chongbe an lei mintung luo ha adika, tukhom a
jômloi le a jûiloi chu dûk an manruo ngei chu an
man kelen ngâi ani. **3** Hima dôra sanminringna
roiinpui vang hite lunghâng tho loiin om ila, kho
angin mo ênthup thei ranga? Hi sanminringna
hi aphut han Pumapa'n a phuonga, masuole
ama riet ngeiin adik ani ti min minthâr pe ani.
4 Ma angdên han Pathien khomin sininkhêl
jât dadang le kamâmom neinun sinin le ama
lungdoa Ratha Inthieng neinunpêkngei semin
ma ngei hah rietpuipu a bôksa ani. **5** Pathien'n
vântîrtonngei hah rammuol thar la hong om
rang ei misîr chunga roijêkpu rangin dar mak. **6**
Manêkin chu, khomuna mini Pathien Lekhabua
lei ti anghan: "Miriem hih imo ania, O Pathien,
ni mindon tit ngâi; Miriemngei khom hi imo
no donsui tit ranga? **7** Anni hah chomolte
rangin vântîrton ngei nêkin ânnuoi uolin ni
sina, roiinpuina le miritnân ni minkhuma, **8**
male neinunngei murdi chunga roijêkpu rangin
ni sin zoi." Pathien'n miriem, "Neinunngei
murdi chunga roijêkpu'n a sin" a ti sikin lam
tina ahuom let ti ânthâr. Hannoma, atûn chu
neinun murdi chunga roijêk mi la mu mak me.
9 Aniatachu Jisua, chomolte ranga vântîrton
ngei nêka innuoi uola sin hah ei mu ani,
Pathien moroina jâra mitin ta ranga thi rangin.
Thina a tuongna sika han roiinpuina le miritna
inkhumin atûn hin ei mu zoi ani. **10** Pathien,
neinun ngei murdi sinpu le hôipu ta rangin
chu, a roiipuina changsa ranga nâingei tamtak
a hong tuong theina rangin Jisua hah tuongna
sika achukphara sina om le adik ani. Jisua hah
sanminringna tienga mingei ruoipu ani sikin.
11 Ama'n mingei an sietna renga a min thieng
ngâi, male ama le a mi inthieng ngei hah an
Pa munkhat ani. Masikin Jisua'n ma ngei hah
suongsuok ngei tia koi inzakpui mak. **12** Pathien
kôm, "Ki mingei kôm ni sintho ngei misîr ka
ta; An intûpna nang minpâk ki tih," a ti. **13**
"Pathiena ka taksônna minngam ki tih," a ti
nôka. Male "Pathien'n nâipang mi pêk ngei leh

hin kin om," a ti nôk sa. 14 Jisua'n nâipang
a koi ngei hah taksa le thisen dôn mi anni
sikin ama ngêt khom anni ngei anga juong
omin an miriem nina a juon sempui ngei sa
ani. Ma hah a juong thona abitak chu thina
chunga rachamneipu Diabol hah a minmang
theina rang le, 15 ma angdên han athi rang
chia damsûnga suoka om murdi ngei hah a
sanminjôk theina ranga ani. 16 A san ngâi hah
vântîrtonngei nimak ngei ti ânthâr. Manêkin,
"Abraham suonpârngei a san ngâi." 17 Masika
han Pathien sin a thona han miriemngei Ochai
Inlaltak, taksônom le lungkhamna sip a hong
nia, an sietna ngâidam an ni theina rangin lam
tina a sûngsuokngei anghan a om anâng piel
ani. 18 Male ama ngêtin huongna tongin a lei
tuong zoi sikin, atûn chu huongna tong ngei a
san thei zoi ani.

3 Ki khristien sûngsuokngei, Pathien'n a koi
ngei! Ei taksônna lama Ochai Inlaltak ni ranga
Pathien'n a tîr Jisua hah mindon roi. 2 Pathien
insûngmingei lâia Moses taksôn oma a om
anghan ama khom hi sin tho ranga a thangpu
Pathien kôm taksôn a om ani. 3 In sinpu'n a in
sin nêkin miritna achang uol anghan Jisua hih
Moses nêkin roiinpuina achang uol ok rangin
ânhoi ani. 4 In tiin hi tu sin mini chu ani
ngêta, male neinun murdi chu Pathien sin ani.
5 Pathien insûngmingei lâia suok chu Moses
hah taksôn omtak ania, Pathien'n sûnmotona
la ti rang ngei hah a lei misîr ani. 6 Aniatachu
Khrista rêk chu Pathien insûngmingei chunga
taksônom le donsûipu Nâipasal ani. Ei hâina
sûr mindetin ei sabeina hin ei minngam titin
chu a insûngmingei chu eini ngei hih ei ni. 7
Masika han Ratha Inthiengin "Aviensûn Pathien
rôl nin rietin chu, 8 nin richibulngei ramchâra
Pathien an minsin lâia, ama doia an inhel
anghan nin mulung minngar khâi no roi. 9
Pathien'n, ramchâra han nin richibul ngeiin mi
minsin rangin an pûta, kum sômminli sûnga ki
sintho an mu suonûk khomin, a ti. 10 Masikin
ha mingei chunga han ka takasia, 'Khotiklâi
khomin iemomin om ngâi mak ngeia, male Ko
chongpêkngei khom jôm ngâi mak ngei.' 11
Ka taksi sikin chonginkhâm ngartak ki sina: Ki
minngam ngeina rang rama han lût tet noni
ngei!" ki tia a ti anghan. 12 Ki iempu champui
ngei, Pathien ring hah nûksong rangin nin
lâia tutên iemloina mulungrîl saloi nin dôn
loina rangin indîn roi. 13 Manêkin, nin lâia tute
sietna methêmna sika mulung ngarin nin om
loina rangin Pathien Lekhabun "Aviensûn" ti mi
mang pe kâr chu anîngtin inkhat le inkhat insan
inlôm tit roi. 14 Ei iem phutna ngamna hah
among dênin ei sûr mindet ngânin chu Khrista
leh munkhata changsa rang ngei ei ni zoi. 15 Ma
hih Pathien Lekhabu'n ati: "Aviensûn Pathien
rôl nin rietin chu, nin richibulngeiin Pathien
doia an inhel lâia anghan, nin mulung minngar
khâi no roi." 16 Tu miriemngei mo Pathien rôl
riet suonûka ânhelngei hah? Egypt ram renga
Moses'n a ruoi suok ngei hah an ni. 17 Tu ngei
chunga mo Pathien'n kum sômminli sûnga a
taksi hah? Sietna sina ramchâra athia ânlet
ngei chunga han ani. 18 Tu ngei mo Pathien'n
chonginkhâm ngartak dônin, "Ki minngam
ngeina rang rama han lût tet noni ngei," a ti
hah? Ânhelngei murdi hah an ni. 19 Ma anghan,
an iemloi sikin ma rama han lût thei mak ngei
tiin ei mu ani.

4 Atûn hin Pathien'n ha inngamna roi a misîrna
hah ei man theina rangin chonginkhâm mi
pêk ani. Masikin nin lâia tute ha inngamna lei
khâmna taka lût theiloia nin om loina rangin
indîn roi. 2 Thurchi Sa chu an riet angtakin eini
khomin ei riet. Chong chu an rieta, aniatachu
an chong riet han ite satna manpui mak ngei,
asikchu chong an riet lâi han taksônnân an
pom loi sikin ani. 3 Eini ama iem ngei chu,
Pathien'n a chonginkhâm inngamna han ei
lût bang ani. "Ka taksina sikin chonginkhâm
inngartak ki sina: 'Inngamna rang ram ke pêk
ngeina han lût tet no ni ngei!'" a ti anghan.
A sintho ngei hah rammuol a sinphut zora a
zoisai nikhomrese ha chong hah a la ti ani. 4
Pathien Lekhabu'n kho muna mini sûnsarini
roi, hi anghin a ti: "Pathien'n sûnsarini chu a
sintho murdi renga ânngam zoi." 5 Ma roi zom
nanâk hah "Inngamna rang ram ke pêk ngeina
han lût tet no ni ngei," a ti nôk ani. 6 Thurchi
Sa lei riet masa ngei han iem loina sika an lût
thei khâiloi sikin midang ngei la lût rangin
phalna a la om ani. 7 Ma anghan, Pathien'n
"Aviensûn" tiin nikhuo dang ânkhâm nôk ani.
Kum tamtak suonûkin David mangin motona
a lei rilsai: "Aviensûn Pathien rôl nin rietin
chu, nin mulung minngar khâi no roi," ti hah
a ti nôka. 8 Joshua'n mipui ngei hah Pathien
chonginkhâm inngamna hah a lei pêk ngei thei

nisenla chu, Pathien'n nûka han nikhuo dang
roi misîr khâi no nih. 9 Ma angdên han, Pathien
mingei ta rangin chu sûn sarinia Pathien'n a
sintho renga ânngam anghan inngamna hah a
la om tit ani. 10 Tukhom Pathien chonginkhâm
inngamna taka lût chu Pathien'n a sintho renga
ânngam anghan ama khom a sintho renga
inngamna man a tih. 11 Tho, masikin anni
ngei angin taksôn loina sika chukloia om loiin
inngamna hah ei chang theina rangin ranak
song ei tih u. 12 Pathien chong chu aringa, sin
a tho theia, khandai beniknei ngaidak nêkin
khom angai uol ani. Ringna le ratha inchunna
ngei, rolo le rithingngei dênin a sunkhoi theia.
Miriem mulungrîla ôina le mindona khom a
riet let ngâi ani. 13 Pathien renga chu neinun
ite ânthup thei ommak; neinunsin ngei murdi
khom a mitmua chu ânlârphangin an ong-iem
ani. Male ama kôm han ei sika ei thurchi chit ei
la misîr let ngêt rang ani. 14 Pathien omna lele
invâna lei sesai, Ochai Inlal roiinpuitak Jisua,
Pathien Nâipasal hah ei dôn sikin ei taksônna
hi sûr mindet tit ei ti u. 15 Ochai Inlaltak ei
dôn hih ei râtloina mi rietpui phâkloi ni maka,
eini anghan lam tina huongna tong sai ani,
aniatachu, sietna chu tho loi mi ei dôn ani. 16
Tho, masika han lungkhamna jâra moroina le
sanna ei nâng tika ei man theina rangin Pathien
moroina rêngsukmun hah hâitakin pan ei ti u.

5 Ochai Inlaltak ngei ngân chu sietnangei
sika inbôlna le neinunpêkngei pêk ranga
miriemngei ruthûla Pathien sintho ranga a
miriem champuingei renga thangin phun an ni.
2 Ma ngei khom hah lam tamtaka an râtloina
sikin, ite rietloi ngei le an sietnangei chunga
han an phûk ânuoi thei ngâi ani. 3 Male ha
an râtloina sika han sietnangei sika inbôlna
hah mingei ta rang vaia pêk loiin anni ngei
ta rang khom an pêk sa anâng ani. 4 Miritna
chang rang nuomin tute atheiin ochai inlaltak
chang thei ngâi mak ngei. Aaron anga Pathien
koi ngei vai kêng ochai inlaltak an chang thei
ngâi. 5 Ma angdên han, Khrista khomin ochai
inlaltak ani sika miritna hah ama ta rangin lâk
mak. Manêkin, Pathien'n a kôm, “Nangma ka
Nâipasal ni ni; aviensûn hin na Pa ko hongni
zoi,” a ti ani. 6 Mun danga, “Nangma chu
Melchizedek angin kumtuongin ochai nîng ni
tih,” a ti sa. (aiōn g165) 7 Pilchunga a ring lâi
han Jisua'n thina renga ama sanminring theipu
Pathien kôm inringtaka iniekin le mitrithi tâk
pumin chubaithona le ngêna a neia. Rangâichîn
taka ân pêkna sikin Pathien'n a rangâi pe ani. 8
Aniatachu Pathien Nâipasal tatak nikhomsenla
a tuongna ngeia han chongjômna ânchu ani. 9
Achukphar a hongni tena chu a chongjôm ngei
ta rangin kumtuong sanminringna nâr a hongni
zoi. (aiōnios g166) 10 male Pathien'n Melchizedek
angin kumtuong ochai inlaltak ni rangin a
phuong zoi. 11 Ma chungroia hin misîr rang
tamtak ei dôn, aniatachu a misîr minthâr ântak
nin rietthei loi sikin. 12 Azora mindonin chu
minchupu nithei rak ta ungla ânhoia, hannirese
Pathien chongbul tak la minchu nin nâng nôk
zoi ani. Burum nêk nêkin runutui nêk kêng nin
la nâng rêk. 13 Tukhom runutui nêk a la nâng
chu nâipang, adik le adikloi ite la riet loi ani.
14 Burum rêk chu ulienngei an thôn zong sika
asalesie sensâi thei ngei ta rang ani.

6 Tho, masikin Khristien chongbul misîr
khâiloiin moton tieng sên, mitungsuo
minchuna lam pan ei ti u. Sin kâmnângloi
ngei le thina mintung ngâi renga inheia
Pathien iem rang tie ngei, 2 baptisma le kut
minngamna chungroia minchuna ngei; thina
renga inthoinôkna roi le kumtuong roijêkna
ngei lungphûm chu phûm nôk khâi no u. (aiōnios
g166) 3 Tho, moton tieng pan ei tih u! Male
Pathien'n mi phal pea anin chu mahah ei
tho rang ani. 4 Kho angin mo an taksônna
mâka om ngei hah an honsîr thei nôk rang?
Voikhat chu Pathien vâra oma; invân neinunpêk
temsai le Ratha Inthieng khom changsaia; 5
Pathien chong asa tie le zora la hong om ranga
sinthotheina om rang ngei khom riet saia.
(aiōn g165) 6 Male an taksônna amâk nôk ngei
chu! insîr nôka hongkîr nôk theiruo ni khâi
mak ngei. Anni ngei han Pathien Nâipasal hah
jêmdel nôkin mâimôk anshak sikin. 7 Pil, a
chunga ruotui tâk ngâi lei methêpa, a sin ngei
ta ranga chimu kâmom musuo pe chu Pathien'n
sat a vur ngâi. 8 Aniatachu ma pil han rilingngei
le chieknngei a mônga nîn chu maha kâmnângloi
ania; Pathien khomâksâm chi omtakin a oma,
male nûka chu meia hâl minmangin om atih.
9 Hannirese, ruol moroi om ngei, ma anghan
ti khom unglang, nangni chu satvurna sa uol
sanminringna nin dôn ti kin riet minthâr ani.
10 Pathien chu adikloi nimak. Ama ta ranga
sin nin tho ngei, lungkhamna nin minlang

ngei, nin khristien champui ngei nin lei san
ngei le atûntena khom nin la san tit ngei hah
mingil tet no nih. 11 Nin sabei a hong tung
dik theina rangin nin sika nin takintâina hah
amongna tena nin musuo chit rangin kin nuom
tatak ani. 12 Nin ratha minboi loiin, iemna le
tuongdierna sika Pathien chonginkhâm a man
ngei om anghan nin hong om rangin kin nuom
ani. 13 Pathien'n Abraham kôm chonginkhâm a
sin lâihan ama nêka roiinpui uol tute an omloi
sikin ama riming sâmin khomâk ânsâma. 14 A
kôm, “Sat nang vur ka ta male suonpâr tamtak
nang pêk ki tih,” a tia. 15 Abraham a tuongdier
sikin Pathien chonginkhâm hah a man ani. 16
Miriemngeiin khomâk an insâmin anni nêka
roiinpui uol ngei riming sâmin khomâk an
insâma, an inkhalna murdi khom an mong
ngâi. 17 Pathien'n a chonginkhâm man rang
ngei kôm han a neinun khîn thûl tet no nih; ti
minthâr pe ngei uol nuomin a chonginkhâm
hah khomâk insâmin a mindet ani. 18 Masikin
Pathien'n neinun inik a chonginkhâma thûl
theiloi le milak tholoi rang mangin eini a kôma
jôkna man ngei hin ei motona sabeina om hih
sûr mindet tit rangin mi mohôk tatak ani. 19
Ma sabeina hah ei ringnun rangin thirkuoirikit
anghan ani. Maha adet tak le ânthârlak ania,
invân biekin puondûng sunga mun inthienga
khom a lûta. 20 Mahan Jisua'n ei ruthûlin ei
motona a lei lût zoia, male Melchizedek angin
kumtuong ochai inlaltak a lei hongni zoi. (aiōn
g165)

7 Hi Melchizedek hi Salem rêng le Pathien
Inchungtak ochai ani. Abraham'n rêng minli
ngei a mene suole râlbuol renga a hong tieng
Melchizedek han ân tongpuia, sat a vura, 2 male
Abraham'n a lâk ngei murdi sômakhat a pêk
zoi. (Melchizedek riming omtie motontak chu,
“Dikna Rêng” ania, male Salem rêng ani sikin
“Inngêina Rêng,” khom ani sa.) 3 Melchizedek
pa mo, nu mo, ani nônchu a richibulngei mo,
ânziekna reng om mak; a suokna le a thina
khom ânziekna khom om sa mak. Ama chu
Pathien Nâipasal anghan; kumtuong ochaiin
a om bang ani. 4 En ta u, khodôra roiinpui
mo ani. Ei richibul inthangtak Abraham luon
a râllâk neinunngei murdi sômakhat a pêk
hah. 5 Male Levi richisuonpârngei lâia ochai
chang ngei hah Israelngei kôm renga sômakhat
rusuong rangin Balamin chong a pêk ani, ma
hah an ramsungmingei nanâk kôm renga ani,
an ram mingei hah Abraham richisuonpâr ngei
nanâk nikhomrese ngeia. 6 Melchizedek hah
Levi richisuonpâr renga chu ni maka, aniatachu
Abraham kôm renga sômakhat a rusuonga,
Pathien chonginkhâm manpu hah sat a vur
ani. 7 Ti nâng loiin satvura ompu nêkin a
vurpu chu a roiinpui uol ani. 8 Ochaingei
chungroia chu athi thei miriem ngeiin sômakhat
an rusuonga; aniatachu Melchizedek rangin
chu Pathien lekhabu'n, aring titin sômakhat a
rusuong ati ani. 9 Male, Abraham'n sômakhat a
pêk lâihan, Levi (a richisuonpârngei sômakhat
rusuong ngâipu) khom a pêk sa ti thei ani.
10 Melchizedek'n Abraham ân tongpui lâihan
Levi hah la suok maka, aniatachu a richibul
Abraham takpum sûnga a om zoi ani. 11 Israel
mingei kôm han levirûi ochai nina nuoia Balam
pêk ani. Atûn, ha ngei sintho hah achukphar
aninte, Aaron anga niloiin Melchizedek anga
ochai dang hon lang rang ite anângna omak.
12 Asikchu Ochai nina hah ahôn thûlin chu
balam khom a hon thûl rang anâng ngâi ani. 13
Male hi neinunngei misîra om ei Pumapa chu
nam dang ania, a jâtngei lâia tute ochai chang
ngâi mak ngei. 14 Ei Pumapa chu Juda nam
renga inzir ani ti riet minthâr ani; male Moses'n
Ochaingei chungroi a misîr lâihan hi nam hih
dênphâk mak. 15 Ei roi misîr hah ahon thâr
uol zoi; Melchizedek anga ochai dang ahong
inlang zoi. 16 Ama hah miriem balama sin ni
loiin mong ngâiloi ringna sinthotheinân ochaia
sin ani. 17 Pathien Lekhabun, “Melchizedek
anghan nangma kumtuong ochai nîng ni tih,” a
ti angin. (aiōn g165) 18 Balam muruo hah râtloi
le amangnaboi ani sikin khâipai ani zoi. 19
Moses Balam han ite achukpharin a sin thei
khâiloi sikin. Male atûn chu sabeina sa uol
pêkin ei om renga, Pathien ei nâi thei zoi. 20
Maruolin, Pathien inkhâmna khom a om sa zoia,
midang ngei ochai an chang lâihan chu hi anga
inkhâmna hih om ngâi mak. 21 Aniatachu, Jisua
chu Pathien'n a kôm: “Pumapa hah khomâk
insâmin chonginkhâm a sina male lâk mikhîr
khâi no nih; ‘Nangma kumtuongin ochai nîng
ni tih,’” tiin khomâk insâmin ochaiin a sin ani.
(aiōn g165) 22 Hanchu ha atei uolna han Jisua chu
chonginkhit sa uol inkhâmpûn a sin zoi ani.
23 Atei uolna dang a la om sa: midang ngei ha
chu thina sikin an sintho ngei hah an zomtit
thei loi sikin ochaia sin hah mi tamtak an ni. 24

Aniatachu Jisua chu kumtuongin a ring tit sikin
a ochai sin hah tutên thûl mak ngei ani. (aiōn
g165) 25 Masikin ama taka Pathien kôma hong
ngei chu atûn le khotiklâi khomin a sanminring
thei, anni ngei ta ranga Pathien kôm ngên
pe ngei rangin tuonsôtin a ring tit sikin. 26
Hanchu Jisua hah Ochai Inlaltak ei nângngei
murdi minchukpu ani. Ama chu ânthienga,
minchâinaboi, sietna dônloi, misiengei lâi renga
athei piela om, invânngei nêka ânchung uolpu
ani. 27 Ama chu ochai inlal dang ngei anghan
ni maka; ama rangin chu anĩngtin a sietna
inbôlna pêk bak rang nâng maka, masuole
midang ngei sietna rang khom nâng mak. Ama
voikhat ânpêk lâihan, voikhat rengin inbôlna
inkhatin anrêngin ânzoi let ani. 28 Moses Balam
han miriem achukpharloi ngei ochai inlalin
a phun ngâia; aniatachu Pathien inkhâmna
chonginkhâm, Balam nûka juong om han chu
Nâipasal hah, kumtuonga achukphara a phun
ani. (aiōn g165)

8 Ei misĩr lâia abipuitak chu mahi ani,
Ochai Inlaltak invâna Rêng Inchungtak
rêngsukmun changtienga hong insung ei dôn
ani. 2 Miriem kutsin niloi, Pumapa sin puon-in
tatak Mun Inthieng taka Ochai Inlaltak angin
sin a tho ani. 3 Ochai Inlaltak ngei murdi'n
neinunpêk le sa inbôlna Pathien kôma pêk
rangin phun an nia, Masikin ei Ochai Inlaltak
khom hin imini chu pêk rang a dôn ngêt rang
anâng ani. 4 Ama hah pilchunga om senla chu,
ama chu ochai reng ni tet no nih, Juda Balama
neinunpêk anâng ngei pêk ngâi ochaingei an
om sikin. 5 Ochaingei sintho ngâi hah chu
invâna neinunngei rimil le rĩlĩm tatak vaike ani.
Moses'n Chonginkhitna Puon-in a sin rang lâia
phuozekin Pathien'n a kôm, “Ni sin rang tie chu
muola a rimil min mua no om ngei angtakin
sin rangin mindon roh,” tia a ril anghan. 6
Aniatachu, atûn chu, anni ngei nêka ânchung
uol ochai sin hah Jisua pêkin a om zoi, Pathien
le a mingei kâra chonginkhit a minsûk hah
asa uola, ma chonginkhâm hah neinun asa uol
ngeia minding ani sikin. 7 Chonginkhitna masa
hah dikloina om no senla chu, a inik changna
hah hong om rang nâng no nih. 8 Aniatachu
Pathien'n a mingei dikloina a man lâihan a tia,
“Nikhuo ngei ahongtung rang ani zoi, Israel
mingei le Juda mingei chonginkhitna athar ki
sin pe ngei rang nikhuo ngei hah, Pumapa'n a
ti. 9 An richibulngei Egypt renga hong tuong
ngei ranga an kuta ku sûr nia Chonginkhit ki
sin anghan chu ni khâi no nih. Anni ngei leh
Chonginkhit ki sina han taksôn omin om mak
ngeia, masikin anni ngei hah lunghâng tho ngei
khâi mu-ung ani. 10 Atûn, nikhuo hong tung
rang ngeia Israel mingei leh chonginkhit ki
sin rang chu mahih ani, Pumapa'n a tia: An
mulungsûnga ka balam ngei dar ka ta male
an mulungrĩl ngeia miziek sâng ki tih. Keima
an Pathien nĩng ka ta, male anni ngei hah ki
mingei nĩng an tih. 11 Tutên, ‘Pumapa hah riet
roh,’ tiin an miriem champui mini aninônchu
an ramsûng miriem champui minĩn an minchu
ngei nâng khâi noni ngei. Achĩntak renga
alientak tena min riet let rang anni zoi sikin.
12 An sietnangei ngâidam ka ta, an minchâina
ngei riettit khâi no ning.” 13 Chonginkhit thar
a ti sikin, Pathien'n amotona ha chu a muruon
a sin zoi; male neinuntin amuruo hong changa
mangsaloi ngei chu inmang lai atih zoi.

9 Chonginkhit masa khom chubaimûkna
balamngei le miriem sin chubaimûkna mun
a lei dôn ani. 2 Puon-in an sina, khâltan
pêninta hah Mun Inthieng an tia. Ma sûnga han
meiserdarna le dosâng leh Pathiena an pêksai
vâipôlngei hah an oma. 3 Puondûng inikna
nûktieng han Mun Inthiengtak an ti hah aom.
4 Asûnga han mirimhoi hâlna mun rângkachak
mâichâm le rângkachaka minluon Chonginkhit
sumduk a oma, Ma sûnga han “Manna” omna
rângkachak sungkola ngei, Aaron sunrol abuo
hôn cher ngei le chongpêkngei a chunga ânziek
lungpêk inik ngei hah an om. 5 Ma sumduk
chunga han Pathien roiinpuina minlangin
iringparân mantha dôn ngei hah sietnangei
ngâidamna muna an mantha pharin an om sa.
Aniatachu, atûn chu ma thurchi ha chu akip
akôiin rilsensâi zora la ni mak. 6 Ha neinunngei
hah hi anghin an lei minsûk ani. Ochai ngei
hah anĩngtin apêninta puon-in sûng han an
sintum sin rangin an se ngâia, 7 aniatachu
asûnginta Puon-in han chu Ochai Inlaltak vai
kêng akuma voikhat thisen chôi ngêtin a lût
ngâi. Ma thisen a chôi hah ama rang le mipui
ngeiin an riet loi kâra sietna an sinngei ruthûlin
Pathien kôm an pêk ngâi. 8 Hi minsûkna ngei
murdi renga hin Ratha Inthiengin ânthârtakin
a minchu ngâia; apêninta Puon-in hah a la
omsûng kâr chu Mun Inthiengtak lampui hah

lân ong mak. 9 Maha atûnlâi mintêkna ani.
Aomtie chu neinunpêkngei le sa inbôlnangei
Pathien kôma pêk han a biekpu ngei mulungrîl
min chukphar thei maka, 10 sâk rang, nêk rang
le minthieng-minthârna balam tamtak roi ngei
vai ani sikin. Mangei murdi hah pêntienga
balam korong an nia, Pathien'n chongpêk athar
a pêk mâka mang rang ani. 11 Aniatachu Khrista
chu neinun sa ngei hi taka lei omsai piel
Ochai Inlaltakin a juong ani. Puon-ina sin a
thona ngâi ha a roiinpui uol le achukphara;
miriem sin puon-in nimak, ma hih rammuola
sinngei lâia nimak tina ani. 12 Khrista hah
Mun Inthiengtaka voikhatin a lûtpat lâihan,
inbôlna rangin kêlngei le sielngei thisen chôi
maka, ama thisen nanâk chôiin eita rangin
kumtuong sanminringna a man zoi ani. (aiōnios
g166) 13 Kêlngei le sechalngei le setuoi ngei
hâlminvâmin mi innim chunga an rethe luon
an taksa innimna a minsâi pe ngei theia a
minthieng thei ngeiin te, 14 Khrista thisen
vangin te athei uol ok rang na! Kumtuong Ratha
ruoinân Pathien kôm ama nanâkin inbôlna
achukpharin ânpêk zoi sikin, Pathien ring sin
ei tho theina rangin a thisenin thina mintung
ngâi ngei sin renga ei sielesarietna minthieng
a tih. (aiōnios g166) 15 Hi sika hin Khrista hih
chonginkhit athar minsûkpu ani, Pathien'n a
koi ngei hah kumtuong satvurna ânkhâm an
man theina ranga ani. Maha anitheina chu
chonginkhit masa a la om sûnga miriemngei
minchâina renga kelsuoa, thina a lei omsai
sikin ani. (aiōnios g166) 16 Chongmâk roi chu a
mâkpu hah athi le thiloi enmindik bak anâng,
17 chongmâkpu a la ringsûngin chu ite amangna
la om loiin a thi suonûkin kêng amangna a
la om ngâi. 18 Ma sika han chonginkhit masa
khom hah thisen an mang tena kêng mang
a la chang ani. 19 Amotona Moses'n Balam
Chongpêkngei hah mipui ngei kôm a phuong
baka. Masuole chu sechalngei le kêlngei thisen
hah tui leh minpolin, hyssop machang le samul
sen mangin Balam Lekhabu le mipui ngei murdi
hah a thika. 20 An kôm, “Mahi Pathien'n nin jôm
ranga nangni a pêk Chonginkhit nammindetpu
thisen hah ani” a tia. 21 Ma angdên han Moses'n
Puon-in Inthieng le biekna mangruongei murdi
khom hah thisen a thik sa. 22 Adiktakin, Balam
dungjûiin neinunngei murdi hih thisenin a
minthieng thei leta, male sietnangei chu thisen
suok vaiin kêng ngâidam ani thei. 23 Ma
neinunngei, invâna a taktaka a om rimilngei
hah ma anghan minthieng an ni rang ani.
Aniatachu invâna neinunngei ha chu inbôlna
sa uol ok an nâng ani. 24 Asikchu Khrista chu
miriem sin Mun Inthieng atak rimila han lût
mak. Atûna Pathien makunga ei ruthûla ân
dingna invân khin a lût kelen ani. 25 Juda Ochai
Inlaltak han sa thisen chôiin Mun Inthiengtak
han kumtin a se ngâia. Aniatachu Khrista chu
ama nanâk inpêk rangin voi tamtak lût maka,
26 ma anghan nino senla chu rammuol sinphut
renga voi tamtak a tuong rang ani zoi. Manêkin,
atûn zora mong rangtoa hin ânbôlna sika sietna
a minhek theina rangin voikhatin a juon lang
ani. (aiōn g165) 27 Mitin voikhat chu thi ngêt an
ta, masuole Pathien'n an chungroi jêkin om
an tih. 28 Ma angdên han Khrista khom ha
mi tamtakngei sietna min hek rangin voikhat
inbôlnân pêk ani zoi. Sietna min hek rang ni
khâi loiin ama lei ngakngei sanminring rangin
avoi niknân juon lang nôk atih.

10 Juda Balam hah neinunngei atak phuozek
dûr akip le taksônom nimaka; neinun sa
juon lang rang rimil minenna vai kêng ani.
Kumtin inbôlna ngâi deden hah kumtuongin
an pêk ngâi ani. Kho angin mo Balam han
ma anga inbôlna ngei sika han Pathien kôma
hong mingei hah achukpharin asin thei ranga?
2 Pathien chubaimûk ngei hah an sietnangei
renga a minthieng ngei tatak nisenla chu,
sietnân theiloi an intum bangin inriet khâi
noni ngeia, male inbôlna ngei hah inngam
atih zoi. 3 Ma anghan, nikhomrese ma inbôlna
han kumtin mingei an sietna a min rietsuok
nôk ngei ngâi ani. 4 Sechalngei le kêlngei
thisenin sietnangei hah alâk pai thei tet loi
sikin. 5 Ma siktak han, Khrista'n rammuola
a juong rang lâihan Pathien kôm: “Nangman
inbôlna ngei le neinunpêkngei nuom mak chea,
Keima rangin takpum mi ni minsûk pe zoi. 6
Mâichâm chunga sa pumpui hâlminvâmngei
le sietnangei lâk pai ranga inbôlna ngei hah
na râiminsân tet mak che. 7 Male Keiman, ‘O
Pathien, Balam lekhabua ku thurchi mizieka lei
om anghan nu lungdo sin rangin hin ko om,’”
ki tia. 8 Motontaka ama'n, “mâichâm chunga
inbôlna ngei le neinunpêkngei aninônchu sa
pum hâlminvâmngei le sietnangei lâk paina
ranga inbôlna ngei hah nuom khom nuom mak
che, na râi khom minsân mak che a tia.” Hima

inbôlna ngei murdi hih Balam dungjûiin pêk
nikhomsenla ma anghin a ti ani. 9 Hanchu, “O
Pathien, nu lungdo sin rangin keima hin ko om,”
a tia. Masikin Pathien'n inbôlna muruo ngei
hah a min hekleta, mangei ruthûla han Khrista
inbôlna hi a dar zoi ani. 10 Jisua Khrista'n
Pathien lungdo a sina, ama takpum ngêt hah
voikhatin anrênga rangin ânpêk phar sikin ei
rêngin sietna renga ênthieng zoi ani. 11 Juda
ochai tinin nîngtin an sintum sinin inbôlna
ngâi dedên hah voi tamtak an pêk ngâia;
aniatachu ma inbôlna ngei han sietnangei lâk
pai thei tet mak. 12 Nikhomrese, Khrista chu
sietnangei inbôlna rangin voikhat ânpêka, maha
kumtuonga omtit rang ani zoia, masuole chu
Pathien kut changtieng a hon sung zoi. 13 Atûn
chu Pathien'n a râlngei a kepha nuoia a dar
pe mâka chu mahan a ngâk tit ani. 14 Hanchu,
voikhat inbôlna leh an sietna minthienga
omngei ha chu kumtuonga rangin achukpharin
a sin ngei zoi. 15 Hanchu Ratha Inthieng khomin
ama rietpuipu mi pêk sa. Amotona, 16 “Nikhuo
hong tung ranga anni ngei leh chonginkhit
ki sin rang chu mahi ani, Pumapa'n a ti: An
mulung sûnga ka balamngei dar ka ta, male an
mulungrîla miziek ki tih.” 17 Masuole chu, “An
sietnangei le an tho minchâina ngei riettit khâi
no ning,” a tia. 18 Masikin ma anga ngâidamna
omna taka han chu sietnangei min boina rangin
neinunpêk nâng khâi no nih. 19 Hanchu, ka
lâibungngei le ka sarnungei, Jisua thina sikin
Mun Inthiengtaka han phukdâiriemin ei lût
thei zoi ani. 20 Ama'n puondûng (a takpum)
renga lam thar le lam ring ei ta rangin mi mo-
ong pe zoi. 21 Pathien insûng donsûipu ochai
roiinpuitak ei dôn ani. 22 Masikin mulungrîl
indîn le taksônna adiktak dônin, sie le sa rietna
dikloi renga ei mulungrîlngei minthiengin le ei
takpumngei tui inthieng leh minsaîin Pathien
nâi ei ti u. 23 Ei sabeina phuong hih sûr mindet
tit ei ti u, Pathien chu a chonginkhâma taksôn
aom sikin. 24 Inkhat le inkhat inlungkhamna
minlang inlômin, inkhat le inkhat insan inlômin,
sin sa inthope inlôm rangin mindon pak ei ti u.
25 Mi senkhatngei an thônzong anghan ei intûp
inkhom mâk no u. Manêkin Pumapa Nikhuo
hah ahong nâi uolin nin mûn chu inkhat le
inkhat inmohôk inlôm u-uol ei ti u. 26 Chongtak
ei riet suonûkin nunsie ei la tho bangin chu
nunsie ngei lâk pai nôkna rangin inbôlna om
khâi no nih. 27 Manêkin, aom rang chu chi
puma Roijêkna le mei inthang Pathien doi
ngei kâng inmangna rang ngâkna vai kêng ani
zoi! 28 Tukhom Moses Balam jômloi chu, ama
theiloi nina rangin rietpuipu inik mini, inthum
mini an omin chu moroina boiriekin that ani
ngâia. 29 Pathien Nâipasal mumâka, Pathien
chonginkhitna thisen ama minthiengna neinun
itea be loia, moroina Ratha êro mi hah khodôra
dûkmintongna sietuol mo tuong rangin nin
minhoi? 30 “Phuba chu keiman lâk ka ta, Keiman
thuon ki tih” a tipu le “Pumapa'n a mingei
roijêk a tih,” ti hah ei riet sa. 31 Pathien ring
kuta chul chu neinun chi omtak ani! 32 Zora
vunsaia kho angin mo neinun nin chunga hong
om ngei hah riettit roi. Pathien vârin nangni a
êl suonûkin ma sûnngei han dûk tamtak nin
tuonga, hannoma injêlna han nangni mene
mak. 33 Zora khat chu mipui makunga nangni
erôn an nuom nangni an loa, zora danga chu
ma anga an lei mintuongei leh munkhatin nin
tuonga. 34 Mi intângngei tuongna hah nin
tuongpuia, male nin neinun dôn murdi nangni
an sûr pe lâi khom han, kumtuonga sôi rang
neinun sa uol nin la dôn ti nin rietin ma nin
machânna khom hah râisântakin nin tuong
ani. 35 Râisânman roiinpuitak a mintung rang
sikin nin hâina hah minmang no roi. 36 Pathien
lungdo nin sina, a chonginkhâmngei hah nin
man theina rangin dierna nin nâng ani. 37
Pathien Lekhabu'n, “Chomolte suole chu, a
juong rangpu hah juong a tih zoi; ama hah innu
no nih. 38 Hannirese, ki midik chu iem a ta male
ring a tih; aniatachu an lâia tu mini nûktieng
an tolin chu, a chunga ka râisân no nih,” a ti
anghan. 39 Eini chu nûktieng ântola ânmang
rang mi nimak me. Manêkin, taksônna dôna
sanminring ni rang mi kêng ei ni.

11 Taksônna dôn ti chu neinunngei ei sabei
ngei hah adik ngêt ti le neinun ei mu
theiloi ngei a om ngêt ti minthâr hih ani. 2 An
taksônna jârin kêng zora muruoa mingei han
Pathien pomna an lei chang ngâi. 3 Taksônna
jârin kêng vânnuoi hih Pathien chonga sin ani
ti ei riet, masikin neinun ei mu thei ngei hih
neinun mu theiloi renga sin an ni. (aiōn g165) 4
Taksônnân kêng Abel han Cain nêka inbôlna
sa uol Pathien kôm a pêka. A taksônna sikin a
neinunpêk hah pomin aoma, midik tiin Pathien
pomna a chang ani. A taksônna jârin Abel hah
a thi suonûk khomin thurchi a la misîr bang

ani. 5 Taksônnân Enoch hah thiloiin dar ani.
Manêkin, ama chu Pathien kôm chungtieng
tuongin a oma, Pathien'n ama hah chungtieng a
tuong zoi sikin tutên mu khâi mak ngei. Pathien
Lekhabu'n Enoch hah chungtieng tuonga aom
mân han Pathien râi a lei minsân ngâi, ati ani.
6 Taksônna boiin chu tutên Pathien râiminsân
thei ngâi mak ngei, Tukhom Pathien kôma
hong kai chu Pathien aom ngêt ti takansôna
male ama rokpu ngei kôm han râisânman a pêk
ngâi. 7 Taksônnân kêng Noah han sûn motona
a la mu ngâiloi neinunngei Pathien'n inningna
a ril lâihan, Pathien chong jômin rukuong a
sina, ama leh a insûngmingei sanminringin
an oma. Ma sika han rammuol hah theiloi a
minchanga, taksônna sika dikna Pathien kôma
om hah a man ani. 8 Taksônnân Abraham han,
Pathien'n pêk ranga ram a khâm pe muna
se rangin a koi lâihan Pathien chong jômin
a sena rang luo riet loiin a ram mâkin a se
ani. 9 Taksônna jârin Pathien'n ram pêk ranga
ânkhâm pena han ramdangmi angin a oma,
Pathien renga chonginkhâm mansai Isaac le
Jacob anghan puon-inngei han a om ani. 10
Abraham'n khopuilien lungphûm adet, Pathien
minvo le sin, khopui hah a ngâk bang ani. 11
Taksônnân Abraham hah atar ok suonûkin le
Sarah khom aching nâi dôn thei khâiloi rang
nikhomsenla, Pathien chu a chonginkhâma
taksôn aom sikin pa a la chang ani. 12 Abraham
hah athi angdôra om nikhomsenla, ma mi
inkhat renga han richisuonpâr tamtak, invâna
ârsi ngei dôr, tuipui kôla sietsai telsuoloidôr an
inzir ani. 13 Taksônna dônin ha mingei murdi
hah an thi ani. Pathien'n a khâm pe neinunngei
man phâk khom no rese ngeia, ala tak renga
mûn an lei phâma, pilchunga hin ramdangmi
ngei le mi invâingei an ni tiin ânlangiemin an
lên riet zoi. 14 Ma anga neinun ti ngei ha chu
an ram an thîr ani ti ânthâr ani. 15 An ram
hong mâk ha chu mindon tit khâi mak ngeia;
mindon senla ngei chu kîrnôkna Zorânchum
dôn an tih. 16 Manêkin, ram sa uol invâna ram
om hah kêng an rangâi ani. Masikin Pathien'n
an Pathien ânti hah inzak maka, anta rangin
khopuilien tena a lei mintuo pe ngei zoi. 17
Taksônnân Abraham hah Pathien'n a minsin
lâihan a nâipasal Isaac hah inbôlnân a pêk ani.
Abraham hah Pathien'n a kôm chonginkhâm
a sinpuipu nikhomsenla, a nâipasal inkhat
mamang khom nirse inbôlna rangin a la pêk
nuom ani. 18 Pathien'n a kôm, “Isaac renga hin
ni richisuonpârngei kên khâmngei hah nei ni
tih,” a tipe. 19 Abraham han, Pathien'n Isaac
hah thina renga khom a kaithoi thei ti a rieta,
masikin Isaac hah Abraham'n thina renga a
man nôk ti rangin a om ani. 20 Taksônnân
Isaac han sûnmotona rangin Jacob le Esau hah
chongkhâmin sat a vur ngei ani. 21 Taksônnân
Jakob han a thi rang totôn Joseph nâingei
hah sat a vur ngei ruruoia. A sunrol mong
chunga inngamin Pathien chubai a muk ani. 22
Taksônnân Joseph a thi rang lâihan Israelnâi
ngei Egypt ram renga an inphêt rang roi a
misîra, male a ruok an dar rang chang rilna
chong a mâk pe ngei ani. 23 Taksônnân Moses
hah a suok lâihan, nâipang mêlsa takin an
mu sikin a nulepan rêng chongpêk donloi hah
chi loiin thânthum an thup ani. 24 Taksônnân
Moses han a honglien tena chu, rêng (Pharoah)
nâinupang a nâipasal inti rang hah nuom khâi
maka. 25 Chomolte sûnga sietna le hoinân,
mang nêkin Pathien mingei leh dûktongna
tuong rang a thang uol zoi ani. 26 Messiah sika
mumâkna tuong hah Egypt rama rochon murdi
ngei nêka rochon lût uolin a bea, sûn motona
râisânman a man rang hah a mitin a thîr tit
sikin. 27 Taksônnân Moses hah rêng taksi hah
chi loiin Egypt ram a mâka. Mutheiloi Pathien
hah a mu sikin nûkkîr tho rang nuom khâi mak.
28 Taksônnân Kalkân Kût a minsûka, male thisen
hah inkhâr luchunga rethe rangin chong a pêka,
masikin Thina Vântîrton han Israelngei nâipasal
lutir ngei a that loina rangin. 29 Taksônnân
Israelngei han tâng châra lôn angin Tuipui Sen
hah an rakân theia; Egypt mingei chu rakân
rang an tho lâihan tuiin a melem ngei let ani. 30
Taksônnân kêng Jericho kulpui hah Israelngeiin
sûn sari anhîl suolechu achim zoi. 31 Taksônnân
kêng Rahab notizuornu hah Pathien chong
jômloi ngei leh thata an om rang renga an
jôka, Israel enrichikpungei hah malngei angin
a lei phâm ngei sikin. 32 Ka la misîr sa rang
mo? Gideon, Barak, Samson, Jephthah, David,
Samuel le dêipungei thurchi misîr rang lakinte
keima rangin zora mi hun pe mak. 33 An
taksônna jârin ram pumpui an doia, an menea.
Imo adik, hah an sina male Pathien'n imo chong
ânkhâm hah an mana. Ekeibaknei bâikoungei
an hîppe ngeia, 34 mei inthangngei an thata,
khandaia thata an om rang hah an rotpai
ani. Râtloi an lei nia, aniatachu an hong râta;

râlbuola râttak an nia ramdang râlmingei an
motorsar ngâi. 35 Taksônna jârin nupangngeiin
an sûngsuok lei thi ngei inthoia ring nôk
an man ani. Adangngei khom hoiriema om
nuomloiin, inthoinôkna sa uol an man theina
rangin dûktuonga thi rangin an om ani. 36
Senkhat chu munuoiinja sinnân an manga male
an vîk ngeia, Adangngei chu Jîngzirûia thungin
intângna ina an khuma. 37 Lunga dêngin an oma,
bongnika âtin an oma, khandaia thatin an oma.
Belri vunngei aninônchu kêl vunngei insilin an
invâia inriengin, dûkmintongin le nunuomlôn
an oma. 38 An ta rangin chu rammuol hih
ommun hoiloi tak ani! Mi invâingei angin
ramchâr ngeia le tângngeia an invâka, lungkuo
ngei le khurngeia an om ngâia. 39 An taksônnân
mangei murdi hah riettitna an mana! Hannoma
Pathien chonginkhâm chu man phâk mak ngei.
40 Pathien'n ei ta rangin manêka neinun mintuo
sa uol mindonna a nei sikin. Eini ngei leh vai
kêng achukphara sinin an om rang ti hi Pathien
neinunkhîn ani.

12 Eini rangin chu, rietpuipungei mipui
tamtak huolin ei om sika hin, mikhap
ngâi neinun murdi lampui renga le sietna einia
koprap hi ei thenin pai ei ta, ei motona tân
insietna a oma hin ranak songin tân ei ti u. 2
Jisua ei taksônna minngamna phutna le mongna
tieng ei mitin enngit ei ti u. Khros sika han
mong uol maka! Ama han a motona râisânnân
a lei ngâk sika han khros chunga intemtaka a
thi rang hah itên mindon maka, male atûn chu
Pathien rêngsukmun changtieng a hon sung
zoi. 3 Masikin, nin thenin nin inzala nin mâk
loina rangin nunsie ngei esêlna-natak tuongpu
lei palna hah mindon roi! 4 Sietna nin doina
hin thi ngam rak rang dôrin la song mak chei.
5 Pathien'n a nâingei anga nangni a mohôkna
chong ngei hah nin mingil mo zoi? “Ka nâipasal,
Pumapa nang a mindik lâihan lunghâng thôn
la, male nang a ngo lâi khomin inzal no roh.
6 Asikchu Pumapa'n a lungkham ngei kai chu
a mindik ngâia, male nâi anga a pomngei kai
chu a sepngei ngâi.” 7 Pân sepna anga nangni a
mintuong hi dier roi; nin tuongna hin Pathien'n
nâingei anga nangni a bena hih ânlang ani.
Pa'n a nâingei a sep ngâiloi tu mo a oma? 8
A nâingei murdi'n sepna an tong ngâi anga
nin tong nôn chu, nâi tatak ngei ni mak cheia,
jâinâi kêng nin ni, tina ani. 9 Ei munisi nina
tienga ei pa ngei khom min sep ngâia male
ei jâ ngei ngâi ani. Khodôr tak mo, nonte, ei
Ratha tienga Pa kôm vangte inpêklûtin ei om
rang anâng ni zoi! 10 Ei munisi tienga pa ngeiin
chu chomolte, asa an ti lam takin min sep
ngâia; aniatachu Pathien'n chu ei satna rang
le ânthiengna ei chang theina rangin kêng mi
sep ngâi. 11 Sepna ei tuong lâiin chu râisâna ni
loiin, khoi mini inngûinân ma zora han chu ei ta
rangin ânlang ngâi. Nikhomsenla, nûka chu, ma
anga sepna tuonga nunchansôia omngeiin chu
rathanngamom ringnun diktak ha râisânman
an ât ngâi. 12 Nin kut khamngei hah lâng ungla,
nin minkhûk ânrîk ngei hah minngîr roi. 13
Kholrangei hah lôntheiloia an omloina rangin,
mindama an om theina rangin lam tûna lôn
roi. 14 Mi tiin leh inngêia lêng rang pût ungla,
inthiengna dôn rangin pût sa roi, asikchu maha
boiin tutên Pumapa mu thei noni ngei. 15 Tute
Pathien moroina renga kîr nôka, thingkung kha
hônchera, a tûr sika baiinkhamna tamtak suok
anga mi omloi rangin inrung roi. 16 Tute indit
song mi mo nônchu Esau anga ratha mi niloia,
om anghan hong om no roi. Ama hah nâipasal
ulien nina hah voikhat bunêkna rangin a juor
ani. 17 Nûka han, a Pa satvurna la chang rang
nuomin mitrithi tâkpumin zong khomresea,
a sin lei tho hah thûl rangin ite lampui dang
reng a man khâiloi sikin hengin aom zoi, ti
nin riet. 18 Nangni chu nin rietphâk thei Israel
mipui ngei hong anghan Sinai Tânga hong
nimak cheia, mahan meichuongngei, ijîngngei
le sûmdukngei, phâivuopuingei, 19 bekul miring
inringtak ngei, le rôl miring ngei a oma. Mipui
ngeiin ma rôl hah an riet lâihan, chongbâi dang
riet nôk khâiloi rangin an ngêna. 20 “Sâ tena
luo khom tâng hah a tônin chu lunga dêng
that ngêt rang ani,” ti chongpêk hah an tuong
theiloi sika ani. 21 An mu hah chi a om sabaka,
Moses luon, “Ki chia kên nîknat!” a ti ani. 22
Manêkin, nangni chu Zion Tâng, Pathien Ring
khopuilien, invân Jerusalem leh vântîrtonngei
isâng tamtak ngei omna hong nin ni. 23 Nangni
chu Pathien nâilutîr ngei invâna an riming
chuongsai ngei râisâna an intûpna hong nin
ni. Mi murdi ngei roijêkpu le misa ngei ratha
achukphara sinpu Pathien kôm hong nin ni. 24
Nangni chu Jisua, chonginkhit thar minsûkpu
thisen rethe, Abel thisen nêka neinun sa uol
chonginkhâmpu kôm nin hong ani. 25 Hanchu,
thurchi misîrpu hah lei rangâi nuomloia nin om

loina rangin singthei roi. Tukhom pilchunga
pathien thurchi misîrpu lei rangâi nuomloi
ngei chu rotpai thei mak ngei. Eini invân renga
thurchi misîrpu nûksongngei vang hinte kho
angin mo ei rotpai thei ranga! 26 Ma zora han,
a rôl han pilchung ânnîka, aniatachu atûn chu,
“Voikhat chu pilchung vai niloiin invân khom
ka la min nîk sa rang tiin chong ânkhâm ani.” 27
Masikin, “Tûn voikhat” ti chongbâi hin neinun
sinngei hah min nîkin thonpai la nîng an ta,
neinun ânnîk theiloingei chu om bang an tih,
tiin ânthârin a minlang ani. 28 Hanchu, rêngram
innîk theiloi ei man sika hin ei râiminsân ei ti u.
Râisânin, a lungdo lamin leh rintak le chipumin
Pathien chubaimûk ei ti u; 29 asikchu ei Pathien
hi adiktakin mi kângminmang ngâi mei ani.

13 Inkhat le inkhat Khristien sungsuokngei
anghan inlungkham inlôm roi. 2 Nin
ina khuolmi ngei modôm rang riettit roi. Mi
senkhatin ma anghan lei thôn an riet loi kârin
vântîrton ngei an lei mintung zoi kêng. 3
Intângna ina omngei hah, nangni khom anni
ngei leh ântâng sa anghan riettit roi. Intak
tuongngei hah nangni khom nin tuongpui ngei
sa anghan riettit roi. 4 Inneina hi mi murdi'n
an minlut rang ania, lômpa ngei le lômnu ngei
khomin taksôn omin an om inlôm ngêt rang
ani. Inditnasaloi songngei le inrê songngei chu
Pathien'n a jêk rang ani. 5 Nin ringnuna han
sum miditna inchel no rese, nin dôn chunga
han nin mulung minchuk roi. Pathien'n, “Nang
mathân tet no ninga; nang mâkrak no ning,”
a tia. 6 Masikin hâitakin, “Pumapa chu mi
sanpu ani, chi no ning. Miriemin imo minlo
thei ranga?” tîng ei ti u. 7 Pathien chong
nangni lei misîr pe nin ruoipu masa ngei hah
riettit roi. An lei hong omlam le an thitie ngei
hah mindon nôk ungla, male an taksôn lam
inchu roi. 8 Jisua Khrista chu majân, avien
le kumtuongin aningâiin ani tit. (aiōn g165) 9
Minchuna dang ngeiin lampui dik renga nangni
tuong minvâi no rese ngei. Pathien moroina
renga sûngtienga râtna man hi asa, sâknêk
roia balam jômin chu ni no rese; ma balam
jômpu ngei han ite asena-om man mak ngei. 10
Judangei chubaimûkna muna ochai sin tho ngei
hah ei mâichâm chunga inbôlna ite sâk rangin
racham nei mak ngei. 11 Juda Ochai Inlaltak
han nunsie inbôlna rangin sa thisenngei hah
pêk rangin Mun Inthieng Tak sûnga han a
lûtpui ngâia; aniatachu sa takpumngei hah chu
rubuk pêntieng han an hâl ngâi ani. 12 Masik
taka han, Jisua khomin ama thisen nanâk leh
mingei an nunsiena renga a minthieng theina
rangin khopuilien pêntieng a thi ani. 13 Tho,
masikin ama kôm khopui pêntieng sêng ei ta a
mâimôkna va tuongpui sa rei u. 14 Pilchunga
hin eini rangin khopuilien adet dôn mak me;
khopuilien la hong om rang hah ei thîr bang
ani. 15 Tho, Jisua jâra ei inbôlnân Pathien kôm
minpâkna pêk tit ei tih u, maha meleingeiin
Inbôlna an pêk, Pumapa ani, tia ama an thopna
ani. 16 Asa sin le inkhat le inkhat insan inlôm
hi mingil tet no roi, asikchu ma ngei hi inbôlna
Pathien râiminsân ngâi an ni. 17 Nin ruoipungei
chong jôm ungla, an chongpêk murdi jûi roi.
Pathien kôm an sintho ngâi ngei hah an la misîr
ngêt rang sikin inngam loiin nin ratha ngei
an enkol ani. An chong nin jômin chu râisân
takin an sintho an ta; nin tho nônchu inngûi
pumin tho an ta, ninta rangin sa no nih. 18
Kin ta rangin chubai mi tho pe tit roi. Zora tiin
neinun dik sin rang kin nuom tit sikin sielesa
rietna inthieng kin dôn, ti kin riet mindik ani.
19 Nin kôm tieng Pathien'n mi hong tîrlai nôk
theina rangin chubai tho rangin nangni ke
ngên tatak ani. 20 Ei Pumapa Jisua, a thina
sika kumtuong chonginkhit min deta om, belri
ranga Belrihôlpu Roiinpuitak, thina renga a
kaithoinôkpu inngêina Pathien han a lungdo
nin sin theina rangin neinun sa nin nâng murdi
nangni pêk senla, Jisua Khrista jâra ei sûnga
hin ama'n a lungdo sin rese. Male Khrista kôm
roiinpuina chu kumtuong, kumtuongin om rese!
Amen. (aiōn g165, aiōnios g166) 22 Ka lâibungngei
le sarnungei, nin kôma ke lekhamuthuon hi
asei bak loi sikin hi mohôkna chongbe ngei;
hi lunghâng thôn nin rangâi rangin nangni ke
ngên ani. 23 Ei lâibungpa Timothy hah intângna
in renga mojôk ani zoi ti nin riet rangin ku
nuom. A hong laiin chu, nangni ko hong mu
tena hongtuong ki tih. 24 Nin ruoipungei murdi
le Pathien mingei murdi chibai mi pêk pe roi.
Italy renga lâibung le sarnungeiin chibai nangni
an hong muthuon. 25 Pathien moroina chu nin
rênga nin kôm om rese.

Jakob

1 Jakob, Pathien le Pumapa Jisua Khrista fîrlâm
renga: Rammuol pumpui chunga Pathien
mingei chekinchâingei murdi kôm chibai a mûk
ani. **2** Ka lâibungngei le sarnungei nin lampuia
huongnangei jât tamtak nin tong khomin
nangninanâkin vânsân inbê roi, **3** ma anga
huongnangei ha nin taksônnân atuong zoiin chu
tuongdierna asin ngâi tih nin riet sikin. **4** Lampui
tina ite insamloiin akip le chukphara nin om
theina rangin tuongdierna han ite châina boiin
nangni ruoi rangin minthâr êt roi. **5** Aniatachu
nin lâia tukhom vârna ân samin chu Pathien kôm
chubaitho senla, ama han pêk atih; Pathien'n
mitin kôm manarloi le mulungchuktakin a pêk
ngâi sikin. **6** Aniatachu chubai nin tho tika,
mulunglâiinlakna boitetin iemtakin nin tho
ngêt rang ani. Tukhom mulunglâiinlakna a
dônnin chu tuipui ânsôna phâivuopuiin asêm
minlêngpai le atompiel angin ani. **7** Hima anga
mingei hah, mulungrîlbulbâl dônloi, an sintho
murdia detloi mingei han Pumapa renga ite
man rangin mindon tet no rese ngei. **9** Khristien
inrieng mingei han Pathien'n a domminsâng
ngeiin chu an râiminsân ngêt rese ngei, **10**
male khristien mineingei khom Pathien'n a
juong minnuoi ngeiin chu an râiminsân ngêt
rese ngei. Minei ha rama sûl pâr achuoi angin
alân mangpai rang ani. **11** Nisa alumnatak
ruhu leh ahong suoka, sûl akânga; apâr atâka,
male a enhoina ânmangpai ngâi. Ma angdênin
mineingei khom sadâi sinthona chungroia an
sepui ngâi hah minmangin ala om rang ani. **12**
Methêmna an tong lâi khoma taksônoma om
bang ngei chu an vân asa, minsinna hah an zoi
tena chu Pathien'n ama lungkham ngei kôma
pêk ranga ân khâmsai ringna hah râisânmanin
an man rang sikin. **13** Mîn hima anga methêmna
hah an tongin chu, “Hi methêmna hih Pathien
renga hong kêng ani,” ti tet no rese ngei. Pathien
chu asaloiin methêm thei ngâi maka, male ama
khom tute methêm ngâi mak. **14** Aniatachu ei
ôina saloingei nanâkin mi tuong minmanga ei
in-ôkin chu methêmna ei tong ani. **15** Hanchu
ei ôina saloingei hah an vonga, sietna an neia;
male sietna hah tuon-ahongtung tena chu thina
anei ngâi ani. **16** Huongin om no roi, ko moroitak
lâibungngei le sarnungei! **17** Neinunpêk asa
murdi le neinunpêk achukngei chu invân renga
juong ngâi ania; mahi Pathien invâna vârngei
Sinpu inthûl ngâiloi le ijînga inhei ngâiloi renga
juong chum ngâi ani. **18** Masikin iring parân
a sinngei murdi lâia mun masatak ei chang
theina rangin ama lungdôn chongtak thurchi
renga miriem ring mi minchang zoi ani. **19** Ko
moroitak lâibungngei le sarnungei, mahi riettit
roi! Mitinin chong rangâi inchu ngêt rese ngei,
thurchi misîr le taksi chu inchu no rese ngei. **20**
Miriem taksinân Pathien neinunkhîn diktak hah
tuon-mintung thei ngâi mak. **21** Masikin thobaisi
inthiengloi le nunchan saloingei renga inkêm
roi. Pathien kôm inpêklûtin, nin mulungrîlngeia
a chong tuhngei ha pom ungla, ma hah nangni
sanminring thei atih. **22** A chong rangâi ririemin
nangninanâk inhuong no ungla; manêkin, chu
atakin tho roi. **23** Tukhom a chong rangâia,
ataka tho loi chu îimena inena ama mêl nanâk
adiktaka mupu angin ani. **24** Asadimin amananâk
ân ena, a se nôkin chu kho angin mo a mêl
omtie hah a mingil nôk kelen ngâi angin ani. **25**
Aniatachu, tukhom balam akip mingei phûkdâia
mojôk ngâi tieng en tita, lunghâng thorîta, a
rangâia mingil nôk kelen ngâipu niloia, ataka
sintho mingei chu Pathien'n an sinthona han
satvur ngei atih. **26** Tukhom sakhuo tienga mi
ki ni tia a mindon mo nin om? Nin melei nin
donsûi minsa nônchu nin sakhuo mi nina hah
kâmnângloi ania, nin thethena ân huong nin
nih. **27** Ei Pathien le Pa'n sakhuo ânthieng le
diktaka a bê ngâi chu mahi ani: nupaboingei le
meithâingei an dûktong zora donsûi le rammuol
sietna renga inkêm hih ani.

2 Ka lâibungngei le sarnungei, ei Pumapa Jisua
Khrista iempungei nin ni anghan, roiinpuina
Pumapa mingei pêntienga ânlang dungjûiin
nin mi zenuolna lamngei ha adadangin nin tho
tet rang nimak. **2** Chongkhatin nin intûpna
ina han minei rângkachak kutsabi buna puon
satak insilin hong senla, male mi inriengte
puonchetnar insilin hong lût sa senla. **3** Puon
satak insilpu kôm nin jâna nin minlang uola,
a kôm, “Hi mun satak hin insung roh,” nin
tia, aniatachu mi inriengte kôm han chu,
“So son vân ding roh, aninônchu ka ke kôla
chuonglâia hin insung roh,” nin tiin chu, **4**
nangni nanâkin nin lâia ateinangei nin sin sik
le nin roijêknangei hah nun saloingei chunga
anngam sikin theiloi nin chang ani. **5** Rangâi roi,
ko moroitak lâibungngei le sarnungei! Pathien'n

hi rammuola mi inriengngei hih taksônna
tienga nei rangin le ama lungkhamngei ta ranga
ân khâmsai Rêngram ha luo rangin a thang ngei
zoi ani. 6 Aniatachu nangnin chu inriengngei
mân tho ngâi mak chei! Tu ngei mo an zojôt
nangni loa, roijêkpungei kôm nangni kainâl
ngâi ha? Aneingei an ni! 7 Riming asa nangni
pêka om, arilsiet ngâi khom anni ngei hah
an ni. 8 Pathien lekhabua, Rêngram balam
nin man, “Nangma nên lungkham anghan nu
bungangei lungkham roh,” ti chong hih nin
jômin chu neinun asa nin tho nîng atih. 9
Aniatachu mi apêntienga ânlang dungjûiin nin
enin chu, sietnân theiloi nin chang ani, male
Balam khomin balamsietpu anghan nangni a
minchang ani. 10 Tukhom Balam chongpêk
inkhat a sietin chu anrêngin a siet let ani. 11
“Inrê no roh,” tipu dên han, “Mi that no roh,”
a ti sa sikin. Inrê tho no khom inla, mi na
thatin chu balam sietpu dên no hongni. 12 Mi
min zalenna balama roijêka om rang mingei
anghan chong ungla, sin khom tho roi. 13 Mi
chunga mulungjûrpuina dônloi chu Pathien'n
mulungjûrpuina minlang loiin a chunga roijêk
pe a ta; aniatachu mulungjûrpuinân roijêkna
chunga a mene ngâi ani. 14 Ka lâibungngei
le sarnungei, mi inkhatin taksôna ko dôn ti
ungla, sinthôn nin minlang nônchu imo asatna
aoma? Ma anga taksôna han nangni sanminring
thei rang mo? 15 Chongkhatin lâibungngei
mini, sarnungei mini puonsil boiin le sâknêk
hunloiin om senla ngei. 16 Nangnîn an kôm,
“Pathien'n sat nangni vur rese! Alum-îrin om
ungla khop takin sâk roi!” ti ungla, taksa
ringna ranga an nângngei ha pêk no ungla, imo
asatna aom ranga? 17 Ma angdênin taksôna
hi athenin aoma: sintho akopsa nônchu athi
ani. 18 Aniatachu tumakhatin, “Mi inkhatin
taksônna a dôna, mi dangin sintho a dôn,”
a ti thei, keima ku thuonna chu, “Kho-angin
mo mîn sintho boiin taksônna a dôn thei ni
min mu roh. Keiman taksônnân ki sinthongei
nang min mu ki tih.” 19 Pathien chu inkhat vai
kêng aom tih ni iem mo? Asa! ramkhoringei
khomin an iema male chîn an inrîk ngâi ani.
20 Nangma amopa! Sintho boia taksônna chu
kâmnângloi ani tih mu rang nu nuom mo? 21
Kho angin mo ei richibul Abraham'n Pathien
kôm adik a chang? Ma ha a nâipasal Isaac
mâichâm chunga a pêka a sintho sika kêng ani.
22 A taksôna le sintho ha munkhatin sin a thoa;
a taksônna hah a sinthôn ahong mikhip ani,
tih nu mu loi mo? 23 Pathien lekhabu'n ati
hah ahong dika, “Abraham'n Pathien a iema, a
taksônna sikin Pathien'n mi diktak anghan a bê
ani.” Masikin Abraham hah Pathien mal tiin
koi ani zoi. 24 Hanchu mingeiin an taksônna
atheivaiin niloiin, sintho sikin kêng Pathien
kôm adik an chang ngâi tih nin mu zoi ani.
25 Ma angdênin Rahab notizuornu khom han
Israelnâingei enrichikpungei lamdon lei thôn,
lam dang tieng rotpai rangin a lei san ngeia, a
sintho sikin Pathien kôm adik a chang ani. 26
Masikin ratha boiin takpum athi ani, anghan
taksônna khom sinthongei boiin chu athi ani.

3 Ka lâibungngei le sarnungei, mi tamtak
minchupungei chu hong chang no roi.
Nin riet anghan eini minchupungei hih chu
midangngei nêkin ânngar uolin ei chungroi
jêkin aom rang ani. 2 Ei rêngin ei tho minchâi
bang ngâi. Aniatachu mîn a chong tina han
a minchâi tet nônchu, ama hah achukphar
ania, a takpumpui khom a donsûi thei ani. 3
Sakor hih chong ei min don theina rangin a
bâia lakam ei min muomin chu ei jôtna titieng
min se rangin atakpum ei mehei thei ngâi
ani. 4 Aninônchu rukuong hih mindon ta u:
alienpa aninâka chu phâivuo râtin a sêmminlêng
khomin rukuongpu'n ameherna chînte leh
meheiin a nuomna tiengtak a min se ngâi ani. 5
Masikin melei khom hih: achînte khom nirese,
neinun lienngei chungroia ânsongpam thei
ani. Mindon ngân ta u, kho-angin mo meirisi
chînte hin ram pumpui akâng thei ngâi hi!
6 Melei hih mei angin ani. Ma hih rammuol
dikloina sip, ei takpumngei sûnga mun a luoa,
male ei pumpuia saloina aminzara. Meidîl renga
juong akôma mei lehan ei ringnun pumpui
hih mei chunga adar ngâi ani. (Geenna g1067)
7 Miriemin iring parân dangngei murdi ram
sângei, vângei, ânvâkngâingei le ngângei a
vâimintep theia, a vâi ngâi zoi. 8 Aniatachu
melei chu tutên vâimintep thei tet ngâi mak
ngei. Melei hih chu asaloi le donsûitheijât
niloi, thitheina tûra sip ani. 9 Ei nin ma hih ei
Pumapa le Pa kôm râisânchongrilnân ei manga,
midang ngei Pathien anga sina ompu ngei
khomâksâmna khomin ei mang sa ngâi ani.
10 Ma bâi renga nanâk han râisânchongrilna
chongngei le khomâksâmna ngei ahong suok
ngâi ani. Ka lâibungngei le sarnungei, ma

anghan chu ani rang nimak! 11 Tuinâr inkhat
nanâk renga han tui thum le tui khâ hong
suok ngâi mak. 12 Ka lâibungngei le sarnungei,
theichang kunga olive inra thei ngâi mak;
graperânga theichang inra thei ngâi mak, michi
khura khom tui thum musuo thei ngâi mak
ani. 13 Nin lâia mi vâr le rietna dôn an om mo?
Nuninnêm tak le vâr takin an sintho sa le an
nunchan sân minlang rese ngei. 14 Aniatachu
nin mulungrîl sûnga narsanangei, mulungkhâ
le ranghuolna nin dônnin chu nin vârna hah
songin chongtak kalin nunsie tho no roi. 15
Ma anga vârna hah chu invân renga juong
chum nimaka; rammuol ta, rathatienga niloiin
ramkhori renga ani. 16 Innarsana le ranghuolna
omna nâma chu bâiinkhamna le asaloi jât murdi
khom aom ngâi ani. 17 Aniatachu chungtieng
renga vârna chu motontaka ânthienga; inngêi
a nuoma, a nunânnêma, chongpui a hoia,
lungkhamna le sintho sa amarân asipa, zenuolna
le asarothol dôn ngâi mak ani. 18 Satna hih
inngêina mara, ma hih inngêina sinpu ngeiin
chimungei an tuhna renga hong musuo ani.

4 Nin lâia insuolnangei le inkhalnangei murdi
hah kho renga hong suok mo? Nin sûnga
insuolna sin bang ngâi ha nin taksa hoina
ôinangei renga hong suok ani. 2 Neinun dôn
ranga nin nuomngei man thei mak choia,
masikin mi that rang inthoksaiin nin oma;
neinunngei nin ôi sabaka, aniatachu man thei
mak choia, masikin inkhalin nin insuol ngâi ani.
Man ranga nin nuomngei hah Pathien kôm nin
ngên loi sikin man ngâi mak chei ani. 3 Nin ngên
zora khomin, nin mulungbôkngei asaloi sikin
nin hoiinhâina mang rang neinunngei kêng
nin ngên ngâia; masikin nin man ngâiloi ani. 4
Taksônomloi mingei! Rammuol malinchangpui
nuomna hih Pathien râl nina ani tih nin riet loi
mo? Tukhom rammuol malinchangpui nuom
ngeiin chu anninanâkin Pathien râlngei an
chang ngâi ani. 5 Pathien lekhabu'n, “Ei sûnga
Pathien'n ratha a dar hin ôinangei râttak leh
asipa,” ti hi dikloi rangin nin mindon mo?
6 Hannirese Pathien moroina a pêk ngei hih
chu manêkin arât uol ani. Pathien lekhabu'n,
“Pathien'n ânpâkngei chu a khanna aniatachu
rangâiinchinngei chu moroina a pêk ngei ngâi,”
ati anghan. 7 Masikin, Pathien kôm inpêklût roi.
Diabol hah khan ungla, male ama chu nangni
renga rotpai atih. 8 Pathien kôm hong nâi
ungla, ama khom nangni juong nâi atih. Mi
nunsiengei nin kutngei hah rusûk minsâi roi!
asarotholngei nin mulungrîlngei minthieng
roi! 9 Beimindong ungla, in-iekin chap roi;
nin innuina hah chapnân thûl ungla, nan
râisânna hah innguinân thûl roi! 10 Pumapa
makunga nin rangâiminchîn ungla, male nangni
a domsâng rang ani. 11 Ka lâibungngei le
sarnungei, inkhat le inkhat inrilsiet no roi. Ni
khristien champuingei ni rilsiet, aninônchu
an roi ne jêkin chu balam ni rilsieta ne jêk
ani. Hanchu Balam ne jêkin chu balam jôm
ngâipu nikhâi mak chea, Balam jêkpu kêng
ni ni. 12 Pathien hih vai kêng balampêkpu le
roijêkpu ani. Ama vaikêng sanminring thei le
minmang thei ani. Nangni nin miriem champui
senkhatngei roijêk ngâipu ngei, tumo nin ni
angin nan mindon? 13 Atûn hin ke he rangâi
ta u, nangni, “Aviensûn aninônchu nangtûka
mini, ma khopuilien han va sêng ei ta, mason
kum khat va omin sadâi va tho ei ta, sum va
minpung ok rei u,” ti ngâi ngei. 14 Nin ringna
hah nangtûka kho angin mo ahong ni rang
luo riet mak chei! Nangni ngei hah meikhu-
lit chomolte rangin ahôn langa male ânmang
nôk ngâi angin nin ni. 15 Imo nin ti rang ei tiin
chu mahi ani: “Pumapa lungdo anîn chu, damin
om ei ta, male ma hih aninônchu maso tho ei
tih, nin ti rang ani.” 16 Aniatachu atûn hin nin
inpâka, nin insong ani; ma anga insongnangei
murdi hah chu adikloi ani. 17 Masikin, tukhom
asa tho rang riet ngonga tholoipu ngei chu
sietna han theiloi an chang ani.

5 Atûn, nangni mineingei, ke he rangâi roi!
Nin chunga dûktongnangei ahong tung rang
sikin chapin inrum roi! 2 Nin rochonngei hah
asiet suo zoia, nin puonngei khom leidân asâk
suo zoi. 3 Nan râng kachak le nin sumdârngei
hah thîr êkin apholom suo zoia, ha thîr êk
hah nangni doia rietpuipu nîng a ta, nin taksa
hah meikâng angin sâk minmang atih. Hi sûn
nûktakngeia hin rochon nin bûm ani. 4 Nin loia
sintho ngâi mingei an rathamanngei pêk ngâi
mak chei. An chiernangei hah rangâi roi! Nin
bu mintûppu ngei, chapnangei hah Pumapa
Râtinchung, Pathien kuorngeia atung zoi ani.
5 Hi pilchunga nin ringnun hin inchêktak le
hoiinhâitakin nin om ani. Thatni sûna rangin
nangni nanâkin lênvâi minmar nin ni. 6
Minchâinaboi mingei asiemintumin nin thata,

nikhomrese anni chu nangni khan mak ngei. 7
Hanchu, ka lâibungngei le sarnungei, Pumapa
juong nôk mâka tuongdiertakin om roi. Vêng ta
u, loithopungei hah idôra tuongdiertie mo an
ni, an loia han mara lûttak amusuo pe ngei mâka
chu sâl ruotui le zar ruotui tuongdiertakin an
ngâk tit ngâi ani. 8 Nangni khom nin tuongdier
ngêt rang ani. Nin sabeinangei hah dar minsâng
roi, Pumapa juong nôkna rang nikhuo hih
anâi zoi sikin. 9 Masikin, ka lâibungngei le
sarnungei, Pathien'n nin chungroi a jêk loina
rangin inkhat le inkhat indoiin inchierkhum
inlôm no roi. Roijêkpu hih anâi zoi, inlang
rangin ânzoisai kêng ani zoi. 10 Ka lâibungngei
le sarnungei, Pumapa riminga thurchi misîr
ngâi dêipungei hah riettit roi. An dûktuongna
le tuongdierna hah dierna chang minennangei
anghan lâk roi. 11 An lei dier sikin satvurna
an chang tiin ei koi ngei ani. Job tuongdiertie
hah nin rieta, male amongnataka kho angin
mo Pumapa'n satvurna a pêk khom nin riet.
Pumapa chu mulungjûrpuina le lungkhamna
sip ani sikin. 12 Mangei chung nâma han, ka
lâibungngei le sarnungei, chonginkhâmna nin
tho zora khomin, invân dênin mo, philchung
dênin mo, aninônchu neinun dangngei dênin
mo, khomâkinsâmna mang no roi. Anin chu
“Ani” vai ti ungla, aninôn chu, “Nimak” vai
ti roi, hanchu Pathien roijêkna nuoia hong
om no tunui. 13 Nin lâia intak tuong mo nin
om? Chubaitho rese ngei. Arâisân mo nin om?
Minpâkna lâtho rese ngei. 14 Mi damloi mo an
om? Koiindang upangei koi senla ngei, anni
han Pumapa rimingin an chunga olive sariek
polin anni rangin chubaitho pe rese ngei. 15
Ma taksônna chubaithona han damloi ngei hah
dam an ta; Pumapa'n taksa damna pêk nôk
ngei a ta, male nunsie an lei tho ngei khom
hah ngâidamin om an tih. 16 Masikin, dama
nin om theina rangin inkhat le inkhat kôm
nin sietna phuong inlôm ngâi ungla, inkhat le
inkhat rang chubaitho pe inlôm ngâi roi. Mi
sa chubaithona chu sinthotheina ranak adôn
ok ngâi ani. 17 Elijah hah eini ngei jâtdên
anghan miriem ani. Ruo juong loina rangin
ningsietakin chubai a thoa, male philchunga
kum thum inang chu ruo juong mak. 18 Voikhat
chubai a tho nôka, invânin a ruo aminjuong
nôka hanchu pilchungin amarangei a musuo
nôk zoi ani. 19 Ka lâibungngei le sarnungei, nin
lâia tumakhatin chongtak renga ânvâi inmanga,
midang inkhatin a hong tuong mikhîr nôkin
chu, 20 mahi riettit roi: tukhom mi nunsie
a lampui dikloi renga amapa hah aninônchu
amanu hah a hong mehei nôkpu han ma mi
nunsie ratha hah thina renga sanminring a ta,
sietna tamtak chungroia ngâidamna mintung
atih.

1 Peter

1 Peter, Jisua Khrista tîrton renga, Pathien
ithang, Pontus ram, Galatia ram, Cappadocia
ram, Asia ram le Bithynia ram murdia
chekinchâia om ngei. **2** Pa Pathien mintuo
dungjûiin nangni ngei hah thang nin nia, male
Jisua Khrista chong jôm rang le a thisena
minthiengin a Ratha'n mi inthiengin nangni
sin ani zoi. Nin chunga moroina le inngêina
asipmatin om rese. **3** Ei Pumapa Jisua Khrista
Pathien le pa chu minpâkin om rese. Ama han
a moroina lien sikin thina renga Jisua Khrista
kaithoiin ringna thar mi pêka, sabeina ring leh
mi minsip zoi. **4** Masikin Pathien'n a mingei
ranga rochon satvurna ngei ai dar hah chang
rangin ei mântieng ei thîr ani. Ha ngei hah
ama'n asiet thei khâiloi, achuoi thei khâiloi le
ânmang thei khâloina invâna Pathien'n nin
rangin a dar ani. **5** Sanminringna zora nûktaka
inlang ranga a darchiena om hah man rangin
taksônna sika Pathien sinthotheinân dar nin ni.
6 Masikin râiminsân roi, atûna hin dûk tamtak
nin tuong sikin inngûiin la om khom ungla.
7 Nin taksônna adik mo itia nangni minthâr
hah an khîn tak ani. Asiet thei rângkachak luo
mana meia an minthâr ngâia, nin taksônna
rângkachak nêka lut uol ok vang chu asôi theina
rangin minsinin ai om rang ani. Hanchu Jisua
Khrista ânlâr nikhuo han minpâkna, roiinpuina
le chôiminsângna man nin tih. **8** Ama hah la
mu tet ngâi no khom ungla nin lungkhama,
atûn la mu no khom ungla nin iema, masikin
râisâna misîr zoiloi roiinpui takin nin sip ngâi
ani, **9** asikchu nin ratha ngei sannminringna
nin mana, mahah ama nin taksônna abitak
chu ani. **10** Ma sanminringna hah dêipungeiin
asadimin an roka an phuola, ma neinunpêk
Pathien'n nangni ai pêk rang hah an lei phuong
sai ani. **11** Anni han kho zora mo ai tung rang
le i-angin mo ai tung rang iti an zong ngâia.
An sûnga Khrista Ratha a om han, Khrista
tuong rang tie le roiinpuia a om rang hah
chongphuongna an lei dôn ngâi ani. **12** Ma
dêipungei kôma han Pathien'n, an sin hah anni
inlâpna rang ni loiin, nangni ranga an isin ani
iti a min riet zoi. Ha chong hah Ratha Inthieng
sinthotheina invân renga thangthei juongtîr,
atûna nin iriet Thurchi Sa nangni misîr pe ngei
hih an ni. Ma neinunngei hah vântîrtonngei
luo khomin riet an nuom ngâi ani. **13** Masikin
nin mindonna hah sintho ranga inthoksaiin
inningchienin om roi. Khrista a juong inlâr tika
satvurna nangni pêk rang hah sabei phar roi. **14**
Pathien chong jôm ungla, male ite rietloia nin
om lâia nin ôina ngei han nin ringnunngei ajêk
rangin inphal no roi. **15** Manêkin, nangni koipu
Pathien ânthieng ang han nin thona murdia
inthieng roi. **16** Pathien lekhabu'n, “Keima
kên thieng sikin inthieng roi,” ai ti ang han.
17 Hanchu mi murdi an sintho dungjûia ân-
angnata roijêk ngâipu Pathien kôm chubai nin
thôn, O Pa, nin ti ngâiin chu rammuola nin
lêng kâr chu ama rangin mân inthieng thôn
om roi. **18** Nin richibulngeiin nangni an pêk,
nin nunchan mangmunboi renga hah, neinun
asiet thei sumdâr le rângkachaka minjôk ni
mak chei ti nin rieta; **19** belrite demnaboi
aninônchu achâina boitêt anga, Khrista inbôlna
manlutaka ratan nin nih. **20** Ama hah rammuol
insieng mân renga Pathien'n a lei thangsai, le
hi sûn nûktak ngeia hin nangni sikin inlangin
ai om ani. **21** Ama sikin thina renga a kaithoipu
le roiinpuina pêkpu Pathien hah nin iema;
maleh masikin nin taksônna le nin sabeina
ngei hah Pathien chunga mindetin ai om ani.
22 Atûn chu chongtak nin jômna sikin nin
champui iempungei lungkham tatak rangin
nangni nanâkin nin inthieng zoi sikin nin
mulungrîl murdi'n inkhat le inkhat inlungkham
inlôm roi. **23** Athithei ni loiin, athitheiloi nulepa
renga nâingei anghan, Pathien chong ring
kumtuong chongbâi renga suok nôk nin nih.
(aiōn g165) **24** Pathien lekhabu'n: “Miriem murdi
hih sûl angin an nia, an roiinpuina ngei khom
rama pârngei angin an ni. Sûlngei chu athêma,
male a pârngei atâka, **25** aniatachu, Pumapa
chong chu tuonsôtin aom tit ani,” ai ti anghan.
Hi chong hih, Thurchi Sa nin kôma an phuong
hah ani. **(aiōn g165)**

2 Hanchu, nangni nanâkin asaloi murdi
ngei renga inkêm ungla; milak aninônchu
asarothol aninônchu narsana aninônchu
inêrona chongngei om khâi no nih. **2** Nâite
asuok thar ngei angin ratha tienga nenetui
ânthieng liei hah inrâl tit ungla, ha nenetui hah
nin nêka anin chu insôn nin ta, sanminjôkin
om nin tih. **3** Pathien lekhabu'n, “Pumapa satie
hah ninthenin nin riet zoi” a ti anghan. **4**
Pumapa kôm hong roi, lung aring mingeiin

mangmunboia an heng, nikhomrese, Pathien'n
manlutak angin a ithang ngei. 5 Lung aring
anghan hong ungla, rathatienga Pathien in
sinna mangin om ungla, Jisua Khrista jâra
Pathien pom theiruo ratha tienga inbôlna ipêk
ranga ochai inthieng nin ni theina rangin. 6
Asikchu, Pathien lekhabu'n, “Lung luttak ka
thanga, Zionah akila lungin ka dar ani; male
tukhom ama iem kai chu mâimôkinshakin
om tet ni no nih ngei,” a ti. 7 Nangni a iem
ngei rangin chu manlut tak ani; nikhomrese, a
iemloi ngei rangin chu: “In sinpungeiin lung
mangmunboia an hengpai, An kâra kamomtak
achang zoi.” 8 Male Pathien lekhabu danga,
ati: “Ma lungpui hah mingei minpalna rang le,
Mi inletna rang ani,” ai ti anghan. Chong hah
an iemloi sikin an inpal ani, mahah Pathien'n
anni ranga a nuomna piel ani. 9 Ania nangni
chu Pathien nam ithang, Rêng ochaingei, nam
inthieng, Pathien a mingei, aĵîngna renga
avâr roiinpuitaka nangni koisuokpu Pathien
sintho kamâmruoingei phuong ranga nangni
thangsuok ani. 10 Zora voikhat chu Pathien
mingei nimak cheia, aniatachu atûn chu ama
mingei nin ni zoi; Motona han chu Pathien
moroina lei riet mak cheia, ania atûn chu
a moroina nin chang zoi. 11 Ka malngei, hi
rammuola hin khuolmi le mi invâingei angin
nangni ki ngên ani! Ratha leh râl indoi tit ngâi,
taksa ôina ngei mâk rangin. 12 Sonongngei
lâia nin nunchan sa ok rese; hanchu saloi tho
ngei tiin nangni an nôn khomin nin sin asa an
riet sika han ama juong Nikhuo han Pathien
minpâk thei an tih. 13 Pumapa jâra han miriem
rachamneipungei murdi kôma inpêklût roi,
rachamneina insângtak dônpu Rêng le, 14
râiôtngei, asaloi sin ngei dûk min tuong rang
le asa sin ngei minpâk ranga ai phun ngei
kôma khom. 15 Nin neinun sa tho ngei sika
han amo ngei chong inmôl min dâirek rang hi
Pathien nangni a nuomna ani sikin. 16 Zalên mi
anghan lêng ungla; nikhomrese nin zalêna hah
saloi mukhunân mang loiin, Pathien suokngei
anghan om roi. 17 Mitin mirit ungla, nin iempu
champuingei lungkham ungla, Pathien jâ ungla,
Rêng mirit pêk roi. 18 Nangni suokngei, nin
pungei kôma inpêklût ungla akippharin jâna
pêk roi, mi asingngei le nunhoi ngei kôma
vai ni loiin mi nunminsie ngei kôm khom. 19
A lungdo ani iti rietin ana tuongloiruo nin
tuongin chu Pathien'n sat nangni vur a tih. 20
Nin tho minchâi sika jêmna nin tuongin, imo
nin man ranga? Aniatachu, adik nin tho sika
nin tuong chu, Pathien'n sat nangni vur a tih.
21 Ha anga ranga Pathien'n nangni ai koi kêng;
Khrista khom han nin ta rangin a lei tuonga,
a kenûk nin jûi theina ranga minenna rang
nangni a mâk pe ani. 22 Ama hah nunsie reng
sin ngâi maka, a bâi renga milak chong asuok
reng tutên riet ngâi mak ngei. 23 An êro lâiin
ama'n chu thuon maka, dûk a tuong lâiin ama'n
chu min tuongna rangin misina chong ti ngâi
mak, aniatachu roijêkpu diktak Pathien kôm a
sabeina ngei a dar ani. 24 Nunsiena tieng ei thia
dikna tieng ei ring theina rangin Khrista lelên a
taksân khrosa ei sietnangei ai pêl ani. Ama sabê
ngei sikin mindam nin ni zoi. 25 Nangni hih
belri lam ânvâi angin nin lei ni, aniatachu atûn
chu nin ratha ngei Hôlpu le Enkolpu jûi ranga
hong tuong nôk nin ni zoi.

3 Ma angdên han nangni lômnu ngei, nin lômpa
ngei kôma nin inpêklût ngêt rang ani, hanke
an lâia mi Pathien chong iemloi an om le khoma
nin nunchan han mene ngei a ta, iem an tih.
Chongin nin ti rang nâng no nih, 2 nin nunchan
inthieng le mirit hah an mu rang sikin. 3 Nin
invona hah pêntienga nin mêlsana rangin nin
invona sam mini, aninônchu rângkachak invona
ngei mini, aninônchu silbomngei mini nin
mang rang nimak. 4 Manêkin, nin mulungrîla
mêlsana hah, nin mulungrîla ratha dâiriem
le nunnêmna invona dik tar ngâiloi nirese,
mahah Pathien mitmua chu alut tak ani. 5 Zora
lei vunsaia nupangngei, Pathien kôma inpêka
ama chunga an sabeina bâng ngâi ngei han an
lômpa ngei kôma enhoitakin an inpêklût ngâi
ani. 6 Sarah hah ma anghan ania, Abraham
chong a jôma, ka puma, tiin a koi ngâi ani. Atûn
khom asa nin sina, ite china reng nin dônin
chu Sarah nâinupangngei nin ni. 7 Ma angdên
han nangni lômpangei khom, nin lômnungei
hah nangni ranga râtloi uol anni iti riettheiin
nin lêngpui ngei rang ani. Jana dôn pumin
ompui ngei ungla, asikchu anni khom nangni
leh munkhatin Pathien manboipêk ringna hah
an man sa rang ani. Nin chubai tho ânkalpui
loina rangin mahah tho roi. 8 Chongkhârna
rangin: mulung munkhatin om ngêt ungla,
lâibungngei le sarnungei anghan inkhat le
inkhat inlungkham ungla, inkhat le inkhat
inuoina dônin inlungkham inlômin om roi. 9

Saloi hah saloiin thuon no ungla, khomâksâm
hah khomâksâmin thuon no roi; manêkin
satvurnân thuon roi, asikchu Pathien'n nangni a
koi lâia han sat nangni vur rangin kêng ânkhâm.
10 Pathien lekhabu'n; “Tukhom ahoitaka ringna
mang anuom le zora sa ngei mu a nuomin chu
chongsie ril mâkin milak tho mong rese. 11
Sietna renga inheiin asa an sin ngêt rang ani;
Inngêina rangin an mulungrîl murdi'n an putrît
ngêt rang ani. 12 Asikchu Pumapa'n midik ngei
chu a ensuia male an chubaithona khom a
rangâi pe ngei ngâi. Aniatachu, saloi sin ngei
chu adoi ngâi,” ai ti anghan. 13 Asa sin rang
nin jôta anin chu tumo dûk nangni tho ranga?
14 Hannirese asa nin sin sikin chu tuong ta
ngân khom ungla, satvur nin ni. Tute chi no
ungla, nin kângmindoi no roi. 15 Aniatachu,
Khrista hah nin mulungrîla mân inthiengin
Pumapa mirit tho roi. Male tukhomin nin
sabeina chungroia chong nangni an rekelin
zoratin thuon rangin inthok titin om roi, 16
nikhomrese, innêmtak le miritin thuon roi.
Asielesarietna inthâr nei ungla, hanchu nangni
an êrona tienga han, Khrista nûkjûi ngei nin
nina nin nunchan asa rilsiet ngei hah an chong
ti han inzak an tih. 17 Saloi sin sika tuong nêkin
chu Pathien nuomlam anîn chu asa sin sika
tuong chu asa uol. 18 Asikchu Pathien kôm
nangni a tuong theina rangin Khrista midik
han nunsiengei murdi ruthûlin minunsie ngei
sikin voikhatin ai thi ani. Taksatieng thatin
a oma, hannirese rathatieng chu minringin a
oma, 19 ma ratha hong om sika han intâng
ina ratha omngei kôm khom chong a juong
misîr ani. 20 Ma ratha ngei hah Noah nikhuoa
rukuong a sin lâia Pathien'n tuongdiertaka a
ngâk sûnga chongjôm nuomloi hah an ni. Ma
rukuonga han mi tômte, anrêngin mi iriet vai
tui renga minringin an om ani. 21 Maha chu
baptisma akhîn minenna ania, atûna hin Jisua
Khrista inthoinôkna sikin nangni a minring
ani. Ma hah takpuma ânnim minsâina ni maka,
asaleasierietna diktak Pathien kôma chongkhâm
hah ani. 22 Jisua Khrista hah invâna a sea,
Pathien changtienga insungin vântîrtonngei,
rachamneinangei le sinthotheinangei, ama
racham takin a jêk zoi ani.

4 Khrista'n taksân a tuong zoi sikin nangni
khom ha anghan minrâtin nin mulungrîla
mindon ngêt sa roi; asikchu tukhom taksân
a tuong zoiin chu nunsie an inchel khâiloi
ani. 2 Hanchu, atûn renga chu nin rammuol
ringnunngei a la om kai chu miriem ôinangeiin
om khâi loiin Pathien lungdôa jêkin nin om ngêt
rang ani zoi. 3 Zora leivuna han sonongngeiin
an tho nuom ngâi ngei hah asôtzan nin lei
manga. Nin ringnunngei hah hurna ngei, taksa
ôina ngei, junrûina ngei, jumun hoiinhâinangei,
junêk ruolhoi ngei le mirmil biekna porinche
ngeiin nin mang ok ngâi zoi. 4 Male atûn chu
sonongngei hah porinche le ringnun saloi an
mangna han nin kop khâiloi sikin nangni an
kamâma, masikin nangni an êro ngâi ani. 5
Hannirese ha ngei han, Pathien, aring le athi
roijêk ranga ânthoksaipu kôma han an thurchi
chit la misîr an tih. 6 Masika han kêng ithi ngei
lâia khom Thurchi Sa misîr ani, mitin taksa
roijêka an hong om anghan an ratha ringna
roijêka om ngei kôma han; an ratha ringna
han Pathien anga an om theina rangin an
kôma chong misîr ani. 7 Neinun murdi mongna
anâi zoi, masikin chubai nin tho theina rangin
indîntheiin intûng roi. 8 Neinuntin chunga,
mulungrîl takin inkhat le inkhat inlungkham
roi, lungkhamnân nunsiena tamtak a mukhu
thei sikin. 9 Chier loiin nin in inmo-ong inlôm
chit roi. 10 Mi tinin Pathien manboipêkngei
adadangngei enkolpu sa anghan, Pathien renga
manboipêk alieka ai man ngei hah midang ngei
satna rangin a mang ngêt rang ani. 11 Tukhomin
thurchi a misîrin chu, Pathien chongbe a misîr
ngêt rang ani; Tukhomin mi sin a thôn chu
Pathien'n râtna a pêk anghan a tho ngêt rang
ani. Jisua Khrista jâra neinunngei murdi Pathien
minpâka a om theina rangin, roiinpuina le
sinthotheina chu tuonsôt tuonsôtin ama ta ani
sikin. Amen. (aiōn g165) 12 Ka mal moroitak ngei,
minsinna natak nin tuonga atung ngâi loi nin
chunga atung hih nin jâmminzal no roi. 13
Khrista roiinpuina a juong inlang tika râisâna
nin sip theina ranga Khrista tuongna ngei nin
tuongpui ai ni anghan râiminsân roi. 14 Khrista
nûkjûipu ngei nin ni sika êroa nin omin chu
satvur nin ni; Ratha roiinpui, Pathien Ratha hah
nin chunga a om sikin. 15 Nin lâia tumakhatin
nin tuongin chu, mi that sika mini, inru tho sika
mini, neinun tho minchâi sika mini, midang
ngei chungroi jêk pe sika mini chu ni tet no
rese. 16 Nikhomresea, Khristien nin ni sika nin
tuong chu inzak no ungla, Khrista riming nin
pêl ai ni anghan Pathien kôm râisânchong ril

roi. 17 Roijêkna phut rang zora ahong tung
zoi, Pathien ama mingei jêk masa ñîng an tih.
Mahah einia phut aninte, Pathien renga Thurchi
Sa iemloi ngei kôma han kho-ang takin mo ai
mong rang ani zoi. 18 Pathien lekhabu'n; “Mi sa
ngei sanminring an ni rang luo antakin chu,
pathienboi mi nunsie ngei hah imo an chang
rang ani zoi?” ai ti anghan. 19 Masikin Pathien
lungdoa an nia, an tuongin chu sin asa thôn a
Sinpu ânkhâmna tho ngâipu kôma inbâng phar
rese ngei.

5 Keima, nin lâia koiindang upangei hah, keima
an upa champui, Khrista tuongna rietpuipu,
roiinpuina juong inlang ranga rangtum man
rangpu hin nangni ki ngên ani. 2 Pathien'n
nangni ai pêk belri pâl donsûi rang le jôtloiin
ni loiin, Pathien nuomlama jôttaka donsûi
rangin. Lo ririem sik ni loiin sintho ranga
nuomna tak dônin nin sintum hah tho roi.
3 Nin donsûingei chunga inlal rangin pût no
ungla, hannirese belripâlngei enton rang chang
roi. 4 Male Belrihôlpu Inlaltak hah a juong
inlâr tika chu Rênglukhum roiinpuitak, avârna
inmang ngâiloi hah man nin tih. 5 Ma angdên
han, nangni nâipanguol ngei, ulienngei kôma
inpêklût roi. Sin nin inthope inlôm theina
rangin, nunnêmnân invo roi; Pathien lekhabu'n,
“Pathien'n mi ânpâkngei chu adoia, aniatachu
mi nunnêm ngei chu a midit ngâi,” ai ti anghan.
6 Masikin azora taka nangni a chôiminsâng
theina rangin Pathien kut râttak nuoia han
nuninnêm takin om roi. 7 Nangni a donsûi ngâi
sikin nin kângdoinangei murdi ama chunga
bâng riei roi. 8 Intûng chienin en chak roi! Nin
râlpa Diabol hah ikeibaknei ânrâm anghan a
sâk rang rokin a chaitiťîr ngâi kêng. 9 Rammuol
pumpuia nin iempu champui ngei khomin
ma angdên han an tuong sa iti nin riet sikin
nin taksônna mindet titin ama hah doi roi.
10 Hannirese chomolte nin tuong suole chu,
moroina murdi Pathien, Khrista leh inzoma
a kumtuong roiinpuina chang ranga nangni
koipu lele han nangni sinmikhippin detna,
râtna le lungphûm adet nangni pêng a tih.
(aiōnios g166) 11 Ama kôma han sinthotheina
chu tuonsôtin om rese! Amen. (aiōn g165) 12 Hi
lekhamuthuon abongte hih Khristien champui
taksônom Silas, sanna jâra ki miziek ani. Nangni
mohôka, ma hih Pathien moroina diktak ani iti
ko chungroi nangni min riet ka nuom ani. Mahin
inding dettit roi. 13 Babylona, om nin sarnu
Pathien'n ai thang koiindang le ka nâipasal
Mark khomin chibai nangni an mûk sa. 14
Khristien lungkhamna intum inthiengin chibai
inmûk inlôm ngâi roi. Nin lâia Khrista ta ngei
murdi kôm han inngêina om rese.

2 Peter

1 Simon Peter renga, Jisua Khrista tĩrlâm le
tĩrton, Han Jisua Khrista kin Pathien le
Sanminringpu dikna sika kin chang anghan
iemna luttak achang ngei: **2** Pathien le ei Pumapa
Jisua nin rietna han moroina le inngêina tamtak
nin ta ni rese. **3** A roiinpuina le asatna chang
ranga mi koipu ei rietna sika sakhuo diktak
ringnuna ei om theina ranga neinuntin ei nâng
murdi Pathien sinthotheina ânthieng mi pêk
zoi. **4** Ma anghan, neinunpêk roiinpui le luttak
ânkhâm hah mi pêk zoi, ha neinunpêkngei sika
han rammuola ôina saloi ngei renga rotpai, mi
nina inthieng hah hong chang thei nin tih. **5**
Masika han nin theidôr songin nin taksônna
han satna bôk ungla, nin satna han rietna
bôk ungla, **6** nin rietna han indĩntheina bôk
ungla, nin indĩntheina han tuongdierna bôk
ungla, nin tuongdierna han pathien angna
bôk ungla, **7** nin pathien angna han lâibung
inmoroina bôk ungla, nin lâibung inmoroina
han inlungkhamna bôk roi. **8** Hi mi nina neinun
ngei hih nin inâng ani, hi ngei hih nin dôn
tam ok inchu, ei Pumapa Jisua Khrista nin
rietna han nangni min râtin, malam nangni min
pan a tih. **9** Aniatachu tukhom ha ngei dônloi
chu a kôlrevêl vai amua, mitcho ania, a sietna
muruo renga minsâi ani hah ai mingil ani. **10**
Masikin ka lâibungngei le sarnungei, Pathien'n
a lungdoa nangni koina le thangna hah asôia
omtit rangin ningsiet uol roi, ma anghan nin
thôn chu nin taksônna hah mâk tet no tunui. **11**
Ma anghan, ei Pumapa le Sanminringpu Jisua
Khrista ringinlon Rêngrama lût theina akipin
dikna pêk nĩng nin tih. **(aiōnios g166)** **12** Masikin,
hi chong ngei hih zoratin rietmintharna nangni
pêk bang ki tih, nin lei rietsai piel nikhomsenla,
maleh chongtak nin changa han lei phun mindet
ngit lei ni ta khom ungla. **13** Ki ringkâr chu hima
roi ngei hih nin riettitna hah mohôk minhar
tit inlang sâng atih, tiin ki mindon ani. **14** Ei
Pumapa Jisua Khrista'n ânthârlaka mi lei ril
anghan, hi thithei takpum hih chomolte suoleh
chu khekpai ki tih, iti hih ki riet. **15** Ki thi suoleh
khomin hi roi ngei hih zora tiin nin riettit
theina rang lam nangni pêk rangin ke theidôr
tho ki tih. **16** Ei Pumapa Jisua Khrista juong
nôkna roiinpui a roi nangni kin min riet hah
kin rachama kin phuotot thurchi ngeia inding
mak meh, kin mit lelên ânlalna kin mu ani. **17**
Ama hah Pa Pathien'n inlalna leh roiinpuina a
pêka, a kôma Roiinpuina Ânchungtak renga rôl
ajuon ringa "Ma hih ka Nâipasal moroitak, ka
râisân tatak hah ani" a ti lâia han kin om ani. **18**
Ha rôl hah a kôma muol inthienga kin om lâiin
invân renga ajuonga, keini lelên kin iriet ani.
19 Masikin dêipungei chongphuong hah adet
uolin ei rietminthâr ani. Ama chong nin rangâia
anin chu tho minsa nin ta, khuo avâra, sikhovâr
hah nin mulungrĩla avâr mâka chu, ajĩngna
châti vâr angha ani sikin. **20** Adadang nêkin
Pathien lekhabua chongphuong ngei hih tutên
atheiin rilminthâr thei ngâi ni mak iti riettit
roi. **21** Dêipuchong chongbe hih miriem jôtna
sika suok ngâi ni maka, aniatachu miriemngei
hah Ratha Inthieng jêka omin Pathien renga
juong suok chong hah an iril ngâi ani.

2 Zora leivunsai han mingei lâia dêipu
rotholngei an inlanga, ma anghan nangni lâia
khom minchupu dikloi ngei la suok an tih. Anni
han rilna dikloi la hongchôi an ta, anni khôkpu
Pumapa lele khom minlêm an tih, masikin anni
chunga inningloia sietminmangna tung atih. **2**
Hanchu, mi tamtakin indit inthiengloina lama
han jûi an ta, ha ngei sintho sika han midang
ngeiin chongtak lampui hah rilminsiet an tih. **3**
An inruokna sikin ha minchupu dikloi ngei han
an rachama an iphuo thurchi ngei nangni rilin
an inlâpna sin an tih. An Roijêkpu rang hah
ânzoina asôtzan zoia, anni minmang rangpu
hah alên thoi zoi ani. **4** Pathien'n, nunsie
tho vântĩrtonngei hah hôi maka, dûkmuna a
paia, Roijêkna nikhuo ngâk rangin jĩngzirûia
thungin ajĩngna ai dar ani. **(Tartaroō g5020)** **5**
Pathien'n tienlâi rammuol khom hôi maka,
pathienboi rammuola han tuisâng a minlien
ani, ai hôi chu Noah, dikna chong misĩrpu le
midang sari anni. **6** Pathien'n Sodom le Gomorra
khopuilienngei hah theiloimintumin mei leh a
minmanga, pathienboi ngei chunga hongtung
rang minenna ai tho ani. **7** Lot, midik, mi nunsie
ngei balamboia hur sika beidong taka om ngâi
hah a sanminjôk ani. **8** Ha midik hah an lâia
omin an sintho saloi ngei hah a mua, a rieta,
anĩngtin mulung natna a tuong ngâia. **9** Masikin
Pumapa han ama riet ngâi ngei minsinna an
tongna renga a kelsuo chang a rieta, misaloi
ngei Roijêkna Nikhuo ngâk ranga dûktong puma
dar chang khom a riet, **10** aliekin, an taksa

ôina innim jûi ngei, Pathien rachamneina a
enkhum ngei hah. Ha minchupu dikloi ngei
hah mihâi le tukdullien an ni, chungtienga
roiinpuina ngei khi mirit tho loia, an êro ngâi
an ni. 11 Hi minchupu dikloi ngei nêka rât
uol le alien vântĩrtonngei luon ha ngei hah
Pumapa makunga êron, nôn ngâi mak ngei. 12
Aniatachu, hi mi ngei hi chu ramsa isûra that
ranga ânzir ngei anghan an rietna mangin sin
an thoa, an riet theiloi kai chu rilsietin an doi
ngâi. Ramsa ngei anghan minmang nĩng an
tih, 13 dûktongna an musuo lam ang takin dûk
mintuong ngei nĩng an tih. An râisânna chu an
taksa ôina minhoina ranga sûnkhovâra râisâna
mang ani. Anni hah inzakpui om le mâimôk
ompui tak an ni, nin bunêkna an honchel
rachamin an milakna an song kelen ngâi ani. 14
Nupang angal tiloi chu ite en nuom ngâi mak
ngeia, nunsie tho an ôina hah khotiklâi khomin
bângpe ngâi mak ngei. Miriem râtloi ngei hah
chânga an min ôk ngâia. An mindonna hah
ranghuolnan asipa. Pathien khomâksâm nuoia
an om ani. 15 Lampui injĩk hah an mâka, lam an
invâi zoia, Beor nâipasal Balaam saloi a sin sika
sum man rang nuompu lampui hah an jûi zoi
ani. 16 Ama hah a nunsie sikin ngôn a oma, a
sakuording hah miriem chongin a hong chonga,
dêipu achâng sintho hah ai khap ani. 17 Ha
mingei hah chu tuipûtsuonngei achâr le sûm
phâivuopuiin ai sêmpai angin an ni. Pathien'n
ha mingei ta rangin mun ajĩngna inthûktak
ahôi pe ngei zoi. (questioned) 18 Inpâk chong le
invêt chong ngei an manga, nunsiea om ngei
lâi renga hongjôk rang a bôk ngei hah an min
ôk theina rangin hurna ngei an mang ngâi. 19
Anni nunsie suoka omchien ngei han, mi zalêna
apêk rangin an inkhâm ngâi, tu miriem khomin
ama menêpu suoka chu aom ani. 20 Ei Pumapa
le Sanminringpu Jisua Khrista an rietna sikin
rammuol tho minchâina ranak renga jôka, ama
nanâka lût nôka, menêa om nôk mingei kai
chu aphuta nêkin a dingmun nûktak hah chu
ai siet uol ani. 21 Dikna lampui hah an rieta,
chongpêk inthieng pêk an ni suonûka, nûk an
inhei nôk nêkin chu ariet reng an rietloi ni
rese chu an ta rangin sa ôk atih. 22 An chunga
neinun hongtung ngei hih, Vârchong, “Ui a
muluok tieng a kĩr nôk” ti le “Vok minthiengliei
sai dieldôka inbuol rangin akĩr nôk” iti hih adik
ani iti a minlang ani.

3 Atûn ku ruol moroi ngei, ma hih
ke lekhamuthuon avoinikna ani. Ke
lekhamuthuon anruonin hi chong hih
rietmintharna nangni pêka nin mulungrĩla
mindona inthieng, mintharna rangin ko bôk ani.
2 Tienlâia Dêipu inthieng ngei chongphuong
le ei Pumapa le Sanminringpu chongpêk nin
tĩrtonngei nangni pêk hah nin riet minthar
rangin ku nuom. 3 Amotontaka, nin riet ngêt
rang chu sûn mongnatak ngeia han mi senkhat
ngei chu an ringnun hah an ôina jêk mi lân
lang an tih. Tusiem nangni thona an ta, 4 male
“Juong nôk rangin chong ânkhâm ni mak mo?
Ama hah khonmo aom zoi? Kin richibulngei an
thi suo zoia, nikhomrese, rammuol insieng phut
renga neinuntin ani ngagâiin an la om tita?”
la tĩng an tih. 5 Hi chongdikngei hih an riet
ngôngin an nôngpai ngâi. Pathien chongpêkin
invân le pilchung hih isin ani. Pilchung hih
tui renga tui sikin a hong oma, 6 male tui
nanâkin ani, tuisânglienin rammuol muruo
hah sietminmang ani. 7 Nikhomrese, atûna
invânngei le pilchung aom ngei hi chu meia
sietminmang theina rangin Pathien chongpêk
nanâka hôi ania. Anni ngei hah pathienboi
mingei roijêkna le sietminmangna nikhuoa
ranga dar an ni. 8 Hannirese, hi neinun inkhat
hih mingil no roi, ka mal moroi ngei! Pathien
mitmua chu sûnkhat le kum isângkhat hih
ateina om maka; ama rangin chu ân angbang
ani. 9 Mi senkhatngei an mindon anghan
Pumapa chu a chongkhâma innu mak. Ânnu
niloiin, tute inmang loia, mi murdi an nunsiena
renga an hong insĩr rang nuomin nangni tieng
a tuongdier ani. 10 Aniatachu Pumapa Nikhuo
chu inru angin juong atih. Ha nikhuoa han chu
rahang inringtak le invâna neinunngei kângin
inmang a ta, pilchung le asûnga neinunngei
murdi khom inmangrip atih. 11 Ma neinunngei
murdi hah ma anghan sietminmang ani rangin
te, kho anga mi mo nin ni rang ani zoi? Nin
ringnun hah ânthieng le Pathien kôma pêkruo
ani rang ani. 12 Pathien Nikhuo nin ngâk atung
inrang theina rangin nin theidôr ranak song roi,
invânngei akânga sietminmang rang Nikhuo
le invâna neinunngei alum sika ajôina rang
Nikhuo hah. 13 Aniatachu eini chu Pathien
chongkhâm anghan invân thar le pilchung thar,
asûnga dikna hah ei omna in rang ei ngâk ani.
14 Masikin ka mal moroi ngei, ha Nikhuo hah
nin ngâk anghan Pathien mitmua inthieng le

demnaboia oma, ama leh inngêia om rangin nin
theidôr ranak song roi **15** Ei Pumapa'n nangni
sanminring ranga zoranchum nangni a pêka a
tuongdier hah en roi, ei lâibungpa moroi Paul
khomin Pathien vârna pêk mangin nin kôm a
miziek anga han. **16** A lekhamuthuon murdia ha
chonglupui hah a miziekin chu mahah ai ti ngâi
ani. A lekhamuthuona neinun senkhat ngei chu
a riet ântaka mahah vârloi le detloi mingei
Pathien lekhabua rachang dang an itho ngâi
anghan dikloitakin an rilminthâr ngâia, masikin
an chunga sietna anni nanâkin an mintung
ngâi. **17** Aniatachu, ku ruol moroi nangni ngeiin
chu mahah nin lei rietsai ani. Masikin balamboi
mingei minchâina han nangni ruoi minmangin
nin dingmun adetna renga nin inlet loina rangin
singthei roi. **18** Hannirese, ei Pumapa Jisua
Khrista moroina le rietna han insôn tit roi.
Roiinpuina hah atûn le kumtuongin ama kôma
om tit rese! Amen. **(aiōn g165)**

1 John

1 Ringna chong aphuta om hah nin kôm kin
miziek ani. Kin rieta, male kin mitin kin mu
ani; ani, kin mua, male kin kutin a tôn ani.
2 Hi ringna hih a juong inlanga han kin lei
mua; masikin ha roi hah kin misîra, Pa kôma
kumtuong ringna om hah ei lâia a juong inlang
hah nangni kin ril ani. **(aiōnios g166)** **3** Pa le a
Nâipasal Jisua Khrista leh inlopin kin dôn hi mi
nin zom theina rangin kin mu le kin riet hi nin
kôm kin phuong ani. **4** Kin râisân akip theina
rangin hi roi hi kin miziek ani. **5** A nâipasal
renga chong kin riet nin kôma kin phuong chu
mahi ani: Pathien chu vâr ania, ama kôm chu
ajîng reng om tet mak. **6** Hanchu, ajînga lêng
titin, ama leh ênlop ei tiin chu ei chong le ei
sinthôn milak ei ni rang ani. **7** Aniatachu, ama
avâra a om anghan eini khom avâra ei lêngin
chu inkhat le inkhat inlopkhomna ei dôn ani, a
Nâipasal Jisua thisenin ei nunsie ngei murdi
renga mi minsâi ngâi ani. **8** Nunsie dôn mu-
ung ei tiin chu ei thethenin ênhuong ani, male
chongtak ei kôm a om loi ani. **9** Aniatachu, ei
sietna ngei Pathien kôm ei phuongin chu, a
chonginkhâm anghan ei sietna ngei mi ngâidam
a ta, ei sin dikloina murdi renga mi minsâi a
tih. **10** Nunsie tho mu-ung ei tiin chu, Pathien
milakin ei sina, male a chong khom ei kôm hin
aom loi ani.

2 Ka nâingei nunsie nin tho loina rangin hi
chong hih ki miziek ani; aniatachu tukhom
nunsie a thôn chu, Pa kôm ei ruthûla mi ngên
pepu Jisua Khrista, mi dik hah ei dôn. **2** Male
Khrista hih ei nunsie ngei ngâidama ei omna
ani; eini nunsie vai ni maka, mi murdi nunsie
khom ani sa. **3** Pathien chongpêkngei ei jômin
chu ama ei riet ti ei riet minthâr ani. **4** Einin
ama ki riet tiin a chongpêkngei jôm no ila,
eini hah milak ei nia, eini han chongtak a om
loi ani. **5** Tutu khom a chong jômpu ngei chu
Pathien lungkhamna hah an mikhip tatak ani.
Pathien leh inzomin ei om ti mahin ei riet
minthâr thei ani: **6** tukhom Pathien leh inzomin
ko om ei tiin chu Jisua Khrista om anghan
ei om sa rang ani. **7** Ka mal moroitak ngei,
hi chongpêk nin kôma ki miziek hi athar ni
mak; chongpêk muruo aphut renga nin dôn
hah ani. Ma chongpêk muruo hah nin lei riet
sai thurchi ani. **8** Hannoma, chongpêk atûna
nin kôma ki miziek hi chu athar ani, asikchu
chongtak hah Khrista taka le nangni ngeia hin
ânlang. Ajîng hah ahek tira male avâr tatak
hah a juong vâr zoi ani. **9** Tukhomin avâra kin
om tiin an lâibung ngei le sarnu ngei an la
mumâk titin chu, atûn tena hin ijînga an la
om bang ani. **10** Tukhomin an lâibungngei le
sarnu ngei an lungkhamin chu avâra an om
tita, annia han sietna inpalna rang reng om
mak. **11** Ania tukhom ei lâibungngei le ei sarnu
ngei la mumâkpu chu ajînga ei oma; ajînga ei
lôn banga, ajîngin ei mit a mincho zoi sikin ei
sena khom riet ngâi mak me. **12** Ka nâingei,
Khrista jârin nin nunsie ngei ngâidamin a om
zoi sikin nin kôm ki miziek ani. **13** Pa ngei, ama
hah aphut renga a omtit hah nin riet sikin nin
kôm ki miziek ani. Vânglâingei, Saloi Inkhat
hah nin mene zoi sikin nin kôm ki miziek ani.
14 Ka nâingei, Pa hah nin riet sikin nin kôm
ki miziek ani. Pa ngei ama hah aphut renga a
omtit hah nin riet sikin nin kôm ki miziek ani.
Vânglâingei, nin râta; Pathien chong nin sûnga
a om tita, male Saloi Inkhat hah nin mene zoi
sikin nin kôm ki miziek ani. **15** Rammuol hi
midit no ungla, hanchu rammuola neinun ngei
khom ite midit no roi. Rammuol nin miditin chu
Pa nin lungkham loi ani. **16** Rammuola neinun a
omngei murdi taksa ôina ngei, miriem mita mu
theingei le anâng ngei, male miriem damsûng
insongpuina ngei hi khote Pa renga juong
nimak ngei; hima ngei murdi hi rammuol renga
korong an ni. **17** Rammuol le a sûnga neinunngei
murdi miriemin an ôingei hih ânmang tir ani;
aniatachu Pathien lungdo sinngei chu tuonsôtin
om tit an tih. **(aiōn g165)** **18** Ka nâingei, zora
mongna anâi zoi! Khrista Râl la hong om atih,
tia rila nin om anghan; Khrista râlngei tamtak
an inlang zoi, masikin zora mongna anâi zoi
tiin ei riet ani. **19** Hi mingei hih ei pâla mi reng
ni mak ngei, masika han min mâksan ani; ei
pâla mi nisenla ngei chu, ei kôm om tit an tih.
Aniatachu min mâksan sikin ei pâla mi ni tatak
mak ngei ti chu ânthâr thei ani. **20** Hannirese
Khrista'n Ratha Inthieng nin chunga a vur
zoi sikin nin rêngin chongtak nin riet ani. **21**
Hanchu chongtak riet mak chei ti sika nin kôm
ki miziek ni maka; manêkin, chongtak nin riet
sik le chongtak renga milak reng suok ngâi mak
ti khom nin riet sika ani. **22** Nônte, tumo milak
ani? Tukhom Jisua chu Messiah ni mak tipu hah
ani. Ma anga mi ngei hah Khrista Râlngei an

nia Pa le Nâipasal anni innikin an heng ani. 23
Tukhom Nâipasal hengpu chu Pa khom a heng
ani; tukhom Nâipasal pom chu Pa khom a pom
sa ani. 24 Nangni chu aphut renga nin chong
riet hah nin mulungrîla vong tit rangin mindon
roi. Hanchu ma chong hah nin vong titin chu
Nâipasal le Pa leh inzomin om tit nin tih. 25
Male mahi ani Khrista lelên kumtuong ringna
mi pêk ranga ânkhâm hah. (aiōnios g166) 26 Ma
nangni huong ranga bôk ngei thurchi hah nin
kôm ki miziek ani. 27 Aniatachu nangni chu,
Khrista'n ama Ratha nin chunga a vur zoia,
ama Ratha hah nin sûnga a om tena chu, tute
minchu rang nâng mak chei. Ama Ratha han
neinun murdi nangni a minchua, male nangni
minchu ngei khom adika, adikloi nimak. Ratha
minchuna hah jôm ungla, male Khrista leh
inzomin omtit roi. 28 Ani, ka nâingei, ama leh
inzomin omtit roi, hanchu ama a juong inlâr
Nikhuo han inzaka inthup loiin hâitakin om
thei nin tih. 29 Khrista chu midik ani; ti nin riet
sikin tukhom adik sinpu chu Pathien nâi ani ti
nin riet rang ani.

3 En ta u, khodôr tak mo Pa mi lungkham
hi! Mi lungkhamna lien rai sikin Pathien
nâingeiin mi be zoi ani, male ma anghan a
nâingei eini zoi. Hima sika hin rammuolin mi
riet loi ani: Pathien a riet loi sikin. 2 Ka mal
moroitak ngei, atûn hin Pathien nâingei ei ni
zoi, aniatachu, imo ei hongni rang ti chu lân
thâr tak mak. Aniatachu, Khrista a juong inlâr
tika chu ama angin om ei tih, ti chu ei riet,
ama chu anina anghan adiktakin ei mu rang
sikin. 3 Tukhomin Khrista taka sabeina dôn
kaiin chu Khrista ânthieng anghan an inthieng
ngâi ani. 4 Tutu khom nunsie ngei tho kai chu
Pathien Balam a siet ani, asikchu nunsie hih
balam sietna ani. 5 Khrista hah nunsie ngei
lâk pai rangin a juong inlâr zoi ti nin riet,
male ama kôm han chu nunsie reng om mak.
6 Masikin tukhom Khrista leh inzomin a om
tittin chu nunsie tho ngâi khâi mak; aniatachu
tukhom nunsie a la tho bangin chu ama hah
mu maka aninônchu riet khom riet tet mak ani.
7 Ka nâingei, tutên nangni huong no rese ngei!
Tukhom adik sinpu chu midik ania, Khrista hah
adik anghan. 8 Tukhom nunsie a la tho bangin
chu Diabol ta ani, Diabol chu aphut renga nunsie
a tho sikin. Pathien Nâipasal a juong inlangna
abitak chu, Diabol sintho ngei minmang rang
hih ani. 9 Tukhom Pathien nâingei chu nunsie
tho ngâi khâi mak ngei, Pathien nina tatak hah
an nia han aom tita, male Pathien hih an Pa
ani sikin, nunsie tho thei ngâi khâi mak ngei.
10 Mahin Pathien nâingei le Diabol nâingei an
teina ânthârna ani: adik sin loi ngei murdi le
midang lungkham loi ngei chu Pathien nâingei
nimak ngei. 11 Aphut renga chong nin riet ha:
inkhat le inkhat ên lungkham inlôm ngêt rang
tih hi ani. 12 Eini chu Cain anghan chu om tet
no u; ama chu Asaloi Inkhatpa ta ania, male
a nâipa lele Abel a that ani. Ithomo Cain'n a
thata? A sintho ngei ha chu asaloi ania, a nâipa
sintho ngei ha chu adik sikin ani. 13 Masikin ka
lâibungngei le sarnu ngei, rammuol mingeiin
nangni an mumâkin chu kamâm no roi. 14 Ei
lâibungngei le sarnu ngei ei lungkham sikin
thina renga hong jôkin ringna han ei lût zoi
tiin ei riet ani. Tukhom lungkhamna dôn loi
chu thina sinthotheina nuoia a la om tit ani.
15 Tutu khom a lâibungngei mumâkngei chu
mithatngei an ni, male mithatngei kumtuong
ringna man ngâi mak ngei iti nin riet. (aiōnios
g166) 16 Ma hin lungkhamna hih imo ani ti chu
ei riet: Khrista'n eini rangin a ringna a pêka.
Hanchu, eini khom ma anghan, ei lâibungngei
le sarnu ngei rangin ei ringna pêk rang hi
êntâng ani! 17 Minei ngeiin lâibung mini sarnu
mini ânsamin mu senla, hannoma anni ngei
doiin an mulungngei khâr senla ngeia, Pathien
kin lungkham inti thei no ni ngei. 18 Ka nâingei,
ei lungkhamna hih chongbâingei le mûra ti
vaiin ni no senla; lungkhamna diktak, sinthôn
minlang ngâi nirse. 19 Hanchu, ma anghin,
eini chu chongtak ta eini ti riet thei ei ta; ma
anghin Pathien makunga ngamin ei om rang
ani. 20 Ei sielesarietnân asie mimintumin chu,
Pathien chu ei sielesarietna nêkin a roiinpui
uola neinuntin a riet let ngâi ei riet ani. 21
Masikin ku ruol midit om ngei, ei sielesarietnân
asie mimintum nôn chu, Pathien makunga
hâina ei dôn ani. 22 A chongpêkngei ei jôma, a
râisân rang lam ei sin ngâi sikin ei ngên murdi a
kôm renga ei man ngâi ani. 23 A chongpêkngei
chu a Nâipasal Jisua Khrista ei iema, Khrista
chongpêk mi pêk anghan inkhat le inkhat ên
lungkham inlom hih ani. 24 Tukhom Pathien
chongpêkngei ajômpu chu Pathien leh inzomin
an oma, Pathien khom anni leh inzomin aom
ngâi ani. Male Pathien'n Ratha mi pêk sikin
Pathien leh inzomin ei om ti ei riet ani.

4 Ku ruol moroitak ngei, Ratha ko dôn ti ngei
murdi iem pai no roi, aniatachu an ratha
dôn hah Pathien renga ani le niloi minsin roi.
Asikchu dêipu adikloi tamtak muntina an suok
zoi. **2** Pathien Ratha ani le niloi chu ma anghin
riet nin tih: tukhom Jisua Khrista munisi'n a
juong iti rietminthâra muphuongpu ngei chu
Pathien renga Ratha dôn an ni. **3** Hannirese
Jisua chungroi adem kai chu Pathien renga
Ratha dôn ni mak. Ama ratha dôn ha chu
Khrista Râl renga kêng ani; la hong om a tih,
ti nin rieta, male atûn hin rammuola a om sai
piel ani zoi. **4** Aniatachu, ka nâingei, Pathien ta
nin nia, male dêipu dikloingei hah nin mene
zoi, nin kôma om Ratha hah rammuol mingei
kôma om ratha nêkin chu sinthotheina a dôn
uol sikin. **5** Ma dêipu dikloingei han rammuol
roingei an misîra, rammuolin an chong a rangâi
ngâi, rammuol ta an ni sikin. **6** Aniatachu
eini chu Pathien ta ei ni. Tukhom Pathien riet
ngeiin chu ei chong an rangâia; tukhom Pathien
mi ni nônchu ei chong rangâi ngâi mak ngei.
Hanchu, mahi, Ratha diktak le dikloi sensâi
theina kin misîr thei chu ani. **7** Ruol midit om
ngei, inkhat le inkhat inlungkham inlôm ei tih
u, lungkhamna hi Pathien renga suok ani sikin.
Tukhom lungkhamna dôn chu Pathien nâi ania,
Pathien khom a riet. **8** Tukhom lungkhamna
dôn loi chu Pathien khom riet mak, Pathien
chu lungkhamna ani sikin. **9** Ama jâra ringna ei
man theina rangin Pathien'n a Nâipasal khat
mamang rammuola juongtîrin a lungkhamna
ei chunga a minlang ani. **10** Mahi lungkhamna
chu ani: ei nîn Pathien ei lungkham bak ni
maka, aniatachu ama'n kêng mi lungkhama,
ei sietnangei renga ngâidam ei chang theina
rangin a Nâipasal a juongtîr ani. **11** Ruol midit
om ngei, Pathien'n ma angtakin mi lungkhamin
te, eini khom inkhat le inkhat ên lungkham
rang ani. **12** Khotiklâi khomin tutên Pathien mu
ngâi mak ngei, aniatachu, inkhat le inkhat ên
lungkham inlômin chu Pathien eini leh inzomin
aoma, a lungkhamna khom eini hin mikhipin
aom ngâi ani. **13** Pathien'n ama Ratha mi pêk zoi
sikin ama leh inzomin ei oma, male ama eini leh
inzomin aom ti ei riet minthâr ani. **14** Male Pa'n
a Nâipasal rammuol Sanminringpu ni rangin
a juongtîr ti ei mu zoia, midangngei khom ei
ril sa ani. **15** Tukhom Jisua hi Pathien Nâipasal
ani tia muphuong chu, Pathien leh inzomin
a oma Pathien khom ama leh inzomin a om
ngâi ani. **16** Pathien'n eini ranga lungkhamna a
dôn hah ei rieta, male ei iem ani. Pathien chu
lungkhamna ania, tukhom lungkhamna taka om
chu Pathien leh inzomin an oma, Pathien khom
anni leh inzomin aom ngâi. **17** Roijêkna Nikhuo
han hâina ei nei theina rangin lungkhamna hah
einia hin mikhipin a om zoi; male hi rammuola
ei ringna hih Khrista om anghan ei om sikin
maha la dôn ei tih. **18** Lungkhamnân chu china
om maka; lungkhamna akippin china a rujûlpai
ngâi. Masikin, tukhom china la nei chu ama han
lungkhamna akippin a la om loi ani, asikchu
china han dûktongna aom ani. **19** Pathien'n
mi lungkham bak sikin ei lungkham ani. **20**
Pathien ku lungkham tiin ei lâibungngei le
sarnu ngei mumâk ila, milak kêng eini rang
ani. Mîn a lâibungngei le sarnu ngei a mu bang
ngei luo a lungkham thei nônte, Pathien a mu
loi vâng hate kho angin mo a lungkham thei
ranga? **21** Khrista'n chongpêk mi pêk hah mahi
ani: Tukhomin Pathien a lungkhamin chu a
lâibungngei le sarnu ngei khom a lungkham
ngêt sa rang ani.

5 Tukhom Jisua hi Messiah ani tia iem chu
Pathien nâi ani; tukhom Pa lungkhampu chu
a Nâipasal khom a lungkham sa ngâi. **2** Ma hin
Pathien nâingei ei lungkham iti ei rieta: Pathien
ei lungkhama a chongpêkngei ei jôma hin. **3**
Pathien ei lungkhamna chu a chongpêkngei ei
jôm hih ani. A chongpêkngei chu eini rangin
inngar mak, **4** asikchu Pathien nâi nâmin chu
rammuol an mene ngâi. Male ei taksônna sikin
rammuol ei mene ani. **5** Tumo rammuol a
mene thei rang? Jisua chu Pathien Nâipasal
ani iti iempu vaiin kêng. **6** Jisua Khrista hih
a baptisma tui le a thina thisen leh juongpu
hah ani. Tui vaia niloiin tui leh thisen inlopa
juong ani. Male Ratha han amananâk adik iti a
minriet ani, Ratha chu chongtak ani sikin. **7**
Rietpuipu ngei inthum an om: **8** Ratha, tui le
thisen; male ma inthum ngei minrietna hah
munkhat ani. **9** Munisi minrietna luo mana
ei iema; Pathien minrietna vângte arât uol
ok kêng, male a Nâipasal minrietna chungroi
chu a pêk zoi ani. **10** Masikin tukhom Pathien
Nâipasal a iem ngei murdi'n chu mania inrietna
hi an mulungrîla an dôna; aniatachu a iemloipu
ngei chu Pathien milakin an minchang ani.
Pathien'n a Nâipasal chungroi a ti hah an iemloi
sikin. **11** Ma minrietna hah mahi ani: Pathien'n

kumtuong ringna mi pêk zoia, male ma ringna
nâr hah a Nâipasala aom ani. (aiōnios g166) 12
Tukhom Nâipasal hah a dônin chu ringna hah a
dôna, Pathien Nâipasal dônloi chu ringna dôn
mak ani. 13 Kumtuong ringna nin dôn ti nin
riet theina rangin nangni Pathien Nâipasal iem
ngei kôm hi chong hih ki miziek ani. (aiōnios
g166) 14 Neinun murdi a lungdo angin ei ngênin
chu mi rangâi pe ngâi ti ei rietminthâr sikin
Pathien makunga ei hâi ani. 15 Khotiklâi khom
ei ngên kai chu mi rangâi pe ngâi; male mahah
adik iti ei rietin chu a kôm ei neinun ngên hah
mi pêk ngâi ani, ti khom ei riet sa ani. 16 Nin
lâibung mini, nin sarnu mini thi theina tatak
niloi sietna a sinin chu Pathien kôm chubai
tho pe ungla, Pathien'n ringna pêk ngei a tih.
Mahi thi theina tatak niloi sietna sin ngei ranga
ani. Ania thi theina tatak sietna khom a oma,
ma rang han Pathien kôm chubaitho pe roi
ki ti nimak. 17 Adikloi tho murdi hi nunsie
ani, aniatachu thi theina tatak niloi sietna
khom a om sa. 18 Tukhom Pathien nâingei chu
nunsie tho bang ngâi khâi mak ngei iti ei riet,
Pathien Nâipasal han a rung ngei tita, Puoloipa
siet thei ngei khâi mak. 19 Rammuol pumpui
hih Puoloipa roijêkna nuoia om nikhomsenla,
Pathien mingei ei ni iti ei riet ani. 20 Pathien
diktak hah ei rietna rangin Pathien Nâipasal a
juonga, masikin riettheina mi pêk ani, Pathien
diktak leh inzomin ei oma a Nâipasal Jisua
Khrista leh inzomin. Mahi Pathien diktak ania,
male mahi kumtuong ringna ani. (aiōnios g166) 21
Ka nâingei, pathien dikloi ngei renga inrung
roi!

2 John

1 Upa renga han, A nupang lungkham le a
nâingei; atataka nangni ku lungkham ani;
keima vai ni maka, chongtak a riet ngei murdi
khomin nangni an lungkham sa. **2** Chongtak
ei kôma om bang, kumtuonga khom ei kôm a
om bang rang sika hin. **(aiōn g165)** **3** Pa Pathien le
Pa Nâipasal Jisua Khrista renga lungkhamna,
moroina le inngêina ngei mi pêk hah chongtak le
lungkhamna ei ta nirese. **4** Pa chongpêk anghan
na nâingei senkhat chongtaka an om ku mu sikin
ka râisân tatak ani. **5** Male nupang lungkham
no kôma chongpêk athar niloiin aphut renga ei
dôn hah lungkham ênmu thei chitna rangin
nangni ke ngên ani. **6** Lungkhamna ki ti omtie
chong chu Pathien chongpêk jômin ei om ngêt
rang ani. Chongpêk aphut renga nin rênga nin
riet khom hah, inlungkhamin om roi, ti hi ani. **7**
Mi huong ngâi ngei rammuol pumpuia an suok
zoi, Jisua khrista munisi'n a juong inzir ti pom
nuom loi mingei hah. Ha anga mingei ha chu
milak le Khrista Râl an ni. **8** Masikin nin sin sai
ngei hah inmang loia, râisânman a kipa nin man
theina rangin asadimin inrung roi. **9** Tukhom
Khrista minchuna taka om loiin a khêlin chu,
Pathien dôn mak. Tukhom minchuna taka a om
titin chu Pa le Nâipasal a dôn ani. **10** Masikin,
tukhomin hi minchuna chong hongchôi loiin
nin kôm amapa mini, amanu mini a hongin
chu, nin ina mintung ngei no ungla; nin chunga
“Ratha'nngamna om rese” luo tipe ngei no
roi. **11** Tukhomin he hoiin an mathânin chu
an neinun saloi an thona han an inchel sa
ani. **12** Chong tamtak nangni ril rang ko dôna,
aniatachu lekha leh pentuiin miziek loiin, ei
râisânna akip theina rangin nin kôm hongin mêl
inmua chong rangin ka sabei ani. **13** Nu Juorpui
lungkhamnu nâingeiin chibaimûknangei nang
an hong muthuon ani.

3 John

1 Upa renga han, Ko moroitak Gaius, ku
lungkham tatakpu kôm, 2 Ka mal moroitak,
ratha han na dam ti ki riet anghan, neinunngei
murdi asadima a lônna taksa han na dam
theina rangin ku chubai ngâi. 3 Khristien
champuingei senkhat an juonga, taksônoma no
omtit ngâi anghan, chongtaka iem no omtit
tih min rila, ka râisân tatak ani. 4 Ka nâingei
chongtaka an om ti ki rieta ka râisân nêka
râisânna lien uol reng dôn mu ung. 5 Ka
mal moroitak, khuolmingei anni lâi khomin
Khristien champuingei chunga taksônomtakin
sin no tho ngâia. 6 Hi taka koiindangngei kôm
khom nu lungkhamna chungroi an misîr zoi. An
khuolchaina mozomtita Pathien a râisân theina
rangin rangâihoitakin lei san ngei roh. 7 Khrista
sinthoa an khuolchaina han iemloingei renga
sanna lâk loiin an nin thok sikin. 8 Masikin eini
Khristienngeiin, chongtaka sin an thona han
ênchelsa theina rangin hi mingei hih ei san
ngêt rang ani. 9 Koiindang kôma lekhamuthuon
bongte chu ki mizieka; aniatachu, an ruoipu
chang nuom ngâipu Diotrephes han chu ko
chong ite lunghâng tho noni. 10 Hanchu ku
juong tika chu a sintho murdi lunghâng tho ka
ta; kin chungroia neinun ichiruoingei a ti ngâi le
milak a ril ngâi! Aniatachu maha khom ahunin
la riet maka; ei Khristien champuingei an hong
khomin mintung ngâi maka, mi mintung rang
nuomngei khom a khap ngâi male koiindang
renga rujûl pai ngei rang a pût ngâi! 11 Ka
mal moroitak, asaloi jûi nônla, asa jûi roh.
Tukhom asa sinpu ngei chu Pathien ta an nia;
tukhom asaloi sinpu ngei chu Pathien la muloi
an ni. 12 Demetrius hah mitinin asa an ti ngâia;
chongtak han amananâkin asa a ti ngâi. Male
keini khomin kin thurchi kin bôk sa, male
khoimo kin ti hih adik ti ni riet. 13 Chong
tamtak nangni ril rang ko dôn, aniatachu maha
pen le pentuiin no kôm miziek nuom mu ung.
14 Nang mu lai rang ka sabeia, hanchu intongin
la chong rei. Rathângamin om roh. Na malngei
nâmin chibai an hong muthuon. Ei malngei hah
an misang zeta chibai mi mûk pe chit roh.

Jude

1 Jude, Jisua Khrista tîrlâm, le Jacob lâibungpa
renga, Pathien'n a koi pungei, Pa Pathien
lungkhamna sûnga omngei le Jisua Khrista
rungna ngei han: **2** Mulungjûrpuina, inngêina
le lungkhamna ngei ha ninta rangin sipmatin
om rese. **3** Ko moroitak ka malngei, ei renga
ei chang inruol Sanminringna chungroi hih
nin kôma miziek rangin ke theidôr ku pût
lâiin, Pathien'n a mingei taksônna voikhata a
pêksai ngei le anrêngin nin doi rangin nangni
mohôkna miziek rangin anângin ki riet ani. **4**
Mi senkhat Pathien dônloi mingei inrûka ei lâia
lût an oma, ha mingei han ei Pathien moroina
chungroi hah hurna lampui an minchanga, ei
Puma le Pumapa. Jisua Khrista ei dôntie khom
an hengpai ani, Ha mingei han theiloi an chang
rangtie chu tienlâi renga Pathien lekhabu'n
alei muphuong sai kêng ani zoi. **5** Hima ngei
murdi hih nin lei riet sai nikhomsenla, nangni
min riet nôk ku nuom Pumapa'n Isrealngei ha
Egypt ram renga a kêlsuo ngeia, aniatachu a
iemloi pungei chu nûka ala minmang ngei nôk
ani. **6** Vântîrtonngei khom an rachamneina
sinthotheina azotordor sûnga omloia, an omna
mun mâk ngei chu Pathien'n Nikhuo inlaltaka
theiloi minchang rangin kumtuong zingjirûia
thungin ijîng nuoia, a dar ngei ani tih riettit roi.
(aïdios g126) **7** Sodom le Gomorrah le akôl revêla
khopuingeia mingei khom ha vântîrtonngei
sintho angdêna tho hur le ngala nunchan saloia
an inpêk sikin mitin inrimna rangin kumtuong
meia dûkmintongin ânlangiemin aom tih riettit
roi. **(aiōnios g166)** **8** Ma angdên han, ha mingei
han inlârnangei an mua, mangei sika han an
takpum an min nima; Pathien rachamneina an
mumâka, male chungtienga roiinpuitaka aom
ngei khom an êro ani. **9** Vântîrton ânchungtak
Michael luon mahi tho mak, Diabol le Moses
ruok tumo achang rang an inchua an inkhal
lâihan, Michael'n Diabol hah chongsie rokôk
ngam maka, “Pumapa'n nang la ngo rese!”
a ti pe ani. **10** Aniatachu hi mingei hin i-ih
khom an riet theiloi chu doiin an êro ngâia;
male mindona dônloi ramsa ngei angin an
suokpu neinunngei rietna han anni ngei hah
asietminmang ngâi. **11** Anni rangin idôra chi-
om mo ani zoi! Cain lampui hah an jûia, sum
sikin Balaam sietna a lei thona tieng anninâkin
an inpêk zoi. Korah ânhel anghan an inhela,
male ama angin an inmang zoi ani. **12** Anni
ngei hah nin inlopkhômna bukhalâi ôtna han
an inzakloina hah sabê ânnim angin anni.
Anninanâk rang vai mindon ngâi an ni. Anni
ngei ha ruotui pomloi sûmngei phâivuon a
sêmpai angin an ni. Anni ngei hah thingkung
inra zora luo inra ngâiloi, thingkung rujungngei
phôi paia oma athipa angin an ni. **13** Anni ngei
hah tuikhangliena tuidârinsok angin, an sintho
inzakpui omngei hah tuihuon minlang angin
an ni. Anni ngei hah ârsingei chaititir angin
Pathien'n ijîng inthûktak sûnga tuonsôta om
ranga mun a hôih pe ngei ani. **(aiōn g165)** **14**
Maha Enoch, Adam renga richisuonpâr sarina
hi tienlâi han dêipu chongin alei misîr sai:
“Pumapa ha a vântîrton inthieng isâng tamtak
ngei leh a juong rang **15** Mi murdi chunga
roijêkna juong min tungin, Pathien adônloingei
sintho murdi le Pathien dônloi mi nunsiengei
ama dôia chonghoiloitak an ti sika theiloi
minchang rangin!” **16** Hi mingei hi chu zoratin
an chiera, midangngei theiloi an mintuma; an
ôina saloingei an jûia, an thethenin an insonga
male an man rang aomin chu midangngei
an minpâk tatak ngâi ani. **17** Aniatachu, Ku
ruolngei, zora vunsaia ei Pumapa Jisua Khrista
tîrtonngeiin nangni an rilngei hah riettit roi. **18**
“Sûn nûktak ngei ahong tung le chu, Pathien
dônloi mingeiin an ôinangei innimngei jûiin,
nangni phengsan rang mi an la hong inlang
rang,” nangni an tipe hah. **19** Hi mingei hin
insenna sin ngâi, an taksa ôinangei jêka om
pungei, Ratha dônloipu ngei an ni. **20** Aniatachu,
nangni ku ruolngei, nin taksônna inthiengtak
chunga han nin thethenin sin inding roi. Ratha
Inthieng sinthotheina han chubaitho roi, **21**
male ei Pumapa Jisua Khrista inriengmuna
han kumtuong ringna nangni a pêk rang hah
ngâkin Pathien lungkhamna sûnga han om roi.
(aiōnios g166) **22** Mulung okchâna adônpungei
chunga han inriengmuna minlang ungla; **23**
midangngei hah mei renga kailitin sanminjôk
ungla; ichi pumin lungkhamna minlang ungla,
aniatachu an sietna ôina saloi kop puon innim
ngei hah chu heng roi. **24** Nin inlet loina ranga
nangni donsûi theipu le roiinpuitaka amakunga
demnaboia râisântaka nangni dar theipu **25**
mi Sanminringpu Pathien kôm vai han Jisua
Khrista ei Pumapa jâra zora vunsai murdi, atûn
le tuonsôt tuonsôtin roiinpuina, inlalna, ratna,

sinthotheina, le rachamneina ngei om tit rese!
Amen. **(aiōn g165)**

Chongphuong

1 Hi lekhabu hih Jisua Khrista chongphuong,
Pathien'n a tĩrlâmngei min riet ranga a
pêk, neinun hong tung kelen rang thurchi hah
ani. Khrista'n ma chong ngei hi a vântĩrton
juongtĩrin a tĩrlâm John kôm a juong min rieta,
2 male John'n a mu murdi ngei hah a misĩra.
Mahi Pathien chong le Jisua Khrista'n chongtak
a phuonga a misĩrna ani. **3** Hi lekhabua ânziek
porepu ngei, le asûnga lei rilmasana chongngei
rangâia male ajômpu ngei chu satvur an ni! Hi
neinunngei murdi tungna rang zora hih anâi
zoi sikin. **4** John renga Asia ramhuol sûnga
koiindang sari ngei kôm: Pathien renga moroina
le inngêina hah nin ta nirese, A om tit, A om
sai le A la hong om rangpu, le a rêngsukmun
makunga ratha sari ngei kôm renga, **5** male Jisua
Khrista renga, rietpuipu taksônom, thina renga
inthoi masatak le rammuol rêngngei roijêkpu
khom ani sa. Ama'n mi lungkhama, male ama
thina ân pêkna sikin ei sietnangei renga mirtan
zoia, **6** male a Pathien le a Pa sintho rangin a
Rêngrama ochaingeiin mi sin zoi. Jisua Khrista
kôm han roiinpuina le sinthotheina tuonsôt
tuonsôtin om rese! Amen. **(aiōn g165)** **7** En roi, ama
hih sûmngei lâia khin a juong rang ani! Mitinin
mûng an tih, ama lei sunngei khom mu sa an
tih. Pilchunga mi murdi'n ama châ an tih. Ma
angtak han ńing atih! **8** "Keima hi amotontak le
anûktak ki ni," Pumapa Pathien Râtinchung, A
om tit, A om sai le A la hong om rangpu han a ti.
9 Keima John, nin lâibungpa, le Jisua nûkjûipu
a Rêngram mingei chunga dûktongna hong
tung, diertaka tuongna tienga nin champuipa
ki ni, Pathien chong le Jisua'n chongtak a
phuong thurchi ki misĩrna sikin Patmos tuihuola
intângin ko oma. **10** Pumapa nikhuo han Ratha'n
ku chunga sin a thoa, male ku nûktieng rôl
inringtak, bekul inring angin ki rieta. **11** Ma
anghin a tia, "Neinun nu mu ngei hi miziek
roh, male ma lekhabu hi khopuilien sari ngei
sûnga koiindang sari ngei kôm muthuon ngei
roh: Ephesus, Smyrna, Pergamum, Thyatira,
Sardis, Philadelphia le Laodicea." **12** Tumo
mi rokôk en rangin ko hônheia aṁin chu,
rângkachak châtidarnangei sari ku mua, **13** male
ma châtidarnangei lâia han munisi aphuozek,
a kephangei dênin kâncholiinchuol a haka, a
rôpa rângkachak kongkhit a khit ku mua. **14** A
sam chu belrimul, aninônchu rodokang dôra
chek, male a mitngei chu meichuong angati; **15**
a kephangei chu sum-eng meikhura hâlminvâr
le nôtminvâr angin aoma, a rôl miring chu
tuitâk rasa angin ani. **16** A kut changtieng ârsi
sari ngei a chôia, male a bâi renga khandai
beniknei angaidak ahong suoka. A mâi chu
sûnchimripa nisa râtlâitak angin ani. **17** Ama
hah ku mu lehan, a kebula athi angin kên let
raka. A kut changtieng ku chunga minngamin,
"Chi no roh! Keima hih amotontak le anûktak
ki ni, a tia. **18** Keima hi aring hah ki ni! Ki
thia, aniatachu atûn chu tuonsôta rangin ki
ring nôk zoi ani. Thina chunga le mithi khuo
chunga khom rachamneina ko dôn ani. **(aiōn g165,
Hadēs g86)** **19** Hanchu, neinun nu mu ngei, atûna
aom ngei le nûkka ahong om rang ngei hih
miziek roh. **20** Ma hih ku kut changtienga ârsi
sari nu mu ngei, le rângkachak châtidarna sari
ngei omtie inthup chu an ni: ârsi sari ngei chu
koiindang sari ngeia vântĩrtonngei an nia, male
châtidarna sari ngei chu koiindang sari ngei
hah an ni."

2 Ephesus koiindanga vântĩrton kôm hi anghin
miziek roh: "Hi chongmuthuon hih a kut
changtienga ârsi sari ngei chôia, rângkachak
châtidarna sari ngei lâia ânlôi bang ngâipu
renga ani. **2** Ni sinthongei murdi ki rieta; ni
sin ranak songtie ngei le ni diertie ngei ki riet.
Mi saloingei narngâi theiloi tie ngei le tĩrton
niloia tĩrton inti ngei hah ni minsina, milak
anni tih ni riet tih ki riet. **3** Ni diera, ki riming
sikin nu tuonga, inzal mak che. **4** Aniatachu
mahi nang ke demna ani: atûn hin chu motona
anghan chu mi lungkham khâi mak che. **5**
Kho tena ânlet mo na ni zoi mindon roh! Ni
sietna renga inhei inla motona ni sintho hah
tho nôk roh. Ni sietna renga nên sĩr nônchu
juong ka ta na châtidarna hah amun renga ki
thĩnpai rang kêng. **6** Aniatachu ma hih na satna
chu ani: Nicolaitanngei sintho hah ke enjôtloi
anghan ne enjôtloi sikin. **7** "Hanchu, kuorngei
nin dônin chu, Ratha'n koiindangngei kôm
chong a ti ngei hih rangâi roi! "Amenepu kai
chu Pathien Ruhuona ringna thingkung linga
om hah amara sâk rangin rachamneina pêk ki
tih," tiin. **8** "Smyrna koiindanga vântĩrton kôm
hi anghin miziek roh: "Hi chongmuthuon hi
amotontak le anûktak, a thia hong ring nôkpu
renga ani. **9** Nên taknangei murdi ki riet; nên

rieng ti ki riet, aniatachu ne nei tatak! Juda
tak niloia, Juda inti ngei neinun saloi nang an
ti ngei hah ki riet; anni ngei hah Soitan pâla
mi an ni! 10 Nu tuong rang ngei hi ite chi no
roh. Rangâi roh! nin lâia mi senkhat intângna
ina khumin Diabol'n nangni minsin a ta, male
sûn sôm tena intaknangei tong nin tih. Thina
dênin, keima rangin taksônomin om roh, male
ne menena râisânman ringna rênglukhum nang
pêk ki tih. 11 “Hanchu, kuorngei nin dônin chu,
Ratha'n koiindangngei kôm chong a ti ngei hi
rangâi roi! “Amenepu ngei kai chu thi inikna
han ite minna ngei thei no nih. 12 “Pergamum
koiindanga vântîrton kôm hi anghin miziek
roh: “Hi chongmuthuon hih khandai beniknei
angaidak dônpu renga ani. 13 Khonmo no om,
Soitan rêngsukmun omna hah ki riet. Ki riming
nu sûr mindet tita, male ki rietpuipu taksônom,
Antipas Soitan omna muna an that lâihan khom
ku chunga na taksônomna hih mâk mak che.
14 Aniatachu neinunngei alekti chunga demna
nang ko dôn: nin lâia mi senkhatin Balaam
minchuna chong an pom sikin. Ha mi han
mirmilngei biekna neinun an pêk ngei hah an
sâkna rang le inditnasaloi an songna rangin
Balak hah Israel mingei sietna tieng tipuiraia
minjôtna chang a minchu ani. 15 Ma angdên
han Nicolaitanngei minchuna chong jûipungei
nin lâia no dôn ani. 16 Atûn ni sietnangei renga
inhei roh! Nên hei nônchu, no kôm juong lai
ka ta, ka bâia hong jôk khandai ngâi lehan ha
mingei hah ku juong doi rang kêng. 17 “Hanchu,
kuorngei nin dônin chu, Ratha'n koiindangngei
kôm chong a ti ngei hih rangâi roi! “Amenepu
ngei kai chu manna inthup senkhat ngei pêk
ki tih. Lung ngoi achunga riming thar ânziek
a changpu ti nônchu tutên an riet ngâi loi
hah khom pêk ngei chit ki tih. 18 “Thyatira
koiindanga vântîrton kôm hi anghin miziek
roh: “Hi chongmuthuon hih Pathien Nâipasal, a
mitngei mei anga chuong, a kephangei sum-eng
anga nôtminvâr renga han. 19 Imo no tho ki riet.
Nu lungkhamna, na taksônomna, ni sinthongei,
le ni diertie ngei ki riet. Motona nêkin atûn hin
sin no tho uol ti khom ki riet. 20 Aniatachu ma
hih nang ke demna chu ani: nupang Jezebel,
Pathien thangtheipu inti ngâinu hah na rangâi
thei sikin. Amanu han ki tîrlâmngei inditnasaloi
tho minchûn le mirmilngei kôma neinun an
pêk ngei sâk rang minchûn aletieng a ruoi
ngei ngâi. 21 Amanu hah a sietnangei renga
insîr rang zora ke pêka, aniatachu amanu han
a hurna renga inhei nuom mak. 22 Masikin
natna jâlmuna pai ka ta, ânrêpui ngâi ngei
khom asaloi neinunngei an thona renga an
insîr nônchu atûn dûktongna chi omtaka pai
ngei sâng ki tih. 23 Amanu nûkjûingei khom
that pe ka ta, hanchu keima hi mulungrîlngei le
mindonnangei riet ngâipu ki ni ti koiindangngei
murdi'n riet an tih. Nin mijôn chita nin sintho
dungjûiin nangni pêk ki tih. 24 “Aninâka nangni
Thyatira sûnga omngei kai hi minchuna saloi
jûi loia; ‘Soitan chonginthupngei inthûk’ mi
dangngeiin an ti inchu loi ngei chunga chu
puokrik dang ite nangni bôk pe no ning ki
ti ani. 25 Aniatachu, ku juong mâka chu, nin
dônsai hah nin mutu mindet ngêt rang ani.
26 Amenepu ngei kai, among dêna ku lungdo
sin ngei chu, ka Pa renga rachamneina ka man
dên hah pêk ki tih: jâttin chunga thîr tôkmol
le roijêka pil bêlngei anga ahârhâra tôkkhoi
chit rangin rachamneina pêk ngei sa ki tih. Jîng
sikhovâr khom pêk ngei sâng ki tih. 29 “Hanchu,
kuorngei nin dônin chu, Ratha'n koiindangngei
kôm chong a ti ngei hih rangâi roi!

3 “Sardis koiindanga vântîrton kôm hi anghin
miziek roh: “Hi chongmuthuon hih Pathien
ratha sari ngei le ârsi sari ngei dônpu han
a misîr ani. Ni sinthongei murdi ki riet; thi
chienin aring riming nu ruput ani! 2 Masikin
inthoi inla, na la dônte athi vavâng hah a thi
let mân min rât roh. Ni sinthongei murdi hih
ka Pathien mitmua la chukphar mak ti ki riet.
3 Hanchu minchua no om le ni riet ngei hah
riettit inla; jôm inla ni sietnangei renga inhei
roh. Na har nônchu, inru angin no kôm juong ka
ta, male khotik zora mo ku juong rang luo riet
no ti nih. 4 Hannirese mi tômte Sardis taka han
nin puonngei ânthiengin nin dara. Puon ngoi
insilin, keima leh munkhatin lôn nin ta, ma anga
tho rang piela ânhoi nin ni sikin. 5 Amenepu
ngei kai chu ma anghan puon ngoi insil an ta,
male ringna lekhabu renga an rimingngei pai
no ning. Ka Pa le vântîrtonngei makunga anni
ngei hah ka ta an ni tiin ânthârlakin ku phuong
rang ani. 6 “Hanchu, kuorngei nin dônin chu,
Ratha'n koiindang ngei kôm chong a ti ngei hih
rangâi roi! 7 “Philadelphia koiindanga vântîrton
kôm hi anghin miziek roh: “Hi chongmuthuon
hih mi inthiengtak le diktak renga ani. Ama
hah David chabi dôn, male inkhâr a mo onga

anîn chu tutên khâr thei mak ngeia, male a
khâra anîn chu tutên mo ong thei mak ngei ani.
8 Ni sintho murdi ki riet: Sinthotheina likti no
dôn tih ki riet; ki minchuna nu jûia male keima
rangin taksôn no oma. Na makunga inkhâr ko
mo onga maha tutên khâr thei noni ngei ani.
9 Rangâi ta! Soitan pâla mi senkhatngei, Juda
niloia, milak thoa Juda inti ngei ha hongtîr ka
ta, ne ke bula chubai nang hong min mûk ki tih.
Nang ku lungkham tiin anrêngin riet an tih. 10
Diernân ko chongpêk no jôm sikin, pilchunga
mingei minsin ranga rammuol pumpui chunga
misinna intakna zora juong tung rang renga
khom nang mojôk ki tih. 11 Ku juong lai
rang kêng ani zoi. ne neinun dôn hah hôih
roh, masikin tutên ne menena râisânman ha
nang an sut loina rangin. 12 Amenepu ngei
kai chu ka Pathien biekina chopuiin sin ka
ta, male anni ngei han maha mâk khâi noni
ngei. An chunga han ka Pathien riming le
ka Pathien khopuilien riming, Jerusalem thar,
invâna Pathien renga ajuong chum rang ani. Ki
riming thar khom an chunga miziek sâng ki tih.
13 "Hanchu, kuorngei nin dônin chu, Ratha'n
koiindangngei kôm chong a ti ngei hih rangâi
roi! 14 "Laodicea koiindanga vântîrton kôm
hi anghin miziek roh: "Hi chongmuthuon hi
Amen renga, taksônomtak le rietpuipu diktak,
Pathien neinun sin ngei murdi bulpui han a
misîr ani. 15 Ni sintho murdi ki riet; adâi khom
nimak che alum khom nimak che ti ki riet.
Na dâiin nom, nu lumin nom ku nuom ani! 16
Lum takloi, dâi takloiin, nu lumchichil sikin
ka bâi renga nang michil pai ki tih! 17 'Ke nei,
neinunsampâr ko dôn; ka nâng murdi ko dôn
zoi' ni tia. Aniatachu nangman idôra ngâisietom
le inriengom mo na ni inriet mak che! nên rieng,
dierkaiboi, le mitcho ni nih. 18 Hanchu, ne nei
theina rangin ko kôm râng kachak rochôk roh,
râng kachak inthienghiei. Dierkaiboi inzakpuiom
nên thomna rang le nên sil rang puon ngoi
rochôk sa roh. Nu mu theina rangin mitnaloi
nu buok rang khom rochôk sa rangin nang ki ril
ani. 19 Ku lungkham ngei ngân chu ko ngoa ke
sep ngâi. Ningsiet inla male ni sietnangei renga
inhei roh. 20 Rangâi ta! mokota indingin inkhâr
ko tok hih; tukhomin ko rôl an rieta male inkhâr
an mo-ongin chu, insûnga juong ka ta anni ngei
leh munkhatin bunêk ki tih, male anni khom
keima leh nêk sa an tih. 21 Amenepu ngei kai
chu ke rêngsukmun kôla min sung ki tih, kei
khom ke menea ka Pa rêngsukmun kôla atûna
kên sung anghin. 22 "Hanchu, kuorngei nin
dônin chu, Ratha'n koiindangngei kôm chong a
ti ngei hi rangâi roi!"

4 Masuole chu inlârna dang ku mua, ko
hong ena, invân inkhâr in-ong ku mua.
Male bekul miring angati rôl ki riet masa
han ni chongpui, "Hin hong inla, hima suole
neinun hong om ngêt rang ngei nang min
mu ki tih," a tia. 2 Voikhatrengin Ratha'n mi
ompuia. Invân khin rêngsukmun le a chunga
mi inkhat ânsung ahong oma. 3 A mâi hah
jasper le carnelian lungmantam angin ânlanga,
male rêngsukmun rihîla han sûminsâng
emerald lung rông anghan ânjâm sa. 4
Rêngsukmun rihîla han rêngsukmunngei adang
sômnikminli an om sa, ma rêngsukmunngeia
han upa sômnikminli ngei puon ngoi an
insila, râng kachak rênglukhumngei inkhumin
an insunga. 5 Rêngsukmun renga han kôlinleka
dapdaptingei, khuonri rahangngei le mechêk
puok rahangngei ahong oma. Rêngsukmun
motona han châti sari ngei mochokin aoma,
mangei hah Pathien ratha sari ngei hah an ni.
6 Rêngsukmun moton nanâk han crystal lung
anga vâr îm-en tuikhanglien angati khom aom
sa. Rêngsukmun rihîlin kângkhat tieng khom,
kângkhat tieng khom iring parânngei minli
motontieng le nûktieng amit sipmat an oma.
7 Iring inkhatna hah chu ikeibaknei aphuoa;
inikna chu serâtchal aphuoa, inthumna chu
a mâi hah munisi mâi aphuoa; male minlina
chu minmu vuonglâi aphuo ani. 8 Ma iring
parân minli ngei hah manthangei uruk an dôn
paka, male anni ngei hah amit sipmat an nia,
sûngtieng le pêntieng khom. Sûn le jân inngam
loiin lâ an thoa: "Ânthieng, ânthieng, ânthieng,
Pumapa Pathien Râtinchung, A om sai, a omtit,
le a la hong om rangpu chu." 9 Iring parân
minli ngei han rêngsukmuna ânsung ngâipu
tuonsôt tuonsôta ring tit kôm han roiinpuina,
miritna le minpâkna lângei an thoa. Ma anga an
tho racham han, (aiōn g165) 10 upa sômnikminli
ngei han rêngsukmuna ânsungpu makunga
inbokin tuonsôt tuonsôta ring titpu chubai an
mûka. An rênglukhumngei hah rêngsukmun
motona an dara: (aiōn g165) 11 "Kin Pumapa le
kin Pathien! nangma chu roiinpuina, miritna,
le sinthotheina man ruopiel ni ni. Neinunngei

murdi nangman na sina, male nu lungdoa om
le ringna pêk an ni."

5 Rêngsukmuna ânsung ngâipu kut changtieng
han lekhazuot ku mua; maha kângnika ânziek
mohôr sari ngei mohôr ânnam leta ânthom
ani. **2** Vântîrton râttak ku mua, rôl inringtakin,
"Tu mo aminpipna mo-onga, lekhazuot ha
aphar thei rang ni zoi?" tiin tânghâi ku mu
sa. **3** Aniatachu invâna, pilchunga aninônchu
rammuol nuoia khom tute lekhazuot mo-onga
asûnga a en thei rang reng om mak ngei. **4**
Lekhazuot hah a mo-onga, asûnga a en theiruo
tute an om loi sikin ka chap ngungûia. **5**
Hanchu upangei lâia inkhatin ko kôm, "Chap
no roh. En roh! Juda jâta ikeibaknei, David
richisuonpâra roiinpui han, a menea, male ama
han aminpipna sari ngei hah akheka lekhazuot
hah a mo-ong thei zoi," a tia. **6** Hanchu Belrite
hah rêngsukmun alâitak han ânding ku mua,
iring parân minli ngei le upangei hah arihîla
an om ani. Belrite that sai anghan ânlanga.
Maha rikingei sari le mitngei sari a dôna,
ma ngei hah Pathien ratha sari ngei pilchung
pumpuia tîra om ngei hah an ni. **7** Belrite hah
a sea male rêngsukmuna ânsung ngâipu kut
changtieng renga lekhazuot hah ava lâk zoia. **8**
Ma anghan a thoa anîn chu, iring parân minli
ngei le upa sômnikleiminli ngei han serânda
le râng kachak khuriâingei mirimhoia sip chôi
pakin Belrite makunga han an inboka, ma ngei
hah Pathien mingei chubaithonangei ani. **9**
Anni ngei han lâ thar an thoa: "Nangma chu
lekhazuot lâk theiruo le a minpipnangei kheka
mo-ong thei ni ni. Thatin no oma, male thina
nên pêkna han Pathien ta rangin jâttina mingei,
chongtina mingei, namtina mingei le ruitina
mingei no rochôk zoi. **10** Kin Pathien sintho
rangin rêngrama ochaingei ni sin ngei zoi ani,
male anni ngei han pilchunga roijêk an tih." **11**
Ko hong en nôka, male vântîrtonngei rôl ki rieta,
isâng tamtak le isângrazasôm tamtak an ni!
rêngsukmun rihîla han an indinga, iring parân
minli ngei le upangei khom an om sa, **12** male
rôl inringtakin lâ an thoa: "Belrite thata omsai
hih sinthotheina, neinunsampâr, vârna le râtna,
miritna, roiinpuina le minpâkna man theiruo
piel ani!" **13** Male invâna, pilchunga, rammuol
nuoia, le tuikhanglien sûnga iring parânngei
murdi vânnuoia iring murdi ngei le lâ an
thoa: "Rêngsukmuna ânsung ngâipu le Belrite
kôm han, minpâkna le miritna, roiinpuina le
sinthotheina ngei, tuonsôt tuonsôtin om rese!"
(aiōn g165) **14** Iring parân minli ngei han, "Amen!"
tiin an thuona, male upangei han inbokin
chubai an mûk zoi.

6 Hanchu Belrite han mohôr sari ngei lâia
inkhat changna hah a mo-ong lâi ku mua,
male iring parân minli ngei lâia inkhat han
a rôl khuonri ang dôrin, "Hong roh!" a ti ki
rieta. **2** Ko hong ena male mahan sakor ngoi
ku mua. Achunga chuongpu han thalsâili a
chôia, male ama hah rênglukhum pêkin aoma.
Amenepu'n mene rang angin a jôkpai zoi. **3**
Hanchu Belrite han mohôr inikna a mo-onga;
male iring parân inikna han, "Hong roh!" ti
ki rieta. **4** Sakor dang asen inkhat ahong jôka.
Achunga chuongpu kôm han miriemngei inkhat
le inkhat an inthat inlôma pilchunga râl ahong
suok theina rangin ranak an pêka. Ama hah
khandai lienpa khom an pêk sa ani. **5** Hanchu
Belrite han mohôr inthumna a mo-onga; male
iring parân inthumna ngei han, "Hong roh!" an
ti ki rieta. Ko hong enin chu mahan sakor hâng
aoma. Achunga chuongpu han pharla a kuta
achôia. **6** Iring parân minli ngei lâi renga rôl
rahang angin, "Sukloibu tabong khat sûnkhat
rathaman, male barley tabong thum sûnkhat
rathaman. Aniatachu olive thingkungngei le
theibilngei chu siet no roh!" ti ki riet. **7** Hanchu
Belrite han mohôr minlina a mo-onga; male
iring parân minlina renga, "Hong roh!" ti rôl
ki rieta. **8** Ke enin chu, mahan sakor arông
adôngzat ku mua. Achunga chuongpu riming
hah Thina ania, male Mithi khuon anûk ajûi
sa ani. Anni ngei hah pilchung hi phalminlin
semin phalkhat chunga râlin, mâitâmin, ri-
ngei le ram sângeiin that rangin rachamneina
pêkin an om ani. **(Hadēs g86)** **9** Hanchu Belrite han
mohôr rangngana a mo-onga. Pathien chong an
misîr sika le Pathien rietpuipu an nina tienga
taksônoma an om sika thata omngei ratha ha
mâichâm nuoia ku mu ngei ani. **10** Anni ngei han
rôl inringtakin, "Râtinchung Pumapa, ânthieng
le adik! Idôr sôt mo pilchung mingei chunga
roijêk loiin le mi thatngei dûk tho loiin no om
rang?" tiin an inieka. **11** Anni ngei hah puon
ngoi an pêk ngei paka, tîrlâmngei le iempungei
adang thata an lei om angdêna om rang ngei
hah, an mijôn akip mâka chu la ngâktet rangin
an rila. **12** Male Belrite han mohôr urukna

a mo-onga. Mahan ningnu râttak ahonga,
male nisa hah thoilapuon ahâng angin ahong
hângjêta, male thâ khom thisen angin ahong
sen zoi ani. 13 Phâivuopuiin theichang kung
anoknôia amara aselngei amathâkril anghan,
invânlâia ârsingei ha pilchunga an tâk suo
zoi. 14 Invân hah lekhazuot angin ânzuota
ânmangpai zoi, male muolngei le tuihuolngei
murdi hah an omna renga thĩnpaiin an om zoi.
15 Hanchu pilchunga rêngngei, roijêkpungei,
râlmi ulienngei, mineingei le ranak dônngei,
le midangngei murdi, suok le zalenngei murdi
muolchungngeia rôlkuogeia, le lungnuoingeia
an inthupa. 16 Muolngei le lungpuingei kôm
han, "Mi del ungla, rêngsukmuna ânsung ngâipu
mitngei renga le Belrite taksina renga mi thup
roi! 17 An taksina nikhuo chiomtak ahong tung
zoi, male tumo adoi rangin ânding thei ranga?"
tiin an koisama.

7 Masuole chu, pilchunga le tuikhangliena
aninônchu thingkungngei murdia phâivuo
arâng khâi loina rangin phâivuo sûra pilchung
rikil minlia an inding vântĩrton minli ngei hah
ku mua. 2 Male vântĩrton dang Pathien ring
mohôr ânnam nisuotieng renga ahong suok
ku mua. Ama'n rôl inringtakin vântĩrton minli
ngei Pathien'n pilchung le tuikhanglien siet
theina racham a pêk ngeia a koisam ngeia.
3 Vântĩrton han, "Ei Pathien tĩrlâmngei an
machalngeia mohôr ei nam mâka chu pilchung,
tuikhanglien le thingkungngei hih la siet hi
no roh," a tia. 4 Male an machalngeia Pathien
mohôr nama om ngei mijôn hah rilin ko
oma, anni ngei hah 144,000 an ni. Anni ngei
hah Israel jât sômleinik ngei renga an nia,
5 mohôr nâma om ngei chu ajât zeta isâng
sômleinik an nia: Judah, Reuben, Gad, Asher,
Naphtali, Manasseh, Simeon, Levi, Issachar,
Zebulun, Joseph, le Benjamin. 9 Masuole chu
ko hong ena, male mahan loko tamsabakngei
an oma mipui tamtie chu tutên telsuoloi dôr
an ni! Anni ngei hah namtina mingei, jâttina
mingei, chitina mingei, le chongtina mingei
puon ngoia invôn an kutngeia lepâibuongei
chôiin rêngsukmun le Belrite makunga an
inding ku mua. 10 Anni ngei han rôl inringtakin,
"Sanminringna hih ei Pathien, rêngsukmuna
insungpu le Belrite renga hong kêng ani!"
tiin an inieka. 11 Vântĩrtonngei murdi hah
rêngsukmun, upangei le iring parân minli ngei
rihĩla han an indinga. Hanchu anni nanâkin
rêngsukmun motona han an mâi nuoi mintônin
an inboka Pathien chubai an mûka, 12 "Amen!
Minpâkna, roiinpuina, vârna, râisânchongrilna,
miritna, râtna, le sinthotheina ngei chu tuonsôt
tuonsôtin Pathien ta ani! Amen!" an tia. (aiōn
g165) 13 Upangei lâia inkhatin ko kôm, "Hi puon
ngoia invongei hi tu ngei mo an ni, kho renga
hong mo an ni?" tiin ni rekela. 14 "Pu, riet mu-
ung. Nangman kêng ni riet" tiin ku thuona.
Ama'n ko kôm, "Hi mingei hih nunuomlona
chiomtak renga jôkriema hong ngei hah an
ni. Anni ngei hih an puonngei Belrite thisen
leh rusûkminsâia ânthiengsai ngei hah an ni.
15 Masika han, Pathien rêngsukmun motona
indingin sûn le jân a biekina ama sin an tho ngâi
ani. rêngsukmuna insung ngâipu han anni ngei
hah amakunga rung ngei atih. 16 An vonchâm
tet khâi no nia, an tui khom inrâl tet khâi no
ni; nisa lum khomin kâng ngei khâi no nia,
alum dadang khomin kâng ngei khâi no ni, 17
asikchu Belrite rêngsukmun alâitaka insungpu
hih anni ngei Belrihôlpu nĩng a ta, male ama'n
ringna tuikuongngeia han ruoi ngei atih. Male
Pathien'n an mitngei renga mitrithingei murdi
hûiminsâi pe ngei atih."

8 Belrite han mohôr sarina hah a mo-ong lehan
konta in-ang dôr chu invân ânthim ngânga.
2 Hanchu vântĩrton sari Pathien makunga
inding ngâi ngei hah ku mua, male an kôm
bekul sari an pêk ngeia. 3 Vântĩrton dang a
honga, rângkachak mirimhoi hâlna kolla chôiin
mâichâm kôla ândinga. Ama hah Pathien mingei
murdi chubaithonangei le molopa rêngsukmun
motona rângkachak mâichâm chunga pêk
rangin mirimhoi tamtak an pêka. 4 Mirimhoi
khu hah Pathien mingei chubaithonangei le
vântĩrton Pathien motona indingpu kutngei
renga akal zoi ani. 5 Hanchu vântĩrton han
mirimhoi hâlna kolla hah a lâka, mâichâm renga
mei le a minsipa, male pilchunga a vôrpaia. Ma
han khuonringei le mechêk puok rahangngei,
kôlinleka dadaptingei le ningnungei ahong oma.
6 Hanchu vântĩrtonngei sari bekul sari chôi
ngei hah tum rangin an inthoka. 7 Vântĩrton
inkhatna han a bekul a tuma. Iriel le mei, thisen
leh inpol ahong oma, pilchunga bun paiin
aom zoi. Pilchung munthuma semin munkhat
chu akânga, thingkungngei khom munthuma
semin munkhat chu akânga, sûlringngei murdi

khom akâng sa zoi. 8 Hanchu vântîrton inikna
han a bekul a tuma. Muol lienpa meiin akâng
lâitak angati tuikhangliena vôrpaiin aoma.
Tuikhanglien ha munthuma semin munkhat chu
thisen achang zoia, 9 tuikhagliena iring parân
munthuma semin munkhat chu an thia, male
rukuongngei khom munthuma semin munkhat
chu asiet sa zoi. 10 Hanchu vântîrton inthumna
han a bekul a tuma. Ârsi lienpa, meiser
anga chuong, invân renga juong mathâkin
tuidungngei le tuinârngei munthuma semin
munkhat chunga atâka. 11 (Ha ârsi riming hah
"Akhana," ani). Tui munthuma semin munkhat
chu ahong kha zoia, male tui hah ahong kha
zoi sikin, mi tamtak chu ma tui hah nêkin an
thi zoi. 12 Hanchu vântîrton minlina han a
bekul a tuma. Nisa munthuma semin munkhat,
thâ munthuma semin munkhat, le ârsingei
munthuma semin munkhat chu dêngkhoiin
an oma, ma ngei vâr hah munthuma semin
munkhat ajîng theina rangin; sûn le jân khom
munthuma semin munkhat chu vâr om khâi
mak. 13 Hanchu ko hong ena, minmupui
vânlâijôla insângtaka vuongin rôl inringtakin,
"Vântîrton dang inthum ngei bekul la hong
tum ngêt rang miring hong om rang renga
pilchunga omngei chunga idôr mo la hong intak
ta ni! O ântak! ântak!" ti ki riet.

9 Hanchu vântîrton rangngana han a bekul
a tuma. Invân renga ârsi pilchunga atâk ku
mua, male a kôm han khurmongboi chabi an
pêka. **(Abyssos g12)** 2 Ârsi han khurmongboi hah a
mo-onga, meikhur lienpa renga meikhu angin
khurmongboi renga han meikhu ahong suoka;
khurmongboi renga meikhu han nisavâr le
invânlâi amin thim zoi. **(Abyssos g12)** 3 Meikhu
renga han khâingei pilchunga an juong tâka,
male ainuvetngei sinthotheina an dôn angtakin
anni ngei hah sinthotheina pêkin an om ani. 4
Anni ngei hah pilchunga sûlngei, thingkungngei
aninônchu sûlring dadangngei chu siet loiin;
an machalngeia Pathien mohôr ânnam loi
miriemngei vai hah siet rangin an ril ngeia.
5 Khâingei hah hi mingei hih that rangin
chu phal nimak ngeia, tha rangnga sûnga
dûkmintong ngei rangin vai kêng phalna an
pêka. Dûkmintongna anatie chu ainuvetin mi
abela, ana ngâi angin ani. 6 Ma tha rangnga
sûnghan chu thina zong an ta, aniatachu, man
no ni ngei; anni ngei han thi rang nuom an
ta, aniatachu thina hah anni ngei renga rotpai
atih. 7 Khâingei hah sakorngei râlbuola se
ranga ânthok ngei kêng an phuo; an lungeia
han rângkachak rênglukhumngei phuozek an
khuma, an mâingei hah munisi mâingei kêng
an phuo. 8 An samngei hah nupang sam kêng
aphuo, an hângei hah ikeibaknei hâ kêng aphuo.
9 An rôpngei hah thîr rôpphongei le thom
kêng an phuo, male an manthangei rahang hah
sakor tamtak râlbuol pana sakorin bêlkaringei
an kai rahang aphuo ani. 10 Anni ngei hah
ainuvet angin remeingei le beltheinangei an
dôna, male an remeingei leh tha rangnga sûnga
mingei minna theina sinthotheina an dôn
ani. 11 Khurmongboi enkolpu vântîrton hah
an chunga roijêk rangin rêngin an dôn ani.
A riming hah Hebrew chongin chu Abaddon
ania; Greek rimingin chu Apollyon ania (aomzie
chu "Asietpu" tina ani). **(Abyssos g12)** 12 Intakna
inkhatna chu avun zoi; masuole hin intak
oulnangei inik ahong tung rang ala om. 13
Hanchu vântîrton urukna han a bekul a tuma.
Pathien motona rângkachak mâichâm ânding
rikil minli ngei renga han rôl ki rieta. 14 Rôl han
bekul dônpu vântîrton urukna kôm, "Euphrates
tuidung roiinpuia vântîrton minli khita omngei
ha mojôk ngei roh!" a tia. 15 Hi dârkâr, hi sûn,
hi thâ le hi kum ranga inthoksai vântîrtonngei
minli hah munisingei murdi munthuma semin
munkhat that rangin an mojôk ngei zoia. 16
Râlmingei sakor chunga chuong ngei hah an
mijôn tamtie chu million razannik an ni ti rilin
ko om ani. 17 Male inlârna han sakorngei le an
chunga chuongngei ku mua: rôpphongei mei
anga sen, sapphire anga dum le sulphur anga
eng an dôna. Sakor lungei hah ikeibakneingei
lu aphuoa, male an bâingei renga han mei,
meikhu le sulphur ngei ahong suoka. 18 Ha dûk
thona inthum ngei: mei, meikhu le sulphur
ngei sakorngei bâingei renga hong suok han
munisingei munthuma semin munkhat chu
an that zoi. 19 Sakorngei sinthotheina hah
an bâingeia le an remeingeia han aoma. An
remeingei hah murûlngei, lu dôn angin ania,
male mangei hah mangin mi an minna ngâi ani.
20 Munisi ngei hah dûk thona taka that suoloi
ngei hah an kuta an sinngei renga inhei uol mak
ngei. Ramkhoringei, rângkachak mirmilngei,
sumtak mirmilngei, sumdâr mirmilngei, lung
mirmilngei, thing mirmilngei, ite mu theiloi,
ite riet theiloi le lôn theiloi biek hah mong

uol mak ngei. 21 An mi thatngei, an dôi mang
ngei, inditnasaloi an thongei, aninônchu inru
an thongei renga khom insîr uol mak ngei.

10 Hanchu vântîrton râttak dang invân renga
juong chum ku mua. Ama hah sûm leh
ân pholoma, a lua sûminsâng ânjâma; a mâi
hah nisa angin aoma, male a kengei hah mei
lungchopuingei angin aoma. 2 A kuta han
lekhazuot chîinte pharsai a choia. A ke chang
tieng tuikhangliena a sira, a ke voi tieng tânga
a sira, 3 male ikeibakneingei an inrâm angin rôl
inringtakin ân ieka. Ân iek suole chu mechêk
sari ngei hong inringin an thuona. 4 Mechêk
sari ngei an hong chong lehan, miziek rang ko
bôka. Aniatachu, "Mechêk sari ngei chong an ti
hah ip tit roh; miziek no roh!" tiin invân renga
ahong chong rôl ki rieta. 5 Hanchu vântîrton
tuikhanglien le tânga ânding ku mupu han a
kut chang tieng invân tieng a phara 6 invân,
pilchung le tuikhanglien male an sûnga omngei
murdi sinpu Pathien tuonsôt tuonsôta om titpu
rimingin khomâkinsâmin, "Mahan innuna rang
reng om khâi noni! Vântîrtonin a tia. (aiōn g165) 7
Aniatachu vântîrton sarina han a bekul a tum
tena chu Pathien'n a mintuo inthup hah mikhip
atih zoi, a tîrlâmngei, dêipungei kôma thurchi
sa a lei phuong anghan." 8 Hanchu invân renga
hong chong rôl ki riet han mo rokôk nôka,
"Tuikhanglien le tânga ânding vântîrton kuta
lekhazuot pharsaia om so sên la va lâk roh," a
tia. 9 Vântîrton kôm han ke sea male lekhazuot
te hah ni pêk rangin ke ngêna. Ama han ko kôm,
"Lâk inla male sâk roh; no von sûnga han hong
thûr a ta, aniatachu na bâi sûnga han khuoilutui
anghan hong thum atih," a tia. 10 Lekhazuot te
hah vântîrton kut renga ka lâka male ka sâka,
male ka bâi sûnga khuoilutui angin athuma.
Aninâka ke melem suole chu ko von sûnga
han ahong thûr zoia. 11 Hanchu "Namtinngei,
chitinngei, chongtinngei le rêngngei tamtak
kôm Pathien chong vêlkhat na la misîr nôk ngêt
rang tiin rilin ko om ani."

11 Hanchu tôkmol minkhina rotuon angati
pêkin ko oma, "Sênla Pathien biekin le
mâichâm hah va minkhi inla, asûnga Pathien
chubaimûkpu ngei khom tel sa roh, tiin rilin
ko oma. 2 Biekin khalâi pêntieng ngei ha chu
minkhi no roh, anni ngei hah chu sonongngei
(chidang jât dangngei) kôm pêk ani zoi sikin,
Khopuilien Inthieng chunga tha sômminlileinik
sirdên rangpu ngei ha. 3 Ki rietpuipungei
inik thoilapuon insilin tîr ka ta, male sûn
isâng khat razannik sômruk sûng han Pathien
chong misîr an tih." 4 Ha rietpuipungei inik
pilchung Pumapa motona ânding ngei hah
olive thingkungngei inik le châtidarnangei
inik hah an ni. 5 Tumakhatin anni ngei hah
minna rang an pûtin chu an bâingei renga mei
ahong jôka an râlngei hah akâng minmang
ngâi; ma angdên han tukhomin anni ngei hah
minna rang an pûtin chu thatin om an tih. 6
Anni ngei han Pathien chong an misîr sûngin
chu ruo juong loina rangin invân khâr theina
rachamneina an dôna. Anni ngei han tuinârngei
thisen minchang theina rachamneina khom an
dôn sa, mapên han anni ngei hah rammuol hih
an nuom dôr ripui murdi le dûkmintong theina
rachamneina khom an dôn sa ani. 7 Min rietna
chong an misîr suole chu, khurmongboi renga
sarâng hong jôk han anni ngei hah doi a ta.
Ama han mene ngei a ta, male that ngei atih,
(Abyssos g12) 8 male an ruokngei hah an Pumapa
an jêmdelna khopuilien roiinpui lamlien han
inzamin om atih. Mintêkna rimingin chu ha
khopuilien hah Sodom, aninônchu Egypt ani.
9 Namtina mingei, jâttina mingei, chongtina
mingei le chitina mingei han an ruokngei hah
sûnthum chomân en an ta, male thâna phûm
rangin phal ngei noni ngei. 10 Ha dêipungei inik
ngei han pilchunga dûktongna tamtak an hong
mintung sikin, hingei inik thi sikin pilchunga
mingei an râisân a ta, râisânnân mang an ta
male inkhat le inkhat neinunpêk inmuthuon
inlôm an tih. 11 Sûnthum chomân suole chu
Pathien renga ringna phûk an sûnga ajuong
lûta, male an indinga; male amu ngei murdi
han an chi sabak zoi. 12 Hanchu dêipungei
inik kôm han invân renga rôl inringtakin, "Hin
hong roi!" ti chong an rieta. An râlngei an
enchungchakin sûm lâia invân tieng an kal
zoi. 13 Ma lâitak han ningnupui ahôn nîkka;
khopuilien mun sôma semin munkhat chu
achima, male mi isâng sari thatin an oma.
Aringa la omngei han an chi sabaka, male invâna
Pathien roiinpuina hah an manpâk zoi. 14
Intakna inikna chu avun zoia, aniatachu intakna
inthumna hah hong tung lai atih. 15 Hanchu
vântîrton sarina han a bekul a hong tuma, "Atûn
rammuol roijêkna chu ei Pumapa le Messiah ta
ahongni zoi, male ama han tuonsôt tuonsôtin
roijêk atih," tiin invâna rôl inringtakngei ahong

oma. (aiōn g165) 16 Hanchu upangei sômnikminli
Pathien motona an rêngsukmunngeia ânsung
ngei han inbokin Pathien chubai an mûka,
17 an ti chu: “Pumapa Pathien Râtinchung, a
om tit le a om saipu! Ni sinthotheina roiinpui
hah lâkin roijêk nu phut zoi sikin no kôm
râisânchong kin misîr! 18 Sonongngei hah
ningthiknân an sip zoia, na taksi zora khom
ahong tung zoi sikin, athi ngei roijêk pe
ngei rang zora ha. Ni tîrlâmngei, dêipungei
râisânman pêk rang zora ahong tunga, male ni
mi inthieng ngei murdi, nangma ranga mân
thona dônpu ngei murdi, alien le achîn ân-
angsarin. Pilchung sietpu ngei sietminmang
rang zora ahong tung zoi!” tiin Pathien chubai
an mûka. 19 Hanchu invâna Pathien biekin
hah ân-onga, mahan Chonginkhitna Kok hah
mu theiin aoma. Hanchu kôlinlek dadaptingei,
khuonringei mechêk puokngei, ningnungei le
iriel inriktak ngei ahong om zoi.

12 Hanchu misîrtheiloi neinun le roiinpuitak
invâna ânlanga. Mahan nupangnu aoma,
ân vôna hah nisa ania, male a ke nuoia thâ aoma
male a lua han rênglukhum ârsi sômleinik kop
aoma. 2 Amanu han nâinei lai a ta, male nâihana
tuongin chapin ân ieka. 3 Misîrtheiloi neinun
dang invâna ânlang nôka. Mahan Dragon sen
lienpa lungei sari dôn le rikingei sôm dôn, a
lu zeta rênglukhum inkhumin an oma. 4 A
remei leh invâna ârsingei munthuma semin
munkhat a jêma, pilchunga ajuong mathâk zoi.
Nupangnu nâineisuo a sâk kelen theina rangin
a moton tieng han ândinga. 5 Hanchu amanu
han nâipasal a neia, namtina mingei chunga
thîr tôkmol leh roijêk rangpu ha. Aniatachu
Pathien le a rêngsukmun tienga rangin nâipang
hah sutpaiin le lâkpaiin aoma. 6 Nupangnu
hah chu ramchâra, Pathien'n mun a minsûk
pena, sûn isângkhat razannik sômruk sûnga
donsûia a omna rang tieng han a rot zoi. 7
Hanchu invâna râl aom zoia. Michael le a
vântîrtonngeiin dragon hah doiin an inbuonpui,
ama le a vântîrtonngei khom an inbuonpui
dêna; 8 aniatachu, dragon hah motorin aom
zoi, ama le a vântîrtonngei hah chu invâna om
rangin phal khâi mak ngei. 9 Hanchu dragon
lienpa, tienlâia murûl, Diabol aninônchu Soitan
an ti ngâi, rammuol pumpui huongpu hah an
mathâk pai zoi. Ama le a vântîrtonngei murdi
khom pilchunga an juong mathâk pai ngei zoi.
10 Hanchu invâna rôl inringtakin, “Atûn chu
ei Pathien sanminringna le Rêngpa anghan a
sinthotheina le a Messiah rachamneina ngei
hah ajuong minlang zoi! Ei Pathien motona
indinga sûn jâna ei lâibungngei le ei sarnungei
nônngâipu hah invân renga an mathâk pai zoi.
11 Belrite thisen le chongtak an phuong sika
han ei lâibungngei le ei sarnungei menena an
changa, an ringna khom thi ngam rakin an
phal sa zoi. 12 Masikin nangni invânngei le
asûnga omngei, nin râiminsân ta roi! Aniatachu
pilchung le tuikhanglien rangin idôra ântak mo
ani zoi! Asikchu Diabol hah nin kôm ajuong
chum zoia, male ama hah taksinân a sipa, zora
bongte vai ke a dôn zoi ti a riet sikin,” a ti ki
rieta. 13 Dragon han pilchunga juong mathâk
paiin aom zoi tih ânriet lehan nâipasal nei
nupangnu hah anûk a rujûl phut zoi. 14 Amanu
hah dragon'n a tôn phâk loina rang kum thum
in-ang donsûia a omna rang mun ramchâr tieng
a vuong theina rangin minmupui mantha inik
ngei hah pêkin aom zoi. 15 Nupangnu hah
tuiin achôipai theina rangin a nûka dragon'n
a bâi renga tuilien angin aphîta. 16 Aniatachu
pilchungin nupangnu hah asana; a bâi a-ânga
dragon'n tui aphît hah amelem zoi. 17 Dragon
hah nupangnu chunga a ningthik sabaka, male a
richisuonpârngei a la omngei Pathien chongpêk
jômpu ngei le Jisua chongtak phuonga taksônom
ngei murdi hah doia inbuonpui rangin a se zoi.

13 Male dragon hah tuikhanglien panga han
ânding zoi. Hanchu sarâng tuikhanglien
renga hong jôk ku mua. Rikingei sôm dôn le
lungei sari dôn ania; a riki zeta han rênglukhum
aom leta, male a lu zeta han Pathien êrona
riming aom sa. 2 Sarâng ku mu hah ikeiarsi
aphuoa, a kengei hah ivom kengei aphuoa male
a bâi hah ikeibaknei bâi aphuoa. Dragon han
sarâng kôm a sinthotheina, a rêngsukmun le a
rachamneina lientak ngei hah a pêka. 3 Sarâng
lungei kâra inkhat hah thi theina dôra popin
ku mua, aniatachu a sâbê hah ahong dam zoi.
Pilchung pumpuia mingei han an kamâma,
sarâng nûk an jûi zoia. 4 Sarâng kôm han a
rachamneina a pêk sikin dragon hah mi murdi'n
chubai an mûk zoi. Anni ngei han sarâng khom
chubai an mûk sa, “Sarâng anga hi tumo aom?
Tumo a doi thei rang?” tiin. 5 Sarâng hah
inpâk thei rang le Pathien êro thei rangin phal
ania, male tha sômminlileinik sûnga rachamnei

rangin phal ani sa. 6 Pathien le a riming, aomna
ngâi mun le invâna omngei murdi khomâksâm
a phut zoi ani. 7 Pathien mingei doia mene
rangin phal ani zoia, chitin, namtin, chongtin,
le jâttin chunga rachamneina a kôm pêkin aom
zoi. 8 Rammuol insieng mâna Belrite that sai
ta ngei ringna lekhabua an riming chuongsai
ngei tiloiin pilchunga omngei murdi'n ama
chubaimûk an tih. 9 “Hanchu, kuorngei nin
dônin chu rangâi roi! 10 Tukhom suoka om rang
anînchu suoka om tatak a ta, tukhom khandaia
that rang anînchu khandai leh thatin om tatak
a tih. Pathien mingei chu an tuongdier rang le
taksônoma an om ranga koi an ni.” 11 Hanchu
sarâng adang pilchung renga ahong jôk ku
mua. Belrite angin rikingei inik a dôna, male
dragon angin a chonga. 12 Sarâng inkhatna
rachamneina lientak hah sarâng masa makunga
a manga. Pilchung le a chunga miriem omngei
hah sarâng masa thi theina dôra popsai, a dam
nôk hah chubaimûk rangin a dânderîta. 13
Ma sarâng inikna han sininkhêlngei roiinpui a
thoa; invân renga pilchunga mi murdi mitmua
mei a juong musuma. 14 Male sarâng inkhatna
mitmua sininkhêlngei tho ranga phalna a man
sika han pilchunga mingei murdi a huonga;
an kôm, sarâng khandaia pop sai la dam nôk
miritna rangin ama rimil sin rangin chong
a ril ngeia. 15 Sarâng inkhatna rimil hah a
chong theina rang le chubaimûk loi ngei murdi
a that theina rangin sarâng inikna kôm han
ringna phûk pêk theina rangin phalna pêk
ani. 16 Mingei murdi, achîn alien, anei ânrieng,
suok le zalen mi khom an kut changtiengngeia
aninônchu an machalngeia sînthona dôn pak
rangin a dânderîta. 17 Sarâng riming aninônchu
a riming number sînthona dônloi ngeiin chu
tutên ite rochôk theiloi le zuor theiloi rangin. 18
Mahin vârna anâng. Tukhom riettheina dônin
chu sarâng number hah aomtie ha sût rese,
munisi riming number ani sikin 666 ani.

14 Hanchu ko hong ena, male Belrite ha
Zion Tâng chunga; mingei 144,000 an
machalngei han ama riming le a Pa riming
ânziek leh an inding ku mua. 2 Male invân
renga rôl, tuitâk rahang angati le mechêk
puok rahang inringtak angin ki rieta. Serânda
âtpungeiin an serândangei an ât miringhoi
angin ânringa. 3 Rêngsukmun motona han
mingei 144,000 iring parân minli ngei le upangei
an indinga; anni ngei han lâ thar an thoa,
anni ngei vai an inchu thei hah. Rammuola
mi murdi lâia anni ngei vai hah ratan an ni. 4
Anni ngei hah pasal an thethena ânthienga om,
nupang leh inmannangei dônloi; ânthienghiei
an ni. Belrite sênana an jûi ngâi. Anni ngei
hah Pathien le Belrite kôma pêk masatak ni
ranga munisi chitin lâi renga ratan an ni. 5
Anni ngei hah milakngei ril tet ngâi mak ngeia;
dikloina reng dôn mak ngei. 6 Hanchu pilchunga
mi murdi, namtina mingei, jâttina mingei,
chongtina mingei, chitina mingei kôm tânghâi
rang Kumtuong Thurchi Sa dôn vântîrton dang
invânlâia insângtaka vuong ku mua. (aiōnios
g166) 7 Ama han rôl inringtakin, “Pathien mirit
ungla male ânlalna minpâk roi! Mingei murdi
chunga roijêk rangin a zora ahongtung zoi sikin.
Invân, pilchung, tuikhanglien le tuinârngei
sinpu hah chubaimûk roi!” a tia. 8 Vântîrton
inikna han vântîrton inkhatna a hong jûia,
“Amanu hah ânlet zoi! Babylon roiinpui ânlet
zoi! Amanu han a hurna uain rât mingei murdi
min nêk ngâi hah ânlet zoi!” a tia. 9 Vântîrton
inthumna han vântîrton inkhatna le inikna a
jûia, rôl inringtakin, “Tukhom sarâng le arimil
chubaimûk ngâipu ngei le sînthona an machala
aninônchu an kuta dôn ngei chu 10 anninâkin
Pathien uain, a ningthikna uain, a taksina kilâta
a sung minsip hah nêk an tih! Ma anga thopu
ngei murdi chu vântîrton inthieng ngei le
Belrite makunga meia le kâta dûkphenêngin
om an tih. 11 Anni ngei dûkphenêngna meikhu
hah tuonsôt tuonsôtin chungtieng kal tit atih.
Sarâng le arimil chubaimûkpu ngei le ariming
sînthona dôn ngei ta rangin chu sûn le jân
ahoina reng om pe ngei khâi no nih.” (aiōn g165)
12 Mahin Pathien mingei, a chongpêkngei jôma
Jisua ta ranga taksônom ngei chu tuongdierna
an dôn rang ani. 13 Hanchu invân renga rôl
ki rieta, “Mahi miziek roh: atûn renga chu
Pumapa sinthona taka thi ngei chu satvur an
ni!” a tia. “Ani tatak!” tiin Ratha han a thuona.
“An sinsôlna renga inngam an tih, an sinthona
marangei han a jûi ngei sikin.” 14 Hanchu ko
hong ena, male sûm ngoi aoma, male sûm
chunga ânsungpu hah munisi aphuoa, a lua
rângkachak rênglukhum a khuma, a kuta kôite
ngaidak choiin ânsunga. 15 Hanchu vântîrton
dang Pathien biekin renga ahong jôka, sûm
chunga ânsungpu kôm han rôl inringtakin, “No
kôite mang inla bu hah ât roh, a ât zora ani

zoi; pilchunga bungei hah an min zoi sikin,”
a tia. 16 Hanchu sûm chunga ânsungpu han
pilchunga a kôite a vaia, male pilchung bungei
hah âtin an om zoi. 17 Hanchu vântîrton dang
invâna Pathien biekin renga a hong jôk ku
mua, male ama khom kôite ngaidak a dôn sa.
18 Hanchu vântîrton dang, mei enkolpu hah
mâichâm renga a honga. Ama han kôite ngaidak
dônpu kôm han rôl inringtakin, “No kôite mang
inla, male pilchunga grapebil renga grapengei
khu juong ât roh, grapengei khu amin zoi
sikin!” tiin ân ieka. 19 Masikin vântîrton han
a kôite pilchunga a vaia, grapengei hah a âta,
male Pathien ningthikna grape sômna khurpuia
han a thun zoi. 20 Grapengei hah khopuilien
pêntienga grape sômna khura han a sôma, male
ma khur renga han thisen tuilien ahong suoka,
asei kilometer razan thum, ânthûk meter inik
dôr ani.

15 Hanchu invâna misîrtheiloi neinun dang,
roiipuitak le kamâmom ku mua. Mahan
vântîrtonngei sari leh ripuingei sari an oma,
maha anûktakna ania, Pathien taksina misîrna
mongnatak ngei an ni zoi sikin. 2 Hanchu
mei leh ânpol ĩim-en tuikhanglien phuozek
ku mua. Sarâng menepu ngei rimil le riming
number dônpu ngei khom ku mu ngei sa. Anni
ngei hah Pathien'n a pêk ngei serândangei
chôiin ĩim-en tuikhanglien kôla an indinga 3
male Pathien tîrlâm, Moses lâ, le Belrite lâ
hah an thoa: “Pumapa Pathien Râtinchung, ni
sinthongei chu idôra roiinpui le kamâmom mo
ani zoi! Namtinngei Rêngpa, na lampuingei chu
adikin asa tatak! 4 Pumapa tumo nang rin loia
ânding loi rang? Tumo no roiinpuina phuong
nuomloi rang? Nangma vai ke ânthieng ni ni.
Namtinngei hong an ta male chubai nang mûk
an tih, ni sintho adik ngei hah mi murdi'n an
mu sikin.” 5 Masuole han invâna biekin ân-ong
ku mua, asûnga han Puon In Inthieng aoma. 6
Vântîrtonngei sari ripuingei sari chôi ngei hah
biekin renga an hong jôka, puoninnêm ânthieng
ântêrdap leh invôn an rôpngei han rângkachak
kongrûingei an khita. 7 Hanchu iring parân
minli ngei lâia inkhat han vântîrton sari ngei
kôm han Pathien tuonsôt tuonsôta ring titpu
taksina sip, rângkachak khuriâingei sari a pêka.
(aiōn g165) 8 Biekin hah Pathien roiinpuina leh
sinthotheina meikhûn asip zoia, male vântîrton
sari ngeiin ripuingei sari an hongchôi hah ahek
mâka chu Pathien biekina han tute lût thei mak
ngei.

16 Hanchu Pathien biekin renga han rôl
inringtakin vântîrton sari ngei kôm han:
“Se ungla, Pathien taksina khuriâi sari ngei
hah pilchunga juong bunpai roi!” tiin chongin
ki rieta. 2 Vântîrton inkhatna hah a sea, a
khuriâi hah pilchunga ajuong bunpai zoi. Sarâng
sînthona dônpu ngei le a rimil chubaimûkpu
ngei chunga han pânsie natak asuok zoia. 3
Hanchu vântîrton inikna han a khuriâi hah
tuikhanglien sûnga a bunpaia; tui pumpui hah
mithi thisen angin ahong om zit zoi, male
tuikhangliena iring parânngei murdi an thi let
zoi. 4 Hanchu vântîrton inthumna han a khuriâi
hah tuidungngei le tuinârngei han a bunpaia,
thisen ahong chang zit zoi. 5 Vântîrton tuingei
enkolpu han, “O Mi Inthieng, A om tit le A om sai
piel! No roijêkna chu adik ani. 6 Anni ngei han
Pathien mingei le dêipungei thisen an mu suok
sika thisen nêk rang ne pêk ngeia. An man rang
rohoi piel an man ani!” a ti ki rieta. 7 Hanchu
mâichâm renga han rôl ki rieta, “Pumapa
Pathien Râtinchung! No roijêknangei chu adikin
asa tatak ani!” a tia. 8 Hanchu vântîrton minlina
han a khuriâi hah nisa chunga a bunpaia, male
nisa hah miriemngei kâng minlôngzit rangin
phal ani zoi. 9 Anni ngei hah nisa lum taka
kâng minlôngin an om zoia, ha dûktongna
ripuingei chunga rachamneipu Pathien riming
hah khomâk an sâma. Aniatachu an sietnangei
renga inheiin ânlalna minpâk uol mak ngei. 10
Hanchu vântîrton rangngana han a khuriâi hah
sarâng rêngsukmuna han a bunpaia. A rêngram
hah ijîngin abômkhap zoia, miriemngei hah
ana an riet rai sikin an meleingei an peta, 11
male an nangei sik le an pânngei sikin invâna
Pathien khomâk an sâma. Hannirese an sintho
saloi lampuingei renga hah inhei uol mak ngei.
12 Hanchu vântîrton urukna han a khuriâi
hah Euphrates tuidung lien han a bunpaia.
Nisuo tienga rêngngei a hong rang ngei ta
rangin lampui sinsai ani theina rangin tuidung
hah akangphar zoi. 13 Hanchu dragon bâi,
sarâng bâi le dêipu dikloi ngei bâi renga ratha
inthiengloi ngei inthum uichokngei angati ku
mua. 14 Anni ngei hah ramkhoringei rathangei
sininkhêlngei sin ngâi an ni. Pathien Râtinchung
Nikhuo roiinpuia indoina taka hong koi mintûp
rangin ma ratha inthum ngei ha rammuol

pumpuia rêngngei murdi kôm an se zoi. 15
"Rangâi roh! Inru angin kêng ku juong rang!
Masikin mipui kâra dierkaiboia lônin mâimôk
an shak loina rangin, tukhom inningchiena
om ngâipu le a puonngei insil chienna om
ngâipu chu satvur ani!" 16 Hanchu rathangei
han rêngngei hah munkhata Hebrew chongin
Armageddon an ti muna han an koibûm ngei zoi.
17 Hanchu vântîrton sarina han a khuriâi hah
phâivuo kâra a bunpaia. Biekina rêngsukmun
renga rôl inringtak ahong oma, "Ânthot
zoi! a tia. 18 Mahan kôlinleka dadaptingei,
mechêk puokngei, le ningnupuingei ahong
oma. Pilchunga munisingei sinphut renga ma
angdôra ningnupui hah chu la om ngâi maka;
maha ningnupuingei lâia a siettak ala ni!" 19
Khopuilien roiinpui hah munthumin ânphala,
male ram pumpuingeia khopuilienngei sietin
an om zoi. Pathien'n Babylon roiinpui hah a
riettita, male a khuri le uain a min nêka—a
ningthik sabakna uain hah. 20 Tuihuolngei
murdi ânmang rieia, muolngei murdi khom
ânmangrip zoi. 21 Iriel lientatak ngei her
sômranga dôra rik, invân renga miriemngei
chunga ajuong tâka, ha iriela dûktongna ripui
an tong hah ana rai sikin Pathien khomâk an
sâm zoi.

17 Hanchu vântîrton sari ngei khuriâi sari
chôi ngei lâia inkhat a honga, ko kôm,
"Hong roh, tuidung tamtak kôla sin khopuilien
roiinpuia notizuor inthang dûkmintonga om
rang tie hah nang min mûng ki tih, a
tia. 2 Pilchunga rêngngeiin amanu leh an
inrêpui ngâia, pilchunga mingei murdi khom
an inrêpuina uain nêkin an inrûi ngâi." 3
Ratha'n ni manga, male vântîrtonin ramchâra
ni tuonga. Mahan Pathien êrona riming mizieka
sip, lungei sari le rikingei sôm dôn, sarâng
seninlâr chunga chuong nupang ku mua. 4
Nupangnu hah puon senduk le seninlârin ân
voa, rângkachak retheingei, lungmantamngei le
lungintêrngei leh ân voa. A kuta mitir om le a
hurna porinchena neinunngeia sip rângkachak
khuri a chôia. 5 Amanu machala han riming,
aomtie inthup, "Babylon roiinpui, rammuola
notizuorngei murdi le pinkuohurngei nû,"
tiin miziekin aoma. 6 Male ha nupangnu hah
Pathien mingei thisen le Jisua ranga iemom sika
thata omngei thisen inrûiin ku mua. Amanu
hah ku mu lehan, ka kamâm sabaka. 7 "Itho mo
na kamâm baka?" tiin vântîrton han mi rekela.
Nupangnu le a chuongna sarâng lungei sari le
rikingei sôm dôn omtie inthup nang ril ki tih. 8
Sarâng hah voikhat chu a lei ringa, aniatachu
ring khâi maka; khurmongboi renga hong
jôk a ta, inmangna han sêng atih. Pilchunga
miriem omngei, rammuol insieng mâna ringna
lekhabua an rimingngei mizieka omloi ngei han
sarâng hah an mu tena chu anrêngin kamâm
an tih. Voikhat chu a ringa; atûn chu ring
khâi maka, hannirese la hôn lang nôk atih.
(Abyssos g12) 9 Mahin vârna le rietheina anâng.
Lu sari ngei hah nupangnu insungna muol
sari ngei hah an ni. Anni ngei hah rêngngei
sari ngei khom an ni sa: 10 rangnga ngei chu
an inleta, inkhat chu alân lala, inkhat chu la
hong inlal maka, hong inlal khomrese chomolte
vai roijêk atih. 11 Male sarâng voikhat alei
ringa, aniatachu aring khâi loi khom hah sari
ngei kâra inkhat rêngpa irietna ania, inmangna
tieng a se tir zoi ani. 12 "Riki sôm nu mu
ngei hah rêngngei sôm ala hônlal loi ngei hah
an ni, aniatachu sarâng le rêngngei anghan
konta khat chu inlal rangin rachamneina pêk
la nîng an tih. 13 Ma sôm ngei hah anrêngin
an neinunkhîn dôn munkhat ania, male an
sinthotheina le rachamneina hah sarâng kôm
pêk an tih. 14 Belrite hah doiin inbuonpui an
ta; aniatachu Belrite hah pumangei Pumapa le
rêngngei Rêngpa ani sikin anni ngei hah mene
ngei a ta, a menena hah a koi ngei, a thangsai
ngei, le taksônoma ama nûkjûipungei khomin
changsa an tih." 15 Ma vântîrton nanâk han ko
kôm, "Notizuornu insungna ngâi tuingei nu mu
hah, namtinngei, mingei, jâtngei le chongngei
an ni, a tia. 16 Rikingei sôm le sarâng nu mu
ngei han notizuornu hah dem an ta; a neinun
dôn ngei murdi lâk pe let an ta, akorongin
mâkrak an tih; a meh khom sâk an ta, mei leh
hâlminmang an tih. 17 Pathien chongngei le a
neinunkhînngei ahongtung adik theina rangin
sarângin roiajêkna rangin an sinthotheina hah
a kôma pêk rangin Pathien'n an mulungngei
sûnga inruolna a dar pe ngeia. 18 "Nupangnu nu
mu hah khopuilien roiinpui pilchunga rêngngei
chunga roijêk ngâipu hah ani."

18 Masuole chu vântîrton dang invân renga
juong chum ku mua. Ama han rachamneina
lientak a dôna, male a roiinpuinân pilchung
pumpui a êlminvâra. 2 Ama han rôl inringtakin

ân ieka: “Amanu hah ânlet zoi! Babylon
Roiinpui hah ânlet zoi! Amanu hah atûn chu
ramkhoringei le ratha innim ngei omna mun;
mitir om jâtngei murdi le vâ innim ngei le ram
sâ innim ngei chekinbuolna mun ahongni zoi.
3 Namngei murdi'n amanu uain hah an nêka
a hurna uain rât hah. Pilchunga rêngngeiin
amanu hah an inrêpui ngâia, male a hurna
zotorboi renga rammuola sadâi mingei an neipui
ngâi,” tiin. 4 Hanchu invân renga rôl dangin:
“Hong jôk roi, ki mingei! Amanu renga hah
hong jôk roi! Amanu sietnangei han nin inchel
tet rang nimak; Amanu dûktongna han khom
nin tong rang ni tet mak! 5 Amanu sietnangei
hah invân insângtak ahong sunrak zoia, male
Pathien'n a dikloina lampuingei khom a riettit
ngâi. 6 Nin chunga a tholam anghan a chunga
khom tho ungla; a tho ngei murdi hah bâknikin
thuon nôk roi. Ju nêk ranga nangni a mintuo pe
anghan bâknika râtin a kilât minsip pe roi. 7
Amanu hah dûktongna tamtak le ngâisietshak
roi roiinpui an ti le hoiinhâia amanunanâk
ânpêk anghan. Amanunanâk mulungrîlin ân tia:
‘Mahin, rêngnûn kên sunga! Meithâi reng ni mu-
ung, Ngâisietna reng tong tet no ning!’ 8 Hima
sikin, sûnkhat sûngin amanu hah dûktongna
leh ripuingei, natna, ngâisietna, le mâitâm
hong tung pe atih. Male amanu hah mei leh
hâlin om atih, asikchu amanu, a roijêkpu hah,
Pumapa Pathien râttak ani,” tiin ki rieta. 9
Pilchunga rêngngei amanu ânrêpui ngâi ngei
le hoiinhâipui ngâi ngei han ma khopuilien
kângna khu hah an mu tika chu chapin la châ
an tih. 10 Amanu dûktongna hah tong sa ni-ung
ti an chi sikin alazanna an indinga. Anni ngei
han, “Babylon khopuilien roiinpui le det! Nu
chungroi ântak! Nu chungroi ana! Konta khat
sûngin te dûkmintongin no om zoia!” an tia. 11
Pilchunga sadâi mingei khom han amanu hah
beidongin an châ zoia, tutên an neinunngei an
rochôk khâi loi sikin; 12 tutên an rângkachak,
sumdâr, lungmantamngei, le lungintêrngei;
an rosompuon neinunngei, puonsendukngei,
puoninnâlngei, le puonseninlârngei; thing
mirimhoi jât dadangngei le sâiha leh an
sin ngei murdi le thing manluttak, sumdâr
le thîr le sâilungvâra an sin ngei; 13 male
thingruzungthumngei, sâkjât mirimhoi ngei,
mirimhoi hâljâtngei, murra le bero, uain le olive
sariek, vâipôldi le bu, serâtte le belri, sakor le
sakorkaringei, suokngei le munisi ringnangei an
ni. 14 Sadâi mingeiin amanu kôm han, “Neinun
asa ngei dôn ranga nu nuom murdi hah ânmang
suo zoi, male ne neina le ne enhoina murdi
ahek zoi, man nôk tet khâi no ti nih!” an tipea.
15 Sadâi mingei ma khopuiliena sadâi an thona
sika hong nei ngei han, a dûktongna han tong
sa ni-ung tih chi sikin alazanna inding an tih.
Beidongin châ an ta, 16 male, “Khopuilien
roiinpui rangin idôrmo ântak! Idôrmo ana!
Amanu han rosompuon, puonsenduk le seninlâr,
male rângkachak retheingei, lungmantakngei
le lungintêrngei leh ânvo ngâia! 17 Male konta
khat sûngin te a neinunsampâr murdi ânmang
let zoi hi,” tîng an tih. Rukuonga ulienngei
le a chuongngei, le rukuong chôipungei le
adadangngei tuikhangliena ânloa ânvâi ngei
murdi khom alazanna indingin, 18 male amanu
kângna meikhu hah an mûn chu: “Hi khopuilien
roiinpui anga khopuilien hi chu la om reng
ngâi mak!” tiin an inieka. 19 An lua phildi
an phula, beidongin an chapa, “Khopuilien
roiinpui rangin, idôra ântak! Idôra ana mo
ani zoi! Amanu hah khopuilien a neina sika
tuikhangliena rukuong dôn ngei khom lei
nei sa thei! Konta khat sûngin le neinunngei
murdi ânmang let zoia!” an tia. 20 Invân le
Pathien mingei nan râiminsân roi! tîrtonngei
le dêipungei nin râiminsân roi! Nin chunga
a tholam angtakin Pathien'n a dem zoi sikin!
21 Hanchu vântîrton râttak hin bunôinalung
lienpa dôra angha a lâka male tuikhangliena a
vôrra, “Babylon khopui roiinpui tak chu hima
dôra nân vôr nîng a ta, tutên mu nôk tet khâi
noni ngei, a tia. 22 Serânda miringngei, munisi
rôlngei, theili miringngei le bekul miringngei
nu sûnga riet nôk ni tet khâi no nih! Sin
zongna lama a sin thei mi reng nu sûnga om tet
khâi noni ngeia; male nu sûnga han sângsuk
rahang khom riet nôk ni tet khâi no nih! 23
Nu sûnga han châti vâr khom mu nôk tet ni
khâi no nia; mâk le moi rahang reng nu sûnga
han riet ni tet khâi no nih. Na sadâi mingei
hah rammuol pumpuia mi lienngei an nia,
male no dôi dikloiin rammuol pumpuia mingei
nu huong ani!” 24 Babylon hah dêipungei le
Pathien mingei thisen suokna khopuilien ani
sikin dûkmintongin aoma; ani, pilchunga thata
omngei murdi thisen suokna ani.

19 Masuole han invâna loko mipui tamtak
ngei he rahang inringtak angati, “Pathien

minpâk roi! Sanminringna, roiinpuina, le
sinthotheina ngei chu ei Pathien ta ani! ti ki
rieta. 2 A roijêknangei chu adikin asa ani! Ama
han notizuor inthang, ânrêna sika pilchung
siet ngâi le a tîrlâmngei that ngâinu theiloi
minchangin dûk a mintong zoi." 3 An iniek
sira, "Pathien minpâk roi! Khopuilien roiinpui
kâng minhekna meidonngei renga meikhu chu
tuonsôt tuonsôtin chungtieng kal tit atih!" (aiōn
g165) 4 Upangei sômnikminli le iring parân minli
ngei han inbokin, "Amen! Pathien minpâkin om
rese!" tiin rêngsukmuna insungpu hah chubai
an mûka. 5 Hanchu rêngsukmun renga han rôl
ahôn ringa, "Ei Pathien manpâk roi, a tîrlâmngei
murdi le mingei murdi, achîn alien, ama mirit
tho ngei murdi'n!" a tia. 6 Hanchu loko tamtak
rahang, tuitâk rahang angati, mechêk puok
rahang inringtak angati, "Pathien minpâk roi!
Pumapa ei Pathien Râtinchung hih Rêngpa ani!
an ti ki rieta. 7 Ei râiminsân ei ti u; a roiinpuina
minpâk ei ti u! Belrite innei zora ahong tung
zoi, male a moi khom amananâkin ânthok zoi.
8 Amanu hah puoninnêm ânthieng ântêrdap
insil rang pêkin aom zoi." (Puoninnêm hih
Pathien mingei sintho asa ngei hah ani). 9
Hanchu vântîrton han ko kôm, "Mahi miziek
roh: Belrite inneina ruolhoia siela omngei chu
satvur an ni." Male vântîrton han abôk sira,
"Ma ngei hi Pathien chong dik ngei ani," a
tia. 10 A ke bula chubaimûk rangin kên boka,
aniatachu ama'n, "Ma anghan tho no roh! Keima
khom ni tîrlâm champui le iempu champuingei,
Jisua chongtak phuonga pompu ngei murdi na
champui kêng ki ni. Pathien chubaimûk roh!"
ni tia. Jisua chongtak a phuong hih Pathien
chongrilna ratha ani. 11 Hanchu invân ân-ong
ku mua, male mahan sakor ngoi aoma. Achunga
chuongpu hah Taksônom le Adik ani; ama han
adiktakin roi a jêka a râlngei a doi ngâi. 12
A mitngei hah meidon aphuoa, male a lua
rênglukhumngei tamtak ân khuma. A chunga
riming ânziek amananâk pêna chu tutên imo
aomtie an riet theiloi a dôna. 13 Kâncholiinchuol
thisen ânzozit ân haka. A riming chu, "Pathien
Chong," ani. 14 Invâna râlmingei han a nûk
an jûia, puoninnêm ngoi ânthieng leh invôn
sakor ngoi ngei chunga an chuonga. 15 A bâi
renga khandai ngaidak ahong jôka, ma lehan
namtinngei doiin mene atih. Thîr tôkmol le an
chunga roijêk a ta, male Râtinchung Pathien
taksina natak uain sômna khur sûnga han
sirdên atih. 16 A kâncholiinchuol le a keêla han,
"Rêngngei Rêngpa le pumangei Pumapa," ti
riming miziekin aoma. 17 Hanchu vântîrton nisa
chunga ânding ku mua. Phâivuo kâra vângei
avuong murdi kôm han rôl inringtakin ân
ieka: "Hong ungla hôntup roi Pathien ruolhoi
roiinpuitaka rangin! 18 Hong ungla, rêngngei
meh, râlmi uliengei meh, le râlmingei meh,
sakorngei meh le a chunga chuongngei meh,
mingei murdi meh, suokngei meh le zalenngei
meh, alien le achîn ngei meh, hong sâk roi!" a
tia. 19 Hanchu sarâng le pilchunga rêngngei le
an râlmingei hah sakor chunga chuongpu le
a râlmingei doia inbuonpui rangin an hôntûp
ku mua. 20 Sarâng hah an sûra, dêipu dikloi
a mitmua sininkhêlngei sinpu hah khom an
sûr sa. (Ma sininkhêlngei a sin sika han sarâng
sînthona dôn ngei le arimil chubaimûk ngâipu
ngei hah a huong ngei ngâi ani.) Sarâng le dêipu
dikloi ngei anruonin an ringchungin kâta kâng,
meidîla han an vôrpai ngei zoi. (Limnē Pyr g3041
g4442) 21 An râlmingei hah chu sakor chunga
chuongpu bâia hong jôk khandai lehan a that
ngeia; male vângei murdi han an phari dodôrin
an meh ngei hah an sâk zoi.

20 Hanchu invân renga vântîrton juong chum
a kuta khurmongboi chabi le Zingjirûi
lienpa chôi ku mua. (Abyssos g12) 2 Dragon,
tienlâia rûlpui, maha Diabol, aninônchu Soitan
hah a sûra, kum isâng khat rangin a khitbel zoi.
3 Vântîrton'n khurmongboia han a mathâk paia,
a khâra, kum isâng ahek mâka chu namtinngei
a huong khâi loina rangin a kalrap zoi. Masuole
chu ama hah chomolte rangin mojôk ngêt nîng
atih. (Abyssos g12) 4 Hanchu rêngsukmunngei
ku mua, a chunga ânsungpu ngei hah roijêk
thei rangin rachamneina pêkin an oma. Jisua'n
chongtak a phuong le Pathien chong an misîr
sika an lutana omngei rathangei khom ku mu sa.
Anni ngei han sarâng le arimil chubaimûk mak
ngeia, sarâng sînthona khom an machalngeia
mo, aninônchu an kutngeia mo khom dôn
uol mak ngei. Anni ngei hah an hong ringa,
male Khrista leh rêngngei anghan kum isâng
roijêk rangin an om zoi. 5 (Mithi dangngei hah
chu kum isâng ahek mâka chu la ring mak
ngei.) Mahi thina renga inthoinôkna masatak
ani. 6 Ma inthoinôkna masataka inchelpu ngei
chu ânthieng le vânsa tatak an ni. Thi inikna
han an chunga rachamnei khâi maka; anni

ngei hah Pathien le Khrista ochaingei ŋîng
an ta, male ama leh kum isâng khat roijêk
an tih. 7 Kum isâng ahek suole chu, Soitan
hah ân tângna renga mojôk ŋîng a ta, 8 male
ama han namtinngei rammuol pumpui chunga
chekinchâingei huong rangin sêng a ta, Gog
le Magog. Soitan'n râlbuola rangin anni ngei
hah hong mintûp ngei a ta, an tamtie chu
tuikhanglien panga sietsai tamdôr ŋîng an tih.
9 Pilchung pumpuia an inzara male Pathien
mingei rubuk le khopuilien a lungkham ngâi
hah an huola. Aniatachu invân renga mei ajuong
chuma anni ngei hah akâng minmang ngei
zoi. 10 Hanchu Diabol, anni ngei huongpu, hah
sarâng le dêipu dikloi an lei vôrpaina mei le
kât đîla han an vôrpai zoia; male anni ngei hah
tuonsôt tuonsôtin sûn le jân dûkphenêng bitin
om an tih. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Hanchu
rêngsukmun ngoi lienpa inkhat le a chunga
ânsung ngâipu hah ku mua. Amakung renga
han pilchung le invân an rotpaivinga, male mu
nôk nikhâi mak ngei. 12 Male mithi ngei, alien
achîn ân-angsarin, rêngsukmun motona an
indingin ku mua. Lekhabungei ânphara, male
lekhabu dang ringna lekhabu khom ânphar
sa. Mithi ngei hah an sin lei tho dungjûiin,
lekhabungeia achuong anghan an roijêkin an
om zoi. 13 Hanchu tuikhanglien han asûnga
mithi omngei hah ahong mojôk paia. Thina le
mithi khuon an sûnga mithi omngei hah an
hong mojôk ngei sa. Male anrêngin an sin lei
tho dungjûiin an roijêkin an om zoi. (Hadēs g86)
14 Hanchu thina le mithi khuo ngei hah meiđîla
vôrpaiin an om zoi. (Hi meiđîl hih thi inikna
ani.) (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Tukhom
ringna lekhabua an rimingngei mizieka omloipu
ngei kai chu meiđîla han an vôrpai ngei zoi.
(Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Hanchu invân thar le pilchung thar ku
mua; invân masa le pilchung masa ngei ha
ânmanga, male tuikhanglien khom ânmangrip
zoi. 2 Male Khopuilien Inthieng, Jerusalem thar
hah, moiin a pasal don ranga ânthoka ân zoisai
anghan Pathien kôm invân renga juong chum
ku mu sa. 3 Rêngsukmun renga rôl inringtakin
ahong chongin ki rieta: "Atûn Pathien in chu
munisingei lâia ajuong om zoi! Ama chu an
kôm om a ta, male anni ngei hah a mingei
ŋîng an tih. Pathien lelên an kôm om a ta,
male ama hah an Pathien ŋîng atih. 4 Ama'n
an mitta mitrithingei murdi hûiminsâi pe ngei
atih. Thina om khâi no nia, beidongnangei,
chapnangei aninônchu natnangei khom om
khâi no ni. Neinun muruo ngei hah ânmang
suozoi." 5 Hanchu rêngsukmuna insung ngâipu
han a tia, "Male atûn chu neinunngei murdi ki
sin minthar zoi!" Ama han ko kôm, "Ma hih
miziek roh, asik chu hi chongngei hih adik le
taksônom an ni, a ti sa." 6 Male ko kôm, "Ân
zoi suozoi! Keima hih amotontak le anûktak,
aphutna le amongna ki nih. Tukhom an tuiinrâl
ngei murdi chu ringna tuikuong renga han
amanboiin min nêk ngei ki tih, a tia. 7 Amenepu
ngei ngân chu hima ngei hih ko kôm renga man
an tih: keima an Pathien ŋîng ka ta, male anni
ngei hah ka nâingei ŋîng an tih. 8 Aniatachu
mithâidôpngei, iemomloingei, pinkuohurngei,
mithatngei, inditnasaloi thongei, dôichôingei,
mirmil biekngei, le milakngei murdi—omna
rang mun chu mei le Kât kângna đîl hah ani,
maha thi inikna ani." (Limnē Pyr g3041 g4442) 9
Vântîrton sari ngei lâia inkhat khuriâi saria
sip ripuingei mongna chôipu han ko kôm a
honga, "Hong roh, male Belrite lômnu rang
Moi hah nang min mu ki tih," ni tia. 10 Ratha'n
mi manga, male vântîrton han muol insângtak
sîpa ni tuonga. Pathien kôm invân renga
juong chum Khopuilien Inthieng, Jerusalem
hah mi min mua 11 male Pathien roiinpuinân
ântêrdapa. Khopuilien hah lungmantam jasper
lung angin, crystal lung anghan avâra. 12
Kulpuilien roiinpui, insâng a dôna, mokotngei
sômleinik hah vântîrtonngei sômleinik a enkol
rang an oma. Mokotngei chunga han Israel jât
sômleinik ngei riming ânzieka. 13 Akângtieng
zet han mokotngei inthum aom paka: nisuotieng
inthum, simtieng inthum, mârtieng inthum,
nitâktieng inthum. 14 Khopuilien kulpui hah
lungphûm sômleinik chunga sin ania, mangei
chunga han Belrite tîrton sômleinik ngei riming
ânzieka. 15 Vântîrton mi chongpuipu han
khopuilien mokotngei le a kulpuingei minkhî
rangin râng kachak minkhîna rotuon a dôna. 16
Khopuilien hah arikil atabanga, adung akhang
an êlbanga. Vântîrton han minkhîna rotuon
leh khopuilien hah a minkhia: adung hah mile
isângkhat raza rangnga ania, akhang le ânsâng
khom adung dôr ani. 17 Vântîrton han kulpui
khom a minkhi sa nôka, male ânsâng hah
feet 216 ania, minkhîna an mang ngâi a chôi
dungjûiin. 18 A kulpui hah jasper lunga sin ania,

male khopuilien hah rângkachak ânthârlaka
sin ania, Ĩim-en dôra vârliei ani. 19 Khopuilien
kulpui lungphûmngei hah lungmantamngei jât
dadangngei leh minvo ani. Lungphûm motontak
hah jasper ania, inikna hah sapphire ania,
inthumna hah agate ania, minlina hah emerald
ania, 20 rangngana hah onyks ania, urukna
hah carnelien ania, sarina hah kuartz eng ania,
irietna hah beryl ania, ikuona hah topaz ania,
sômna hah chalcedony ania, sômleikhatna hah
turkuoise ania, sômleinikna hah amethyst ani.
21 Mokot sômleinik ngei hah lungintêrngei
sômleinik an nia; mokot zet hah lungintêr
inkhata sin chit an ni. Khopuilien lamlien
hah rângkachak ânthârlaka sin ania, Ĩim-en
eninlenpatthei anghan ani. 22 Khopuilien sûng
han biekin reng mu ma unga, Pumapa Pathien
Râtinchung le Belrite hih biekin an ni sikin.
23 Khopuilien chunga êlminvâr rangin nisa le
thâ nâng khâi maka, Pathien roiinpuinân a
êlminvâr ngâi sikin, le Belrite hih a châti ani.
24 Rammuola mingei hah avâra han lôn an ta,
male pilchunga rêngngei an roiinpuinangei
hong chôi lût an tih. 25 Khopuilien mokotngei
hah sûntin mo-ongin om a ta; khârin om tet
noni ngei, mahan jân aom khâiloi rang sikin. 26
Khopuilien sûnga han namtinngei roiinpuina
le neinunsampâr hong chôi lût ŋĩng atih. 27
Aniatachu neinun inthiengloi ngei, tukhom
inzakpuiom sin thongei le milak thongei chu
khopuilien sûnga han ite lûtpui thei no ni ngei.
Belrite ringna lekhabua an rimingngei mizieka
ompu ngei vai kêng ma khopuilien han an lût
thei rang ani.

22 Vântĩrton han ringna tuidung khom mi
min mu sa, crystal anga ântêrdap, le
Pathien le Belrite rêngsukmun renga juong
luong 2 male khopui lamlien alâitaka aluonga.
Tuidung pang kângnik han ringna thingkung
aoma, thâ tin vêlkhat, a kuma voi sômleinik
ânra ngâi aoma; male abuongei hah namtinngei
damna rang ani. 3 Khopuilien sûnga han Pathien
khomâksâmna nuoia aom ite man nikhâi no nih.
Pathien le Belrite rêngsukmun hah khopuilien
sûnga han om a ta, male a tĩrlâmngei han ama
chubaimûk an tih. 4 A mâi mûng an ta, male
an machalngei han a riming inziek atih. 5
Jân om khâi nonia, male châtingei aninônchu
nisavâr khom nâng khâi noni ngei, Pumapa
Pathien hah an vâr ŋĩng a ta, male tuonsôt
tuonsôtin rêngngei anghan roijêk an tih zoi.
(aiōn g165) 6 Hanchu vântĩrton han ko kôm, "Hi
chongngei hih adika male iem thei ani. Male
Pumapa Pathien, dêipungei kôma ama Ratha
pêkpu han neinun hong tung lai ngêt rang
ngei hah a tĩrlâmngei kôm min mu rangin a
vântĩrton a tĩr ani," a tia. 7 Jisua'n, "Rangâi
roh! Ku juong lai rang kêng ani zoi! Hi lekhabua
dêipu leiti chongngei jômpu ngei chu satvur
an ni!" a tia. 8 Keima, John, hin hi neinunngei
murdi rietpu le amupu ki ni. Male mangei hah
ki rieta, ku mu suole han, ma neinunngei mi
min mupu vântĩrton ke bula han kên boka
chubaimûk rang ko thoa. 9 Hannirese ama han
ko kôm, "Ma anghan tho no roh! Keima khom
nangma leh na lâibungngei dêipungei le hi
lekhabu sûnga chongngei jômpu ngei murdi
tĩrlâm champui kêng ki ni. Pathien chubaimûk
roh!" a tia. 10 Male ama han ko kôm, "Hi
lekhabu sûnga dêipu leiti chongngei hih ipin
dar no roh, hingei murdi hong tungna rang
zora hih anâi zoi sikin, a tia. 11 Tukhom mi saloi
chu asaloi tho bang ngêt a ta, male tukhom
mi porinche chu porinchên om bang ngêt a
ta; tukhom mi sa chu asa sin bang ngêt a ta,
male tukhom mi inthieng chu inthiengin om
bang ngêt atih." 12 Jisua'n, "Rangâi roh! Ku
juong lai rang kêng ani zoi! Mitin an sintho
dungjûia pêk ngei chit rangin ka râisânmanngei
juong chôi ki tih, a tia. 13 Keima amotontak le
anûktak, aphutna le amongna ki ni." 14 Ringna
thingkung renga theimara an sâk theina rang le
mokotngei renga khopuilien sûnga an lût theina
ranga an puonngei rusûk minsâipu ngei chu
satvur an ni. 15 Aniatachu khopuilien pêntieng
han chu uingei le dôitheingei, inditnasaloi
thongei le mithatngei, mirmil biekngei le
chongngei le sinthoa milak thopungei hah
om an tih. 16 "Keima, Jisua'n, hi neinunngei
hih koiindangngei nin kôma phuong rangin
ka vântĩrton ku juongtĩr ani. Keima David
insûngkuo le a richisuonpâr renga; Keima jĩng
sikhovâr vârtak ki ni." 17 Ratha le Moi ngei han,
"Hong roh!" an tia. Hima hih ariet ngei murdi'n,
"Hong roh!" ti sa ngêt rese ngei. A tuiinrâl ngei
murdi; hong roi, a nuom ngei murdi'n ringna
tui hi amanboiin hong nêk rese ngei. 18 Keima,
John, tukhom hi lekhabua dêipu leiti chongngei
ariet ngei chu inngartakin inningna ki min riet
ngei: tumakhatin hi chongngei hih an bôkin
chu amapa aninônchu amanu hah hi lekhabua

misîra om dûktongnangei hih Pathien'n bôk
pe ngei atih. **19** Male tukhom hi lekhabu sûnga
dêipu leiti chongngei an paiin chu hi lekhabua
misîra om an changrangtum ringna thingkunga
theimara le Khopuilien Inthieng renga hah
Pathien'n lâkpai pe ngei atih. **20** Hi minrietna
pêkpu hin, “Ani tatak! Ku juong lai rang kêng
ani zoi!” a ti. Ni rese. Juong ta roh, Pumapa
Jisua! **21** Pumapa Jisua moroina hah mitin kôm
om rese, Amen.

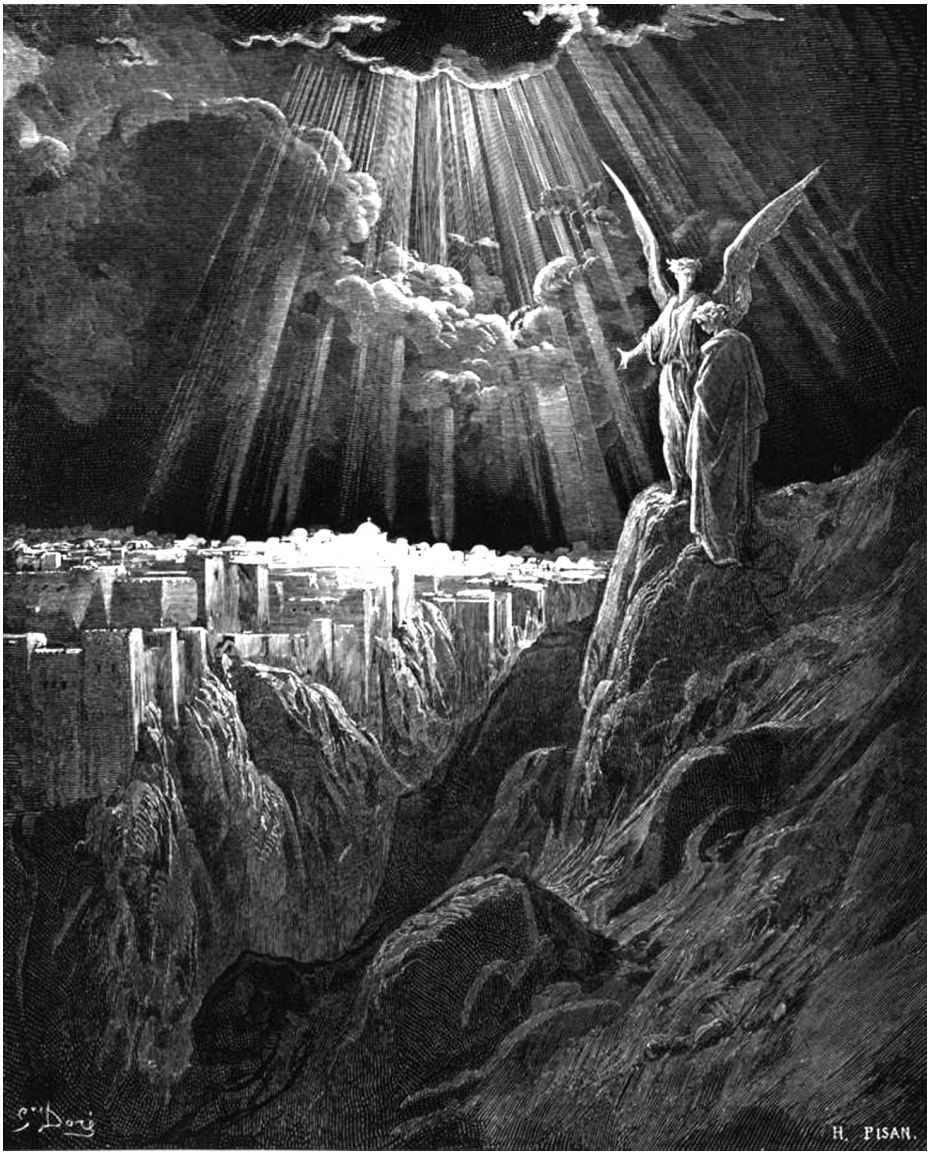

Male Khopuilien Inthieng, Jerusalem thar hah, moiin a pasal don ranga ânthoka ân zoisai anghan Pathien kôm invân renga juong chum ku mu sa. Rêngsukmun renga rôl inringtakin ahong chongin ki rieta: "Atûn Pathien in chu munisingei lâia ajuong om zoi! Ama chu an kôm om a ta, male anni ngei hah a mingei nîng an tih. Pathien lelên an kôm om a ta, male ama hah an Pathien nîng atih.

Chongphuong 21:2-3

Reader's Guide

Sakechep at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Sakechep at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Sakachep---Sakachep-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luke 8:31
Rom 10:7
Chongphuong 9:1
Chongphuong 9:2
Chongphuong 9:11
Chongphuong 11:7
Chongphuong 17:8
Chongphuong 20:1
Chongphuong 20:3

aïdios

Rom 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luke 1:33
Luke 1:55
Luke 1:70
Luke 16:8
Luke 18:30
Luke 20:34
Luke 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16
Sinthongei 3:21
Sinthongei 15:18
Rom 1:25
Rom 9:5
Rom 11:36
Rom 12:2
Rom 16:27
1 Korinth 1:20
1 Korinth 2:6
1 Korinth 2:7
1 Korinth 2:8
1 Korinth 3:18
1 Korinth 8:13
1 Korinth 10:11
2 Korinth 4:4
2 Korinth 9:9
2 Korinth 11:31
Galatia 1:4
Galatia 1:5
Ephesi 1:21
Ephesi 2:2
Ephesi 2:7
Ephesi 3:9
Ephesi 3:11
Ephesi 3:21
Ephesi 6:12
Philipi 4:20
Kolossa 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrew 1:2
Hebrew 1:8
Hebrew 5:6
Hebrew 6:5
Hebrew 6:20
Hebrew 7:17
Hebrew 7:21
Hebrew 7:24
Hebrew 7:28
Hebrew 9:26
Hebrew 11:3
Hebrew 13:8
Hebrew 13:21
1 Peter 1:23
1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Chongphuong 1:6
Chongphuong 1:18
Chongphuong 4:9
Chongphuong 4:10
Chongphuong 5:13
Chongphuong 7:12
Chongphuong 10:6
Chongphuong 11:15
Chongphuong 14:11
Chongphuong 15:7
Chongphuong 19:3
Chongphuong 20:10
Chongphuong 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luke 10:25
Luke 16:9
Luke 18:18
Luke 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Sinthongei 13:46
Sinthongei 13:48
Rom 2:7
Rom 5:21
Rom 6:22
Rom 6:23
Rom 16:25
Rom 16:26
2 Korinth 4:17
2 Korinth 4:18
2 Korinth 5:1
Galatia 6:8
2 Thessalonika 1:9
2 Thessalonika 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philimon 1:15
Hebrew 5:9
Hebrew 6:2
Hebrew 9:12
Hebrew 9:14
Hebrew 9:15
Hebrew 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Chongphuong 14:6

eleēsē

Rom 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47
Luke 12:5
Jakob 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luke 10:15
Luke 16:23
Sinthongei 2:27
Sinthongei 2:31
1 Korinth 15:55
Chongphuong 1:18
Chongphuong 6:8
Chongphuong 20:13
Chongphuong 20:14

Limnē Pyr

Chongphuong 19:20
Chongphuong 20:10
Chongphuong 20:14
Chongphuong 20:15
Chongphuong 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

2 Peter 2:17

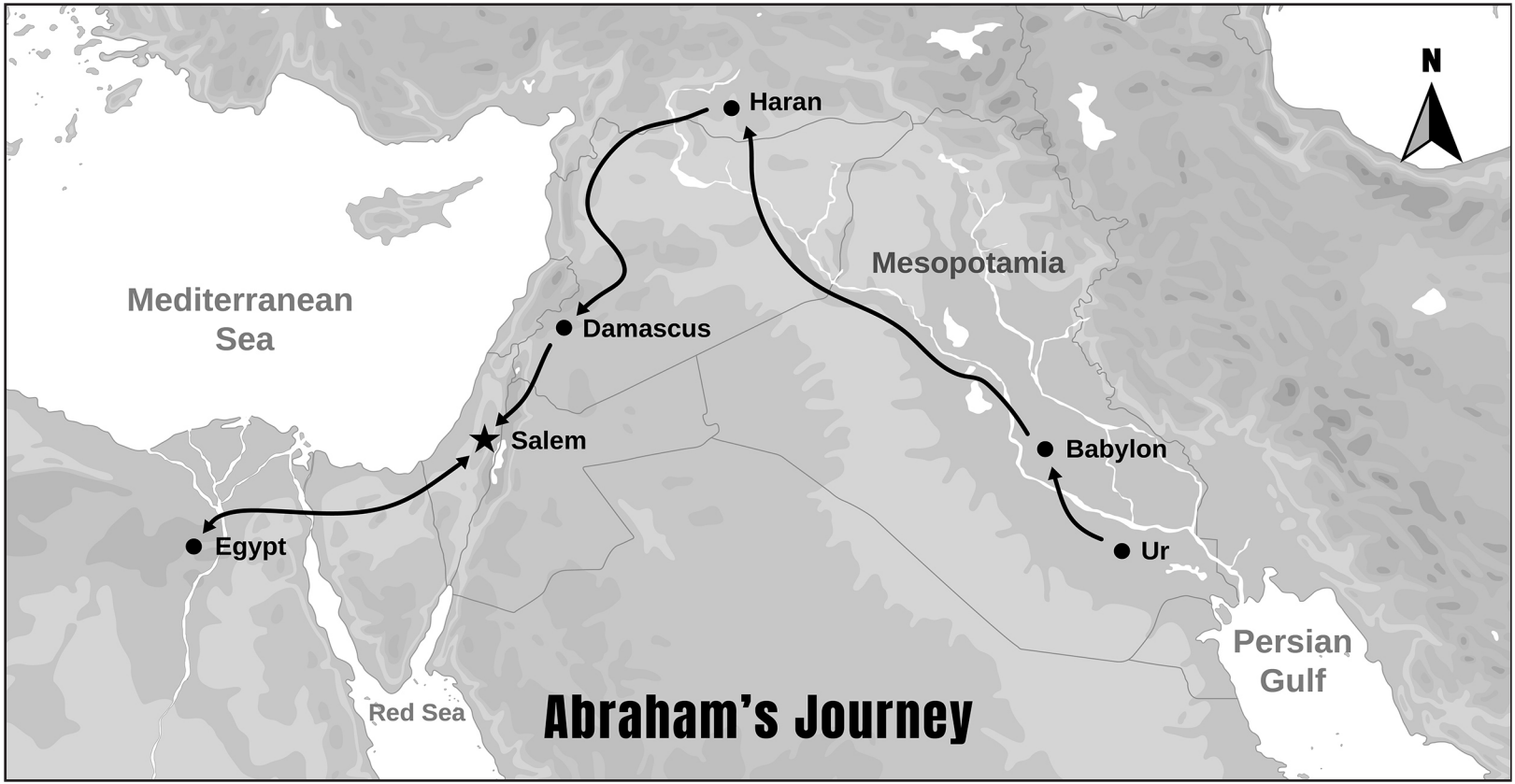

Taksônnân Abraham han, Pathien'n pêk ranga ram a khâm pe muna se rangin a koi lâihan Pathien chong jômin a sena rang luo riet loiin a ram mâkin a se ani.

- Hebrew 11:8

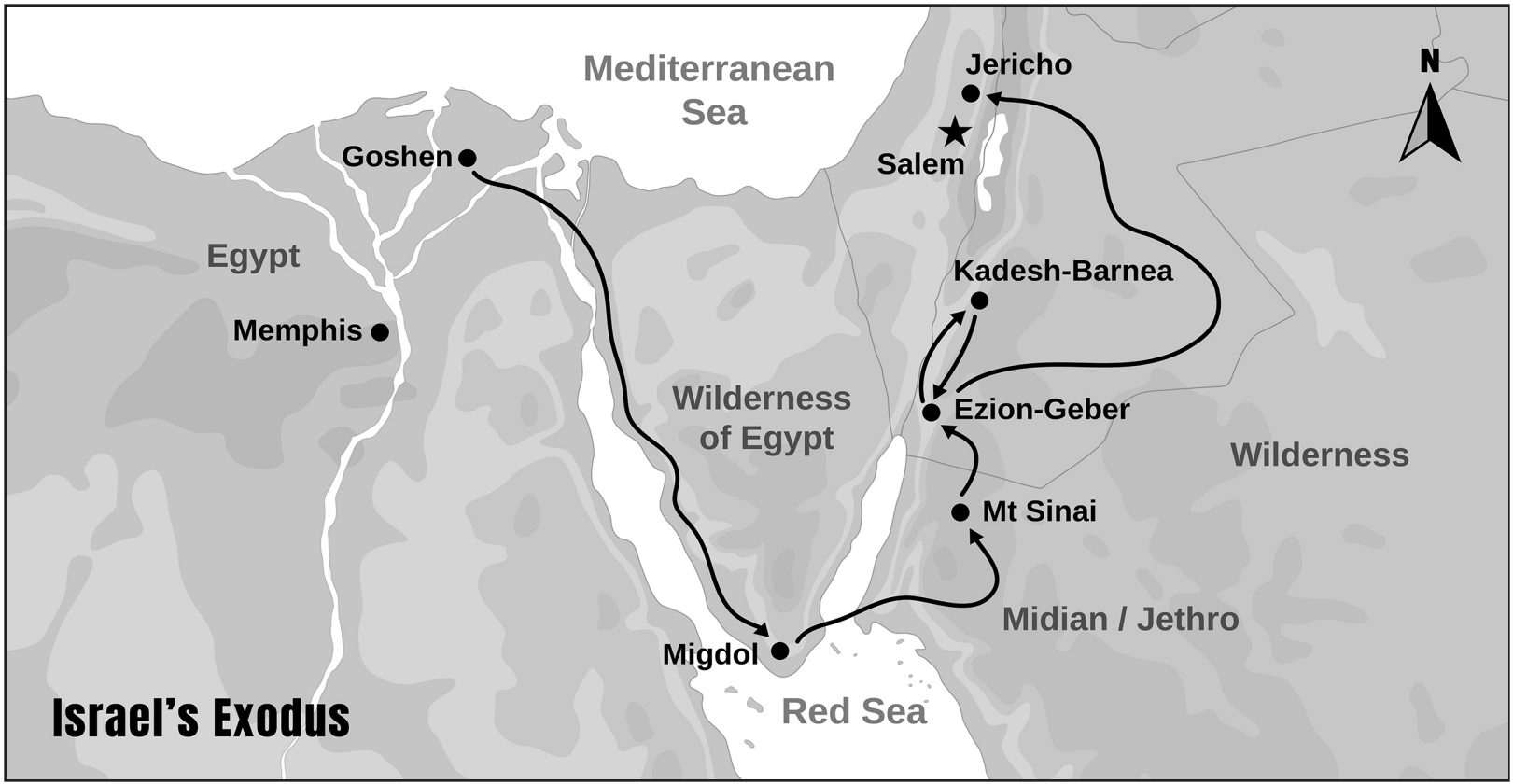

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

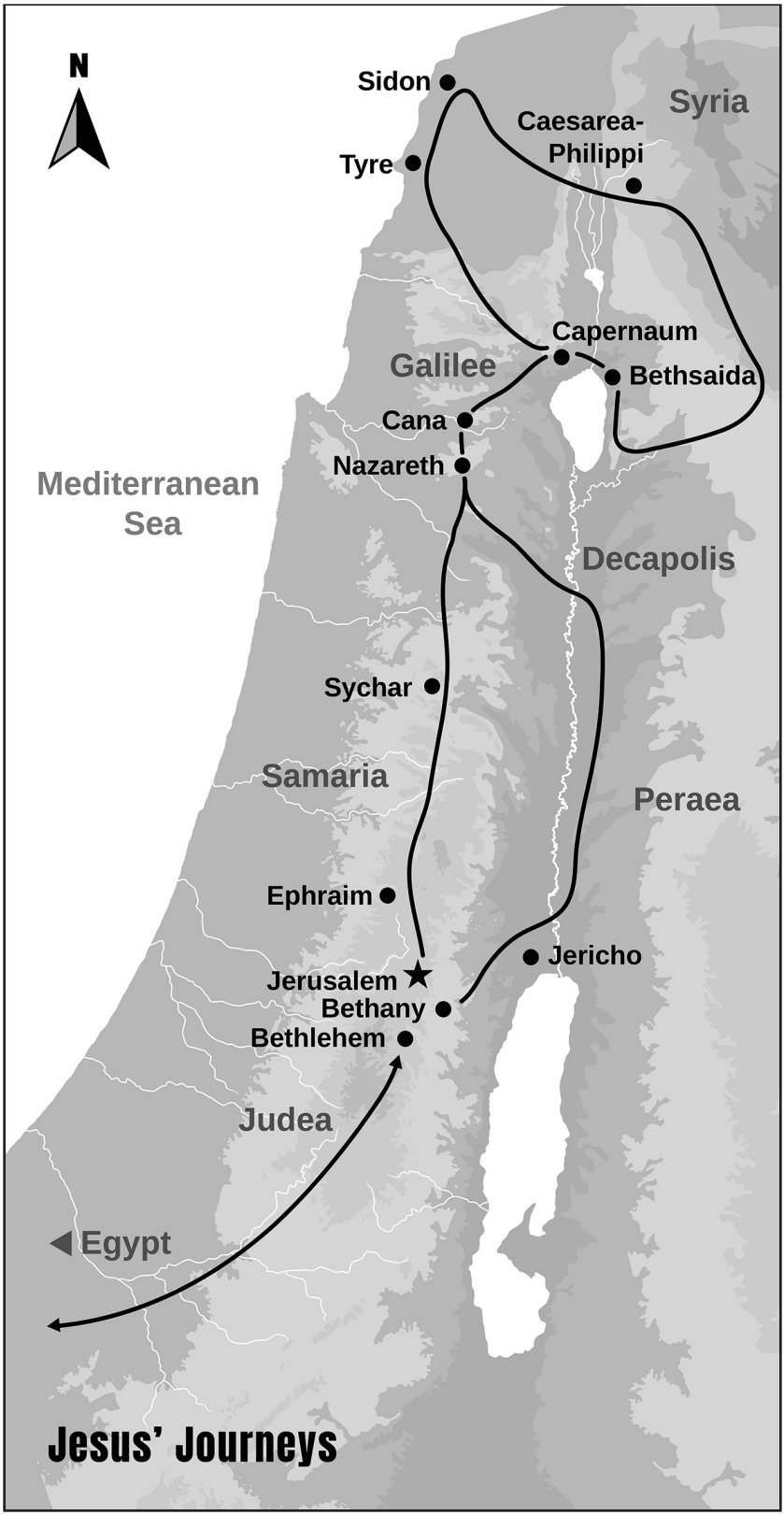

Miriem Nâipasal luo mana mîn a sin an tho pe rangin juong maka; mi sin tho pe rangin le mi tamtak ngei ratan ranga a ringna pêk rangin ke a juong ani" a tia.

- Mark 10:45

Paul renga, Jisua Khrista tîrlâm le tîrton ranga thang, Pathien'n a Thurchi Sa ngei misîr ranga koi. - Rom 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses' Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God's command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td rowspan="3" colspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Sakechep at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

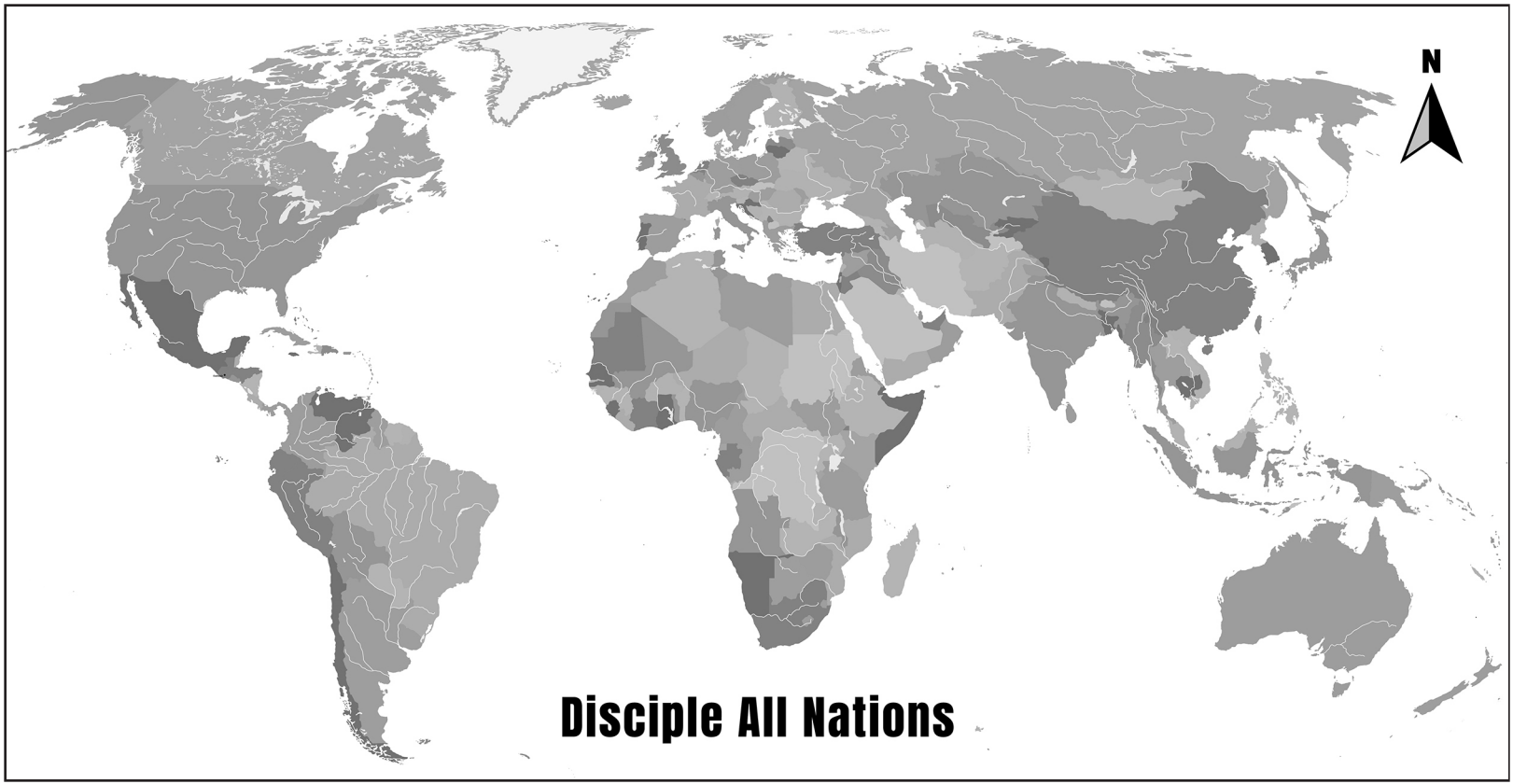

Hanchu, muntina mingei murdi kôm se ungla, ku ruoisîn sin ngei ungla: Pa, Nâipasal le Ratha Inthieng rimingin Baptis ngei ungla, - Matthew 28:19